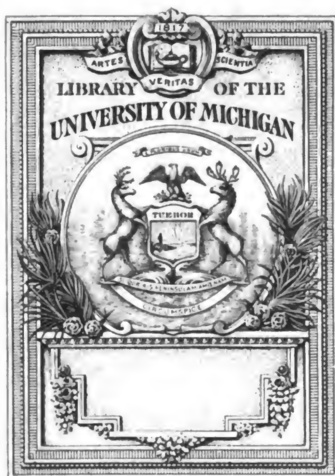
Xenophōntos Hellēnika

Xenophon

1817
ARTES
SCIENTIA
VERITAS
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
TUEBOR
CIRCUMSPICE

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ.

XENOPHONTIS

HISTORIA GRAECA.

RECENSUIT

OTTO KELLER.

EDITIO MAIOR

CUM APPARATU CRITICO ET INDICE VERBORUM.

LIPSIAE

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.

MDCCCLXXXX.

Xenophon

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ.

XENOPHONTIS

HISTORIA GRAECA.

RECENSUIT

OTTO KELLER.

EDITIO MAIOR

CUM APPARATU CRITICO ET INDICE VERBORUM.

LIPSIAE

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.

MDCCCLXXXX.

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEUBNERI.

ALFREDO FLECKEISEN

S.

PRAEFATIO.

Postquam Ludovicus Dindorfius, vir cum de permultis Graecis scriptoribus tum de Xenophonte summopere meritus, in editione sua Oxoniensi secunda anno 1853 praestantissimorum codicum varias quas dicunt lectiones vulgavit, usque ad hunc diem nemo extitit, qui apparatum illum criticum multis mendis laborantem et purgaret et idoneis supplementis augeret, ita ut homines docti in eo possent acquiescere.

Ottonem enim Riemannum, virum doctissimum, quem novam Hellenicon editionem, quam ante hos decem annos promiserat locupletissimam et accuratissimam, iamiam strenue perfecturum et, quod tam diu, quisquis Xenophonti operam dat, maxime exoptat, tandem aliquando ea qua excellere solet diligentia ac sagacitate certam fidamque nobis prompturum esse speraveramus librorum manu scriptorum variam lectionem, consilium suum pulcherrime inceptum prorsus abiecisse audivimus. Itaque equidem spinosum hoc munus in me suscipere conabar, et licet me non fugiat permulta esse quae in libro nostro desiderentur, tamen si aliquod litterarum studiis attulerimus adiumentum, operosissimum hoc negotium obisse haud paenitebit.

Ac primum quidem eorum codicum, quos diligenter conlatos in nostrae recensionis usum adhibuimus, proponamus indicem.

Codex B est Parisinus 1738, olim Colbertinus 4392 sive Regius 3049/3349, bombycinus, ineunte saeculo XIV nigerrimo atramento accurate scriptus. Est volumen 74 foliorum, formae quam dicunt quartae minoris, 21,3 centim.

altum, 14,1 centim. latum, cum triginta quattuor fere versibus in singulis paginis; hic illic etiam XXXI, XXXII, XXXIII, XXXV versus inveniuntur. Praeter Xenophontis historiam Graecam codex nihil continet, nec illam quidem praebet integram, sed libri septimi perierunt aliquot folia. Aliis locis ut IV 1, 17 foliorum particulae quaedam exesae, alibi glutine obductae sunt; fines versuum abscisos videmus fol. 12^{v}. Iota subscriptum subinde ponitur, sed multo rarius quam in codice M. Accentus saepe falsi apparent ut ἄθλα, σφῖσιν, αἴσθεσθαι, alia permulta. In voce οὕτω saepe ς addita, etiamsi consona sequitur. Item ν ἐφελκυστικόν quod dicitur compluries adhibitum videmus, quamquam sequens vocabulum a consona incipit, ut III 1, 2: συνέλεξεν καὶ. IV 8, 21: εἶχεν μισθοδοτεῖν. Interdum librarius scribit μὲν et δὲ. Nomina propria lineola supra vocem ducta significare solet. Cum in exemplari suo non omnia legere posset, tamen scrupulose, quantum expiscari poterat, pingere solebat, ut II 3, 34 ἐπιχει ρ ή έ pro ἐπιχειρήσειέ; item II 4, 11 συν ε πειράθησαν; V 3, 12 δια πε πρα μένοι.

Glossae marginales leguntur ferme nullae; una ad dimidium abscisa invenitur ad V 3, 19 de melle ad condiendum defuncti regis corpus adhibito. Altera legitur ad VI 3, 7: δημηγορία Αὐτοκλέους Ἀθηναίου ῥήτορος πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων.

Nullum alium codicem quam hunc et D accuratius a Dindorfio conlatum fuisse ex sexcentis locis apparet, ut ex adnotatione ad IV 5, 16, ubi solos BD σὺν pro ξὺν exhibere dicit, cum revera omnes quos nos inspeximus codices (BCDFLMV) σὺν exhibeant; et ipse huius codicis accuratiorem Gailio collationem se habuisse diserte profitetur; attamen cum multa tum haec de B rettulit falsa:

I 2, 12 μόνον pro μὲν. II 1, 13 Μηδίας pro μηδείας. II 4, 11 συνεσπειράθησαν pro συνεπειράθησαν. III 2, 1 εἰρήνην ἢ πόλεμον ἔχειν βούλεται pro βούλεται εἰρήνην ἢ πόλεμον ἔχειν. III 4, 22 ὁ Ἀγησίλαος pro ἀγησίλαος. III 5, 7 ἐν τῇ Τεγέᾳ pro ἐν ταγέα. III 5, 14 ἡμᾶς συμμαχεῖν pro ὑμᾶς συμμαχεῖν. IV 1, 18 ἐς αὐτοὺς pro εἰς αὐτούς. IV 2, 18 διασπασθείησαν pro διασπαθείησαν. IV 5, 18 σκο-

τιαῖος pro σκοταῖος. IV 8, 18 *Θίμβρων* pro *θίβρων* (item DV, in quibus eandem illam scripturam extare memorat). V 2, 22 '[τῆς ἡμέρας], sic B' pro 'τῆς ἡμέρας B'.*) V 4, 32 *Σφοδρίου* pro σφοδρία. VI 1, 13 *ἑκτέον* pro ἐκτέον. VI 4, 12 *ἀνωμοτίαν* pro ἀνωμοσίαν. VI 5, 8 *Μαντινείαν* pro μαντινείας. VI 5, 23 *ἀγγελόμενοι* pro ἀγγελλόμενοι.

Etiam Sauppius in iis, quae de cod. B aliquot scripturis in praefatione sua narrat, plus semel erravit. I 5, 10 B non exhibet συνετέτακτο. I 6, 21 non legimus δύνοντι. I 6, 24 non εἰσβιβάζοντες. I 7, 19 non μάλιστ' ἀληθῆ. I 7, 24 non ὑφ' ὑμῶν. III 1, 21 articulum τοῦ non omisit B.

Denique parum accurate, quicumque adhuc codicem B inspexerunt, munere suo functos esse vel inde efficitur, quod ut unum eorum socordiae argumentum afferam, IV 3, 2 in B post προσαπαγγέλλειν particulam γε additam esse nemo commemoravit.

Atqui hunc ipsum Hellenicon codicem omnium quos habemus longe praestantissimum esse inter omnes viros doctos constat; quod autem sunt qui eum nisi in libris I—IV ceteris praestare negent, hanc opinionem iam in Fleckeiseni annalibus philologicis 1886 p. 42 sqq. claris argumentis refutasse mihi videor: etenim etiam per tres ultimos libros eiusdem generis lectiones egregias, quales in prioribus libris admiramur, sparsas esse nemo infitias ire potest, ut veras nominum propriorum formas *Περκώτη* V 1, 25. *Συρακόσιος* V 4, 58. *Ὤκυλλος* V 4, 22. *Εὐταίας* (reliquis γ pro τ exhibentibus) VI 5, 20; verum tempus *κατωρθώκατε* VII 1, 5; similia.

Quantopere hic codex celeberrimus ceteros bonitate superet, cum iam alii editores exposuerint, equidem hic tantummodo veram nominum propriorum scripturam *Λάρισα* (ubi omnes reliqui *Λάρισσα* exhibent), *Φεραί* (non *Φερραί*) et veram formam plusquamperfectorum II 2, 11. V 3, 1 alibi (ubi ceteri codices augmentum omittunt) indicasse satius duxi. Quin etiam mendosa illa scriptura *ἑκτέον μου* pro

---

*) Haec mira Dindorfii adnotatio ad Xenoph. memor. IV 3, 4 pertinere videatur.

ἐκτέον μου VI 1, 13 insigne mihi videtur esse argumentum, quantopere codicis B auctor fide ac diligentia super omnes alios emineat: ceteri enim hic falsam emendationem ἐατέον μοι offerunt, B solus ἐκτέον μου exhibens verae scripturae vestigia servavit. Egregias huius codicis virtutes unaquaeque ferme nostrae editionis pagina demonstrat et permagnus sane eorum locorum est numerus, qui huius libri ope adempta numquam poterant sanari, omnesque Hellenicon amatores nobiscum dolebunt, quod non ut bonitate, ita etiam incolumitate primarius hic codex excellit, quippe quem in septimo libro miserrime videamus esse mutilatum.

Sed ne adeo bonum credas hunc codicem, ut vitiosis omnino careat lectionibus: immo abundat quidem omni genere mendorum, ita ut modo vocabula, praesertim in fine versuum, modo toti versus omissi sint, modo verba mirum in modum temere immutata appareant, ut IV 4, 11. 12 οἱ γυμνοί extat pro τὰ γυμνά; quin etiam interpolationes non plane absunt ut V 4, 29 ἀπεληλαμένος. At omnia haec vitia tam aperta atque absurda esse solent, ut vix simplicissimus quisque legentium decipiatur.

Exemplar codicis B, quod B′ nominamus, sic scriptum esse putandum est, ut σϑ cum ἀϑ, μ cum κ, α cum ε, οι cum ει, ἀ et εὐ, περί et παρά, πρό et πρός facile confunderentur: itaque B′ scriptura quam dicunt minuscula iuniore, qualis apud Gardthausenum, palaeograph. Graec. tab. VIII ex codicibus saeculi duodecimi depicta extat, scriptum fuisse suspicamur. Eiusdem codicis B′ singulas paginas circiter XLVII litteras continuisse inde efficitur, quod V 2, 32 post litteras quinquaginta, V 4, 6 post quadraginta sex, V 3, 18 post quadraginta quinque, VI 3, 3 post quadraginta tres in B pr. voces quasdam falso repeti videmus. Quae res et ipsa codicem B′ scriptura minuscula iuniore confectum fuisse documento nobis esse possit; alioqui non tam multae litterae in singulis paginis scriptae fuissent.

Proxime ad codicis B virtutes accedit indoles codicis M, quocum haud dubia necessitudine iuncti sunt DLV, ita ut universi quasi unam efficiant familiam, quae secundum B, qui singularibus suis lectionibus eminet, optime nobis ser-

vavit Hellenicon contextum. Itaque codicis M naturam iam primum considerare libet.

M = Codex Ambrosianus Mediolanensis A 4 inf. bombycinus, formae quam dicunt folium minus. Scriptus est una eademque manu anno 6852 = 1344 post Christum continetque Thucydidis libros VIII et Xenophontis historiam Graecam. Primum inveniuntur *θουκυδίδου τοῦ ὀλόρου ἱστοριῶν πρώτη, δευτέρα κτέ.* Sub finem *τῆς ὀγδόης* addita est doxologia: *δόξα σοι ὁ θεός.* Deinde duobus foliis vacuis relictis sequitur Xenophontis historia Graeca, cuius sub finem haec leguntur: + *ἐτελειώθη τῷ ς̃ ω̃ ν̃ β̃ ἔτει* — Summo in margine additum est: *θεὸς κύριε βοήθει μοι.*

Totius Xenophonteae partis collationem fidissimam Fortunatus Villa meum in usum confecit; praeterea Friderici Rühlii amicitia et Guilelmi Studemundi insigni liberalitate factum est, ut libri primi collationem Studemundianam et libri quinti Rühlianam in editionis nostrae commodum adhibere liceret. Denique nonnullos huius codicis locos Felix Ramorino amicissimus et Antonius Ceriani, celeberrimae illius bibliothecae praefectus liberalissimus, iterum vel tertium inspiciendos curaverunt.

De scriptura huius libri idem Ceriani haec nobis praedicat: 'Il codice è uno dei più chiari e distinti per la sua scrittura.' Librarii diligentia etiam inde elucet, quod perpaucis locis ipse peccavisse videtur in iis vocibus reddendis, quae in exemplari eius legebantur. Spiritus quoque et accentus non vitiose, sed suis locis ponere solet, ita ut cod. M optimo iure inter *εὐδιορθώτους* numerandus sit. Compluribus locis solus omnium verum spiritum praebet. Item in apponendo illo quod vocant iota subscripto plus operae collocavit, quam omnium reliquorum quos adhibuimus codicum auctores. Quamquam haec ipsa librarii industria prorsus inutilis fuit, quippe quod non veram Xenophontis scribendi rationem, sed sui aetatis grammaticorum normas sequens illud iota etiam tunc ponere non dubitabat, ubi perperam positum esse hodie nemo nescit, ut VI 2, 33 et 4, 16: *ὁρᾷν*, VI 3, 18 et 5, 6: *ἐᾷν*, V 1, 20 et 4, 22: *ἀθήνησιν*, VI 3, 3: *ᾧ δέ πως*, quin etiam III 5, 8: *ᾧ ἄνδρες.* Supra nomina

propria hic illic lineola ducta est. Praepositionem cum nomine suo haud raro in unum verbum coniungit librarius, ita ut fere scribat *διαταῦτα*, *κατακράτος*, similia.

Huius codicis bonitatem primus inlustravit Otto Riemannus in 'bulletin de correspondance hellénique' 1878 p. 133 sqq., ubi multas eius lectiones vulgavit, et in libello, quem inscripsit: Qua rei criticae tractandae ratione Hellenicon Xenophontis textus constituendus sit, Parisiis 1879 p. 43 sq. isque vir doctissimus p. 44 demonstravit codicem Ambrosianum pluribus locis veram exhibere lectionem quam B et unumquemque reliquorum Xenophontis codicum. Attamen siquis propter hoc codicem illum Parisinum Ambrosiano inferiorem iudicet, is prorsus falsus sit: etenim prope nullus extat locus, ubi, si codicem M non haberemus, ex aliis vera lectio non posset erui, ut I 1, 5 (*δεούσαις*); contra permulti sunt loci, qui, si codex B temporum iniuria nobis ereptus esset, numquam recte possent restitui. Illud *δεούσαις* vero pro *δεούσαιν* aut codicis Ambrosiani scriptor ipse aut exemplaris eius auctor coniectasse putandus est.

Arta propinquitate cum codice Ambrosiano coniunctus est codex D. Hic est Parisinus bibliothecae quam dicunt nationalis 1642, olim Regius 2536/2236, codex chartaceus vetustioris notae ('encore grise et sans gommi'), formae quartae maioris, 29 centim. altus, 20, 3 centim. latus, saeculo XV nitide et eleganter scriptus, XXXV versibus in singulis paginis.

Fol. 1^r legitur '*πίναξ*' *τοῦ παρόντος βιβλίου*. Continet Xenophontis Hellenica fol. 2^r — fol. 61^r med.; fol. 61^v—63^v vacua sunt; fol. 64^r nil nisi picturae extant; fol. 64^v vacuum. Fol. 65^r—107^v init.: Xenophontis memorabilia. 107^v—116^r infra: Agesilaus ('*ξενοφῶντος, ἀγησίλαος*'). 116^v — 123^v Hiero ('*ξενοφῶντος, ἱέρων ἢ τυραννικός:*'). 124—127 vacua. 128^r —208^r Platonis de republica libri. 208^r—222^v Platonis convivium ('*συμπόσιον ἢ περὶ ἔρωτος*'). 223^r—227^r med. *Πλάτωνος μίνως ἢ περὶ νόμου*. 228. 229. 230 vacua. 231^r – 233^r *ὅροι πλάτωνος· Ἀΐδιον τὸ κατὰ πάντα χρόνον καὶ πρότερον ὄν — τὸ περιποιεῖν ἀβλαβῆ*. 233^v — 237^r *ἥρωνος στερεομετρικά*. Tum $1^1/_2$ folia vacua. 239^r: *εἰς τὰ περὶ προνοίας τινὰ*

συντελοῦντα. 240ʳ — 244ʳ: *κλαυδίου πτολεμαίου περὶ κριτηρίου καὶ ἡγεμονικοῦ.* Tum 1½ folia vacua. 246ʳ: *κλαυδίου πτολεμαίου περὶ τῆς τῶν οὐρανίων κύκλων κινήσεως* usque ad 250ᵛ med., ubi sermo abrumpitur in vocibus *περὶ τὸ κέντρον αὐτοῦ ἰσοταχῶς.* Tum dimidia pagina vacua est relicta. Sequitur fol. 251ʳ — 256ᵛ *πτολεμαίου περὶ προχείρων κανόνων*, non sine quibusdam lacunis, ubi singula vel bina verba omissa esse videantur. Fol. 263ʳ sqq. secuntur excerpta ex Appiano et Diodoro: primum *παρεκβολὴ ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ ἀππιανοῦ. οὗ ἡ ἐπιγραφὴ ῥωμαϊκῶν Ῑ ε̄ ἐμφυλίων β̄ σύγκρισις ἀλεξάνδρου καὶ καίσαρος* = Appian. de Romanorum bellis civilibus II c. 149—154 et IV 1—52 (cod. E apud Mendelssohnium). Tum leguntur '*Διοδώρου ταφαὶ ἀλεξάνδρου.*' Fol. 276ʳ—277ʳ secuntur *Τοῦ φιλῆ κυροῦ μανουὴλ τοῦ ἐφεσίου στίχοι εἰς τὸν βασιλέα ἀλέξανδρον. Ὁ μὲν τύχη δείκνυσι καλύπτει χρόνος.* Unusquisque versuum accentum acutum exhibet in syllaba paenultima.

Fol. 277ʳ *Τοῦ αὐτοῦ μεταφραστικοὶ ἀπό τινος τῶν τοῦ λουκιανοῦ λόγων. εἰς εἰκόνα ἔχουσαν ἐξωγραφημένον τὸν τοῦ ἀλεξάνδρου γάμον: — θάλαμος ἰδοὺ νυμφικὴν φέρων κλίνην.* Qui versus eodem illo metro compositi sunt.

Fol. 277ʳ—277ᵛ med. sine intervallo aut titulo, rubro tamen initiali distinctum additur *ἀποσπασμάτιον, περὶ τῆς διαιρέσεως τῶν ζώων εἰς ποικίλα εἴδη* [sic legitur in indice fol. 1ʳ]: *σελάχια λέγεται ὅσα τῶν ἰχθύων λεπίδας οὐκ ἔχει κτἑ. — καὶ ἄλλα ὅσα ὕδωρ οὐ πίνουσιν.*

Hic codex locupletissimus admodum minute una manu scriptus est; nisi quod indicis illius (fol. 1ʳ) extremam particulam ab altera manu ortam esse apparet. Multae litterae initiales minio pictae per totum contextum temere sparsae sunt; sic, ut exemplum afferamus, V 4, 46 praepositionis *εἰς* prima littera rubro colore nitet. Item in singularum paginarum summo margine minio adpicti sunt librorum numeri: '*ἱστοριῶν πέμπτη*' similia. Recognoscendi emendandique operis sui curam suscipere praetermisit librarius — quod quidem etiam in codice B potissimum nos offendit — unde factum est, ut stupidissimi qui dicuntur calami lapsus, voces dimidiatae ut VII 1, 17 *σικυ* pro *σικυῶνα*, singulae litterae

vel singula vocabula omissa permulta ut *οἴκδε* I 4, 4, repetitiones vitiosae (VI 5, 2. VII 4, 33 alibi) aliaque menda, qualia temeritate et casu nasci solent, in libro nostro inveniantur. Nihil vero saepius in D accidisse videmus quam vocabuli alicuius iacturam, ideoque minime audiendi sunt ii qui ut Sauppius, vir alias de Hellenicis Xenophonteis meritissimus, multa eorum vocabulorum, quae in D solo omissa sunt, eam ipsam ob causam abiudicare ausi sunt aut ab archetypo aut a Xenophonte.

Quid quod etiam ad libidinem facta verae lectionis mutatio saepissime occurrit; non quia is ipse, qui nostrum codicem exaravit, haec temere novare solitus sit; sed ille potius, qui codicis D exemplar (= D′) scripsit, libere quaedam videtur immutasse. Eum enim qui codicem D scripsit, quamvis incuriae culpa omnino non possit absolvi, munere tamen suo cum fide fungi studuisse nec suas temere interpolasse emendationes inde efficitur, quod corruptelas, quas in exemplari suo deprehendisse sibi visus erat, signo quodam addito indicabat vel, ubi ipse emendare aliquid cupiebat, aperte coniecturam suam legentibus commendabat, ut VII 1, 37: *γραμματεὺς*] *ἑρμηνεὺς, κάλλιον.*

Plurimis autem locis luce clarius apparet codicem D (vel D′) et, qui ei cognatione proximus est, librum V ex lacunoso descriptos esse archetypo, librarios vero, qui hos duos codices exaraverunt, non adhibito ullo altero codice ex mera coniectura creberrimas illas lacunas supplevisse, unde huiuscemodi variae lectiones ortae sunt: V 1, 10 *βοηθῶν* cum lacuna aliquot litterarum BM] *βοηθήσων* V *πρὸς συμμαχίαν* D. V 1, 33 *εὐθὺς* BM] *ἐξιέναι* D *διαβῆναι* V. V 2, 20 *τὸ εἰς τοὺς μυρίους* BM] *τοὺς εἰς τοὺς ἀκανθίους* D *τὸ εἰς τοὺς συμμάχους* V. V 2, 24 *ἐλάττω ἔχοντα δύναμιν* BM] *ἐξαίρετον ἔχοντα δύναμιν* D *ἔχοντα τοιαύτην δύναμιν* V. V 2, 29 *καὶ ἡγεῖται εὐθὺς* BM] *καὶ ἴεται εὐθὺς* D *καὶ ἔρχονται* V. VI 5, 27 *κατέβαινον* BM] *ἐπέδραμον* D *ἐπολέμουν* V. VI 5, 41 *ἐκ θέων τινος* BM] *ἐκ θεοῦ τινος* D *ἐκ παρά τινος* (sic) V.

Pleraque talia in apparatu nostro commemorare supersedimus, quoniam ad indagandam archetypi lectionem prorsus inutilia sunt: quippe quod codices BCFM illos locos

non lacunosos, sed incolumes sanosque sine ulla interpolatione exhibere solent.

Atqui deprehenduntur bis terve et aliae quaedam emendationes in DV, quas nequaquam repudiare, sed ut bonas coniecturas in textum recipere debemus, ut IV 4, 18 *ἐπεὶ* pro *ἐπὶ*. Item VII 4, 38 singularem codicis D lectionem *παρόδους* pro ceterorum librorum *πόλεις* non posse non in contextum admitti inter omnes Xenophontis editores constat: quam quidem lectionem primariam ego Xenophonti ipsi quam librario isti, qui D scripsit, tribuere malim remque miram ita explanandam esse suspicor, ut, nisi hoc loco codices B et L deficerent, credamus fore ut aut in utroque aut in alterutro eorum eadem illa reperiretur egregia lectio.

Ceterum eiusmodi loci in cod. D sunt rarissimi neque hac de causa omnes huius codicis lectiones in apparatum nostrum admittere oportebat, sed tamen quoniam inter affines suos MLV haud postremum occupat locum eaque librorum stirps ad constituendum textum prorsus est necessaria, eam ob rem codicem D non neglegendum esse iudicavimus. At sunt fortasse, qui Sauppii potissimum auctoritate freti multo pluris eum aestimandum esse censeant. Sed fugit eos, ni fallor, ne illum ipsum quidem virum de Xenophonte meritissimum satis accurata usum esse codicis collatione; etenim in adnotatione critica, quam editioni suae praemisit, cum alia tum haec corrigenda sunt: I 6, 19 D non habet *σίτων*, sed *σῖτον*. I 7, 5 D non habet *βραχέα*, verum *βραχέως*. II 3, 1 D non habet *κροκίνας*, sed *κρωκίνας*. II 4, 33 D non habet *ἐνταῦϑα δὲ*, sed *ἐνταῦϑα καὶ*. II 4, 34 D non habet *παρήγγειλε*, verum *παρήγγελλε*. IV 2, 15 D non habet *ἐπελϑόντες*, sed *ἀπελϑόντες*. IV 2, 17 D non habet *ψιλὸν*, sed *ψιλῶν*. IV 4, 9 D non habet *κορίνϑιοι οἱ*, sed tantummodo *κορίνϑιοι*. IV 4, 10 D corr. exhibet *ὕμε*. IV 4, 19 D non omisit *ὧν*. IV 5, 19 post *ἐκ τούτου* D non exhibet *δέ*, sed *τὲ*. IV 7, 4 D non habet *τῶν ἀποδημίας*, sed *τῶν περὶ τῆς ἀποδημίας*. IV 8, 9 non *ὡς εἰ ἐφώη* legitur in D (nec in V), sed *εἰ ἐώη*. IV 8, 35 ante *ἰφικράτης* D non omisit articulum. V 1, 5 *ὑπὸ ψ*. non extat in D. V 1, 7 *τὰ χωρία* non extat in D. V 1, 10 *αὐτὸς δὲ* omis. D item *πορρωτέρω*. V 1, 17

non *μεγαλοφροσύνη* legitur in D, sed *μεγαλοφροσύνην*, verum supra hoc duo puncta addita sunt ut signum lectionis dubiae. V 1, 32 D non habet *αὐτονόμους ἔσεσθαι*, sed *αὐτονόμους εἶναι*. V 2, 4 non exhibet *προκαθημένοις* (nec V), sed *προσκαθημένοις*. V 2, 5 *διοικοῖντο* omis. D. V 2, 14 D non habet *αὐτοπολῖται*, sed *αὐτοὶ πολῖται*. V 3, 8 in D non legitur *ἀγησιλάου*, sed *ἀγησιλάω*. V 4, 19 D non exhibet *δύω*, sed *δύο*. V 4, 26 D non exhibet *σωτῆρα αὐτῶ*, sed *σωτῆρα αὐτ̃* id est *σωτῆρα αὐτὸν*. VI 4, 27 D non habet *εἴ που*, sed aperte *εἴ ποι*. VI 5, 9 non *παλάντιον* scribit D, sed *παλλάντιον*. VI 5, 30 non *προϊὸν* legitur in D, sed *προσιὸν*. VI 5, 50 '*ἐπέληλύθεισαν* (sic)' non recte adnotatum videtur a Sauppio, nam priorem accentum non legimus in D. VII 1, 2 D non habet *ὑμῖν*, sed *ἡμῖν*. VII 1, 9 non legitur *τούτους*, sed *τούτοις*. VII 1, 33 *δὲ* post *ἀθηναῖοι* omisit D. VII 3, 7 *δίκαια* non legimus in D, sed *δίκαιον*. VII 3, 10 *ὑμετέρας* non habet D, sed *ἡμετέρας*. VII 4, 8 *μεθ' ὑμῶν* exhibet D corr. VII 4, 23 non *οἵ τε ἀπέθανον* est in D, sed *οἵ γε ἀπέθανον*. VII 4, 24 non *ἕστασαν* D, sed *ἕστασαν*. VII 4, 26 non *ἐπὶ τὴν πόλιν*, sed *περὶ τὴν πύλον*. VII 4, 35 *πέμψαντας* exhibet etiam D, neque ea mera Cobeti coniectura est. VII 5, 9 *καὶ* post *δειπνοποιησάμενος* non deest in D.

Adde quod etiam Dindorfius haud pauca de codicis D lectionibus rettulit falsa, nec infitias ibis in rem fuisse, quod denuo hunc codicem curavimus inspiciendum.

Arta quadam cognatione cum hoc Parisino cohaerere codicem Venetum V supra demonstravimus: transeamus igitur ad huius indolem contemplandam.

Est autem Venetus Marcianus 368 saeculi XIV—XV chartaceus, formae quam dicunt quartae maioris, foliorum numeris insignitorum 184,28 centim. altus, 19,3—20 centim. latus; in ea parte, quae Hellenica continet, singulae paginae XXXII versus exhibent, alibi etiam XXXVII occurrunt.

Fol. 1^r—77^r legitur *Ξενοφῶντος ἱστορία ἑλληνική*. Sequitur Agesilaus fol. 77^v—85^v. Tum leguntur memorabilia fol. 86^r—125^r; tum hipparchicus, qui a librario appellatur *λόγος α'* = fol. 125^r—131^r; de re equestri (*λόγος β'*) = fol. 131^r —137^r; de Lacedaemoniorum republica (*λόγος γ'*) = fol. 137^r

—142^r; de Atheniensium republica (λόγος δ') = fol. 142^r —145^r; de vectigalibus (λόγος ε') fol. 145^r—148^v; oeconomicus (λόγος ϛ') fol. 149^r—164^r; convivium (λόγος ζ') fol. 164^r —171^v; cynegeticus (λόγος η') = fol. 171^v—179^r; tum septem paginae vacuae; fol. 183^r—184^v = fragmentum memorabilium. In principio libri glutine inserta est leonis Marciani imago aere excusa anno 1722 infraque legitur hic titulus:

Hieronymi Venerii Equitis ac D. M. Procuratoris praesidis cura.

Fol. 4^v legimus:

τόπος ξβ'.

ξενοφῶντος τὰ ἑλληνικά. ἀπομνημονεύματα. ἱππαρχικός. ἱππικός. λακεδαιμονίων πολιτεία. ἀθηναίων πολιτεία. πόροι ἢ περὶ προσόδων. οἰκονομικός. συμπόσιον. περὶ κυνηγετικῆς. βησσαρίωνος καρδηνάλεως τοῦ τῶν τούσκλων:

Locus 62.

Xenophontis que sequuntur thucydidem. de dictis et factis socratis memoratu dignis. et alie quedam eius orationes: ~

·b· Car̃· Tusculani:/

In priore codicis parte usque ad fol. 112^v pauca ea, quae librarius ipse omiserat, ab aequali quodam in margine nitidissima scriptura adiecta sunt; in altera parte eiusdem correctoris manus iam non apparet, sed posterioris aevi homo alio atramento et ductu pinguiore emendationes suas addidit; ibidem multae leguntur glossae marginales inanes ac supervacuae. Eiusdem alterius partis contextus cum nimiis compendiis scriptus est non sine multis mendis et lacunis. Prior autem pars, qua Hellenica et Agesilaus et memorabilia paene tota continentur, multo melius scripta est, ita ut magna laude non indignus videatur ille librarius. Qui quam paene anxia cum fide ac diligentia exemplar suum transcripserit inde potissimum efficitur, quod nonnullis locis, ubi quid parum certe expiscari sibi visus est, dubitationis signa quaedam adicere non praetermisit. Graece bene sciebat: quo factum est, ut hic illic, cum ceteri codices falsum spiritum praeberent, in V solo verus inveniretur, cf. I 5, 11. 12. Idem solus recte scribit Κροκίνας II 3, 1, ubi ceteri codices exhibent κρωκί-

*νας.**) Contextum hic illic corruptum esse optime intellexit et aut signum addidit corruptelae aut diserte dicit locum esse depravatum ut V 4, 43.**) VII 4, 31 alibi. Denique nonnulla a codicis V auctore recte videntur esse coniectata ut III 5, 15. IV 7, 6. VI 1, 15: etenim ad archetypum vix una harum scripturarum singularium videtur esse referenda. Plurima vero in V et audacissime et falsissime mutata sunt. Exempla aliquot iam a Dindorfio in ed. Ox. praef. sic habes collecta: I 1, 35 in ceteris libris legitur: *Ἆγις δὲ ἐκ τῆς Δεκελείας ἰδὼν πλοῖα πολλὰ σίτου εἰς Πειραιᾶ καταθέοντα, οὐδὲν ὄφελος ἔφη εἶναι τοὺς μετ' αὐτοῦ πολὺν ἤδη χρόνον Ἀθηναίους εἴργειν τῆς γῆς, εἰ μή τις σχήσοι καὶ ὅθεν ὁ κατὰ θάλατταν σῖτος φοιτᾷ· κράτιστόν τε εἶναι καὶ Κλέαρχον τὸν Ῥαμφίου πρόξενον ὄντα Βυζαντίων πέμψαι εἰς Καλχηδόνα τε καὶ Βυζάντιον. δόξαντος δὲ τούτου, πληρωθεισῶν νεῶν... πεντεκαίδεκα στρατιωτίδων μᾶλλον ἢ ταχειῶν ᾤχετο. καὶ αὐτοῦ τῶν νεῶν τρεῖς ἀπόλλυνται κ. τ. λ.*: etsi hic particula inter *εἶναι* et *Κλέαρχον* sine ratione interposita vitium latere prodit, Veneti tamen libri supplementum post *φοιτᾷ* pergentis: *Ἐν δὲ Λακεδαίμονι καλὸν ἔδοξε τοῖς τέλεσι Κράτιστον τε τὸν Ἀριστομένους, καὶ Κλέαρχον τὸν Ῥαμφίου κ. τ. λ.* rursus aliam movet difficultatem, duplici qui sequitur singulari *ᾤχετο* et *αὐτοῦ* non congruente iam cum duplici nomine Cratisti et Clearchi. Quodsi uterque singularis ceteris tantum in libris legeretur, qui altero nomine carent, facile quis illis a correctore illatum crederet potius quam Veneto nomen prius. Nunc cum idem singularis bis sit in hoc, grammatici fraude nomen prius illatum esse in Venetum eo est probabilius quo minorem veri speciem cetera eius habent similia supplementa. Veluti cum V 1, 13: *Ἐκ δὲ τούτου οἱ [Λακεδαιμόνιοι] Τελευτίαν αὖ ἐπὶ ταύτῃ [ἐκπέμπουσιν ἐπὶ ταύτας τὰς ναῦς] ναύαρχον. ὡς [δὲ εἶδον αὐτὸν] ἥκοντα οἱ ναῦται, ὑπερήσθησαν. [ὁ δ'] αὐτοὺς συγκαλέσας εἶπε τοιάδε*, lacunas ex libris melioribus in varietate scripturae adnotatas et hic

*) Sed multo pluribus locis falsissimas nominum propriorum exhibet formas singulares ut *Πελήνη* pro *Πελλήνη*, *Δερκυλίδας* pro *Δερκυλλίδας* similia.

**) Hic in margine legitur: *ση τοῦτο τὸ χωρίον ἐσφαλμένον.*

uncinis indicatas ita explevit: *Ἐκ δὲ τούτου οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι εἰδότες καὶ πρότερον ὄντα ἄριστον Τελευτίαν καὶ αὖ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πράξει ἁρμόδιον ἐκπέμπουσι ναύαρχον ὡς ἡγησόμενον τοῦ ἐν Αἰγίνῃ ναυτικοῦ· τοῦτον ἰδόντες ἥκοντα πάντες οἱ ναῦται ὑπερήσθησαν. ὃ δ' αὐτοὺς ἀσπασάμενος καὶ συγκαλέσας εἶπε τοιάδε*, ibidemque paulo ante: *Οὐδὲ γὰρ τῷ Ἐτεονίκῳ ἤθελ[ον οἱ ναῦται] καίπερ ἀναγκάζοντι ἐμβάλλειν*, sic: *Οὐ γὰρ τῷ Ἐτεονίκῳ ἤθελον ὑπακούειν καίπερ ἀναγκάζοντι ἐμβάλλειν*, quod verbum etiam Stephanus inserebat, sed Schneider recte repudiavit. Tum III 2, 27: *Δῃουμένης δὲ τῆς χώρας καὶ οὔσης τῆς στρατιᾶς περὶ Κυλλήνην βουλόμενοι οἱ περὶ Ξενίαν τὸν* (libri omnes *τὸ*) *λεγόμενον μεδίμνῳ ἀπομετρήσασθαι τὸ παρὰ τοῦ πατρὸς ἀργύριον δι' αὐτῶν* (*τὴν πόλιν* vel, ut Leonclavius, *τοὺς Ἠλείους* addebat Schneider) *προσχωρῆσαι τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἐκπεσόντες ἐξ οἰκίας ξίφη ἔχοντες σφαγὰς ποιοῦσι*, quod est in Veneto *λεγόμενον μεδίμνῳ ἀπομετρήσασθαι τἀργύριον πολλῶν πᾶσα ἐνεπλήσθη ἡ στρατιά· συσπειραθέντες δέ τινες τῶν Ἠλείων καὶ περί τινα συνελθόντες οἰκίαν, ἐκπεσόντες τὲ ἐξ αὐτῆς, σφαγὰς ποιοῦσι* primum defectu et ipsum laborat inter *τἀργύριον* et *πολλῶν*, deinde non intellegitur neque quid exercitus hic agat neque cur *τινὲς τῶν Ἠλείων*, qui quamvis *περί τινα συνελθόντες οἰκίαν* nihilominus *ἐξ αὐτῆς* erumpunt, distinguantur a Xenia, quem Agidis et Lacedaemoniorum hospitem Pausanias caedis facit auctorem in libri tertii capite octavo. Porro quod V 3, 18: *Ἐπεὶ δὲ οὐδεὶς ἀντεξῄει αὐτῷ, τότε τῆς Ὀλυνθίας εἴ τι ὑπόλοιπον ἦν ἐδῄου καὶ εἰς τὰς συμμαχίδας ἰὼν αὐτῶν ἔφθειρε τὸν σῖτον· Τορώνην δὲ καὶ προσβαλὼν εἷλε κατὰ κράτος*, Venetus praebet solus *Τορώνην δὲ καὶ Θέρμην προσβαλὼν εἷλε κατακράτος*, coniecturam esse non percipientis vim particulae *καὶ* tanto credibilius, quod eadem offensus Leonclavius inutilem fecit coniecturam *καὶ Τορώνην δέ*. Quocum mire consentit in alia nihilo veriore coniectura IV 8, 4: *Ἔστι δὲ οὐχ οὕτως ἔχον εἰ τῇ ναυμαχίᾳ ἐκρατήθημεν, οὐδὲν ἄρα ἔτι ἐσμὲν*, inserens, ut ille, post *ἔχον* particulam *ὅτι*, cum deberet *ὡς*, ...*ὅτι* autem hic non magis Graecum videatur quam post *τοσοῦτον* aut similia vocabula positum apud recentissimos, cf. L. Dindorf. ad Thesaur. Steph. vol. V

p. 2329 D. Idem cum Moro I 1, 30 in verbis: *Ἰδίᾳ δὲ οἱ πρὸς Ἑρμοκράτην προσομιλοῦντες μάλιστα ἐπόθησαν τήν τε ἐπιμέλειαν καὶ προθυμίαν καὶ κοινότητα*, desiderante pronomen *αὐτοῦ* convenit additque post *κοινότητα*. Similia quoque in Agesilao, quem et ipsum complectitur hic codex, correctoris inveniuntur vestigia, e quibus Dindorfius hoc affert exemplum: 2, 23 *Συνεστηκότων ἤδη Βοιωτῶν τε πάντων καὶ Ἀρκάδων καὶ Ἠλείων, στρατεύει σὺν μόνῃ, πολλῶν νομιζόντων οὐδ' ἂν ἐξελθεῖν Λακεδαιμονίους πολλοῦ χρόνου ἐκ τῆς αὐτῶν.* Haec Victorius ex libro scripto ita redintegravit: *σὺν μόνῃ τῇ Λακεδαιμονίων δυνάμει*, Venetus autem liber sic: *σὺν μόνῃ τῇ πόλει*, quod ita certe Xenophon scribere non potuit. Adde quod, ubicumque in archetypo neutrum plurale cum praedicato singulari iungebatur, codicis V librarius pro recentiorum temporum more singularem numerum mutare solebat in pluralem, ut V 3, 8. simil. VI 3 10 alibi. Itaque etiam I 1, 37 *τὲ* quod non solum in cod. V sed etiam apud Stephanum Byzantium s. v. *Χειμέρα**) legimus spernendum duxi nec cum Dindorfiana anni 1853 in textum recipiendum curavi.

Sed quamquam multum abest, ut V inter eos potissimum codices numerandus sit, quorum auctoritate satis acquiescere possimus, tamen propter singularium quarundam scripturarum bonitatem apparatu nostro eum prorsus excludere non ausi sumus. Quo factum est, ut stirpis M iam tres libros in apparatu critico haberemus penitusque supervacuum videretur etiam quartum eiusdem familiae codicem ita in editionem nostram admittere, ut eius scripturae ubique enarrarentur. Itaque codicem Parisinum L, qui cum MDV artissima necessitudine vinctus est, perpaucis locis exceptis in usum nostrum adhibere supersedimus, quamquam eximia Iosephi Alphonsi Simonis amici benevolentia collatio ab ipso accuratissime confecta nobis tradita erat.

Hic codex L = Parisinus Coislinianus nr. 317 saeculi XIV, bombycinus, altus 28,2 centim., latus 20 centim., post Thucydidem Xenophontis Hellenica exhibet ita quidem, ut

*) Sed totum locum Stephanianum interpolatum iudicat Meinekius.

Thucydidis initium (I 1, 1—I 26, 5) et Xenophontis extrema pars (inde a VII 1, 21) desint. Thucydides a vetustiore quodam librario in membrana, Xenophon recentiore manu in charta scripti sunt.

Iam vero ad classem alteram eamque deteriorem pergamus contemplandam, cuius praestantissimi libri C et F apparuerunt, quam ob rem horum ipsorum scripturas, ubicumque expedire videbatur, per totam nostram editionem recensendas putavimus.

C = Parisinus 2080, olim 2231/3052, chartaceus, saeculi XV ineuntis, 22,8 centim. altus, 14 centim. latus, cum alia continet, tum fol. 41ʳ—202ʳ Xenophontis historiam Graecam. Praeter hanc reperiuntur Plutarchi *περὶ παίδων ἀγωγῆς* et excerpta historica ex Diodoro et Appiano (Plethon). Quae omnia in indice, quem in initio codicis manu satis antiqua, verum non ipsius librarii scriptum legimus, sic declarantur:

τάδ' ἔνεστιν ἐν τῆδε τῇ βίβλῳ
℄ *πλουτάρχου τὸ περὶ παίδων ἀγωγῆς*: —
℄ *ξενοφῶντος ἑλληνικῶν βιβλία ἑπτά*: —
℄ *πλήθωνος ἑλληνικῶν βιβλία δύο*: —
℄ *ἱστορία ἀνεπίγραφος οἶμαι τοῦ ἀντιοχικοῦ πολέμου.*

Tum secuntur fol. 282ʳ—285ʳ med. *Ἐκ τῶν θεοφράστου περὶ φυτῶν ἱστορίας*: *Τῆς γῆς ἡ μὲν πίειρα — ἀείφυλλα εἶναι.* fol. 285ʳ med.—286ʳ med. *⟨Ἐ⟩κ τῶν περὶ ζώων ἱστορίας ἀριστοτέλους*: *Τῶν ζώων τὰ μὲν χερσαῖα ἐστὶ — τὰ δὲ φωνήεντα.*

Hic liber mendose ac neglegenter scriptus est adeo ut alia vocabula binis accentibus insignita occurrant, alia sine omni accentu aut spiritu, alia cum falso spiritu, alia interpolatis syllabis aucta, alia aliis mendis corrupta. Maximus vero talium mendorum est numerus, qualia, cum quis dictantium verba calamo excipit, accidere solent, quorum quaedam ex libris quinto sexto septimo hic afferre lubet.

V 1, 8: *ἀφηγῆτο* pro *ἀφηγεῖτο*. 1, 10: *πρὸςλαβὼν.* 1, 12: *πρώτοι.* 1, 13: *συγγαλέσας.* 1, 14: *ἰσιέναι* pro *εἰσιέναι.* 1, 15: *ἔχεται* pro *ἔχητε.* 1, 22: *ἑαλοκότως* pro *ἑαλωκότος.* 1, 28: *ἅμα κεκλιμένος* pro *ἀνακεκλημένος.* 1, 31: *σκείρου*

pro σκύρου. 1, 36: πολλοὶ pro πολὺ. V 2, 29: πλείστει pr. pro πλείστη. V 3, 1: ἦχε pro εἶχε. ἐξοπλισμένους pro ἐξωπλισμένους. 3, 2: διώκον pro διώκων. 3, 3: διέβησαν. 3, 7: πολάκις. V 4, 5: μέλλωνα pro μέλωνα. 4, 6: ἐκάθηξε pr., ἐκάθιξε corr. 4, 8: εἶρξε pro εἶρξαι. 4, 58: ἀφροδησίου. VI 2, 36: πάμπολα. VI 4, 3: ἐπείθετο pro ἐπύθετο. 4, 9: βοιωτείου pro βοιωτίου. πολλοὶ prius pro πολὺ. 4, 14: κλεόνυμος. VI 5, 2: οἱ λεῖοι pro ἠλεῖοι vel ἠλεῖοι (item VI 5, 5 et VII 4, 14 pr.). 5, 7: ὥρμισαν pro ὥρμησαν. 5, 39: πόρω pro πόρρω. βοηθήσητε vel βοηθήσετε pro βοηθήσαιτε. VII 1, 2: ἐἂν pro ἐὰν. 1, 3: ἔχεται pro ἔχετε. 1, 4: γίγνεσθαι pr. pro γίγνεσθε. 1, 11: ἡγῆσθαι pro ἡγεῖσθαι. 1, 24: ἔττατον pro ἔταττον. 1, 29: ἀπίει pro ἀπῄει. 1, 38: οἱ pro οἳ. ἀλαζωνείαν pro ἀλαζονείαν. 1, 44: τὴν πίστην. VII 2, 2: ἁλλιεῖς pro ἁλιεῖς. 2, 6: εἶς pro εἰς. 2, 9: ποιεῖν pr. pro πιεῖν. 2, 10: παιδίω pro πεδίῳ (item IV 3, 16: παιδίον pro πεδίον). 2, 20: καταλήψη pro καταλήψει. ἐπὶτετυχηκὼς pro ἐπιτετειχικὼς. 2, 22: στυβάδας pro στιβάδας. VII 3, 3: προδῶντας pro προδόντας. 3, 7: ἠδείη pro εἰδείη. VII 4, 2: λυκομύδης pr. pro λυκομήδης. 4, 4: δημωτίωνος. 4, 5: ἐχόντον pro ἐχόντων. 4, 9: μεσήνην pro μεσσήνην. 4, 14: κρώνειον pro κρόνιον. 4, 16: ἠμέλησαν pro ἐμέλλησαν. 4, 22: ἁμαξιτῶν pro ἁμαξιτὸν. 4, 27: πολυορκουμένους. 4, 39: συγγαλέσας. 4, 40: ὀρθώτερον. VII 5, 14: συγκομηδῆς pro συγκομιδῆς. 5, 22: ἐπικαίρως pro ἐπὶ κέρως. 5, 23: τριήρει pr. pro τριήρη. 5, 23: ἰσχυρωτάτω pro ἰσχυροτάτῳ.

Quae exempla qui volet et ex his isdem libris et ex reliqua Hellenicon parte mirum quantum augere potest. Memoria dignum etiam hoc videtur, quod VII 1, 21 librarius uni syllabae duo accentus adpinxit: εἰ δ' αὖ́ τινες, nec minus notandus videatur accentus VII 5, 10: θειά τινι μοίρα, item scriptura παρεσκεβασάμην III 2, 18, quae aeque atque ista quam modo attulimus mendorum series ad dictandi consuetudinem referenda est.

Permultis locis ea, quae prima manus peccaverat, aut ab ipsa aut ab alio quodam homine correcta sunt, sed innumera etiam peccata sine emendatione manserunt, et omnino luce clarius illud apparet, huius codicis auctorem

hominem et incuriosum et parum doctum fuisse. Nemo igitur erit, qui cod. C eiusque affines non inter deteriores numeret. Attamen cum idem ille liber mendosissimus multas scripturas praebeat, quae et verae sunt nec in reliquis codicibus, ne in optimis quidem, reperiuntur, facere non potuimus quin, quaecumque alicuius momenti viderentur lectiones, in apparatum nostrum recipiendas curaremus. Aliquot locis inter omnes quos inspeximus libros codex C solus veram archetypi servavit scripturam, ut IV 2, 4 *δὲ*. IV 5, 1 *τῆς*. VI 3, 13 et 4, 21 *θάλατταν*. VII 1, 21 *διεσκεδασμένοι* alibi. Nec lacunosi quidem loci complures, nisi C eiusque sodalis adhibetur, recte expleri possunt, ut maximae illae lacunae V 1, 5 sqq. de quibus optime egit Ioannes Alphonsus Simon in programmate Durensi 1888 p. 19 sqq.

Huiusmodi scripturas partim in C solo partim in C et F simul traditas ut meras scribentium coniecturas archetypo abrogare summae temeritatis est; immo vero illud statuendum videtur, aliquotiens in ipsis deterioribus libris veram Xenophontis sententiam incolumem esse servatam.

Cum codice C artissima necessitudine cohaeret codex F, adeo ut C et F unius stirpis esse nemo non videat. Cuius recensionis auctor erat homo antiqui Graeci sermonis propemodum ignarus, qui libidinis ac ludibrii causa saepissime suas coniecturas textui inseruit, sexcentis locis verborum ordinem temere immutavit, hic aliquid addidit, illic aliquid eiecit, plerumque autem leviora tantum mutare audebat, ita ut articulum aut demeret aut adiceret; ubi spiritus asper ponendus esset, minime intellegebat, quippe qui scribere soleret *ἐξήκοντα*, *ἐξακόσιοι* multa similia; idem multos gravissimosque exemplaris sui errores non sentiebat, sed facile tulit *βοιωτίας* pro *βοηθείας* VI 5, 1. *ἐπίθειντο* pro *ἐπίθοιντο* VI 5, 18 similia.

Codex C propter enormem mendorum multitudinem iis, qui conferunt, maximas praebet difficultates ideoque ante nos a nullo nisi a Gailio conlatus est; quo fit, ut etiam, quaecumque Dindorfius aliique de hoc codice narrant, ad dubiam Gailii auctoritatem referenda sint. Novam igitur eamque aliquanto accuratiorem ipsi confecimus collationem

et ut multa silentio praetermisimus ut inutilia, ita omnia, quae alicuius momenti esse videbantur, in apparatum nostrum admittenda esse putavimus.

F = codex Perizonianus nr. 6 universitatis Lugduno-Batavae, olim conlatus ab L. C. Valckenaerio 1774 et ab Ludovico Dindorfio 1850, cod. F editionis Oxoniensis 1853. Est liber chartaceus foliorum 295 saeculi XV, 29 centim. altus, 20—21 centim. latus, cum XXXV fere versibus in singulis paginis, magnis ac pulchris litteris pictus, librorum titulis capitali quam dicunt scriptura additis.

Hic codex praeter Xenophontis historiam Graecam alia quaedam continet ut Arriani expeditionem Alexandri, de qua parte Siegfriedus Lederer, philosophiae doctor Pragensis, in Neopragensis gymnasii programmate 1885 fusius egit collationisque documentum dedit.

Post historiae Graecae librum primum haec memorabilis extat subscriptio: *ἀπὸ εὐ διορθώτου* [non *ἀδιορθώτου*, ut apud Dindorfium legimus] *πάνυ ἐγὼ ὄλβιος μετ' ἀριστείδου ἀθήνησιν*:

Unde colligere licebit Olbium quendam adiuvante Aristide Athenis hunc codicem ex satis bono exemplari descripsisse.

Huius notae quasi supplementum post librum septimum legimus, ubi librum F anno 6964—1456 scriptum esse comperimus..

Codicem F et deteriori librorum stirpi adnumerandum et cum Parisino C artissima necessitudine coniunctum esse iam supra monuimus. Tamen multae scripturae, quas illius familiae olim proprias fuisse scimus, iam non reperiuntur in F, ita ut facere non possimus, quin illum codicem, unde F descriptus est (= F'), ad aliud quoddam exemplar, quod ex stirpe M oriundum erat, correctum esse multasque alterius stirpis scripturas ita in F inrepsisse credamus. Codici F vero ipsi accidit, ut ab homine admodum audaci haud paucis locis emendaretur. Invenimus igitur in F hic illic coniecturas ab altera manu additas modo bonas modo pravas; nusquam vero eae aut ad archetypum aut ad Xenophontem ipsum, sed omnes ad unum vel duos viros doctos sive XV sive XVI

saeculi referendae sunt. Inter bonas emendationes F_2 numerare licet I 5, 5 ἐπέστειλεν (-λλεν) pro ceterorum librorum ἀπέστειλεν. I 7, 28 προὔθετε pro προὔθετο. II 4, 34 ἐξεώσθησαν pro forma recentiore ἐξεώθησαν. IV 4, 6 ἀβίωτον pro ἀξιοβίωτον. VI 3, 9 ἐπετρέπετε pro ἐπιτρέπετε. VII 5, 17 F_2 recte addit οὐ ante προήκαντο. II 3, 48 F_2 et V congruunt in facili emendatione ἡγούμην pro ἡγουμένην. Quae omnia et similia hodieque a viro antiqui Graeci sermonis haud ignaro facile poterant coniectari. Sed nescio an excipere liceat paucissimas quasdam notas marginales ut VII 3, 7 lacunam rectissime suppletam in F_2, item lectionem ῥόπτρου pro ῥοπάλου codicum BCDFLMV VI 4, 36: intellegitur malleus sive ansa ostii, quae antiquis temporibus ῥόπτρον, postea ῥόπαλον vocabatur. Etiam Harpocration loco Xenophonteo legit ῥόπτρον.

Non laudandae videntur cum multae coniecturae ab F_2 propositae, tum hae: II 3, 12 οἵ pro ὅσοι, III 1, 3 γῇ pro χώρα: utroque loco CF_1 habuerant lacunam. IV 3, 8 πολέμαρχος pro πολύχαρμος (CF_1 habuerant πολύμαρχος). IV 4, 12 F_2 non recte delevit οὐκ ante ἠπόρουν. IV 5, 19 οὐκ ἀπετύγχανεν F_2 pro ἀπετύγχανεν F_1, sed vera lectio erat ἐπετύγχανεν. VII 4, 6 κεκρατημένους F_2 pro κρατημένους F_1, sed archetypi lectio erat κρατουμένους, quam quidem Dindorfius defendit conl. προσομιλοῦντες I 1, 30.

Praeter hos quos descripsimus codices (BCDFLMV) alii minoris momenti inventi sunt, in quibus Parisinus A et E, Laurentianus 69, 12, Perusinus E 65, Ravennas 131, 2 B.

Parisini A et E non ante XVI saeculum exarati sunt; a veritate igitur vix abhorreat, siquis miram illam scripturam III 1, 3, ubi uterque ἀσία praebet pro χώρα ex Aldina quadam editione in codices manuscriptos inrepsisse opinetur: quippe princeps Aldinarum iam anno 1502 edita est. Sunt quoque qui codici A eam ob causam multum auctoritatis tribuerint, quod V 1, 21, ubi ceteri omnes mendosam scripturam εἰς exhibent, ille solus, quod quidem sententia postulat, ἐκ praestet. At in cod. A perbonum illud ἐκ minime invenitur, immo vero ἐς. Aeque falsa usque ad hunc diem ab editoribus de codice E referuntur, cum ad III 3, 2 ad-

notant in omnibus reliquis codicibus τοῦ θαλάμου legi, in E autem τῷ θαλάμῳ, quod pro iusto laconismo venditatum in textum recipiunt. At enim etiam codex E ut omnes alii genetivum Atticum τοῦ θαλάμου praebet. Denique si Dindorfii exemplum secuti etiam ex codicibus A et E varias lectiones in apparatum admisissemus, immensa et superflua farragine praeter rem librum nostrum praegravassemus.

Eodem iure Laurentianum, Perusinum, Ravennatem, saeculi XV codices, apparatu nostro secludendos censuimus: quos omnes Otto Riemannus descripsit atque ad deteriorem stirpem (CF) pertinere demonstravit.

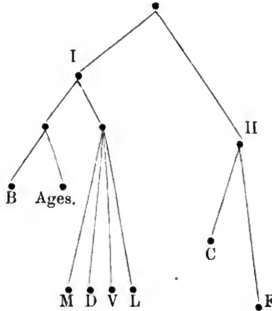
Denique illud silentio praeterire noluimus, esse in quibusdam codicibus, potissimum in C, aliquot scholia, sed ea tam vilis exilisque argumenti nulliusque ad rem criticam momenti, ut, quamquam ad unum omnia descripseramus, tamen ab apparatu nostro prorsus ea removenda censuerimus.

Exceptis Hellenicon ipsorum codicibus perpauca sunt subsidia, quibus in constituendo textu licuit uti. Habemus enim nonnulla quae dicunt testimonia cum apud scholiastas quosdam et grammaticos tum apud Harpocrationem, de quibus diligentissime egerunt Ioannes Alphonsus Simon (in gymnasii Durensis programm. 1888) et Otto Riemannus (Qua rei criticae tractandae ratione Hellenicon Xenophontis textus constituendus sit p. 93 sqq.).

Ceterum ut ex his paucis ac dispersis testimoniis fere nullum redundat subsidium criticum, ita nobis paulo plus adiumenti affertur Agesilai illa vita, quam pridem sine causa ipsi Xenophonti tribuerunt. Hanc enim compluribus locis ut III 4, 11. IV 3, 20. IV 5, 3 cum singularibus codicis B scripturis congruere videmus, prosperrimeque accidit, quod non solum ipse in aliquot Hellenicon codicibus (D V) Agesilaum inveni, sed etiam Carolus Schenkelius, qua semper erga me fuit humanitate, egregium suum quem Agesilai vitae edendae causa congesserat apparatum ultro mecum communicavit. Quo factum est, ut, quos Schenkelius exscripserat codices praestantissimos Vatic. 1335 (saeculi XII), Vatic. 1950 (saeculi XIV), Urb. 93 (saeculi XV) meae editionis in usum adhibere possem.

Iam vero ad contemplandum archetypum codicem venimus.

Codicum nostrorum affinitates si respicimus, hanc in modum delineare licet quod dicitur librorum stemma:

B Ages. MDVL classem I sive meliorem repraesentant, CF classem II sive deteriorem.

B = codex optimus.

MDVL = melioris classis codices deteriores.

C stirpis deterioris lectiones singulares tamquam meras et incorruptas praebet.

F stirpis deterioris lectiones partim incorruptas exhibet, partim ad melioris familiae normam immutatas.

Quodsi his codicibus adsumptis archetypum quendam, unde omnes eorum fluxerint scripturae, fingere volumus, variis mendis mirum quantum hunc librum originarium depravatum fuisse apparet, ita ut nesciam, an nulla reperiatur pagina, ubi non sententiae causa traditae scripturae aliquid emendari necesse sit; multis locis aliquid interpolatum, pluribus quaedam omissa esse inter omnes editores constat; etiam antiquae illius, qualis Xenophonteam dictionem decet, dialecti vestigia saepenumero ex omnibus libris evanuerunt; hic illic singulis binisve tantum libris tradita sunt ut ξύν pro σύν in ξύμβασις (cod. C, cf. Meisterhans Gramm. d. att.

Inschr.[1] p. 106)*) vel ἐς pro εἰς V 4, 14 (BM etc.). V 4, 56 (V). VI 5, 43 (F). I 2, 17 (D). I 5, 22 (D); **ἐκεῖνος** pro **κεῖνος** (II 2, 18 **κεῖνος** Ω''); **ἄστεως** (B I 4, 13) pro **ἄστεος**; **εἶπον** pro **εἶπα** aut **εἶπαν** (II 2, 19. III 5, 24. IV 1, 31. VII 4, 4). Posterioris aevi formae ut **θάλασσα**, **καίω**, **γίνομαι**, **γινώσκω**, **ἔση** in omnibus libris saepissime occurrunt; in plusquamperfecto augmentum, quod quidem Xenophontis aequales numquam neglexerunt, haud raro omittitur.

Multa vocabula quali forma revera Xenophon usurpaverit, iam non liquet: adeo archetypi scriptura variat. Itaque patronymicorum genetivos in *-ίδα* et *-ίδου* (III 2, 8. 21. III 1, 18. 22), accusativos in *-η* et *-ην* desinentes (I 5, 18. 7. 8) pariter tolerare, quam alterutrum prorsus a contextu excludere maluimus. Quibus de rebus cum alios grammaticos tum Meisterhansii et Veitchii libros egregios (Grammat. d. att. Inschrift.[1]**) et Greek verbs irregular and defective 1879) et consulendos et sequendos putavi.

Spiritus et accentus in archetypo mendosissime positi erant; itaque ne tum quidem, ubi omnibus locis omnes libri sibi constabant, ut in voce *Τέγεα*, adversantibus veterum grammaticorum normis talia recipere audebamus.

Non recte divisa fuisse vocabula in archetypi exemplari, sed eius auctorem scriptione quam dicunt continua usum esse cum aliis tum his significatur locis: I 1, 29 **τε πιδόκου** in omnibus libris pro **τ' Ἐπιδόκου**. IV 4, 10 **σίγματα** pro **σίγμα τά**. IV 8, 5 **αἰγαιεῖς** pro **Αἰγαί εἰσι**. V 4, 51 **ἐπιπαραθέοντας** pro **ἐπὶ παραθέοντας**. VI 1, 3 **ἐνδεὴς εἴη** pro **ἐνδεήσειε**. VII 1, 21 **ὅσοιπερ ἦσαν** pro **ὅσοι παρῆσαν**. VII 2, 23 **ἕως περιετειχίζετο** pro **ἕωσπερ ἐτειχίζετο**.

Aliis locis *Γ* et *Τ* (IV 4, 6), *Λ* et *Δ* (IV 5, 10), *Κ* (Ϗ) et Ι C (III 4, 13) litteras inter se confusas videmus, unde illud archetypi exemplar maiusculis litteris scriptum fuisse colligere licebit, *Ε* et *ΑΙ* similiter pronuntiata esse efficitur loco II 3, 46, ubi **ἔξω νέων** scriptum est pro **Αἰξωνέων**.

Quam pravae indolis librorum nostrorum archetypus

---

*) ξὺν ὅπλοις II 4, 26 C.

**) Altera Meisterhansiani libri editione uti non poteram, quia, ubi haec prodiit, totus ferme Hellenicon textus iam prelo excesserat.

fuerit, nulla re magis probatur quam nominibus propriis, quorum multa mendosissime scripta apparent, ut (fere ubique) *Χαλκηδόνιοι* pro *Καλχηδόνιοι*, *Προικόνησος* vel *Προικόννησος* pro *Προκόννησος* (ubique), *Συρακούσιος* pro *Συρακόσιος* (fere ubique), *Μιτυλήνη* pro *Μυτιλήνη* (ubique) similia.

Denique quoniam variis vitiis scatuisse illum archetypum vix quisquam neget, facere non possumus, quin ad veram Xenophontis orationem restituendam innumeras adhibeamus doctorum virorum coniecturas, et quamvis homines Graecarum litterarum peritissimi per multa saecula in hac re elaboraverunt, tamen hodie quoque restant aliquot menda ne minimum quidem sanata, quae addita cruce (+) significavimus. Interpolationes multas cancellis directis ([. . .]) notavimus, quae vero contra libros ipsi addidimus cancellis circumscripsimus, quorum figura haec est: ⟨. . .⟩; lacunas punctis indicavimus; sed tantum abest, ut ubique signa illa posuerimus, ut persaepe consulto ea praetermiserimus: quam inconstantiam si vituperare velis, illud precor consideres: si aliter fecissem, fieri non potuisse quin variorum signorum multitudine totus liber noster foedaretur, eandemque ob causam ne Dindorfium quidem aut Sauppium aut Breitenbachium aliter egisse, verum inconstantiae probrum suscipere quam editiones suas in unaquaque pagina cancellis, lacunis, asteriscis turpare maluisse.

Ex eorum numero, qui pristinis temporibus emendandis Xenophontis libris operam dederunt multosque locos ingeniosis coniecturis correxerunt, eminere mihi videntur Henricus Stephanus, Bilibaldus Pirckheimer, Ioannes Leonclavius, qui quae excogitaverint sexcentis nostrae editionis locis adnotata atque in contextum recepta vides. Sed permulta nostro quoque saeculo Schneideri, Dindorfii, Breitenbachii, Sauppii, Madvigii, Kurzii, Cobeti, Hartmani, aliorum sagacitati ac sollertiae deberi ex apparatu nostro intellexeris. Nonnulla ut quae van Herwerden, Grosser, Kruse ad emendanda Hellenica contulerunt, eo demum tempore, cum iam nostra editio prelo mandata esset, prodierunt. De interpolationibus cum alii tum Georgius Unger optime iudicavit huiusque argumentationes ubique secuti sumus. In commentario aliae quoque coniec-

turae inveniuntur, quae nobis haud satis certae neque tamen prorsus inprobandae visae sunt; omnes autem quae nobis innotuerunt apponere non huius editionis erat, sed eas tantum in apparatum nostrum admittere licebat, quas critici alicuius momenti esse nobis persuasum erat, non meras librariorum ineptias qualium cum in aliis codicibus tum in C multa milia inveniuntur.

Restat, ut eos, qui in operosissimo hoc munere variis modis maxime nos adiuverunt, grato animo enumeremus.

Codicibus igitur transmittendis me sibi devinxerunt Nicolaus du Rieu Leidensis, vir decus omnium bibliothecariorum appellandus, Carolus Michelantius Parisinus, et patri meo defuncto et mihi ipsi carissimus, Ioannes Veludo Venetus, celeberrimae bibliothecae Marcianae olim praefectus: quibus viris et doctissimis et humanissimis gratias nunc ago maximas. In conferendis codicibus me adiuverunt discipuli idemque amici philosophiae doctores Pragenses Richardus Kukula, Carolus Klement, Siegfriedus Lederer, Georgius Heidrich, Eugenius Holzner. Aliis in operam nostram conlatis beneficiis obstrinxerunt nos Augustus Nauck, Carolus Schenkl, Iosephus Simon. Hic et Antonius Kirschnek etiam corrigendarum plagularum onus mecum communicaverunt. Augusti Nauckii coniecturas ingeniosas, postquam huius editionis plagulae iam prelo exierunt, me rogante factas appendicis instar in fine libri adiecimus: quo corollario editionis nostrae pretium, quantulumcumque est, summopere auctum esse nemo erit qui non fateatur.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ.

I.

Μετὰ δὲ ταῦτα οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον ἦλθεν ἐξ I. 1.
Ἀθηνῶν Θυμοχάρης ἔχων ναῦς ὀλίγας· καὶ εὐθὺς ἐναυμάχησαν
αὖθις Λακεδαιμόνιοι καὶ Ἀθηναῖοι, ἐνίκησαν δὲ Λακεδαιμόνιοι
ἡγουμένου Ἀγησανδρίδου. μετ' ὀλίγον δὲ [τούτων] Δωριεὺς 2
ὁ Διαγόρου ἐκ Ῥόδου εἰς Ἑλλήσποντον εἰσέπλει ἀρχομένου
χειμῶνος τέτταρσι καὶ δέκα ναυσὶν ἅμα ἡμέρᾳ. κατιδὼν δὲ
ὁ τῶν Ἀθηναίων ἡμεροσκόπος ἐσήμηνε τοῖς στρατηγοῖς. οἱ
δὲ ἀνηγάγοντο ἐπ' αὐτὸν εἴκοσι ναυσίν, ἃς ὁ Δωριεὺς φυγὼν
πρὸς τὴν γῆν ἀνεβίβαζε τὰς αὑτοῦ τριήρεις, ὡς ἤνυτε, περὶ
τὸ Ῥοίτειον. ἐγγὺς δὲ γενομένων τῶν Ἀθηναίων ἐμάχοντο 3
ἀπό τε τῶν νεῶν καὶ τῆς γῆς, μέχρι οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέπλευσαν
εἰς Μάδυτον πρὸς τὸ ἄλλο στρατόπεδον οὐδὲν πράξαντες.
Μίνδαρος δὲ κατιδὼν τὴν μάχην ἐν Ἰλίῳ θύων τῇ Ἀθηνᾷ, 4
ἐβοήθει ἐπὶ τὴν θάλατταν, καὶ καθελκύσας τὰς ἑαυτοῦ τριή-
ρεις ἀπέπλει, ὅπως ἀναλάβοι τὰς μετὰ Δωριέως. οἱ δὲ Ἀθη- 5

Ω'' = BCFM et DV, *Ω'* = BCFM et D, *Ω* = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ΞΕΝΟΦΩ͂ΝΤΟΣ ἙΛΛΗΝΙΚΩ͂Ν ΠΡΩ͂ΤΟΝ (*α'* B) BFM' (litteris minusculis script. in BM) titulum omis. C. *ξενοφῶντος ἱστορίας ἑλληνικῆς λόγος πρῶτος* V.

I. 1. Verum libri initium periisse videtur cum aliis tum O. Riemanno *ἔχων ναῦς* BFM''] *ναῦς ἔχων* C *Ἀγησανδρίδου*] *ἡγησανδρίδου Ω''* 2 *μετ' ὀλίγον δὲ* Kondos] *μετ' ὀλίγον δὲ τούτων Ω''*

ἐσήμηνε Dindorf] *ἐσήμανε Ω''* *ἀνηγάγοντο* BFM et D corr. V] *ἀνήγοντο* C (et D pr.) *αὑτοῦ* M'] *αὐτοῦ* BCF (et V pr. aut corr.) *ἤνυτε* Kondos] *ἤνοιγε Ω''* *ἤνυε* mg. C 3 *μέχρι* B] *μέχρις* CM'', abbrev. F 4 *ἀναλάβοι* B] *ἀναλάβῃ* (*ἀναλάβη*) CFM''

*ναῖοι ἀνταναγαγόμενοι ἐναυμάχησαν περὶ Ἄβυδον κατὰ τὴν
ᾐόνα μέχρι δείλης [ἐξ ἑωθινοῦ]. καὶ τὰ μὲν νικώντων, τὰ δὲ
νικωμένων, Ἀλκιβιάδης ἐπεισπλεῖ δυοῖν δεούσαις εἴκοσι ναυ-*
6 *σίν. ἐντεῦθεν δὲ φυγὴ τῶν Πελοποννησίων ἐγένετο πρὸς τὴν
Ἄβυδον· καὶ ὁ Φαρνάβαζος παρεβοήθει, καὶ ἐπεισβαίνων τῷ
ἵππῳ εἰς τὴν θάλατταν μέχρι δυνατὸν ἦν ἐμάχετο, καὶ τοῖς*
7 *ἄλλοις τοῖς αὑτοῦ ἱππεῦσι καὶ πεζοῖς παρεκελεύετο. συμφρά-
ξαντες δὲ τὰς ναῦς οἱ Πελοποννήσιοι καὶ παραταξάμενοι πρὸς
τῇ γῇ ἐμάχοντο. Ἀθηναῖοι δὲ ἀπέπλευσαν, τριάκοντα ναῦς
τῶν πολεμίων λαβόντες κενὰς καὶ ἃς αὐτοὶ ἀπώλεσαν κομισά-*
8 *μενοι, εἰς Σηστόν. ἐντεῦθεν πλὴν τετταράκοντα νεῶν ἄλλαι
ἄλλῃ ᾤχοντο ἐπ' ἀργυρολογίαν ἔξω τοῦ Ἑλλησπόντου· καὶ ὁ
Θράσυλλος, εἷς ὢν τῶν στρατηγῶν, εἰς Ἀθήνας ἔπλευσε ταῦτα*
9 *ἐξαγγελῶν καὶ στρατιὰν καὶ ναῦς αἰτήσων. μετὰ δὲ ταῦτα
Τισσαφέρνης ἦλθεν εἰς Ἑλλήσποντον· ἀφικόμενον δὲ παρ'
αὐτὸν μιᾷ τριήρει Ἀλκιβιάδην ξένιά τε καὶ δῶρα ἄγοντα συλ-
λαβὼν εἷρξεν ἐν Σάρδεσι, φάσκων κελεύειν βασιλέα πολεμεῖν*
10 *Ἀθηναίοις. ἡμέραις δὲ τριάκοντα ὕστερον Ἀλκιβιάδης ἐκ Σάρ-
δεων μετὰ Μαντιθέου τοῦ ἁλόντος ἐν Καρίᾳ ἵππων εὐπορή-*
11 *σαντες νυκτὸς ἀπέδρασαν εἰς Κλαζομενάς. οἱ δ' ἐν Σηστῷ
Ἀθηναῖοι αἰσθόμενοι Μίνδαρον πλεῖν ἐπ' αὐτοὺς μέλλοντα
ναυσὶν ἑξήκοντα, νυκτὸς ἀπέδρασαν εἰς Καρδίαν. ἐνταῦθα δὲ
καὶ Ἀλκιβιάδης ἧκεν ἐκ τῶν Κλαζομενῶν σὺν πέντε τριήρεσι
καὶ ἐπακτρίδι. πυθόμενος δὲ ὅτι αἱ τῶν Πελοποννησίων νῆες
ἐξ Ἀβύδου ἀνηγμέναι εἶεν εἰς Κύζικον, αὐτὸς μὲν πεζῇ ἦλθεν*
12 *εἰς Σηστόν, τὰς δὲ ναῦς περιπλεῖν ἐκεῖσε ἐκέλευσεν. ἐπεὶ δ'
ἦλθον, ἀνάγεσθαι ἤδη αὐτοῦ μέλλοντος ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν
ἐπεισπλεῖ Θηραμένης εἴκοσι ναυσὶν ἀπὸ Μακεδονίας, ἅμα δὲ*

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

5 *ἀνταναγαγόμενοι* Hertlein] *ἀνταναγόμενοι* Ω'' *ᾐόνα* Dindorf] *ἠϊόνα* vel *ἠιόνα* Ω'' post *δείλης* Ω'' addunt *ἐξ ἑωθινοῦ* (*ἐωθ.*), quae primus seclusit Brückner *δεούσαις* M] *δέουσαι* F_1 *δεούσαιν* BCF_2 (et DV) 6 *ἐγένετο* BFM''] *ἐγίνετο* C *τὴν* ante *ἄβυδον* om. F (*ἐς τὴν θάλ.* D) *θάλασσαν* Ω'' *αὑτοῦ* vulg.] *αὐτοῦ* Ω'' 8 *τεσσαράκοντα* Ω' (*τεττ.* V) *Θράσυλλος* Dindorf] *θράσυλος* M' *θρασύλος* BCF (*θρασύλος*, accentu supr. σ posito, V) *εἷς* omis. B 9 *τισαφέρνης* Ω' cons. V *εἷρξεν*] *εἶρξεν* Ω'' 11 *ἐκ τῶν* B] *ἐκ τῆς* CFM'' *ἐπακτρίδι* CFM''] *ἐπακτρίσι* B

καὶ Θρασύβουλος εἴκοσιν ἑτέραις ἐκ Θάσου, ἀμφότεροι ἠργυ-
ρολογηκότες. Ἀλκιβιάδης δὲ εἰπὼν καὶ τούτοις διώκειν αὐτὸν 13
ἐξελομένοις τὰ μεγάλα ἱστία αὐτὸς ἔπλευσεν εἰς Πάριον·
ἀθρόαι δὲ γενόμεναι αἱ νῆες ἅπασαι ἐν Παρίῳ ἓξ καὶ ὀγδοή-
κοντα τῆς ἐπιούσης νυκτὸς ἀνηγάγοντο, καὶ τῇ ἄλλῃ ἡμέρᾳ
περὶ ἀρίστου ὥραν ἧκον εἰς Προκόννησον. ἐκεῖ δ' ἐπύθοντο 14
ὅτι Μίνδαρος ἐν Κυζίκῳ εἴη καὶ Φαρνάβαζος μετὰ τοῦ πεζοῦ.
ταύτην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν αὐτοῦ ἔμειναν, τῇ δὲ ὑστεραίᾳ
Ἀλκιβιάδης ἐκκλησίαν ποιήσας παρεκελεύετο αὐτοῖς ὅτι ἀνάγκη
εἴη καὶ ναυμαχεῖν καὶ πεζομαχεῖν καὶ τειχομαχεῖν· Οὐ γὰρ
ἔστιν, ἔφη, χρήματα ἡμῖν, τοῖς δὲ πολεμίοις ἄφθονα παρὰ
βασιλέως. τῇ δὲ προτεραίᾳ, ἐπειδὴ ὡρμίσαντο, τὰ πλοῖα πάντα 15
καὶ τὰ μικρὰ συνήθροισε παρ' ἑαυτόν, ὅπως μηδεὶς ἐξαγγεί-
λαι τοῖς πολεμίοις τὸ πλῆθος τῶν νεῶν, ἐπεκήρυξέ τε, ὃς ἂν
ἁλίσκηται εἰς τὸ πέραν διαπλέων, θάνατον τὴν ζημίαν. μετὰ 16
δὲ τὴν ἐκκλησίαν παρασκευασάμενος ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν ἀνη-
γάγετο ἐπὶ τὴν Κύζικον ὕοντος πολλῷ. ἐπειδὴ δ' ἐγγὺς τῆς
Κυζίκου ἦν, αἰθρίας γενομένης καὶ τοῦ ἡλίου ἐκλάμψαντος
καθορᾷ τὰς τοῦ Μινδάρου ναῦς γυμναζομένας πόρρω ἀπὸ τοῦ
λιμένος καὶ ἀπειλημμένας ὑπ' αὐτοῦ, ἑξήκοντα οὔσας. οἱ δὲ 17
Πελοποννήσιοι, ἰδόντες τὰς τῶν Ἀθηναίων τριήρεις οὔσας
πλείους τε πολλῷ ἢ πρότερον καὶ πρὸς τῷ λιμένι, ἔφυγον εἰς
τὴν γῆν· καὶ συνορμίσαντες τὰς ναῦς ἐμάχοντο ἐπιπλέουσι
τοῖς ἐναντίοις. Ἀλκιβιάδης δὲ ταῖς εἴκοσι τῶν νεῶν περι- 18
πλεύσας ἀπέβη εἰς τὴν γῆν. ἰδὼν δὲ ὁ Μίνδαρος, καὶ αὐτὸς
ἀποβὰς ἐν τῇ γῇ μαχόμενος ἀπέθανεν· οἱ δὲ μετ' αὐτοῦ ὄντες
ἔφυγον. τὰς δὲ ναῦς οἱ Ἀθηναῖοι ᾤχοντο ἄγοντες ἁπάσας
εἰς Προκόννησον πλὴν τῶν Συρακοσίων· ἐκείνας δὲ αὐτοὶ
κατέκαυσαν οἱ Συρακόσιοι. ἐκεῖθεν δὲ τῇ ὑστεραίᾳ ἔπλεον οἱ

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

13 *ἀθρόαι* ut ubique Ω″ *προικόννησον* F pr. *προικόνῆσον* (sic) C *προικόννησον* BF corr. M″, item omnes § 18 et 20, recte nusquam 14 *αὐτοῖς* BFM″] omis. C *οὐ γάρ ἐστιν* Ω″ 15 *καὶ* del. Schneider *καὶ τὰ μικρὰ* del. Hartman *ἐξαγγείλαι* FM′] *ἐξαγγεῖλαι* B (et V) *ἐξαγγείλῃ* C *πέραν* Ω′] *πέρας* V 18 *συρακουσίων . . . συρακούσιοι* BFM (cons. D) *συρρακουσίων . . . συρρακούσιοι* C (et V) nusquam hoc libro *συρακόσιος*

19 Ἀθηναῖοι ἐπὶ Κύζικον. οἱ δὲ Κυζικηνοὶ τῶν Πελοποννησίων
καὶ Φαρναβάζου ἐκλιπόντων αὐτὴν ἐδέχοντο τοὺς Ἀθηναίους.
20 Ἀλκιβιάδης δὲ μείνας αὐτοῦ εἴκοσιν ἡμέρας καὶ χρήματα πολλὰ
λαβὼν παρὰ τῶν Κυζικηνῶν οὐδὲν ἄλλο κακὸν ἐργασάμενος
ἐν τῇ πόλει ἀπέπλευσεν εἰς Προκόννησον. ἐκεῖθεν δ' ἔπλευσεν
21 εἰς Πέρινθον καὶ Σηλυμβρίαν. καὶ Περίνθιοι μὲν εἰσεδέξαντο
εἰς τὸ ἄστυ τὸ στρατόπεδον· Σηλυμβριανοὶ δὲ ἐδέξαντο μὲν
22 οὔ, χρήματα δὲ ἔδοσαν. ἐντεῦθεν δ' ἀφικόμενοι τῆς Καλχη-
δονίας εἰς Χρυσόπολιν ἐτείχισαν αὐτήν, καὶ δεκατευτήριον
κατεσκεύασαν ἐν αὐτῇ, καὶ τὴν δεκάτην ἐξέλεγον τῶν ἐκ τοῦ
Πόντου πλοίων καὶ φυλακὴν ἐγκαταλιπόντες ναῦς τριάκοντα
καὶ στρατηγὼ δύο, Θηραμένην καὶ Εὔμαχον, τοῦ τε χωρίου
ἐπιμελεῖσθαι καὶ τῶν ἐκπλεόντων πλοίων καὶ εἴ τι ἄλλο δύ-
ναιντο βλάπτειν τοὺς πολεμίους. οἱ δ' ἄλλοι στρατηγοὶ εἰς
23 τὸν Ἑλλήσποντον ᾤχοντο. παρὰ δὲ Ἱπποκράτους τοῦ Μιν-
δάρου ἐπιστολέως εἰς Λακεδαίμονα γράμματα πεμφθέντα ἑά-
λωσαν εἰς Ἀθήνας λέγοντα τάδε· Ἔρρει τὰ κᾶλα. Μίνδαρος
24 ἀπεσσύα. πεινῶντι τὤνδρες. ἀπορίομες τί χρὴ δρᾶν. Φαρ-
νάβαζος δὲ παντὶ τῷ τῶν Πελοποννησίων στρατεύματι καὶ
τοῖς συμμάχοις παρακελευσάμενος μὴ ἀθυμεῖν ἕνεκα ξύλων,
ὡς ὄντων πολλῶν ἐν τῇ βασιλέως, ἕως ἂν τὰ σώματα σῶα ᾖ,
ἱμάτιόν τ' ἔδωκεν ἑκάστῳ καὶ ἐφόδιον δυοῖν μηνοῖν, καὶ ὁπλί-
σας τοὺς ναύτας φύλακας κατέστησε τῆς ἑαυτοῦ παραθαλατ-
25 τίας γῆς. καὶ συγκαλέσας τούς τε ἀπὸ τῶν πόλεων στρα-

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

20 ante ἐν τῇ πόλει Köppen inserit τοὺς, opp. Hertlein 21 σηλυβρίαν . . . σηλυβριανοὶ CFM'', recte B ἐς τὸ D 22 χαλκηδονίας Ω'' κατεσκεύασαν Ω''] κατέστησαν Dindorf καὶ ante φυλακὴν del. Morus δύο BFM''] δύω C εὔμαχον Ω''] Θρασύβουλον Schneider

post πλοίων Hartman excidisse putat κατάγειν τὰ πολέμια δύναιντο Hempel] δύναντο B ἠδύναντο CFM'' 23 ἑάλωσαν (ἑάλ.) Ω''] ἑάλω Cobet, illud defendit Sauppe κᾶλα Bergk] καλά Ω'' δ' ἀπέσσυα B δ' ἀπέσσυται CFM' (δ' ἀπέσσυτο V); ἀπέσσυα etiam Bekkeri anecd. Gr. p. 422. ἀπέσσουα aut ἀπέσσουα codices Plutarchi Alcibiad. 28. ἀπέσσουα Eustathius ad Iliad. Α 117 p. 63. ἀπεσσία Hesychius s. v.; δ' omittunt et Plutarchus et Eustathius ἀπορίομες BM₂ ut vid.] ἀπορέομες CFM₁ (et D corr. V) ἀπορέομεν D pr. 24 σῶα F et DV] σῷα M omis. BC φύλακας C] φυλακὰς BFM'' παραθαλασσίας Ω''

τηγοὺς καὶ τριηράρχους ἐκέλευε ναυπηγεῖσθαι τριήρεις ἐν
Ἀντάνδρῳ ὅσας ἕκαστοι ἀπώλεσαν, χρήματά τε διδοὺς καὶ
ὕλην ἐκ τῆς Ἴδης κομίζεσθαι φράζων. ναυπηγουμένων δὲ οἱ 26
Συρακόσιοι ἅμα τοῖς Ἀντανδρίοις τοῦ τείχους τι ἐπετέλεσαν,
καὶ ἐν τῇ φρουρᾷ ἤρεσαν πάντων μάλιστα. διὰ ταῦτα δὲ εὐερ-
γεσία τε καὶ πολιτεία Συρακοσίοις ἐν Ἀντάνδρῳ ἐστί. Φαρνά-
βαζος μὲν οὖν ταῦτα διατάξας εὐθὺς εἰς Καλχηδόνα ἐβοήθει.
Ἐν δὲ τῷ χρόνῳ τούτῳ ἠγγέλθη τοῖς τῶν Συρακοσίων 27
στρατηγοῖς οἴκοθεν ὅτι φεύγοιεν ὑπὸ τοῦ δήμου. συγκαλέ-
σαντες οὖν τοὺς ἑαυτῶν στρατιώτας Ἑρμοκράτους προηγο-
ροῦντος ἀπωλοφύροντο τὴν ἑαυτῶν συμφοράν, ὡς ἀδίκως
φεύγοιεν ἅπαντες παρὰ τὸν νόμον· παρῄνεσάν τε προθύμους
εἶναι καὶ τὰ λοιπά, ὥσπερ τὰ πρότερα, καὶ ἄνδρας ἀγαθοὺς
πρὸς τὰ ἀεὶ παραγγελλόμενα, μεμνημένους ὅσας τε ναυμαχίας
αὐτοὶ καθ' αὑτοὺς νενικήκατε καὶ ναῦς εἰλήφατε, ὅσα τε μετὰ
τῶν ἄλλων ἀήττητοι γεγόνατε ἡμῶν ἡγουμένων, τάξιν ἔχοντες
τὴν κρατίστην διά τε τὴν ἡμετέραν ἀρετὴν καὶ διὰ τὴν ὑμε-
τέραν προθυμίαν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπάρχου-
σαν· ἑλέσθαι δὲ ἐκέλευον ἄρχοντας, μέχρι ἂν ἀφίκωνται οἱ
ᾑρημένοι ἀντ' ἐκείνων. οἱ δ' ἀναβοήσαντες ἐκέλευον ἐκείνους 28
ἄρχειν, καὶ μάλιστα οἱ τριήραρχοι καὶ οἱ ἐπιβάται καὶ οἱ
κυβερνῆται. οἱ δ' οὐκ ἔφασαν δεῖν στασιάζειν πρὸς τὴν ἑαυ-
τῶν πόλιν· εἰ δέ τις ἐπικαλοίη τι αὐτοῖς, λόγον ἔφασαν χρῆ-
ναι διδόναι. οὐδενὸς δὲ οὐδὲν ἐπαιτιωμένου, δεομένων ἔμειναν, 29
ἕως ἀφίκοντο οἱ ἀντ' ἐκείνων στρατηγοί, Δήμαρχός τ' Ἐπι-
κύδου καὶ Μύσκων Μενεκράτους καὶ Πόταμις Γνώσιος. τῶν

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

26 ἐν τῇ (τῆ) φρουρᾷ (-ᾶ)] omis. C τε (τὲ) BFM″] omis. C καλχ. B] χαλκ. CFM″ 27 στρατηγοῖς — ἑαυτῶν] omis. C οἴκοθεν ὅτι φεύγοιεν B] ὅτι φεύγοιεν οἴκοθεν FM″ προηγοροῦντος V] προηγοῦντος Ω′ παραγγελόμενα CF; ad cetera frequentem hunc librariorum errorem non memoravimus μεμνημένους — ὑπάρχουσαν quae in Ω″ post διδόναι § 28 leguntur huc transposuit Dindorf τε (τὲ) post αὐτοί (αὐτοὶ) add. BFM″, non C καθ' αὐτοὺς C καὶ διὰ τὴν B (et DV)] καὶ τὴν CFM θάλατταν BC] θάλασσαν FM″ μέχρις Ω″, abbrev. F εἰρημένοι B 28 ἐκείνους F et V] κείνους BC₂M′, C₁ non liquet 29 τ' Ἐπικύδου Dindorf et Cobet] τε πιδόκου Ω″ Γνώσιος Pirckheimer] γνωσίους B γνωσία CFM″

δὲ τριηράρχων ὀμόσαντες οἱ πλεῖστοι κατάξειν αὐτούς, ἐπὰν εἰς Συρακούσας ἀφίκωνται, ἀπεπέμψαντο ὅποι ἐβούλοντο πάν-
30 τας ἐπαινοῦντες· ἰδίᾳ δὲ οἱ πρὸς Ἑρμοκράτην προσομιλοῦντες μάλιστα ἐπόθησαν τήν τε ἐπιμέλειαν καὶ προθυμίαν καὶ κοινότητα. ὧν γὰρ ἐγίγνωσκε τοὺς ἐπιεικεστάτους καὶ τριηράρχων καὶ κυβερνητῶν καὶ ἐπιβατῶν, ἑκάστης ἡμέρας πρῲ καὶ πρὸς ἑσπέραν συναλίζων πρὸς τὴν σκηνὴν τὴν ἑαυτοῦ ἀνεκοινοῦτο ὅ τι ἔμελλεν ἢ λέγειν ἢ πράττειν, κἀκείνους ἐδίδασκε κελεύων
31 λέγειν τὰ μὲν ἀπὸ τοῦ παραχρῆμα, τὰ δὲ βουλευσαμένους. ἐκ τούτων Ἑρμοκράτης τὰ πολλὰ ἐν τῷ συνεδρίῳ ηὐδόξει, λέγειν τε δοκῶν καὶ βουλεύειν τὰ κράτιστα. [κατηγορήσας δὲ Τισσαφέρνους ἐν Λακεδαίμονι Ἑρμοκράτης, μαρτυροῦντος καὶ Ἀστυόχου, καὶ δόξας τὰ ὄντα λέγειν, ἀφικόμενος παρὰ Φαρνάβαζον, πρὶν αἰτῆσαι χρήματα λαβών, παρεσκευάζετο πρὸς τὴν εἰς Συρακούσας κάθοδον ξένους τε καὶ τριήρεις.] ἐν τούτῳ δὲ ἧκον οἱ διάδοχοι τῶν Συρακοσίων εἰς Μίλητον καὶ παρέλαβον τὰς ναῦς καὶ τὸ στράτευμα.

32 Ἐν Θάσῳ δὲ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον στάσεως γενομένης ἐκπίπτουσιν οἱ λακωνισταὶ καὶ ὁ Λάκων ἁρμοστὴς Ἐτεόνικος. καταιτιαθεὶς δὲ ταῦτα πρᾶξαι σὺν Τισσαφέρνει Πασιππίδας ὁ Λάκων ἔφυγεν ἐκ Σπάρτης· ἐπὶ δὲ τὸ ναυτικόν, ὃ ἐκεῖνος ἠθροίκει ἀπὸ τῶν συμμάχων, ἐξεπέμφθη Κρατησιππίδας, καὶ
33 παρέλαβεν ἐν Χίῳ. περὶ δὲ τούτους τοὺς χρόνους Θρασύλλου ἐν Ἀθήναις ὄντος Ἆγις ἐκ τῆς Δεκελείας προνομὴν ποιού-

---

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

ὀμόσαντες codicum plerique, sed talia excudenda non curavimus ὅποι CFM″] ὅπῃ B cf. var. lect. II 2, 20. III 4, 1 ἐβούλοντο V] ἠβούλοντο Ω′ 30 οἱ margo Stephani] omiserunt Ω″ ἐγίγνωσκε] ἐγίνωσκε BCM″ cons. F πρῲ Wolf et Dindorf] τὸ πρωῒ vel τοπρωῒ Ω″ συναλίζων Morus] συναυλίζων Ω″ ἀνεκοινοῦτο BCM″F_2] ἀνεκινοῦτο F_1 ἀνεξυνοῦτο Suidas, quod quidem plerique post Ruhnkenium receperunt ἤμελλεν B ἔμελλεν cett.′ (ἔμελλε V) τοῦ παρ. CF (et DV)] τουπαρ. M τοπαρ. B ante corr. παρ. B post corr. 31 εὐδόξει Ω″ similiter ubique βουλεύειν BM″] βουλεύων CF verba κατηγορήσας — τριήρεις del. (cum Schneidero) Brückner τισαφ. Ω″ 32 θάσῳ (θάσω) CM″] θάσσω BF τισαφ. Ω″ 33 θρασύλου BFM″ θρασύλου C, θρασύλῳ (-ῳ) § 34 Ω″ ἄγις Ω (et D corr. V) (ἆγις F corr.) item fere alibi (ἄγις D pr.)

μενος πρὸς αὐτὰ τὰ τείχη ἦλθε τῶν Ἀθηναίων· Θράσυλλος δὲ ἐξαγαγὼν Ἀθηναίους καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἐν τῇ πόλει ὄντας ἅπαντας παρέταξε παρὰ τὸ Λύκειον [γυμνάσιον], ὡς μαχούμενος, ἂν προσίωσιν. ἰδὼν δὲ ταῦτα Ἆγις ἀπήγαγε 34
ταχέως, καί τινες αὐτῶν ὀλίγοι τῶν ἐπὶ πᾶσιν ὑπὸ τῶν ψιλῶν ἀπέθανον. οἱ οὖν Ἀθηναῖοι τῷ Θρασύλλῳ διὰ ταῦτα ἔτι προθυμότεροι ἦσαν ἐφ' ἃ ἧκε, καὶ ἐψηφίσαντο ὁπλίτας τε αὐτὸν καταλέξασθαι χιλίους, ἱππέας δὲ ἑκατόν, τριήρεις δὲ πεντήκοντα. Ἆγις δὲ ἐκ τῆς †Δεκελείας ἰδὼν πλοῖα πολλὰ 35
σίτου εἰς Πειραιᾶ καταθέοντα, οὐδὲν ὄφελος ἔφη εἶναι τοὺς μετ' αὐτοῦ πολὺν ἤδη χρόνον Ἀθηναίους εἴργειν τῆς γῆς, εἰ μή τις σχήσοι καὶ ὅθεν ὁ κατὰ θάλατταν σῖτος φοιτᾷ· κράτιστόν τε εἶναι [καὶ] Κλέαρχον τὸν Ῥαμφίου πρόξενον ὄντα Βυζαντίων πέμψαι εἰς Καλχηδόνα τε καὶ Βυζάντιον. δόξαντος 36
δὲ τούτου, πληρωθεισῶν νεῶν ἔκ τε Μεγάρων καὶ παρὰ τῶν ἄλλων συμμάχων πεντεκαίδεκα στρατιωτίδων μᾶλλον ἢ ταχειῶν ᾤχετο. καὶ αὐτοῦ τῶν νεῶν τρεῖς ἀπόλλυνται ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν ἐννέα νεῶν, αἳ ἀεὶ ἐνταῦθα τὰ πλοῖα διεφύλαττον, αἱ δ' ἄλλαι ἔφυγον εἰς Σηστόν, ἐκεῖθεν δὲ εἰς Βυζάντιον ἐσώθησαν. [καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἔληγεν, ἐν ᾧ 37
Καρχηδόνιοι Ἀννίβα ἡγουμένου στρατεύσαντες ἐπὶ Σικελίαν δέκα μυριάσι στρατιᾶς αἱροῦσιν ἐν τρισὶ μησὶ δύο πόλεις Ἑλληνίδας Σελινοῦντα καὶ Ἱμέραν.]

Τῷ δὲ ἄλλῳ ἔτει[, ᾧ ἦν Ὀλυμπιὰς τρίτη καὶ ἐνενηκοστή, II.
ᾗ προστεθεῖσα ξυνωρὶς ἐνίκα Εὐαγόρου Ἠλείου, τὸ δὲ στάδιον Εὐβώτας Κυρηναῖος, ἐπὶ ἐφόρου μὲν ὄντος ἐν Σπάρτῃ Εὐαρχίππου, ἄρχοντος δ' ἐν Ἀθήναις Εὐκτήμονος,] Ἀθηναῖοι

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

θράσυλος BM' θρασύλος CF (et V) γυμνάσιον Ω''] del. Cobet 35 †Δεκ.] λεηλασίας Otto πλοῖα π. σίτου num Graece dictum sit, dubitat Hartman, sed cf. ἁμάξας σίτου Xen. Cyrop. II 4, 18 (εἴργειν Ω'') σχήσοι CM'' cons. F] σχήσῃ B καὶ Ω''] seclusit Dindorf καλχ. B corr. ead. manu] καλκ. V pr. χαλχ. B pr. χαλκ. CFM' (et V corr.) 36 ἐννέα νηῶν Ω'' Σηστὸν] corruptum videtur hoc nomen § 37 del. Sievers Brückner Unger

II. 1 ᾧ ἦν — Εὐκτήμονος del. Dindorf et Unger ἐνενηκοστὴ BF et V pr.] ἐννενηκοστὴ CM' (et V corr.) ἠλειοῦ B εὐβώτας margo Stephani] εὐβάτας Ω' (εὐβότας V)

μὲν Θορικὸν ἐτείχισαν, Θράσυλλος δὲ τά τε ψηφισθέντα πλοῖα
λαβὼν καὶ πεντακισχιλίους τῶν ναυτῶν πελταστὰς ποιησά-
μενος ὡς ἅμα καὶ πελτασταῖς χρησόμενος ἐξέπλευσεν ἀρχο-
2 μένου τοῦ θέρους εἰς Σάμον. ἐκεῖ δὲ μείνας τρεῖς ἡμέρας
ἔπλευσεν εἰς Πύγελα· καὶ ἐνταῦθα τήν τε χώραν ἐδῄου καὶ
προσέβαλλε τῷ τείχει. ἐκ δὲ τῆς Μιλήτου βοηθήσαντές τινες
τοῖς Πυγελεῦσι διεσπαρμένους ὄντας τῶν Ἀθηναίων τοὺς
3 ψιλοὺς ἐδίωκον. οἱ δὲ πελτασταὶ καὶ τῶν ὁπλιτῶν δύο λόχοι
βοηθήσαντες πρὸς τοὺς αὑτῶν ψιλοὺς ἀπέκτειναν ἅπαντας
τοὺς ἐκ Μιλήτου ἐκτὸς ὀλίγων, καὶ ἀσπίδας ἔλαβον ὡς δια-
4 κοσίας, καὶ τροπαῖον ἔστησαν. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἔπλευσαν εἰς
Νότιον, καὶ ἐντεῦθεν παρασκευασάμενοι ἐπορεύοντο εἰς Κο-
λοφῶνα. Κολοφώνιοι δὲ προσεχώρησαν. καὶ τῆς ἐπιούσης
νυκτὸς ἐνέβαλον εἰς τὴν Λυδίαν ἀκμάζοντος τοῦ σίτου, καὶ
κώμας τε πολλὰς ἐνέπρησαν καὶ χρήματα ἔλαβον καὶ ἀνδρά-
5 ποδα καὶ ἄλλην λείαν πολλήν. Στάγης δὲ ὁ Πέρσης περὶ
ταῦτα τὰ χωρία ὤν, ἐπεὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τοῦ στρατοπέδου
διεσκεδασμένοι ἦσαν κατὰ τὰς ἰδίας λείας, βοηθησάντων τῶν
6 ἱππέων ἕνα μὲν ζωὸν ἔλαβεν, ἑπτὰ δὲ ἀπέκτεινε. Θράσυλλος
δὲ μετὰ ταῦτα ἀπήγαγεν ἐπὶ θάλατταν τὴν στρατιάν, ὡς εἰς
Ἔφεσον πλευσούμενος. Τισσαφέρνης δὲ αἰσθόμενος τοῦτο τὸ
ἐπιχείρημα, στρατιάν τε συνέλεγε πολλὴν καὶ ἱππέας ἀπέστελλε
7 παραγγέλλων πᾶσιν [εἰς Ἔφεσον] βοηθεῖν τῇ Ἀρτέμιδι. Θρά-
συλλος δὲ ἑβδόμῃ καὶ δεκάτῃ ἡμέρᾳ μετὰ τὴν εἰσβολὴν εἰς
Ἔφεσον ἔπλευσε, καὶ τοὺς μὲν ὁπλίτας πρὸς τὸν Κορησσὸν
ἀποβιβάσας, τοὺς δὲ ἱππέας καὶ πελταστὰς καὶ ἐπιβάτας καὶ

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

θράσυλος BM' θρασύλος CF (et V) πεντακισχιλίοις τῶν ναυτῶν πέλτας ποιησάμενος ὡς ἅμα καὶ πελτασταῖς ἐσομένοις Madvig ὡς ἅμα καὶ πελτασταῖς χρησόμενος Weiske ὡς ἅμα καὶ πελτασταῖς ἐσομένοις, ut exhib. Ω'', del. Schneider τῶν ν. πελταστὰς BFM''] πελταστὰς τῶν ν. C 2 προσέβαλλε BM' et V corr.] προσέβαλε CF (et V pr.) τ. τείχει BFM'] πρὸς τ. τείχει C (τὰ τείχη V) διεσπ ὄντας Ω''] διεσπ. ἰδόντες Cobet 3 αὑτῶν V pr. aut corr.] αὐτῶν Ω' τρόπαιον Ω'' 4 ἐνέβαλον BCM''] ἐνέβαλλον F 5 βοηθησάντων Ω''] βοηθήσας μετὰ Madvig, vide Simon Xenophonstudien I p. 26 ζωὸν BCM''] πεζὸν F 6 hic et § 7 et 13 θράσυλος M' θρασύλος CF (et V) θρασῦλος B τισσ. B] τισ. CFM'' ἱππεῖς Ω'', item § 7 ἀπέστελε CF pr. (hic παραγγέλλων M'' παραγγέλων cett.) εἰς Ἔφεσον del. Hartman 7 ἔπλευσεν FM

τοὺς ἄλλους πάντας πρὸς τὸ ἕλος ἐπὶ τὰ ἕτερα τῆς πόλεως,
ἅμα τῇ ἡμέρᾳ προσῆγε δύο στρατόπεδα. οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως 8
ἐβοήθησαν Ἐφέσιοι οἵ τε σύμμαχοι, οὓς Τισσαφέρνης ἤγαγε,
καὶ Συρακόσιοι οἵ τ' ἀπὸ τῶν προτέρων εἴκοσι νεῶν καὶ ἀπὸ
ἑτέρων πέντε, αἳ ἔτυχον τότε παραγενόμεναι, νεωστὶ ἥκουσαι
μετὰ Εὐκλέους τε τοῦ Ἵππωνος καὶ Ἡρακλείδου τοῦ Ἀριστο-
γένους στρατηγῶν, καὶ †Σελινούσιαι δύο. οὗτοι δὲ πάντες 9
πρῶτον μὲν πρὸς τοὺς ὁπλίτας τοὺς ἐν Κορησσῷ ἐβοήθησαν·
τούτους δὲ τρεψάμενοι καὶ ἀποκτείναντες ἐξ αὐτῶν ὡσεὶ ἑκα-
τὸν καὶ εἰς τὴν θάλατταν καταδιώξαντες πρὸς τοὺς παρὰ τὸ
ἕλος ἐτράποντο. ἔφυγον δὲ κἀκεῖ οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ ἀπώλοντο
αὐτῶν ὡς τριακόσιοι. οἱ δὲ Ἐφέσιοι τροπαῖον ἐνταῦθα ἔστη- 10
σαν καὶ ἕτερον πρὸς τῷ Κορησσῷ. τοῖς δὲ Συρακοσίοις καὶ
Σελινουσίοις κρατίστοις γενομένοις ἀριστεῖα ἔδοσαν καὶ κοινῇ
καὶ ἰδίᾳ πολλοῖς, καὶ οἰκεῖν ἀτελεῖ τῷ βουλομένῳ ἀεί. Σελι-
νουσίοις δέ, ἐπεὶ ἡ πόλις ἀπωλώλει, καὶ πολιτείαν ἔδοσαν.
οἱ δ' Ἀθηναῖοι τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπολαβόντες ἀπέ- 11
πλευσαν εἰς Νότιον, κἀκεῖ θάψαντες αὐτοὺς ἔπλεον ἐπὶ Λέσβου
καὶ Ἑλλησπόντου. ὁρμοῦντες δὲ ἐν Μηθύμνῃ τῆς Λέσβου 12
εἶδον παραπλεούσας ἐξ Ἐφέσου τὰς Συρακοσίας ναῦς πέντε
καὶ εἴκοσι· καὶ ἐπ' αὐτὰς ἀναχθέντες τέτταρας μὲν ἔλαβον
αὐτοῖς ἀνδράσι, τὰς δ' ἄλλας κατεδίωξαν εἰς Ἔφεσον. καὶ 13
τοὺς μὲν ἄλλους αἰχμαλώτους Θράσυλλος εἰς Ἀθήνας ἀπέ-
πεμψε πάντας, Ἀλκιβιάδην δὲ Ἀθηναῖον, Ἀλκιβιάδου ὄντα
ἀνεψιὸν καὶ συμφυγάδα, κατέλευσεν. ἐντεῦθεν δὲ ἔπλευσεν
εἰς τὴν Σηστὸν πρὸς τὸ ἄλλο στράτευμα· ἐκεῖθεν δὲ ἅπασα
ἡ στρατιὰ διέβη εἰς Λάμψακον. καὶ χειμὼν ἐπῄει, ἐν ᾧ οἱ 14

Ω'' = BCFM et DV, *Ω'* = BCFM et D, *Ω* = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ἐπὶ τὰ ἕτερα Ω''] *ἐπὶ θάτερα* Dindorf et Cobet 8 *οἱ δ'*] *οἱ δέ τ'* Sauppe *Ἐφέσιοι* Höger et Sauppe] *σφίσιν Ω''* *τισσ.* B] *τισ.* CFM'' *οἱ* ante *συρακ.* add. C, om. BFM'' *καὶ Σ. δύο* del. Büchsenschütz, Otto ante *Σελ.* inserit *μόραι* et ante *πρῶτον* § 9 *ἐξελθόντες* 9 *θάλασσαν Ω''* 10 *τροπαῖον*] *τρόπαιον Ω''* item ubique *ἀρ. ἔδοσαν* Cobet] *ἀρ. ἔδωκαν Ω'' ἀριστεῖα*, deleto *ἔδωκαν*, Madvig *ἀτελεῖ* Cobet] *ἀτελεῖ ἔδοσαν* Madvig *ἀτέλειαν ἔδοσαν Ω''* *ἀπωλώλει* BM'] *ἀπολώλει* CF (et V) 12 *ὁρμοῦντες* CFM''] *ὁρμῶντες* B 13 *κατέλευσεν Ω''* def. Geist progr. Dilling. 1880 p. 1–4 G. Petersen Zurborg] *ἀπέλυσεν* Wolf *κατηλέησεν* vel *κατελεήσας ἀπέλυσεν* Feder § 14 del. Richter et Kruse

αἰχμάλωτοι Συρακόσιοι, εἰργμένοι τοῦ Πειραιῶς ἐν λιθοτο-
μίαις, διορύξαντες τὴν πέτραν, ἀποδράντες νυκτὸς ᾤχοντο εἰς
15 *Δεκέλειαν, οἱ δ' εἰς Μέγαρα. ἐν δὲ τῇ Λαμψάκῳ συντάτ-*
τοντος Ἀλκιβιάδου τὸ στράτευμα πᾶν οἱ πρότεροι στρατιῶται
οὐκ ἐβούλοντο τοῖς μετὰ Θρασύλλου συντάττεσθαι, ὡς αὐτοὶ
μὲν ὄντες ἀήττητοι, ἐκεῖνοι δὲ ἡττημένοι ἥκοιεν. ἐνταῦθα δὴ
16 *ἐχείμαζον ἅπαντες Λάμψακον τειχίζοντες. καὶ ἐστράτευσαν πρὸς*
Ἄβυδον· Φαρνάβαζος δ' ἐβοήθησεν ἵπποις πολλοῖς, καὶ μάχῃ
ἡττηθεὶς ἔφυγεν. Ἀλκιβιάδης δὲ ἐδίωκεν ἔχων τούς τε ἱππέας
καὶ τῶν ὁπλιτῶν εἴκοσι καὶ ἑκατόν, ὧν ἦρχε Μένανδρος, μέχρι
17 *σκότος ἀφείλετο. ἐκ δὲ τῆς μάχης ταύτης συνέβησαν οἱ στρα-*
τιῶται αὐτοὶ αὑτοῖς καὶ ἠσπάζοντο τοὺς μετὰ Θρασύλλου.
ἐξῆλθον δέ τινας καὶ ἄλλας ἐξόδους τοῦ χειμῶνος εἰς τὴν
18 *ἤπειρον καὶ ἐπόρθουν τὴν βασιλέως χώραν. τῷ δ' αὐτῷ*
χρόνῳ καὶ Λακεδαιμόνιοι τοὺς εἰς τὸ Κορυφάσιον τῶν Εἱλώ-
των ἀφεστῶτας ἐκ Μαλέας ὑποσπόνδους ἀφῆκαν. κατὰ δὲ τὸν
αὐτὸν καιρὸν καὶ ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ Τραχινίᾳ Ἀχαιοὶ τοὺς
ἐποίκους, ἀντιτεταγμένων πάντων πρὸς Οἰταίους πολεμίους
ὄντας, προέδοσαν, ὥστε ἀπολέσθαι αὐτῶν πρὸς ἑπτακοσίους
19 *σὺν τῷ ἐκ Λακεδαίμονος ἁρμοστῇ Λαβώτῃ. [καὶ ὁ ἐνιαυτὸς*
ἔληγεν οὗτος, ἐν ᾧ καὶ Μῆδοι ἀπὸ Δαρείου τοῦ Περσῶν
βασιλέως ἀποστάντες πάλιν προσεχώρησαν αὐτῷ.]
III. *[Τοῦ δ' ἐπιόντος ἔτους ὁ ἐν Φωκαίᾳ νεὼς τῆς Ἀθηνᾶς*
ἐνεπρήσθη πρηστῆρος ἐμπεσόντος.] ἐπεὶ δ' ὁ χειμὼν ἔληγε,
[Παντακλέους μὲν ἐφορεύοντος, ἄρχοντος δ' Ἀντιγένους, ἔαρος
ἀρχομένου, δυοῖν καὶ εἴκοσιν ἐτῶν τῷ πολέμῳ παρεληλυ-
θότων,] οἱ Ἀθηναῖοι ἔπλευσαν εἰς Προκόννησον παντὶ τῷ

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

14 *εἰργμένοι* BC et D] *εἱργμένοι* FM et V 15 *ἐβούλοντο* V] *ἠβούλοντο* Ω′ *θρασύλου* ut ubique Ω″ *ἐκεῖνοι* CFM″] *κεῖνοι* B *ἐνταῦθα δὴ* CFM″] *ἐνταῦθα δὲ* B 16 *καὶ ἐστράτευσαν δὲ* Kurz

17 *αὐτοῖς* BF_2 et V] *αὑτοῖς* CF_1 M′ (*ἐς τὴν ἤπειρον* D) *ἐπόρθουν* BFM″] *ἔτι ἐπόρθουν* C § 18 del. Richter et Kruse 18 *Λαβώτᾳ* Cobet § 19 del. Unger Dindorf Zurborg Kruse 19 *τοῦ περσῶν* BCF et DV] *τῶν π.* M

III. 1 *Τοῦ — ἐμπεσόντος* et *Πανταχλέους — παρεληλυθότων* del. Unger, itemque iam Dindorf exceptis verbis *ἔαρος ἀρχομένου* *δυοῖν* BCF et DV] *δυεῖν* M *ἐτῶν* Dindorf] *ἐτοῖν* Ω″ *προικόννησον* Ω′

στρατοπέδῳ. ἐκεῖθεν δ' ἐπὶ Καλχηδόνα καὶ Βυζάντιον ὁρμή- 2
σαντες ἐστρατοπεδεύσαντο πρὸς Καλχηδόνι. οἱ δὲ Καλχηδό-
νιοι προσιόντας αἰσθόμενοι τοὺς Ἀθηναίους, τὴν λείαν ἅπα-
σαν κατέθεντο εἰς τοὺς Βιθυνοὺς Θρᾷκας ἀστυγείτονας ὄντας.
Ἀλκιβιάδης δὲ λαβὼν τῶν τε ὁπλιτῶν ὀλίγους καὶ τοὺς ἱπ- 3
πέας, καὶ τὰς ναῦς παραπλεῖν κελεύσας, ἐλθὼν εἰς τοὺς Βι-
θυνοὺς ἀπῄτει τὰ τῶν Καλχηδονίων χρήματα· εἰ δὲ μή, πο-
λεμήσειν ἔφη αὐτοῖς. οἱ δὲ ἀπέδοσαν. Ἀλκιβιάδης δ' ἐπεὶ ἧκεν 4
εἰς τὸ στρατόπεδον τήν τε λείαν ἔχων καὶ πίστεις πεποιη-
μένος, ἀπετείχιζε τὴν Καλχηδόνα παντὶ τῷ στρατοπέδῳ ἀπὸ
θαλάττης εἰς θάλατταν καὶ τοῦ ποταμοῦ ὅσον οἷόν τ' ἦν
ξυλίνῳ τείχει. ἐνταῦθα Ἱπποκράτης μὲν ὁ Λακεδαιμόνιος 5
ἁρμοστὴς ἐκ τῆς πόλεως ἐξήγαγε τοὺς στρατιώτας ὡς μαχού-
μενος· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἀντιπαρετάξαντο αὐτῷ, Φαρνάβαζος δὲ
ἔξω τῶν περιτειχισμάτων προσεβοήθει στρατιᾷ τε καὶ ἵπποις
πολλοῖς. Ἱπποκράτης μὲν οὖν καὶ Θράσυλλος ἐμάχοντο ἑκά- 6
τερος τοῖς ὁπλίταις χρόνον πολύν, μέχρι Ἀλκιβιάδης ἔχων
ὁπλίτας τέ τινας καὶ τοὺς ἱππέας ἐβοήθησε. καὶ Ἱπποκράτης
μὲν ἀπέθανεν, οἱ δὲ μετ' αὐτοῦ ὄντες ἔφυγον εἰς τὴν πόλιν.
ἅμα δὲ καὶ Φαρνάβαζος, οὐ δυνάμενος συμμεῖξαι πρὸς τὸν 7
Ἱπποκράτην διὰ τὴν στενοπορίαν, τοῦ ποταμοῦ καὶ τῶν ἀπο-
τειχισμάτων ἐγγὺς ὄντων, ἀπεχώρησεν εἰς τὸ Ἡράκλειον τὸ
τῶν Καλχηδονίων, οὗ ἦν αὐτῷ τὸ στρατόπεδον. ἐκ τούτου 8
δὲ Ἀλκιβιάδης μὲν ᾤχετο εἰς τὸν Ἑλλήσποντον καὶ εἰς Χερ-
ρόνησον χρήματα πράξων· οἱ δὲ λοιποὶ στρατηγοὶ συνεχώ-
ρησαν πρὸς Φαρνάβαζον ὑπὲρ Καλχηδόνος εἴκοσι τάλαντα
δοῦναι Ἀθηναίοις Φαρνάβαζον καὶ ὡς βασιλέα πρέσβεις Ἀθη-

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

2 *καλχη* B] *χαλκη.* CFM″ . . . *καλχη.* C] *καλχι.* B *χαλκη.* FM″ . . . *καλχη.*] *καλχι.* B *χαλκη.* CFM″ *τοὺς* ante *βιθ.* om. F 3 *καλχι.* B *χαλκη.* CFM″ *χρήματα* BFM″] *πράγματα* C 4 *ὅσον* BCM″] *ὅσω* F *οἷον* B] om. CFM″ 5 *ἐνταῦθα* BCM″] *ἐνταῦθ'* F *ἀντιπαρετάξαντο* BCM] *ἀντεπαρατάξαντο* F (et V) 6 *θράσυλος* BM′ *θρασύλος* CF (et V): quam scripturam inde ab hoc loco silentio praeterii *μέχρι* B] *μέχρις* CFM″ *ἐβοήθησεν* C 7 *συμμίξαι* Ω″ *στενοπορίαν* B] *στενοχωριαν* CFM″ *τοῦ ποταμοῦ καὶ τῶν ἀποτ. ἐγγὺς ὄντων* del. Kurz *ἐγγὺς ὄντων* Ω″] *ἐμποδιζόντων* Campe *χαλκ* CFM″, item § 8. 9. 11. 12. 8 *δὲ* om. M (et V) *ἀλκιβ. δὲ ἐκ τούτου ᾤχετο μὲν* C

9 ναίων ἀναγαγεῖν, καὶ ὅρκους ἔδοσαν καὶ ἔλαβον παρὰ Φαρνα-
βάζου ὑποτελεῖν τὸν φόρον Καλχηδονίους Ἀθηναίοις ὅσονπερ
εἰώθεσαν καὶ τὰ ὀφειλόμενα χρήματα ἀποδοῦναι, Ἀθηναίους
δὲ μὴ πολεμεῖν Καλχηδονίοις, ἕως ἂν οἱ παρὰ βασιλέως πρέ-
10 σβεις ἔλθωσιν. Ἀλκιβιάδης δὲ τοῖς ὅρκοις οὐκ ἐτύγχανε παρών,
ἀλλὰ περὶ Σηλυμβρίαν ἦν· ἐκείνην δ' ἑλὼν πρὸς τὸ Βυζάν-
τιον ἧκεν, ἔχων Χερρονησίτας τε πανδημεὶ καὶ ἀπὸ Θρᾴκης
11 στρατιώτας καὶ ἱππέας πλείους τριακοσίων. Φαρνάβαζος δὲ
ἀξιῶν δεῖν κἀκεῖνον ὀμνύναι, περιέμενεν ἐν Καλχηδόνι, μέχρι
ἔλθοι ἐκ τοῦ Βυζαντίου· ἐπειδὴ δὲ ἦλθεν, οὐκ ἔφη ὀμεῖσθαι,
12 εἰ μὴ κἀκεῖνος αὐτῷ ὀμεῖται. μετὰ ταῦτα ὤμοσεν ὁ μὲν ἐν
Χρυσοπόλει οἷς Φαρνάβαζος ἔπεμψε Μιτροβάτει καὶ Ἀρνάπει,
ὁ δ' ἐν Καλχηδόνι τοῖς παρ' Ἀλκιβιάδου Εὐρυπτολέμῳ καὶ
Διοτίμῳ τόν τε κοινὸν ὅρκον καὶ ἰδίᾳ ἀλλήλοις πίστεις ἐποιή-
13 σαντο. Φαρνάβαζος μὲν οὖν εὐθὺς ἀπῄει, καὶ τοὺς παρὰ
βασιλέα πορευομένους πρέσβεις ἀπαντᾶν ἐκέλευσεν εἰς Κύζικον.
ἐπέμφθησαν δὲ Ἀθηναίων μὲν Δωρόθεος, Φιλοκύδης, Θεο-
γένης, Εὐρυπτόλεμος, Μαντίθεος, σὺν δὲ τούτοις Ἀργεῖοι
Κλεόστρατος, Πυρρόλοχος· ἐπορεύοντο δὲ καὶ Λακεδαιμονίων
[πρέσβεις] Πασιππίδας καὶ ἕτεροι, μετὰ δὲ τούτων καὶ Ἑρμο-
κράτης, ἤδη φεύγων ἐκ Συρακουσῶν, καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ
14 Πρόξενος. καὶ Φαρνάβαζος μὲν τούτους ἦγεν· οἱ δὲ Ἀθη-
ναῖοι τὸ Βυζάντιον ἐπολιόρκουν περιτειχίσαντες, καὶ πρὸς τὸ
15 τεῖχος ἀκροβολισμοὺς καὶ προσβολὰς ἐποιοῦντο. ἐν δὲ τῷ
Βυζαντίῳ ἦν Κλέαρχος Λακεδαιμόνιος ἁρμοστὴς καὶ σὺν αὐτῷ
τῶν περιοίκων τινὲς καὶ τῶν νεοδαμώδων οὐ πολλοὶ καὶ Με-

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

9 ἔδοσαν καὶ ἔλαβον B] ἔλαβον καὶ ἔδοσαν CFM'' παρὰ φαρναβάζου B] πρὸς φαρνάβαζον CFM'' 10 τοῖς Dindorf] τοῖς τε Ω'' σηλυβρίαν CFM'' ἐκείνην V] κείνην F κείνην BCM' χερονησίτας C (et D pr.) χερονν. F (et D corr. V) ἱππεῖς Ω'' 11 μέχρι ἔλθοι BC] μέχρις ἔλθη FM' (μέχρις ἂν ἔλθη V) ἐπειδὴ B et V] ἐπεὶ CFM' (et L) δὲ BCM''] δ' F χαλκ. CFM'' 12 μητροβάτη C καὶ ἰδίᾳ (ἰδία) BFM''] καὶ ἰδία καὶ C 13 βασιλέα C ut vid. F_2 M''] βασιλέως BF_1 Φιλοκύδης Dindorf] φιλοδίδης C pr. φιλοδίκης BC corr. FM'' Φιλόδικος Riemann λακεδαιμονίων πρέσβεις Ω'', πρέσβεις del. Kurz μετὰ δὲ CFM'] μετὰ B (et V)

ἤδη Ω''] πάλαι ἤδη Otto 15 περιοίκων CFM''] παροίκων B νεοδαμωδῶν Ω'' emend. Sauppe

γαρεῖς καὶ ἄρχων αὐτῶν Ἕλιξος Μεγαρεὺς καὶ Βοιωτοὶ καὶ
τούτων ἄρχων Κοιρατάδας. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ὡς οὐδὲν ἐδύ- 16
ναντο διαπράξασθαι κατ' ἰσχύν, ἔπεισάν τινας τῶν Βυζαν-
τίων προδοῦναι τὴν πόλιν. Κλέαρχος δὲ ὁ ἁρμοστὴς οἰόμενος 17
οὐδένα ἂν τοῦτο ποιῆσαι, καταστήσας δὲ ἅπαντα ὡς ἐδύνατο
κάλλιστα καὶ ἐπιτρέψας τὰ ἐν τῇ πόλει Κοιρατάδᾳ καὶ Ἑλίξῳ,
διέβη παρὰ τὸν Φαρνάβαζον εἰς τὸ πέραν, μισθόν τε τοῖς
στρατιώταις παρ' αὐτοῦ ληψόμενος καὶ ναῦς συλλέξων, αἳ
ἦσαν ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ ἄλλαι ἄλλῃ καταλελειμμέναι φρου-
ρίδες ὑπὸ Πασιππίδου καὶ ἃς Ἀγησανδρίδας εἶχεν ἐπὶ Θρᾴκης,
ἐπιβάτης ὢν Μινδάρου, καὶ ὅπως καὶ ἐν Ἀντάνδρῳ ἄλλαι
ναυπηγηθείησαν, ἀθρόαι δὲ γενόμεναι πᾶσαι κακῶς τοὺς συμ-
μάχους τῶν Ἀθηναίων ποιοῦσαι ἀποσπάσειαν τὸ στρατόπεδον
ἀπὸ τοῦ Βυζαντίου. ἐπεὶ δ' ἐξέπλευσεν ὁ Κλέαρχος, οἱ προ- 18
διδόντες τὴν πόλιν τῶν Βυζαντίων ⟨πρὸς ἔργον ἐτράποντο·
ἦσαν δὲ οἵδε·⟩ Κύδων καὶ Ἀρίστων καὶ Ἀναξικράτης καὶ
Λυκοῦργος καὶ Ἀναξίλαος, ὃς ὑπαγόμενος θανάτου ὕστερον 19
ἐν Λακεδαίμονι διὰ τὴν προδοσίαν ἀπέφυγεν εἰπών, ὅτι οὐ
προδοίη τὴν πόλιν, ἀλλὰ σῶσαι, παῖδας ὁρῶν καὶ γυναῖκας
λιμῷ ἀπολλυμένους, Βυζάντιος ὢν καὶ οὐ Λακεδαιμόνιος· τὸν
γὰρ ἐνόντα σῖτον Κλέαρχον τοῖς Λακεδαιμονίων στρατιώταις
διδόναι· διὰ ταῦτ' οὖν τοὺς πολεμίους ἔφη εἰσέσθαι, οὐκ
ἀργυρίου ἕνεκα οὐδὲ διὰ τὸ μισεῖν Λακεδαιμονίους· ἐπεὶ δὲ 20
αὐτοῖς παρεσκεύαστο, νυκτὸς ἀνοίξαντες τὰς πύλας τὰς ἐπὶ τὸ
Θρᾴκιον καλούμενον εἰσήγαγον τὸ στράτευμα καὶ τὸν Ἀλκι-
βιάδην. ὁ δὲ Ἕλιξος καὶ ὁ Κοιρατάδας οὐδὲν τούτων εἰδότες 21
ἐβοήθουν μετὰ πάντων εἰς τὴν ἀγοράν· ἐπεὶ δὲ πάντῃ οἱ πο-
λέμιοι κατεῖχον, οὐδὲν ἔχοντες ὅ τι ποιήσαιεν, παρέδοσαν
σφᾶς αὐτούς. καὶ οὗτοι μὲν ἀπεπέμφθησαν εἰς Ἀθήνας, καὶ 22

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

16 ἠδύναντο Ω″ ἔπεισε B 17 ἐδύνατο BC ut vid. M″] ἠδύνατο F; C parum liquet ἄλλῃ om. Ω″ add. Schäfer πασιππίδου Ω″] fort. cum Triebero scrib. Κρατησιππίδου ἀγησανδρίδας B] ἡγησ. CFM″ καὶ ἐν Ἀντάνδρῳ hic posuit Trieber, codd. post πασιππίδου exhibent 18 πρὸς — οἵδε om. Ω″ add. Hartman 19 ἀπέφυγεν εἰπὼν V] ἀπέφυγεν Ω′ σώσαι B corr. M] σῶσαι B pr. CF (et DV) ἀπολλυμένους B] ἀπολλυμένας cett.″ 20 καλούμενον Dindorf] καλουμένας Ω″ εἰσηγάγοντο τὸ στράτευμα Cobet

ὁ Κοιρατάδας ἐν τῷ ὄχλῳ ἀποβαινόντων ἐν Πειραιεῖ ἔλαθεν
ἀποδρὰς καὶ ἀπεσώθη εἰς Δεκέλειαν.

IV. Φαρνάβαζος δὲ καὶ οἱ πρέσβεις τῆς Φρυγίας ἐν Γορδίῳ
ὄντες τὸν χειμῶνα τὰ περὶ τὸ Βυζάντιον πεπραγμένα ἤκουσαν.
2 ἀρχομένου δὲ τοῦ ἔαρος πορευομένοις αὐτοῖς παρὰ βασιλέα
ἀπήντησαν καταβαίνοντες οἵ τε Λακεδαιμονίων πρέσβεις,
Βοιώτιος [ὄνομα] καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ καὶ οἱ ἄλλοι [ἄγγελοι],
καὶ ἔλεγον ὅτι Λακεδαιμόνιοι πάντων ὧν δέονται πεπραγότες
3 εἶεν παρὰ βασιλέως, καὶ Κῦρος, ἄρξων πάντων τῶν ἐπὶ θα-
λάττῃ καὶ συμπολεμήσων Λακεδαιμονίοις, ἐπιστολήν τε ἔφερε
τοῖς κάτω πᾶσι τὸ βασίλειον σφράγισμα ἔχουσαν, ἐν ᾗ ἐνῆν
καὶ τάδε· Καταπέμπω Κῦρον κάρανον τῶν εἰς Καστωλὸν
4 ἀθροιζομένων. τὸ δὲ κάρανον ἔστι κύριον. ταῦτ' οὖν ἀκού-
οντες οἱ τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις, καὶ ἐπειδὴ Κῦρον εἶδον,
ἐβούλοντο μάλιστα μὲν παρὰ βασιλέα ἀναβῆναι, εἰ δὲ μή,
5 οἴκαδε ἀπελθεῖν. Κῦρος δὲ Φαρναβάζῳ εἶπεν ἢ παραδοῦναι
τοὺς πρέσβεις ἑαυτῷ ἢ μὴ οἴκαδέ πω ἀποπέμψαι, βουλόμενος
6 τοὺς Ἀθηναίους μὴ εἰδέναι τὰ πραττόμενα. Φαρνάβαζος δὲ
τέως μὲν κατεῖχε τοὺς πρέσβεις, φάσκων τοτὲ μὲν ἀνάξειν
αὐτοὺς παρὰ βασιλέα, τοτὲ δὲ οἴκαδε ἀποπέμψειν, ὡς μηδὲν
7 μέμψηται· ἐπειδὴ δὲ ἐνιαυτοὶ τρεῖς ἦσαν, ἐδεήθη τοῦ Κύρου
ἀφεῖναι αὐτούς, φάσκων ὀμωμοκέναι ἀπάξειν ἐπὶ θάλατταν,
ἐπειδὴ οὐ παρὰ βασιλέα. πέμψαντες δὲ Ἀριοβαρζάνει παρα-
κομίσαι αὐτοὺς ἐκέλευον· ὁ δὲ ἀπήγαγεν εἰς Κίον τῆς Μυσίας,
ὅθεν πρὸς τὸ ἄλλο στρατόπεδον ἀπέπλευσαν.

8 Ἀλκιβιάδης δὲ βουλόμενος μετὰ τῶν στρατιωτῶν ἀπο-
πλεῖν οἴκαδε, ἀνήχθη εὐθὺς ἐπὶ Σάμου· ἐκεῖθεν δὲ λαβὼν

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

IV. 1 γορδίω Ω″ Γορδιείῳ Dindorf 2 παρὰ βασιλέα BCF$_2$M″] π. βασιλέως F$_1$ ὄνομα post βοιώτιος et ἄγγελοι post ἄλλοι add. Ω″, del. Holwerda πάντων Ω″] πάνθ' Dindorf 3 σφράγισμα ἔχουσαν BFM″] ἔχουσαν σφράγισμα C καὶ] κατὰ B ἀθροιζομένων Ω″ ut ubique τὸ δὲ κάρανον ἔστι κύριον delenda censent Köppen Cobet Dindorf καρανόν ἐστι B κάρανον ἐστὶ M″ κ. ἐστί CF 4 μὲν μάλιστα Ω″ ordinem verborum mutavit Schneider 6 τοτὲ . . . τοτὲ CM″] τό τὲ . . . τοτὲ F τότε . . . τότε B μέμψηται CFM″] πέμψηται B 7 ἐπειδὴ] ἐπεὶ F pr. et V (θάλατταν Ω″) ἄλλο Ω″] Ἀθηναίων Brückner, illud defend. Breitenbach

τῶν νεῶν εἴκοσιν ἔπλευσε τῆς Καρίας ἐς τὸν Κεραμικὸν κόλπον.
ἐκεῖθεν δὲ συλλέξας ἑκατὸν τάλαντα ἧκεν εἰς τὴν Σάμον. Θρα- 9
σύβουλος δὲ σὺν τριάκοντα ναυσὶν ἐπὶ Θρᾴκης ᾤχετο, ἐκεῖ
δὲ τά τε ἄλλα χωρία τὰ πρὸς Λακεδαιμονίους μεθεστηκότα
κατεστρέψατο καὶ Θάσον, ἔχουσαν κακῶς ὑπό τε τῶν πολέμων
καὶ στάσεων καὶ λιμοῦ. Θράσυλλος δὲ σὺν τῇ ἄλλῃ στρατιᾷ 10
εἰς Ἀθήνας κατέπλευσε· πρὶν δὲ ἥκειν αὐτὸν οἱ Ἀθηναῖοι
στρατηγοὺς εἵλοντο Ἀλκιβιάδην μὲν φεύγοντα καὶ Θρασύβου-
λον ἀπόντα, Κόνωνα δὲ τρίτον ἐκ τῶν οἴκοθεν. Ἀλκιβιάδης 11
δ' ἐκ τῆς Σάμου ἔχων τὰ χρήματα κατέπλευσεν εἰς Πάρον
ναυσὶν εἴκοσιν, ἐκεῖθεν δ' ἀνήχθη εὐθὺ Γυθείου ἐπὶ κατα-
σκοπὴν τῶν τριήρων, ἃς ἐπυνθάνετο Λακεδαιμονίους αὐτόθι
παρασκευάζειν τριάκοντα, καὶ τοῦ οἴκαδε κατάπλου ὅπως ἡ
πόλις πρὸς αὐτὸν ἔχει. ἐπεὶ δ' ἑώρα ἑαυτῷ εὔνουν οὖσαν 12
καὶ στρατηγὸν αὐτὸν ᾑρημένους καὶ ἰδίᾳ μεταπεμπομένους
τοὺς ἐπιτηδείους, κατέπλευσεν εἰς τὸν Πειραιᾶ ἡμέρᾳ ᾗ Πλυν-
τήρια ἦγεν ἡ πόλις, τοῦ ἕδους κατακεκαλυμμένου τῆς Ἀθη-
νᾶς, ὅ τινες οἰωνίζοντο ἀνεπιτήδειον εἶναι καὶ αὐτῷ καὶ τῇ
πόλει. Ἀθηναίων γὰρ οὐδεὶς ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ οὐδενὸς
σπουδαίου ἔργου τολμήσαι ἂν ἅψασθαι. καταπλέοντος δ' 13
αὐτοῦ ὅ τε ἐκ τοῦ Πειραιῶς καὶ ὁ ἐκ τοῦ ἄστεως ὄχλος
ἠθροίσθη πρὸς τὰς ναῦς, θαυμάζοντες καὶ ἰδεῖν βουλόμενοι
τὸν Ἀλκιβιάδην, λέγοντες [ὅτι] οἱ μὲν ὡς κράτιστος εἴη τῶν
πολιτῶν καὶ μόνος [ἀπελογήθη ὡς] οὐ δικαίως φύγοι, ἐπι-
βουλευθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν ἔλαττον ἐκείνου δυναμένων μοχθηρό-
τερά τε λεγόντων καὶ πρὸς τὸ αὑτῶν ἴδιον κέρδος πολιτευόν-
των, ἐκείνου ἀεὶ τὸ κοινὸν αὔξοντος καὶ ἀπὸ τῶν αὑτοῦ καὶ

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

8 ἐς M'] εἰς BCF et V κεραμικὸν C corr.] κεραμεικὸν BC pr. FM'' 9 ἐκεῖ Herwerden] ἐκεῖθεν Ω'' στάσεως C 11 τριήρων CFM''] τριηρῶν BM_2 ὅπως CFM''] ὅπερ B 12 ᾑρημένους (ἡρ., ἠρ.) BFM''] αἱρουμένους C αὐτῶ C τολμήσαι BM] τολμῆσαι CF (et DV) 13 ἄστεως B] ἄστεος CFM'' ὅτι post λέγοντες del. Schneider ἀπελογήθη (ἀπηγγέλθη F) ὡς del. P. van den Es; ceterum nescio an recte statuerit Riemann lacunam hic fuisse in archetypo, quam librarii de suo explevissent; ἀπλοήθης, καὶ ὡς coni. Madvig μοχθηρότερά BF ut vid. M''] μοχθηρότερόν C αὑτῶν V] αὐτῶν BCM' αὐτὸ F ἀεὶ τὸ] δ' ἀεὶ τό τε Ω'' δ' del. Iuntina τε del Morus et Schneider αὑτοῦ M'] αὐτοῦ BCF

14 ἀπὸ τοῦ τῆς πόλεως δυνατοῦ· ἐθέλοντος δὲ τότε κρίνεσθαι
παραχρῆμα τῆς αἰτίας ἄρτι γεγενημένης ὡς ἠσεβηκότος εἰς τὰ
μυστήρια, ὑπερβαλλόμενοι οἱ ἐχθροὶ τὰ δοκοῦντα δίκαια εἶναι
15 ἀπόντα αὐτὸν ἐστέρησαν τῆς πατρίδος· ἐν ᾧ χρόνῳ ὑπὸ ἀμη-
χανίας δουλεύων ἠναγκάσθη μὲν θεραπεύειν τοὺς ἐχθίστους,
κινδυνεύων ἀεὶ παρ' ἑκάστην ἡμέραν ἀπολέσθαι· τοὺς δὲ οἰ-
κειοτάτους πολίτας τε καὶ συγγενεῖς καὶ τὴν πόλιν ἅπασαν
ὁρῶν ἐξαμαρτάνουσαν, οὐκ εἶχεν ὅπως ὠφελοίη φυγῇ ἀπειργό-
16 μενος· οὐκ ἔφασαν δὲ τῶν οἵωνπερ αὐτὸς ὄντων εἶναι καινῶν
δεῖσθαι πραγμάτων οὐδὲ μεταστάσεως· ὑπάρχειν γὰρ ἐκ τοῦ
δήμου αὐτῷ μὲν τῶν τε ἡλικιωτῶν πλέον ἔχειν τῶν τε πρε-
σβυτέρων μὴ ἐλαττοῦσθαι, τοῖς δ' αὐτοῦ ἐχθροῖς τοιούτοις
δοκεῖν εἶναι οἵοις περιμένειν μὲν πρότερον, ὕστερον δὲ δυνα-
σθεῖσιν ἀπολλύναι τοὺς βελτίστους, αὐτοὺς δὲ μόνους λει-
φθέντας δι' αὐτὸ τοῦτο ἀγαπᾶσθαι ὑπὸ τῶν πολιτῶν ὅτι ἑτέ-
17 ροις βελτίοσιν οὐκ εἶχον χρῆσθαι· οἱ δέ, ὅτι τῶν παροιχο-
μένων αὐτοῖς κακῶν μόνος αἴτιος εἴη, τῶν τε φοβερῶν ὄντων
τῇ πόλει γενέσθαι μόνος κινδυνεῦσαι ἡγεμὼν καταστῆναι.
18 Ἀλκιβιάδης δὲ πρὸς τὴν γῆν ὁρμισθεὶς ἀπέβαινε μὲν οὐκ
εὐθέως, φοβούμενος τοὺς ἐχθρούς· ἐπαναστὰς δὲ ἐπὶ τοῦ
καταστρώματος ἐσκόπει τοὺς αὑτοῦ ἐπιτηδείους, εἰ παρείησαν.
19 κατιδὼν δὲ Εὐρυπτόλεμον τὸν Πεισιάνακτος, ἑαυτοῦ δὲ ἀνε-
ψιόν, καὶ τοὺς ἄλλους οἰκείους καὶ τοὺς φίλους μετ' αὐτῶν,
τότε ἀποβὰς ἀναβαίνει εἰς τὴν πόλιν μετὰ τῶν παρεσκευα-
20 σμένων, εἴ τις ἅπτοιτο, μὴ ἐπιτρέπειν. ἐν δὲ τῇ βουλῇ καὶ τῇ
ἐκκλησίᾳ ἀπολογησάμενος ὡς οὐκ ἠσεβήκει, εἰπὼν δὲ ὡς ἠδί-
κηται, λεχθέντων δὲ καὶ ἄλλων τοιούτων καὶ οὐδενὸς ἀντει-
πόντος διὰ τὸ μὴ ἀνασχέσθαι ἂν τὴν ἐκκλησίαν, ἀναρρηθεὶς
ἁπάντων ἡγεμὼν αὐτοκράτωρ, ὡς οἷός τε ὢν σῶσαι τὴν προ-

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

14 ἄρτι] del. Cobet ὑπερβαλλόμενοι BFM] ὑπερβαλόμενοι C (et DV) τὰ δοκοῦντα δίκαια (δίκαι M) εἶναι Ω''] τῷ δοκοῦντι δικαίῳ εἶναι Madvig 16 εἶναι B] om. CFM'' γὰρ] μὲν γὰρ C αὐτῷ Morus] ἑαυτῷ (ἑαυτῶ) Ω'' τῶν τε ἡ. BFM''] τῶν ἡ. C τοιούτοις . . . οἵοις περιμένειν μὲν Zurborg] τοιοῦτος ... οἷοσπερ (οἷόσπερ, οἷος περ) Ω'' 17 φοβερῶν ὄντων Ω''] μελλόντων Breitenbach κινδυνεῦσαι Ω'' 18 αὑτοῦ M] αὐτοῦ CF (et DV) αὐτοὺς B 19 ἑαυτοῦ C] αὑτοῦ F_2 αὐτοῦ BF_1 ut vid. M''

τέραν τῆς πόλεως δύναμιν, πρῶτον μὲν τὰ μυστήρια τῶν
Ἀθηναίων κατὰ θάλατταν ἀγόντων διὰ τὸν πόλεμον, κατὰ
γῆν ἐποίησεν ἐξαγαγὼν τοὺς στρατιώτας ἅπαντας· μετὰ δὲ 21
ταῦτα κατελέξατο στρατιάν, ὁπλίτας μὲν πεντακοσίους καὶ χι-
λίους, ἱππέας δὲ πεντήκοντα καὶ ἑκατόν, ναῦς δ' ἑκατόν. καὶ
μετὰ τὸν κατάπλουν τετάρτῳ μηνὶ ἀνήχθη ἐπ' Ἄνδρον ἀφε-
στηκυῖαν τῶν Ἀθηναίων, καὶ μετ' αὐτοῦ Ἀριστοκράτης καὶ
Ἀδείμαντος ὁ Λευκολοφίδου συνεπέμφθησαν ᾑρημένοι κατὰ
γῆν στρατηγοί. Ἀλκιβιάδης δὲ ἀπεβίβασε τὸ στράτευμα τῆς 22
Ἀνδρίας [χώρας] εἰς Γαύριον· ἐκβοηθήσαντας δὲ τοὺς Ἀν-
δρίους ἐτρέψαντο καὶ κατέκλεισαν εἰς τὴν πόλιν καί τινας
ἀπέκτειναν οὐ πολλούς, καὶ τοὺς Λάκωνας οἳ αὐτόθι ἦσαν.
Ἀλκιβιάδης δὲ τροπαῖόν τε ἔστησε, καὶ μείνας αὐτοῦ ὀλίγας 23
ἡμέρας ἔπλευσεν εἰς Σάμον, κἀκεῖθεν ὁρμώμενος ἐπολέμει.

Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι πρότερον τούτων οὐ πολλῷ χρόνῳ v.
Κρατησιππίδᾳ τῆς ναυαρχίας παρεληλυθυίας Λύσανδρον ἐξ-
έπεμψαν ναύαρχον. ὁ δὲ ἀφικόμενος εἰς Ῥόδον καὶ ναῦς
ἐκεῖθεν λαβών, εἰς Κῶ καὶ Μίλητον ἔπλευσεν, ἐκεῖθεν δ' εἰς
Ἔφεσον, καὶ ἐκεῖ ἔμεινε ναῦς ἔχων ἑβδομήκοντα μέχρι οὗ Κῦρος
εἰς Σάρδεις ἀφίκετο. ἐπεὶ δ' ἧκεν, ἀνέβη πρὸς αὐτὸν σὺν
τοῖς ἐκ Λακεδαίμονος πρέσβεσιν. ἐνταῦθα δὴ κατά τε τοῦ 2
Τισσαφέρνους ἔλεγον ἃ πεποιηκὼς εἴη, αὐτοῦ τε Κύρου ἐδέοντο
ὡς προθυμοτάτου πρὸς τὸν πόλεμον γενέσθαι. Κῦρος δὲ τόν 3
τε πατέρα ἔφη ταῦτα ἐπεσταλκέναι καὶ αὐτὸς οὐκ ἄλλ' ἐγνω-
κέναι, ἀλλὰ πάντα ποιήσειν· ἔχων δὲ ἥκειν τάλαντα πεντα-
κόσια· ἐὰν δὲ ταῦτα ἐκλίπῃ, τοῖς ἰδίοις χρήσεσθαι ἔφη, ἃ ὁ
πατὴρ αὐτῷ ἔδωκεν· ἐὰν δὲ καὶ ταῦτα, καὶ τὸν θρόνον κατα-
κόψειν ἐφ' οὗ ἐκάθητο, ὄντα ἀργυροῦν καὶ χρυσοῦν. οἱ δὲ 4
ταῦτ' ἐπῄνουν καὶ ἐκέλευον αὐτὸν τάξαι τῷ ναύτῃ δραχμὴν

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

20 πρῶτον Dindorf] πρότερον Ω'' 21 ἱππεῖς Ω'' τετάρτῳ Cobet] τρίτω Ω'' λευκολοφίδου BM''] λευκοροφίδου CF οἱ ante ᾑρημένοι (ᾑρ.) exhibet C, om. BFM'' 22 χώρας Ω'' del. Cobet Γαύρειον Dindorf

23 τρόπαιόν (τρόπαιον F) Ω'' non τροπαῖόν, item ubique τε om. F

V. 1 κρατησιππίδα CF (et DV) κρατισιππίδα BM ναυαρχίας CFM''] ναυμαχίας B μέχρι B] μέχρις CM'', F abbrev. ut assolet ἐκ λακεδαίμονος CFM''] λακεδαιμονίοις B 2 τισαφ. Ω'' 3 ἀπεσταλκέναι F, ἐφ' οὗ BFM''] ἐφ' ᾧ C ut vid.

Ἀττικήν, διδάσκοντες ὅτι, ἂν οὗτος ὁ μισθὸς γένηται, οἱ τῶν
Ἀθηναίων ναῦται ἀπολείψουσι τὰς ναῦς, καὶ μείω χρήματα
5 ἀναλώσει. ὁ δὲ καλῶς μὲν ἔφη αὐτοὺς λέγειν, οὐ δυνατὸν
δ' εἶναι παρ' ἃ βασιλεὺς ἐπέστειλεν αὐτῷ ἄλλα ποιεῖν. εἶναι
δὲ καὶ τὰς συνθήκας οὕτως ἐχούσας, τριάκοντα μνᾶς ἑκάστῃ
νηὶ τοῦ μηνὸς διδόναι, ὁπόσας ἂν βούλωνται τρέφειν Λακε-
6 δαιμόνιοι. ὁ δὲ Λύσανδρος τότε μὲν ἐσιώπησε· μετὰ δὲ τὸ
δεῖπνον, ἐπεὶ αὐτῷ προπιὼν ὁ Κῦρος ἤρετο τί ἂν μάλιστα
χαρίζοιτο ποιῶν, εἶπεν ὅτι Εἰ πρὸς τὸν μισθὸν ἑκάστῳ ναύτῃ
7 ὀβολὸν προσθείης. ἐκ δὲ τούτου τέτταρες ὀβολοὶ ἦν ὁ μισθός,
πρότερον δὲ τριώβολον. καὶ τόν τε προοφειλόμενον ἀπέδωκε
καὶ ἔτι μηνὸς προέδωκεν, ὥστε τὸ στράτευμα πολὺ προθυμό-
8 τερον εἶναι. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἀκούοντες ταῦτα ἀθύμως μὲν
εἶχον, ἔπεμπον δὲ πρὸς τὸν Κῦρον πρέσβεις διὰ Τισσαφέρ-
9 νους. ὁ δὲ οὐ προσεδέχετο, δεομένου Τισσαφέρνους καὶ λέ-
γοντος, ἅπερ αὐτὸς ἐποίει πεισθεὶς ὑπ' Ἀλκιβιάδου, σκοπεῖν
ὅπως τῶν Ἑλλήνων μηδὲ οἵτινες ἰσχυροὶ ὦσιν, ἀλλὰ πάντες
10 ἀσθενεῖς, αὐτοὶ ἐν αὑτοῖς στασιάζοντες. καὶ ὁ μὲν Λύσαν-
δρος, ἐπεὶ αὐτῷ τὸ ναυτικὸν συνετέτακτο, ἀνελκύσας τὰς ἐν
τῇ Ἐφέσῳ οὔσας ναῦς ἐνενήκοντα ἡσυχίαν ἦγεν, ἐπισκευάζων
11 καὶ ἀναψύχων αὐτάς. Ἀλκιβιάδης δὲ ἀκούσας Θρασύβουλον
ἔξω Ἑλλησπόντου ἥκοντ' ἀποτειχίζειν Φώκαιαν διέπλευσε πρὸς
αὐτόν, καταλιπὼν ἐπὶ ταῖς ναυσὶν Ἀντίοχον τὸν αὑτοῦ κυβερ-
12 νήτην, ἐπιστείλας μὴ ἐπιπλεῖν ἐπὶ τὰς Λυσάνδρου ναῦς. ὁ δὲ
Ἀντίοχος τῇ τε αὑτοῦ νηὶ καὶ ἄλλῃ ἐκ Νοτίου εἰς τὸν λιμένα
τῶν Ἐφεσίων εἰσπλεύσας παρ' αὐτὰς τὰς πρῴρας τῶν Λυσάν-
13 δρου νεῶν παρέπλει. ὁ δὲ Λύσανδρος τὸ μὲν πρῶτον ὀλίγας

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

4 ὅτι B] om. CFM″ 5 ἐπέστειλεν Leonclavius] ἐπέστειλλεν F_2 ἀπέστειλεν BCM″ ἀπέστειλλεν F_1 ἄλλα BFM″] om. C 6 ἤρετο] εἴρετο C

7 προοφειλόμενον Leonclavius] προσοφειλόμενον Ω″ 8 μὲν BFM′] om. C (et V) τισαφ. Ω″ 9 τισαφ. Ω″ μὴδὲ vel μὴ δὲ BFM″ (itemque alioqui) μὴ δὲν C αὑτοῖς BF_2M'] αυτοὶς C αὐτοῖς F_1 (ἑαυτοῖς V) 10 συνετέτακτο M] συνετετάκτο C συντέτακτο BF et D (συντέτακται V)

ἐνενήκοντα BF et V] ἐννενήκοντα CM et D_2 (D_1 non liquet) 11 ἔξω Ω″] ἐξ Schneider ἥκοντ' ἀποτειχίζειν Holwerda] ἥκοντα τειχίζειν Ω″ ἥκοντα περιτειχίζειν Krüger αὑτοῦ V] αὐτοῦ Ω′ 12 αὑτοῦ F_2V] αὐτοῦ Ω′ cum F_1 τῶν λυσάνδρου] τῶν τοῦ λυσ. F

*τῶν νεῶν καθελκύσας ἐδίωκεν αὐτόν, ἐπεὶ δὲ οἱ Ἀθηναῖοι
τῷ Ἀντιόχῳ ἐβοήθουν πλείοσι ναυσί, τότε δὴ ... καὶ πάσας συν-
τάξας ἐπέπλει. μετὰ δὲ ταῦτα καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τοῦ Νοτίου
καθελκύσαντες τὰς λοιπὰς τριήρεις ἀνήχθησαν, ὡς ἕκαστος
ἤνυσεν. ἐκ τούτου δ' ἐναυμάχησαν οἱ μὲν ἐν τάξει, οἱ δὲ* 14
*Ἀθηναῖοι διεσπαρμέναις ταῖς ναυσί, μέχρι οὗ ἔφυγον ἀπο-
λέσαντες πεντεκαίδεκα τριήρεις. τῶν δὲ ἀνδρῶν οἱ μὲν πλεῖ-
στοι ἐξέφυγον, οἱ δ' ἐζωγρήθησαν. Λύσανδρος δὲ τάς τε
ναῦς ἀναλαβὼν καὶ τροπαῖον στήσας ἐπὶ τοῦ Νοτίου διέ-
πλευσεν εἰς Ἔφεσον, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι εἰς Σάμον. μετὰ δὲ* 15
*ταῦτα Ἀλκιβιάδης ἐλθὼν εἰς Σάμον ἀνήχθη ταῖς ναυσὶν ἁπά-
σαις ἐπὶ τὸν λιμένα τῶν Ἐφεσίων, καὶ πρὸ τοῦ στόματος
παρέταξεν, εἴ τις βούλοιτο ναυμαχεῖν. ἐπειδὴ δὲ Λύσανδρος
οὐκ ἀντανήγαγε διὰ τὸ πολλαῖς ναυσὶν ἐλαττοῦσθαι, ἀπέ-
πλευσεν εἰς Σάμον. Λακεδαιμόνιοι δὲ ὀλίγῳ ὕστερον αἱροῦσι
Δελφίνιον καὶ Τέων. οἱ δὲ ἐν οἴκῳ Ἀθηναῖοι, ἐπειδὴ ἠγγέλθη* 16
*ἡ ναυμαχία, χαλεπῶς εἶχον τῷ Ἀλκιβιάδῃ, οἰόμενοι δι' ἀμέ-
λειάν τε καὶ ἀκράτειαν ἀπολωλεκέναι τὰς ναῦς, καὶ στρατη-
γοὺς εἵλοντο ἄλλους δέκα, Κόνωνα, Διομέδοντα, Λυσίαν,
Περικλέα, Ἐρασινίδην, Ἀριστοκράτην, Ἀρχέστρατον, Πρωτό-
μαχον, Θράσυλλον, Ἀριστογένην. Ἀλκιβιάδης μὲν οὖν πονή-* 17
*ρως καὶ ἐν τῇ στρατιᾷ φερόμενος, λαβὼν τριήρη μίαν ἀπέ-
πλευσεν εἰς Χερρόνησον εἰς τὰ ἑαυτοῦ τείχη. μετὰ δὲ ταῦτα* 18
*Κόνων ἐκ τῆς Ἄνδρου σὺν αἷς εἶχε ναυσὶν εἴκοσιν ψηφισα-
μένων Ἀθηναίων εἰς Σάμον ἔπλευσεν ἐπὶ τὸ ναυτικόν. ἀντὶ
δὲ Κόνωνος εἰς Ἄνδρον ἔπεμψαν Φανοσθένην, τέτταρας ναῦς
ἔχοντα. οὗτος περιτυχὼν δυοῖν τριήροιν Θουρίαιν ἔλαβεν* 19
αὐτοῖς ἀνδράσι· καὶ τοὺς μὲν αἰχμαλώτους ἅπαντας ἔδησαν Ἀθη-

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

13 *καὶ Ω″*] *καὶ αὐτὸς* Morus, Hartman vero ante *καὶ* excidisse verba quaedam opinatur, quorum sententia propemodum haec fuerit: „Lysander in persecutione substitit, naves, quas reliquerat, ad se arcessivit“ *ἤνυσεν* Riemann] *ἤνοιξεν Ω″* 14 *μέχρι* B] *μέχρις* CFM″ 15 *ἐλθὼν*] om. C *ἐπειδὴ*] *ἐπεὶ* F et V pr. *Τέων* Schneider] *ἠιόνα Ω″*

16 *ἡ*] om. B *Λυσίαν* Zeune] *λέοντα Ω″* 17 *χερόνν.* F *χερόν.* C 18 *εἴκοσιν* BFM et L] *εἴκοσι* C (et DV) illud def. Riemann *φανοσθένην* B] *φανοσθένη* CFM″ 19 *περιτυχὼν* BM] *περιελθὼν* CF (et D) (*περιπεσὼν* LV)

ναῖοι, τὸν δὲ ἄρχοντα αὐτῶν Δωριέα, ὄντα μὲν Ῥόδιον, πάλαι
δὲ φυγάδα ἐξ Ἀθηνῶν καὶ Ῥόδου ὑπὸ Ἀθηναίων κατεψηφι-
σμένων αὐτοῦ θάνατον καὶ τῶν ἐκείνου συγγενῶν, πολιτεύοντα
παρ' αὐτοῖς, ἐλεήσαντες ἀφεῖσαν οὐδὲ χρήματα πραξάμενοι.
20 Κόνων δ' ἐπεὶ εἰς τὴν Σάμον ἀφίκετο καὶ τὸ ναυτικὸν κατέ-
λαβεν ἀθύμως ἔχον, συμπληρώσας τριήρεις ἑβδομήκοντα ἀντὶ
τῶν προτέρων, οὐσῶν πλέον ἢ ἑκατόν, καὶ ταύταις ἀναγαγό-
μενος μετὰ τῶν ἄλλων στρατηγῶν, ἄλλοτε ἄλλῃ ἀποβαίνων
21 τῆς τῶν πολεμίων χώρας ἐλῄζετο. [καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἔληγεν, ἐν
ᾧ Καρχηδόνιοι εἰς Σικελίαν στρατεύσαντες εἴκοσι καὶ ἑκατὸν
τριήρεσι καὶ πεζῆς στρατιᾶς δώδεκα μυριάσιν εἷλον Ἀκρά-
γαντα λιμῷ, μάχῃ μὲν ἡττηθέντες, προσκαθεζόμενοι δὲ ἑπτὰ
μῆνας.]
VI. Τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει[, ᾧ ἥ τε σελήνη ἐξέλιπεν ἑσπέρας καὶ
ὁ παλαιὸς τῆς Ἀθηνᾶς νεὼς ἐν Ἀθήναις ἐνεπρήσθη, Πιτύα
μὲν ἐφορεύοντος, ἄρχοντος δὲ Καλλίου Ἀθήνησιν,] οἱ Λακε-
δαιμόνιοι τῷ Λυσάνδρῳ παρεληλυθότος ἤδη τοῦ χρόνου [καὶ
τῷ πολέμῳ τεττάρων καὶ εἴκοσιν ἐτῶν] ἔπεμψαν ἐπὶ τὰς ναῦς
2 Καλλικρατίδαν. ὅτε δὲ παρεδίδου ὁ Λύσανδρος τὰς ναῦς,
ἔλεγε τῷ Καλλικρατίδᾳ ὅτι θαλαττοκράτωρ τε παραδιδοίη καὶ
ναυμαχίᾳ νενικηκώς. ὁ δὲ αὐτὸν ἐκέλευσεν ἐξ Ἐφέσου ἐν
ἀριστερᾷ Σάμου παραπλεύσαντα, [οὗ ἦσαν αἱ τῶν Ἀθηναίων
νῆες,] ἐν Μιλήτῳ παραδοῦναι τὰς ναῦς, καὶ ὁμολογήσειν θα-
3 λαττοκρατεῖν. οὐ φαμένου δὲ τοῦ Λυσάνδρου πολυπραγμονεῖν
ἄλλου ἄρχοντος, αὐτὸς ὁ Καλλικρατίδας πρὸς αἷς παρὰ Λυ-
σάνδρου ἔλαβε ναυσὶ προσεπλήρωσεν ἐκ Χίου καὶ Ῥόδου καὶ
ἄλλοθεν ἀπὸ τῶν συμμάχων πεντήκοντα ναῦς. ταύτας δὲ
πάσας ἀθροίσας, οὔσας τετταράκοντα καὶ ἑκατόν, παρεσκευά-
4 ζετο ὡς ἀπαντησόμενος τοῖς πολεμίοις. καταμαθὼν δ' ὑπὸ

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

αὐτῶν] τὸν F ἀφεῖσαν CFM'] ἀφῆσαν B (ἀφῆκαν V) 20 ἀναγαγόμενος Hertlein] ἀναγόμενος Ω'' ἐληίζετο FM' ἐληΐζετο BC (et V)

21 hunc paragraphum del. Unger μῆνας ἑπτὰ M

VI. 1 ᾧ — ἐνεπρήσθη del. complures, def. Böckh Dindorf Zurborg ᾧ] om. F Πιτύα — Ἀθήνησιν et καὶ — ἐτῶν del. Dindorf

Πιτύα Dindorf] πίτυος V πίτιος Ω' ἀθήνηις M 2 οὗ — νῆες del. Cobet Dindorf Kruse Grosser τὰς ναῦς παραδ. B 3 τεσσαράκοντα F 4 δ'] δὲ C

τῶν Λυσάνδρου φίλων καταστασιαζόμενος, οὐ μόνον ἀπρο-
θύμως ὑπηρετούντων, ἀλλὰ καὶ διαθροούντων ἐν ταῖς πό-
λεσιν ὅτι Λακεδαιμόνιοι μέγιστα παραπίπτοιεν ἐν τῷ ἀεὶ
διαλλάττειν τοὺς ναυάρχους, πολλάκις ἀνεπιτηδείων γιγνο-
μένων καὶ ἄρτι ξυνιέντων τὰ ναυτικὰ καὶ ἀνθρώποις ὡς χρη-
στέον οὐ γιγνωσκόντων [ἀπείρους θαλάττης πέμποντες καὶ
ἀγνῶτας τοῖς ἐκεῖ, κινδυνεύοιέν τι παθεῖν διὰ τοῦτο], ἐκ
τούτου δὴ ὁ Καλλικρατίδας συγκαλέσας τοὺς Λακεδαιμονίων
ἐκεῖ παρόντας ἔλεγεν αὐτοῖς τοιάδε.

Ἐμοὶ μὲν ἀρκεῖ οἴκοι μένειν, καὶ εἴτε Λύσανδρος εἴτε 5
ἄλλος τις ἐμπειρότερος περὶ τὰ ναυτικὰ βούλεται εἶναι, οὐ
κωλύω τὸ κατ' ἐμέ· ἐγὼ δ' ὑπὸ τῆς πόλεως ἐπὶ τὰς ναῦς
πεμφθεὶς οὐκ ἔχω τί ἄλλο ποιῶ ἢ τὰ κελευόμενα ὡς ἂν δύ-
νωμαι κράτιστα. ὑμεῖς δὲ πρὸς ἃ ἐγώ τε φιλοτιμοῦμαι καὶ
ἡ πόλις ἡμῶν αἰτιάζεται, ἴστε γὰρ αὐτὰ ὥσπερ καὶ ἐγώ, συμ-
βουλεύετε τὰ ἄριστα ὑμῖν δοκοῦντα εἶναι περὶ τοῦ ἐμὲ ἐνθάδε
μένειν ἢ οἴκαδε ἀποπλεῖν ἐροῦντα τὰ καθεστῶτα ἐνθάδε.

Οὐδενὸς δὲ τολμήσαντος ἄλλο τι εἰπεῖν ἢ τοῖς οἴκοι πεί- 6
θεσθαι ποιεῖν τε ἐφ' ἃ ἥκει, ἐλθὼν παρὰ Κῦρον ᾔτει μισθὸν
τοῖς ναύταις· ὁ δὲ αὐτῷ εἶπε δύο ἡμέρας ἐπισχεῖν. Καλλι- 7
κρατίδας δὲ ἀχθεσθεὶς τῇ ἀναβολῇ καὶ ταῖς ἐπὶ τὰς θύρας
φοιτήσεσιν ὀργισθεὶς καὶ εἰπὼν ἀθλιωτάτους εἶναι τοὺς Ἕλλη-
νας, ὅτι βαρβάρους κολακεύουσιν ἕνεκα ἀργυρίου, φάσκων τε,

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ἀεὶ] om. Ω'' add. Cobet διαλλάττειν M''] διαλάττειν BCF ἀνεπιτηδείων Ω''] ἀντ' ἐπιτηδείων Jacobs γινομένων Ω (et V) γενομένων D ἄρτι ξυνιέντων Ω' (ξυνι[έν]των F ξυνέντων V)] ἀρτίως ξυνιέντων Riemann οὐ γινωσκόντων Ω'' εὖ γιγνωσκόντων Cobet ἀπείρους — διὰ τοῦτο del. Em. Müller prob. Kruse ἀπείρους Ω''] καὶ ἀπείρους F_2 M_2 ἀπείρους τε vel ἀπείρους δὲ editores quidam ἐκεῖ καὶ Weiske ἐκεῖ Ω'' διὰ τοῦτο ut glossema ad ἐκ τούτου adscriptum del. J. Simon δὴ Liebhold] δὲ Ω'' ἐν αὐτοῖς coni. Dind. 5 μὲν cod. quidam a Victorio ad marginem Aldinae Monacensis collatus = H Dindorfii] om. Ω'' τὸ Hertlein] τὰ Ω'' ἐγὼ δ'] ἐγὼ τὲ M ἐπὶ] ὑπὸ F_1 ποιῶ Ω'] ποιεῖν V τε post ἐγώ om. F αἰτιάζεται Ω''] στασιάζεται Liebhold συμβουλεύετε manus recens in mg codicis M] συμβουλεύω Ω'' ὑμῖν δοκοῦντα] δοκοῦντα ἡμῖν F_1 δοκοῦντα ὑμὶν F_2 ἐροῦντα BM_2] ἐροῦντας CFM'' 6 τολμήσαντος] τολμήματος B 7 τὰς θύρας CF et DV] ταῖς θύραις M ταῖς θήραις B

ἂν σωθῇ οἴκαδε, κατά γε τὸ αὑτοῦ δυνατὸν διαλλάξειν Ἀθη-
8 ναίους καὶ Λακεδαιμονίους, ἀπέπλευσεν εἰς Μίλητον· κἀκεῖθεν
πέμψας τριήρεις εἰς Λακεδαίμονα ἐπὶ χρήματα, ἐκκλησίαν
ἀθροίσας τῶν Μιλησίων τάδε εἶπεν.

Ἐμοὶ μέν, ὦ Μιλήσιοι, ἀνάγκη τοῖς οἴκοι ἄρχουσι πεί-
θεσθαι· ὑμᾶς δὲ ἐγὼ ἀξιῶ προθυμοτάτους εἶναι εἰς τὸν πό-
λεμον διὰ τὸ οἰκοῦντας ἐν βαρβάροις πλεῖστα κακὰ ἤδη ὑπ᾽
9 αὐτῶν πεπονθέναι. δεῖ δ᾽ ὑμᾶς ἐξηγεῖσθαι τοῖς ἄλλοις συμ-
μάχοις ὅπως ἂν τάχιστά τε καὶ μάλιστα βλάπτωμεν τοὺς πο-
λεμίους, ἕως ἂν οἱ ἐκ Λακεδαίμονος ἥκωσιν, οὓς ἐγὼ ἔπεμψα
10 χρήματα ἄξοντας, ἐπεὶ τὰ ἐνθάδε ὑπάρχοντα Λύσανδρος Κύρῳ
ἀποδοὺς ὡς περιττὰ ὄντα οἴχεται· Κῦρος δὲ ἐλθόντος ἐμοῦ
ἐπ᾽ αὐτὸν ἀεὶ ἀνεβάλλετό μοι διαλεχθῆναι, ἐγὼ δ᾽ ἐπὶ τὰς
11 ἐκείνου θύρας φοιτᾶν οὐκ ἐδυνάμην ἐμαυτὸν πεῖσαι. ὑπι-
σχνοῦμαι δ᾽ ὑμῖν ἀντὶ τῶν συμβάντων ἡμῖν ἀγαθῶν ἐν τῷ
χρόνῳ ᾧ ἂν ἐκεῖνα προσδεχώμεθα χάριν ἀξίαν ἀποδώσειν.
ἀλλὰ σὺν τοῖς θεοῖς δείξομεν τοῖς βαρβάροις ὅτι καὶ ἄνευ τοῦ
ἐκείνους θαυμάζειν δυνάμεθα τοὺς ἐχθροὺς τιμωρεῖσθαι.

12 Ἐπεὶ δὲ ταῦτ᾽ εἶπεν, ἀνιστάμενοι πολλοὶ καὶ μάλιστα οἱ
αἰτιαζόμενοι ἐναντιοῦσθαι δεδιότες εἰσηγοῦντο πόρον χρημά-
των καὶ αὐτοὶ ἐπαγγελλόμενοι ἰδίᾳ. λαβὼν δὲ ταῦτα ἐκεῖνος
καὶ ἐκ Χίου πεντεδραχμίαν ἑκάστῳ τῶν ναυτῶν ἐφοδιασάμενος
13 ἔπλευσε τῆς Λέσβου ἐπὶ Μήθυμναν πολεμίαν οὖσαν. οὐ βουλο-
μένων δὲ τῶν Μηθυμναίων προσχωρεῖν, ἅτ᾽ ἐμφρούρων ὄντων
Ἀθηναίων καὶ τῶν τὰ πράγματα ἐχόντων ἀττικιζόντων, προσ-
14 βαλὼν αἱρεῖ τὴν πόλιν κατὰ κράτος. τὰ μὲν οὖν χρήματα
πάντα διήρπασαν οἱ στρατιῶται, τὰ δὲ ἀνδράποδα πάντα συν-
ήθροισεν ὁ Καλλικρατίδας εἰς τὴν ἀγοράν, καὶ κελευόντων

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

ἂν] ἢν Ω″, sed Xenophon aut ἂν aut ἐὰν scripsisse putandus est   κατά γε BFM″] κατά τε C   αὑτοῦ Dindorf] αὐτοῦ B αὐτῷ (αὐτῶ) CFM″   διαλλάξειν] διαλλάξαι C   8 ὑμᾶς δ᾽ F ἡμᾶς δὲ C_1 ὑμὰς δὲ C_2 10 αὐτὸν CFM″] αὐτοὺς B   οὐκ Ω″] οὐκέτ᾽ Hartman   ἠδυνάμην Ω″   11 συμβ. ἡμῖν B] συμβ. ὑμῖν CFM″   δείξομεν V] δείξωμεν Ω′   12 ἀντιοῦσθαι B   πενταδραχμίαν Ω″ correxit Cobet   13 ἅτ᾽ Cobet] ἀλλ᾽ Ω″   ἐμφρούρων ὄντων Ω″] ἐμφρουρούντων Cobet   προβαλὼν F_1 14 διήρπασαν B] διήρπαζον CFM″

*τῶν συμμάχων ἀποδόσθαι καὶ τοὺς Μηθυμναίους οὐκ ἔφη
ἑαυτοῦ γε ἄρχοντος οὐδέν' ἂν Ἑλλήνων [εἰς τὸ κείνου δυ-
νατὸν] ἀνδραποδισθῆναι. τῇ δ' ὑστεραίᾳ τοὺς μὲν ἐλευθέρους* 15
*ἀφῆκε, τοὺς δὲ τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς καὶ τὰ ἀνδράποδα
τὰ δοῦλα πάντα ἀπέδοτο· Κόνωνι δὲ εἶπεν ὅτι παύσει αὐτὸν
μοιχῶντα τὴν θάλατταν. κατιδὼν δὲ αὐτὸν ἀναγόμενον ἅμα
τῇ ἡμέρᾳ ἐδίωκεν ὑποτεμνόμενος τὸν εἰς Σάμον πλοῦν[, ὅπως
μὴ ἐκεῖσε φύγοι]. Κόνων δ' ἔφευγε ταῖς ναυσὶν εὖ πλεούσαις* 16
*διὰ τὸ ἐκ πολλῶν πληρωμάτων εἰς ὀλίγας ἐκλελέχθαι τοὺς
ἀρίστους ἐρέτας, καὶ καταφεύγει εἰς Μυτιλήνην τῆς Λέσβου
καὶ σὺν αὐτῷ τῶν δέκα στρατηγῶν †Λέων καὶ Ἐρασινίδης.
Καλλικρατίδας δὲ συνεισέπλευσεν εἰς τὸν λιμένα, διώκων
ναυσὶν ἑκατὸν καὶ ἑβδομήκοντα. Κόνων δὲ ὡς ἔφθη ὑπὸ τῶν* 17
*πολεμίων κατακωλυθείς, ἠναγκάσθη ναυμαχῆσαι πρὸς τῷ λι-
μένι, καὶ ἀπώλεσε ναῦς τριάκοντα· οἱ δὲ ἄνδρες εἰς τὴν γῆν
ἀπέφυγον· τὰς δὲ λοιπὰς τῶν νεῶν, τετταράκοντα οὔσας, ὑπὸ
τῷ τείχει ἀνείλκυσε. Καλλικρατίδας δὲ ἐν τῷ λιμένι ὁρμισά-* 18
*μενος ἐπολιόρκει ἐνταῦθα, τὸν ἔκπλουν ἔχων. καὶ κατὰ γῆν
μεταπεμψάμενος τοὺς Μηθυμναίους πανδημεὶ καὶ ἐκ τῆς Χίου
τὸ στράτευμα διεβίβασε· χρήματά τε παρὰ Κύρου αὐτῷ ἦλθεν.
ὁ δὲ Κόνων ἐπεὶ ἐπολιορκεῖτο καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατ-* 19
*ταν, καὶ σίτων οὐδαμόθεν ἦν εὐπορῆσαι, οἱ δὲ ἄνθρωποι
πολλοὶ ἐν τῇ πόλει ἦσαν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι οὐκ ἐβοήθουν διὰ
τὸ μὴ πυνθάνεσθαι ταῦτα, καθελκύσας τῶν νεῶν τὰς ἄριστα
πλεούσας δύο ἐπλήρωσε πρὸ ἡμέρας, ἐξ ἁπασῶν τῶν νεῶν
τοὺς ἀρίστους ἐρέτας ἐκλέξας καὶ τοὺς ἐπιβάτας εἰς κοίλην*

Ω'' = BCFM et DV, *Ω'* = BCFM et D, *Ω* = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ἑαυτοῦ] *αὐτοῦ* C *οὐδέν' ἂν* Naber] *οὐδένα Ω''* *εἰς — δυνατὸν* ut glossema del. Kruse p. 25 *τὸ κείνου* BM *τὸ 'κείνου* F et DV *τὸ κεῖνου* C *τοὐκείνου* Leonclavius 15 *θάλατταν* BFM''] *θάλασσαν* C

ὅπως — φύγοι del. Cobet Dindorf Kruse *φύγοι* B] *φύγῃ* CFM'' 16 *ἔφευγε* BC et DV] *ἔφυγε* M *ἔφευγεν* F *ἐκλελέχθαι Ω''*] *ἐξειλέχθαι* Cobet *ἐρέτρας* B *Μυτιλήνην*] *μιτυλ.* hic et ubique *Ω''* *†Λέων καὶ Ἐρασινίδης* etiam schol. Aristid. Panath. 162] *Ἀρχέστρατος* Schneider

ἑκατὸν καὶ ἑβδομήκοντα Ω''] numerus falsus: erant enim centum quadraginta 17 *πολεμίων* Portus] *πολιτῶν Ω''* *κατακωλυθεὶς Ω''*] *κατακυκλωθεὶς* J. Simon *κατακλεισθεὶς* Portus 18 *γῆν*] *τὴν γῆν* F *σίτων* CFM et V pr.] *σῖτον* B et D (*σίτου* V corr.) *κοίλην*] *κοιλὴν* B

20 ναῦν μεταβιβάσας καὶ τὰ παραρύματα παραβαλών. τὴν μὲν
οὖν ἡμέραν οὕτως ἀνεῖχον, εἰς δὲ τὴν ἑσπέραν, ἐπεὶ σκότος
εἴη, ἐξεβίβαζεν, ὡς μὴ καταδήλους εἶναι τοῖς πολεμίοις ταῦτα
ποιοῦντας. πέμπτῃ δὲ ἡμέρᾳ εἰσθέμενοι σῖτα μέτρια, ἐπειδὴ
ἤδη μέσον ἡμέρας ἦν καὶ οἱ ἐφορμοῦντες ὀλιγώρως εἶχον καὶ
ἔνιοι ἀνεπαύοντο, ἐξέπλευσαν ἔξω τοῦ λιμένος, καὶ ἡ μὲν ἐπὶ
21 Ἑλλησπόντου ὥρμησεν, ἡ δὲ εἰς τὸ πέλαγος. τῶν δ' ἐφορ-
μούντων ὡς ἕκαστοι ἤνυτον, τάς τε ἀγκύρας ἀποκόπτοντες καὶ
ἐπειγόμενοι ἐβοήθουν τεταραγμένοι, τυχόντες ἐν τῇ γῇ ἀρι-
στοποιούμενοι· εἰσβάντες δὲ ἐδίωκον τὴν εἰς τὸ πέλαγος ἀφορ-
μήσασαν, καὶ ἅμα τῷ ἡλίῳ δύνοντι κατέλαβον, καὶ κρατήσαντες
μάχῃ, ἀναδησάμενοι ἀπῆγον εἰς τὸ στρατόπεδον αὐτοῖς ἀν-
22 δράσιν. ἡ δ' ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου φυγοῦσα ναῦς διέφυγε,
καὶ ἀφικομένη εἰς τὰς Ἀθήνας ἐξαγγέλλει τὴν πολιορκίαν.
Διομέδων δὲ βοηθῶν Κόνωνι πολιορκουμένῳ δώδεκα ναυσὶν
23 ὡρμίσατο εἰς τὸν εὔριπον τὸν τῶν Μυτιληναίων. ὁ δὲ Καλλι-
κρατίδας ἐπιπλεύσας αὐτῷ ἐξαίφνης δέκα μὲν τῶν νεῶν ἔλαβε,
24 Διομέδων δ' ἔφυγε τῇ τε αὐτοῦ καὶ ἄλλῃ. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι
τὰ γεγενημένα καὶ τὴν πολιορκίαν ἐπεὶ ἤκουσαν, ἐψηφίσαντο
βοηθεῖν ναυσὶν ἑκατὸν καὶ δέκα, εἰσβιβάζοντες τοὺς ἐν τῇ
ἡλικίᾳ ὄντας ἅπαντας καὶ δούλους καὶ ἐλευθέρους· καὶ πλη-
ρώσαντες τὰς δέκα καὶ ἑκατὸν ἐν τριάκοντα ἡμέραις ἀπῆραν.
25 εἰσέβησαν δὲ καὶ τῶν ἱππέων πολλοί. μετὰ ταῦτα ἀνήχθησαν
εἰς Σάμον, κἀκεῖθεν Σαμίας ναῦς ἔλαβον δέκα· ἤθροισαν δὲ
καὶ ἄλλας πλείους ἢ τριάκοντα παρὰ τῶν ἄλλων συμμάχων,
εἰσβαίνειν ἀναγκάσαντες ἅπαντας, ὁμοίως δὲ καὶ εἴ τινες αὐτοῖς
ἔτυχον ἔξω οὖσαι. ἐγένοντο δὲ αἱ πᾶσαι πλείους ἢ πεντή-

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

παραρύματα recte B] παραρρύματα CFM″ παραβαλὼν Stephanus] παραλαβὼν Ω″ 20 ὡς — ποιοῦντας in suspicionem vocat Kruse p. 27 πέμπτῃ (πέμπτη) BM″] τῇ πέμπτῃ CF ἐξέπλευσαν edit. vet.] ἐξέπλευσεν Ω″ ἑλλησπόντου BM′] ἑλλήσποντον C (et V) sine acc. F

21 ἤνυτον O. Riemann] ἤνοιγον Ω″ ἤνυον Hoffmann ἐπειγόμενοι Göller] ἐγειρόμενοι Ω″ ἀγειρόμενοι Hoffmann ἀφορμήσασαν Dindorf] ἐφορμήσασαν Ω″, sed V_2 sub ἐ add. signum dubitationis δύνοντι CF et D] δύναντι BM (et V) 22 τὸν τῶν B] τῶν CFM″ 23 αὐτοῦ edit. quidam] αὐτοῦ Ω″ 24 εἰσβιάζοντες B τὰς δέκα cod. Parisinus A Aldus] δέκα CFM″; B non liquet 25 αἱ πᾶσαι CFM″] ἅπασαι B

κοντα καὶ ἑκατόν. ὁ δὲ Καλλικρατίδας ἀκούων τὴν βοήθειαν 26
ἤδη ἐν Σάμῳ οὖσαν, αὐτοῦ μὲν κατέλιπε πεντήκοντα ναῦς καὶ
ἄρχοντα Ἐτεόνικον, ταῖς δὲ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἀναχθεὶς ἐδει-
πνοποιεῖτο τῆς Λέσβου ἐπὶ τῇ Μαλέᾳ ἄκρᾳ [ἀντίον τῆς Μυ-
τιλήνης]. τῇ δ' αὐτῇ ἡμέρᾳ ἔτυχον καὶ οἱ Ἀθηναῖοι δειπνο- 27
ποιούμενοι ἐν ταῖς Ἀργινούσαις. αὗται δ' εἰσὶν [ἀντίον τῆς
Λέσβου ἐπὶ τῇ Μαλέᾳ ἄκρᾳ] ἀντίον τῆς Μυτιλήνης. τῆς δὲ 28
νυκτὸς ἰδὼν τὰ πυρά, καί τινων αὐτῷ ἐξαγγειλάντων ὅτι οἱ
Ἀθηναῖοι εἶεν, ἀνήγετο περὶ μέσας νύκτας, ὡς ἐξαπιναίως
προσπέσοι· ὕδωρ δ' ἐπιγενόμενον πολὺ καὶ βρονταὶ διεκώλυ-
σαν τὴν ἀναγωγήν. ἐπεὶ δὲ ἀνέσχεν, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἔπλει ἐπὶ
τὰς Ἀργινούσας. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἀντανήγοντο εἰς τὸ πέλαγος 29
τῷ εὐωνύμῳ, παρατεταγμένοι ὧδε. Ἀριστοκράτης μὲν τὸ εὐώ-
νυμον ἔχων ἡγεῖτο πεντεκαίδεκα ναυσί, μετὰ δὲ ταῦτα Διο-
μέδων ἑτέραις πεντεκαίδεκα· ἐπετέτακτο δὲ Ἀριστοκράτει μὲν
Περικλῆς, Διομέδοντι δὲ Ἐρασινίδης· παρὰ δὲ Διομέδοντα οἱ
Σάμιοι δέκα ναυσὶν ἐπὶ μιᾶς τεταγμένοι· ἐστρατήγει δὲ αὐτῶν
Σάμιος ὀνόματι Ἱππεύς· ἐχόμεναι δὲ αἱ τῶν ταξιάρχων δέκα,
καὶ αὐταὶ ἐπὶ μιᾶς· ἐπὶ δὲ ταύταις αἱ τῶν ναυάρχων τρεῖς,
καὶ εἴ τινες ἄλλαι ἦσαν συμμαχίδες. τὸ δὲ δεξιὸν κέρας Πρω- 30
τόμαχος εἶχε πεντεκαίδεκα ναυσί· παρὰ δ' αὐτὸν Θράσυλλος
ἑτέραις πεντεκαίδεκα· ἐπετέτακτο δὲ Πρωτομάχῳ μὲν Λυσίας,
ἔχων τὰς ἴσας ναῦς, Θρασύλλῳ δ' Ἀριστογένης. οὕτω δ' 31
ἐτάχθησαν, ἵνα μὴ διέκπλουν διδοῖεν· χεῖρον γὰρ ἔπλεον.
αἱ δὲ τῶν Λακεδαιμονίων ἀντιτεταγμέναι ἦσαν ἅπασαι ἐπὶ
μιᾶς ὡς πρὸς διέκπλουν καὶ περίπλουν παρεσκευασμέναι, διὰ
τὸ βέλτιον πλεῖν. εἶχε δὲ τὸ δεξιὸν κέρας Καλλικρατίδας.

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

26 εἴκοσιν F   ἀντίον τῆς Μ. del. Krüger ad Dion. Hal. hist. p. 307

27 totum § 27 omisit V   ἀντίον τῆς Λ. — τῆς Μυτιλήνης del. lineis adpictis M_2, item Morus et permulti alii; contra Krüger sola verba ἀντίον τῆς Λ. ἐπὶ τῇ Μαλέᾳ ἄκρᾳ eicienda esse demonstravit; quem secuti sunt Kurz Zurborg Kruse   ἀντίον] ἐναντίον C cons. V   28 οἱ BM″] om. CF   29 τῷ εὐωνύμῳ] τῷ εὐδίῳ ἀνέμῳ Liebhold   μετὰ δὲ ταύτας Pluygers   ἐπιτέτακτο F   ὀνόματι Ω″] ὄνομα Cobet del. Dindorf, sed vid. Krüger gr. Gr. § 46, 4, 3   αἱ add. Stephanus et Dindorf] om. Ω″   ταξειάρχων F ante ras. ταξιαρχῶν hic B, sed recte § 35   μιᾶς cod. Parisinus A] μιᾷ (μιᾶ) CFM″ μίᾳ B   31 διέκπλον C

32 Ἕρμων δὲ Μεγαρεὺς ὁ τῷ Καλλικρατίδᾳ κυβερνῶν εἶπε πρὸς
αὐτὸν ὅτι εἴη καλῶς ἔχον ἀποπλεῦσαι· αἱ γὰρ τριήρεις τῶν
Ἀθηναίων πολλῷ πλείους ἦσαν. Καλλικρατίδας δὲ εἶπεν ὅτι
ἡ Σπάρτη οὐδὲν μὴ κάκιον οἰκήσει αὐτοῦ ἀποθανόντος, φεύ-
33 γειν δὲ αἰσχρὸν ἔφη εἶναι. μετὰ δὲ ταῦτα ἐναυμάχησαν χρόνον
πολύν, πρῶτον μὲν ἀθρόαι, ἔπειτα δὲ διεσκεδασμέναι. ἐπεὶ
δὲ Καλλικρατίδας τε ἐμβαλούσης τῆς νεὼς ἀποπεσὼν εἰς τὴν
θάλατταν ἠφανίσθη Πρωτόμαχός τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τῷ
δεξιῷ τὸ εὐώνυμον ἐνίκησαν, ἐντεῦθεν φυγὴ τῶν Πελοπον-
νησίων ἐγένετο εἰς Χίον πλείστων, τινῶν δὲ καὶ εἰς Φώκαιαν·
34 οἱ δὲ Ἀθηναῖοι πάλιν εἰς τὰς Ἀργινούσας κατέπλευσαν. ἀπώ-
λοντο δὲ τῶν μὲν Ἀθηναίων νῆες πέντε καὶ εἴκοσιν αὐτοῖς
ἀνδράσιν ἐκτὸς ὀλίγων τῶν πρὸς τὴν γῆν προσενεχθέντων,
τῶν δὲ Πελοποννησίων Λακωνικαὶ μὲν ἐννέα, τῶν πασῶν
οὐσῶν δέκα, τῶν δ' ἄλλων συμμάχων πλείους ἢ ἑξήκοντα.
35 ἔδοξε δὲ καὶ τοῖς τῶν Ἀθηναίων στρατηγοῖς ἑπτὰ μὲν καὶ
τετταράκοντα ναυσὶ Θηραμένην τε καὶ Θρασύβουλον τριηράρ-
χους ὄντας καὶ τῶν ταξιάρχων τινὰς πλεῖν ἐπὶ τὰς καταδεδυ-
κυίας ναῦς καὶ τοὺς ἐπ' αὐτῶν ἀνθρώπους, ταῖς δὲ ἄλλαις
ἐπὶ τὰς μετ' Ἐτεονίκου τῇ Μυτιλήνῃ ἐφορμούσας. ταῦτα δὲ
βουλομένους ποιεῖν ἄνεμος καὶ χειμὼν διεκώλυσεν αὐτοὺς
36 μέγας γενόμενος· τροπαῖον δὲ στήσαντες αὐτοῦ ηὐλίζοντο. τῷ
δ' Ἐτεονίκῳ ὁ ὑπηρετικὸς κέλης πάντα ἐξήγγειλε τὰ περὶ τὴν
ναυμαχίαν. ὁ δὲ αὐτὸν πάλιν ἐξέπεμψεν εἰπὼν τοῖς ἐνοῦσι
σιωπῇ ἐκπλεῖν καὶ μηδενὶ διαλέγεσθαι, παραχρῆμα δὲ αὖθις
πλεῖν εἰς τὸ ἑαυτῶν στρατόπεδον ἐστεφανωμένους καὶ βοῶντας
ὅτι Καλλικρατίδας νενίκηκε ναυμαχῶν καὶ ὅτι αἱ τῶν Ἀθη-
37 ναίων νῆες ἀπολώλασιν ἅπασαι. καὶ οἱ μὲν τοῦτ' ἐποίουν·

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

32 ἕρμων BC πλέονες Ω″ ἦσαν Ω″] εἴησαν Cobet εἰσιν aut εἶεν Hartman μὴ] om. C οἰκήσει Breitenbach] οἰκεῖται (οἰκ in ras. D) Ω″ οἰκιεῖται Paris. A et Aldina ἔφη εἶναι B] εἶναι ἔφη CFM″ ἔφη del. Dindorf et Cobet 33 θάλατταν B] θάλασσαν CFM″ χῖον C, item alibi τινῶν] om. Ω″ add. Madvig, idem pro πλείστων suspicatur πλείστη 34 τῶν πασῶν Cobet] πασῶν Ω″, cf. § 25 et V 4, 66 35 καὶ τοῖς Ω″] καὶ del. Schneider ἑπτὰ D] ἓξ Ω (et V) διεκώλυσεν αὐτοὺς BFM″] αὐτοὺς διεκώλυσε C 36 τῷ (τῶ) δ' BFM″ τῶ δὲ C κέλης FM″] κέλας C μέλης B 37 τοῦτ' BM″] ταῦτ' CF

αὐτὸς δ', ἐπειδὴ ἐκεῖνοι κατέπλεον, ἔθυε τὰ εὐαγγέλια, καὶ
τοῖς στρατιώταις παρήγγειλε δειπνοποιεῖσθαι, καὶ τοῖς ἐμπόροις
τὰ χρήματα σιωπῇ ἐνθεμένους εἰς τὰ πλοῖα ἀποπλεῖν εἰς Χίον
(ἦν δὲ τὸ πνεῦμα οὔριον) καὶ τὰς τριήρεις τὴν ταχίστην.
αὐτὸς δὲ τὸ πεζὸν ἀπῆγεν εἰς τὴν Μήθυμναν, τὸ στρατόπεδον 38
ἐμπρήσας. Κόνων δὲ καθελκύσας τὰς ναῦς, ἐπεὶ οἵ τε πολέ-
μιοι ἀπεδεδράκεσαν καὶ ὁ ἄνεμος εὐδιαίτερος ἦν, ἀπαντήσας
τοῖς Ἀθηναίοις ἤδη ἀνηγμένοις ἐκ τῶν Ἀργινουσῶν ἔφρασε
τὰ περὶ τοῦ Ἐτεονίκου. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι κατέπλευσαν εἰς τὴν
Μυτιλήνην, ἐκεῖθεν δ' ἐπανήχθησαν εἰς τὴν Χίον, καὶ οὐδὲν
διαπραξάμενοι ἀπέπλευσαν ἐπὶ Σάμου.

Οἱ δ' ἐν οἴκῳ τούτους μὲν τοὺς στρατηγοὺς ἔπαυσαν VII.
πλὴν Κόνωνος· πρὸς δὲ τούτῳ εἵλοντο Ἀδείμαντον καὶ τρίτον
Φιλοκλέα. τῶν δὲ ναυμαχησάντων στρατηγῶν Πρωτόμαχος
μὲν καὶ Ἀριστογένης οὐκ ἀπῆλθον εἰς Ἀθήνας, τῶν δὲ ἓξ
καταπλευσάντων, Περικλέους καὶ Διομέδοντος καὶ Λυσίου καὶ 2
Ἀριστοκράτους καὶ Θρασύλλου καὶ Ἐρασινίδου, Ἀρχέδημος ὁ
τοῦ δήμου τότε προεστηκὼς ἐν Ἀθήναις καὶ τῆς διωβελίας
ἐπιμελόμενος Ἐρασινίδῃ ἐπιβολὴν ἐπιβαλὼν κατηγόρει ἐν δι-
καστηρίῳ, φάσκων ἐξ Ἑλλησπόντου αὐτὸν ἔχειν χρήματα ὄντα
τοῦ δήμου· κατηγόρει δὲ καὶ περὶ τῆς στρατηγίας. καὶ ἔδοξε
τῷ δικαστηρίῳ δῆσαι τὸν Ἐρασινίδην. μετὰ δὲ ταῦτα ἐν τῇ 3
βουλῇ διηγοῦντο οἱ στρατηγοὶ περί τε τῆς ναυμαχίας καὶ τοῦ
μεγέθους τοῦ χειμῶνος. Τιμοκράτους δ' εἰπόντος ὅτι καὶ τοὺς
ἄλλους χρὴ δεθέντας εἰς τὸν δῆμον παραδοθῆναι, ἡ βουλὴ
ἔδησε. μετὰ δὲ ταῦτα ἐκκλησία ἐγένετο, ἐν ᾗ τῶν στρατηγῶν 4
κατηγόρουν ἄλλοι τε καὶ Θηραμένης μάλιστα, δικαίους εἶναι
λόγον ὑποσχεῖν διότι οὐκ ἀνείλοντο τοὺς ναυαγούς. ὅτι μὲν

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

pro ἔθυε τὰ εὐαγγέλια Cobet proponit ἔθυέ τ' εὐαγγέλια
38 ἀπεδεδράκεσαν BCF₁] ἀποδεδράκεσαν M''F₂ εὐδιαίτερος BM''] εὐδιαίρετος CF τοῦ ante ἐτεον. om. C σάμου FM''] σάμον BC

VII. 1 οὐδὲν pro οἱ δ' B 2 ὁ τοῦ δήμου B] om. CFM'' ὁ τοῦ δημοσίου Brückner ὁ del. Siegfried διωβελίας Dindorf] διωκελίας BM (et D mg. V) διωκελείας CF (δεκελείας D text. V mg.) ἐπιμελόμενος BM'' cons. F] ἐπιμελούμενος C ἐρασινίδι CF ἐπιβολὴν BM''] ἐπιβουλὴν CF (et V corr.) δὲ] om. M τὸν CFM''] om. B 4 ὑποσχεῖν CFM''] ὑποσχεῖν τοὺς στρατηγοὺς B

γὰρ οὐδενὸς ἄλλου καθήπτοντο ἐπιστολὴν ἐπεδείκνυε μαρτύριον ἣν ἔπεμψαν οἱ στρατηγοὶ εἰς τὴν βουλὴν καὶ εἰς τὸν
5 δῆμον, ἄλλο οὐδὲν αἰτιώμενοι ἢ τὸν χειμῶνα. μετὰ ταῦτα δὲ οἱ στρατηγοὶ βραχέως ἕκαστος ἀπελογήσατο, οὐ γὰρ προυτέθη σφίσι λόγος κατὰ τὸν νόμον, καὶ τὰ πεπραγμένα διηγοῦντο, ὅτι αὐτοὶ μὲν ἐπὶ τοὺς πολεμίους πλέοιεν, τὴν δὲ ἀναίρεσιν τῶν ναυαγῶν προστάξαιεν τῶν τριηράρχων ἀνδράσιν ἱκανοῖς καὶ ἐστρατηγηκόσιν ἤδη, Θηραμένει καὶ Θρασυβούλῳ καὶ
6 ἄλλοις τοιούτοις· καὶ εἴπερ γέ τινας δέοι, περὶ τῆς ἀναιρέσεως οὐδένα ἄλλον ἔχειν αὐτοὺς αἰτιάσασθαι ἢ τούτους οἷς προσετάχθη. καὶ οὐχ ὅτι γε κατηγοροῦσιν ἡμῶν, ἔφασαν, ψευσόμεθα φάσκοντες αὐτοὺς αἰτίους εἶναι, ἀλλὰ τὸ μέγεθος τοῦ χειμῶνος εἶναι τὸ κωλῦσαν τὴν ἀναίρεσιν. τούτων δὲ μάρτυρας παρείχοντο τοὺς κυβερνήτας καὶ ἄλλους τῶν συμπλεόν-
7 των πολλούς. τοιαῦτα λέγοντες ἔπειθον τὸν δῆμον· ἐβούλοντο δὲ πολλοὶ τῶν ἰδιωτῶν ἐγγυᾶσθαι ἀνιστάμενοι· ἔδοξε δὲ ἀναβαλέσθαι εἰς ἑτέραν ἐκκλησίαν (τότε γὰρ ὀψὲ ἦν καὶ τὰς χεῖρας οὐκ ἂν καθεώρων)· τὴν δὲ βουλὴν προβουλεύσασαν
8 εἰσενεγκεῖν ὅτῳ τρόπῳ οἱ ἄνδρες κρίνοιντο. μετὰ δὲ ταῦτα ἐγίγνετο Ἀπατούρια, ἐν οἷς οἵ τε πατέρες καὶ οἱ συγγενεῖς σύνεισι σφίσιν αὐτοῖς. οἱ οὖν περὶ τὸν Θηραμένη παρεσκεύασαν ἀνθρώπους μέλανα ἱμάτια ἔχοντας καὶ ἐν χρῷ κεκαρμένους πολλοὺς ἐν ταύτῃ τῇ ἑορτῇ, ἵνα πρὸς τὴν ἐκκλησίαν ἥκοιεν, ὡς δὴ συγγενεῖς ὄντες τῶν ἀπολωλότων, καὶ Καλλίξεινον ἔπεισαν ἐν τῇ βουλῇ κατηγορεῖν τῶν στρατηγῶν.
9 ἐντεῦθεν ἐκκλησίαν ἐποίουν, εἰς ἣν ἡ βουλὴ εἰσήνεγκε τὴν ἑαυτῆς γνώμην Καλλιξείνου εἰπόντος τήνδε· Ἐπειδὴ τῶν τε κατηγορούντων κατὰ τῶν στρατηγῶν καὶ ἐκείνων ἀπολογου-

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M′ = M et DV, M′ = MD.

ἐπεδείκνυε BM″] *ἐπεδείκνυ* CF *ἣν* Stephanus] *καὶ* Ω″ 5 *μετὰ ταῦτα δὲ* B] *μεταταῦτα δὲ* M′ *μετὰ δὲ ταῦτα* CF (et V) *βραχέως* BM″] *βραχέος* CF *ἀπελογήσαντο* Schwidop *τριηραρχῶν* B 6 *ἔχειν αὐτοὺς* Ω″] *ἔχειν* Cobet *τούτους* BF_2M''] *τούτοις* CF_1 7 *ἠβούλοντο* C 8 *ἐγίνετο* C *θηραμένη* BFM′] *θηραμένην* C et V

συγγενεῖς BFM″] *οὐ συγγενεῖς* C *καλλίξενον* CF (et DL) *καλλίξεινον* BM (*καλίξενον* V) item § 9. 12. 14, nisi quod § 12 et 14 C et § 14 F_1 exhibent *καλλίξειν.* itemque Athenaeus § 14 9 *ἑαυτῆς* BCM″] *ἑαυτοῦ* F *κατηγορούντων* Ω″] *κατηγορουμένων* Cobet

μένων ἐν τῇ προτέρᾳ ἐκκλησίᾳ ἀκηκόασι, διαψηφίσασθαι Ἀθηναίους ἅπαντας κατὰ φυλάς· θεῖναι δὲ εἰς τὴν φυλὴν ἑκάστην δύο ὑδρίας· ἐφ' ἑκάστῃ δὲ τῇ φυλῇ κήρυκα κηρύττειν, ὅτῳ δοκοῦσιν ἀδικεῖν οἱ στρατηγοὶ οὐκ ἀνελόμενοι τοὺς νικήσαντας ἐν τῇ ναυμαχίᾳ, εἰς τὴν προτέραν ψηφίσασθαι, ὅτῳ δὲ μή, εἰς τὴν ὑστέραν· ἂν δὲ δόξωσιν ἀδικεῖν, θανάτῳ ζημιῶσαι 10
καὶ τοῖς ἕνδεκα παραδοῦναι καὶ τὰ χρήματα δημεῦσαι, τὸ δ' ἐπιδέκατον τῆς θεοῦ εἶναι. παρῆλθε δέ τις εἰς τὴν ἐκκλησίαν 11
φάσκων ἐπὶ τεύχους ἀλφίτων σωθῆναι· ἐπιστέλλειν δ' αὐτῷ τοὺς ἀπολλυμένους, ἐὰν σωθῇ, ἀπαγγεῖλαι τῷ δήμῳ ὅτι οἱ στρατηγοὶ οὐκ ἀνείλοντο τοὺς ἀρίστους ὑπὲρ τῆς πατρίδος γενομένους. τὸν δὲ Καλλίξεινον προσεκαλέσαντο παράνομα 12
φάσκοντες συγγεγραφέναι Εὐρυπτόλεμός τε ὁ Πεισιάνακτος καὶ ἄλλοι τινές. τοῦ δὲ δήμου ἔνιοι ταῦτα ἐπῄνουν, τὸ δὲ πλῆθος ἐβόα δεινὸν εἶναι, εἰ μή τις ἐάσει τὸν δῆμον πράττειν ὃ ἂν βούληται. καὶ ἐπὶ τούτοις εἰπόντος Λυκίσκου καὶ τούτους τῇ 13
αὐτῇ ψήφῳ κρίνεσθαι ᾗπερ καὶ τοὺς στρατηγούς, ἐὰν μὴ ἀφῶσι τὴν κλῆσιν, ἐπεθορύβησε πάλιν ὁ ὄχλος, καὶ ἠναγκάσθησαν ἀφιέναι τὰς κλήσεις. τῶν δὲ πρυτάνεών τινων οὐ 14
φασκόντων προθήσειν τὴν διαψήφισιν παρὰ τὸν νόμον, αὖθις Καλλίξεινος ἀναβὰς κατηγόρει αὐτῶν τὰ αὐτά. οἱ δὲ ἐβόων καλεῖν τοὺς οὐ φάσκοντας. οἱ δὲ πρυτάνεις φοβηθέντες 15
ὡμολόγουν πάντες προθήσειν πλὴν Σωκράτους τοῦ Σωφρονίσκου· οὗτος δ' οὐκ ἔφη ἀλλ' ἢ κατὰ νόμον πάντα ποιήσειν. μετὰ δὲ ταῦτα ἀναβὰς Εὐρυπτόλεμος ἔλεξεν ὑπὲρ τῶν στρα- 16
τηγῶν τάδε.

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

προτέρα CF et DV] προτεραίᾳ BM ἅπαντας B] πάντας CFM'' ἐν ante τ. ναυμαχ. om. B ὑστέραν BFM''] ὑστεραίαν C 10 δημεῦσαι Riemann] δημοσιεῦσαι Ω'' δημόσι' εἶναι Cobet δημόσια Kurz 12 προσεκαλέσαντο Morus] προεκαλέσαντο BF_2M'' προεκαλήσαντο F_1 προέκαλέσαντο C τοῦ δὲ δήμου ἔνιοι BM''] τοῦ δήμου CF ἐάσει BFM'] ἐάσῃ C (et V) 13 κλῆσιν Dobrée] ἐκκλησίαν Ω'' 14 τῶν δὲ — 16 ποιήσειν laudat Athenaeus V p. 217. 218 14 προθήσειν BM''] προσθήσειν CF hic et § 15 τοὺς νόμους Athenaeus τὰ αὐτὰ Ω''] om. Athenaeus 15 πάντες Ω''] ἅπαντες Athenaeus ἀλλ' ἢ κατὰ νόμον Ω'' cons. F] ἀλλὰ κατὰ τοὺς νόμους Athenaeus πάντα B Athenaeus] om. CFM''

Τὰ μὲν κατηγορήσων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀνέβην ἐνθάδε
Περικλέους ἀναγκαίου μοι ὄντος καὶ ἐπιτηδείου καὶ Διομέ-
δοντος φίλου, τὰ δ' ὑπεραπολογησόμενος, τὰ δὲ συμβουλεύσων
17 ἅ μοι δοκεῖ ἄριστα εἶναι ἁπάσῃ τῇ πόλει. κατηγορῶ μὲν οὖν
αὐτῶν ὅτι μετέπεισαν τοὺς συνάρχοντας βουλομένους πέμπειν
γράμματα τῇ τε βουλῇ καὶ ὑμῖν ὅτι ἐπέταξαν τῷ Θηραμένει
καὶ Θρασυβούλῳ τετταράκοντα καὶ ἑπτὰ τριήρεσιν ἀνελέσθαι
18 τοὺς ναυαγούς, οἱ δὲ οὐκ ἀνείλοντο. εἶτα νῦν τὴν αἰτίαν
κοινὴν ἔχουσιν ἐκείνων ἰδίᾳ ἁμαρτόντων, καὶ ἀντὶ τῆς τότε
φιλανθρωπίας νῦν ὑπ' ἐκείνων τε καί τινων ἄλλων ἐπιβου-
19 λευόμενοι κινδυνεύουσιν ἀπολέσθαι; οὔκ, ἂν ὑμεῖς γέ μοι πί-
θησθε τὰ δίκαια καὶ ὅσια ποιοῦντες, καὶ ὅθεν μάλιστ' ἀληθῆ
πεύσεσθε καὶ οὐ μετανοήσαντες ὕστερον εὑρήσετε σφᾶς αὐτοὺς
ἡμαρτηκότας τὰ μέγιστα εἰς θεούς τε καὶ ὑμᾶς αὐτούς. συμ-
βουλεύω δ' ὑμῖν, ἐν οἷς οὔθ' ὑπ' ἐμοῦ οὔθ' ὑπ' ἄλλου οὐδε-
νὸς ἔστιν ἐξαπατηθῆναι ὑμᾶς, καὶ τοὺς ἀδικοῦντας εἰδότες
κολάσεσθε ᾗ ἂν βούλησθε δίκῃ, καὶ ἅμα πάντας καὶ καθ' ἕνα
ἕκαστον, εἰ μὴ πλέον, ἀλλὰ κἂν μίαν ἡμέραν δόντες αὐτοῖς
ὑπὲρ αὑτῶν ἀπολογήσασθαι, μὴ ἄλλοις μᾶλλον πιστεύοντες ἢ
20 ὑμῖν αὐτοῖς. ἴστε δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πάντες ὅτι τὸ
Καννωνοῦ ψήφισμά ἐστιν ἰσχυρότατον, ὃ κελεύει, ἐάν τις τὸν
τῶν Ἀθηναίων δῆμον ἀδικῇ, δεδεμένον ἀποδικεῖν ἐν τῷ δήμῳ,
καὶ ἐὰν καταγνωσθῇ ἀδικεῖν, ἀποθανεῖν εἰς τὸ βάραθρον ἐμβλη-
θέντα, τὰ δὲ χρήματα αὐτοῦ δημευθῆναι καὶ τῆς θεοῦ τὸ

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

ὑπεραπολογησάμενος F_1 ut vid. *ἁπάσῃ* BCM″ *πάσῃ* F 17 *μετέπεισαν* Brückner] *ἔπεισαν* Ω″ *ἔπαυσαν* Goldhagen *ἔπεισαν μὴ πέμπειν* Zeune *οὐκ εἴασαν* Bake 18 *ὑπ'* CF corr. et D corr. V] *ἐπ'* BF ante ras.? M (et D pr.) 19 *πίθησθε* Bisschop] *πείθησθε* BCF_2 et D pr. *πείθοισθε* F_1 M (et D corr. V) *μάλιστ' ἀληθῆ* CFM″] *μάλιστἀληθῆ* B *μάλιστα τἀληθῆ* Weiske *τὰ μέγιστα εἰς* Morus] *εἰς τὰ μέγιστα* Ω″

ἄλλου οὐδενὸς (*οὐδενὸς*) BFM″] *οὐδενὸς ἄλλου* C *ἔστιν* B] *ἐστιν* M″ *ἐστὶν* CF *εἰδότες* Castalio] *εἰδότας* BFM″ om. C *κολάσεσθε* F] *κολάσεσθαι* BC *κολάσασθαι* M″ *κἂν μίαν* schol. in Demosth. cod. Patm., correspond. Hellén. 1877, 10] *μίαν* Ω″ *αὑτῶν* BF_2M″] *αὐτῶν* CF_1 20 *πάντες* BFM″] *πάντως* C *Καννωνοῦ* Dindorf et O. Riemann] *καννώνου* Ω′, C parum liquet *τὸν* CFM″] om. B *ἀποθανεῖν . . . ἐμβληθέντα* Dobrée] *ἀποθανόντα . . . ἐμβληθῆναι* Ω″

ἐπιδέκατον εἶναι. κατὰ τοῦτο τὸ ψήφισμα κελεύω κρίνεσθαι 21
τοὺς στρατηγοὺς καὶ νὴ Δία, ἂν ὑμῖν γε δοκῇ, πρῶτον Περι-
κλέα τὸν ἐμοὶ προσήκοντα· αἰσχρὸν γάρ μοί ἐστιν ἐκεῖνον περὶ
πλείονος ποιεῖσθαι ἢ τὴν ὅλην πόλιν. τοῦτο δ' εἰ μὴ βού- 22
λεσθε, κατὰ τόνδε τὸν νόμον κρίνατε, ὅς ἐστιν ἐπὶ τοῖς ἱερο-
σύλοις καὶ προδόταις, ἐάν τις ἢ τὴν πόλιν προδιδῷ ἢ τὰ ἱερὰ
κλέπτῃ, κριθέντα ἐν δικαστηρίῳ, ἂν καταγνωσθῇ, μὴ ταφῆναι
ἐν τῇ Ἀττικῇ, τὰ δὲ χρήματα αὐτοῦ δημόσια εἶναι. τούτων 23
ὁποτέρῳ βούλεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῷ νόμῳ κρινέσθων
οἱ ἄνδρες κατὰ ἕνα ἕκαστον διῃρημένων τῆς ἡμέρας τριῶν
μερῶν[, ἑνὸς μὲν ἐν ᾧ συλλέγεσθαι ὑμᾶς δεῖ καὶ διαψηφί-
ζεσθαι, ἐάν τε ἀδικεῖν δοκῶσιν ἐάν τε μή, ἑτέρου δ' ἐν ᾧ
κατηγορῆσαι, ἑτέρου δ' ἐν ᾧ ἀπολογήσασθαι]. τούτων δὲ 24
γιγνομένων οἱ μὲν ἀδικοῦντες τεύξονται τῆς μεγίστης τιμω-
ρίας, οἱ δ' ἀναίτιοι ἐλευθερωθήσονται ὑφ' ὑμῶν, ὦ Ἀθηναῖοι,
καὶ οὐκ ἀδίκως ἀπολοῦνται. ὑμεῖς δὲ κατὰ τὸν νόμον εὐσε- 25
βοῦντες καὶ εὐορκοῦντες κρινεῖτε καὶ οὐ συμπολεμήσετε Λακε-
δαιμονίοις τοὺς ἐκείνους ἑβδομήκοντα ναῦς ἀφελομένους καὶ
νενικηκότας, τούτους ἀπολλύντες ἀκρίτους παρὰ τὸν νόμον.
τί δὲ καὶ δεδιότες σφόδρα οὕτως ἐπείγεσθε; ἢ μὴ οὐχ ὑμεῖς 26
ὃν ἂν βούλησθε ἀποκτείνητε καὶ ἐλευθερώσητε, ἂν κατὰ τὸν
νόμον κρίνητε, ἀλλ' οὐκ ἂν παρὰ τὸν νόμον, ὥσπερ Καλλί-
ξεινος τὴν βουλὴν ἔπεισεν εἰς τὸν δῆμον εἰσενεγκεῖν μιᾷ
ψήφῳ; ἀλλ' ἴσως ἄν τινα καὶ οὐκ αἴτιον ὄντα ἀποκτείναιτε· 27

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

21 γε] om. C et V   γάρ Brodaeus] om. Ω″   ὅλην B] om. CFM″   τοῦτον (pro τοῦτο) δ' εἰ βούλεσθε Lehmann   μὴ Goldhagen] om. Ω″   22 προδιδῷ CFM″] προδῷ B   κριθέντα M″ (et L)] κριθέντι F κατὰ κριθέντα C κριθήσεται B   23 ὦ ἄνδρες BFM″] ὦ C   τῶν νόμων Cobet   κρινέσθωσαν Ω″ κρινέσθων recte Cobet   διῃρημένων Leonclavius] διῃρημένης FM διηρημένης BC (et DV)   μερῶν F_2 (et DV)] ἡμερῶν Ω   ἑνὸς — ἀπολογήσασθαι del. Nitsche   24 ὑμῶν CM″] ἡμῶν BFM corr. (et D corr.)   ἀδίκως Leonclavius] ἀδικοῦντες Ω″; Stephanus scribit οὐχ ὥσπερ ἀδικοῦντες   26 ἢ μὴ Ω″] ἦ μὴ editores quidam   κατὰ τὸν] κατὰ C   καλλίξενος F_2 καλλίξεινος Ω′   27 ἀλλ' ἴσως, ἄν τινα καὶ οὐκ αἴτιον ὄντα ἀποκτείνητε, μεταμελήσῃ δὲ ὕστερον, μνησθεῖτ' ἂν ὡς Ritschl   ἀλλ' ἴσως, ἄν τινα καὶ οὐκ αἴτιον ὄντα ἀποκτείνητε, μεταμελήσῃ δέ, ὕστερον ἂν μνησθεῖτε, ὡς Richter   ἀποκτείναιτε] ἀποκτείνετε B ἀποκτείνητε CFM″

μεταμελῆσαι δὲ ὕστερον ἀναμνήσθητε ὡς ἀλγεινὸν καὶ ἀνωφελὲς ἤδη ἐστί, πρὸς δ' ἔτι καὶ περὶ θανάτου ἀνθρώπου ἡμαρ-
28 τηκότας. δεινὰ δ' ἂν ποιήσαιτε, εἰ Ἀριστάρχῳ μὲν πρότερον τὸν δῆμον καταλύοντι, εἶτα δ' Οἰνόην προδιδόντι Θηβαίοις πολεμίοις οὖσιν, ἔδοτε ἡμέραν ἀπολογήσασθαι ᾗ ἐβούλετο καὶ τἆλλα κατὰ τὸν νόμον προύθετε, τοὺς δὲ στρατηγοὺς τοὺς πάντα ὑμῖν κατὰ γνώμην πράξαντας, νικήσαντας δὲ τοὺς
29 πολεμίους, τῶν αὐτῶν τούτων ἀποστερήσετε. μὴ ὑμεῖς γε, ὦ Ἀθηναῖοι, ἀλλ' ἑαυτῶν ὄντες τοὺς νόμους, δι' οὓς μάλιστα μέγιστοί ἐστε, φυλάττοντες, ἄνευ τούτων μηδὲν πράττειν πειρᾶσθε. ἐπανέλθετε δὲ καὶ ἐπ' αὐτὰ τὰ πράγματα καθ' ἃ καὶ αἱ ἁμαρτίαι δοκοῦσι γεγενῆσθαι τοῖς στρατηγοῖς. ἐπεὶ γὰρ κρατήσαντες τῇ ναυμαχίᾳ εἰς τὴν γῆν κατέπλευσαν, Διομέδων μὲν ἐκέλευεν ἀναχθέντας ἐπὶ κέρως ἅπαντας ἀναιρεῖσθαι τὰ ναυάγια καὶ τοὺς ναυαγούς, Ἐρασινίδης δ' ἐπὶ τοὺς πρὸς Μυτιλήνην πολεμίους τὴν ταχίστην πλεῖν ἅπαντας· Θράσυλλος δὲ ἀμφότερα ἔφη γενέσθαι, ἂν τὰς μὲν αὐτοῦ καταλίπωσι,
30 ταῖς δὲ ἐπὶ τοὺς πολεμίους πλέωσι· καὶ δοξάντων τούτων καταλιπεῖν τρεῖς ναῦς ἕκαστον ἐκ τῆς αὑτοῦ συμμορίας, τῶν στρατηγῶν ὀκτὼ ὄντων, καὶ τὰς τῶν ταξιάρχων δέκα καὶ τὰς Σαμίων δέκα καὶ τὰς τῶν ναυάρχων τρεῖς, αὗται ἅπασαι γίγνονται ἑπτὰ καὶ τετταράκοντα, τέτταρες περὶ ἑκάστην ναῦν
31 τῶν ἀπολωλυιῶν δώδεκα οὐσῶν. τῶν δὲ καταλειφθέντων [τριηράρχων] ἦσαν καὶ Θρασύβουλος καὶ Θηραμένης, ὃς ἐν τῇ προ-

---

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

μεταμελῆσαι C. Peter] μεταμελήσει BCF_1 (V abbrev.) μεταμελήσῃ F_2M′ πρὸς δ' ἔτι BCM′] πρὸς δέ τι F (et V) ἀνθρώπου Stephanus] ἀνθρώπους Ω″ ἡμαρτηκότας BCM″] ἡμαρτηκότες F 28 ποιήσαιτε Zeune] ποιήσητε B (et V) ποιήσοιτε CFM′ τἆλλα M″] τἄλλα BC τ' ἄλλα F προὔθετε F_2 προὔθετο BF_1 προύθετο CM″ ἀποστερήσετε Ω″] ἀποστερήσαιτε Cobet 29 ὄντες Peter et Hartman] ὄντας Ω″ ἐπ' CF et DV] ὑπ' BM ἐπὶ τοὺς πρὸς BM″] ἐπὶ τοὺς F_1 ἐπὶ τ[οὺς] C ἐπὶ τοὺς κατὰ τὴν F_2 δὲ BM″] δ' CF ἀμφότερα Ω″] ἀμφότερ' ἂν Stephanus, cf. V 1, 32 γενέσθαι Ω″] γενήσεσθαι Bisschop 30 δόξαν τοῦτο Cobet καταλιπεῖν Ω″] καταλιπεῖν ἔταξαν Weiske αὑτοῦ D] αὐτοῦ Ω (et V) καὶ τὰς σαμίων δέκα BM″] om. CF γίγνονται B] γίνονται CFM″ 31 ἦσαν Breitenbach] τριηράρχων (CFM″) vel τριηραρχῶν (B) ἦσαν Ω″

*τέρᾳ ἐκκλησίᾳ κατηγόρει τῶν στρατηγῶν. ταῖς δὲ ἄλλαις
ναυσὶν ἔπλεον ἐπὶ τὰς πολεμίας. τί τούτων οὐχ ἱκανῶς καὶ
καλῶς ἔπραξαν; οὐκοῦν δίκαιον τὰ μὲν πρὸς τοὺς πολεμίους
μὴ καλῶς πραχθέντα τοὺς πρὸς τοῦτο ταχθέντας ὑπέχειν λό-
γον, τοὺς δὲ πρὸς τὴν ἀναίρεσιν, μὴ ποιήσαντας ἃ οἱ στρα-
τηγοὶ ἐκέλευσαν, διότι οὐκ ἀνείλοντο κρίνεσθαι. τοσοῦτον δ'* 32
*ἔχω εἰπεῖν ὑπὲρ ἀμφοτέρων ὅτι ὁ χειμὼν διεκώλυσε μηδὲν
πρᾶξαι ὧν οἱ στρατηγοὶ παρεκελεύσαντο. τούτων δὲ μάρτυρες
οἱ σωθέντες ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου, ὧν εἷς τῶν ἡμετέρων στρα-
τηγῶν ἐπὶ καταδύσης νεὼς διασωθείς, ὃν κελεύουσι τῇ αὐτῇ
ψήφῳ κρίνεσθαι, καὶ αὐτὸν τότε δεόμενον ἀναιρέσεως[, ᾗπερ
τοὺς οὐ πράξαντας τὰ προσταχθέντα]. μὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες* 33
*Ἀθηναῖοι, ἀντὶ μὲν τῆς νίκης καὶ τῆς εὐτυχίας ὅμοια ποιήσητε
τοῖς ἡττημένοις τε καὶ ἀτυχοῦσιν, ἀντὶ δὲ τῶν ἐκ θεοῦ ἀναγ-
καίων ἀγνωμονεῖν δόξητε, προδοσίαν καταγνόντες ἀντὶ τῆς
ἀδυναμίας[, οὐχ ἱκανοὺς γενομένους διὰ τὸν χειμῶνα πρᾶξαι
τὰ προσταχθέντα]· ἀλλὰ πολὺ δικαιότερον στεφάνοις γεραί-
ρειν τοὺς νικῶντας ἢ θανάτῳ ζημιοῦν πονηροῖς ἀνθρώποις
πειθομένους.*

Ταῦτ' εἰπὼν Εὐρυπτόλεμος ἔγραψε γνώμην κατὰ τὸ Καν- 34
*νωνοῦ ψήφισμα κρίνεσθαι τοὺς ἄνδρας δίχα ἕκαστον· ἡ δὲ
τῆς βουλῆς ἦν μιᾷ ψήφῳ ἅπαντας κρίνειν. τούτων δὲ δια-
χειροτονουμένων τὸ μὲν πρῶτον ἔκριναν τὴν Εὐρυπτολέμου·
ὑπομοσαμένου δὲ Μενεκλέους καὶ πάλιν διαχειροτονίας γενο-
μένης ἔκριναν τὴν τῆς βουλῆς. καὶ μετὰ ταῦτα κατεψηφί-
σαντο τῶν ναυμαχησάντων στρατηγῶν ὀκτὼ ὄντων. ἀπέθανον
δὲ οἱ παρόντες ἕξ. καὶ οὐ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον μετέμελε* 35
τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ἐψηφίσαντο, οἵτινες τὸν δῆμον ἐξηπάτη-

Ω'' = BCFM et DV, *Ω'* = BCFM et D, *Ω* = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

καὶ καλῶς] del. Dindorf   *τοῦτο* Hartman] *τούτοις Ω'' τούτους* vulg.   *διότι οὐκ ἀνείλοντο* del. Kruse   32 *παρεκελεύσαντο* F] *παρεσκευάσαντο* BCM''   *ἐπὶ καταδύσης* (*ἐπικατ.*) *Ω''*] fort. scrib. *ἐκ καταδύσης. ἀπὸ καταδύσης* Cobet   *διασωθεὶς* BCM''] *σωθεὶς* F   *ᾗ(ἣ)περ* CFM''] *ἥπερ* B   *ᾗπερ — προσταχθέντα* del. Richter Kurz Zurborg Kruse   33 *οὐχ ἱκανοὺς — προσταχθέντα* del. Brückner Richter alii, Hartman autem pro *ἱκανοὺς γενομένους* scribendum censet *ἱκανῶν γενομένων*   34 *καννώνου* BFM' *κανώνου* C (et V)   *γινομένης* B item § 35 *γενομένης* cett.''

σαν, προβολὰς αὐτῶν εἶναι, καὶ ἐγγυητὰς καταστῆσαι, ἕως ἂν κριθῶσιν, εἶναι δὲ καὶ Καλλίξεινον τούτων. προυβλήθησαν δὲ καὶ ἄλλοι τέτταρες, καὶ ἐδέθησαν ὑπὸ τῶν ἐγγυησαμένων, ὕστερον δὲ στάσεώς τινος γενομένης, ἐν ᾗ Κλεοφῶν ἀπέθανεν, ἀπέδρασαν οὗτοι, πρὶν κριθῆναι· Καλλίξεινος δὲ κατελθὼν ὅτε καὶ οἱ ἐκ Πειραιῶς εἰς τὸ ἄστυ, μισούμενος ὑπὸ πάντων λιμῷ ἀπέθανεν.

II.

I. 1 Οἱ δ' ἐν τῇ Χίῳ μετὰ τοῦ Ἐτεονίκου στρατιῶται ὄντες,
ἕως μὲν θέρος ἦν, ἀπό τε τῆς ὥρας ἐτρέφοντο καὶ ἐργαζό-
μενοι μισθοῦ κατὰ τὴν χώραν· ἐπεὶ δὲ χειμὼν ἐγένετο καὶ
τροφὴν οὐκ εἶχον γυμνοί τε ἦσαν καὶ ἀνυπόδητοι, συνίσταντο
ἀλλήλοις καὶ συνετίθεντο ὡς τῇ Χίῳ ἐπιθησόμενοι· οἷς δὲ
ταῦτα ἀρέσκοι κάλαμον φέρειν ἐδόκει, ἵνα ἀλλήλους μάθοιεν
2 ὁπόσοι εἴησαν. πυθόμενος δὲ τὸ σύνθημα ὁ Ἐτεόνικος, ἀπό-
ρως μὲν εἶχε τί χρῷτο τῷ πράγματι διὰ τὸ πλῆθος τῶν καλα-
μηφόρων· τό τε γὰρ ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς ἐπιχειρῆσαι σφαλερὸν
ἐδόκει εἶναι, μὴ εἰς τὰ ὅπλα ὁρμήσωσι καὶ τὴν πόλιν κατα-
σχόντες καὶ πολέμιοι γενόμενοι ἀπολέσωσι πάντα τὰ πράγματα,
ἂν κρατήσωσι, τό τ' αὖ ἀπολλύναι ἀνθρώπους συμμάχους
πολλοὺς δεινὸν ἐφαίνετο εἶναι, μή τινα καὶ εἰς τοὺς ἄλλους
Ἕλληνας διαβολὴν σχοῖεν καὶ οἱ στρατιῶται δύσνοι πρὸς τὰ
3 πράγματα ὦσιν· ἀναλαβὼν δὲ μεθ' ἑαυτοῦ ἄνδρας πεντεκαί-
δεκα ἐγχειρίδια ἔχοντας ἐπορεύετο κατὰ τὴν πόλιν, καὶ ἐντυ-
χών τινι ὀφθαλμιῶντι ἀνθρώπῳ ἀπιόντι ἐξ ἰατρείου, κάλαμον
4 ἔχοντι, ἀπέκτεινε. θορύβου δὲ γενομένου καὶ ἐρωτώντων τινῶν
διὰ τί ἀπέθανεν ὁ ἄνθρωπος, παραγγέλλειν ἐκέλευεν ὁ Ἐτεό-

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

35 ἕως ἂν Stephanus] ἐὰν Ω'' (καλλίξειν. Ω' bis) προυβλήθησαν CM'] προὐβλήθησαν BF (προὐβλήθ. V pr. προεβλήθ. V corr.) τέσσαρες F (et V) τινος] om. F εἰς] πρὸς F

II ξενοφῶντος (om. B) ἑλληνικῶν δεύτερον BM ἙΛΛΗΝΙΚΩ͂Ν β' F (superscr. ον) inscript. om. C ξενοφῶντος ἑλληνικῆς ἱστοριῶν δευτέρα D ξενοφῶντος ἑλληνικῆς ἱστορίας λόγος δεύτερος V

I. 1 μετὰ τοῦ] μετ' F ὁπόσοι CFM''] πόσοι B 2 ὁ] om. C καλαμηφόρων BM'] καλαμοφόρων CF (et V) οἱ στρατιῶται del. Hartman δύσνοι Dindorf] δύσνοοι Ω'' 3 ὀφθαλμιῶντι ἀνθρώπῳ (-ω) BM'] ἀνθρ. ὀφθ. CF ἀνθρ. — ἔχοντι om. V 4 ὁ Ἐτεόνικος del. Hartman

νικος, ὅτι τὸν κάλαμον εἶχε. κατὰ δὲ τὴν παραγγελίαν ἐῤῥί-
πτουν πάντες ὅσοι εἶχον τοὺς καλάμους, ἀεὶ ὁ ἀκούων δεδιὼς
μὴ ὀφθείη ἔχων. μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Ἐτεόνικος συγκαλέσας τοὺς 5
Χίους χρήματα ἐκέλευσε συνενεγκεῖν, ὅπως οἱ ναῦται λάβωσι
μισθὸν καὶ μὴ νεωτερίσωσί τι· οἱ δὲ εἰσήνεγκαν· ἅμα δὲ εἰς
τὰς ναῦς ἐσήμηνεν εἰσβαίνειν· προσιὼν δὲ ἐν μέρει παρ'
ἑκάστην ναῦν παρεθάῤῥυνέ τε καὶ παρῄνει πολλά, ὡς τοῦ
γεγενημένου οὐδὲν εἰδώς, καὶ μισθὸν ἑκάστῳ μηνὸς διέδωκε.
μετὰ δὲ ταῦτα οἱ Χῖοι καὶ οἱ ἄλλοι σύμμαχοι συλλεγέντες εἰς 6
Ἔφεσον ἐβουλεύσαντο περὶ τῶν ἐνεστηκότων πραγμάτων πέμ-
πειν εἰς Λακεδαίμονα πρέσβεις ταῦτά τε ἐροῦντας καὶ Λύ-
σανδρον αἰτήσοντας ἐπὶ τὰς ναῦς, εὖ φερόμενον παρὰ τοῖς
συμμάχοις κατὰ τὴν προτέραν ναυαρχίαν, ὅτε καὶ τὴν ἐν
Νοτίῳ ἐνίκησε ναυμαχίαν. καὶ ἀπεπέμφθησαν πρέσβεις, σὺν 7
αὐτοῖς δὲ καὶ παρὰ Κύρου ταὐτὰ λέγοντες ἄγγελοι. οἱ δὲ
Λακεδαιμόνιοι ἔδοσαν τὸν Λύσανδρον ὡς ἐπιστολέα, ναύαρ-
χον δὲ Ἄρακον· οὐ γὰρ νόμος αὐτοῖς δὶς τὸν αὐτὸν ναυαρ-
χεῖν· τὰς μέντοι ναῦς παρέδοσαν Λυσάνδρῳ[, ἐτῶν ἤδη τῷ
πολέμῳ πέντε καὶ εἴκοσι παρεληλυθότων].

[Τούτῳ δὲ τῷ ἐνιαυτῷ καὶ Κῦρος ἀπέκτεινεν Αὐτοβοι- 8
σάκην καὶ Μιτραῖον, υἱεῖς ὄντας τῆς Δαρειαίου ἀδελφῆς τῆς
τοῦ Ξέρξου τοῦ Δαρείου πατρός, ὅτι αὐτῷ ἀπαντῶντες οὐ
διέωσαν διὰ τῆς κόρης τὰς χεῖρας, ὃ ποιοῦσι βασιλεῖ μόνον·
ἡ δὲ κόρη ἐστὶ μακρότερον ἢ χειρίς, ἐν ᾗ τὴν χεῖρα ἔχων
οὐδὲν ἂν δύναιτο ποιῆσαι. Ἱεραμένης μὲν οὖν καὶ ἡ γυνὴ 9
ἔλεγον πρὸς Δαρειαῖον δεινὸν εἶναι εἰ περιόψεται τὴν λίαν

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

5 ἐκέλευε M ἐκέλευσε cett.″ συνενεγκεῖν BM″] συνεισενεγκεῖν CF ἐσήμανεν Ω″ εἰσβαίνειν BFM″] ἐμβαίνειν C διέδωκε BM″] δέδωκε CF 6 συλλεγέντες BF_2 et DV] συλλέγοντες CF_1M 7 ταὐτὰ M (et D pr. aut corr.)] ταυτὰ F ταῦτα BC (et D pr. aut corr. V) ἐτῶν — παρεληλυθότων del. Unger τ. πολέμῳ (-ω) BM″] om. CF 8 Τούτῳ — v. 9 ἀγγέλους del. Unger Dindorf Richter Kurz Kruse

ἐνιαυτῷ] ἔτει C αὐτοβοισάκην CM″] αὐτοβοισάκιν F αὐτοβοισάνην B ante υἱεῖς F inserit καὶ πατρὸς om. C διέωσαν BF_2M″] διέσωσαν CF ante ras. μόνον BM″] μόνω CF χειρὶς Stephanus] χειρὸς Ω″ δύναιτο C] δύναται BFM″ 9 δαρειαῖον CM″] δαρειαίον F δαριαῖον (superiore loco δαρειαίου) B λίαν B et DV] λείαν CF_1 M et L

*ὕβριν τούτου· ὁ δὲ αὐτὸν μεταπέμπεται ὡς ἀρρωστῶν, πέμ-
ψας ἀγγέλους.]*

10 *Τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει[, ἐπὶ Ἀρχύτα μὲν ἐφορεύοντος, ἄρ-
χοντος δ' ἐν Ἀθήναις Ἀλεξίου,] Λύσανδρος ἀφικόμενος εἰς
Ἔφεσον μετεπέμψατο Ἐτεόνικον ἐκ Χίου σὺν ταῖς ναυσί, καὶ
τὰς ἄλλας πάσας συνήθροισεν, εἴ πού τις ἦν, καὶ ταύτας τ'
11 ἐπεσκεύαζε καὶ ἄλλας ἐν Ἀντάνδρῳ ἐναυπηγεῖτο. ἐλθὼν δὲ
παρὰ Κῦρον χρήματα ᾔτει· ὁ δ' αὐτῷ εἶπεν ὅτι τὰ μὲν παρὰ
βασιλέως ἀνηλωμένα εἴη, καὶ ἔτι πλείω πολλῷ, δεικνύων ὅσα
12 ἕκαστος τῶν ναυάρχων ἔχοι, ὅμως δ' ἔδωκε. λαβὼν δὲ ὁ
Λύσανδρος τἀργύριον, ἐπὶ τὰς τριήρεις τριηράρχους ἐπέστησε
καὶ τοῖς ναύταις τὸν ὀφειλόμενον μισθὸν ἀπέδωκε. παρεσκευά-
ζοντο δὲ καὶ οἱ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ [πρὸς] τὸ ναυτικὸν
ἐν τῇ Σάμῳ.*

13 *Κῦρος δ' ἐπὶ τούτοις μετεπέμψατο Λύσανδρον, ἐπεὶ αὐτῷ
παρὰ τοῦ πατρὸς ἧκεν ἄγγελος λέγων ὅτι ἀρρωστῶν ἐκεῖνον
καλοίη, ὢν ἐν Θαμνηρίοις τῆς Μηδίας ἐγγὺς Καδουσίων, ἐφ'
14 οὓς ἐστράτευσεν ἀφεστῶτας. ἥκοντα δὲ Λύσανδρον οὐκ εἴα
ναυμαχεῖν πρὸς Ἀθηναίους, ἐὰν μὴ πολλῷ πλείους ναῦς ἔχῃ·
εἶναι γὰρ χρήματα πολλὰ καὶ βασιλεῖ καὶ ἑαυτῷ, ὥστε τού-
του ἕνεκεν πολλὰς πληροῦν. παρέδειξε δ' αὐτῷ πάντας τοὺς
φόρους τοὺς ἐκ τῶν πόλεων, οἳ αὐτῷ ἴδιοι ἦσαν, καὶ τὰ
περιττὰ χρήματα ἔδωκε· καὶ ἀναμνήσας ὡς εἶχε φιλίας πρός
τε τὴν τῶν Λακεδαιμονίων πόλιν καὶ πρὸς Λύσανδρον ἰδίᾳ,
ἀνέβαινε παρὰ τὸν πατέρα.*

15 *Λύσανδρος δ' ἐπεὶ αὐτῷ Κῦρος πάντα παραδοὺς τὰ αὐτοῦ
πρὸς τὸν πατέρα ἀρρωστοῦντα μετάπεμπτος ἀνέβαινε, μισθὸν*

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

10 *ἐπὶ — Ἀλεξίου* del. Unger *ἀρχύτα* CF corr. M″] *ἀρχίτα* BF ante corr. *συνήθροισεν* BM″] *συνοίθρησεν* C_1F *τ'* BM et V] om. CF (*τὲ* D) 11 *πλείω πολλῷ* (-ῶ) BCM″] *πολλῶ πλείω* F 12 *τἀργύριον* BM et V] *τ' ἀργύριον* CF *πρὸς* Ω″] del. Kurz 13 *ἐκεῖνον*] *κεῖνον* Ω″ *ἓν* pro *ὢν* B *μηδίας* M″] *μηδείας* BCF *ἐστράτευσεν ἀφεστῶτας* BM″] *ἐστράτευσε καθεστῶτας* CF_1 14 *πλείους* CFM″] *πλείω* B *ἑαυτῷ* (*ἑαυτῶ*) CFM″] *αὐτῶ* B *φόρους τοὺς* BCM″] *φόρους τῶν* F *αὐτῷ* (-ῶ) *ἴδιοι*] *αὐτοῦ* Dindorf *τῶν λακεδαιμονίων* BM″] *λακεδαιμονίων* CF 15 *ἐπεὶ — ἀνέβαινε* delenda censet O. Riemann *αὐτοῦ* D] *αὐτοῦ* Ω (et V) *πρὸς* CFM″] *παρὰ* B

διαδοὺς τῇ στρατιᾷ ἀνήχθη τῆς Καρίας εἰς τὸν Κεράμειον
κόλπον. καὶ προσβαλὼν πόλει τῶν Ἀθηναίων συμμάχῳ ὄνομα
Κεδρείαις τῇ ὑστεραίᾳ [προσβολῇ] κατὰ κράτος αἱρεῖ καὶ ἐξ-
ηνδραπόδισεν. ἦσαν δὲ μιξοβάρβαροι οἱ ἐνοικοῦντες. ἐκεῖθεν
δὲ ἀπέπλευσεν εἰς Ῥόδον. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Σάμου 16
ὁρμώμενοι τὴν βασιλέως κακῶς ἐποίουν, καὶ ἐπὶ τὴν Χίον
καὶ τὴν Ἔφεσον ἐπέπλεον, καὶ παρεσκευάζοντο πρὸς ναυμα-
χίαν, καὶ στρατηγοὺς πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι προσείλοντο Μέναν-
δρον, Τυδέα, Κηφισόδοτον. Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ῥόδου 17
παρὰ τὴν Ἰωνίαν ἔπλει πρὸς τὸν Ἑλλήσποντον πρός τε τῶν
πλοίων τὸν ἔκπλουν καὶ ἐπὶ τὰς ἀφεστηκυίας αὐτῶν πόλεις.
ἀνήγοντο δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Χίου πελάγιοι· ἡ γὰρ 18
Ἀσία πολεμία αὐτοῖς ἦν· Λύσανδρος δ' ἐξ Ἀβύδου παρέπλει
εἰς Λάμψακον σύμμαχον οὖσαν Ἀθηναίων· καὶ οἱ Ἀβυδηνοὶ
καὶ οἱ ἄλλοι παρῆσαν πεζῇ· ἡγεῖτο δὲ Θώραξ Λακεδαιμόνιος.
προσβαλόντες δὲ τῇ πόλει αἱροῦσι κατὰ κράτος, καὶ διήρπα- 19
σαν οἱ στρατιῶται οὖσαν πλουσίαν καὶ οἴνου καὶ σίτου καὶ
τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων πλήρη· τὰ δὲ ἐλεύθερα σώματα πάντα
ἀφῆκε Λύσανδρος. οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὡρμί- 20
σαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ
ἑκατόν. ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιουμένοις αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ
περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθὺς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. ἐκεῖθεν 21
δ' εὐθὺς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμοὺς ἀντίον
τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτῃ σταδίους ὡς
πεντεκαίδεκα. ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο. Λύσανδρος δὲ τῇ 22
ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμηνεν εἰς τὰς ναῦς ἀρι-
στοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

κεράμειον CFM″] κεράμιον B προσβολῇ del. Dindorf Zurborg Hartman ἦσαν δὲ CFM″] ἦσαν δὲ οἱ B δὲ B] δ' CFM″ 16 ἐπὶ τὴν BM″] τὴν ἐπὶ CF χίον CM′] χῖον BF (et V) ὑπάρχουσι προσείλοντο B] ὑπάρχουσιν εἵλοντο FM″ ὑπ. εἵλοντο C 17 ἔπλει Dindorf] ἐκπλεῖ Ω″ ἐκ τῆς Weiske] ἐπὶ τῆς Ω″ πελάγιοι BM″] πελάγιον CF_1 18 ἡ γὰρ — ἦν del. Kruse et Hartman fort. recte παρῆσαν Cobet] παρῆσαν Ω″ παρήεσαν I. M. v. Gent 19 προσβαλόντες M″] προσβαλλόντες BF πρὸσ βαλλόντες C 20 ὡρμήσαντο B

χερονήσου C cons. F ἐλεοῦντι B ἀγγέλλετε B (ἀγγέλεται CF) 21 διεῖχε (διεῖχε C, Ω″] δ.έχει Schneider δὲ B] δ' CFM″ ταύτῃ BCM″ ταύτης F pr. aut 1 ὡς BFM″] om. C ἐντ. δὴ BCM″] ἐντ. δὲ F

εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν
23 *ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. οἱ δὲ*
Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο
ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσαν-
δρος, [καὶ τῆς ἡμέρας ὀψὲ ἦν,] ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς
24 *Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέ-*
λευσεν ἕπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὰν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόν-
τας ὅ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. καὶ οὐ πρό-
τερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὗται ἧκον. ταῦτα δ'
25 *ἐποίει τέτταρας ἡμέρας[· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο]. Ἀλκι-*
βιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν
αἰγιαλῷ ὁρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιτήδεια
ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίους ἀπὸ τῶν νεῶν,
τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα,
οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὁρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστὸν
παρῄνει [πρός τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν]· οὗ ὄντες ναυμα-
26 *χήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ*
Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ
27 *νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. καὶ ὁ μὲν ᾤχετο. Λύσανδρος*
δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε
τοῖς παρ' αὐτοῦ ἑπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβη-
κότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον, ὅπερ ἐποίουν
πολὺ μᾶλλον καθ' ἑκάστην ἡμέραν, τά τε σιτία πόρρωθεν
ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ
ἀντανῆγεν, ἀποπλέοντας τοὔμπαλιν παρ' αὐτὸν ἆραι ἀσπίδα
κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.
28 *Λύσανδρος δ' εὐθὺς ἐσήμηνε τὴν ταχίστην πλεῖν, συμπαρῄει*

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

22 *παραβάλλων* Ω''] *παραβαλὼν* vulg. *μηδὲ*] *μὴ δὲ* ut adsolent Ω'' 23 *οἱ δὲ*] *ὡς δὲ* B *καὶ τῆς ἡμέρας ὀψὲ ἦν* del. Richter *πάλιν* BFM''] om. C 24 *καὶ οἱ Ἀθ. ἐπανήγοντο* del. Richter et Hartman 25 *πρὸς πόλει* BM''] *πρὸς πόλιν* CF *αὐτοὺς* BM''] *αὐτοῖς* CF *μεθορμίσαι* F (et D pr.)] *μεθορμῆσαι* BCM (et D corr. V) *πρός τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν* del. Kruse, Interpolationen zu Xen. Hell. 25 *πρός* (*πρὸς*) Ω''] *εἷς* Kurz *ἔφη*] om. C (et D) 26 *αὐτοὶ* BM''] *αὐτοὺς* CF 27 *δ'* BFM'] *δὲ* C (et V) *ἐπὰν* B ut vid., ceterum pars litterae *α* cum tota littera *ν* in B abscisae sunt] *ἐπὴν* cett.'' et V *ἐπειδὰν* D *χερόνησον* C 28 *ἐσήμανε* Ω'' *συμπαρείη* C (et D pr.), fort. scrib. *συμπαρέπλει*

*δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν,
ἐσήμηνεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. διεσκεδασμένων
δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ
μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι
περὶ αὐτὸν ἑπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος,
τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῇ γῇ. τοὺς δὲ
πλείστους ἄνδρας ἐν τῇ γῇ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς
τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω* 29
*τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν
Ἀβαρνίδα τὴν Λαμψάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα
τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἱστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπ-
έπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς
Ἀθήνας, ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα. Λύσανδρος δὲ τάς τε* 30
*ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τἆλλα πάντα εἰς Λάμψακον
ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλο-
κλέα καὶ Ἀδείμαντον. ᾗ δ' ἡμέρᾳ ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε
Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον λῃστὴν εἰς Λακεδαίμονα, ἀπαγγε-
λοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. μετὰ* 31
*δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βου-
λεύεσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγί-
γνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἅ τε ἤδη παρενενομήκεσαν
καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ,
τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ
ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἀνδρίαν, τοὺς ἄν-
δρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν. Φιλοκλῆς δ' ἦν στρα-
τηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. ἐλέγετο δὲ καὶ* 32
*ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι
ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδειμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ
ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος·*

Ω'' = BCFM et DV, *Ω'* = BCFM et D, *Ω* = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

δὲ καὶ] *καὶ* C *ἰδὼν*] om. B *ἐσήμανεν εἰς τ. ν. β.* BFM'' *ἐσήμανε βοηθεῖν εἰς τὰς ναῦς* C post *ἀνθρώπων* add. C *ὄντων*, non cett.'' *ἀθρόαι* B om. CFM'' *συνέλεξεν* BM''] *συνέλεξαν* CF *τὰ τειχύδρια* BM''] *τὰ χείδρια* F *ταχείδρια* C 29 *λαμψάκου* BM''] *λάμψακον* CF *τῶν* BCM''] *τοῦ* F *ἀπέπλευσεν* C *ἀπαγγελοῦσα* V corr.] *ἀπαγγέλλουσα* BM'' *ἀπαγγέλουσα* CF 30 *τἆλλα* M''] *τάλλα* B *ἐάλλα* F cons. C 31 *βουλεύεσθαι*] *βουλεύσασθαι* F *ἐγίγνοντο*] *ἐγένοντο* C pr. *ἐγίνοντο* C corr. *παρανενομήκεσαν Ω''* *πάντων*] *ἀπάντων* B ante rasur.

ἠτιάθη μέντοι ὑπό τινων προδοῦναι τὰς ναῦς. Λύσανδρος δὲ Φιλοκλέα πρῶτον ἐρωτήσας, [ὃς τοὺς Ἀνδρίους καὶ Κορινθίους κατεκρήμνισε,] τί εἴη ἄξιος παθεῖν ἀρξάμενος εἰς Ἕλληνας παρανομεῖν, ἀπέσφαξεν.

ii. 1 Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες. οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον,
2 ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι. Λύσανδρος δὲ τούς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινά που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὔ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειρειᾶ, θᾶττον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσεσθαι. καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνος Σθενέλαον ἁρμοστὴν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

3 Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτούς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκίᾳ, καὶ Ἱστιαιέας καὶ Σκιωναίους καὶ Τορωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ
4 ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἔδοξε τούς τε λιμένας ἀποχῶσαι πλὴν ἑνὸς καὶ τὰ τείχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τἆλλα

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

32 ὃς — κατεκρήμνισε del. Cobet et Hartman

II. 1 καὶ — Βυζάντιον om. B χαλκηδόνα Ω'' (deficit B) αὐτὸν] αὐτῶν C 2 ἄλλον ἴδοι] ἴδοι ἄλλον C (ἴδοι ἄλλον D) ἀπέπεμψεν B corr. ut vid. μόνον Ω''] μὲν Cobet ἄλλοθι Ω''] ἄλλοσε Dindorf ὅτι post εἰδὼς om. C καλχηδόνος B] χαλκηδόνος CFM'' 3 πολὺ] πολλ/// F ἔτι μᾶλλον C κρατήσαντες πολιορκίᾳ del. Kruse Grosser Hartman nescio an recte; hic etiam verba Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας Xenophontis esse negat Ἱστιαιέας Schneider] ἱστιέας BCM'' [ἱ]στιέας F ἱστιαίας M_2 Ἱστιαιᾶς Cobet 4 τἆλλα M''] τἄλλα B τ' ἄλλα CF

πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν. καὶ οὗτοι
μὲν περὶ ταῦτα ἦσαν.
Λύσανδρος δ' ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου ναυσὶ διακοσίαις ἀφι- 5
κόμενος εἰς Λέσβον κατεσκευάσατο τάς τε ἄλλας πόλεις ἐν
αὐτῇ καὶ Μυτιλήνην· εἰς δὲ τὰ ἐπὶ Θρᾴκης χωρία ἔπεμψε
δέκα τριήρεις ἔχοντα Ἐτεόνικον, ὃς τὰ ἐκεῖ πάντα πρὸς Λακε-
δαιμονίους μετέστησεν. εὐθὺς δὲ καὶ ἡ ἄλλη Ἑλλὰς ἀφειστήκει 6
Ἀθηναίων μετὰ τὴν ναυμαχίαν πλὴν Σαμίων· οὗτοι δὲ σφα-
γὰς τῶν γνωρίμων ποιήσαντες κατεῖχον τὴν πόλιν. Λύσανδρος 7
δὲ μετὰ ταῦτα ἔπεμψε πρὸς Ἆγίν τε εἰς Δεκέλειαν καὶ εἰς
Λακεδαίμονα ὅτι προσπλεῖ σὺν διακοσίαις ναυσί. Λακεδαι-
μόνιοι δ' ἐξῇσαν πανδημεὶ καὶ οἱ ἄλλοι Πελοποννήσιοι πλὴν
Ἀργείων, παραγγείλαντος τοῦ ἑτέρου Λακεδαιμονίων βασιλέως
Παυσανίου. ἐπεὶ δ' ἅπαντες ἠθροίσθησαν, ἀναλαβὼν αὐτοὺς 8
πρὸς τὴν πόλιν ἐστρατοπέδευσεν ἐν τῇ Ἀκαδημείᾳ. Λύσαν- 9
δρος δὲ ἀφικόμενος εἰς Αἴγιναν ἀπέδωκε τὴν πόλιν Αἰγινή-
ταις, ὅσους ἐδύνατο πλείστους αὐτῶν ἀθροίσας, ὡς δ' αὕτως
καὶ Μηλίοις καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσοι τῆς αὑτῶν ἐστέροντο. μετὰ
δὲ τοῦτο δῃώσας Σαλαμῖνα ὡρμίσατο πρὸς τὸν Πειραιᾶ ναυσὶ
πεντήκοντα καὶ ἑκατόν, καὶ τὰ πλοῖα εἶργε τοῦ εἴσπλου.
Οἱ δ' Ἀθηναῖοι πολιορκούμενοι κατὰ γῆν καὶ κατὰ θά- 10
λατταν ἠπόρουν τί χρὴ ποιεῖν, οὔτε νεῶν οὔτε συμμάχων
αὐτοῖς ὄντων οὔτε σίτου· ἐνόμιζον δὲ οὐδεμίαν εἶναι σωτη-
ρίαν [εἰ] μὴ παθεῖν ἃ οὐ τιμωρούμενοι ἐποίησαν, ἀλλὰ διὰ
τὴν ὕβριν ἠδίκουν ἀνθρώπους μικροπολίτας οὐδ' ἐπὶ μιᾷ
αἰτίᾳ ἑτέρᾳ ἢ ὅτι ἐκείνοις συνεμάχουν. διὰ ταῦτα τοὺς ἀτί- 11

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

7 ἄγιν BCM'' ἆγιν F, item fere alibi σὺν] om. C δ' B (et D)] δὲ CF_2M (et V) om. F_1 ἐξῄεσαν (ἐξήεσαν) Ω'' 8 Ἀκαδημείᾳ Cobet] ἀκαδημία vel -ίᾳ Ω'', idem addunt τῷ καλουμένῳ γυμνασίῳ (-ῳ), quae del. F. A. Wolf 9 εἰς BM''] πρὸς F πρὸς εἰς C ἀπέδωκεν F αἰγινίταις B ἠδύνατο C αὐτῶν ἀθροίσας B ἀθρ. αὐτῶν CFM'' ὡς δ' αὕτως BCM'' ὡσδαύτως F μηλίοις] μηλίας F αὑτῶν D corr. M] αὐτῶν cett. ἐστέροντο Ω''] ἐστέρηντο Cobet 10 ἠπόρουν — ἐπελελοίπει interpolata esse credit Richter εἰ Ω'' τὸ Hertlein τοῦ y alii, del. Dindorf; Hartman pro εἰ μὴ scribendum esse censet μὴ οὐ, conl. Plat. Phaed. p. 72 A ἐποίησαν del. Hartman ἑτέρα αἰτία C

μους ἐπιτίμους ποιήσαντες ἐκαρτέρουν, καὶ ἀποθνῃσκόντων ἐν τῇ πόλει λιμῷ πολλῶν οὐ διελέγοντο περὶ διαλλαγῆς. ἐπεὶ δὲ παντελῶς ἤδη ὁ σῖτος ἐπελελοίπει, ἔπεμψαν πρέσβεις παρ' Ἆγιν, βουλόμενοι σύμμαχοι εἶναι Λακεδαιμονίοις ἔχοντες τὰ τείχη καὶ τὸν Πειραιᾶ, καὶ ἐπὶ τούτοις συνθήκας ποιεῖσθαι.
12 ὁ δὲ αὐτοὺς εἰς Λακεδαίμονα ἐκέλευεν ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος αὐτός. ἐπεὶ δ' ἀπήγγειλαν οἱ πρέσβεις ταῦτα τοῖς
13 Ἀθηναίοις, ἔπεμψαν αὐτοὺς εἰς Λακεδαίμονα. οἱ δ' ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ [πλησίον τῆς Λακωνικῆς] καὶ ἐπύθοντο οἱ ἔφοροι αὐτῶν ἃ ἔλεγον, ὄντα οἷάπερ καὶ πρὸς Ἆγιν, αὐτόθεν αὐτοὺς ἐκέλευον ἀπιέναι, καὶ εἴ τι δέονται εἰρήνης, κάλλιον
14 ἥκειν βουλευσαμένους. οἱ δὲ πρέσβεις ἐπεὶ ἧκον οἴκαδε καὶ ἀπήγγειλαν ταῦτα εἰς τὴν πόλιν, ἀθυμία ἐνέπεσε πᾶσιν· ᾤοντο γὰρ ἀνδραποδισθήσεσθαι, καὶ ἕως ἂν πέμπωσιν ἑτέρους πρέ-
15 σβεις, πολλοὺς τῷ λιμῷ ἀπολεῖσθαι. περὶ δὲ τῶν τειχῶν τῆς καθαιρέσεως οὐδεὶς ἐβούλετο συμβουλεύειν· Ἀρχέστρατος γὰρ εἰπὼν ἐν τῇ βουλῇ κράτιστον εἶναι ἐφ' οἷς Λακεδαιμόνιοι προυκαλοῦντο εἰρήνην ποιεῖσθαι, ἐδέθη· προυκαλοῦντο δὲ τῶν μακρῶν τειχῶν ἐπὶ δέκα σταδίους καθελεῖν ἑκατέρου· ἐγένετο
16 δὲ ψήφισμα μὴ ἐξεῖναι περὶ τούτων συμβουλεύειν. τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἥξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἕνεκα. πεμφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

11 ἀποθνῃσκόντων et similia cum titulis ubique scripsimus, quamquam Ω'' nusquam iota subscriptum exhibent   πολλῶν ante ἐν τῇ π. ponit C   ἐπιλελοίπει CFM'', recte B   παρ'] παρὰ C   12 ἐκέλευεν εἰς λακ. C   13 πλησίον del. Köppen, etiam τῆς Λακωνικῆς del. Cobet Kruse Grosser   14 ᾤοντο — ἀπολεῖσθαι interpolata iudicat Richter

15 post οὐδεὶς Hartman inserit ἔτι   κράτιστον εἶναι ἐφ' οἷς Λακεδαιμόνιοι πρ. Cobet] λακεδαιμονίοις κράτιστον εἶναι ἐφ' οἷς πρ. Ω''; Kurz del. κράτιστον εἶναι ut glossema vocis ποιεῖσθαι; κράτιστον εἶναι ἐφ' οἷς πρ. Λακεδαιμόνιοι Hartman   προυκαλοῦντο D] προεκαλοῦντο BFM (et V) προὐκαλ. C   προυκαλοῦντο BM''] προεκαλοῦντο CF   ἑκατέρου BM''] ἑκάτερον CF   16 τούτων δὲ τοιούτων ὄντων conl. anab. II 5, 12 A. Schmidt ἐν τοιούτῳ δ' ὄντων Cobet   εἶπεν ἐν ἐκκλ. B] ἐν ἐκκλ. εἶπεν CFM''   ἀντέχουσι ex codice quodam (?) Leonclavius] ἀνέχουσι Ω''

Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλέον, ἐπιτηρῶν ὁπότε Ἀθηναῖοι
ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῖτον ἅπαντα ὅ τι τις λέγοι
ὁμολογήσειν. ἐπεὶ δὲ ἧκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκ- 17
κλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχοι, εἶτα κελεύοι
εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῷτο ὑπ'
αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. μετὰ ταῦτα ᾑρέθη πρεσβευτὴς
εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ 18
τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων
Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηρα-
μένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης 19
δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, . . . ἐρωτώ-
μενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἥκοιεν εἶπον ὅτι αὐτοκράτορες περὶ
εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. ἐπεὶ
δ' ἧκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ
Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ
σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ 20
ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμέ-
νην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ'
ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τά τε μακρὰ τείχη καὶ τὸν Πειραιᾶ
καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς
φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας
Λακεδαιμονίοις ἕπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι
ἂν ἡγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανέ- 21
φερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περι-
εχεῖτο πολύς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἥκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι
ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ.
τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαι- 22

Ω'' = BCFM et DV, *Ω'* = BCFM et D, *Ω* = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

πλέον Franke] *πλείω Ω''* 17 *τετάρτῳ* (*τετάρτω*) BM''] *τῶ τετάρτω* CF *κατέχει* C *κελεύοι* B] *κελεύει* CFM'' 18 *ἐκείνους*] *κείνους* BM'' *κεῖνους* C *ἠκείνους* F 19 lac. stat. Otto *δὲ* post *ἐρ.* om. C *εἶπον* CFM''] *εἶπαν* B *αὐτοὺς* B] om. CFM'' 20 *γενομένοις* BFM''] *γενομένη* C *γενομένην* y, recep. deleto *εἰργασμένην* Weiske et Cobet *καθέντας* BM''] *καταθέντας* CF *νομίζοντας* CFM_2 et DV] *νομίζοντες* BM_1 post *λακεδαιμονίοις* interp. BCF_2M', non F_1 (et V) *θάλασσαν* C *ὅποι*] *ὅπη* C 21 *ἐπανέφερον* BM''] *ἐπανεφέροντο* CF *μέλλειν*] *μέλειν* B *μένειν* V 22 *δὲ ὑστ.* BM''] *δ' ὑστ.* CF *ἀπήγγελλον* B p. ras. CM''] *ἀπήγγειλλον* B a. ras. *ἀπήγγελον* F

μόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης,
λέγων ὡς χρὴ πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τείχη περι-
αιρεῖν. ἀντειπόντων δέ τινων αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συν-
23 επαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. μετὰ δὲ ταῦτα
Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατ-
ῇσαν καὶ τὰ τείχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προ-
θυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς
ἐλευθερίας.

24 [Καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἔληγεν, ἐν ᾧ μεσοῦντι Διονύσιος ὁ
Ἑρμοκράτους Συρακόσιος ἐτυράννησε, μάχῃ μὲν πρότερον
ἡττηθέντων ὑπὸ Συρακοσίων Καρχηδονίων, σπάνει δὲ σίτου
ἑλόντων Ἀκράγαντα, ἐκλιπόντων τῶν Σικελιωτῶν τὴν πόλιν.]

iii. 1 Τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει[, ᾧ ἦν Ὀλυμπιάς, ᾗ τὸ στάδιον ἐνίκα
Κροκίνας Θετταλός, Ἐνδίου ἐν Σπάρτῃ ἐφορεύοντος, Πυθο-
δώρου δ' ἐν Ἀθήναις ἄρχοντος, ὃν Ἀθηναῖοι, ὅτι ἐν ὀλι-
γαρχίᾳ ἡρέθη, οὐκ ὀνομάζουσιν, ἀλλ' ἀναρχίαν τὸν ἐνιαυτὸν
2 καλοῦσιν. ἐγένετο δὲ αὕτη ἡ ὀλιγαρχία ὧδε.] ἔδοξε τῷ δήμῳ
τριάκοντα ἄνδρας ἑλέσθαι, οἳ τοὺς [πατρίους] νόμους συγ-
γράψουσι, καθ' οὓς πολιτεύσουσι. καὶ ἡρέθησαν οἵδε· Πολυ-
χάρης, Κριτίας, Μηλόβιος, Ἱππόλοχος, Εὐκλείδης, Ἱέρων,
Μνησίλοχος, Χρέμων, Θηραμένης, Ἀρεσίας, Διοκλῆς, Φαι-
δρίας, Χαιρέλεως, Ἀναίτιος, Πείσων, Σοφοκλῆς, Ἐρατοσθέ-
νης, Χαρικλῆς, Ὀνομακλῆς, Θέογνις, Αἰσχίνης, Θεογένης,
Κλεομήδης, Ἐρασίστρατος, Φείδων, Δρακοντίδης, Εὐμάθης,
3 Ἀριστοτέλης, Ἱππόμαχος, Μνησιθείδης. τούτων δὲ πραχθέν-
των ἀπέπλει Λύσανδρος πρὸς Σάμον, Ἆγις δ' ἐκ τῆς Δεκελείας
ἀπαγαγὼν τὸ πεζὸν στράτευμα διέλυσε κατὰ πόλεις ἑκάστους.
4 Κατὰ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν περὶ ἡλίου ἔκλειψιν Λυκό-

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

τοῖς ante λακεδαιμονίοις inserit F a. corr. (et D) 23 κατῄεσαν (κατήεσαν) Ω″ § 24 del. Unger 24 συρακούσιος . . . συρακουσίων BFM′ συρρακούσιος . . . συρρακουσίων C (et V)

III. 1 ᾧ — ὧδε del. Unger ὧ B ἐν ᾧ (ὧ) CFM″ κροκίνας V] κρωκίνας Ω′ cum L Ἐνδίου suspic. Schneider] εὐδίου Ω″ ἀθήναις BFM″] ἀθήνησιν C ὧδε] ᾧδε M 2 νόμους Bake] πατρίους νόμους Ω″ οἵδε BM″] οὗτοι CF πολυχάρης BM″] πολυάρχης CF Πολυαλκὴς Dobrée θέογνις CFM″] θεόγνις B 3 δ' ἐκ] δὲ ἐκ F § 4 nescio an recte interpolatum existiment Dindorf et Kruse, defendit Unger

φρων ὁ Φεραῖος, βουλόμενος ἄρξαι ὅλης τῆς Θετταλίας, τοὺς ἐναντιουμένους αὐτῷ τῶν Θετταλῶν, Λαρισαίους τε καὶ ἄλλους, μάχῃ ἐνίκησε καὶ πολλοὺς ἀπέκτεινεν.

['Εν δὲ τῷ αὐτῷ χρόνῳ καὶ Διονύσιος ὁ Συρακόσιος 5
τύραννος μάχῃ ἡττηθεὶς ὑπὸ Καρχηδονίων Γέλαν καὶ Καμάριναν ἀπώλεσε. μετ' ὀλίγον δὲ καὶ Λεοντῖνοι Συρακοσίοις συνοικοῦντες ἀπέστησαν εἰς τὴν αὑτῶν πόλιν ἀπὸ Διονυσίου καὶ Συρακοσίων. παραχρῆμα δὲ καὶ οἱ Συρακόσιοι ἱππεῖς ὑπὸ Διονυσίου εἰς Κατάνην ἀπεστάλησαν.]

Οἱ δὲ Σάμιοι πολιορκούμενοι ὑπὸ Λυσάνδρου πάντῃ, 6
ἐπεὶ οὐ βουλομένων αὐτῶν τὸ πρῶτον ὁμολογεῖν προσβάλλειν ἤδη ἔμελλεν ὁ Λύσανδρος, ὡμολόγησαν ἓν ἱμάτιον ἔχων ἕκαστος ἀπιέναι τῶν ἐλευθέρων, τὰ δ' ἄλλα παραδοῦναι· καὶ οὕτως ἐξῆλθον. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἀρχαίοις πολίταις παρα- 7
δοὺς τὴν πόλιν καὶ τὰ ἐνόντα πάντα καὶ δέκα ἄρχοντας καταστήσας [φρουρεῖν] ἀφῆκε τὸ τῶν συμμάχων ναυτικὸν κατὰ πόλεις, ταῖς δὲ Λακωνικαῖς ναυσὶν ἀπέπλευσεν εἰς Λακεδαί- 8
μονα, ἀπάγων τά τε τῶν αἰχμαλώτων νεῶν ἀκρωτήρια καὶ τὰς ἐκ Πειραιῶς τριήρεις [πλὴν δώδεκα] καὶ στεφάνους, οὓς παρὰ τῶν πόλεων ἐλάμβανε δῶρα ἰδίᾳ, καὶ ἀργυρίου τετρακόσια καὶ ἑβδομήκοντα τάλαντα, ἃ περιεγένετο τῶν φόρων, οὓς αὐτῷ Κῦρος παρέδειξεν εἰς τὸν πόλεμον, καὶ εἴ τι ἄλλο ἐκτήσατο ἐν τῷ πολέμῳ. ταῦτα δὲ πάντα Λακεδαιμονίοις 9
ἀπέδωκε, τελευτῶντος τοῦ θέρους[, εἰς ὃ ἑξάμηνος καὶ ὀκτὼ καὶ εἴκοσιν ἔτη τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα, ἐν οἷς ἔφοροι οἱ ἀριθμού-

---

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

4 *φεραῖος* B (et V)] *φερραῖος* CFM′ *λαρισαίους* B pr.] *λαρισσ.* cett.″ *μάχῃ* (-η) *ἐνίκησε* BM″] *ἐνίκησε μάχῃ* CF § 5 del. Unger 5 *συρακούσ.* hic ut infra BFM′ *συρρακούσ.* C (et V) *γέλαν* BC et V] *γέλλαν* FM′ *καμαρίναν* BCM″ *καρμαρίναν* F *αὑτῶν* edit. rec. plerique] *αὐτῶν* Ω″ Sauppe 6 *πάντῃ*] *πάντη* Ω″ *οὐ* Paris. A] om. Ω″ *βουλομένων* BM″] *βουλευομένων* CF *φρουρεῖν* del. Brückner

8 *ἀπέπλευσεν* BFM″] *ἀπέπλει* C *ἀπάγων* CFM″] *ἀπαγαγὼν* B *τοῦ πειρ.* CFM″ *πειρ.* B *πλὴν δώδεκα* interpolata arbitratur Kruse p. 30 *καὶ ἔτι ἄλλο* B *ἐκτήσατο* BFM″] *προσεκτήσατο* C 9 *εἰς ὃ* — (§ 10) *κατέπλευσεν* del. permulti, defendebant Clinton Müller Unger; vid. Kruse, über Interpolationen zu Xen. Hellenika 5—7 *ὀκτὼ* Ω″] *ἑπτὰ* Unger et Müller *ἑξάμηνος* (*ἑξ.* C) Ω″] *ἔκμηνος* Cobet et O. Riemann *οἱ* B] om. CFM″

μενοι οἵδε ἐγένοντο, Αἰνησίας πρῶτος, ἐφ' οὗ ἤρξατο ὁ πόλεμος, πέμπτῳ καὶ δεκάτῳ ἔτει τῶν μετ' Εὐβοίας ἅλωσιν
10 τριακονταετίδων σπονδῶν, μετὰ δὲ τοῦτον οἵδε· Βρασίδας, Ἰσάνωρ, Σωστρατίδας, Ἔξαρχος, Ἀγησίστρατος, Ἀγγενίδας, Ὀνομακλῆς, Ζεύξιππος, Πιτύας, Πλειστόλας, Κλεινόμαχος, Ἴλαρχος, Λέων, Χαιρίλας, Πατησιάδας, Κλεοσθένης, Λυκάριος, Ἐπήρατος, Ὀνομάντιος, Ἀλεξιππίδας, Μισγολαΐδας, Ἰσίας, Ἄρακος, Εὐάρχιππος, Πανταλκῆς, Πιτύας, Ἀρχύτας, Ἔνδιος, ἐφ' οὗ Λύσανδρος πράξας τὰ εἰρημένα οἴκαδε κατέπλευσεν].

11 Οἱ δὲ τριάκοντα ᾑρέθησαν μὲν ἐπεὶ τάχιστα τὰ μακρὰ τείχη καὶ τὰ περὶ τὸν Πειραιᾶ καθῃρέθη· αἱρεθέντες δὲ ἐφ' ᾧτε συγγράψαι νόμους, καθ' οὕστινας πολιτεύσοιντο, τούτους μὲν ἀεὶ ἔμελλον συγγράφειν τε καὶ ἀποδεικνύναι, βουλὴν δὲ καὶ τὰς ἄλλας ἀρχὰς κατέστησαν ὡς ἐδόκει αὐτοῖς.
12 ἔπειτα πρῶτον μὲν οὓς πάντες ᾔδεσαν ἐν τῇ δημοκρατίᾳ ἀπὸ συκοφαντίας ζῶντας καὶ τοῖς καλοῖς κἀγαθοῖς βαρεῖς ὄντας, συλλαμβάνοντες ὑπῆγον θανάτου· καὶ ἥ τε βουλὴ ἡδέως αὐτῶν κατεψηφίζετο οἵ τε ἄλλοι ὅσοι συνῄδεσαν ἑαυτοῖς μὴ ὄντες
13 τοιοῦτοι οὐδὲν ἤχθοντο. ἐπεὶ δὲ ἤρξαντο βουλεύεσθαι ὅπως ἂν ἐξείη αὐτοῖς τῇ πόλει χρῆσθαι ὅπως βούλοιντο, ἐκ τούτου πρῶτον μὲν πέμψαντες εἰς Λακεδαίμονα Αἰσχίνην τε καὶ Ἀριστοτέλην ἔπεισαν Λύσανδρον φρουροὺς σφίσι συμπρᾶξαι ἐλθεῖν, ἕως δὴ τοὺς πονηροὺς ἐκποδὼν ποιησάμενοι κατα-
14 στήσαιντο τὴν πολιτείαν· θρέψειν δὲ αὐτοὶ ὑπισχνοῦντο. ὁ δὲ πεισθεὶς τούς τε φρουροὺς καὶ Καλλίβιον ἁρμοστὴν συνέπραξεν αὐτοῖς πεμφθῆναι. οἱ δ' ἐπεὶ τὴν φρουρὰν ἔλαβον, τὸν μὲν Καλλίβιον ἐθεράπευον πάσῃ θεραπείᾳ, ὡς πάντα ἐπαινοίη ἃ πράττοιεν, τῶν δὲ φρουρῶν τούτου συμπέμποντος αὐτοῖς οὓς ἐβούλοντο συνελάμβανον οὐκέτι τοὺς πονηρούς τε καὶ ὀλίγου ἀξίους, ἀλλ' ἤδη οὓς ἐνόμιζον ἥκιστα μὲν παρωθουμένους ἀνέχεσθαι, ἀντιπράττειν δέ τι ἐπιχειροῦντας πλεί-

---

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

10 ἴλαρχος F et DV] ἵλαρχος BCM χαιρίλας Ω''] Χαρίλας Heiland Πιτύας hic omis. F_1 (et D) ἀρχύτας CFM''] ἀρχίτας B Ἔνδιος Dindorf] εὔδικος Ω (ἔκδικος V πρόδικος D) 12 κἀγαθοῖς B] καὶ ἀγαθοῖς CFM'' ὅσοι BM''] om. CF_1 οἳ F_2 τοιοῦτοι BM''] τοσοῦτοι C τοιούτοις F 13 ἐκ ποδῶν C 14 συμπέμποντος B corr. CM''] συμπέσοντος F συμπεσόντος B pr.? ἐφ' οὓς ἐβούλοντο Nitsche

στους ἂν τοὺς συνεθέλοντας λαμβάνειν. τῷ μὲν οὖν πρώτῳ 15
χρόνῳ ὁ Κριτίας τῷ Θηραμένει ὁμογνώμων τε καὶ φίλος ἦν·
ἐπεὶ δὲ αὐτὸς μὲν προπετὴς ἦν ἐπὶ τὸ πολλοὺς ἀποκτείνειν,
ἅτε καὶ φυγὼν ὑπὸ τοῦ δήμου, ὁ δὲ Θηραμένης ἀντέκοπτε,
λέγων ὅτι οὐκ εἰκὸς εἴη θανατοῦν, εἴ τις ἐτιμᾶτο ὑπὸ τοῦ
δήμου, τοὺς δὲ καλοὺς κἀγαθοὺς μηδὲν κακὸν εἰργάζετο, ἐπεὶ
καὶ ἐγώ, ἔφη, καὶ σὺ πολλὰ δὴ τοῦ ἀρέσκειν ἕνεκα τῇ πόλει
καὶ εἴπομεν καὶ ἐπράξαμεν· ὁ δέ (ἔτι γὰρ οἰκείως ἐχρῆτο τῷ 16
Θηραμένει) ἀντέλεγεν ὅτι οὐκ ἐγχωροίη τοῖς πλεονεκτεῖν βου-
λομένοις μὴ οὐκ ἐκποδὼν ποιεῖσθαι τοὺς ἱκανωτάτους δια-
κωλύειν· εἰ δέ, ὅτι τριάκοντά ἐσμεν καὶ οὐχ εἷς, ἧττόν τι οἴει
⟨ἢ⟩ ὥσπερ τυραννίδος ταύτης τῆς ἀρχῆς χρῆναι ἐπιμελεῖσθαι,
εὐήθης εἶ. ἐπεὶ δὲ ἀποθνῃσκόντων πολλῶν καὶ ἀδίκως πολλοὶ 17
δῆλοι ἦσαν συνιστάμενοί τε καὶ θαυμάζοντες τί ἔσοιτο ἡ
πολιτεία, πάλιν ἔλεγεν ὁ Θηραμένης ὅτι εἰ μή τις κοινωνοὺς
ἱκανοὺς λήψοιτο τῶν πραγμάτων, ἀδύνατον ἔσοιτο τὴν ὀλι-
γαρχίαν διαμένειν. ἐκ τούτου μέντοι Κριτίας καὶ οἱ ἄλλοι 18
τριάκοντα, ἤδη φοβούμενοι καὶ οὐχ ἥκιστα τὸν Θηραμένην,
μὴ συρρυείησαν πρὸς αὐτὸν οἱ πολῖται, καταλέγουσι τρισχι-
λίους τοὺς μεθέξοντας δὴ τῶν πραγμάτων· ὁ δ' αὖ Θηρα- 19
μένης καὶ πρὸς ταῦτα ἔλεγεν ὅτι ἄτοπον δοκοίη ἑαυτῷ γε
εἶναι πρῶτον μὲν τὸ βουλομένους τοὺς βελτίστους τῶν πολι-
τῶν κοινωνοὺς ποιήσασθαι τρισχιλίους ⟨καταλέξαι⟩, ὥσπερ
τὸν ἀριθμὸν τοῦτον ἔχοντά τινα ἀνάγκην καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς
εἶναι, καὶ οὔτ' ἔξω τούτων σπουδαίους οὔτ' ἐντὸς τούτων

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

ἂν ante ἀνέχεσθαι inser. Schäfer, ante παρωθουμένους Cobet ἂν τοὺς] αὐτοὺς F συνεθέλοντας B et DV (cum L)] συνελθόντας CFM

15 ὑπὸ Köppen] ἀπὸ Ω″ κἀγαθοὺς B] καὶ ἀγαθοὺς CFM″ 16 ἐκ ποδῶν B, item § 26. 27. ἐμποδὼν CF_1 οἴῃ B ἢ add. G. Hermann τυραννίδος BM″] τυραννίδα CF 17 καὶ ante ἀδίκως del. Cobet, def. Hertlein et Sauppe 18 συρρείησαν B συρείησαν M′ cons. F_1 συρρύησαν C σ[υ]ρ[ί]ησαν F 19 γε BM″] om. CF πρῶτον μὲν τὸ Zurborg et Hartman] τὸ πρῶτον (τοπρῶτον) μὲν Ω″ καταλέξαι addit Hartman] καταλέξασθαι Leonclavius, om. Ω″, alterum ποιήσασθαι inserit Cobet scribens: κοινωνοὺς ποιήσασθαι εἶτα ποιήσασθαι τρισχιλίους. Breviloquentiam libris traditam defendebat Dindorf in editionis 1866 praefatione p. XXIV (καὶ ἀγαθοὺς Ω″) καὶ οὔτ' BFM′] καὶ οὔτε C (et V) σπουδαίως B

πονηροὺς οἷόν τε εἴη γενέσθαι· ἔπειτα δ', ἔφη, ὁρῶ ἔγωγε
δύο ἡμᾶς τὰ ἐναντιώτατα πράττοντας, βιαίαν τε τὴν ἀρχὴν
20 καὶ ἥττονα τῶν ἀρχομένων κατασκευαζομένους. ὁ μὲν ταῦτ'
ἔλεγεν. οἱ δ' ἐξέτασιν ποιήσαντες τῶν μὲν τρισχιλίων ἐν τῇ
ἀγορᾷ, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου ἄλλων ἀλλαχοῦ, ἔπειτα
κελεύσαντες ἐπὶ τὰ ὅπλα, ἐν ᾧ ἐκεῖνοι ἀπεληλύθεσαν πέμ-
ψαντες τοὺς φρουροὺς καὶ τῶν πολιτῶν τοὺς ὁμογνώμονας
αὑτοῖς τὰ ὅπλα πάντων πλὴν τῶν τρισχιλίων παρείλοντο, καὶ
ἀνακομίσαντες ταῦτα εἰς τὴν ἀκρόπολιν συνέθηκαν ἐν τῷ ναῷ.
21 τούτων δὲ γενομένων, ὡς ἐξὸν ἤδη ποιεῖν αὐτοῖς ὅ τι βού-
λοιντο, πολλοὺς μὲν ἔχθρας ἕνεκα ἀπέκτεινον, πολλοὺς δὲ
χρημάτων. ἔδοξε δ' αὐτοῖς, ὅπως ἔχοιεν καὶ τοῖς φρουροῖς
χρήματα διδόναι, καὶ τῶν μετοίκων ἕνα ἕκαστον λαβεῖν, καὶ
αὐτοὺς μὲν ἀποκτεῖναι, τὰ δὲ χρήματα αὐτῶν ἀποσημήνα-
22 σθαι. ἐκέλευον δὲ καὶ τὸν Θηραμένην λαβεῖν ὅντινα βούλοιτο.
ὁ δ' ἀπεκρίνατο· Ἀλλ' οὐ δοκεῖ μοι, ἔφη, καλὸν εἶναι φά-
σκοντας βελτίστους εἶναι ἀδικώτερα τῶν συκοφαντῶν ποιεῖν.
ἐκεῖνοι μὲν γὰρ παρ' ὧν χρήματα λαμβάνοιεν ζῆν εἴων, ἡμεῖς
δὲ ἀποκτενοῦμεν μηδὲν ἀδικοῦντας, ἵνα χρήματα λαμβάνω-
23 μεν; πῶς οὐ ταῦτα τῷ παντὶ ἐκείνων ἀδικώτερα; οἱ δ' ἐμ-
ποδὼν νομίζοντες αὐτὸν εἶναι τῷ ποιεῖν ὅ τι βούλοιντο, ἐπι-
βουλεύουσιν αὐτῷ, καὶ ἰδίᾳ πρὸς τοὺς βουλευτὰς ἄλλος πρὸς
ἄλλον διέβαλλον ὡς λυμαινόμενον τὴν πολιτείαν. καὶ παραγ-
γείλαντες νεανίσκοις οἳ ἐδόκουν αὐτοῖς θρασύτατοι εἶναι ξιφί-
δια ὑπὸ μάλης ἔχοντας παραγενέσθαι, συνέλεξαν τὴν βουλήν.
24 ἐπεὶ δὲ ὁ Θηραμένης παρῆν, ἀναστὰς ὁ Κριτίας ἔλεξεν ὧδε·
Ὦ ἄνδρες βουλευταί, εἰ μέν τις ὑμῶν νομίζει πλείους
τοῦ καιροῦ ἀποθνῄσκειν, ἐννοησάτω ὅτι ὅπου πολιτεῖαι μεθί-

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

ὁρῶ BM″| ὁρῶ δ' CF ἡμᾶς B] ὑμᾶς CFM″ 20 ταῦτ'] ταῦτα C (et V) ἄλλων ἀλλαχοῦ] ἄλλων ἄλλῃ Dindorf ἐπὶ τὰ ὅπλα Ω″] θέσθαι τὰ ὅπλα I. B. Kan fort. recte, conl. Thuc. VI 58, cf. etiam Cobet nov. lect. 311 ἀπεληλύθεσαν BF_2] ἀπεληλύθεισαν CF_1M_2 (et DV) ἀπεληλύθισαν M_1 αὐτοὶς] αὐτοῖς Ω″ 21 μὲν om. B ἀπέκτειν[ον] F ἀπέκτειναν V καὶ τοῖς] τοῖς B 22 ἀδικοῦντας CF_2M″] ἀδικοῦντες BF_1 ut vid. τῷ ante παντὶ om. B 23 post ἰδίᾳ B add. τε παραγγείλαντες BM″] παρήγγειλαν τοῖς CF 24 ὧδε] om. B ᾡδε M πλείους cf. Meisterhans 67] πλέονας Ω″

*σταντι πανταχοῦ ταῦτα γίγνεται· πλείστους δὲ ἀνάγκη ἐνθάδε
πολεμίους εἶναι τοῖς εἰς ὀλιγαρχίαν μεθιστᾶσι διά τε τὸ πολυ-
ανθρωποτάτην τῶν Ἑλληνίδων τὴν πόλιν εἶναι καὶ διὰ τὸ
πλεῖστον χρόνον ἐν ἐλευθερίᾳ τὸν δῆμον τεθράφθαι. ἡμεῖς* 25
*δὲ γνόντες μὲν τοῖς οἵοις ἡμῖν τε καὶ ὑμῖν χαλεπὴν πολι-
τείαν εἶναι δημοκρατίαν, γνόντες δὲ ὅτι Λακεδαιμονίοις τοῖς
περισώσασιν ἡμᾶς ὁ μὲν δῆμος οὔποτ' ἂν φίλος γένοιτο,
οἱ δὲ βέλτιστοι ἀεὶ ἂν πιστοὶ διατελοῖεν, διὰ ταῦτα σὺν τῇ
Λακεδαιμονίων γνώμῃ τήνδε τὴν πολιτείαν καθίσταμεν. καὶ* 26
*ἐάν τινα αἰσθανώμεθα ἐναντίον τῇ ὀλιγαρχίᾳ, ὅσον δυνά-
μεθα ἐκποδὼν ποιούμεθα· πολὺ δὲ μάλιστα δοκεῖ ἡμῖν δίκαιον
εἶναι, εἴ τις ἡμῶν αὐτῶν λυμαίνεται ταύτῃ τῇ καταστάσει,
δίκην αὐτὸν διδόναι. νῦν οὖν αἰσθανόμεθα Θηραμένην του-* 27
*τονὶ οἷς δύναται ἀπολλύντα ἡμᾶς τε καὶ ὑμᾶς. ὡς δὲ ταῦτα
ἀληθῆ, ἂν κατανοῆτε, εὑρήσετε οὔτε ψέγοντα οὐδένα μᾶλλον
Θηραμένους τουτουὶ τὰ παρόντα οὔτε ἐναντιούμενον, ὅταν
τινὰ ἐκποδὼν βουλώμεθα ποιήσασθαι τῶν δημαγωγῶν. εἰ μὲν
τοίνυν ἐξ ἀρχῆς ταῦτα ἐγίγνωσκε, πολέμιος μὲν ἦν, οὐ μέν-
τοι πονηρός γ' ἂν δικαίως ἐνομίζετο· νῦν δὲ αὐτὸς μὲν ἄρξας* 28
*τῆς πρὸς Λακεδαιμονίους πίστεως καὶ φιλίας, αὐτὸς δὲ τῆς
τοῦ δήμου καταλύσεως, μάλιστα δὲ ἐξορμήσας ὑμᾶς τοῖς πρώ-
τοις ὑπαγομένοις εἰς ὑμᾶς δίκην ἐπιτιθέναι, νῦν ἐπεὶ καὶ ὑμεῖς
καὶ ἡμεῖς φανερῶς ἐχθροὶ τῷ δήμῳ γεγενήμεθα, οὐκέτ' αὐτῷ τὰ
γιγνόμενα ἀρέσκει, ὅπως αὐτὸς μὲν αὖ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ καταστῇ,
ἡμεῖς δὲ δίκην δῶμεν τῶν πεπραγμένων. ὥστε οὐ μόνον ὡς* 29
*ἐχθρῷ αὐτῷ προσήκει ἀλλὰ καὶ ὡς προδότῃ ὑμῶν τε καὶ
ἡμῶν διδόναι τὴν δίκην. καίτοι τοσούτῳ μὲν δεινότερον προ-
δοσία πολέμου, ὅσῳ χαλεπώτερον φυλάξασθαι τὸ ἀφανὲς τοῦ*

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

ἐνθάδε B] om. CFM″ *μεθιστᾶσιν* F *τὴν πόλιν τῶν ἑλληνίδων* C (et D) *τεθράφθαι* M″] *τετράφθαι* cett. 25 *μὲν* BM″] om. CF *ἡμῖν τε* Schneider] *τε* (*τὲ*) *ἡμῖν* Ω″ *δημοκρατείαν* B 26 *ἐκ ποδῶν* BC 27 *ἡμᾶς . . . ὑμᾶς*] *ὑμᾶς . . . ἡμᾶς* B ut § 28. 29 *ταῦτα ἀληθῆ* BC_2FM′] *ταῦτ' ἀληθῆ* V *μᾶλλον θῆ* C_1 *ἂν*] *ἢν* (*ἦν* C) Ω″ *εὑρήσετε* B_2 F_2 M″] *εὑρήσεται* B_1 CF_1 *μᾶλλον* post *τὰ παρόντα* inserit C *οὔτε* BFM″] *οὔτ'* C *ἐκ ποδῶν* BC *ταῦτα* BM″] om. CF *ἐγίνωσκε* F (et D) 28 *ὑμᾶς τοῖς* commendabat Brückner] *ἡμᾶς τοῖς* Ω″ (*εἰς ὑμᾶς* Ω″) *γινόμενα* F (et V)

φανεροῦ, τοσούτῳ δ' ἔχθιον, ὅσῳ πολεμίοις μὲν ἄνθρωποι
καὶ σπένδονται καὶ αὖθις πιστοὶ γίγνονται, ὃν δ' ἂν προ-
διδόντα λαμβάνωσι, τούτῳ οὔτε ἐσπείσατο πώποτε οὐδεὶς
30 οὔτ' ἐπίστευσε τοῦ λοιποῦ. ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι οὐ καινὰ ταῦτα
οὗτος ποιεῖ, ἀλλὰ φύσει προδότης ἐστίν, ἀναμνήσω ὑμᾶς τὰ
τούτῳ πεπραγμένα. οὗτος γὰρ ἐξ ἀρχῆς μὲν τιμώμενος ὑπὸ
τοῦ δήμου κατὰ τὸν πατέρα Ἅγνωνα, προπετέστατος ἐγένετο
τὴν δημοκρατίαν μεταστῆσαι εἰς τοὺς τετρακοσίους, καὶ ἐπρώ-
τευεν ἐν ἐκείνοις. ἐπεὶ δ' ᾔσθετο ἀντίπαλόν τι τῇ ὀλιγαρχίᾳ
συνιστάμενον, πρῶτος αὖ ἡγεμὼν τῷ δήμῳ ἐπ' ἐκείνους ἐγέ-
31 νετο· ὅθεν δήπου καὶ κόθορνος ἐπικαλεῖται. [καὶ γὰρ ὁ κό-
θορνος ἁρμόττειν μὲν τοῖς ποσὶν ἀμφοτέροις δοκεῖ, ἀποβλέπει
δὲ ἀπ' ἀμφοτέρων·] δεῖ δέ, ὦ Θηράμενες, ἄνδρα τὸν ἄξιον
ζῆν οὐ προάγειν μὲν δεινὸν εἶναι εἰς πράγματα τοὺς συνόν-
τας, ἂν δέ τι ἀντικόπτῃ, εὐθὺς μεταβάλλεσθαι, ἀλλ' ὥσπερ
ἐν νηὶ διαπονεῖσθαι, ἕως ἂν εἰς οὖρον καταστῶσιν· εἰ δὲ
μή, πῶς ἂν ἀφίκοιντό ποτε ἔνθα δεῖ, εἰ ἐπειδάν τι ἀντι-
32 κόψῃ, εὐθὺς εἰς τἀναντία πλέοιεν; καὶ εἰσὶ μὲν δήπου πᾶσαι
μεταβολαὶ πολιτειῶν θανατηφόροι, σὺ δὲ διὰ τὸ εὐμετάβολος
εἶναι πλείστοις μὲν μεταίτιος εἶ ἐξ ὀλιγαρχίας ὑπὸ τοῦ δή-
μου ἀπολωλέναι, πλείστοις δ' ἐκ δημοκρατίας ὑπὸ τῶν βελτι-
όνων. οὗτος δέ τοί ἐστιν ὃς καὶ ταχθεὶς ἀνελέσθαι ὑπὸ τῶν
στρατηγῶν τοὺς καταδύντας Ἀθηναίων ἐν τῇ περὶ Λέσβον
ναυμαχίᾳ αὐτὸς οὐκ ἀνελόμενος ὅμως τῶν στρατηγῶν κατηγο-
33 ρῶν ἀπέκτεινεν αὐτούς, ἵνα αὐτὸς περισωθείη. ὅστις γε μὴν
φανερὸς ἐστι τοῦ μὲν πλεονεκτεῖν ἀεὶ ἐπιμελόμενος, τοῦ δὲ

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

29 πολεμίοις (-ίῳ Morus) Weiske] πολέμιοι Ω″ ἄνθρωποι Cobet] ἄνθρωποι Ω″ καὶ αὖθις B] αὖθις καὶ CFM″ γίνονται Ω″ λαμβάνωσιν CF οὔτ' ἐπίστευσε BM′] οὔτ' ἐσπείσατο F_1 οὔτε σπείσαιτο CF_2 (οὔτε ἐπίστευσε V) 30 οὗτος γὰρ ἐξ ἀρχῆς μὲν B] οὗτος μὲν ἐξαρχῆς (ἐξ ἀρχῆς F) CFM″ ἄγνωνα Ω″ corr. Dindorf προπετέστερος C_1 aut pr. ut videtur ἐν ante ἐκείνοις omis. CF 31 δήπου Stephanus] δήπου (δή που) γὰρ Ω″, sed B pr. om. utramque vocem καὶ γὰρ ὁ κόθορνος ἁρμόττειν (ἀρμ. C) μὲν τοῖς ποσὶν ἀμφοτέροις δοκεῖ, ἀποβλέπει δὲ (ἀποβλέπειν C) (δ' CFM″) ἀπ' ἀμφοτέρων interpolata esse primi viderunt Morus et Ruhnkenius ἂν δέ τι] ἢν δέ τι Ω″ οὖρον Ω″] ὅρμον Hartman πῶς ἂν B] πῶς CFM″ 32 post πᾶσαι Cobet add. αἵ ὃς καὶ B] ὃς CFM″ 33 ἐπιμελόμενος M″] ἐπιμελώμενος B ἐπιμελούμενος CF

καλοῦ καὶ τῶν φίλων μηδὲν ἐντρεπόμενος, πῶς τούτου χρή
ποτε φείσασθαι; πῶς δὲ οὐ φυλάξασθαι, εἰδότας αὐτοῦ τὰς
μεταβολάς, ὡς μὴ καὶ ἡμᾶς ταὐτὸ δυνασθῇ ποιῆσαι; ἡμεῖς
οὖν τοῦτον ὑπάγομεν καὶ ὡς ἐπιβουλεύοντα καὶ ὡς προδιδόντα
ἡμᾶς τε καὶ ὑμᾶς. ὡς δ' εἰκότα ποιοῦμεν, καὶ τάδ' ἐννοή-
σατε. καλλίστη μὲν γὰρ δήπου δοκεῖ πολιτεία εἶναι ἡ Λακε- 34
δαιμονίων· εἰ δὲ ἐκείνῃ ἐπιχειρήσειέ τις τῶν ἐφόρων ἀντὶ
τοῦ τοῖς πλείοσι πείθεσθαι ψέγειν τε τὴν ἀρχὴν καὶ ἐναντι-
οῦσθαι τοῖς πραττομένοις, οὐκ ἂν οἴεσθε αὐτὸν καὶ ὑπ' αὐτῶν
τῶν ἐφόρων καὶ ὑπὸ τῆς ἄλλης ἁπάσης πόλεως τῆς μεγίστης
τιμωρίας ἀξιωθῆναι; καὶ ὑμεῖς οὖν, ἐὰν σωφρονῆτε, οὐ τού-
του ἀλλ' ὑμῶν αὐτῶν φείσεσθε, ὡς οὗτος σωθεὶς μὲν πολ-
λοὺς ἂν μέγα φρονεῖν ποιήσειε τῶν ἐναντία γιγνωσκόντων
ὑμῖν, ἀπολόμενος δὲ πάντων καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ τῶν
ἔξω ὑποτέμοι ἂν τὰς ἐλπίδας.

Ὁ μὲν ταῦτ' εἰπὼν ἐκαθέζετο· Θηραμένης δὲ ἀναστὰς 35
ἔλεξεν· Ἀλλὰ πρῶτον μὲν μνησθήσομαι, ὦ ἄνδρες, ὃ τελευ-
ταῖον κατ' ἐμοῦ εἶπε. φησὶ γάρ με τοὺς στρατηγοὺς ἀπο-
κτεῖναι κατηγοροῦντα. ἐγὼ δὲ οὐκ ἦρχον δήπου τοῦ κατ'
ἐκείνων λόγου, ἀλλ' ἐκεῖνοι ἔφασαν προσταχθέν μοι ὑφ' ἑαυ-
τῶν οὐκ ἀνελέσθαι τοὺς δυστυχοῦντας ἐν τῇ περὶ Λέσβον
ναυμαχίᾳ. ἐγὼ δὲ ἀπολογούμενος ὡς διὰ τὸν χειμῶνα οὐδὲ
πλεῖν, μὴ ὅτι ἀναιρεῖσθαι τοὺς ἄνδρας δυνατὸν ἦν, ἔδοξα
τῇ πόλει εἰκότα λέγειν, ἐκεῖνοι δ' ἑαυτῶν κατηγορεῖν ἐφαί-
νοντο. φάσκοντες γὰρ οἷόν τε εἶναι σῶσαι τοὺς ἄνδρας, προ-
έμενοι αὐτοὺς ἀπολέσθαι ἀποπλέοντες ᾤχοντο. οὐ μέντοι θαυ- 36
μάζω γε τὸ Κριτίαν παρανενομικέναι· ὅτε γὰρ ταῦτα ἦν, οὐ

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

ὑπάγομεν] ἀπάγομεν F 34 δὲ BFM″] δ' C ἐκείνῃ (ἐκείνη) Ω″] ἐκεῖ Dindorf et Cobet, illud def. Geist, ἐκείνην Liebhold eiectis verbis τε τὴν ἀρχὴν πείθεσθαι τοῖς πλείοσι C οἴεσθαι BC pr. ὑμῶν αὐτῶν BM″] ὑμῶν CF γινωσκόντων Ω″ πάντων καὶ BFM″] πάντων C 35 δὲ BFM″] μὲν C κατ' ἐμοῦ εἶπε τελευταῖον C εἶπεν. F · δή που BM″] om. CF προσταχθέν μοι BM″] προσταχθέντα (-θέντά F) με CF δ' ἑαυτῶν BM″] δὲ αὐτῶν C δὲ ἑαυτῶν F

ἐφαίνοντο] ἐφαίνετο F_1 ἀπολέσθαι αὐτοὺς B pr. 36 παρανενομικέναι Schmidt] παρανενομηκέναι Ω″ παρανενοηκέναι Wolf παρακηκοέναι Wyttenbach παρεγκωκέναι Weidner

*παρὼν ἐτύγχανεν, ἀλλ' ἐν Θετταλίᾳ μετὰ Προμηθέως δημο-
κρατίαν κατεσκεύαζε καὶ τοὺς πενέστας ὥπλιζεν ἐπὶ τοὺς δε-*
37 *σπότας. ὧν μὲν οὖν οὗτος ἐκεῖ ἔπραττε μηδὲν ἐνθάδε γένοιτο·
τάδε γε μέντοι ὁμολογῶ ἐγὼ τούτῳ, εἴ τις ὑμᾶς μὲν τῆς ἀρ-
χῆς βούλεται παῦσαι, τοὺς δ' ἐπιβουλεύοντας ὑμῖν ἰσχυροὺς
ποιεῖ, δίκαιον εἶναι τῆς μεγίστης αὐτὸν τιμωρίας τυγχάνειν·
ὅστις μέντοι ὁ ταῦτα πράττων ἐστὶν οἶομαι ἂν ὑμᾶς κάλλιστα
κρίνειν, τά τε πεπραγμένα καὶ ἃ νῦν πράττει ἕκαστος ἡμῶν*
38 *εἰ κατανοήσετε. οὐκοῦν μέχρι μὲν τοῦ ὑμᾶς τε καταστῆναι
εἰς τὴν βουλείαν καὶ ἀρχὰς ἀποδειχθῆναι καὶ τοὺς ὁμολογου-
μένως συκοφάντας ὑπάγεσθαι πάντες ταὐτὰ ἐγιγνώσκομεν· ἐπεὶ
δέ γε οὗτοι ἤρξαντο ἄνδρας καλούς τε κἀγαθοὺς συλλαμβά-
νειν, ἐκ τούτου κἀγὼ ἠρξάμην τἀναντία τούτοις γιγνώσκειν.*
39 *ᾔδειν γὰρ ὅτι ἀποθνῄσκοντος μὲν Λέοντος τοῦ Σαλαμινίου,
ἀνδρὸς καὶ ὄντος καὶ δοκοῦντος ἱκανοῦ εἶναι, ἀδικοῦντος δ'
οὐδὲ ἕν, οἱ ὅμοιοι τούτῳ φοβήσοιντο, φοβούμενοι δὲ ἐναν-
τίοι τῇδε τῇ πολιτείᾳ ἔσοιντο· ἐγίγνωσκον δὲ ὅτι συλλαμ-
βανομένου Νικηράτου τοῦ Νικίου, καὶ πλουσίου καὶ οὐδὲν
πώποτε δημοτικὸν οὔτε αὐτοῦ οὔτε τοῦ πατρὸς πράξαντος, οἱ*
40 *τούτῳ ὅμοιοι δυσμενεῖς ἡμῖν γενήσοιντο. ἀλλὰ μὴν καὶ Ἀν-
τιφῶντος ὑφ' ἡμῶν ἀπολλυμένου, ὃς ἐν τῷ πολέμῳ δύο τρι-
ήρεις εὖ πλεούσας παρείχετο, ἠπιστάμην ὅτι καὶ οἱ πρόθυμοι
τῇ πόλει γεγενημένοι πάντες ὑπόπτως ἡμῖν ἕξοιεν. ἀντεῖπον
δὲ καὶ ὅτε τῶν μετοίκων ἕνα ἕκαστον λαβεῖν ἔφασαν χρῆναι·
εὔδηλον γὰρ ἦν ὅτι τούτων ἀπολομένων καὶ οἱ μέτοικοι ἅπαν-*

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ἀλλ'] *ἀλλά* (sic) C *κατεσκεύαζε* BM'] *κατασκευάζων* CF 37 *ἔπραττεν* B (et V) *ἔπραττε* cett.' *τούτω ἐγὼ* C *μὲν*] *μὲν οὖν* C *ποιεῖ* B] *ποιεῖν* CFM'' *ἂν* ut soloecismum delendum censet Hartman pro *τά τε* Bake scribendum censet *τὰ τότε* *ἡμῶν*] *ὑμῶν* F pr. (et DV) 38 *ὑμᾶς* BM''] *ὑμῶν* CF *τε*] om. C (et V) *καταστῆσαι* C *βουλείαν* BM''] *βουλὴν* CF *ὁμολογουμένως* BF corr. CM'] *ὁμολογουμένους* F pr. (et V) *ταὐτὰ* D corr.] *ταυτὰ* F *ταῦτα* BCM'' *ἐγινώσκομεν* C (et D) *οὗτος ἤρξατο* C

ἤρξαντο] *ἦρξαν τοῦ* Weidner *καλοὺς κἀγαθοὺς* pro *καλούς τε κἀγαθοὺς* Trieber, item § 49 *γιγνώσκειν* B (et V)] *γινώσκειν* CFM' 39 *ἐναντίοι* BF_2M''] *ἐναντία* CF_1 ut vid. *συλλαμβανομένου* BCM''] *λαμβανομένου* F *ἡμῖν* BFM''] *ὑμῖν* C 40 *εὖ πλεούσας* BM (et V)] *εἰσπλεούσας* F *πλεούσας* C (*ἐκπλεούσας* D) *χρῆναι ἔ[φ]ασαν* F

τες πολέμιοι τῇ πολιτείᾳ ἔσοιντο. ἀντεῖπον δὲ καὶ ὅτε τὰ 41
ὅπλα τοῦ πλήθους παρῃροῦντο, οὐ νομίζων χρῆναι ἀσθενῆ τὴν
πόλιν ποιεῖν· οὐδὲ γὰρ τοὺς Λακεδαιμονίους ἑώρων τούτου
ἕνεκα βουλομένους περισῶσαι ἡμᾶς, ὅπως ὀλίγοι γενόμενοι μη-
δὲν δυναίμεθ' αὐτοὺς ὠφελεῖν· ἐξῆν γὰρ αὐτοῖς, εἰ τούτου γ'
ἐδέοντο, καὶ μηδένα λιπεῖν ὀλίγον ἔτι χρόνον τῷ λιμῷ πιέσαν-
τας. οὐδέ γε τὸ φρουροὺς μισθοῦσθαι συνήρεσκέ μοι, ἐξὸν 42
αὐτῶν τῶν πολιτῶν τοσούτους προσλαμβάνειν, ἕως ῥᾳδίως
ἐμέλλομεν οἱ ἄρχοντες τῶν ἀρχομένων κρατήσειν. ἐπεί γε μὴν
πολλοὺς ἑώρων ἐν τῇ πόλει τῇ ἀρχῇ τῇδε δυσμενεῖς, πολλοὺς
δὲ φυγάδας γιγνομένους, οὐκ αὖ ἐδόκει μοι οὔτε Θρασύβου-
λον οὔτε Ἄνυτον οὔτε Ἀλκιβιάδην φυγαδεύειν· ᾔδειν γὰρ
ὅτι οὕτω γε τὸ ἀντίπαλον ἰσχυρὸν ἔσοιτο, εἰ τῷ μὲν πλήθει
ἡγεμόνες ἱκανοὶ προσγενήσοιντο, τοῖς δ' ἡγεῖσθαι βουλομέ-
νοις σύμμαχοι πολλοὶ φανήσοιντο. ὁ ταῦτα οὖν νουθετῶν ἐν 43
τῷ φανερῷ πότερα εὐμενὴς ἂν δικαίως ἢ προδότης νομίζοιτο;
οὐχ οἱ ἐχθρούς, ὦ Κριτία, κωλύοντες πολλοὺς ποιεῖσθαι, οὐδ'
οἱ συμμάχους πλείστους διδάσκοντες κτᾶσθαι, οὗτοι τοὺς πο-
λεμίους ἰσχυροὺς ποιοῦσιν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον οἱ ἀδίκως τε
χρήματα ἀφαιρούμενοι καὶ τοὺς οὐδὲν ἀδικοῦντας ἀποκτεί-
νοντες, οὗτοί εἰσιν οἱ καὶ πολλοὺς τοὺς ἐναντίους ποιοῦντες
καὶ προδιδόντες οὐ μόνον τοὺς φίλους ἀλλὰ καὶ ἑαυτοὺς δι'
αἰσχροκέρδειαν. εἰ δὲ μὴ ἄλλως γνωστὸν ὅτι ἀληθῆ λέγω, 44
ὧδε ἐπισκέψασθε. πότερον οἴεσθε Θρασύβουλον καὶ Ἄνυτον
καὶ τοὺς ἄλλους φυγάδας ἃ ἐγὼ λέγω μᾶλλον ἂν ἐνθάδε βού-
λεσθαι γίγνεσθαι ἢ ἃ οὗτοι πράττουσιν; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι
νῦν μὲν αὐτοὺς νομίζειν συμμάχων πάντα μεστὰ εἶναι· εἰ δὲ
τὸ κράτιστον τῆς πόλεως προσφιλῶς ἡμῖν εἶχε, χαλεπὸν ἂν

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

41 *δυναίμεθ'*] *δυνάμεθ'* B *γὰρ αὐτοῖς*] *γὰρ αὐτοὺς* C_1 *γ' ἐδέοντο* Brückner et Cobet] *γε δέοιντο* BFM″ *δέοιντο* C 42 *τὸ*] *τοῦ* F *πολιτῶν* Ω″] *ὁπλιτῶν* Bake *ἕως* Ω″] *ὅσοις* Bake *ἐμέλλομεν οἱ ἄρχοντες* B corr.] *ἔμελλον μὲν οἱ ἄρχοντες* B pr. *οἱ ἄρχοντες ἐμέλλομεν* CFM″ *γιγνομένους* BFM″] *γενομένους* C *εἰ* ante *οὕτω* ponit C 43 *ἀδίκως τε* BFM″ *ἀδίκως τὰ* C *δι' αἰσχροκέρδειαν* interpolata esse putat Hartman 44 *γίνεσθαι* F *οἶμαι*] *εἶναι* C *χαλεπὸν* BFM″] *χαλεπῶς* C

45 ἡγεῖσθαι εἶναι καὶ τὸ ἐπιβαίνειν ποι τῆς χώρας. ἃ δ' αὖ
εἶπεν ὡς ἐγώ εἰμι οἷος ἀεί ποτε μεταβάλλεσθαι, κατανοήσατε
καὶ ταῦτα. τὴν μὲν γὰρ ἐπὶ τῶν τετρακοσίων πολιτείαν καὶ
αὐτὸς δήπου ὁ δῆμος ἐψηφίσατο, διδασκόμενος ὡς οἱ Λακε-
δαιμόνιοι πάσῃ πολιτείᾳ μᾶλλον ἂν ἢ δημοκρατίᾳ πιστεύσειαν.
46 ἐπεὶ δέ γε ἐκεῖνοι μὲν οὐδὲν ἀνίεσαν, οἱ δὲ ἀμφὶ Ἀριστο-
τέλην καὶ Μελάνθιον καὶ Ἀρίσταρχον στρατηγοῦντες φανεροὶ
ἐγένοντο ἐπὶ τῷ χώματι ἔρυμα τειχίζοντες, εἰς ὃ ἐβούλοντο
τοὺς πολεμίους δεξάμενοι ὑφ' αὑτοῖς καὶ τοῖς ἑταίροις τὴν
πόλιν ποιήσασθαι, εἰ ταῦτ' αἰσθόμενος ἐγὼ διεκώλυσα, τοῦτ'
47 ἐστὶ προδότην εἶναι τῶν φίλων; ἀποκαλεῖ δὲ κόθορνόν με,
ὡς ἀμφοτέροις πειρώμενον ἁρμόττειν. ὅστις δὲ μηδετέροις
ἀρέσκει, τοῦτον ὦ πρὸς τῶν θεῶν τί ποτε καὶ καλέσαι χρή;
σὺ γὰρ δὴ ἐν μὲν τῇ δημοκρατίᾳ πάντως μισοδημότατος ἐνο-
μίζου, ἐν δὲ τῇ ἀριστοκρατίᾳ πάντων μισοχρηστότατος γεγένη-
48 σαι. ἐγὼ δ', ὦ Κριτία, ἐκείνοις μὲν ἀεί ποτε πολεμῶ τοῖς
οὐ πρόσθεν οἰομένοις καλὴν ἂν δημοκρατίαν εἶναι, πρὶν καὶ
οἱ δοῦλοι καὶ οἱ δι' ἀπορίαν δραχμῆς ἂν ἀποδόμενοι τὴν
πόλιν αὐτῆς μετέχοιεν, καὶ τοῖσδέ γ' αὖ ἀεὶ ἐναντίος εἰμὶ
οἳ οὐκ οἴονται καλὴν ἂν ἐγγενέσθαι ὀλιγαρχίαν, πρὶν εἰς τὸ
ὑπ' ὀλίγων τυραννεῖσθαι τὴν πόλιν καταστήσειαν. τὸ μέντοι
σὺν τοῖς δυναμένοις καὶ μεθ' ἵππων καὶ μετ' ἀσπίδων ὠφε-
λεῖν διατάττειν τὴν πολιτείαν πρόσθεν ἄριστον ἡγούμην εἶναι
49 καὶ νῦν οὐ μεταβάλλομαι. εἰ δ' ἔχεις εἰπεῖν, ὦ Κριτία, ὅπου
ἐγὼ σὺν τοῖς δημοτικοῖς ἢ τυραννικοῖς τοὺς καλούς τε κἀγα-

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ἡγεῖσθαι] ἡγεῖσθε (ἠγ. C) CF ποι M''] ποῖ BC τί F 45 ἐπὶ B] om. CFM'' ἂν om. C 46 γε BFM'] om. C (et V) ἀριστο$^{\tau\lambda}$ B ἑταίροις Dobrée] ἑτέροις Ω'' αἰσθόμενος BM''] αἰσθανόμενος CF τοῦτ' ἐστὶ CFM''] τουτέστι B 47 ὢ] ὦ Ω'' μὲν non post ἐν, sed ante γὰρ pon. C 48 ἐκείνοις BM (et V)] κἀκείνοις F κείνοις C (et D) οὐκ οἰομένοις πρόσθεν C post πρὶν hic et paulo post Ω'' add. ἂν ut II 4, 18, del. Dindorf καὶ post δοῦλοι om. C αὐτῆς C. E. A. Schmidt et P. van den Es] δραχμῆς Ω'' quod quidem iam Dobrée delendum censuerat; ἀρχῆς coniecerat Wyttenbach ἀεὶ] om. C διατάττειν Dindorf et Hertlein] διὰ τούτων BM'' διατούτων F διὰ τοῦτο C διαχειρίζειν Hartman διασῴζειν Weidner ἡγούμην F_2] ἡγουμένην (ἠγ. F_1) Ω''

θοὺς ἀποστερεῖν πολιτείας ἐπεχείρησα, λέγε· ἐὰν γὰρ ἐλεγχθῶ
ἢ νῦν ταῦτα πράττων ἢ πρότερον πώποτε πεποιηκώς, ὁμο-
λογῶ τὰ πάντων ἔσχατα παθὼν ἂν δικαίως ἀποθνῄσκειν.
Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο, καὶ ἡ βουλὴ δήλη ἐγένετο 50
εὐμενῶς ἐπιθορυβήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ
βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ
βιωτὸν ἡγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθείς τι τοῖς τριά-
κοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχον-
τας φανερῶς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. πάλιν δὲ εἰσελθὼν 51
εἶπεν· Ἐγώ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἵου
δεῖ, ὃς ἂν ὁρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπῃ. καὶ
ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. καὶ γὰρ οἵδε οἱ ἐφεστηκότες οὔ φα-
σιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερῶς τὴν
ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν
μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνῄσκειν ἄνευ τῆς
ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίους εἶναι
τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ
ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. καὶ
τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν. ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης, 52
ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἑστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄν-
δρες, ἱκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτίᾳ εἶναι
ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὅνπερ
νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον
καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. καὶ τοῦτο μέν, ἔφη, μὰ 53
τοὺς θεοὺς οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι οὐδέν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός,
ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδεῖξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ
περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστα-
τοι. ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κἀγαθοί, θαυμάζω,
εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γιγνώσκοντες ὅτι

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

49 ἐπεχείρησα BF corr. M''] ἐπεχείρισα CF pr. ἐλεγχθῶ BF₂M''] ἐλεχθῶ CF₁ ἔσχατα V cons. D pr. coni. Cobet] ἐσχατώτατα ([ἐ]σχατ. F) Ω 50 ἐπιτρέψοι aut -αι B] ἐπιτρέψει CFM'' δρυφάκτοις BM (et V)] δρυφράκτοις CF (et D) 51 ἡμῖν ἐπιτρ.] ὑμῖν ἐπιτρ. B ὑμετέρας] ἡμετέρας F ἡμῖν BF et D pr.] ὑμῖν CM (et D corr. V) 52 τοὺς πάντων ἐννομωτάτους B 53 ἀρκέσει] ἀρέσκει C pr. F₁ ἀσεβέστατοι] εὐσεβέστατοι B αὐτοῖς] αὑτοῖς B γιγνώσκοντες BM] γινώσκοντες CF (et DV)

54 οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἑκάστου. ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἕνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένη τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον· ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἕνδεκα] οὗ δεῖ τὰ ἐκ τούτων
55 πράττετε. ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἷλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἷλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γιγνόμενα. ἡ δὲ βουλὴ ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρῳ καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλῆρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχον-
56 τες παρῆσαν. οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλῃ τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. λέγεται δὲ ἓν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· Ἂν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι; καὶ ἐπεί γε ἀποθνῄσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ. καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιῶδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

IV. 1 Θηραμένης μὲν δὴ οὕτως ἀπέθανεν· οἱ δὲ τριάκοντα, ὡς ἐξὸν ἤδη αὐτοῖς τυραννεῖν ἀδεῶς, προεῖπον μὲν τοῖς ἔξω τοῦ καταλόγου μὴ εἰσιέναι εἰς τὸ ἄστυ, ἦγον δὲ ἐκ τῶν χωρίων, ἵν' αὐτοὶ καὶ οἱ φίλοι τοὺς τούτων ἀγροὺς ἔχοιεν. φευγόν-

---

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

εὐεξαλ.] ἐξαλειπτότερον B 54 ἐκέλευσε Ω''] ἐκάλεσε Stephanus ἐκεῖνοι δὲ εἰσ.] οἱ δ' ἐπεὶ ἔτυχον εἰσελθόντες Weidner, sed nominativi absoluti apud Xenophontem haud pauca extant exempla, vide Büchsenschütz ad Hell. II 2, 3 κῆρυξ V] κήρυξ Ω' τοῦ θρασυτάτου αὐτῶν καὶ ἀναιδεστάτου CFM'' θρασυτάτου τὲ καὶ ἀναιδεστάτου B θηραμένη BM''] θηραμένην CF οἱ ἕνδεκα Ω''] del. Naber οὗ δεῖ Ω''] οἷ δεῖ Dindorf, sed vide Zurborg πράσσετε Ω'' 55 ἐπικαλεῖτο C ἀπεκαλεῖτο F ante ras. ut vid. γιγνόμενα BM'] γινόμενα CF (et V) δρυφράκτοις CF (et D) ὁμοίως CF 56 ἐπήρατο B ἄρ' B] ἆρα CFM'' ἔπιε τὸ κώνειον C ταῦτα Ω''] αὐτὰ τὰ Madvig τοῦ ἀνδρὸς κρίνω C

IV. 1 ἵν' BCM''] ἵνα F

των δὲ εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ ἐντεῦθεν πολλοὺς ἄγοντες ἐνέπλησαν καὶ τὰ Μέγαρα καὶ τὰς Θήβας τῶν ὑποχωρούντων.

2 Ἐκ δὲ τούτου Θρασύβουλος ὁρμηθεὶς ἐκ Θηβῶν ὡς σὺν ἑβδομήκοντα Φυλὴν χωρίον καταλαμβάνει ἰσχυρόν. οἱ δὲ τριάκοντα ἐβοήθουν ἐκ τοῦ ἄστεως σύν τε τοῖς τρισχιλίοις καὶ σὺν τοῖς ἱππεῦσι καὶ μάλ' εὐημερίας οὔσης. ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο, εὐθὺς μὲν θρασυνόμενοί τινες τῶν νέων προσέβαλον πρὸς τὸ χωρίον, καὶ ἐποίησαν μὲν οὐδέν, τραύματα δὲ λαβόντες ἀπῆλθον. 3 βουλομένων δὲ τῶν τριάκοντα ἀποτειχίζειν, ὅπως ἐκπολιορκήσειαν αὐτοὺς ἀποκλείσαντες τὰς ἐφόδους τῶν ἐπιτηδείων, ἐπιγίγνεται τῆς νυκτὸς χιὼν παμπληθὴς καὶ τῇ ὑστεραίᾳ. οἱ δὲ νιφόμενοι ἀπῆλθον εἰς τὸ ἄστυ, μάλα συχνοὺς τῶν σκευοφόρων ὑπὸ τῶν ἐκ Φυλῆς ἀποβαλόντες. 4 γιγνώσκοντες δὲ ὅτι καὶ ἐκ τῶν ἀγρῶν λεηλατήσοιεν, εἰ μή τις φυλακὴ ἔσοιτο, διαπέμπουσιν εἰς τὰς ἐσχατιὰς ὅσον πεντεκαίδεκα στάδια ἀπὸ Φυλῆς τούς τε Λακωνικοὺς πλὴν ὀλίγων φρουροὺς καὶ τῶν ἱππέων δύο φυλάς. οὗτοι δὲ στρατοπεδευσάμενοι ἐν χωρίῳ λασίῳ ἐφύλαττον. 5 ὁ δὲ Θρασύβουλος, ἤδη συνειλεγμένων εἰς τὴν Φυλὴν περὶ ἑπτακοσίους, λαβὼν αὐτοὺς καταβαίνει τῆς νυκτός· θέμενος δὲ τὰ ὅπλα ὅσον τρία ἢ τέτταρα στάδια ἀπὸ τῶν φρουρῶν ἡσυχίαν εἶχεν. 6 ἐπεὶ δὲ πρὸς ἡμέραν ἐγίγνετο, καὶ ἤδη ἀνίσταντο ὅποι ἐδεῖτο ἕκαστος . . . ἀπὸ τῶν ὅπλων, καὶ οἱ ἱπποκόμοι ψήχοντες τοὺς ἵππους ψόφον ἐποίουν, ἐν τούτῳ ἀναλαβόντες οἱ περὶ Θρασύβουλον τὰ ὅπλα δρόμῳ προσέπιπτον· καὶ ἔστι μὲν οὓς αὐτῶν κατέβαλον, πάντας δὲ τρεψάμενοι ἐδίωξαν ἓξ ἢ ἑπτὰ στάδια, καὶ ἀπέκτειναν τῶν μὲν ὁπλιτῶν πλέον ἢ εἴκοσι καὶ ἑκατόν, τῶν δὲ ἱππέων Νικόστρατόν τε τὸν καλὸν ἐπικαλούμενον, καὶ ἄλλους δὲ δύο, ἔτι καταλαβόντες ἐν ταῖς εὐναῖς. 7 ἐπαναχωρήσαντες δὲ

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

2 τούτου] τούτων C   ἄστεος Ω'', item § 11   τοῖς τρισχ. BM''] τρισχ. CF   τῶν νέων] om. C   προσέβαλον CM''] προσέβαλλον BF
3 τῶν] om. B pr.   post ἀποκλείσ. addit F αὐτοῖς, cons. C, non BM''   ὑπὸ Wyttenbach] ἀπὸ Ω''   5 φυλὴν F_2 V corr.] βουλὴν Ω''   ἀπὸ] ὑπὸ F ante ras.   6 post ἕκαστος cum Lavesio lacuna videtur esse statuenda; excidisse suspicatur καὶ αἱ νυκτεριναὶ φυλακαὶ ἀφίσταντο vel aliquid simile   κατέβαλον] κατέλαβον C

καὶ τροπαῖον στησάμενοι καὶ συσκευασάμενοι ὅπλα τε ὅσα
ἔλαβον καὶ σκεύη ἀπῆλθον ἐπὶ Φυλῆς. οἱ δὲ ἐξ ἄστεως ἱππεῖς
βοηθήσαντες τῶν μὲν πολεμίων οὐδένα ἔτι εἶδον, προσμεί-
ναντες δ' ἕως τοὺς νεκροὺς ἀνείλοντο οἱ προσήκοντες ἀν-
8 εχώρησαν εἰς ἄστυ. ἐκ δὲ τούτου οἱ τριάκοντα, οὐκέτι νομί-
ζοντες ἀσφαλῆ σφίσι τὰ πράγματα, ἐβουλήθησαν Ἐλευσῖνα
ἐξιδιώσασθαι, ὥστε εἶναι σφίσι καταφυγήν, εἰ δεήσειε. καὶ
παραγγείλαντες τοῖς ἱππεῦσιν ἦλθον εἰς Ἐλευσῖνα Κριτίας τε
καὶ οἱ ἄλλοι τῶν τριάκοντα· ἐξέτασίν τε ποιήσαντες ἐν τοῖς
ἱππεῦσι, φάσκοντες εἰδέναι βούλεσθαι πόσοι εἶεν καὶ πόσης
φυλακῆς προσδεήσοιντο, ἐκέλευον ἀπογράφεσθαι πάντας· τὸν
δὲ ἀπογραψάμενον ἀεὶ διὰ τῆς πυλίδος ἐπὶ τὴν θάλατταν
ἐξιέναι. ἐπὶ δὲ τῷ αἰγιαλῷ τοὺς μὲν ἱππέας ἔνθεν καὶ ἔνθεν
κατέστησαν, τὸν δ' ἐξιόντα ἀεὶ οἱ ὑπηρέται συνέδουν. ἐπεὶ
δὲ πάντες συνειλημμένοι ἦσαν, Λυσίμαχον τὸν ἵππαρχον ἐκέ-
9 λευον ἀναγαγόντα παραδοῦναι αὐτοὺς τοῖς ἕνδεκα. τῇ δ'
ὑστεραίᾳ εἰς τὸ Ὠιδεῖον παρεκάλεσαν τοὺς ἐν τῷ καταλόγῳ
ὁπλίτας καὶ τοὺς ἄλλους ἱππέας. ἀναστὰς δὲ Κριτίας ἔλεξεν·
Ἡμεῖς, ἔφη, ὦ ἄνδρες, οὐδὲν ἧττον ὑμῖν κατασκευάζομεν
τὴν πολιτείαν ἢ ἡμῖν αὐτοῖς. δεῖ οὖν ὑμᾶς, ὥσπερ καὶ τιμῶν
μεθέξετε, οὕτω καὶ τῶν κινδύνων μετέχειν. τῶν οὖν συν-
ειλημμένων Ἐλευσινίων καταψηφιστέον ἐστίν, ἵνα ταὐτὰ ἡμῖν
καὶ θαρρῆτε καὶ φοβῆσθε. δείξας δέ τι χωρίον, εἰς τοῦτο
10 ἐκέλευε φανερὰν φέρειν τὴν ψῆφον. οἱ δὲ Λακωνικοὶ φρου-
ροὶ ἐν τῷ ἡμίσει τοῦ Ὠιδείου ἐξωπλισμένοι ἦσαν· ἦν δὲ ταῦτα
ἀρεστὰ καὶ τῶν πολιτῶν οἷς τὸ πλεονεκτεῖν μόνον ἔμελεν.

Ἐκ δὲ τούτου λαβὼν ὁ Θρασύβουλος τοὺς ἀπὸ Φυλῆς
περὶ χιλίους ἤδη συνειλεγμένους, ἀφικνεῖται τῆς νυκτὸς εἰς

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

7 τρόπαιον Ω'' ubique   καὶ συσκ. B] συσκ. CFM''   ἄστεως] ἄστεος Ω'' (cons. F)   ἔτι εἶδον] εἶδον ἔτι C   8 δεήσειε] δεήσοι CF   ἱππεῦσι Ω''] Ἐλευσινίοις Classen ὅπλοις Hermann, codicum lectionem cum alii defendunt tum Hartman   πόσης φυλ. B et D corr.] πόσοι φυλ. CFM''   δὲ BM''] δ' CF   9 συνειλημμένων Morus] συνειλεγμένων Ω''   ταὐτὰ D corr. V] ταυτὰ FM corr. ταῦτα BCM'   φοβῆσθε CF] φοβεῖσθε BM''   ἐκέλευεν F   10 οἷς B] ὅσοις cett.''   μόνον] om. F ¦ ἔμελεν D] ἔμελλεν Ω (et V)

τὸν Πειραιᾶ. οἱ δὲ τριάκοντα ἐπεὶ ᾔσθοντο ταῦτα, εὐθὺς ἐβοή-
θουν σύν τε τοῖς Λακωνικοῖς καὶ σὺν τοῖς ἱππεῦσι καὶ τοῖς
ὁπλίταις· ἔπειτα ἐχώρουν κατὰ τὴν εἰς τὸν Πειραιᾶ ἁμαξιτὸν
ἀναφέρουσαν. οἱ δὲ ἀπὸ Φυλῆς ἔτι μὲν ἐπεχείρησαν μὴ ἀνιέναι 11
αὐτούς, ἐπεὶ δὲ μέγας ὁ κύκλος ὢν πολλῆς φυλακῆς ἐδόκει δεῖ-
σθαι οὔπω πολλοῖς οὖσι, συνεσπειράθησαν ἐπὶ τὴν Μουνιχίαν.
οἱ δ' ἐκ τοῦ ἄστεως εἰς τὴν Ἱπποδάμειον ἀγορὰν ἐλθόντες πρῶ-
τον μὲν συνετάξαντο, ὥστε ἐμπλῆσαι τὴν ὁδὸν ἣ φέρει πρός τε
τὸ ἱερὸν τῆς Μουνιχίας Ἀρτέμιδος καὶ τὸ Βενδίδειον· καὶ ἐγέ-
νοντο βάθος οὐκ ἔλαττον ἢ ἐπὶ πεντήκοντα ἀσπίδων. οὕτω δὲ
συντεταγμένοι ἐχώρουν ἄνω. οἱ δὲ ἀπὸ Φυλῆς ἀντενέπλησαν 12
μὲν τὴν ὁδόν, βάθος δὲ οὐ πλέον ἢ εἰς δέκα ὁπλίτας ἐγένοντο.
ἐτάχθησαν μέντοι ἐπ' αὐτοῖς πελτοφόροι τε καὶ ψιλοὶ ἀκοντι-
σταί, ἐπὶ δὲ τούτοις οἱ πετροβόλοι. οὗτοι μέντοι συχνοὶ ἦσαν·
καὶ γὰρ αὐτόθεν προσεγένοντο. ἐν ᾧ δὲ προσῆσαν οἱ ἐναντίοι,
Θρασύβουλος τοὺς μεθ' αὑτοῦ θέσθαι κελεύσας τὰς ἀσπίδας
καὶ αὐτὸς θέμενος, τὰ δ' ἄλλα ὅπλα ἔχων, κατὰ μέσον στὰς
ἔλεξεν· Ἄνδρες πολῖται, τοὺς μὲν διδάξαι, τοὺς δὲ ἀναμνῆσαι 13
ὑμῶν βούλομαι ὅτι εἰσὶ τῶν προσιόντων οἱ μὲν τὸ δεξιὸν
ἔχοντες οὓς ὑμεῖς ἡμέραν πέμπτην τρεψάμενοι ἐδιώξατε, οἱ δ'
ἐπὶ τοῦ εὐωνύμου ἔσχατοι, οὗτοι δὴ οἱ τριάκοντα, οἳ ἡμᾶς καὶ
πόλεως ἀπεστέρουν οὐδὲν ἀδικοῦντας καὶ οἰκιῶν ἐξήλαυνον
καὶ τοὺς φιλτάτους τῶν ἡμετέρων ἀπεσημαίνοντο· ἀλλὰ νῦν
τοι παραγεγένηνται οὗ οὗτοι μὲν οὔποτε ᾤοντο, ἡμεῖς δὲ ἀεὶ
ηὐχόμεθα. ἔχοντες γὰρ ὅπλα μὲν ἐναντίοι αὐτοῖς καθέστα- 14

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

πειραιᾶ B sub finem huius paragraphi excidisse quaedam susp. Rieckher *εὐθὺς ἐβοήθουν* B] *ἐβοήθουν εὐθὺς* FM′ cons. C var. *ἐβοήθουν αὐτοῖς* C in textu (et V) 11 *οὔπω*] *οὕτω* B *συνεσπειράθησαν* CM″] *συνεπειράθησαν* F *συν ε πειράθησαν* B *μουνυχίαν* Ω″ *ἄστεως*] vide adnot. ad § 2 *Ἱπποδάμειαν* Cobet *μουνιχίας* hic C] *μουνυχίας* cett.″ 12 *ἀντενέπλησαν* BM″] *ἀντανέπλησαν* F *ἀντεπλήρωσαν* C pr. *ἀντανεπλήρωσαν* C corr., item in mg. *βάθος*] *βάδος* B *ἐπ'*] //π' F *αὐτοῖς* Leonclavius] *αὐτοὺς* Ω″ *προσήεσαν* (*προσήεσαν*) CFM″ *προσίεσαν* B *μεθ' αὑτοῦ* B] *μετ' αὐτοῦ* CFM″ 13 *ἡμέρα πέμπτη* C *οὗτοι — τριάκοντα* del. Cobet *οὗτοι δὴ* D] *οὗτοι δὲ* Ω (et V) *ἡμᾶς*] *ὑμᾶς* B *πόλεως* BC (et V)] *πόλεων* FM′ *οὗ* Ω′] om. V *οἷ* Cobet *οὓς* Liebhold *μὲν* ante *οὔποτε* eiciendum censet Hartman *εὐχόμεθα* Ω″ 14 *ἐναντίοι μὲν* Wyttenbach

μεν· οἱ δὲ θεοί, ὅτι ποτὲ καὶ δειπνοῦντες συνελαμβανόμεθα
καὶ καθεύδοντες καὶ ἀγοράζοντες, οἱ δὲ καὶ οὐχ ὅπως ἀδι-
κοῦντες, ἀλλ' οὐδ' ἐπιδημοῦντες ἐφυγαδευόμεθα, νῦν φανε-
ρῶς ἡμῖν συμμαχοῦσι. καὶ γὰρ ἐν εὐδίᾳ χειμῶνα ποιοῦσιν,
ὅταν ἡμῖν συμφέρῃ, καὶ ὅταν ἐγχειρῶμεν, πολλῶν ὄντων
15 ἐναντίων ὀλίγοις οὖσι τροπαῖα ἵστασθαι διδόασι· καὶ νῦν δὲ
κεκομίκασιν ἡμᾶς εἰς χωρίον ἐν ᾧ οὗτοι μὲν οὔτε βάλλειν
οὔτε ἀκοντίζειν ὑπὲρ τῶν προτεταγμένων διὰ τὸ πρὸς ὄρθιον
ἰέναι δύναιντ' ἄν, ἡμεῖς δὲ εἰς τὸ κάταντες καὶ δόρατα ἀφι-
έντες καὶ ἀκόντια καὶ πέτρους ἐξιξόμεθά τε αὐτῶν καὶ πολ-
16 λοὺς κατατρώσομεν. καὶ ᾤετο μὲν ἄν τις δεήσειν τοῖς γε
πρωτοστάταις ἐκ τοῦ ἴσου μάχεσθαι· νῦν δέ, ἂν ὑμεῖς, ὥσπερ
προσήκει, προθύμως ἀφιῆτε τὰ βέλη, ἁμαρτήσεται μὲν οὐδεὶς
ὧν γε μεστὴ ἡ ὁδός, φυλαττόμενοι δὲ δραπετεύσουσιν ἀεὶ
ὑπὸ ταῖς ἀσπίσιν· ὥστε ἐξέσται ὥσπερ τυφλοὺς καὶ τύπτειν
17 ὅπου ἂν βουλώμεθα καὶ ἐναλλομένους ἀνατρέπειν. ἀλλ', ὦ
ἄνδρες, οὕτω χρὴ ποιεῖν ὅπως ἕκαστός τις ἑαυτῷ συνείσεται
τῆς νίκης αἰτιώτατος ὤν. αὕτη γὰρ ἡμῖν, ἂν θεὸς θέλῃ, νῦν
ἀποδώσει καὶ πατρίδα καὶ οἴκους καὶ ἐλευθερίαν καὶ τιμὰς
καὶ παῖδας, οἷς εἰσί, καὶ γυναῖκας. ὦ μακάριοι δῆτα, οἳ ἂν
ἡμῶν νικήσαντες ἐπίδωσι τὴν πασῶν ἡδίστην ἡμέραν. εὐδαί-
μων δὲ καὶ ἄν τις ἀποθάνῃ· μνημείου γὰρ οὐδεὶς οὕτω πλού-
σιος ὢν καλοῦ τεύξεται. ἐξάρξω μὲν οὖν ἐγὼ ἡνίκ' ἂν καιρὸς
ᾖ παιᾶνα· ὅταν δὲ τὸν Ἐνυάλιον παρακαλέσωμεν, τότε πάν-
τες ὁμοθυμαδὸν ἀνθ' ὧν ὑβρίσθημεν τιμωρώμεθα τοὺς ἄνδρας.
18 Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους
ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρό-

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

ὅπως Castalio] οὕτως Ω″ ἡμῖν ante συμμαχοῦσι om. F ἐγχειρῶμεν] ἐπιχειρῶμεν C 15 ἡμᾶς] ὑμᾶς F pr. ὄρθιον] ὄρθριον CF₁ ἰέναι Ω″] ἱέναι Madvig δύναιτ' B ἀφιέντες F (et V)] ἐφιέντες BCM′ ἐξιόμεθα B 16 πρωτοστάταις] προστάταις F ὑμεῖς] ἡμεῖς B ἀφιῆτε CFM″] ἀφίητε B φυλαττόμενος B δραπετεύουσιν F 17 ἡμῶν] ὑμῶν F τὴν πασῶν ἡδ. ἡμ. FM″] τῶν πασῶν ἡδ. ἡμ. B τὴν ἡδ. ἡμ. πασῶν C οὐδεὶς (οὐδεὶς οὐδὲ Köppen) πλούσιος ὢν οὕτω καλοῦ Cobet et Köppen, sed vide de traiectione adverbii οὕτως Krüger ad Dion. Hal. p. 253 18 παρήγγελλεν BM (et D corr.)] παρήγγελεν CF pr. (et V) παρήγγειλεν F corr. (et D pr.)

τερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρω-
θείη· ἐπειδὰν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μέν, ἔφη,
ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἑπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος,
ὥς γέ μοι δοκεῖ. καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ 19
ὅπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδή-
σας πρῶτος, ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθα-
πται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ
κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὁμαλοῦ. ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν
τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἱππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ
δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ
ἑβδομήκοντα. καὶ τὰ μὲν ὅπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδε-
νὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς
νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ
διελέγοντο. Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὔφω- 20
νος ὤν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς
ἐξελαύνετε; τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν
μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχήκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ
ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἑορτῶν τῶν καλλίστων
καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶ-
ται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κεκινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ
κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας
τε καὶ ἐλευθερίας. πρὸς θεῶν πατρῴων καὶ μητρῴων καὶ 21
συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἑταιρίας, πάντων γὰρ τούτων
πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀν-
θρώπους παύσασθε ἁμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ
πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἕνεκα
ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτὼ μησὶν
ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες. ἐξὸν δ' ἡμῖν 22
ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἴσχιστόν τε καὶ

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

πρὶν Dindorf] πρὶν ἂν Ω'' (πέσῃ pro πέσοι DV) δ' ὑμῖν BFM''] δὲ ὑμῖν C ἑπομένοις BFM''] ἑπομένη C 19 μὲν] om. C

δὲ ἐν BCM''] δ' ἐν F 20 κῆρυξ C] κήρυξ FM', B in rasura κηρυξ V μὲν BM'] om. CF (et V) οὐδὲν BM''] οὐδὲ CF συ-στρατιῶται] στρατιῶται F ὑμῶν] ἡμῶν C καὶ κατὰ B] κατὰ CFM''

21 καὶ συγγενείας] om. C ἑταιρίας BF_2M''] ἑταιρείας C ἑτερείας F_1 ut vid. κέρδεων B ut § 40 ἀπεκτόνασιν BM''] ἀπεκτείνασιν CF 22 τὸν] τῶν C pr.

*χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ
ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. ἀλλ' εὖ γε
μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ
μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὓς πολλὰ κατεδακρύσαμεν.*

*Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ
τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ.*
23 *τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι
συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκα-
στοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους.
ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐν-
τόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρείη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι
δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδικηκέναι, αὐτοί τε ἀνελογίζοντο καὶ
τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν,
καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπι-
τρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο
ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἑλέσθαι. καὶ εἵλοντο
δέκα, ἕνα ἀπὸ φυλῆς.*

24 *Καὶ οἱ μὲν τριάκοντα Ἐλευσῖνάδε ἀπῆλθον· οἱ δὲ δέκα
τῶν ἐν ἄστει καὶ μάλα τεταραγμένων καὶ ἀπιστούντων ἀλλή-
λοις σὺν τοῖς ἱππάρχοις ἐπεμέλοντο. ἐξεκάθευδον δὲ καὶ οἱ
ἱππεῖς ἐν τῷ Ὠιδείῳ, τούς τε ἵππους καὶ τὰς ἀσπίδας ἔχον-
τες, καὶ δι' ἀπιστίαν ἐφώδευον τὸ μὲν ἀφ' ἑσπέρας σὺν ταῖς
ἀσπίσι κατὰ τὰ τείχη, τὸ δὲ πρὸς ὄρθρον σὺν τοῖς ἵπποις, ἀεὶ
φοβούμενοι μὴ ἐπεισπέσοιέν τινες αὐτοῖς τῶν ἐκ τοῦ Πει-*
25 *ραιῶς. οἱ δὲ πολλοί τε ἤδη ὄντες καὶ παντοδαποί, ὅπλα ἐποι-
οῦντο, οἱ μὲν ξύλινα, οἱ δὲ οἰσύινα, καὶ ταῦτα ἐλευκοῦντο.
πρὶν δὲ ἡμέρας δέκα γενέσθαι, πιστὰ δόντες, οἵτινες συμπο-
λεμήσειαν, καὶ εἰ ξένοι εἶεν, ἰσοτέλειαν ἔσεσθαι, ἐξῆσαν πολλοὶ
μὲν ὁπλῖται, πολλοὶ δὲ γυμνῆτες· ἐγένοντο δὲ αὐτοῖς καὶ*

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

καὶ ἀνοσ. — ἀνθρώποις] *καὶ θεοῖς καὶ θνητοῖς* F, idem post *θνητοῖς* supra versum adscribit *ἀνοσιώτατον*   *εὖ γε*] *εὔτε* F   *ἑαυτῶν* CF (et V)] *αὑτῶν* BM', cf. Meisterhans 69   23 *οἱ μέντοι τρ. πάνυ δὲ* C   *χρείη* B] *χρὴ* CM'' *χρῇ* F   *χρῆναι* BM''] *χρῆν* CF   24 *ἐλευσίναδε* BFM'' *ἐλευσίνα δὲ* C   *ἔχοντες*] *ἔχοντας* C pr. ut vid. F_1 *ἐφώδευον τὸ* Wyttenbach] *ἐφωδεύοντο* Ω''   *τὰ τείχη* CFM''] *τείχη* B   *τῶν*] *τοῦ* F   *πειραιῶς* B pr.] *πειραιέως* B corr. CFM''   25 *τε ἤδη* B] om. CF   *οἰσύινα*] *οἰσύινα* F pr. *σύινα* B   *ἐξῄεσαν* M *ἐξήεσαν* cett.

ἱππεῖς ὡσεὶ ἑβδομήκοντα· προνομὰς δὲ ποιούμενοι, καὶ λαμβάνοντες ξύλα καὶ ὀπώραν, ἐκάθευδον πάλιν ἐν Πειραιεῖ.
τῶν δ' ἐκ τοῦ ἄστεως ἄλλος μὲν οὐδεὶς σὺν ὅπλοις ἐξῄει, οἱ 26
δὲ ἱππεῖς ἔστιν ὅτε καὶ λῃστὰς ἐχειροῦντο τῶν ἐκ Πειραιῶς, καὶ τὴν φάλαγγα αὐτῶν ἐκακούργουν. περιέτυχον δὲ καὶ τῶν Αἰξωνέων τισὶν εἰς τοὺς αὐτῶν ἀγροὺς ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια πορευομένοις· καὶ τούτους Λυσίμαχος ὁ ἵππαρχος ἀπέσφαξε, πολλὰ λιτανεύοντας καὶ πολλῶν χαλεπῶς φερόντων ἱππέων.
ἀνταπέκτειναν δὲ καὶ οἱ ἐν Πειραιεῖ τῶν ἱππέων ἐπ' ἀγροῦ 27
λαβόντες Καλλίστρατον φυλῆς Λεοντίδος. καὶ γὰρ ἤδη μέγα ἐφρόνουν, ὥστε καὶ πρὸς τὸ τεῖχος τοῦ ἄστεως προσέβαλλον. εἰ δὲ καὶ τοῦτο δεῖ εἰπεῖν τοῦ μηχανοποιοῦ τοῦ ἐν τῷ ἄστει, ὃς ἐπεὶ ἔγνω ὅτι κατὰ τὸν ἐκ Λυκείου δρόμον μέλλοιεν τὰς μηχανὰς προσάγειν, τὰ ζεύγη ἐκέλευσε πάντα ἁμαξιαίους λίθους ἄγειν καὶ καταβάλλειν ὅπου ἕκαστος βούλοιτο τοῦ δρόμου. ὡς δὲ τοῦτο ἐγένετο, πολλὰ εἷς ἕκαστος τῶν λίθων πράγματα
παρεῖχε. πεμπόντων δὲ πρέσβεις εἰς Λακεδαίμονα τῶν μὲν 28
τριάκοντα ἐξ Ἐλευσῖνος, τῶν δ' ἐν τῷ καταλόγῳ ἐξ ἄστεως, καὶ βοηθεῖν κελευόντων, ὡς ἀφεστηκότος τοῦ δήμου ἀπὸ Λακεδαιμονίων, Λύσανδρος λογισάμενος ὅτι οἷόν τε εἴη ταχὺ ἐκπολιορκῆσαι τοὺς ἐν τῷ Πειραιεῖ κατά τε γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, εἰ τῶν ἐπιτηδείων ἀποκλεισθείησαν, συνέπραξεν ἑκατόν τε τάλαντα αὐτοῖς δανεισθῆναι, καὶ αὐτὸν μὲν κατὰ γῆν ἁρμοστήν, Λίβυν δὲ τὸν ἀδελφὸν ναυαρχοῦντα ἐκπεμ-
φθῆναι. καὶ ἐξελθὼν αὐτὸς μὲν Ἐλευσῖνάδε συνέλεγεν ὁπλί- 29
τας πολλοὺς Πελοποννησίους· ὁ δὲ ναύαρχος κατὰ θάλατταν ἐφύλαττεν ὅπως μηδὲν εἰσπλέοι αὐτοῖς τῶν ἐπιτηδείων· ὥστε ταχὺ πάλιν ἐν ἀπορίᾳ ἦσαν οἱ ἐν Πειραιεῖ, οἱ δ' ἐν τῷ ἄστει πάλιν αὖ μέγα ἐφρόνουν ἐπὶ τῷ Λυσάνδρῳ. οὕτω δὲ προχωρούντων Παυσανίας ὁ βασιλεὺς φθονήσας Λυσάνδρῳ, εἰ

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

26 ἄστ[εο]ς F ἄστευς cett.″ σὺν DV] ξὺν Ω πειραιὼς B φάλαγκα C *Αἰξωνέων* Palmerius] ἔξω νέων Ω″ αὐτῶν] αὑτῶν Ω″ ἀπέσφαξε F (et D)] ἐπέσφαξε BCM (et V) ἱππέων φερόντων C
27 ἄστεος Ω″, item § 28. 37. 38. 40 δεῖ] δὴ B τὸν ἐκ C corr. M″] τὸν ἐν B τὸν εἰς C pr. ἐκ F εἰς BF pr. M″] εἷς F corr. om. C
28 τῶ καταλόγω B καταλόγω CFM″ 29 ἐλευσίναδε CFM″ ἐλευσῖνα δὲ B ἐφύλαττε κατὰ θάλατταν C εἰσπλέῃ C

κατειργασμένος ταῦτα ἅμα μὲν εὐδοκιμήσοι, ἅμα δὲ ἰδίας
ποιήσοιτο τὰς Ἀθήνας, πείσας τῶν ἐφόρων τρεῖς ἐξάγει φρου-
30 ράν. συνείποντο δὲ καὶ οἱ σύμμαχοι πάντες πλὴν Βοιωτῶν
καὶ Κορινθίων· οὗτοι δὲ ἔλεγον μὲν ὅτι οὐ νομίζοιεν εὐορ-
κεῖν ἂν στρατευόμενοι ἐπ' Ἀθηναίους μηδὲν παράσπονδον
ποιοῦντας· ἔπραττον δὲ ταῦτα, ὅτι ἐγίγνωσκον Λακεδαιμονίους
βουλομένους τὴν τῶν Ἀθηναίων χώραν οἰκείαν καὶ πιστὴν
ποιήσασθαι. ὁ δὲ Παυσανίας ἐστρατοπεδεύσατο μὲν ἐν τῷ
Ἁλιπέδῳ καλουμένῳ πρὸς τῷ Πειραιεῖ δεξιὸν ἔχων κέρας,
Λύσανδρος δὲ σὺν τοῖς μισθοφόροις τὸ εὐώνυμον ⟨Ἐλευσῖνι⟩.
31 πέμπων δὲ πρέσβεις ὁ Παυσανίας πρὸς τοὺς ἐν Πειραιεῖ ἐκέ-
λευεν ἀπιέναι ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν· ἐπεὶ δ' οὐκ ἐπείθοντο, προσέβαλ-
λεν ὅσον ἀπὸ βοῆς ἕνεκεν, ὅπως μὴ δῆλος εἴη εὐμενὴς αὐτοῖς
ὤν. ἐπεὶ δ' οὐδὲν ἀπὸ τῆς προσβολῆς πράξας ἀπῆλθε, τῇ
ὑστεραίᾳ λαβὼν τῶν μὲν Λακεδαιμονίων δύο μόρας, τῶν δὲ
Ἀθηναίων ἱππέων τρεῖς φυλάς, παρῆλθεν ἐπὶ τὸν κωφὸν λι-
32 μένα, σκοπῶν πῇ εὐαποτειχιστότατος εἴη ὁ Πειραιεύς. ἐπεὶ
δὲ ἀπιόντος αὐτοῦ προσέθεόν τινες καὶ πράγματα αὐτῷ παρ-
εῖχον, ἀχθεσθεὶς παρήγγειλε τοὺς μὲν ἱππέας ἐλᾶν εἰς αὐτοὺς
ἐνέντας, καὶ τὰ δέκα ἀφ' ἥβης συνέπεσθαι· σὺν δὲ τοῖς ἄλλοις
αὐτὸς ἐπηκολούθει. καὶ ἀπέκτειναν μὲν ἐγγὺς τριάκοντα τῶν
ψιλῶν, τοὺς δ' ἄλλους κατεδίωξαν πρὸς τὸ Πειραιοῖ θέατρον.
33 ἐκεῖ δὲ ἔτυχον ἐξοπλιζόμενοι οἵ τε πελτασταὶ πάντες καὶ οἱ
ὁπλῖται τῶν ἐκ Πειραιῶς. καὶ οἱ μὲν ψιλοὶ εὐθὺς ἐκδρα-
μόντες ἠκόντιζον, ἔβαλλον, ἐτόξευον, ἐσφενδόνων· οἱ δὲ Λακε-
δαιμόνιοι, ἐπεὶ αὐτῶν πολλοὶ ἐπιτρώσκοντο, μάλα πιεζόμενοι
ἀνεχώρουν ἐπὶ πόδα· οἱ δ' ἐν τούτῳ πολὺ μᾶλλον ἐπέκειντο.
ἐνταῦθα καὶ ἀποθνήσκει Χαίρων τε καὶ Θίβραχος, ἄμφω πολε-

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ποιήσοιτο B] ποιήσαιτο CFM''   30 μὲν ὅτι] om. C   ἐγίνωσκον CF (et DV)   ἁλιπέδῳ M] ἁλιπέδω F corr. ἀλιπέδω cett.   Ἐλευσῖνι add. van Herwerden   31 προσέβαλλεν margo Leonclavii] προσέβαλλον BCF προσέβαλον M' (προσέβαλεν V)   μὴ δῆλος] μηδεὶς F   αὐτοῖς] αὐτὸς C pr.   ἀπὸ τῆς προσβολῆς] damnatDindorf   μόρας BF_1 et DV] μοίρας CMF_2 πῇ M] πῆ cett.   εὐαποτειχιστότατος B] εὐαποτείχιστος CFM''   32 τὰ Dindorf] τοὺς τὰ Ω''   συνέπεσθαι] ἕπεσθαι C   ἐπηκολούθη B   πειραιοὶ BF pr.] πειραιεῖ CF corr. M''   θέατρον] θάτερον B   33 πειραιέως Ω''   ἔβαλον B

μάρχῳ, καὶ Λακράτης ὁ ὀλυμπιονίκης καὶ ἄλλοι οἱ τεθαμμένοι
Λακεδαιμονίων πρὸ τῶν πυλῶν ἐν Κεραμεικῷ. ὁρῶν δὲ ταῦτα 34
ὁ Θρασύβουλος καὶ οἱ ἄλλοι ὁπλῖται, ἐβοήθουν, καὶ ταχὺ
παρετάξαντο πρὸ τῶν Ἁλῶν ἐπ' ὀκτώ. ὁ δὲ Παυσανίας μάλα
πιεσθεὶς καὶ ἀναχωρήσας ὅσον στάδια τέτταρα ἢ πέντε πρὸς
λόφον τινά, παρήγγελλε τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ἄλλοις
συμμάχοις ἐπιχωρεῖν πρὸς ἑαυτόν. ἐκεῖ δὲ συνταξάμενος παν-
τελῶς βαθεῖαν τὴν φάλαγγα ἦγεν ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους. οἱ δ'
εἰς χεῖρας μὲν ἐδέξαντο, ἔπειτα δὲ οἱ μὲν ἐξεώσθησαν εἰς
τὸν ἐν ταῖς Ἁλαῖς πηλόν, οἱ δὲ ἐνέκλιναν· καὶ ἀποθνήσκου-
σιν αὐτῶν ὡς πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. ὁ δὲ Παυσανίας τρο- 35
παῖον στησάμενος ἀνεχώρησε· καὶ οὐδ' ὣς ὠργίζετο αὐτοῖς,
ἀλλὰ λάθρᾳ πέμπων ἐδίδασκε τοὺς ἐν Πειραιεῖ οἷα χρὴ λέγον-
τας πρέσβεις πέμπειν πρὸς ἑαυτὸν καὶ τοὺς παρόντας ἐφόρους.
οἱ δ' ἐπείθοντο. διίστη δὲ καὶ τοὺς ἐν τῷ ἄστει, καὶ ἐκέ-
λευε πρὸς σφᾶς προσιέναι ὡς πλείστους συλλεγομένους, λέ-
γοντας ὅτι οὐδὲν δέονται τοῖς ἐν τῷ Πειραιεῖ πολεμεῖν, ἀλλὰ
διαλυθέντες κοινῇ ἀμφότεροι Λακεδαιμονίοις φίλοι εἶναι.
ἡδέως δὲ ταῦτα καὶ Ναυκλείδας ἔφορος ὢν συνήκουεν· ὥσπερ 36
γὰρ νομίζεται σὺν βασιλεῖ δύο τῶν ἐφόρων συστρατεύεσθαι,
καὶ τότε παρῆν οὗτός τε καὶ ἄλλος, ἀμφότεροι τῆς μετὰ
Παυσανίου γνώμης ὄντες μᾶλλον ἢ τῆς μετὰ Λυσάνδρου.
διὰ ταῦτα οὖν καὶ εἰς τὴν Λακεδαίμονα προθύμως ἔπεμπον
τούς τ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἔχοντας τὰς πρὸς Λακεδαιμονίους
σπονδὰς καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ἐν ἄστει ἰδιώτας, [καὶ] Κηφισο-
φῶντά τε καὶ Μέλητον. ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ᾤχοντο εἰς Λακε- 37
δαίμονα, ἔπεμπον δὴ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἐκ τοῦ ἄστεως

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

τεθαμμένοι] τεθαμένοι C pr. F pr. 34 ὁπλ. Ω''] del. Madvig Ἁλῶν Madvig] ἄλλων Ω'' παρήγγελλε M'] παρήγγειλε CF (et V) παρηγγελε (sic) B ἐξεώσθησαν F_2] ἐξεώθησαν Ω'' ἁλαῖς BFM (et V)] ἄλλαις C pr. ἀλλαῖς C corr. (αλαῖς D) αὐτῶν] om. F 35 διίστη B] διίστησι CM'' δι[ί]στησι F τοῖς ἐν τῷ (τῶ) πειραιεῖ Ω'] τοῖς ἐν πειραιεῖ V et Cobet ἀμφότεροι BM''] ἀμφότερα CF 36 δὲ BM''] om. CF μετὰ τῆς ... μετὰ τῆς pro τῆς μετὰ ... τῆς μετὰ vult Dindorf μετὰ Παυσ.] παυσ. F ἐκ τοῦ πειραιῶς B pr.] ἐκ τοῦ πειραιέως B corr. M'' ἐκ πειραιέως CF ἰδιώτας (ἰδιῶτας CF) Ω''] ἰδίᾳ ἰόντας Madvig κηφισ. V et Wyttenbach] καὶ κηφισ. Ω' 37 δὴ καὶ] δὴ F ἄστεος Ω''

*λέγοντας ὅτι αὐτοὶ μὲν παραδιδόασι καὶ τὰ τείχη ἃ ἔχουσι
καὶ σφᾶς αὐτοὺς Λακεδαιμονίοις χρῆσθαι ὅ τι βούλονται· ἀξιοῦν
δ᾽ ἔφασαν καὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ, εἰ φίλοι φασὶν εἶναι Λακε-
δαιμονίοις, παραδιδόναι τόν τε Πειραιᾶ καὶ τὴν Μουνιχίαν.
38 ἀκούσαντες δὲ πάντων αὐτῶν οἱ ἔφοροι καὶ οἱ ἔκκλητοι, ἐξ-
έπεμψαν πεντεκαίδεκα ἄνδρας εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐπέταξαν
σὺν Παυσανίᾳ διαλλάξαι ὅπῃ δύναιντο κάλλιστα. οἱ δὲ διήλ-
λαξαν ἐφ᾽ ᾧτε εἰρήνην μὲν ἔχειν ὡς πρὸς ἀλλήλους, ἀπιέναι
δὲ ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστον πλὴν τῶν τριάκοντα καὶ τῶν ἕν-
δεκα καὶ τῶν ἐν Πειραιεῖ ἀρξάντων δέκα. εἰ δέ τινες φο-
βοῖντο τῶν ἐξ ἄστεως, ἔδοξεν αὐτοῖς Ἐλευσῖνα κατοικεῖν.
39 τούτων δὲ περανθέντων Παυσανίας μὲν διῆκε τὸ στράτευμα,
οἱ δ᾽ ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὅπλοις εἰς τὴν
ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ⟨ἐκκλησίαν
40 ἐποίησαν⟩ οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν· Ὑμῖν,
ἔφη, ὦ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, συμβουλεύω ἐγὼ γνῶναι ὑμᾶς
αὐτούς. μάλιστα δ᾽ ἂν γνοίητε, εἰ ἀναλογίσαισθε ἐπὶ τίνι
ὑμῖν μέγα φρονητέον ἐστίν, ὥστε ἡμῶν ἄρχειν ἐπιχειρεῖν.
πότερον δικαιότεροί ἐστε; ἀλλ᾽ ὁ μὲν δῆμος πενέστερος ὑμῶν
ὢν οὐδὲν πώποτε ἕνεκα χρημάτων ὑμᾶς ἠδίκηκεν· ὑμεῖς δὲ
πλουσιώτεροι πάντων ὄντες πολλὰ καὶ αἰσχρὰ ἕνεκα κερδέων
πεποιήκατε. ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης οὐδὲν ὑμῖν προσήκει, σκέ-
41 ψασθε εἰ ἄρα ἐπ᾽ ἀνδρείᾳ ὑμῖν μέγα φρονητέον. καὶ τίς ἂν
καλλίων κρίσις τούτου γένοιτο ἢ ὡς ἐπολεμήσαμεν πρὸς ἀλλή-
λους; ἀλλὰ γνώμῃ φαίητ᾽ ἂν προέχειν, οἳ ἔχοντες καὶ τεῖχος*

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

λέγοντας Ω″] *λέγοντες* Cobet *μουνυχίαν* Ω″ 38 *αὐτῶν*] om. CF *ὅπῃ*] *ὅπη* Ω″ ut ubique *κάλλιστα*] *μάλιστα* C *ἐφ᾽ ᾧ τε* B *ἐφῷτε* M *ἐφ᾽ ᾧ* CF (*ἐφῶτε* DV) *ὡς πρὸς* Ω′] *πρὸς* V *ἑαυτῶν*] *αὐτῶν* F *καὶ τῶν — δέκα* om. B *ἐν πειραιεῖ* M″] *ἐν τῷ πειραιεῖ* CF *ἄστεος* Ω″ *αὐτοῖς* Ω″] *αὐτοὺς* Hartman 39 *περανθέντων* Wyttenbach] *περαιωθέντων* Ω″ (*π//ραιωθ.* F, *αι* superscr.) *πειραιῶς* F pr. ut vid.] *πειραιέως* BCF corr. M″ *ἐκκλησίαν ἐποίησαν* add. Cobet, om. Ω″ *οἱ στρατηγοὶ* BFM″] om. C 40 *ἄστεος* Ω″ *ὑμᾶς αὐτοὺς* B *ἀναλογίσαισθε* F corr. M″] *ἀναλογήσαισθε* F pr. *ἀναλογίσεσθε* C *ἀναλογίσησθε* B *ὥστε*] *ὅτε* F *δικαιότερον ἔσται* Ω″ *ἠδίκηκεν* Dindorf] *ἠδίκησεν* (*ἠδ.* C) Ω″ *κέρδεων* B *ὑμῖν οὐδὲν* C

*καὶ ὅπλα καὶ χρήματα καὶ συμμάχους Πελοποννησίους ὑπὸ
τῶν οὐδὲν τούτων ἐχόντων περιείληφθε; ἀλλ᾽ ἐπὶ Λακεδαι-
μονίοις δὴ οἴεσθε μέγα φρονητέον εἶναι; πῶς, οἵγε ὥσπερ
τοὺς δάκνοντας κύνας κλοιῷ δήσαντες παραδιδόασιν, οὕτω
κἀκεῖνοι ὑμᾶς παραδόντες τῷ ἠδικημένῳ τούτῳ δήμῳ οἴχον-
ται ἀπιόντες; οὐ μέντοι γε ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες, ἀξιῶ ἐγὼ ὧν* 42
*ὀμωμόκατε παραβῆναι οὐδέν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις
καλοῖς ἐπιδεῖξαι, ὅτι καὶ εὔορκοι καὶ ὅσιοί ἐστε. εἰπὼν δὲ
ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα, καὶ ὅτι οὐδὲν δέοι ταράττεσθαι,
ἀλλὰ τοῖς νόμοις τοῖς ἀρχαίοις χρῆσθαι, ἀνέστησε τὴν ἐκκλη-
σίαν. καὶ τότε μὲν ἀρχὰς καταστησάμενοι ἐπολιτεύοντο· ὑστέρῳ* 43
*δὲ χρόνῳ ἀκούσαντες ξένους μισθοῦσθαι τοὺς Ἐλευσῖνι, στρα-
τευσάμενοι πανδημεὶ ἐπ᾽ αὐτοὺς τοὺς μὲν στρατηγοὺς αὐτῶν
εἰς λόγους ἐλθόντας ἀπέκτειναν, τοῖς δὲ ἄλλοις εἰσπέμψαν-
τες τοὺς φίλους καὶ ἀναγκαίους ἔπεισαν συναλλαγῆναι. καὶ
ὀμόσαντες ὅρκους ἦ μὴν μὴ μνησικακήσειν, ἔτι καὶ νῦν ὁμοῦ
τε πολιτεύονται καὶ τοῖς ὅρκοις ἐμμένει ὁ δῆμος.*

III.

Ἡ μὲν δὴ Ἀθήνησι στάσις οὕτως ἐτελεύτησεν. ἐκ δὲ I. 1
*τούτου πέμψας Κῦρος ἀγγέλους εἰς Λακεδαίμονα ἠξίου, οἷόσ-
περ αὐτὸς Λακεδαιμονίοις ἦν ἐν τῷ πρὸς Ἀθηναίους πολέμῳ,
τοιούτους καὶ Λακεδαιμονίους αὐτῷ γίγνεσθαι. οἱ δ᾽ ἔφοροι
δίκαια νομίσαντες λέγειν αὐτόν, Σαμίῳ τῷ τότε ναυάρχῳ
ἐπέστειλαν ὑπηρετεῖν Κύρῳ, εἴ τι δέοιτο. κἀκεῖνος μέντοι
προθύμως ὅπερ ἐδεήθη ὁ Κῦρος ἔπραξεν· ἔχων γὰρ τὸ ἑαυ-*

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

41 *περιείληφθε* Laves] *περιελήλυθεν* BF corr. M″ *περιελήθεν* F pr. *προελήλυθεν* C; in M in margine signum ·: additum est. *παραλέλυσθε* Dindorf *περιηλάθητε* Sauppe *δή*] om. C *κύνας* B] om. CFM″ *δήμω τούτω* C 43 *ἐλευσῖνι* BFM″] *ἐνελευσῖνι* C *ἀναγγαίους* B *ἤ μὴν* CM″] *ἢ μὴν* B om. F *τε* Schneider] *γε* Ω″

III. *ἑλληνικῶν Γ* B ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΒΛΊΟΝ Γ′ (ΟΝ) F *ξενοφῶντος ἑλληνικῶν τρίτον* M *ξενοφῶντος ἑλληνικῆς ἱστορίας λόγος τρίτος* DV sine titulo C 1 *λακεδαιμονίοις* post *πολέμω* ponit C *νομίσαντες δίκαια* C

τοῦ ναυτικὸν σὺν τῷ Κύρου περιέπλευσεν εἰς Κιλικίαν, καὶ ἐποίησε τὸν τῆς Κιλικίας ἄρχοντα Συέννεσιν μὴ δύνασθαι
2 *κατὰ γῆν ἐναντιοῦσθαι Κύρῳ πορευομένῳ ἐπὶ βασιλέα. ὡς μὲν οὖν Κῦρος στράτευμά τε συνέλεξε καὶ τοῦτ' ἔχων ἀνέβη ἐπὶ τὸν ἀδελφόν, καὶ ὡς ἡ μάχη ἐγένετο, καὶ ὡς ἀπέθανε, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀπεσώθησαν οἱ Ἕλληνες ἐπὶ θάλατταν, Θεμιστογένει τῷ Συρακοσίῳ γέγραπται.*

3 *Ἐπεὶ μέντοι Τισσαφέρνης, πολλοῦ ἄξιος βασιλεῖ δόξας γεγενῆσθαι ἐν τῷ πρὸς τὸν ἀδελφὸν πολέμῳ, σατράπης κατεπέμφθη ὧν τε αὐτὸς πρόσθεν ἦρχε καὶ ὧν Κῦρος, εὐθὺς ἠξίου τὰς Ἰωνικὰς πόλεις ἁπάσας ἑαυτῷ ὑπηκόους εἶναι. αἱ δὲ ἅμα μὲν ἐλεύθεραι βουλόμεναι εἶναι, ἅμα δὲ φοβούμεναι τὸν Τισσαφέρνην, ὅτι Κῦρον, ὅτ' ἔζη, ἀντ' ἐκείνου ᾑρημέναι ἦσαν, εἰς μὲν τὰς πόλεις οὐκ ἐδέχοντο αὐτόν, εἰς Λακεδαίμονα δὲ ἔπεμπον πρέσβεις, καὶ ἠξίουν, ἐπεὶ πάσης τῆς Ἑλλάδος προστάται εἰσίν, ἐπιμεληθῆναι καὶ σφῶν τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ἑλλήνων, ὅπως ἥ τε χώρα μὴ δῃοῖτο αὐτῶν καὶ αὐτοὶ*
4 *ἐλεύθεροι εἶεν. οἱ οὖν Λακεδαιμόνιοι πέμπουσιν αὐτοῖς Θίβρωνα ἁρμοστήν, δόντες στρατιώτας τῶν μὲν νεοδαμώδων εἰς χιλίους, τῶν δὲ ἄλλων Πελοποννησίων εἰς τετρακισχιλίους. ᾐτήσατο δ' ὁ Θίβρων καὶ παρ' Ἀθηναίων τριακοσίους ἱππέας, εἰπὼν ὅτι αὐτὸς μισθὸν παρέξει. οἱ δ' ἔπεμψαν τῶν ἐπὶ τῶν τριάκοντα ἱππευσάντων, νομίζοντες κέρδος τῷ δήμῳ, εἰ ἀπο-*
5 *δημοῖεν καὶ ἐναπόλοιντο. ἐπεὶ δ' εἰς τὴν Ἀσίαν ἀφίκοντο, συνήγαγε [μὲν] στρατιώτας καὶ ἐκ τῶν ἐν τῇ ἠπείρῳ Ἑλληνίδων πόλεων· πᾶσαι γὰρ τότε αἱ πόλεις ἐπείθοντο ὅ τι Λακεδαιμόνιος ἀνὴρ ἐπιτάττοι. καὶ σὺν μὲν ταύτῃ τῇ στρατιᾷ*

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

Κύρου] *τοῦ κύρου* B pr. *ἐποίησεν* B 2 *συνέλεξεν* B *συνέλλεξε* F *συρακουσ.* BFM' *συρρακουσ.* C (et V) 3 *τισα.* Ω'' *πρὸς τὸν*] *πρὸς* M *κατεπέφθη* F_1 ut II 4, 38 *ἐξέπεψαν* F et multa similia quae typis exprimenda non curavimus *ἦρχ[ε]//πρ[όσθεν]* C *τισσ.* B] *τισ.* CFM'' *χώρα* BM''] om. CF_1 *γῆ* F_2 4 *θίμβρωνα* C hic et infra *νεοδαμωδῶν* Ω'' *δ' ὁ θ.* BFM] *δὲ ὁ θ.* C (et DV) *ἀποδημοῖεν* BM''] *ἐνάποδημοῖεν* CF ante ras. *ενάποδημοῖεν* F per ras., del. Cobet *ἐνάπόλοιντο* B 5 *συνήγαγε μὲν*] aut cum Hartmano in sequentibus lacuna statuenda aut cum Cobeto hic *μὲν* eiciendum esse videatur

ὁρῶν Θίβρων ⟨πρὸς⟩ τὸ ἱππικὸν εἰς τὸ πεδίον οὐ κατέβαινεν,
ἠγάπα δὲ εἰ ὅπου τυγχάνοι ὤν, δύναιτο ταύτην τὴν χώραν
ἀδῄωτον διαφυλάττειν. ἐπεὶ δὲ σωθέντες οἱ ἀναβάντες μετὰ Κύ- 6
ρου συνέμειξαν αὐτῷ, ἐκ τούτου ἤδη καὶ ἐν τοῖς πεδίοις ἀντ-
ετάττετο τῷ Τισσαφέρνει, καὶ πόλεις Πέργαμον μὲν ἑκοῦσαν
προσέλαβε καὶ Τευθρανίαν καὶ Ἁλίσαρναν, ὧν Εὐρυσθένης
τε καὶ Προκλῆς ἦρχον οἱ ἀπὸ Δημαράτου τοῦ Λακεδαιμονίου·
ἐκείνῳ δ' αὕτη ἡ χώρα δῶρον ἐκ βασιλέως ἐδόθη ἀντὶ τῆς
ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα συστρατείας· προσεχώρησαν δὲ αὐτῷ καὶ
Γοργίων καὶ Γογγύλος, ἀδελφοὶ ὄντες, ἔχοντες ὁ μὲν Γάμ-
βριον καὶ Παλαιγάμβριον, ὁ δὲ Μύριναν καὶ Γρύνειον· δῶρον
δὲ καὶ αὗται αἱ πόλεις ἦσαν παρὰ βασιλέως Γογγύλῳ, ὅτι
μόνος Ἐρετριέων μηδίσας ἔφυγεν. ἦν δὲ ἃς ἀσθενεῖς οὔσας 7
καὶ κατὰ κράτος ὁ Θίβρων ἐλάμβανε· Λάρισάν γε μὴν τὴν
Αἰγυπτίαν καλουμένην, ἐπεὶ οὐκ ἐπείθετο, περιστρατοπεδευ-
σάμενος ἐπολιόρκει. ἐπεὶ δὲ ἄλλως οὐκ ἐδύνατο ἑλεῖν, φρεα-
τίαν τεμόμενος ὑπόνομον ὤρυττεν, ὡς ἀφαιρησόμενος τὸ ὕδωρ
αὐτῶν. ὡς δ' ἐκ τοῦ τείχους ἐκθέοντες πολλάκις ἐνέβαλον
εἰς τὸ ὄρυγμα καὶ ξύλα καὶ λίθους, ποιησάμενος αὖ χελώνην
ξυλίνην ἐπέστησεν ἐπὶ τῇ φρεατίᾳ. καὶ ταύτην μέντοι ἐκδρα-
μόντες οἱ Λαρισαῖοι νύκτωρ κατέκαυσαν. δοκοῦντος δ' αὐτοῦ
οὐδὲν ποιεῖν, πέμπουσιν οἱ ἔφοροι ἀπολιπόντα Λάρισαν στρα-
τεύεσθαι ἐπὶ Καρίαν.

Ἐν Ἐφέσῳ δὲ ἤδη ὄντος αὐτοῦ, ὡς ἐπὶ Καρίαν πορευ- 8
ομένου, Δερκυλίδας ἄρξων ἀφίκετο ἐπὶ τὸ στράτευμα, ἀνὴρ
δοκῶν εἶναι μάλα μηχανητικός· καὶ ἐπεκαλεῖτο δὲ Σίσυφος.

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ὁρῶν Ω''] ὀκνῶν Büchsenschütz ὀρρωδῶν Palmerius οὐχ ἱκανὸν ὁρῶν Bake πρὸς inser. Herwerden τὸ τῶν πολεμίων ἱ. Otto ὅπου] ὅποι F τυγχάνει C pr. (et V) 6 συνέμιξαν Ω'' τισσ. B] τισ. cett.'' ἀλισαρνίαν (ἀλ. B) Ω'' corr. Schneider μυρίναν BCF corr. M'' μυρίαν F pr. γρύνειον BF mg. a prima manu M'] γ[ρύνειον] F γρύνιον C (et V) 7 ἀσθενεῖς (-ῆς C) οὔσας Ω''] ἀντιτεινούσας Madvig λάρισσάν Ω'' τεμνόμενος C ἀφαιρησόμενος Ω''] ὑφαιρησόμενος Cobet ἐνέβαλον B (et V)] ἐνέβαλλον CFM' λαρισαῖοι V pr.] λαρισσαῖοι Ω' λάρισαν B] λάρισσαν CFM'' 8 πορευομένου Ω''] πορευσομένου Dindorf δερκυλίδας V] δερκυλλ. Ω item fere ubique (hic δε[ρ]κυλλ. F) μηχανητικὸς BM' et V corr.] μηχανικὸς CF et V pr., cons. Photius: 'μηχανικὸν Ξενοφῶν τὸν πανοῦργον καὶ δεινόν' ἐπεκαλεῖτο] ἀπεκαλεῖτο C

*ὁ μὲν οὖν Θίβρων ἀπῆλθεν οἴκαδε καὶ ζημιωθεὶς ἔφυγε·
κατηγόρουν γὰρ αὐτοῦ οἱ σύμμαχοι ὡς ἐφείη ἁρπάζειν τῷ
9 στρατεύματι τοὺς φίλους. ὁ δὲ Δερκυλίδας ἐπεὶ παρέλαβε τὸ
στράτευμα, γνοὺς ὑπόπτους ὄντας ἀλλήλοις τὸν Τισσαφέρνη
καὶ τὸν Φαρνάβαζον, κοινολογησάμενος τῷ Τισσαφέρνει ἀπ-
ήγαγεν εἰς τὴν Φαρναβάζου χώραν τὸ στράτευμα, ἑλόμενος
θατέρῳ μᾶλλον ἢ ἅμα ἀμφοτέροις πολεμεῖν. ἦν δὲ καὶ πρόσθεν
ὁ Δερκυλίδας πολέμιος τῷ Φαρναβάζῳ· ἁρμοστὴς γὰρ γενό-
μενος ἐν Ἀβύδῳ ἐπὶ Λυσάνδρου ναυαρχοῦντος, διαβληθεὶς
ὑπὸ Φαρναβάζου, ἐστάθη τὴν ἀσπίδα ἔχων, ὃ δοκεῖ κηλὶς
εἶναι τοῖς σπουδαίοις Λακεδαιμονίων· ἀταξίας γὰρ ζημίωμά
ἐστι. καὶ διὰ ταῦτα δὴ πολὺ ἥδιον ἐπὶ τὸν Φαρνάβαζον ᾔει.
10 καὶ εὐθὺς μὲν τοσούτῳ διέφερεν εἰς τὸ ἄρχειν τοῦ Θίβρωνος
ὥστε παρήγαγε τὸ στράτευμα διὰ τῆς φιλίας χώρας μέχρι
τῆς Φαρναβάζου Αἰολίδος οὐδὲν βλάψας τοὺς συμμάχους.*

*Ἡ δὲ Αἰολὶς αὕτη ἦν μὲν Φαρναβάζου, ἐσατράπευε δ'
αὐτῷ ταύτης τῆς χώρας, ἕως μὲν ἔζη, Ζῆνις Δαρδανεύς·
ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος νόσῳ ἀπέθανε, παρασκευαζομένου τοῦ Φαρ-
ναβάζου ἄλλῳ δοῦναι τὴν σατραπείαν, Μανία ἡ τοῦ Ζήνιος
γυνή, Δαρδανὶς καὶ αὐτή, ἀναζεύξασα στόλον καὶ δῶρα λα-
βοῦσα ὥστε καὶ αὐτῷ Φαρναβάζῳ δοῦναι καὶ παλλακίσιν
αὐτοῦ χαρίσασθαι καὶ τοῖς δυναμένοις μάλιστα παρὰ Φαρνα-
11 βάζῳ, ἐπορεύετο. ἐλθοῦσα δ' εἰς λόγους εἶπεν· Ὦ Φαρνάβαζε,
ὁ ἀνήρ σοι ὁ ἐμὸς καὶ τἆλλα φίλος ἦν καὶ τοὺς φόρους ἀπε-
δίδου ὥστε σὺ ἐπαινῶν αὐτὸν ἐτίμας. ἂν οὖν ἐγώ σοι μηδὲν
χεῖρον ἐκείνου ὑπηρετῶ, τί σε δεῖ ἄλλον σατράπην καθιστά-
ναι; ἂν δέ τί σοι μὴ ἀρέσκω, ἐπὶ σοὶ δήπου ἔσται ἀφελομένῳ
12 ἐμὲ ἄλλῳ δοῦναι τὴν ἀρχήν. ἀκούσας ταῦτα ὁ Φαρνάβαζος*

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ἁρπάζειν Ω''] *διαρπάζειν* Cobet, sed cf. anab. I 10, 2 9 *τὸν τισσαφέρνη* B] *τὸν τισαφέρνην* cett. (et V); (D omisit *γνοὺς — στράτευμα*) *κοινολογισάμενος* C *τισσ.* B] *τισ.* cett. (et V) *ἅμα*] om. C *γὰρ* B] om. cett.'' *ἐστιν* F *ἥδιον*] *ἴδιον* C 10 *δ' αὐτῷ* (-ῶ) BFM''] *δὲ αὐτῶ* C *ταύτης* BM'] om. CF (et V) *ἀπέθανε νόσω* C *αὐτὴ* BFM (et V)] *αὕτη* C (et D) *στόλον*] *τὸν στόλον* B pr. *παλακίσιν* C 11 *λόγους* CFM''] *λόγον* B *τἆλλα* M''] *τἄλλα* B *τ' ἄλλα* CF *ἂν*] *ἢν* Ω'', item mox *οὖν* BM''] om. CF *δέ τί*] *δ' ἔτι* B *δὲ τί* C *δε τί* F *δέ τι* M'' *ἔσται δή που* C

ἔγνω δεῖν τὴν γυναῖκα σατραπεύειν. ἡ δ' ἐπεὶ κυρία τῆς χώ-
ρας ἐγένετο, τούς τε φόρους οὐδὲν ἧττον τἀνδρὸς ἀπεδίδου,
καὶ πρὸς τούτοις, ὁπότε ἀφικνοῖτο πρὸς Φαρνάβαζον, ἀεὶ ἦγε
δῶρα αὐτῷ, καὶ ὁπότε ἐκεῖνος εἰς τὴν χώραν καταβαίνοι,
πολὺ πάντων τῶν ὑπάρχων κάλλιστα καὶ ἥδιστα ἐδέχετο αὐτόν,
καὶ ἅς τε παρέλαβε πόλεις διεφύλαττεν αὐτῷ καὶ τῶν οὐχ 13
ὑπηκόων προσέλαβεν ἐπιθαλαττιδίας Λάρισάν τε καὶ Ἁμαξιτὸν
καὶ Κολωνάς, ξενικῷ μὲν Ἑλληνικῷ προσβαλοῦσα τοῖς τεί-
χεσιν, αὐτὴ δὲ ἐφ' ἁρμαμάξης θεωμένη· ὃν δ' ἐπαινέσειε,
τούτῳ δῶρα ἀμέμπτως ἐδίδου, ὥστε λαμπρότατα τὸ ξενικὸν
κατεσκευάσατο. συνεστρατεύετο δὲ τῷ Φαρναβάζῳ καὶ ὁπότε
εἰς Μυσοὺς ἢ Πισίδας ἐμβάλοι, ὅτι τὴν βασιλέως χώραν
κακουργοῦσιν. ὥστε καὶ ἀντετίμα αὐτὴν μεγαλοπρεπῶς ὁ Φαρ-
νάβαζος καὶ σύμβουλον ἔστιν ὅτε παρεκάλει. ἤδη δ' οὔσης 14
αὐτῆς ἐτῶν πλέον ἢ τετταράκοντα, Μειδίας, θυγατρὸς ἀνὴρ
αὐτῆς ὤν, ἀναπτερωθεὶς ὑπό τινων ὡς αἰσχρὸν εἴη γυναῖκα
μὲν ἄρχειν, αὐτὸν δ' ἰδιώτην εἶναι, τοὺς μὲν ἄλλους μάλα
φυλαττομένης αὐτῆς, ὥσπερ ἐν τυραννίδι προσῆκεν, ἐκείνῳ
δὲ πιστευούσης καὶ ἀσπαζομένης ὥσπερ ἂν γυνὴ γαμβρὸν
ἀσπάζοιτο, εἰσελθὼν ἀποπνῖξαι αὐτὴν λέγεται. ἀπέκτεινε δὲ
καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς, τό τε εἶδος ὄντα πάγκαλον καὶ ἐτῶν
ὄντα ὡς ἑπτακαίδεκα. ταῦτα δὲ ποιήσας Σκῆψιν καὶ Γέργιθα 15
ἐχυρὰς πόλεις κατέσχεν, ἔνθα καὶ τὰ χρήματα μάλιστα ἦν τῇ
Μανίᾳ. αἱ δ' ἄλλαι πόλεις οὐκ ἐδέχοντο αὐτόν, ἀλλὰ Φαρνα-
βάζῳ ἔσῳζον αὐτὰς οἱ ἐνόντες φρουροί. ἐκ δὲ τούτου ὁ Μει-
δίας πέμψας δῶρα τῷ Φαρναβάζῳ ἠξίου ἔχειν τὴν χώραν
ὥσπερ ἡ Μανία. ὁ δ' ἀπεκρίνατο φυλάττειν αὐτά, ἔστ' ἂν
αὐτὸς ἐλθὼν σὺν αὐτῷ ἐκείνῳ λάβῃ τὰ δῶρα· οὐ γὰρ ἂν ἔφη
ζῆν βούλεσθαι μὴ τιμωρήσας Μανίᾳ. ὁ δὲ Δερκυλίδας ἐν 16

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

12 δεῖν] δὴ F   τῆς χώρας κυρία C   13 λάρισάν τε BC] λάρισσάν τε FM''   ἁμαξητὸν C ἁμαξιτὸν F pr.   προσβαλοῦσα BFM''] προσβαλλοῦσα C   δὲ ἐφ' BM'] δ' ἐφ' CF (et V)   ἐμβάλοι Ω''] ἐμβάλλοι Cobet   ὅτι — κακουργοῦσιν interpolata arbitratur Kruse p. 26 opp. Grosser   14 αὐτῆς ἀνὴρ C   μάλα B] om. cett.''   ἀποπνῖξαι FM] ἀποπνίξαι BC (et DV)   15 ἔσῳζον cf. Meisterhans 87] ἔσωζον Ω''   μ[ει]δ[ί]ας F   δῶρα] χρήματα C   λάβῃ (-η) CFM''] λάβοι B

τούτῳ τῷ καιρῷ ἀφικνεῖται, καὶ εὐθὺς μὲν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ Λάρισαν καὶ Ἁμαξιτὸν καὶ Κολωνὰς τὰς ἐπιθαλαττίους πόλεις ἑκούσας παρέλαβε· πέμπων δὲ καὶ πρὸς τὰς Αἰολίδας πόλεις ἠξίου ἐλευθεροῦσθαί τε αὐτὰς καὶ εἰς τὰ τείχη δέχεσθαι καὶ συμμάχους γίγνεσθαι. οἱ μὲν οὖν Νεανδρεῖς καὶ Ἰλιεῖς καὶ Κοκυλῖται ἐπείθοντο· καὶ γὰρ οἱ φρουροῦντες Ἕλληνες ἐν αὐταῖς, ἐπεὶ ἡ Μανία ἀπέθανεν, οὐ πάνυ τι καλῶς περιείποντο·
17 *ὁ δ' ἐν Κεβρῆνι, μάλα ἰσχυρῷ χωρίῳ, τὴν φυλακὴν ἔχων, νομίσας, εἰ διαφυλάξειε Φαρναβάζῳ τὴν πόλιν, τιμηθῆναι ἂν ὑπ' ἐκείνου, οὐκ ἐδέχετο τὸν Δερκυλίδαν. ὁ δὲ ὀργιζόμενος, παρεσκευάζετο προσβάλλειν. ἐπεὶ δὲ θυομένῳ αὐτῷ οὐκ ἐγίγνετο τὰ ἱερὰ τῇ πρώτῃ, τῇ ὑστεραίᾳ πάλιν ἐθύετο. ὡς δὲ οὐδὲ ταῦτα ἐκαλλιερεῖτο, πάλιν τῇ τρίτῃ· καὶ μέχρι τεττάρων ἡμερῶν ἐκαρτέρει θυόμενος, μάλα χαλεπῶς φέρων· ἔσπευδε γὰρ πρὶν Φαρνάβαζον βοηθῆσαι ἐγκρατὴς*
18 *γενέσθαι πάσης τῆς Αἰολίδος. Ἀθηνάδας δέ τις Σικυώνιος λοχαγός, νομίσας τὸν μὲν Δερκυλίδαν φλυαρεῖν διατρίβοντα, αὐτὸς δ' ἱκανὸς εἶναι τὸ ὕδωρ ἀφελέσθαι τοὺς Κεβρηνίους, προσδραμὼν σὺν τῇ ἑαυτοῦ τάξει ἐπειρᾶτο τὴν κρήνην συγχοῦν. οἱ δὲ ἔνδοθεν ἐπεξελθόντες αὐτόν τε συνέτρωσαν καὶ δύο ἀπέκτειναν, καὶ τοὺς ἄλλους παίοντες καὶ βάλλοντες ἀπήλασαν. ἀχθομένου δὲ τοῦ Δερκυλίδου, καὶ νομίζοντος ἀθυμοτέρους κατὰ τὴν προσβολὴν ἔσεσθαι, ἔρχονται ἐκ τοῦ τείχους παρὰ τῶν Ἑλλήνων κήρυκες, καὶ εἶπον ὅτι ἃ μὲν ὁ ἄρχων ποιοίη, οὐκ ἀρέσκοι σφίσιν, αὐτοὶ δὲ βούλοιντο σὺν τοῖς*
19 *Ἕλλησι μᾶλλον ἢ σὺν τῷ βαρβάρῳ εἶναι. ἔτι δὲ διαλεγομένων αὐτῶν ταῦτα, παρὰ τοῦ ἄρχοντος αὐτῶν ἧκε λέγων ὅτι ὅσα λέγοιεν οἱ πρόσθεν καὶ αὐτῷ δοκοῦντα λέγοιεν. ὁ οὖν Δερ-*

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

16 *μὲν* BM''] om. CF *λάρισαν* B] *λάρισσαν* CFM'' *εἰς* Dindorf] *πρὸς* Ω'' *γίνεσθαι* Ω'' *κοκυλῖται*] *κολῖται* C *τι* BM (et D var.)] *τί* F *τοι* C (et DV) 17 *κεβρῆνι* B (et V)] *κεβρηνι* M *κέβρηνι* CF (et D) *τῇ πρώτῃ* del. Cobet 18 *Ἀθηνάδας*] *σθενάδας* B *διατρίβοντα*] om. C *ἐπερᾶτο* B *τοὺς* ante *ἄλλους* exhib. BM''] om. CF *ἀχθομένου*] *ἀρχομένου* F *ἀθυμοτέρους κατὰ* Liebhold] *ἀθυμοτέραν καὶ* Ω'' *ἀθυμοτέρους πρὸς* Cobet] *ἀρέσκοι* M'] *ἀρέσκει* BC (et V) cons. F

κυλίδας εὐθὺς ὥσπερ ἔτυχε κεκαλλιερηκὼς ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ,
ἀναλαβὼν τὰ ὅπλα ἡγεῖτο πρὸς τὰς πύλας· οἱ δ' ἀναπετάσαν-
τες ἐδέξαντο. καταστήσας δὲ καὶ ἐνταῦθα φρουροὺς εὐθὺς
ᾔει ἐπὶ τὴν Σκῆψιν καὶ τὴν Γέργιθα. ὁ δὲ Μειδίας προσ- 20
δοκῶν μὲν τὸν Φαρνάβαζον, ὀκνῶν δ' ἤδη τοὺς πολίτας, πέμ-
ψας πρὸς τὸν Δερκυλίδαν εἶπεν ὅτι ἔλθοι ἂν εἰς λόγους, εἰ
ὁμήρους λάβοι. ὁ δὲ πέμψας αὐτῷ ἀπὸ πόλεως ἑκάστης τῶν
συμμάχων ἕνα ἐκέλευσε λαβεῖν τούτων ὁπόσους τε καὶ ὁποίους
βούλοιτο. ὁ δὲ λαβὼν δέκα ἐξῆλθε, καὶ συμμείξας τῷ Δερκυ-
λίδᾳ ἠρώτα ἐπὶ τίσιν ἂν σύμμαχος γένοιτο. ὁ δ' ἀπεκρίνατο
ἐφ' ᾧτε τοὺς πολίτας ἐλευθέρους τε καὶ αὐτονόμους ἐᾶν. καὶ
ἅμα ταῦτα λέγων ᾔει πρὸς τὴν Σκῆψιν. γνοὺς δὲ ὁ Μειδίας 21
ὅτι οὐκ ἂν δύναιτο κωλύειν βίᾳ τῶν πολιτῶν, εἴασεν αὐτὸν
εἰσιέναι. ὁ δὲ Δερκυλίδας θύσας τῇ Ἀθηνᾷ ἐν τῇ τῶν Σκη-
ψίων ἀκροπόλει τοὺς μὲν τοῦ Μειδίου φρουροὺς ἐξήγαγε,
παραδοὺς δὲ τοῖς πολίταις τὴν πόλιν, καὶ παρακελευσάμενος,
ὥσπερ Ἕλληνας καὶ ἐλευθέρους χρή, οὕτω πολιτεύειν, ἐξελ-
θὼν ἡγεῖτο ἐπὶ τὴν Γέργιθα. συμπρούπεμπον δὲ πολλοὶ αὐτὸν
καὶ τῶν Σκηψίων, τιμῶντές τε καὶ ἡδόμενοι τοῖς πεπραγμέ-
νοις. ὁ δὲ Μειδίας παρεπόμενος αὐτῷ ἠξίου τὴν τῶν Γεργι- 22
θίων πόλιν παραδοῦναι αὐτῷ. καὶ ὁ Δερκυλίδας μέντοι ἔλεγεν
ὡς τῶν δικαίων οὐδενὸς ἀτυχήσοι· ἅμα δὲ ταῦτα λέγων ᾔει
πρὸς τὰς πύλας σὺν τῷ Μειδίᾳ, καὶ τὸ στράτευμα ἠκολούθει
αὐτῷ εἰρηνικῶς εἰς δύο. οἱ δ' ἀπὸ τῶν πύργων καὶ μάλα
ὑψηλῶν ὄντων ὁρῶντες τὸν Μειδίαν σὺν αὐτῷ οὐκ ἔβαλλον·
εἰπόντος δὲ τοῦ Δερκυλίδου· Κέλευσον, ὦ Μειδία, ἀνοῖξαι
τὰς πύλας, ἵνα ἡγῇ μὲν σύ, ἐγὼ δὲ σὺν σοὶ εἰς τὸ ἱερὸν
ἔλθω κἀνταῦθα θύσω τῇ Ἀθηνᾷ, ὁ Μειδίας ὤκνει μὲν ἀνοί-
γειν τὰς πύλας, φοβούμενος δὲ μὴ παραχρῆμα συλληφθῇ,

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

19 κεκαλλιερηκὼς] καὶ κ[//ε//]καλλιερηκὼς F καλλιερηκὼς C 20 μειδίας CFM''] μηδίας hic et pluribus aliis locis B συμμίξας (συμί. F) Ω'' 21 σκηψίων utrobique B] σκηψέων M'' σκήψεων CF τοῦ μ. BM''] μ. CF παραδοὺς δὲ F prob. Dindorf Breitenbach Hartman] παραδοὺς BCM'' αὐτὸν πολλοὶ C 22 αὐτῷ ante ἠξίου del. Cobet αὐτῷ Büchsenschütz] αὐτῶ (αὐτῷ) Ω'' οὐδενὸς] οὐκ ἑνὸς B ἀτυχήσοι] ἀτυχήσει C εἰρηνικῶς εἰς δύο BM''] εἰς δύο εἰρηνικῶς CF

23 ἐκέλευσεν ἀνοῖξαι. ὁ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθεν, ἔχων αὖ τὸν Μειδίαν
ἐπορεύετο πρὸς τὴν ἀκρόπολιν· καὶ τοὺς μὲν ἄλλους στρα-
τιώτας ἐκέλευε θέσθαι περὶ τὰ τείχη τὰ ὅπλα, αὐτὸς δὲ σὺν
τοῖς περὶ αὐτὸν ἔθυε τῇ Ἀθηνᾷ. ἐπεὶ δ' ἐτέθυτο, ἀνεῖπε καὶ
τοὺς Μειδίου δορυφόρους θέσθαι τὰ ὅπλα ἐπὶ τῷ στόματι
τοῦ ἑαυτοῦ στρατεύματος, ὡς μισθοφορήσοντας· Μειδίᾳ γὰρ
24 οὐδὲν ἔτι δεινὸν εἶναι. ὁ μέντοι Μειδίας ἀπορῶν ὅ τι ποιοίη,
εἶπεν· Ἐγὼ μὲν τοίνυν ἄπειμι, ἔφη, ξένιά σοι παρασκευάσων.
ὁ δέ· Οὔ, μὰ Δί', ἔφη, ἐπεὶ αἰσχρὸν ἐμὲ τεθυκότα ξενίζεσθαι
ὑπὸ σοῦ, ἀλλὰ μὴ ξενίζειν σέ. μένε οὖν παρ' ἡμῖν· ἐν ᾧ δ'
ἂν τὸ δεῖπνον παρασκευάζηται, ἐγὼ καὶ σὺ τὰ δίκαια πρὸς
25 ἀλλήλους καὶ διασκεψόμεθα καὶ ποιήσομεν. ἐπεὶ δ' ἐκαθέ-
ζοντο, ἠρώτα ὁ Δερκυλίδας· Εἰπέ μοι, ὦ Μειδία, ὁ πατήρ
σε ἄρχοντα τοῦ οἴκου κατέλιπε; Μάλιστα, ἔφη. Καὶ πόσαι
σοι οἰκίαι ἦσαν; πόσοι δὲ χῶροι; πόσαι δὲ νομαί; ἀπογρά-
φοντος δ' αὐτοῦ οἱ παρόντες τῶν Σκηψίων εἶπον· Ψεύδεταί
26 σε οὗτος, ὦ Δερκυλίδα. Ὑμεῖς δέ γ', ἔφη, μὴ λίαν μικρο-
λογεῖσθε. ἐπειδὴ δὲ ἀπεγέγραπτο τὰ πατρῷα, Εἰπέ μοι, ἔφη,
Μανία δὲ τίνος ἦν; οἱ δὲ πάντες εἶπον ὅτι Φαρναβάζου.
Οὐκοῦν καὶ τὰ ἐκείνης, ἔφη, Φαρναβάζου; Μάλιστα, ἔφασαν.
Ἡμέτερ' ἂν εἴη, ἔφη, ἐπεὶ κρατοῦμεν· πολέμιος γὰρ ἡμῖν
Φαρνάβαζος. ἀλλ' ἡγείσθω τις, ἔφη, ὅπου κεῖται τὰ Μα-
27 νίας καὶ τὰ Φαρναβάζου. ἡγουμένων δὲ τῶν ἄλλων ἐπὶ τὴν

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

23 αὖ τὸν μ. BM''] αὐτὸν μ. CF ἐκέλευε θέσθαι B] ἐκέλευσε θέσθαι CFM'' περὶ αὐτὸν Dind.] περὶ αὑτὸν Ω'' δ' ἐτέθυτο CF cons. M_2] δὲ τέθυτο BM'' (δὲ ἰέθυτο M, sed ' ab alt. manu ἀνεῖπε] εἶπε C ἑαυτοῦ] αὐτοῦ F μισθοφορήσοντας C_2FM' (et V corr.)] μισθοφορήσαντος C_1 μισθοφορήσαντας B (et V pr.) 24 μὲν τοίνυν D cf. IV 1, 14. anab. VII 5, 10] μέντοι (μέν τοι) νῦν Ω (et V) οὔ] οὒ F οὐ BCM'', cf. Iamblich. vit. Pyth. ed. Nauck § 150. 162 δία B ἔφη post δί' (δὶ C) pon. CFM'', post αἰσχρὸν B τεθ[υ]κότα F ἀλλὰ μὴ ξενίζειν σὲ (σε)] om. C σὺ] σ[ὺ] F καὶ ante διασκ. om. C διασκεψόμεθα V pr. D corr.] διασκεψώμεθα Ω' (et V var.) ποιήσομεν V pr. D corr.] ποιήσωμεν Ω' (cons. V var.) 25 μειδία M''] μηδία B μειδία ἔφη CF μάλιστα] μάλιστ' F σκηψίων B] σκηψέων M'' σκήψεων CF ψεύδεται] ψεύσεται B 26 κεῖται] om. C

Μανίας οἴκησιν, ἣν παρειλήφει ὁ Μειδίας, ἠκολούθει κἀκεῖνος.
ἐπεὶ δ' εἰσῆλθεν, ἐκάλει ὁ Δερκυλίδας τοὺς ταμίας, φράσας
δὲ τοῖς ὑπηρέταις λαβεῖν αὐτοὺς προεῖπεν αὐτοῖς ὡς εἴ τι
κλέπτοντες ἁλώσοιντο τῶν Μανίας, παραχρῆμα ἀποσφαγή-
σοιντο. οἱ δ' ἐδείκνυσαν. ὁ δ' ἐπεὶ εἶδε πάντα, κατέκλεισεν
αὐτὰ καὶ κατεσημήνατο καὶ φύλακας κατέστησεν. ἐξιὼν δὲ 28
οὓς ηὗρεν ἐπὶ ταῖς θύραις τῶν ταξιάρχων καὶ λοχαγῶν, εἶπεν
αὐτοῖς· Μισθὸς μὲν ἡμῖν, ὦ ἄνδρες, εἴργασται τῇ στρατιᾷ
ἐγγὺς ἐνιαυτοῦ ὀκτακισχιλίοις ἀνδράσιν· ἂν δέ τι προσεργα-
σώμεθα, καὶ ταῦτα προσέσται. ταῦτα δ' εἶπε γιγνώσκων ὅτι
ἀκούσαντες πολὺ εὐτακτότεροι καὶ θεραπευτικώτεροι ἔσονται.
ἐρομένου δὲ τοῦ Μειδίου· Ἐμὲ δὲ ποῦ χρὴ οἰκεῖν, ὦ Δερκυ-
λίδα; ἀπεκρίνατο· Ἔνθαπερ καὶ δικαιότατον, ὦ Μειδία, ἐν
τῇ πατρίδι τῇ σαυτοῦ Σκήψει καὶ ἐν τῇ πατρῴᾳ οἰκίᾳ.
Ὁ μὲν δὴ Δερκυλίδας ταῦτα διαπραξάμενος καὶ λαβὼν II. 1
ἐν ὀκτὼ ἡμέραις ἐννέα πόλεις, ἐβουλεύετο ὅπως ἂν μὴ ἐν τῇ
φιλίᾳ χειμάζων βαρὺς εἴη τοῖς συμμάχοις, ὥσπερ Θίβρων,
μηδ' αὖ Φαρνάβαζος καταφρονῶν τῇ ἵππῳ κακουργῇ τὰς
Ἑλληνίδας πόλεις. πέμπει οὖν πρὸς αὐτὸν καὶ ἐρωτᾷ πότε-
ρον βούλεται εἰρήνην ἢ πόλεμον ἔχειν. ὁ μέντοι Φαρνάβαζος
νομίσας τὴν Αἰολίδα ἐπιτετειχίσθαι τῇ ἑαυτοῦ οἰκήσει Φρυγίᾳ,
σπονδὰς εἵλετο.
Ὡς δὲ ταῦτα ἐγένετο, ἐλθὼν ὁ Δερκυλίδας εἰς τὴν Βιθυ- 2
νίδα Θρᾴκην ἐκεῖ διεχείμαζεν, οὐδὲ τοῦ Φαρναβάζου πάνυ

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

27 *Μανίας οἴκ.*] *μανίαν οἴκ.* C, in F *ας* in ras. *ἣν παρειλήφει ὁ Μηδίας* del. Hartman *παρειλήφη* F *ἐκάλει* (*ἐκάλλει* F) *ὁ δερκ.* BFM''] *ὁ δερκ., ἐκάλλει* C *φράσας δὲ* BM''] *φράσας* CF *τοῖς ὑπηρέταις*] *τοὺς ὑπηρέτας* M *αὐτὰ*] *αὐτοὺς* B 28 *εὗρεν* Ω'' *ἡμῖν*] *ὑμῖν* C *εἴργασται*] *ἐξείργασται* C *ἂν . . . προσεργασώμεθα*] *ἢν . . . προσεργασώμεθα* BFM'' *εἰ . . . προσεργασόμεθα* C *γινώσκων* Ω'' *ἔσονται* B (et V)] *ἔσοιντο* CFM' *ἐμὲ δὲ* BM''] *ἐμὲ* CF *ποῦ* CFM''] om. B *ὦ μειδία* B] om. cett.'' *σκήψει* Ω''] *Σκήψι* Cobet

II. 1 *ἐβουλεύετο* BM''] *ἐβούλετο* CF *κακουργῇ* CFM'' *κακουργεῖ* B *βούλεται* (*βούλονται* F) *εἰρήνην ἢ πόλεμον ἔχειν* BFM''] *εἰρήνην ἢ πόλεμον βούλεται ἔχειν* C *οἰκίσει* B 2 *βιθυνίδα*] *βιθυνί////* C *βιθυνίαν* F *θρᾴκην — βιθυνίδα* om. C pr., add. ead. m. in mg. *οὐδὲ* Naber] *οὐδὲν* Ω''

τι ἀχθομένου· πολλάκις γὰρ οἱ Βιθυνοὶ αὐτῷ ἐπολέμουν. καὶ
τὰ μὲν ἄλλα ὁ Δερκυλίδας ἀσφαλῶς φέρων καὶ ἄγων τὴν
Βιθυνίδα καὶ ἄφθονα ἔχων τὰ ἐπιτήδεια διετέλει· ἐπειδὴ δὲ
ἦλθον αὐτῷ παρὰ τοῦ Σεύθου πέραθεν σύμμαχοι τῶν Ὀδρυ-
σῶν ἱππεῖς τε ὡς διακόσιοι καὶ πελτασταὶ ὡς τριακόσιοι, οὗτοι
στρατοπεδευσάμενοι καὶ περισταυρωσάμενοι ἀπὸ τοῦ Ἑλληνι-
κοῦ ὡς εἴκοσι στάδια, αἰτοῦντες φύλακας τοῦ στρατοπέδου
τὸν Δερκυλίδαν τῶν ὁπλιτῶν, ἐξῇσαν ἐπὶ λείαν, καὶ πολλὰ
3 ἐλάμβανον ἀνδράποδά τε καὶ χρήματα. ἤδη δ' ὄντος μεστοῦ
τοῦ στρατοπέδου αὐτοῖς πολλῶν αἰχμαλώτων, καταμαθόντες
οἱ Βιθυνοὶ ὅσοι τ' ἐξῇσαν καὶ ὅσους κατέλιπον Ἕλληνας φύ-
λακας, συλλεγέντες παμπληθεῖς πελτασταὶ καὶ ἱππεῖς ἅμ'
ἡμέρᾳ προσπίπτουσι τοῖς ὁπλίταις ὡς διακοσίοις οὖσιν. ἐπειδὴ
δ' ἐγγὺς ἐγένοντο, οἱ μὲν ἔβαλλον, οἱ δ' ἠκόντιζον εἰς αὐτούς.
οἱ δ' ἐπεὶ ἐτιτρώσκοντο μὲν καὶ ἀπέθνῃσκον, ἐποίουν δ' οὐ-
δὲν κατειργμένοι ἐν τῷ σταυρώματι ὡς ἀνδρομήκει ὄντι,
4 διασπάσαντες τὸ αὑτῶν ὀχύρωμα ἐφέροντο εἰς αὐτούς, οἱ δὲ
ᾗ μὲν ἐκθέοιεν ὑπεχώρουν, καὶ ῥᾳδίως ἀπέφευγον πελτασταὶ
ὁπλίτας, ἔνθεν δὲ καὶ ἔνθεν ἠκόντιζον, καὶ πολλοὺς αὐτῶν
ἐφ' ἑκάστῃ ἐκδρομῇ κατέβαλλον· τέλος δὲ ὥσπερ ἐν αὐλίῳ
σηκασθέντες κατηκοντίσθησαν. ἐσώθησαν μέντοι αὐτῶν ἀμφὶ
τοὺς πεντεκαίδεκα εἰς τὸ Ἑλληνικόν, καὶ οὗτοι, ἐπεὶ εὐθέως
ᾔσθοντο τὸ πρᾶγμα, [ἀποχωρήσαντες] ἐν τῇ μάχῃ διαπεσόν-
5 τες ἀμελησάντων τῶν Βιθυνῶν. ταχὺ δὲ ταῦτα διαπραξά-

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

τι BM'] τί vel τὶ F τοι C (et V) αὐτῷ ante οἱ βιθ. exhibet C τὰ ἐπιτήδεια BM''] ἐπιτήδεια CF διετέλει] om. C ἐπειδὴ δὲ BM'] ἐπεὶ δ' C ἐπεὶ δὴ F_1 ἐπεὶ δὲ F_2 (et V) αὐτῷ (αὐτῶ)] τότε C ὀδρυσσῶν F ὀδυρσῶν C φύλακας] φύλακα C ἐξῇσαν] ἐξήεσαν vel ἐξήεσαν CFM'' ἐξίεσαν B 3 μεστοῦ τοῦ στρ. αὐτοῖς] τοῦ στρ. αὐτοῖς μεστοῦ C αἰχμαλώτων] ἀγρευθέντων F pr. καταμαθόντες (κατὰ μαθ. C)] καταλαβόντες F pr. ἐξήεσαν M ἐξήεσαν cett. κατειργμένοι] καθειργμένοι Ω'' ὡς ἀνδρομήκει BM''] ὡς ἐνανδρομήκει C ὡς ἐνδρομήκῃ F_1, supra ἀν ab alt. ἐν adscriptum est αὑτῶν D corr. V] αὐτῶν Ω' 4 ὑπεκχώρουν C ἀπέφυγον F ἔνθε δὲ καὶ ἔνθεν F καὶ οὗτοι Ω''] καὶ γὰρ οὗτοι Hartman ἀποχωρήσαντες Ω'' quod retinendum censent Morus et Hertlein adiecto καί ante διαπεσόντες, nobis glossema videtur vocis διαπεσόντες; ἀπεχώρησαν y vulg.

μενοι οἱ Βιθυνοὶ καὶ τοὺς σκηνοφύλακας τῶν Ὀδρυσῶν Θρᾳκῶν
ἀποκτείναντες, ἀπολαβόντες πάντα τὰ αἰχμάλωτα ἀπῆλθον·
ὥστε οἱ Ἕλληνες ἐπεὶ ᾔσθοντο, βοηθοῦντες οὐδὲν ἄλλο ηὗρον
ἢ νεκροὺς γυμνοὺς ἐν τῷ στρατοπέδῳ. ἐπεὶ μέντοι ἐπανῆλθον
οἱ Ὀδρύσαι, θάψαντες τοὺς ἑαυτῶν καὶ πολὺν οἶνον ἐκπιόντες
ἐπ' αὐτοῖς καὶ ἱπποδρομίαν ποιήσαντες, ὁμοῦ δὴ τὸ λοιπὸν
τοῖς Ἕλλησι στρατοπεδευσάμενοι ἦγον καὶ ἔκαον τὴν Βιθυνίδα.
Ἅμα δὲ τῷ ἦρι ἀποπορευόμενος ὁ Δερκυλίδας ἐκ τῶν 6
Βιθυνῶν ἀφικνεῖται εἰς Λάμψακον. ἐνταῦθα δ' ὄντος αὐτοῦ
ἔρχονται ἀπὸ τῶν οἴκοι τελῶν Ἄρακός τε καὶ Ναυβάτης καὶ
Ἀντισθένης. οὗτοι δ' ἦλθον ἐπισκεψόμενοι τά τε ἄλλα ὅπως
ἔχοι τὰ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, καὶ Δερκυλίδᾳ ἐροῦντες μένοντι ἄρχειν
καὶ τὸν ἐπιόντα ἐνιαυτόν· καὶ ἐπιστεῖλαι δὲ σφίσιν αὐτοῖς
τοὺς ἐφόρους συγκαλέσαντας τοὺς στρατιώτας εἰπεῖν ὡς ὧν
μὲν πρόσθεν ἐποίουν μέμφοιντο αὐτοῖς, ὅτι δὲ νῦν οὐδὲν ἠδί-
κουν, ἐπαινοῖεν· καὶ περὶ τοῦ λοιποῦ χρόνου εἰπεῖν ὅτι ἂν
μὲν ἀδικῶσιν, οὐκ ἐπιτρέψουσιν, ἂν δὲ δίκαια περὶ τοὺς
συμμάχους ποιῶσιν, ἐπαινέσονται αὐτούς. ἐπεὶ μέντοι συγ- 7
καλέσαντες τοὺς στρατιώτας ταῦτ' ἔλεγον, ὁ τῶν Κυρείων
προεστηκὼς ἀπεκρίνατο· Ἀλλ', ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, ἡμεῖς
μέν ἐσμεν οἱ αὐτοὶ νῦν τε καὶ πέρυσιν· ἄρχων δὲ ἄλλος μὲν
νῦν, ἄλλος δὲ τὸ παρελθόν. τὸ οὖν αἴτιον τοῦ νῦν μὲν μὴ
ἐξαμαρτάνειν, τότε δέ, αὐτοὶ ἤδη ἱκανοί ἐστε γιγνώσκειν.
συσκηνούντων δὲ τῶν τε οἴκοθεν πρέσβεων καὶ τοῦ Δερκυ- 8
λίδα, ἐπεμνήσθη τις τῶν περὶ τὸν Ἄρακον ὅτι καταλελοί-
ποιεν πρέσβεις τῶν Χερρονησιτῶν ἐν Λακεδαίμονι. τούτους δὲ

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

5 *ὀδρυσῶν* F pr. *ὀδρυσσῶν* F corr. *ὀδυρσῶν* C   *εὗρον* Ω''   *ἐπανῆλθον*] *ἦλθον* (sic) C   *ὀδρύσσαι* CF   *ἔκαον* Dindorf] *ἔκαιον* Ω''   6 *ἀποπορευόμενος*] *πορευόμενος* C   *ναυβάτης* M' (et L)] *ναυάτης* BCF (et V)   *καὶ* ante *ἐπιστ.* pon. Simon, ante *συγκαλέσαντας* exhib. Ω''   *μέμφοιντο* BM$_2$ (et V)] *μέμφοιτο* CFM'   *ἠδίκουν*] *ἐποίουν, ἠδίκουν* C   *ἂν*] *ἦν* Ω''   *ἐπιτρέψουσιν* CFM''] *ἐπιστρέψουσιν* B   *ἂν*] *ἦν* Ω''   7 *ταῦτ'* Ω''] *ταὔτ'* Dind.   *κυρείων* B corr. C$_1$ M''] *κυρίων* B pr. C$_2$F   *ἱκανοὶ ἐστ[ὲ]* F   *γιγνώσκειν* BFM$_2$ aut corr. ead. m. (et D)] *γινώσκειν* CM ante corr. (et V)   8 *τῶν π.*] *τοῦ π.* C
[*ἄ*]*ρακον* F   *χερρονησιτῶν* BM] *χερονησιτῶν* D *χερονησιωτῶν* CF (et V)

λέγειν ἔφασαν ὡς νῦν μὲν οὐ δύναιντο τὴν Χερρόνησον ἐργά-
ζεσθαι· φέρεσθαι γὰρ καὶ ἄγεσθαι ὑπὸ τῶν Θρᾳκῶν· εἰ δ'
ἀποτειχισθείη ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν, καὶ σφίσιν ἂν γῆν
πολλὴν καὶ ἀγαθὴν εἶναι ἐργάζεσθαι καὶ ἄλλοις ὁπόσοι βού-
λοιντο Λακεδαιμονίων. ὥστ' ἔφασαν οὐκ ἂν θαυμάζειν, εἰ
καὶ πεμφθείη τις Λακεδαιμονίων ἀπὸ τῆς πόλεως σὺν δυνάμει
9 *ταῦτα πράξων. ὁ οὖν Δερκυλίδας πρὸς μὲν ἐκείνους οὐκ*
εἶπεν ἣν ἔχοι γνώμην ταῦτ' ἀκούσας, ἀλλ' ἔπεμψεν αὐτοὺς
ἐπ' Ἐφέσου διὰ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, ἡδόμενος ὅτι ἔμελ-
λον ὄψεσθαι τὰς πόλεις ἐν εἰρήνῃ εὐδαιμονικῶς διαγούσας.
οἱ μὲν δὴ ἐπορεύοντο. ὁ δὲ Δερκυλίδας ἐπειδὴ ἔγνω μενε-
τέον ὄν, πάλιν πέμψας πρὸς τὸν Φαρνάβαζον ἐπήρετο πότερα
βούλοιτο σπονδὰς ἔχειν καθάπερ διὰ τοῦ χειμῶνος ἢ πόλεμον.
ἑλομένου δὲ τοῦ Φαρναβάζου καὶ τότε σπονδάς, οὕτω κατα-
λιπὼν καὶ τὰς περὶ ἐκεῖνα πόλεις [φιλίας] ἐν εἰρήνῃ διαβαίνει
τὸν Ἑλλήσποντον σὺν τῷ στρατεύματι εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ
διὰ φιλίας τῆς Θρᾴκης πορευθεὶς καὶ ξενισθεὶς ὑπὸ Σεύθου
10 *ἀφικνεῖται εἰς Χερρόνησον. ἣν καταμαθὼν πόλεις μὲν ἕνδεκα*
ἢ δώδεκα ἔχουσαν, χώραν δὲ παμφορωτάτην καὶ ἀρίστην
οὖσαν, κεκακωμένην δέ, ὥσπερ ἐλέγετο, ὑπὸ τῶν Θρᾳκῶν,
ἐπεὶ μέτρον ηὗρε τοῦ ἰσθμοῦ ἑπτὰ καὶ τριάκοντα στάδια, οὐκ
ἐμέλλησεν, ἀλλὰ θυσάμενος ἐτείχιζε, κατὰ μέρη διελὼν τοῖς
στρατιώταις τὸ χωρίον· καὶ ἆθλα αὐτοῖς ὑποσχόμενος δώσειν
τοῖς πρώτοις ἐκτειχίσασι, καὶ τοῖς ἄλλοις ὡς ἕκαστοι ἄξιοι
εἶεν, ἀπετέλεσε τὸ τεῖχος ἀρξάμενος ἀπὸ ἠρινοῦ χρόνου πρὸ

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

τὴν χερρόν. BM] *τὴν χερόν.* C corr. *τὴν χερόνν.* C pr. F (et DV) *θρακῶν*] *περσῶν* C *θαλάσσης* C *θάλασσαν* C *ὁπόσοι* vulg.] *ὁπόσοις* Ω'' *ἔφασαν* del. Cobet, sed vid. Hartman anal. Xenoph. p. 320 sq. *ἀπὸ τῆς πόλεως*] om. C 9 *δερκυλίδας* hic praeter V etiam D *ἔχοι* BM] *ἔχει* CF (et DV) *ἀλλ' ἔπεμψεν* BC] *ἀλλὰ πέμψειν* M *ἀλλ' ἀπέπεμψεν* F (et DV) *ἐπ'* Grote] *ἀπ'* Ω'' *ἡδόμενος*] *ἡδομένους* M *τὰς πόλεις*] *τὰς ἑλληνίδας πόλεις* C *ἐπειδὴ*] *ἐπεὶ* C *ἐκεῖνα* Cobet] *ἐκεῖνον* Ω'' *φιλίας* Ω'' del. Breitenbach et Dindorf *ἐν* (*ἡ* B) *εἰρ.* del. Morus *διαβαίνει* BM'' F p. ras.] *διαβαίνειν* CF_1 *χερρόν.* BM] *χερόν.* C *χερόνν.* F (et DV) 10 *ἢ δώδεκα* del. Dind. *ὑπὸ*] om. C *μέτρον* Krüger] *μετρῶν* Ω'' *εὗρε* Ω'' *ἐμέλλησεν* M'] *ἐμέλησεν* B *ἠμέλησεν* CF (et V) [*χω*]*ρίον* F *ἄξιοι εἶεν* B (sed *ἄξι* in ras.)] *εἶεν ἄξιοι* CFM''

ὀπώρας. καὶ ἐποίησεν ἐντὸς τοῦ τείχους ἕνδεκα μὲν πόλεις, πολλοὺς δὲ λιμένας, πολλὴν δὲ κἀγαθὴν σπόριμον, πολλὴν δὲ πεφυτευμένην, παμπληθεῖς δὲ καὶ παγκάλας νομὰς παντοδαποῖς κτήνεσι. ταῦτα δὲ πράξας διέβαινε πάλιν εἰς τὴν Ἀσίαν. 11

Ἐπισκοπῶν δὲ τὰς πόλεις ἑώρα τὰ μὲν ἄλλα καλῶς ἐχούσας, Χίων δὲ φυγάδας ηὗρεν Ἀταρνέα ἔχοντας χωρίον ἰσχυρόν, καὶ ἐκ τούτου ὁρμωμένους φέροντας καὶ ἄγοντας τὴν Ἰωνίαν, καὶ ζῶντας ἀπὸ τούτου. πυθόμενος δὲ ὅτι πολὺς σῖτος ἐνῆν αὐτοῖς, περιστρατοπεδευσάμενος ἐπολιόρκει· καὶ ἐν ὀκτὼ μησὶ παραστησάμενος αὐτούς, καταστήσας ἐν αὐτῷ Δράκοντα Πελληνέα ἐπιμελητήν, καὶ κατασκευάσας ἐν τῷ χωρίῳ ἔκπλεω πάντα τὰ ἐπιτήδεια, ἵνα εἴη αὐτῷ καταγωγή, ὁπότε ἀφικνοῖτο, ἀπῆλθεν εἰς Ἔφεσον, ἣ ἀπέχει ἀπὸ Σάρδεων τριῶν ἡμερῶν ὁδόν.

Καὶ μέχρι τούτου τοῦ χρόνου ἐν εἰρήνῃ διῆγον Τισσα- 12
φέρνης τε καὶ Δερκυλίδας καὶ οἱ ταύτῃ Ἕλληνες καὶ οἱ βάρβαροι. ἐπεὶ δὲ ἀφικνούμενοι πρέσβεις εἰς Λακεδαίμονα ἀπὸ τῶν Ἰωνίδων πόλεων ἐδίδασκον ὅτι εἴη ἐπὶ Τισσαφέρνει, εἰ βούλοιτο, ἀφιέναι αὐτονόμους τὰς Ἑλληνίδας πόλεις· εἰ οὖν κακῶς πάσχοι Καρία, ἔνθαπερ ὁ Τισσαφέρνους οἶκος, οὕτως ἂν ἔφασαν τάχιστα νομίζειν αὐτὸν [συγχωρήσειν] αὐτονόμους σφᾶς ἀφεῖναι· ἀκούσαντες ταῦτα οἱ ἔφοροι ἔπεμψαν πρὸς Δερκυλίδαν, καὶ ἐκέλευον αὐτὸν διαβαίνειν σὺν τῷ στρατεύματι ἐπὶ Καρίαν καὶ Φάρακα τὸν ναύαρχον σὺν ταῖς ναυσὶ παραπλεῖν. οἱ μὲν δὴ ταῦτ' ἐποίουν. ἐτύγχανε δὲ κατὰ τοῦτον 13
τὸν χρόνον καὶ Φαρνάβαζος πρὸς Τισσαφέρνην ἀφιγμένος,

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

παγκάλας B] *παγκάλους* C F pr. M″ *παγγάλους* F corr. cf. IV 1, 15

11 *εὗρεν* (*εὗρε* F) Ω″ *ζῶντας ἐκ τούτου* Ω″, corr. Herwerden *οὐ* ante *πολὺς* add. F_2 *πελληνέα*] *πεληνέα* C (et V) *ἀφικνοῖτο* BM (et V)] *ἀφικνεῖτο* CF (et D) *ἀπῆλθε* F *ἣ — ὁδὸν* del. Büchsenschütz Dindorf Kruse, defend. Grosser [Wochenschr. f. class. Philol. 1887 p. 1423] *σαρδέων* F 12 *τοῦ χρόνου ἐν εἰρήνῃ* (*εἰρήνη*) *διῆγον* BM″] *ἡσυχίαν ἦγον* C pr. *ἡσυχίαν εἶχον* C corr. *τισσ.* B] *τισ.* CFM′

ἰωνίδων] *ἑλληνίδων* C *τισσ.* B] *τισ.* CFM″, item § 13—20 *τὰς ἑλληνίδας πόλεις αὐτονόμους* C *συγχωρήσειν* Ω″] del. Cobet *ἀφεῖναι*] *εἶναι* M post *δερκυλλίδαν* B add. *ἀγγέλους* *ἐκέλευον*] *ἐκέλεον* B 13 *καὶ φαρνάβαζος* ante *κατὰ* pon. C

*ἅμα μὲν ὅτι στρατηγὸς τῶν πάντων ἀπεδέδεικτο Τισσαφέρ-
νης, ἅμα δὲ διαμαρτυρούμενος ὅτι ἕτοιμος εἴη κοινῇ πολεμεῖν
καὶ συμμάχεσθαι καὶ συνεκβάλλειν τοὺς Ἕλληνας ἐκ τῆς βασι-
λέως· † ἄλλως τε γὰρ ὑπεφθόνει τῆς στρατηγίας τῷ Τισσαφέρνει
καὶ τῆς Αἰολίδος χαλεπῶς ἔφερεν ἀπεστερημένος. ὁ δ' ἀκούων·
Πρῶτον μὲν τοίνυν, ἔφη, διάβηθι σὺν ἐμοὶ ἐπὶ Καρίαν, ἔπειτα
14 δὲ καὶ περὶ τούτων βουλευσόμεθα. ἐπεὶ δ' ἐκεῖ ἦσαν, ἔδοξεν
αὐτοῖς ἱκανὰς φυλακὰς εἰς τὰ ἐρύματα καταστήσαντας δια-
βαίνειν πάλιν ἐπὶ τὴν Ἰωνίαν. ὡς δ' ἤκουσεν ὁ Δερκυλίδας
ὅτι πάλιν πεπερακότες εἰσὶ τὸν Μαίανδρον, εἰπὼν τῷ Φάρακι
ὡς ὀκνοίη μὴ ὁ Τισσαφέρνης καὶ ὁ Φαρνάβαζος ἐρήμην οὖσαν
καταθέοντες φέρωσι καὶ ἄγωσι τὴν χώραν, διέβαινε καὶ αὐτός.
πορευόμενοι δὲ οὗτοι οὐδέν τι συντεταγμένῳ τῷ στρατεύ-
ματι, ὡς προεληλυθότων τῶν πολεμίων εἰς τὴν Ἐφεσίαν, ἐξ-
αίφνης ὁρῶσιν ἐκ τοῦ ἀντιπέρας σκοποὺς ἐπὶ τῶν μνημάτων·
15 καὶ ἀνταναβιβάσαντες εἰς τὰ παρ' ἑαυτοῖς μνημεῖα καὶ τύρ-
σεις τινὰς καθορῶσι παρατεταγμένους ᾗ αὐτοῖς ἦν ἡ ὁδὸς
Κᾶράς τε λευκάσπιδας καὶ τὸ Περσικὸν ὅσον ἐτύγχανε παρὸν
στράτευμα καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ὅσον εἶχεν ἑκάτερος αὐτῶν καὶ
τὸ ἱππικὸν μάλα πολύ, τὸ μὲν Τισσαφέρνους ἐπὶ τῷ δεξιῷ
16 κέρατι, τὸ δὲ Φαρναβάζου ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ. ὡς δὲ ταῦτα
ᾔσθετο ὁ Δερκυλίδας, τοῖς μὲν ταξιάρχοις καὶ τοῖς λοχαγοῖς
εἶπε παρατάττεσθαι τὴν ταχίστην εἰς ὀκτώ, τοὺς δὲ πελταστὰς
ἐπὶ τὰ κράσπεδα ἑκατέρωθεν καθίστασθαι καὶ τοὺς ἱππέας,
17 ὅσους γε δὴ καὶ οἵους ἐτύγχανεν ἔχων· αὐτὸς δὲ ἐθύετο. ὅσον
μὲν δὴ ἦν ἐκ Πελοποννήσου στράτευμα, ἡσυχίαν εἶχε καὶ
παρεσκευάζετο ὡς μαχούμενον· ὅσοι δὲ ἦσαν ἀπὸ Πριήνης τε
καὶ Ἀχιλλείου καὶ ἀπὸ νήσων καὶ τῶν Ἰωνικῶν πόλεων, οἱ μέν
τινες καταλιπόντες ἐν τῷ σίτῳ τὰ ὅπλα ἀπεδίδρασκον· καὶ*

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

ἀποδέδεικτο F (et V) *τῆς στρατηγίας* Leonclavius] *τῇ στρατηγίᾳ* D corr. V corr. *τῇ (τῆ) στρατιᾷ (-ᾶ)* Ω″ (cum L) 14 *ἱκανὰς φυλακὰς*] *φυλακὰς ἱκανὰς* C (et D) *ὡς* Castalio] *ὡς ὅτι* Ω″ *δὲ οὗτοι* D pr. Morus] *δὲ καὶ οὗτοι* BFM (et D corr. V)] *δὲ καὶ αὐτοὶ* C *ὁρῶσιν ἐξαίφνης* F *σκοποὺς*] *σκοποῦ* Ω″ 15 *ᾗ (ἡ)* FM″] *ἡ* C om. B *κᾶρας τὲ* M′ *κάράς τε* B *κάρας τε* F *κάρας τὲ* C (et V) *τοῦ φαρναβάζου* F 16 *ταξιάρχοις* vulg.] *ταξιάρχαις* Ω″ *ἑκατέρωθεν* BM″ | *ἑκ. μὲν* CF 17 *ἦν* post *στράτευμα* pon. C *ἀχιλείου* B *καὶ τῶν — πόλεων* del. Herwerden

γὰρ ἦν βαθὺς ὁ σῖτος ἐν τῷ Μαιάνδρου πεδίῳ· ὅσοι δὲ καὶ
ἔμενον, δῆλοι ἦσαν οὐ μενοῦντες. τὸν μὲν οὖν Φαρνάβαζον 18
ἐξηγγέλλετο μάχεσθαι κελεύειν. ὁ μέντοι Τισσαφέρνης τό τε
Κύρειον στράτευμα καταλογιζόμενος ὡς ἐπολέμησεν αὐτοῖς
καὶ τούτῳ πάντας νομίζων ὁμοίους εἶναι τοὺς Ἕλληνας, οὐκ
ἐβούλετο μάχεσθαι, ἀλλὰ πέμψας πρὸς Δερκυλίδαν εἶπεν ὅτι
εἰς λόγους βούλοιτο αὐτῷ ἀφικέσθαι. καὶ ὁ Δερκυλίδας λα-
βὼν τοὺς κρατίστους τὰ εἴδη τῶν περὶ αὐτὸν καὶ ἱππέων καὶ
πεζῶν προῆλθε πρὸς τοὺς ἀγγέλους, καὶ εἶπεν· Ἀλλὰ παρ-
εσκευασάμην μὲν ἔγωγε μάχεσθαι, ὡς ὁρᾶτε· ἐπεὶ μέντοι ἐκεῖ-
νος βούλεται εἰς λόγους ἀφικέσθαι, οὐδ' ἐγὼ ἀντιλέγω. ἂν
μέντοι ταῦτα δέῃ ποιεῖν, πιστὰ καὶ ὁμήρους δοτέον καὶ λη-
πτέον. δόξαντα δὲ ταῦτα καὶ περανθέντα, τὰ μὲν στρατεύματα 19
ἀπῆλθε, τὸ μὲν βαρβαρικὸν εἰς Τράλλεις τῆς Καρίας, τὸ δ'
Ἑλληνικὸν εἰς Λεύκοφρυν, ἔνθα ἦν Ἀρτέμιδός τε ἱερὸν μάλα
ἅγιον καὶ λίμνη πλέον ἢ σταδίου ὑπόψαμμος ἀέναος ποτίμου
καὶ θερμοῦ ὕδατος. καὶ τότε μὲν ταῦτα ἐπράχθη· τῇ δ' ὑστε-
ραίᾳ εἰς τὸ συγκείμενον χωρίον ἦλθον, καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς
πυθέσθαι ἀλλήλων ἐπὶ τίσιν ἂν τὴν εἰρήνην ποιήσαιντο. ὁ 20
μὲν δὴ Δερκυλίδας εἶπεν, εἰ αὐτονόμους ἐῴη βασιλεὺς τὰς
Ἑλληνίδας πόλεις, ὁ δὲ Τισσαφέρνης καὶ Φαρνάβαζος εἶπαν
ὅτι εἰ ἐξέλθοι τὸ Ἑλληνικὸν στράτευμα ἐκ τῆς χώρας καὶ οἱ
Λακεδαιμονίων ἁρμοσταὶ ἐκ τῶν πόλεων. ταῦτα δὲ εἰπόντες
ἀλλήλοις σπονδὰς ἐποιήσαντο, ἕως ἀπαγγελθείη τὰ λεχθέντα
Δερκυλίδᾳ μὲν εἰς Λακεδαίμονα, Τισσαφέρνει δὲ ἐπὶ βασιλέα.

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

18 ἐξηγγέλλετο CM'] ἐξηγγείλλετο B ἐξηγέλετο F pr. ἐξηγγέλετο F corr. (et V) κύρ[ι]ον F νομίζ[ω]ν F ἐβούλετο μάχεσθαι | ἐπολέμησεν C προῆλθε] προσῆλθε C pr. ἂν C] ἃ cett.' (ἅμα V) Schneidero totus hic locus vitiosus esse videtur et mancus; Dindorf in primis suis editionibus ἂν . . . δέῃ, in postremis εἰ . . . δεῖ scribendum censuit μέντοι (μέν τοι) ταῦτα BCM''] μὲν τοιαῦτα F δέῃ vulg.] δέοι C δεῖ BFM (et V) δὴ D δέη Paris. E corr. πιστὰ καὶ] om. C 19 δόξαντα . . . περανθέντα Ω''] δόξαν . . . περανθὲν Madvig, sed vide Goodwin, moods and tenses 225 τράλεις CF ἦν ἀρτέμιδός τε ἱερὸν BM''] ἦν ἀρτ. τὸ ἱερὸν C ἱερὸν ἦν ἀρτ. F pr. τὸ ἱερὸν ἦν ἀρτ. F corr. μάλα] μάλ' F ἀέναος FM'] ἀένναος BC (et V) 20 εἶπαν B] εἶπον CFM'' ἑλληνικὸν] om. C τῆς χώρας] τῆς βασιλέως χώρας C

21 Τούτων δὲ πραττομένων ἐν τῇ Ἀσίᾳ ὑπὸ Δερκυλίδα,
Λακεδαιμόνιοι κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, πάλαι ὀργιζόμενοι τοῖς
Ἠλείοις καὶ ὅτι ἐποιήσαντο συμμαχίαν πρὸς Ἀθηναίους καὶ
Ἀργείους καὶ Μαντινέας, καὶ ὅτι δίκην φάσκοντες καταδεδι-
κάσθαι αὐτῶν ἐκώλυον καὶ τοῦ ἱππικοῦ καὶ τοῦ γυμνικοῦ
ἀγῶνος, καὶ οὐ μόνον ταῦτ' ἤρκει, ἀλλὰ καὶ Λίχα παραδόντος
Θηβαίοις τὸ ἅρμα, ἐπεὶ ἐκηρύττοντο νικῶντες, ὅτε εἰσῆλθε
Λίχας στεφανώσων τὸν ἡνίοχον, μαστιγοῦντες αὐτόν, ἄνδρα
22 γέροντα, ἐξήλασαν. τούτων δ' ὕστερον καὶ Ἄγιδος πεμφθέν-
τος θῦσαι τῷ Διὶ κατὰ μαντείαν τινὰ ἐκώλυον οἱ Ἠλεῖοι μὴ
προσεύχεσθαι νίκην πολέμου, λέγοντες ὡς καὶ τὸ ἀρχαῖον εἴη
οὕτω νόμιμον, μὴ χρηστηριάζεσθαι τοὺς Ἕλληνας ἐφ' Ἑλλή-
23 νων πολέμῳ· ὥστε ἄθυτος ἀπῆλθεν. ἐκ τούτων οὖν πάντων
ὀργιζομένοις ἔδοξε τοῖς ἐφόροις καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ σωφρονίσαι
αὐτούς. πέμψαντες οὖν πρέσβεις εἰς Ἦλιν εἶπον ὅτι τοῖς τέ-
λεσι τῶν Λακεδαιμονίων δίκαιον δοκοίη εἶναι ἀφιέναι αὐτοὺς
τὰς περιοικίδας πόλεις αὐτονόμους. ἀποκριναμένων δὲ τῶν
Ἠλείων ὅτι οὐ ποιήσοιεν ταῦτα, ἐπιληίδας γὰρ ἔχοιεν τὰς
πόλεις, φρουρὰν ἔφηναν οἱ ἔφοροι. ἄγων δὲ τὸ στράτευμα
Ἆγις ἐνέβαλε διὰ τῆς Ἀχαΐας εἰς τὴν Ἠλείαν κατὰ Λάρισον.
24 ἄρτι δὲ τοῦ στρατεύματος ὄντος ἐν τῇ πολεμίᾳ καὶ κοπτομέ-
νης τῆς χώρας, σεισμὸς ἐπιγίγνεται. ὁ δ' Ἆγις θεῖον ἡγη-
σάμενος ἐξελθὼν πάλιν ἐκ τῆς χώρας διαφῆκε τὸ στράτευμα. ἐκ
δὲ τούτου οἱ Ἠλεῖοι πολὺ θρασύτεροι ἦσαν, καὶ διεπρεσβεύοντο
εἰς τὰς πόλεις, ὅσας ᾔδεσαν δυσμενεῖς τοῖς Λακεδαιμονίοις

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

21 ἠλείοις BC et DV] ἠλείοις FM, quam pravam scripturam in sequentibus indicare supersedimus καταδεδικᾶσθαι CF αὐτῶν] αὐτὸν C παραδόντος DV pr.] παραδόντες Ω ὅτε CFM (et V)] ὅτι B (et D) 22 θῦσαι BMF$_2$] θύσαι C θ[ῦσ]αι F προσεύχεσθαι] προσέχεσθαι B 23 ἐκ] καὶ F τέλεσι] τέλεσι καὶ F δοκοίη δίκαιον C αὐτοὺς] αὐτοῖς B ἀποκριναμένων] ἀποκρινομένων F ποιήσοιεν Schäfer] ποιήσοιαν F ποιήσειαν BCM″ ἄγις BCM″ ἆγις F, item fere ubique ἐνέβαλε BFM″] ἐνέβαλλε C ἀχαΐας CFM″] ἀχαιΐας B εἰς] om. C κατὰ λάρισσαν τὴν ἠλείαν C Λάρισον Portus] λάρισσαν Ω″ 24 ὄντος ἐν τῇ πολεμίᾳ (τῆ πολεμία) BM″] ἐν τῇ πολεμία ὄντος C ἐν τῇ πολεμία F ἐπιγίγνεται C (et V)] ἐπιγίνεται BFM′ εἰς τὰς] πρὸς τὰς C δυσμενεῖς οὔσας τοῖς λακ. ᾔδεσαν C

οὔσας. περιιόντι δὲ τῷ ἐνιαυτῷ φαίνουσι πάλιν οἱ ἔφοροι 25
φρουρὰν ἐπὶ τὴν Ἦλιν, καὶ συνεστρατεύοντο τῷ Ἄγιδι πλὴν
Βοιωτῶν καὶ Κορινθίων οἵ τε ἄλλοι πάντες σύμμαχοι καὶ οἱ
Ἀθηναῖοι. ἐμβαλόντος δὲ τοῦ Ἄγιδος δι' Αὐλῶνος, εὐθὺς μὲν
Λεπρεᾶται ἀποστάντες τῶν Ἠλείων προσεχώρησαν αὐτῷ, εὐθὺς
δὲ Μακίστιοι, ἐχόμενοι δ' Ἐπιταλιεῖς. διαβαίνοντι δὲ τὸν πο-
ταμὸν προσεχώρουν Λετρῖνοι καὶ Ἀμφίδολοι καὶ Μαργανεῖς.
ἐκ δὲ τούτου ἐλθὼν εἰς Ὀλυμπίαν ἔθυε τῷ Διὶ τῷ Ὀλυμπίῳ· 26
κωλύειν δὲ οὐδεὶς ἔτι ἐπειρᾶτο. θύσας δὲ πρὸς τὸ ἄστυ
ἐπορεύετο, κόπτων καὶ κάων τὴν χώραν, καὶ ὑπέρπολλα μὲν
κτήνη, ὑπέρπολλα δὲ ἀνδράποδα ἡλίσκετο ἐκ τῆς χώρας· ὥστε
ἀκούοντες καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν Ἀρκάδων καὶ Ἀχαιῶν ἑκόντες
ᾖσαν συστρατευσόμενοι καὶ μετεῖχον τῆς ἁρπαγῆς. καὶ ἐγέ-
νετο αὕτη ἡ στρατεία ὥσπερ ἐπισιτισμὸς τῇ Πελοποννήσῳ
ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο πρὸς τὴν πόλιν, τὰ μὲν προάστια καὶ τὰ 27
γυμνάσια καλὰ ὄντα ἐλυμαίνετο, τὴν δὲ πόλιν (ἀτείχιστος
γὰρ ἦν) ἐνόμισαν αὐτὸν μὴ βούλεσθαι μᾶλλον ἢ μὴ δύνασθαι
ἑλεῖν. δῃουμένης δὲ τῆς χώρας, καὶ οὔσης τῆς στρατιᾶς περὶ
Κυλλήνην, βουλόμενοι οἱ περὶ Ξενίαν τὸν λεγόμενον μεδίμνῳ
ἀπομετρήσασθαι τὸ παρὰ τοῦ πατρὸς ἀργύριον ⟨τὴν πόλιν⟩ δι'
αὑτῶν προσχωρῆσαι τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἐκπεσόντες ἐξ οἰ-
κίας ξίφη ἔχοντες σφαγὰς ποιοῦσι, καὶ ἄλλους τέ τινας ἀπο-
κτείνουσι καὶ ὅμοιόν τινα Θρασυδαίῳ ἀποκτείναντες τῷ τοῦ
δήμου προστάτῃ ᾤοντο Θρασυδαῖον ἀπεκτονέναι, ὥστε ὁ μὲν
δῆμος παντελῶς κατηθύμησε καὶ ἡσυχίαν εἶχεν, οἱ δὲ σφα- 28
γεῖς πάντ' ᾤοντο πεπραγμένα εἶναι, καὶ οἱ ὁμογνώμονες αὐτοῖς
ἐξεφέροντο τὰ ὅπλα εἰς τὴν ἀγοράν. ὁ δὲ Θρασυδαῖος ἔτι

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM· M'' = M et DV, M' = MD.

25 *περιιόντι* CFM''] *περιόντι* B   *πάντες* B] om. CFM''   *δ' Ἐπιταλιεῖς* Portus] *δὲ πεταλιεῖς* Ω''   *προσχώρουν* B   26 *ἔτι οὐδεὶς* C   *ἑκόντες*] in fine versus om. B.   *ἤεσαν* (*ᾔεσαν*) Ω''   *συνστρατευσόμενοι* F   *στρατεία* Leonclavius] *στρατιὰ* Ω'' (*στρατιᾶ* C pr. F pr.)   27 *προάστια* B] *προἄστια* F_1 *προάστεια* F_2M'' *προἄστεια* C

τὰ γυμν. CFM''] *γυμνάσια* B   *τὸν λεγόμ.* Kuhn] *τὸ λεγόμ.* Ω''   *τὸ παρὰ* Leonclavius] *παρὰ* Ω'; in V hic prorsus alia eaque certo ficticia leguntur   *τὴν πόλιν* om. Ω' inserit Leonclavius   *αὑτῶν* Ω'] *αὐτῶν* Schäfer   *δι' αὐτῶν προσποιῆσαι τὴν πόλιν τοῖς Λακ.* Otto

ξίφη] *ξίφοι* C *ξ[ί//]φη* F   *τινα*] *τι* F   28 *εἶναι*] om. F

*καθεύδων ἐτύγχανεν οὗπερ ἐμεθύσθη. ὡς δὲ ᾔσθετο ὁ δῆμος
ὅτι οὐ τέθνηκεν [ὁ Θρασυδαῖος], περιεπλήσθη ἡ οἰκία ἔνθεν
29 καὶ ἔνθεν, ὥσπερ ὑπὸ ἑσμοῦ μελιττῶν ὁ ἡγεμών. ἐπειδὴ δὲ
ἡγεῖτο ὁ Θρασυδαῖος ἀναλαβὼν τὸν δῆμον, γενομένης μάχης
ἐκράτησεν ὁ δῆμος, ἐξέπεσον δὲ πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους οἱ
ἐγχειρήσαντες ταῖς σφαγαῖς. ἐπεὶ δ' αὖ ὁ Ἆγις ἀπιὼν διέβη
πάλιν τὸν Ἀλφειόν, φρουροὺς καταλιπὼν ἐν Ἐπιταλίῳ πλησίον
τοῦ Ἀλφειοῦ καὶ Λύσιππον ἁρμοστὴν καὶ τοὺς ἐξ Ἤλιδος
φυγάδας, τὸ μὲν στράτευμα διῆκεν, αὐτὸς δὲ οἴκαδε ἀπῆλθε.
30 καὶ τὸ μὲν λοιπὸν θέρος καὶ τὸν ἐπιόντα χειμῶνα ὑπὸ τοῦ
Λυσίππου καὶ τῶν περὶ αὐτὸν ἐφέρετο καὶ ἤγετο ἡ τῶν
Ἠλείων χώρα. τοῦ δ' ἐπιόντος θέρους πέμψας Θρασυδαῖος
εἰς Λακεδαίμονα συνεχώρησε Φέας τε τὸ τεῖχος περιελεῖν καὶ
Κυλλήνης καὶ τὰς Τριφυλίδας πόλεις ἀφεῖναι Φρίξαν καὶ
Ἐπιτάλιον καὶ Λετρίνους καὶ Ἀμφιδόλους καὶ Μαργανέας,
πρὸς δὲ ταύταις καὶ Ἀκρωρείους καὶ Λασιῶνα τὸν ὑπ' Ἀρ-
κάδων ἀντιλεγόμενον. Ἤπειον μέντοι τὴν μεταξὺ πόλιν
Ἡραίας καὶ Μακίστου ἠξίουν οἱ Ἠλεῖοι ἔχειν· πρίασθαι γὰρ
ἔφασαν τὴν χώραν ἅπασαν παρὰ τῶν τότε ἐχόντων τὴν πόλιν
31 τριάκοντα ταλάντων, καὶ τὸ ἀργύριον δεδωκέναι. οἱ δὲ
Λακεδαιμόνιοι γνόντες μηδὲν δικαιότερον εἶναι βίᾳ πριαμένους
ἢ βίᾳ ἀφελομένους παρὰ τῶν ἡττόνων λαμβάνειν, ἀφιέναι
καὶ ταύτην ἠνάγκασαν· τοῦ μέντοι προεστάναι τοῦ Διὸς τοῦ
Ὀλυμπίου ἱεροῦ, καίπερ οὐκ ἀρχαίου Ἠλείοις ὄντος, οὐκ
ἀπήλασαν αὐτούς, νομίζοντες τοὺς ἀντιποιουμένους χωρίτας
εἶναι καὶ οὐχ ἱκανοὺς προεστάναι. τούτων δὲ συγχωρηθέν-
των εἰρήνη τε γίγνεται καὶ συμμαχία Ἠλείων πρὸς Λακεδαι-
μονίους. καὶ οὕτω μὲν δὴ ὁ Λακεδαιμονίων καὶ Ἠλείων
πόλεμος ἔληξε.*

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ὁ θρασυδαῖος Ω''] del. Kruse   *ἑσμοῦ* Ω''   *ὁ ἡγεμὼν*] *ἡγεμὼν* B   29 *ἐγχ[ει]ρίσαντες* F   *πάλιν* BM''] om. CF   30 *Φέας* Dindorf] *σφέας* Ω''   *Κυλλήνης* O. Müller] *κυλλήνην* Ω''   *τριφυλίδας* B] *τριφυλλίδας* CFM'   ante *Φρίξαν* Grote add. *καὶ*   *λετρίνους* BM''] *λετρίναν* CF   *μαργανεῖς* Ω''   *ἀκρωρίους* Ω''   *λασίωνα* Ω'' emend. Dindorf   *ἀντιλεγόμενον*] *λεγόμενον* C   *μακίστου* BM''] *μακίπου* C et F, ubi *ι* in ras.   31 *ἀπήλασαν*] *ἀπή-λαυσαν* B *ἀπήλλασαν* F   *γίγνεται* BCM] *γίνεται* F (et DV)

Μετὰ δὲ τοῦτο Ἆγις ἀφικόμενος εἰς Δελφοὺς καὶ τὴν iii.1
δεκάτην ἀποθύσας, πάλιν ἀπιὼν ἔκαμεν ἐν Ἡραίᾳ, γέρων
ἤδη ὤν, καὶ ἀπηνέχθη μὲν εἰς Λακεδαίμονα ἔτι ζῶν, ἐκεῖ δὲ
ταχὺ ἐτελεύτησε· καὶ ἔτυχε σεμνοτέρας ἢ κατὰ ἄνθρωπον
ταφῆς. ἐπεὶ δὲ ὡσιώθησαν αἱ ἡμέραι, καὶ ἔδει βασιλέα καθί-
στασθαι, ἀντέλεγον περὶ βασιλείας Λεωτυχίδης, υἱὸς φάσκων
Ἄγιδος εἶναι, Ἀγησίλαος δὲ ἀδελφός. εἰπόντος δὲ τοῦ Λεω- 2
τυχίδου· Ἀλλ' ὁ νόμος, ὦ Ἀγησίλαε, οὐκ ἀδελφὸν ἀλλ' υἱὸν
βασιλέως βασιλεύειν κελεύει· εἰ δὲ υἱὸς ὢν μὴ τυγχάνοι, ὁ
ἀδελφός κα ὧς βασιλεύοι. Ἐμὲ ἂν δέοι βασιλεύειν. Πῶς,
ἐμοῦ γε ὄντος; Ὅτι ὃν τὺ καλεῖς πατέρα, οὐκ ἔφη σε εἶναι
ἑαυτοῦ. Ἀλλ' ἡ πολὺ κάλλιον ἐκείνου εἰδυῖα μήτηρ καὶ νῦν
ἔτι φησίν. Ἀλλὰ ὁ Ποτειδὰν ὡς μάλα σευ ψευδομένω κατε-
μήνυσεν ἐκ τοῦ θαλάμου ἐξελάσας σεισμῷ εἰς τὸ φανερὸν
τὸν σὸν πατέρα. συνεμαρτύρησε δὲ ταῦτ' αὐτῷ καὶ ὁ ἀλη-
θέστατος λεγόμενος χρόνος εἶναι· ἀφ' οὗ γάρ τυ ἔφυσε καὶ
ἐφάνη ἐν τῷ θαλάμῳ, δεκάτῳ μηνὶ ἐγένου. οἱ μὲν τοιαῦτ'
ἔλεγον. Διοπείθης δέ, μάλα χρησμολόγος ἀνήρ, Λεωτυχίδῃ 3
συναγορεύων εἶπεν ὡς καὶ Ἀπόλλωνος χρησμὸς εἴη φυλάξασθαι
τὴν χωλὴν βασιλείαν. Λύσανδρος δὲ πρὸς αὐτὸν ὑπὲρ Ἀγησιλάου
ἀντεῖπεν ὡς οὐκ οἴοιτο τὸν θεὸν τοῦτο κελεύειν φυλάξασθαι,
μὴ προσπταίσας τις χωλεύσαι ⟨τὴν βασιλείαν⟩, ἀλλὰ μᾶλλον
μὴ οὐκ ὢν τοῦ γένους βασιλεύσειε. παντάπασι γὰρ ἂν χωλὴν

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

III. 1 *ἡραία* B *ὡσιώθησαν* Dindorf] *ὡσειώθεσαν* C *ὡς εἰώθεσαν* cett.″ *ἡμέραι*] *ἡμέραι παρῆλθον* C *δέκα ἡμέραι* Cobet *ἀντέλεγον* BM″] *ἀντέλεγεν* F *ἀντέλεγε* C *ἀδελφὸς* BM″] *ἦν ἀδ.* C *ὁ ἀδ.* F 2 *ἀλλ' υἱὸν* BFM″] *ἀλλὰ υἱὸν* C *ὢν* BM″] om. CF *κα ὧς* Jacobs et Dindorf] *καὶ ὦ* (*ᾧ* M) Ω″ *ὃν τὺ* Dindorf] *ὃν τοι* F corr. *ὅν τοι* M″ *ὃν τοι* F pr. *οὔ τοι* B *οὔ τοι* vel *ὅν τοι* C *ὃν τε* F_2 *ἀλλὰ ὁ Ποτειδὰν* Valckenaer] *ἀλλὰ ὁπότε δ' ἂν* BM″ *ἀλλ' ὁπότε δ' ἂν* CF *σοι ψευδο-μένω* (*ψευδόμενα* B) Ω″ corr. Valckenaer *κατεμάνυσεν* Valckenaer *συνεμαρτ[ύ]ρησε* F *συνεμαρτύρει* C *συν. δὲ* B] *συν.* cett.″ *ταῦτ' αὐτῷ* (*αὐτῷ*) BFM′] *ταῦτα* C *γάρ τυ* ego (= *γάρ σε*)] *γάρ τοι* Ω″ *ἔφυσε* BM″] *ἔφησε* CF_1 ut vid. *ἔφυγε* F_2 *καὶ* Ω″] del. Cobet qui etiam *τοι ἔφυσε* eicit et haec proponit: *ἀφ' οὗ γὰρ οὐκ ἐφάνη ἐν τῷ θαλάμῳ,* Hartman legi vult: *ἐξ οὗ γάρ τοι ἔφυγεν ἐκ τῶ θαλάμω* *ἐγένου* Ω″] *τὺ ἔφυς* Cobet *τοιαῦτ'*] *τοιαῦτα* C 3 *εἴη χρησμὸς* C *ὡς*] in ras. F_2 *χωλεύσαι* BCM] *χωλεῦσαι* F (et DV pr.) *χωλὸς βασιλεύσῃ* Toll

εἶναι τὴν βασιλείαν ὁπότε μὴ οἱ ἀφ' Ἡρακλέους τῆς πόλεως
4 ἡγοῖντο. τοιαῦτα δὲ ἀκούσασα ἡ πόλις ἀμφοτέρων Ἀγησίλαον
εἵλοντο βασιλέα.

Οὔπω δ' ἐνιαυτὸν ὄντος ἐν τῇ βασιλείᾳ Ἀγησιλάου,
θύοντος αὐτοῦ τῶν τεταγμένων τινὰ θυσιῶν ὑπὲρ τῆς πόλεως
εἶπεν ὁ μάντις ὅτι ἐπιβουλήν τινα τῶν δεινοτάτων φαίνοιεν
οἱ θεοί. ἐπεὶ δὲ πάλιν ἔθυεν, ἔτι δεινότερα ἔφη τὰ ἱερὰ
φαίνεσθαι. τὸ τρίτον δὲ θύοντος, εἶπεν· Ὦ Ἀγησίλαε, ὥσπερ
εἰ ἐν αὐτοῖς εἴημεν τοῖς πολεμίοις, οὕτω μοι σημαίνεται. ἐκ
δὲ τούτου θύοντες καὶ τοῖς ἀποτροπαίοις καὶ τοῖς σωτῆρσι,
καὶ μόλις καλλιερήσαντες, ἐπαύσαντο. ληγούσης δὲ τῆς θυσίας
ἐντὸς πένθ' ἡμερῶν καταγορεύει τις πρὸς τοὺς ἐφόρους ἐπι-
5 βουλὴν καὶ τὸν ἀρχηγὸν τοῦ πράγματος Κινάδωνα. οὗτος δ'
ἦν καὶ τὸ εἶδος νεανίσκος καὶ τὴν ψυχὴν εὔρωστος, οὐ μέντοι
τῶν ὁμοίων. ἐρομένων δὲ τῶν ἐφόρων πῶς φαίη τὴν πρᾶξιν
ἔσεσθαι, εἶπεν ὁ εἰσαγγείλας ὅτι ὁ Κινάδων ἀγαγὼν αὐτὸν
ἐπὶ τὸ ἔσχατον τῆς ἀγορᾶς ἀριθμῆσαι κελεύοι ὁπόσοι εἶεν
Σπαρτιᾶται ἐν τῇ ἀγορᾷ. καὶ ἐγώ, ἔφη, ἀριθμήσας βασιλέα
τε καὶ ἐφόρους καὶ γέροντας καὶ ἄλλους ὡς τετταράκοντα,
ἠρόμην· Τί δή με τούτους, ὦ Κινάδων, ἐκέλευσας ἀριθμῆσαι;
ὁ δὲ εἶπε· Τούτους, ἔφη, νόμιζέ σοι πολεμίους εἶναι, τοὺς δ'
ἄλλους πάντας συμμάχους πλέον ἢ τετρακισχιλίους ὄντας τοὺς
ἐν τῇ ἀγορᾷ. ἐπιδεικνύναι δ' αὐτὸν ἔφη ἐν ταῖς ὁδοῖς ἔνθα
μὲν ἕνα, ἔνθα δὲ δύο πολεμίους ἀπαντῶντας, τοὺς δ' ἄλλους
ἅπαντας συμμάχους· καὶ ὅσοι δὴ ἐν τοῖς χωρίοις Σπαρτιατῶν
τύχοιεν ὄντες, ἕνα μὲν πολέμιον τὸν δεσπότην, συμμάχους δ'
6 ἐν ἑκάστῳ πολλούς. ἐρωτώντων δὲ τῶν ἐφόρων πόσους φαίη
καὶ τοὺς συνειδότας τὴν πρᾶξιν εἶναι, λέγειν καὶ περὶ τούτου
ἔφη αὐτὸν ὡς σφίσι μὲν τοῖς προστατεύουσιν οὐ πάνυ πολλοί,

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

οἱ BM''] om. CF 4 ἡ πόλις ἀκούσασα C ἔθυεν Morus] ἔθυσεν Ω'' σημαίνεται] φαίνεται C 5 νεανίσκος Ω''] νεανικὸς Naber εὔρωστος] εὔρρωστος CF corr. αὐτὸν] αὐτὸν B ut vid. κελεύοι] κελεύει C πλέον — συμμάχους B] om. CFM'' δύο Leonclavius] om. B ὅσοι δὴ Ω'' (etiam L)] ὅσοι δὲ vulg. χωρίοις in ras. B 6 τὴν πρᾶξιν] πράξιν B

*ἀξιόπιστοι δὲ συνειδεῖεν· αὐτοὶ μέντοι πᾶσιν ἔφασαν συνει-
δέναι καὶ εἵλωσι καὶ νεοδαμώδεσι καὶ τοῖς ὑπομείοσι καὶ τοῖς
περιοίκοις· ὅπου γὰρ ἐν τούτοις τις λόγος γένοιτο περὶ
Σπαρτιατῶν, οὐδένα δύνασθαι κρύπτειν τὸ μὴ οὐχ ἡδέως ἂν
καὶ ὠμῶν ἐσθίειν αὐτῶν. πάλιν οὖν ἐρωτώντων· Ὅπλα δὲ* 7
*πόθεν ἔφασαν λήψεσθαι; . . . τὸν δ' εἰπεῖν ὅτι οἱ μὲν δήπου
συντεταγμένοι ἡμῶν αὐτοὶ ἐφ' ὅσον γε δεῖ ὅπλα κεκτήμεθα,
τῷ δ' ὄχλῳ, ἀγαγόντα εἰς τὸν σίδηρον ἐπιδεῖξαι αὐτὸν ἔφη
πολλὰς μὲν μαχαίρας, πολλὰ δὲ ξίφη, πολλοὺς δὲ ὀβελίσκους,
πολλοὺς δὲ πελέκεις καὶ ἀξίνας, πολλὰ δὲ δρέπανα. λέγειν
δ' αὐτὸν ἔφη ὅτι καὶ ταῦτα ὅπλα πάντ' εἴη ὁπόσοις ἄνθρωποι
καὶ γῆν καὶ ξύλα καὶ λίθους ἐργάζονται, καὶ τῶν ἄλλων δὲ
τεχνῶν τὰς πλείστας τὰ ὄργανα ὅπλα ἔχειν ἀρκοῦντα, ἄλλως
τε καὶ πρὸς ἀόπλους. πάλιν αὖ ἐρωτώμενος ἐν τίνι χρόνῳ
μέλλοι ταῦτα πράττεσθαι, εἶπεν ὅτι ἐπιδημεῖν οἱ παρηγγελ-
μένον εἴη. ἀκούσαντες ταῦτα οἱ ἔφοροι ἐσκεμμένα τε λέγειν* 8
*ἡγήσαντο αὐτὸν καὶ ἐξεπλάγησαν, καὶ οὐδὲ τὴν μικρὰν καλου-
μένην ἐκκλησίαν συλλέξαντες, ἀλλὰ συλλεγόμενοι τῶν γερόν-
των ἄλλος ἄλλοθι ἐβουλεύσαντο πέμψαι τὸν Κινάδωνα εἰς
Αὐλῶνα σὺν ἄλλοις τῶν νεωτέρων καὶ κελεῦσαι ἥκειν ἄγοντα
τῶν Αὐλωνιτῶν τέ τινας καὶ τῶν εἱλώτων τοὺς ἐν τῇ σκυ-
τάλῃ γεγραμμένους. ἀγαγεῖν δὲ ἐκέλευον καὶ τὴν γυναῖκα,
ἣ καλλίστη μὲν αὐτόθι ἐλέγετο εἶναι, λυμαίνεσθαι δ' ἐδόκει
τοὺς ἀφικνουμένους Λακεδαιμονίων καὶ πρεσβυτέρους καὶ
νεωτέρους. ὑπηρετήκει δὲ καὶ ἄλλ' ἤδη ὁ Κινάδων τοῖς* 9
*ἐφόροις τοιαῦτα. καὶ τότε δὴ ἔδοσαν τὴν σκυτάλην ἐκείνῳ
ἐν ᾗ γεγραμμένοι ἦσαν οὓς ἔδει συλληφθῆναι. ἐρομένου δὲ*

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

συνειδεῖεν B (et DV)] *συνιδεῖν* M *συνειδοῖεν* CF *ἔφασαν* Ω''] del. Hertlein *ἐν τούτοις*] om. C *περὶ*] om. C *οὐδένα*] *οὐδένα ἂν* C *οὐδὲν ἂν* BFM'' 7 *αὐτοὶ ἐφ' ὅσον δεῖ ὅπλα* Madvig, nos retinuimus *γε*] *αὐτοὶ ἔφασάν γε* (*τε* C) *ὅπλα* Ω'', Sauppe del. *ἔφασάν γε* *πολλὰ δὲ δρέπανα*] *καὶ δρέπανα δὲ πολλὰ* C *ταῦτα ὅπλα*] *ταῦτ' ὅπλα* F *ἐργάζονται καὶ λίθους* C *μέλλοι* B] *μέλλει* CFM'' *οἱ παρ.*] *οἰ παρ.* B 8 *ἐσκεμμένα*] *ἐσκεμμένους* B *ἄλλος* Ω''] *ἄλλοι* Halbertsma *ἐδόκει* Cobet] *ἐώκει* (*ἑώκει* DV) Ω'' *ἀφικνουμένους*] *ἀθηναίους* B 9 *ἐκείνω* B *αὐτῷ* (*αὐτῶ*) CFM''

τίνας ἄγοι μεθ᾽ ἑαυτοῦ τῶν νέων, Ἴθι, ἔφασαν, καὶ τὸν πρεσβύτατον τῶν ἱππαγρετῶν κέλευέ σοι συμπέμψαι ἓξ ἢ ἑπτὰ οἳ ἂν τύχωσι παρόντες. ἐμεμελήκει δὲ αὐτοῖς ὅπως ὁ ἱππαγρέτης εἰδείη οὓς δέοι πέμπειν, καὶ οἱ πεμπόμενοι εἰδεῖεν ὅτι Κινάδωνα δέοι συλλαβεῖν. εἶπον δὲ καὶ τοῦτο τῷ Κινάδωνι, ὅτι πέμψοιεν τρεῖς ἁμάξας, ἵνα μὴ πεζοὺς ἄγωσι τοὺς ληφθέντας, ἀφανίζοντες ὡς ἐδύναντο μάλιστα ὅτι ἐφ᾽ ἕνα

10 *ἐκεῖνον ἔπεμπον. ἐν δὲ τῇ πόλει οὐ συνελάμβανον αὐτόν, ὅτι τὸ πρᾶγμα οὐκ ᾔδεσαν ὁπόσον τὸ μέγεθος εἴη, καὶ ἀκοῦσαι πρῶτον ἐβούλοντο τοῦ Κινάδωνος οἵτινες εἶεν οἱ συμπράττοντες, πρὶν αἰσθέσθαι αὐτοὺς ὅτι μεμήνυνται, ἵνα μὴ ἀποδρῶσιν. ἔμελλον δὲ οἱ συλλαβόντες αὐτὸν μὲν κατέχειν, τοὺς δὲ συνειδότας πυθόμενοι αὐτοῦ γράψαντες ἀποπέμπειν τὴν ταχίστην τοῖς ἐφόροις. οὕτω δ᾽ ἔσχον οἱ ἔφοροι πρὸς τὸ*

11 *πρᾶγμα, ὥστε καὶ μόραν ἱππέων ἔπεμψαν τοῖς ἐπ᾽ Αὐλῶνος. ἐπεὶ δ᾽ εἰλημμένου τοῦ ἀνδρὸς ἧκεν ἱππεὺς φέρων τὰ ὀνόματα ὧν ὁ Κινάδων ἀπέγραψε, παραχρῆμα τόν τε μάντιν Τισαμενὸν καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἐπικαιριωτάτους συνελάμβανον. ὡς δ᾽ ἀνήχθη ὁ Κινάδων καὶ ἠλέγχετο, καὶ ὡμολόγει πάντα καὶ τοὺς συνειδότας ἔλεγε, τέλος αὐτὸν ἤροντο τί καὶ βουλόμενος ταῦτα πράττοι. ὁ δ᾽ ἀπεκρίνατο, μηδενὸς ἥττων εἶναι ἐν Λακεδαίμονι. ἐκ τούτου μέντοι ἤδη δεδεμένος καὶ τὼ χεῖρε καὶ τὸν τράχηλον ἐν κλοιῷ μαστιγούμενος καὶ κεντούμενος αὐτός τε καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ κατὰ τὴν πόλιν περιήγοντο. καὶ οὗτοι μὲν δὴ τῆς δίκης ἔτυχον.*

IV.1 *Μετὰ δὲ ταῦτα Ἡρώδας τις Συρακόσιος ἐν Φοινίκῃ ὢν μετὰ ναυκλήρου τινός, καὶ ἰδὼν τριήρεις Φοινίσσας, τὰς μὲν*

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

ἄγοι] ἄγει C ἴθι] ἴσθι B ἔφασαν Hertlein] ἔφη Ω″ ἱππαγρωτῶν . . . ἱππαγρώτης B εἰδείη FM″] εἰδοίη C οὐδεὶς B πέμπειν δέοι C εἰδεῖεν M″] εἰδεῖν B εἰδοῖεν CF πέμψειεν C 10 πρῶτον CFM″] om. B αἰσθέσθαι M″] αἴσθεσθαι B ἐσθέσθαι C αἰθέσθαι F αὐτοὺς] αὐτὰ CF μόραν Leonclavius] μοῖραν BC pr. FM″ μοίραν C corr. 11 εἰλημμένου BM et V cons. D] εἰλομένου C pr. εἱλομένου C corr. F_1 (δειλημμένου pro δ᾽ εἰλ. D) ἀπέγραψεν F

ἄλλους τοὺς B] om. CFM″ συνελάμβανεν F αὐτός τε BF (et DV)] αὐτὸς τὲ C αὐτὸς M περιήγοντο BM″] περιεγένοντο CF δὴ τῆς] διττῆς Morus

IV. 1 ἡρώδας C συρακούσ. BFM′ συρρακούσ. C (et V)

καταπλεούσας ἄλλοθεν, τὰς δὲ καὶ αὐτοῦ πεπληρωμένας, τὰς δὲ καὶ ἔτι κατασκευαζομένας, προσακούσας δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι τριακοσίας αὐτὰς δέοι γενέσθαι, ἐπιβὰς ἐπὶ τὸ πρῶτον ἀναγόμενον πλοῖον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐξήγγειλε τοῖς Λακεδαιμονίοις ὡς βασιλέως καὶ Τισσαφέρνους τὸν στόλον τοῦτον παρασκευαζομένων· ὅποι δὲ οὐδὲν ἔφη εἰδέναι. ἀνεπτερωμένων δὲ τῶν 2
Λακεδαιμονίων καὶ τοὺς συμμάχους συναγόντων καὶ βουλευομένων τί χρὴ ποιεῖν, Λύσανδρος νομίζων καὶ τῷ ναυτικῷ πολὺ περιέσεσθαι τοὺς Ἕλληνας καὶ τὸ πεζὸν λογιζόμενος ὡς ἐσώθη τὸ μετὰ Κύρου ἀναβάν, πείθει τὸν Ἀγησίλαον ὑποστῆναι, ἂν αὐτῷ δῶσι τριάκοντα μὲν Σπαρτιατῶν, εἰς δισχιλίους δὲ τῶν νεοδαμώδων, εἰς ἑξακισχιλίους δὲ τὸ σύνταγμα τῶν συμμάχων, στρατεύεσθαι εἰς τὴν Ἀσίαν. πρὸς δὲ τούτῳ τῷ λογισμῷ καὶ αὐτὸς συνεξελθεῖν αὐτῷ ἐβούλετο, ὅπως τὰς δεκαρχίας τὰς κατασταθείσας ὑπ' ἐκείνου ἐν ταῖς πόλεσιν, ἐκπεπτωκυίας δὲ διὰ τοὺς ἐφόρους, οἳ τὰς πατρίους πολιτείας παρήγγειλαν, πάλιν καταστήσειε μετ' Ἀγησιλάου.
ἐπαγγειλαμένου δὲ τοῦ Ἀγησιλάου τὴν στρατείαν, διδόασί τε 3
οἱ Λακεδαιμόνιοι ὅσαπερ ᾔτησε καὶ ἑξαμήνου σῖτον. ἐπεὶ δὲ θυσάμενος ὅσα ἔδει καὶ τἆλλα καὶ τὰ διαβατήρια ἐξῆλθε, ταῖς μὲν πόλεσι διαπέμψας ἀγγέλους προεῖπεν ὅσους τε δέοι ἑκασταχόθεν πέμπεσθαι καὶ ὅπου παρεῖναι, αὐτὸς δ' ἐβουλήθη ἐλθὼν θῦσαι ἐν Αὐλίδι, ἔνθαπερ ὁ Ἀγαμέμνων ὅτ' εἰς Τροίαν ἔπλει ἐθύετο. ὡς δ' ἐκεῖ ἐγένετο, πυθόμενοι οἱ βοιώταρ- 4
χοι ὅτι θύοι, πέμψαντες ἱππέας τοῦ τε λοιποῦ εἶπαν μὴ θύειν καὶ οἷς ἐνέτυχον ἱεροῖς τεθυμένοις διέρριψαν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ. ὁ δ' ἐπιμαρτυράμενος τοὺς θεοὺς καὶ ὀργιζόμενος, ἀναβὰς

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

καὶ τοῦτο] τοῦτο B pr. τισσ. B] τισ. cett.'', item toto capite ὅποι FM''] ὅπη BC 2 συναγαγόντων C βουλευομένων] βουλομένων B τὸ ναυτικὸν C pr. ἂν] ἢν Ω'' δῶσι BM''] δώσῃ C δῶσ F νεοδαμωδῶν Ω'' αὐτῷ (αὐτῶ) BFM''] τούτῳ C ἐκείνου] αὐτοῦ C ἐφόρους] ἐπιφόρους F_1 καταστήσειεν B 3 στρατείαν] στρατιὰν Ω'' ἑξαμήνου] ἑκμήνου Cobet τἆλλα M'] τἆλλα B (et V) τ'ἄλλα F τ'ἀλλα C ὅπου Morus] ὅσους Ω'' ὅποι Dindorf θῦσαι BCM] θύσαι F 4 βοιώταρχοι CM'] βιώταρχοι BF (βοιωτάρχοι V) εἶπαν B] εἶπον FM'' om. C ἱεροῖς] ἱερεῖς F ἐπιμαρτυράμενος BC] ἐπιμαρτυρόμενος FM''

ἐπὶ τὴν τριήρη ἀπέπλει. ἀφικόμενος δὲ ἐπὶ Γεραστόν, καὶ
συλλέξας ἐκεῖ ὅσον ἐδύνατο τοῦ στρατεύματος πλεῖστον εἰς
Ἔφεσον τὸν στόλον ἐποιεῖτο.
5 *Ἐπεὶ δὲ ἐκεῖσε ἀφίκετο, πρῶτον μὲν Τισσαφέρνης πέμ-*
ψας ἤρετο αὐτὸν τίνος δεόμενος ἥκοι. ὁ δ' εἶπεν αὐτονόμους
καὶ τὰς ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεις εἶναι, ὥσπερ καὶ τὰς ἐν τῇ παρ'
ἡμῖν Ἑλλάδι. πρὸς ταῦτ' εἶπεν ὁ Τισσαφέρνης· Εἰ τοίνυν
θέλεις σπείσασθαι ἕως ἂν ἐγὼ πρὸς βασιλέα πέμψω, οἶμαι
ἄν σε ταῦτα διαπραξάμενον ἀποπλεῖν, εἰ βούλοιο. Ἀλλὰ βου-
λοίμην ἄν, ἔφη, εἰ μὴ οἰοίμην γε ὑπὸ σοῦ ἐξαπατᾶσθαι. Ἀλλ'
ἔξεστιν, ἔφη, σοὶ τούτων πίστιν λαβεῖν ἦ μὴν ἀδόλως 〈ἐμὲ
ταῦτα πράξειν. Καὶ σοὶ δέ, ἔφη, ἔξεστι παρ' ἐμοῦ πίστιν
λαβεῖν ἦ μὴν ἀδόλως〉 σοῦ πράττοντος ταῦτα ἡμᾶς μηδὲν τῆς
6 *σῆς ἀρχῆς ἀδικήσειν ἐν ταῖς σπονδαῖς. ἐπὶ τούτοις ῥηθεῖσι*
Τισσαφέρνης μὲν ὤμοσε τοῖς πεμφθεῖσι πρὸς αὐτὸν Ἡριπ-
πίδᾳ καὶ Δερκυλίδᾳ καὶ Μεγίλλῳ ἦ μὴν πράξειν ἀδόλως τὴν
εἰρήνην, ἐκεῖνοι δὲ ἀντώμοσαν ὑπὲρ Ἀγησιλάου Τισσαφέρνει
ἦ μὴν ταῦτα πράττοντος αὐτοῦ ἐμπεδώσειν τὰς σπονδάς. ὁ
μὲν δὴ Τισσαφέρνης ἃ ὤμοσεν εὐθὺς ἐψεύσατο· ἀντὶ γὰρ τοῦ
εἰρήνην ἔχειν στράτευμα πολὺ παρὰ βασιλέως πρὸς ᾧ εἶχε
πρόσθεν μετεπέμπετο. Ἀγησίλαος δέ, καίπερ αἰσθανόμενος
ταῦτα, ὅμως ἐνέμενε ταῖς σπονδαῖς.
7 *Ὡς δὲ ἡσυχίαν τε καὶ σχολὴν ἔχων ὁ Ἀγησίλαος δι-*
έτριβεν ἐν τῇ Ἐφέσῳ, ἅτε συντεταραγμένων ἐν ταῖς πόλεσι
τῶν πολιτειῶν, καὶ οὔτε δημοκρατίας ἔτι οὔσης, ὥσπερ ἐπ'
Ἀθηναίων, οὔτε δεκαρχίας, ὥσπερ ἐπὶ Λυσάνδρου, ἅτε γιγνώ-
σκοντες πάντες τὸν Λύσανδρον, προσέκειντο αὐτῷ ἀξιοῦντες

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

γεραστὸν Ω] *γεραιστὸν* C corr. (et DV) *ἐποιεῖτο τὸν στόλον* C
5 *θέλεις* Ω″] *ἐθέλεις* Cobet *οἰοίμην γε*] *οἴει γε* C *οἰ*//// F *ἐμὲ — ἀδόλως* inseruit Cobet itemque multo postea Cobeti immemor Hartman] om. Ω″, *δόντα καὶ παρ' ἐμοῦ πίστιν* inser. Dindorf, plura excidisse suspic. Madvig 6 *ἡριππ.* CFM_2] *ἠριππ.* BM″ *Μεγίλλῳ* Dindorf] *μεγιάλω* BFM″ *μεγιαλίω* C *τισσ.* hic C *πράττοντος* C] *προστάττοντος* BM″ *προσττάττοντος* F *παρὰ* BM″] om. CF *ἐνέμενε* Cobet Hartman alii respicientes Agesil. 1, 11: *ἐνέμεινε*] *ἐπέμενε* BCM″ *ἐπέμεινε* F, sed *ει* in ras. 7 *δὲ* C (et DV)] *δὴ* BFM *ἔχων*] *ἄγων* C *γιγνώσκοντες* BM″] *γινώσκοντες* CF *αὐτ[ῷ]* F

διαπράττεσθαι αὐτὸν παρ' Ἀγησιλάου ὧν ἐδέοντο· καὶ διὰ
ταῦτα ἀεὶ παμπληθὴς ὄχλος θεραπεύων αὐτὸν ἠκολούθει,
ὥστε ὁ μὲν Ἀγησίλαος ἰδιώτης ἐφαίνετο, ὁ δὲ Λύσανδρος
βασιλεύς. ὅτι μὲν οὖν ἔμηνε καὶ τὸν Ἀγησίλαον ταῦτα 8
ἐδήλωσεν ὕστερον· οἵ γε μὴν ἄλλοι τριάκοντα ὑπὸ τοῦ φθό-
νου οὐκ ἐσίγων, ἀλλ' ἔλεγον πρὸς τὸν Ἀγησίλαον ὡς παρά-
νομα ποιοίη Λύσανδρος τῆς βασιλείας ὀγκηρότερον διάγων.
ἐπεὶ δὲ καὶ ἤρξατο προσάγειν τινὰς τῷ Ἀγησιλάῳ ὁ Λύσαν-
δρος, πάντας οἷς γνοίη αὐτὸν συμπράττοντά τι ἡττωμένους
ἀπέπεμπεν. ὡς δ' ἀεὶ τὰ ἐναντία ὧν ἐβούλετο ἀπέβαινε τῷ
Λυσάνδρῳ, ἔγνω δὴ τὸ γιγνόμενον· καὶ οὔτε ἕπεσθαι ἑαυτῷ
ἔτι εἴα ὄχλον τοῖς τε συμπρᾶξαί τι δεομένοις σαφῶς ἔλεγεν
ὅτι ἔλαττον ἕξοιεν, εἰ αὐτὸς παρείη. βαρέως δὲ φέρων τῇ 9
ἀτιμίᾳ, προσελθὼν εἶπεν· Ὦ Ἀγησίλαε, μειοῦν μὲν ἄρα σύγε
τοὺς φίλους ἠπίστω. Ναὶ μὰ Δί', ἔφη, τούς γε βουλομένους
ἐμοῦ μείζους φαίνεσθαι· τοὺς δέ γε αὔξοντας εἰ μὴ ἐπισταί-
μην ἀντιτιμᾶν, αἰσχυνοίμην ἄν. καὶ ὁ Λύσανδρος εἶπεν·
Ἀλλ' ἴσως καὶ μᾶλλον εἰκότα σὺ ποιεῖς ἢ ἐγὼ ἔπραττον.
τάδε οὖν μοι ἐκ τοῦ λοιποῦ χάρισαι, ὅπως ἂν μήτ' αἰσχύνω-
μαι ἀδυνατῶν παρὰ σοὶ μήτ' ἐμποδών σοι ὦ, ἀπόπεμψόν ποί
με. ὅπου γὰρ ἂν ὦ, πειράσομαι ἐν καιρῷ σοι εἶναι. εἰπόντος 10
δὲ ταῦτα ἔδοξε καὶ τῷ Ἀγησιλάῳ οὕτω ποιῆσαι, καὶ πέμπει
αὐτὸν ἐφ' Ἑλλησπόντου. ἐκεῖ δὲ ὁ Λύσανδρος αἰσθόμενος
Σπιθριδάτην τὸν Πέρσην ἐλαττούμενόν τι ὑπὸ Φαρναβάζου,
διαλέγεται αὐτῷ καὶ πείθει ἀποστῆναι ἔχοντα τούς τε παῖδας
καὶ τὰ περὶ αὐτὸν χρήματα καὶ ἱππέας ὡς διακοσίους. καὶ
τὰ μὲν ἄλλα κατέλιπεν ἐν Κυζίκῳ, αὐτὸν δὲ καὶ τὸν υἱὸν
ἀναβιβασάμενος ἧκεν ἄγων πρὸς Ἀγησίλαον. ἰδὼν δὲ ὁ Ἀγη-
σίλαος ἥσθη τε τῇ πράξει καὶ εὐθὺς ἀνεπυνθάνετο περὶ τῆς
Φαρναβάζου χώρας τε καὶ ἀρχῆς.

Ἐπεὶ δὲ μέγα φρονήσας ὁ Τισσαφέρνης ἐπὶ τῷ κατα- 11

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

8 ἔμηνε Ω''] ἔδακνε Übelen   γιγνόμενον B pr.] γινόμενον B corr. CFM'']   συμπρᾶξαί FM''] συμπράξαι B συμπράξαί C   9 codicum pars vel ἆρα scribunt vel interrogationis signum post ἠπίστω ponunt   ναὶ BM''] καὶ CF₁   ἀλλ' ἴσως καὶ B] ἴσως ἔφη καὶ CFM''   μ[οι] F   ποί με] ποῖ με Ω''   10 ἑλλησπόντου] ἑλλήσποντον C   αὐτὸν Ω''   ἱππέας] ἱππεῖς Ω''   κατέλιπεν] κατέλειπεν C

βάντι στρατεύματι παρὰ βασιλέως προεῖπεν Ἀγησιλάῳ πόλεμον, εἰ μὴ ἀπίοι ἐκ τῆς Ἀσίας, οἱ μὲν ἄλλοι σύμμαχοι καὶ Λακεδαιμονίων οἱ παρόντες μάλα ἀχθεσθέντες φανεροὶ ἐγένοντο, νομίζοντες ἐλάττω τὴν παροῦσαν εἶναι δύναμιν Ἀγησιλάῳ τῆς βασιλέως παρασκευῆς, Ἀγησίλαος δὲ μάλα φαιδρῷ τῷ προσώπῳ ἀπαγγεῖλαι Τισσαφέρνει τοὺς πρέσβεις ἐκέλευσεν ὡς πολλὴν χάριν αὐτῷ ἔχοι, ὅτι ἐπιορκήσας αὐτὸς μὲν πολεμίους τοὺς θεοὺς ἐκτήσατο, τοῖς δ' Ἕλλησι συμμάχους ἐποίησεν. ἐκ δὲ τούτου εὐθὺς τοῖς μὲν στρατιώταις παρήγγειλε συσκευάζεσθαι ὡς εἰς στρατείαν, ταῖς δὲ πόλεσιν εἰς ἃς ἀνάγκη ἦν ἀφικνεῖσθαι στρατευομένῳ ἐπὶ Καρίαν προεῖπεν ἀγορὰν παρασκευάζειν. ἐπέστειλε δὲ καὶ Ἴωσι καὶ Αἰολεῦσι καὶ Ἑλλησποντίοις πέμπειν πρὸς ἑαυτὸν εἰς Ἔφεσον τοὺς συστρατευσομένους.
12 ὁ δὲ Τισσαφέρνης, καὶ ὅτι ἱππικὸν οὐκ εἶχεν ὁ Ἀγησίλαος, ἡ δὲ Καρία ἄφιππος ἦν, καὶ ὅτι ἡγεῖτο αὐτὸν ὀργίζεσθαι αὐτῷ διὰ τὴν ἀπάτην, τῷ ὄντι νομίσας ἐπὶ τὸν αὑτοῦ οἶκον εἰς Καρίαν αὐτὸν ὁρμήσειν, τὸ μὲν πεζὸν ἅπαν διεβίβασεν ἐκεῖσε, τὸ δ' ἱππικὸν εἰς τὸ Μαιάνδρου πεδίον περιῆγε, νομίζων ἱκανὸς εἶναι καταπατῆσαι τῇ ἵππῳ τοὺς Ἕλληνας, πρὶν εἰς τὰ δύσιππα ἀφικέσθαι. ὁ δ' Ἀγησίλαος ἀντὶ τοῦ ἐπὶ Καρίαν ἰέναι εὐθὺς τἀναντία ἀποστρέψας ἐπὶ Φρυγίας ἐπορεύετο, καὶ τάς τ' ἐν τῇ πορείᾳ ⟨ἀπαντώσας δυνάμεις ἀναλαμβάνων ἦγε καὶ τὰς⟩ πόλεις κατεστρέφετο καὶ ἐμβαλὼν ἀπροσδοκήτοις παμπληθῆ χρήματα ἐλάμβανε.
13 καὶ τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἀσφαλῶς διεπορεύετο· οὐ πόρρω δ' ὄντος Δασκυλείου, προϊόντες αὐτοῦ οἱ ἱππεῖς ἤλαυνον ἐπὶ λόφον τινά, ὡς προΐδοιεν τί τἄμπροσθεν εἴη. κατὰ

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

11 ἀπίοι] ἀπείοι CF pr. σύμμαχοι] καὶ σύμμ. B καὶ οἱ λακεδαιμονίων (λακεδαιμόνιοι pr.) παρόντες C δύναμιν εἶναι CF ἔχοι B et Agesil. 1, 16] ἔχει CFM″ τοῖς δ' ἑλλ.] τοῖς ἑλλ. δὲ C ἐποίησε C τοῖς post εὐθὺς supra vers. B συστρατευομένους F 12 αὑτοῦ Hertlein] αὐτοῦ Ω″ εἰς καρίαν Ω″] del. Cobet, defend. Kruse ἱππικὸν] ἱππικὸν ἅπαν C περιῆγεν ante εἰς τὸ pon. C ἱκανὸς BM] ἱκανὸν C (et DV) cons. F καταπατῆσθαι B τῇ (τῆ M) πορεία CM″ τῇ πορία B πορεία F ἀπαντώσας — τὰς ex Agesilao inser. Valckenaer ἀπροσδοκήτοις] ἀπροσδοκήτως C prob. Cobet 13 δασκυλίου Ω″ corr. Dindorf προϊόντες Leonclavius] προϊόντος Ω″ αὐτοῦ Ω″] αὐτῷ Köppen ἤλαυνον] ἤλαυλον M ἔλαυνον CF, mox idem ἤλαυνον τὰ ἔμπροσθεν C

*τύχην δέ τινα καὶ οἱ τοῦ Φαρναβάζου ἱππεῖς οἱ περὶ Ῥαθίνην
καὶ Βαγαῖον τὸν νόθον ἀδελφόν, ὄντες παρόμοιοι τοῖς
Ἕλλησι τὸν ἀριθμόν, πεμφθέντες ὑπὸ Φαρναβάζου ἤλαυ-
νον καὶ οὗτοι ἐπὶ τὸν αὐτὸν τοῦτον λόφον. ἰδόντες δὲ ἀλ-
λήλους οὐδὲ τέτταρα πλέθρα ἀπέχοντας, τὸ μὲν πρῶτον ἔστη-
σαν ἀμφότεροι, οἱ μὲν Ἕλληνες ἱππεῖς ὥσπερ φάλαγξ ἐπὶ
τεττάρων παρατεταγμένοι, οἱ δὲ βάρβαροι τοὺς πρώτους οὐ
πλέον ἢ εἰς δώδεκα ποιήσαντες, τὸ βάθος δ' ἐπὶ πολλῶν.
ἔπειτα μέντοι πρόσθεν ὥρμησαν οἱ βάρβαροι. ὡς δ' εἰς* 14
*χεῖρας ἦλθον, ὅσοι μὲν τῶν Ἑλλήνων ἔπαισάν τινας, πάντες
συνέτριψαν τὰ δόρατα, οἱ δὲ Πέρσαι κρανέϊνα παλτὰ ἔχοντες
ταχὺ δώδεκα μὲν ἱππέας, δύο δ' ἵππους ἀπέκτειναν. ἐκ δὲ
τούτου ἐτρέφθησαν οἱ Ἕλληνες ἱππεῖς. βοηθήσαντος δὲ Ἀγη-
σιλάου σὺν τοῖς ὁπλίταις, πάλιν ἀπεχώρουν οἱ βάρβαροι, καὶ
[Περσῶν] εἷς αὐτῶν ἀποθνήσκει. γενομένης δὲ ταύτης τῆς* 15
*ἱππομαχίας, θυομένῳ τῷ Ἀγησιλάῳ τῇ ὑστεραίᾳ ἐπὶ προόδῳ
ἄλοβα γίγνεται τὰ ἱερά. τούτου μέντοι φανέντος στρέψας
ἐπορεύετο ἐπὶ θάλατταν. γιγνώσκων δὲ ὅτι εἰ μὴ ἱππικὸν
ἱκανὸν κτήσαιτο, οὐ δυνήσοιτο κατὰ τὰ πεδία στρατεύεσθαι,
ἔγνω τοῦτο κατασκευαστέον εἶναι, ὡς μὴ δραπετεύοντα πολε-
μεῖν δέοι. καὶ τοὺς μὲν πλουσιωτάτους ἐκ πασῶν τῶν ἐκεῖ
πόλεων ἱπποτροφεῖν κατέλεξε· προειπὼν δέ, ὅστις παρέχοιτο
ἵππον καὶ ὅπλα καὶ ἄνδρα δόκιμον, ὅτι ἐξέσται αὐτῷ μὴ
στρατεύεσθαι, ἐποίησεν οὕτω ταῦτα συντόμως πράττεσθαι
ὥσπερ ἄν τις τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ ἀποθανούμενον προθύμως
ζητοίη.*

Ἐκ δὲ τούτου ἐπειδὴ ἔαρ ὑπέφαινε, συνήγαγε μὲν ἅπαν 16
τὸ στράτευμα εἰς Ἔφεσον· ἀσκῆσαι δ' αὐτὸ βουλόμενος ἆθλα

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

καὶ οὗτοι Ω''] *καὶ αὐτοὶ* coni. Hartman *εἷς* Morus] *ἐκ Ω''* 14 *κρανέεινα* F *παλτὰ* BCF (et D)] *πάντα* M *ταῦτα* V *ἱππέας*] *ἱππεῖς Ω''* *εἷς* Morus] *περσῶν εἷς Ω''* 15 *στρέψας*] *τρέψας* F *θάλασσαν* CM'' *γινώσκων* CF et DV *δυνήσοι* B *παρέχοιτο ἵππον* V et Leonclavius ex Plutarcho] *παρέχοιτο ἱππικὸν* M' *παρέχοι τὸ ἱππικὸν* B *παρέχει τὸ ἱππικὸν* CF *οὕτω*] om. C *αὐτοῦ*] *αὑτοῦ Ω''* *προθύμως* BFM''] om. C del. Kruse p. 25, sed cf. Agesil. 1, 24; illud defendit etiam Grosser [Wochenschr. f. class. Philol. 1887 p. 1424] 16 *ἐπειδὴ*] *ἐπεὶ* C *ὑπέφηνε* F pr. *ἄθλα* B

προύθηκε ταῖς τε ὁπλιτικαῖς τάξεσιν, ἥτις ἄριστα σωμάτων
ἔχοι, καὶ ταῖς ἱππικαῖς, ἥτις κράτιστα ἱππεύοι· καὶ πελτα-
σταῖς δὲ καὶ τοξόταις ἆθλα προύθηκεν, ὅσοι κράτιστοι πρὸς
τὰ προσήκοντα ἔργα φανεῖεν. ἐκ τούτου δὲ παρῆν ὁρᾶν τὰ
μὲν γυμνάσια πάντα μεστὰ ἀνδρῶν τῶν γυμναζομένων, τὸν
δ' ἱππόδρομον τῶν ἱππαζομένων, τοὺς δὲ ἀκοντιστὰς καὶ τοὺς
17 *τοξότας μελετῶντας. ἀξίαν δὲ καὶ ὅλην τὴν πόλιν ἐν ᾗ ἦν*
[τὴν Ἔφεσον] θέας ἐποίησεν· ἥ τε γὰρ ἀγορὰ ἦν μεστὴ παν-
τοδαπῶν καὶ ἵππων καὶ ὅπλων ὠνίων, οἵ τε χαλκοτύποι καὶ
οἱ τέκτονες καὶ οἱ χαλκεῖς καὶ οἱ σκυτοτόμοι καὶ οἱ ζωγράφοι
πάντες πολεμικὰ ὅπλα κατεσκεύαζον, ὥστε τὴν πόλιν ὄντως
18 *οἴεσθαι πολέμου ἐργαστήριον εἶναι. ἐπερρώσθη δ' ἄν τις*
καὶ ἐκεῖνο ἰδών, Ἀγησίλαον μὲν πρῶτον, ἔπειτα δὲ καὶ τοὺς
ἄλλους στρατιώτας ἐστεφανωμένους ἀπὸ τῶν γυμνασίων ἀπιόν-
τας καὶ ἀνατιθέντας τοὺς στεφάνους τῇ Ἀρτέμιδι. ὅπου γὰρ
ἄνδρες θεοὺς μὲν σέβοιντο, τὰ δὲ πολεμικὰ ἀσκοῖεν, πειθαρ-
χεῖν δὲ μελετῷεν, πῶς οὐκ εἰκὸς ἐνταῦθα πάντα μεστὰ ἐλπί-
19 *δων ἀγαθῶν εἶναι; ἡγούμενος δὲ καὶ τὸ καταφρονεῖν τῶν*
πολεμίων ῥώμην τινὰ ἐμβάλλειν πρὸς τὸ μάχεσθαι, προεῖπε
τοῖς κήρυξι τοὺς ὑπὸ τῶν λῃστῶν ἁλισκομένους βαρβάρους
γυμνοὺς πωλεῖν. ὁρῶντες οὖν οἱ στρατιῶται λευκοὺς μὲν
διὰ τὸ μηδέποτε ἐκδύεσθαι, μαλακοὺς δὲ καὶ ἀπόνους διὰ τὸ
ἀεὶ ἐπ' ὀχημάτων εἶναι, ἐνόμισαν οὐδὲν διοίσειν τὸν πόλεμον
ἢ εἰ γυναιξὶ δέοι μάχεσθαι.
20 *Ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἤδη ἀφ' οὗ*
ἐξέπλευσεν ὁ Ἀγησίλαος διεληλύθει, ὥστε οἱ μὲν περὶ Λύσαν-
δρον τριάκοντα οἴκαδε ἀπέπλεον, διάδοχοι δ' αὐτοῖς οἱ περὶ
Ἡριππίδαν παρῆσαν. τούτων Ξενοκλέα μὲν καὶ ἄλλον ἔτα-
ξεν ἐπὶ τοὺς ἱππέας, Σκύθην δὲ ἐπὶ τοὺς νεοδαμώδεις ὁπλί-

Ω'' = BCFM et DV, *Ω'* = BCFM et D, *Ω* = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

προύθηκε CM''] *προῦθηκε* BF (sed F in rasura) *ἥτις . . . ἥτις*] *εἴτις . . . εἴτις* B *ἆθλα* B *προύθηκεν* CFM''] *προῦθηκεν* B

φανεῖεν] *φανοῖεν* CF *ἐκ τούτου δὲ*] *ἐκ δὲ τούτου* F (et V) *ἀνδρῶν* del. Cobet, *τῶν* om. V 17 ante *θέας* '*τὴν ἔφεσον*' exhib. *Ω''*, non Agesilaus, corr. Valckenaer *ἦν μεστὴ*] *μεστὴ ἦν* C *παντοδαπῶν*] om. C *ὄντως*] om. C 18 *ἀνατιθέντας*] *τοὺς ἀν.* B pr. 20 *οἴκαδε*] om. C

αὐτοῖς] *αὐτῶν* C *ἡριππ.* F] *ἡριππ.* cett.'' utrobique *ἄλλον Ω''*] *Ἀδαῖον* Tell *ἱππέας*] *ἱππεῖς Ω''* *σκ. δὲ* BFM''] *σκ. δ'* C

τας, Ἡριππίδαν δ' ἐπὶ τοὺς Κυρείους, Μύγδωνα δὲ ἐπὶ τοὺς
ἀπὸ τῶν πόλεων στρατιώτας, καὶ προεῖπεν αὐτοῖς ὡς εὐθὺς
ἡγήσοιτο τὴν συντομωτάτην ἐπὶ τὰ κράτιστα τῆς χώρας, ὅπως
αὐτόθεν οὕτω τὰ σώματα καὶ τὴν γνώμην παρασκευάζοιντο
ὡς ἀγωνιούμενοι. ὁ μέντοι Τισσαφέρνης ταῦτα μὲν ἐνόμισε 21
λέγειν αὐτὸν πάλιν βουλόμενον ἐξαπατῆσαι, εἰς Καρίαν δὲ
νῦν τῷ ὄντι ἐμβαλεῖν, καὶ τό τε πεζὸν καθάπερ τὸ πρόσθεν
εἰς Καρίαν διεβίβασε καὶ τὸ ἱππικὸν εἰς τὸ Μαιάνδρου πεδίον
κατέστησεν. ὁ δ' Ἀγησίλαος οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ὥσπερ προ-
εῖπεν εὐθὺς εἰς τὸν Σαρδιανὸν τόπον ἐνέβαλε. καὶ τρεῖς μὲν
ἡμέρας δι' ἐρημίας πολεμίων πορευόμενος πολλὰ τὰ ἐπιτήδεια
τῇ στρατιᾷ εἶχε, τῇ δὲ τετάρτῃ ἧκον οἱ τῶν πολεμίων ἱππεῖς.
καὶ τῷ μὲν ἄρχοντι τῶν σκευοφόρων εἶπε διαβάντι τὸν 22
Πακτωλὸν ποταμὸν στρατοπεδεύεσθαι, αὐτοὶ δὲ κατιδόντες
τοὺς τῶν Ἑλλήνων ἀκολούθους ἐσπαρμένους εἰς ἁρπαγὴν πολ-
λοὺς αὐτῶν ἀπέκτειναν. αἰσθόμενος δὲ Ἀγησίλαος, βοηθεῖν
ἐκέλευσε τοὺς ἱππέας. οἱ δ' αὖ Πέρσαι ὡς εἶδον τὴν βοή-
θειαν, ἠθροίσθησαν καὶ ἀντιπαρετάξαντο παμπληθέσι τῶν
ἱππέων τάξεσιν. ἔνθα δὴ ὁ Ἀγησίλαος γιγνώσκων ὅτι τοῖς 23
μὲν πολεμίοις οὔπω παρείη τὸ πεζόν, αὐτῷ δὲ οὐδὲν ἀπείη
τῶν παρεσκευασμένων, καιρὸν ἡγήσατο μάχην συνάψαι, εἰ
δύναιτο. σφαγιασάμενος οὖν τὴν μὲν φάλαγγα εὐθὺς ἦγεν
ἐπὶ τοὺς παρατεταγμένους ἱππέας, ἐκ δὲ τῶν ὁπλιτῶν ἐκέλευσε
τὰ δέκα ἀφ' ἥβης θεῖν ὁμόσε αὐτοῖς, τοῖς δὲ πελτασταῖς εἶπε
δρόμῳ ὑφηγεῖσθαι. παρήγγειλε δὲ καὶ τοῖς ἱππεῦσιν ἐμβάλ-
λειν, ὡς αὐτοῦ τε καὶ παντὸς τοῦ στρατεύματος ἑπομένου.

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

κυρείους C] κυριείους BM'' κυρι////ους F μύγδωνα Ω''] Μίγδωνα vulg. δὲ BFM''] δ' C προσεῖπεν F a. ras. ὡς εὐθὺς BFM''] ὅτι ὡς εὐθὺς C 22 εἶπε Ω''] εἶπον F_2 εἶπεν ὁ ἡγεμὼν Agesilaus 1, 36 τοὺς τῶν] τούς τε C ἑσπαρμένους B ἐπαρμένους F

ἀγησίλαος Ω''] ὁ ἀγησ. Agesilaus ἀντεπαράξαντο F hic ἠθροίσθησαν C ut vid., cett.'' ἠθρ. 23 γινώσκων C (et DV) τοῖς μὲν CM''] μὲν τοῖς B τοῖς F παρείη] παρήει C ἀπείη BCF_2M'' Agesilaus] ἀπήει F_1 ut vid. καιρὸν BFM'' Agesilaus] καλὸν C ὁπλιτῶν Agesilaus] ἱππέων Ω'' τὰ δέκα B] τοὺς δέκα CFM'' τοῖς δὲ — ὑφηγεῖσθαι ante ἐκ δὲ τῶν ὁπλιτῶν transpon. Grosser αὐτοῦ] αὑτοῦ Ω' (αὐτῷ V)

24 τοὺς μὲν δὴ ἱππέας ἐδέξαντο οἱ Πέρσαι· ἐπεὶ δ' ἅμα πάντα
τὰ δεινὰ παρῆν, ἐνέκλιναν, καὶ οἱ μὲν αὐτῶν εὐθὺς ἐν τῷ
ποταμῷ ἔπεσον, οἱ δ' ἄλλοι ἔφευγον. οἱ δ' Ἕλληνες ἐπακο-
λουθοῦντες αἱροῦσι καὶ τὸ στρατόπεδον αὐτῶν. καὶ οἱ μὲν
πελτασταί, ὥσπερ εἰκός, εἰς ἁρπαγὴν ἐτράποντο· ὁ δ' Ἀγη-
σίλαος κύκλῳ πάντα καὶ φίλια καὶ πολέμια περιεστρατοπε-
δεύσατο. καὶ ἄλλα τε πολλὰ χρήματα ἐλήφθη, ἃ ηὗρε πλέον
ἢ ἑβδομήκοντα τάλαντα, καὶ αἱ κάμηλοι δὲ τότε ἐλήφθησαν,
ἃς Ἀγησίλαος εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀπήγαγεν.

25 Ὅτε δ' αὕτη ἡ μάχη ἐγένετο, Τισσαφέρνης ἐν Σάρδεσιν
ἔτυχεν ὤν· ὥστε ᾐτιῶντο οἱ Πέρσαι προδεδόσθαι ὑπ' αὐτοῦ.
γνοὺς δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Περσῶν βασιλεὺς Τισσαφέρνην αἴτιον
εἶναι τοῦ κακῶς φέρεσθαι τὰ ἑαυτοῦ, Τιθραύστην καταπέμ-
ψας ἀποτέμνει αὐτοῦ τὴν κεφαλήν. τοῦτο δὲ ποιήσας ὁ
Τιθραύστης πέμπει πρὸς τὸν Ἀγησίλαον πρέσβεις λέγοντας·
Ὦ Ἀγησίλαε, ὁ μὲν αἴτιος τῶν πραγμάτων καὶ ὑμῖν καὶ ἡμῖν
ἔχει τὴν δίκην· βασιλεὺς δὲ ἀξιοῖ σὲ μὲν ἀποπλεῖν οἴκαδε,
τὰς δ' ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεις αὐτονόμους οὔσας τὸν ἀρχαῖον
26 δασμὸν αὐτῷ ἀποφέρειν. ἀποκριναμένου δὲ τοῦ Ἀγησιλάου
ὅτι οὐκ ἂν ποιήσειε ταῦτα ἄνευ τῶν οἴκοι τελῶν, Σὺ δ' ἀλλά,
ἕως ἂν πύθῃ τὰ παρὰ τῆς πόλεως, μεταχώρησον, ἔφη, εἰς
τὴν Φαρναβάζου, ἐπειδὴ καὶ ἐγὼ τὸν σὸν ἐχθρὸν τετιμώρημαι.
Ἕως ἂν τοίνυν, ἔφη ὁ Ἀγησίλαος, ἐκεῖσε πορεύωμαι, δίδου
δὴ τῇ στρατιᾷ τὰ ἐπιτήδεια. ἐκείνῳ μὲν δὴ ὁ Τιθραύστης
δίδωσι τριάκοντα τάλαντα· ὁ δὲ λαβὼν ᾔει ἐπὶ τὴν Φαρνα-
27 βάζου Φρυγίαν. ὄντι δ' αὐτῷ ἐν τῷ πεδίῳ τῷ ὑπὲρ Κύμης
ἔρχεται ἀπὸ τῶν οἴκοι τελῶν ἄρχειν καὶ τοῦ ναυτικοῦ ὅπως
γιγνώσκοι καὶ καταστήσασθαι ναύαρχον ὅντινα αὐτὸς βούλοιτο.

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

24 ἔφευγον BFM'' Agesilaus] ἔφυγον C οἱ δ' BCM''] οἱ δὲ F ἄλλα τε] ἄλλά τε BFM ἄλλ' ἄττα C (ἄλλα τὲ V ἄλλα τοι D) ἐλήφθη χρήματα C εὗρε Ω'' τάλαντα BM''] εἰληφότα CF 25 ὅτε δ' BFM''] ὅτε δὲ C σάρδεσιν Ω''] Τράλλεσιν Cron ὁ περσῶν BFM''] om. C ἑαυτοῦ F] αὑτοῦ BCM'' πέμπει πρὸς τὸν ἀγησίλαον πρέσβεις BM''] πρέσβεις πέμπει πρὸς τὸν ἀγησίλαον CF

26 τὰ παρὰ τῆς πόλεως πύθῃ C δίδου δὴ BFM'] δίδου C (δίδου δὲ V) 27 κύμης BM''] κώμης F κόμης C γινώσκοι Ω'' (γινώσκει F pr.)

τοῦτο δ' ἐποίησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι τοιῷδε λογισμῷ, ὡς εἰ
ὁ αὐτὸς ἀμφοτέρων ἄρχοι, τό τε πεζὸν πολὺ ἂν ἰσχυρότερον
εἶναι, καθ' ἓν οὔσης τῆς ἰσχύος ἀμφοτέροις, τό τε ναυτικόν,
ἐπιφαινομένου τοῦ πεζοῦ ἔνθα δέοι. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ 28
Ἀγησίλαος, πρῶτον μὲν ταῖς πόλεσι παρήγγειλε ταῖς ἐν ταῖς
νήσοις καὶ ταῖς ἐπιθαλαττιδίοις τριήρεις ποιεῖσθαι ὁπόσας
ἑκάστη βούλοιτο τῶν πόλεων. καὶ ἐγένοντο καιναί, ἐξ ὧν
αἵ τε πόλεις ἐπηγγείλαντο καὶ οἱ ἰδιῶται ἐποιοῦντο χαρίζε-
σθαι βουλόμενοι, εἰς εἴκοσι καὶ ἑκατόν. Πείσανδρον δὲ τὸν 29
τῆς γυναικὸς ἀδελφὸν ναύαρχον κατέστησε, φιλότιμον μὲν
καὶ ἐρρωμένον τὴν ψυχήν, ἀπειρότερον δὲ τοῦ παρασκευά-
ζεσθαι ὡς δεῖ. καὶ Πείσανδρος μὲν ἀπελθὼν τὰ ναυτικὰ
ἔπραττεν· ὁ δ' Ἀγησίλαος, ὥσπερ ὥρμησεν, ἐπὶ τὴν Φρυγίαν
ἐπορεύετο.

Ὁ μέντοι Τιθραύστης, καταμαθεῖν δοκῶν τὸν Ἀγησίλαον v. 1
καταφρονοῦντα τῶν βασιλέως πραγμάτων καὶ οὐδαμῇ διανο-
ούμενον ἀπιέναι ἐκ τῆς Ἀσίας, ἀλλὰ μᾶλλον ἐλπίδας ἔχοντα
μεγάλας αἱρήσειν βασιλέα, ἀπορῶν τί χρῷτο τοῖς πράγμασι,
πέμπει † Τιμοκράτην τὸν Ῥόδιον εἰς Ἑλλάδα, δοὺς χρυσίον εἰς
πεντήκοντα τάλαντα ἀργυρίου, καὶ κελεύει πειρᾶσθαι πιστὰ
τὰ μέγιστα λαμβάνοντα διδόναι τοῖς προεστηκόσιν ἐν ταῖς
πόλεσιν ἐφ' ᾧτε πόλεμον ἐξοίσειν πρὸς Λακεδαιμονίους.
ἐκεῖνος δ' ἐλθὼν δίδωσιν ἐν Θήβαις μὲν Ἀνδροκλείδᾳ τε καὶ
Ἰσμηνίᾳ καὶ Γαλαξιδώρῳ, ἐν Κορίνθῳ δὲ Τιμολάῳ τε καὶ
Πολυάνθει, ἐν Ἄργει δὲ Κύλωνί τε καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ.
Ἀθηναῖοι δὲ καὶ οὐ μεταλαβόντες τούτου τοῦ χρυσίου ὅμως 2
πρόθυμοι ἦσαν εἰς τὸν πόλεμον, νομίζοντές τε . . . αὐτῶν

Ω″ = BCFM et DV, Ω = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

τοῦτο — δέοι del. Kruse p. 26 sq. opp. Grosser *ἀμφοτέρων*] *ἀμφότερα* CF *ἄρχοι* BC] *ἄρχει* FM′ (in V prorsus alia interpolata sunt) 28 *ταῖς*] *τοῖς* F *ἐν ταῖς*] *ἐν τοῖς* B *ἑκάστη*] *ἑκάστους* B *ἐπηγγείλαντο* BCM″] *ἀπηγγείλαντο* F *βουλόμενοι*] *βουλομένοις* CF ante ras.

V. 1 *τιμοκράτην* Ω′] om. cum lacuna V; in Plut. Artax. c. 20 appellatur *Ἑρμοκράτης* *ἐφ' ᾧτε*] *ἐφ' ᾧ τε* BF *ἐφ' ὧτε* C *ἐφῷτε* M (*ἐφῶτε* DV); in sequentibus talia non adnotavimus *κύλωνί*] *κύκλωνί* C 2 *τούτου τοῦ χρυσίου* BF] *τοῦ χρυσίου* M″ *τούτου τοῦ χωρίου* C *νομίζοντές τε αὐτῶν ἄρχεσθαι* Ω″, lacunam statuunt Morus Schneider Rieckher Kurz alii; *νομίζοντές γ' ἑαυτῶν ἄρχεσθαι* Leonclavius, *νομίζοντές γε αὖ τὴν ἀρχὴν κτήσεσθαι* Simon, vide

ἄρχεσθαι. οἱ μὲν δὴ δεξάμενοι τὰ χρήματα εἰς τὰς οἰκείας πόλεις διέβαλλον τοὺς Λακεδαιμονίους· ἐπεὶ δὲ ταύτας εἰς μῖσος αὐτῶν προήγαγον, συνίστασαν καὶ τὰς μεγίστας πόλεις πρὸς ἀλλήλας.

3 Γιγνώσκοντες δὲ οἱ ἐν ταῖς Θήβαις προεστῶτες ὅτι εἰ μή τις ἄρξει πολέμου, οὐκ ἐθελήσουσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι λύειν τὰς σπονδὰς πρὸς τοὺς συμμάχους, πείθουσι Λοκροὺς τοὺς Ὀπουντίους ἐκ τῆς ἀμφισβητησίμου χώρας Φωκεῦσί τε καὶ ἑαυτοῖς χρήματα τελέσαι, νομίζοντες τοὺς Φωκέας τούτου γενομένου ἐμβαλεῖν εἰς τὴν Λοκρίδα. καὶ οὐκ ἐψεύσθησαν, ἀλλ' εὐθὺς οἱ Φωκεῖς ἐμβαλόντες εἰς τὴν Λοκρίδα πολλα-
4 πλάσια χρήματα ἔλαβον. οἱ οὖν περὶ τὸν Ἀνδροκλείδαν ταχὺ ἔπεισαν τοὺς Θηβαίους βοηθεῖν τοῖς Λοκροῖς, ὡς οὐκ εἰς τὴν ἀμφισβητήσιμον, ἀλλ' εἰς τὴν ὁμολογουμένην φίλην τε καὶ σύμμαχον εἶναι Λοκρίδα ἐμβεβληκότων αὐτῶν. ἐπεὶ δὲ οἱ Θηβαῖοι ἀντεμβαλόντες εἰς τὴν Φωκίδα ἐδῄουν τὴν χώραν, εὐθὺς οἱ Φωκεῖς πέμπουσι πρέσβεις εἰς Λακεδαίμονα καὶ ἠξίουν βοηθεῖν αὐτοῖς, διδάσκοντες ὡς οὐκ ἦρξαντο πολέμου,
5 ἀλλ' ἀμυνόμενοι ἦλθον ἐπὶ τοὺς Λοκρούς. οἱ μέντοι Λακεδαιμόνιοι ἄσμενοι ἔλαβον πρόφασιν στρατεύειν ἐπὶ τοὺς Θηβαίους, πάλαι ὀργιζόμενοι αὐτοῖς τῆς τε ἀντιλήψεως τῆς τοῦ Ἀπόλλωνος δεκάτης ἐν Δεκελείᾳ καὶ τοῦ ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ μὴ ἐθελῆσαι ἀκολουθῆσαι. ᾐτιῶντο δ' αὐτοὺς καὶ Κορινθίους πεῖσαι μὴ συστρατεύειν. ἀνεμιμνῄσκοντο δὲ καὶ ὡς θύειν τ' ἐν Αὐλίδι τὸν Ἀγησίλαον οὐκ εἴων καὶ τὰ τεθυμένα ἱερὰ ὡς ἔρριψαν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ καὶ ὅτι οὐδ' εἰς τὴν Ἀσίαν Ἀγησιλάῳ συνεστράτευον. ἐλογίζοντο δὲ καὶ καλὸν καιρὸν εἶναι τοῦ ἐξάγειν στρατιὰν ἐπ' αὐτοὺς καὶ παῦσαι τῆς εἰς αὐτοὺς ὕβρεως· τά τε γὰρ ἐν τῇ Ἀσίᾳ καλῶς σφίσιν ἔχειν,

---

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

etiam Hartmani anal. Xenoph. p. 333 sq. εἰς Ω″] πρὸς Cobet 3 γιγνώσκοντες BFM″] γινώσκοντες C ἄρξει BF pr.] ἄρξοι CF corr. M″ τελέσαι Ω″] ἐλάσαι Schneider, fort. recte, λεηλατῆσαι Dindorf ἐμβαλλεῖν F ἐμβαλόντες BM″] ἐμβαλλόντες CF 4 φίλην BM″] om. CF φιλίαν Cobet οἱ φωκεῖς] om. C αὐτοῖς] αὑτοῖς Ω″ ἤρξαντο Ω″ cf. VI 3, 6] ἦρξαν τοῦ Cobet 5 ἐν Δεκελείᾳ] τῆς ἐκ λείας Breitenbach θύειν τ' BCM′] θ[ύ//][ειν] omisso τ' F (θύοντ' V) καλὸν ante καιρὸν del. Schäfer

κρατοῦντος Ἀγησιλάου, καὶ ἐν τῇ Ἑλλάδι οὐδένα ἄλλον
πόλεμον ἐμποδὼν σφίσιν εἶναι. οὕτω δὲ γιγνωσκούσης τῆς 6
πόλεως τῶν Λακεδαιμονίων φρουρὰν μὲν οἱ ἔφοροι ἔφαινον,
Λύσανδρον δ' ἐξέπεμψαν εἰς Φωκέας καὶ ἐκέλευσαν αὐτούς
τε τοὺς Φωκέας ἄγοντα παρεῖναι καὶ Οἰταίους καὶ Ἡρακλεώ-
τας καὶ Μηλιᾶς καὶ Αἰνιᾶνας εἰς Ἁλίαρτον. ἐκεῖσε δὲ καὶ
Παυσανίας, ὅσπερ ἔμελλεν ἡγεῖσθαι, συνετίθετο παρέσεσθαι
εἰς ῥητὴν ἡμέραν, ἔχων Λακεδαιμονίους τε καὶ τοὺς ἄλλους
Πελοποννησίους. καὶ ὁ μὲν Λύσανδρος τά τε ἄλλα τὰ κελευ-
όμενα ἔπραττε καὶ προσέτι Ὀρχομενίους ἀπέστησε Θηβαίων.
ὁ δὲ Παυσανίας, ἐπεὶ τὰ διαβατήρια ἐγένετο αὐτῷ, καθεζό- 7
μενος ἐν Τεγέᾳ τούς τε ξεναγοὺς διέπεμπε καὶ τοὺς ἐκ τῶν
περιοικίδων στρατιώτας περιέμενεν. ἐπεί γε μὴν δῆλον τοῖς
Θηβαίοις ἐγένετο ὅτι ἐμβαλοῖεν οἱ Λακεδαιμόνιοι εἰς τὴν
χώραν αὐτῶν, πρέσβεις ἔπεμψαν Ἀθήναζε λέγοντας τοιάδε.

Ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἃ μὲν μέμφεσθε ἡμῖν ὡς ψηφισα- 8
μένων χαλεπὰ περὶ ὑμῶν ἐν τῇ καταλύσει τοῦ πολέμου, οὐκ
ὀρθῶς μέμφεσθε· οὐ γὰρ ἡ πόλις ἐκεῖνα ἐψηφίσατο, ἀλλ'
εἷς ἀνὴρ εἶπεν, ὃς ἔτυχε τότε ἐν τοῖς συμμάχοις καθήμενος.
ὅτε δὲ παρεκάλουν ἡμᾶς οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ,
τότε ἅπασα ἡ πόλις ἀπεψηφίσατο μὴ συστρατεύειν αὐτοῖς.
δι' ὑμᾶς οὖν οὐχ ἥκιστα ὀργιζομένων ἡμῖν τῶν Λακεδαι-
μονίων, δίκαιον εἶναι νομίζομεν βοηθεῖν ὑμᾶς τῇ πόλει ἡμῶν.
πολὺ δ' ἔτι μᾶλλον ἀξιοῦμεν, ὅσοι τῶν ἐν ἄστει ἐγένεσθε, 9
προθύμως ἐπὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἰέναι. ἐκεῖνοι γὰρ κατα-

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

σφίσιν (*σφῖσιν* B)] om. C   6 *γιγνωσκούσης*] *γινωσκούσης* C (et D)   *τῶν*] *τῆς* B   *δ'*] *δὲ* C   *μηλιέας* Ω″   *αἰνιᾶνας*] *αἰνιάνας* B *αἰνειᾶνας* FM″ *ἀνειάνας* C   *ἁλίαρτον* FM″] *ἀλίαρτον* BC   *ἔμελλεν*] *ἤμελλεν* B   *πελοπονν.*] *συμμάχους τῶν πελοποννησίων* C

τὰ ante *κελευόμενα* om. M   *ἀπέστησε*] *ἐπέστησε* B   7 *ἐπεὶ*] *ἐπὶ* B   *ἐν τεγέᾳ* (*τεγέα*) CFM″] *ἐν ταγέα* B   *ἐκ τῶν*] *αὐτῶν* C pr.

περιοικίδων] *περ. πόλεων* C   *δῆλον τοῖς*] *δῆλον ἦν τοῖς* F_2 *ἐγένετο*] om. F   *ἐμβαλοῖεν* Dindorf] *ἐμβάλοιεν* BF (et D) *ἐμβάλλοιεν* CM (et V)   *τοιάδε* BFM″] *τάδε* C, in B *οι* in litura   8 *μέμφεσθε* FM″] *μέμφεσθαι* C *μέμφησθαι* B pr. *μέμφησθε* B corr.   *ψηφισαμένων* B] *ψηφισαμένοις* CFM″   *ὑμῶν*] *ἡμῶν* C corr.   *ὃς ἔτυχε τότε*] om. C

τοῖς] om. CF (et V)   *δι' ὑμᾶς*] *δι' ἡμᾶς* F   9 *δ' ἔτι* BCM′] *δέ τι* F (*δέ τοι* V)   *προθύμως*] *προθύμους* C

*στήσαντες ὑμᾶς εἰς ὀλιγαρχίαν καὶ εἰς ἔχθραν τῷ δήμῳ ἀφ-
ικόμενοι πολλῇ δυνάμει ὡς ὑμῖν σύμμαχοι παρέδοσαν ὑμᾶς
τῷ πλήθει. ὥστε τὸ μὲν ἐπ' ἐκείνοις εἶναι ἀπολώλατε, ὁ δὲ
10 δῆμος οὑτοσὶ ὑμᾶς ἔσωσε. καὶ μὴν ὅτι μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, βούλοισθ' ἂν τὴν ἀρχὴν ἣν πρότερον ἐκέκτησθε ἀναλα-
βεῖν πάντες ἐπιστάμεθα· τοῦτο δὲ πῶς μᾶλλον εἰκὸς γενέσθαι
ἢ εἰ αὐτοὶ τοῖς ὑπ' ἐκείνων ἀδικουμένοις βοηθοῖτε; ὅτι δὲ
πολλῶν ἄρχουσι, μὴ φοβηθῆτε, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον διὰ τοῦτο
θαρρεῖτε, ἐνθυμούμενοι ὅτι καὶ ὑμεῖς ὅτε πλείστων ἤρχετε,
τότε πλείστους ἐχθροὺς ἐκέκτησθε. ἀλλ' ἕως μὲν οὐκ εἶχον
ὅποι ἀποσταῖεν, ἔκρυπτον τὴν πρὸς ὑμᾶς ἔχθραν· ἐπεὶ δέ γε
Λακεδαιμόνιοι προέστησαν, τότε ἔφηναν οἷα περὶ ὑμῶν ἐγί-
11 γνωσκον. καὶ νῦν γε, ἂν φανεροὶ γενώμεθα ἡμεῖς τε καὶ
ὑμεῖς συνασπιδοῦντες ἐναντία τοῖς Λακεδαιμονίοις, εὖ ἴστε,
ἀναφανήσονται πολλοὶ οἱ μισοῦντες αὐτούς. ὡς δὲ ἀληθῆ
λέγομεν, ἐὰν ἀναλογίσησθε, αὐτίκα γνώσεσθε. τίς γὰρ ἤδη
καταλείπεται αὐτοῖς εὐμενής; οὐκ Ἀργεῖοι μὲν ἀεί ποτε δυσ-
12 μενεῖς αὐτοῖς ὑπάρχουσιν; Ἠλεῖοί γε μὴν νῦν ἐστερημένοι
καὶ χώρας πολλῆς καὶ πόλεων ἐχθροὶ αὐτοῖς προσγεγένηνται.
Κορινθίους δὲ καὶ Ἀρκάδας καὶ Ἀχαιοὺς τί φῶμεν, οἳ ἐν
μὲν τῷ πρὸς ὑμᾶς πολέμῳ μάλα λιπαρούμενοι ὑπ' ἐκείνων
πάντων καὶ πόνων καὶ κινδύνων καὶ τῶν δαπανημάτων
μετεῖχον, ἐπεὶ δ' ἔπραξαν ἃ ἐβούλοντο οἱ Λακεδαιμόνιοι,
ποίας ἢ ἀρχῆς ἢ τιμῆς ἢ ποίων χρημάτων μεταδεδώκασιν
αὐτοῖς; ἀλλὰ τοὺς μὲν εἵλωτας ἁρμοστὰς ἀξιοῦσι καθιστάναι,
τῶν δὲ συμμάχων ἐλευθέρων ὄντων, ἐπεὶ ηὐτύχησαν, δεσπόται
13 ἀναπεφήνασιν. ἀλλὰ μὴν καὶ οὓς ὑμῶν ἀπέστησαν φανεροί
εἰσιν ἐξηπατηκότες· ἀντὶ γὰρ ἐλευθερίας διπλῆν αὐτοῖς δου-
λείαν παρεσχήκασιν· ὑπό τε γὰρ τῶν ἁρμοστῶν τυραννοῦνται
καὶ ὑπὸ δέκα ἀνδρῶν, οὓς Λύσανδρος κατέστησεν ἐν ἑκάστῃ*

Ω'' = BCFM et DV, *Ω'* = BCFM et D, *Ω* = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ὑμᾶς] *ἡμᾶς* F_1 *ὑμῖν*] *ἡμῖν* F pr. aut_1 *ἀπολώλετε* Sauppe *ἀπωλώλειτε* Dindorf 10 *ἐπιστά//μεθα* B *ὅποι*] *ὅπη* C (et D) *προέστησαν* BFM''] *προὔστησαν* C 11 *αὐτοῖς ὑπάρχουσιν* (*ὑπάρχουσι* B)] *αὐτοὺς εἰσὶν* C 12 *πολλῆς* BM''] om. CF *ποίων*] om. C

ἀξιοῦσι] *ἀξιοῦμεν* C pr. ut vid. *καθιστάναι*] *καθεστᾶναι* F *καθεστάναι* D pr. *εὐτύχησαν* *Ω''*

*πόλει. ὅ γε μὴν τῆς Ἀσίας βασιλεὺς καὶ τὰ μέγιστ' αὐτοῖς
συμβαλόμενος εἰς τὸ ὑμῶν κρατῆσαι νῦν τί διάφορον πάσχει
ἢ εἰ μεθ' ὑμῶν κατεπολέμησεν αὐτούς; πῶς οὖν οὐκ εἰκός,* 14
*ἐὰν ὑμεῖς αὖ προστῆτε τῶν οὕτω φανερῶς ἀδικουμένων, νῦν
ὑμᾶς πολὺ ἤδη μεγίστους τῶν πώποτε γενέσθαι; ὅτε μὲν γὰρ
ἤρχετε, τῶν κατὰ θάλατταν μόνον δήπου ἡγεῖσθε· νῦν δὲ
πάντων καὶ ἡμῶν καὶ Πελοποννησίων καὶ ὧν πρόσθεν ἤρχετε
καὶ αὐτοῦ βασιλέως τοῦ μεγίστην δύναμιν ἔχοντος ἡγεμόνες
ἂν γένοισθε. καίτοι ἦμεν πολλοῦ ἄξιοι καὶ ἐκείνοις σύμμαχοι,
ὡς ὑμεῖς ἐπίστασθε· νῦν δέ γε εἰκὸς τῷ παντὶ ἐρρωμενεστέρως
ὑμῖν συμμαχεῖν ἡμᾶς ἢ τότε Λακεδαιμονίοις· οὐδὲ γὰρ ὑπὲρ
νησιωτῶν ἢ Συρακοσίων οὐδ' ὑπὲρ ἀλλοτρίων, ὥσπερ τότε,
ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν ἀδικουμένων βοηθήσομεν. καὶ τοῦτο* 15
*μέντοι χρὴ εὖ εἰδέναι, ὅτι ἡ Λακεδαιμονίων πλεονεξία πολὺ
εὐκαταλυτωτέρα ἐστὶ τῆς ὑμετέρας γενομένης ἀρχῆς. ὑμεῖς
μὲν γὰρ ἔχοντες ναυτικὸν οὐκ ἐχόντων ἤρχετε, οὗτοι δὲ ὀλί-
γοι ὄντες πολλαπλασίων ὄντων καὶ οὐδὲν χεῖρον ὡπλισμένων
πλεονεκτοῦσι. ταῦτ' οὖν λέγομεν ἡμεῖς· εὖ γε μέντοι ἐπί-
στασθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι νομίζομεν ἐπὶ πολὺ μείζω
ἀγαθὰ παρακαλεῖν ὑμᾶς τῇ ὑμετέρᾳ πόλει ἢ τῇ ἡμετέρᾳ.*

Ὁ μὲν ταῦτ' εἰπὼν ἐπαύσατο. τῶν δ' Ἀθηναίων πάμ- 16
*πολλοι μὲν συνηγόρευον, πάντες δ' ἐψηφίσαντο βοηθεῖν
αὐτοῖς. Θρασύβουλος δὲ ἀποκρινάμενος τὸ ψήφισμα καὶ τοῦτο
ἐνεδείκνυτο, ὅτι ἀτειχίστου τοῦ Πειραιῶς ὄντος ὅμως παρα-
κινδυνεύσοιεν χάριτα αὐτοῖς ἀποδοῦναι μείζονα ἢ ἔλαβον.
ὑμεῖς μὲν γάρ, ἔφη, οὐ συνεστρατεύσατε ἐφ' ἡμᾶς, ἡμεῖς*

Ω'' = BCFM et DV, *Ω'* = BCFM et D, *Ω* = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

13 *μέγιστ'* B] *μέγιστα* CFM'' *συμβαλόμενος* V] *συμβαλλόμενος Ω'* *πάσχει*] *πάσχοι* F pr. *ὑμῶν*] *ἡμῶν* C 14 *οὕτως* B *μόν. δήπου*] *δή που μόν.* C *μόνον* C] *μόνων* BFM'' *τοῦ μεγίστην* CM''] *τοῦ μέγιστον* B *τὴν μεγίστην* F *δέ γε*] *δε* (sic) F *ἐρρωμ. ὑμῖν συμμαχεῖν ἡμᾶς ἢ* M''] *ὑμῖν ἐρρωμ. ὑμᾶς συμμαχεῖν ἢ* B *ὑμῖν ἐρρωμ. ἡμᾶς* C *ὑμῶν ἐρρωμ. ἡμᾶς* F *συρακουσ.* BFM' *συρρακουσ.* C (et V) *ἡμῶν* CM'] *ὑμῶν* BF pr. (et V pr.) 15 *λακεδ.*] *τῶν λακεδ.* C *μὲν* B] om. CFM'' *οὐκ ἐχόντων* Orelli] *οὐχ* (*οὐχ'* C) *ἑκόντων Ω''* *νομίζομεν* V] *νομίζοιμεν Ω'* 16 *ταῦτ'*] *ταῦτα* C *ἀνεδείκνυτο* F *χάριτα . . . μείζονα Ω''*] *χάριτας . . . μείζονας* vel *χάριν . . . μείζονα* Cobet *μείζονα αὐτοῖς ἀποδοῦναι* C *συνεστρ.*] *συνεστρατοπεδεύσατε* C

17 δέ γε μεθ' ὑμῶν μαχούμεθα ἐκείνοις, ἂν ἴωσιν ἐφ' ὑμᾶς. οἱ
μὲν δὴ Θηβαῖοι ἀπελθόντες παρεσκευάζοντο ὡς ἀμυνούμενοι,
οἱ δ' Ἀθηναῖοι ὡς βοηθήσοντες. καὶ μὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι
οὐκέτι ἔμελλον, ἀλλὰ Παυσανίας μὲν ὁ βασιλεὺς ἐπορεύετο
εἰς τὴν Βοιωτίαν τό τε οἴκοθεν ἔχων στράτευμα καὶ τὸ ἐκ
Πελοποννήσου, πλὴν Κορίνθιοι οὐκ ἠκολούθουν αὐτοῖς. ὁ δὲ
Λύσανδρος, ἄγων τὸ ἀπὸ Φωκέων καὶ Ὀρχομενοῦ καὶ τῶν
κατ' ἐκεῖνα χωρίων στράτευμα, ἔφθη τὸν Παυσανίαν ἐν τῷ
18 Ἁλιάρτῳ γενόμενος. ἥκων δὲ οὐκέτι ἡσυχίαν ἔχων ἀνέμενε
τὸ ἀπὸ Λακεδαίμονος στράτευμα, ἀλλὰ σὺν οἷς εἶχεν ᾔει πρὸς
τὸ τεῖχος τῶν Ἁλιαρτίων. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἔπειθεν αὐτοὺς
ἀφίστασθαι καὶ αὐτονόμους γίγνεσθαι· ἐπεὶ δὲ τῶν Θηβαίων
τινὲς ὄντες ἐν τῷ τείχει διεκώλυον, προσέβαλε πρὸς τὸ τεῖχος.
19 ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ Θηβαῖοι, δρόμῳ ἐβοήθουν οἵ τε
ὁπλῖται καὶ οἱ ἱππεῖς. ὁπότερα μὲν οὖν, εἴτε λαθόντες τὸν
Λύσανδρον ἐπέπεσον αὐτῷ εἴτε καὶ αἰσθόμενος προσιόντας
ὡς κρατήσων ὑπέμενεν, ἄδηλον· τοῦτο δ' οὖν σαφές, ὅτι
παρὰ τὸ τεῖχος ἡ μάχη ἐγένετο· καὶ τροπαῖον ἕστηκε πρὸς
τὰς πύλας τῶν Ἁλιαρτίων. ἐπεὶ δὲ ἀποθανόντος Λυσάνδρου
ἔφευγον οἱ ἄλλοι πρὸς τὸ ὄρος, ἐδίωκον ἐρρωμένως οἱ
20 Θηβαῖοι. ὡς δὲ ἄνω ἤδη ἦσαν διώκοντες καὶ δυσχωρία τε
καὶ στενοπορία ὑπελάμβανεν αὐτούς, ὑποστρέψαντες οἱ ὁπλῖται
ἠκόντιζόν τε καὶ ἔβαλλον. ὡς δὲ ἔπεσον αὐτῶν δύο ἢ τρεῖς
οἱ πρῶτοι καὶ ἐπὶ τοὺς λοιποὺς ἐπεκυλίνδουν πέτρους εἰς
τὸ κάταντες καὶ πολλῇ προθυμίᾳ ἐνέκειντο, ἐτρέφθησαν οἱ
Θηβαῖοι ἀπὸ τοῦ κατάντους καὶ ἀποθνῄσκουσιν αὐτῶν πλείους
21 ἢ διακόσιοι. ταύτῃ μὲν οὖν τῇ ἡμέρᾳ οἱ Θηβαῖοι ἠθύμουν,
νομίζοντες οὐκ ἐλάττω κακὰ πεπονθέναι ἢ πεποιηκέναι· τῇ
δ' ὑστεραίᾳ, ἐπεὶ ᾔσθοντο ἀπεληλυθότας ἐν νυκτὶ τούς τε

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

δέ γε] δε (sic) C ὑμῶν] ἡμῶν F_1 17 μὴν οἱ] οἱ μὲν F ἁλιάρτω (-ῳ) BFM″] ἀλιἄρτω C 18 λακεδαίμονος B] λακεδαιμονίων CFM″ ἀλιαρτίων C ἀλιᾶρτων F προσέβαλε BM″] προσέβαλλε CF 19 ἐπέπεσον Stephanus] ἔπεσον Ω″ ἐνέπεσον F_2 ἡ] οἱ B ἀλιαρτίων C ἀλιάρτων F ἔφευγον] ἔφυγον M 20 δυσχωρία] στενοχωρία C στενωπορία F ὑπελάμβανεν] ἐλάμβανεν C ἐπεκιλύνδουν F

Φωκέας καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας οἴκαδε ἑκάστους, ἐκ τούτου
μεῖζον δὴ ἐφρόνουν ἐπὶ τῷ γεγενημένῳ. ἐπεὶ δ' αὖ ὁ Παυ-
σανίας ἀνεφαίνετο ἔχων τὸ ἐκ Λακεδαίμονος στράτευμα, πάλιν
αὖ ἐν μεγάλῳ κινδύνῳ ἡγοῦντο εἶναι, καὶ πολλὴν ἔφασαν
σιωπήν τε καὶ ταπεινότητα ἐν τῷ στρατεύματι εἶναι αὐτῶν.
ὡς δὲ τῇ ὑστεραίᾳ οἵ τε Ἀθηναῖοι ἐλθόντες συμπαρετάξαντο 22
ὅ τε Παυσανίας οὐ προσῆγεν οὐδὲ ἐμάχετο, ἐκ τούτου τὸ
μὲν Θηβαίων πολὺ μεῖζον φρόνημα ἐγίγνετο· ὁ δὲ Παυσανίας
συγκαλέσας πολεμάρχους καὶ πεντηκοντῆρας ἐβουλεύετο πότερον
μάχην συνάπτοι ἢ ὑπόσπονδον τόν τε Λύσανδρον ἀναιροῖτο
καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ πεσόντας. λογιζόμενος δ' ὁ Παυσανίας 23
καὶ οἱ ἄλλοι οἱ ἐν τέλει Λακεδαιμονίων ὡς Λύσανδρος τετε-
λευτηκὼς εἴη καὶ τὸ μετ' αὐτοῦ στράτευμα ἡττημένον ἀποκε-
χωρήκοι, καὶ Κορίνθιοι μὲν παντάπασιν οὐκ ἠκολούθουν αὐ-
τοῖς, οἱ δὲ παρόντες οὐ προθύμως στρατεύοιντο· ἐλογίζοντο
δὲ καὶ τὸ ἱππικὸν ὡς τὸ μὲν ἀντίπαλον πολύ, τὸ δὲ αὐτῶν
ὀλίγον εἴη, τὸ δὲ μέγιστον, ὅτι οἱ νεκροὶ ὑπὸ τῷ τείχει ἔκειντο,
ὥστε οὐδὲ κρείττοσιν οὖσι διὰ τοὺς ἀπὸ τῶν πύργων ῥᾴδιον
εἴη ἀνελέσθαι· διὰ οὖν πάντα ταῦτα ἔδοξεν αὐτοῖς τοὺς νεκροὺς
ὑποσπόνδους ἀναιρεῖσθαι. οἱ μέντοι Θηβαῖοι εἶπαν ὅτι οὐκ 24
ἂν ὑποδοῖεν τοὺς νεκρούς, εἰ μὴ ἐφ' ᾧτε ἀπιέναι ἐκ τῆς
χώρας. οἱ δὲ ἄσμενοί τε ταῦτα ἤκουσαν καὶ ἀνελόμενοι τοὺς
νεκροὺς ἀπῆσαν ἐκ τῆς Βοιωτίας. τούτων δὲ πραχθέντων οἱ
μὲν Λακεδαιμόνιοι ἀθύμως ἀπῆσαν, οἱ δὲ Θηβαῖοι μάλα
ὑβριστικῶς, εἰ καὶ μικρόν τις τῶν χωρίων του ἐπιβαίη, παί-
οντες ἐδίωκον εἰς τὰς ὁδούς. αὕτη μὲν δὴ οὕτως ἡ στρατιὰ
τῶν Λακεδαιμονίων διελύθη. ὁ μέντοι Παυσανίας ἐπεὶ ἀφ- 25
ίκετο οἴκαδε, ἐκρίνετο περὶ θανάτου. κατηγορουμένου δ'

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

21 ἅπαντας] ἅπαντες B μεῖζον δὴ B] δὴ μεῖζον CFM″ πάλιν αὖ] πάλιν οὖν C (et V) 22 τὸ] τῶν Tilmanns πεντηκοστῆρας Ω″, corr. Dindorf πότερον] πρότερον B 23 δ' ὁ BFM″] δὲ ὁ C οἱ ἐν τέλει Stephanus] ἐν τέλει Ω″ λακεδ. B] τῶν λακεδ. CFM″ ἀποκεχωρήκοι FM″] ἀποκεχωρήκει B cons. C αὐτῶν F_2] αὐτῶν Ω″ τὸ δὲ μέγιστον BM″] καὶ CF ἀπὸ] ἐπὶ Schneider 24 (εἶπαν Ω″) ὑποδοῖεν B] ἀποδοῖεν CFM″ ἀπήεσαν (ἀπῄεσαν) ἐκ τ. β. CFM′ ἀπίεσαν ἐκ τ. β. B (ἀπίασιν ἐκ τ. β. V) ἀθύμως ἀπήεσαν (ἀπῄεσαν) Ω″ του FM″] τοῦ B που C 25 κατηγορουμένου Ω″] κατηγορούμενον Madvig

αὐτοῦ καὶ ὅτι ὑστερήσειεν εἰς Ἁλίαρτον τοῦ Λυσάνδρου, συνθέμενος εἰς τὴν αὐτὴν ἡμέραν παρέσεσθαι, καὶ ὅτι ὑποσπόνδους ἀλλ' οὐ μάχῃ ἐπειρᾶτο τοὺς νεκροὺς ἀναιρεῖσθαι, καὶ ὅτι τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων λαβὼν ἐν τῷ Πειραιεῖ ἀνῆκε, καὶ πρὸς τούτοις οὐ παρόντος ἐν τῇ δίκῃ, θάνατος αὐτοῦ κατεγνώσθη· καὶ ἔφυγεν εἰς Τεγέαν, καὶ ἐτελεύτησε μέντοι ἐκεῖ νόσῳ. κατὰ μὲν οὖν τὴν Ἑλλάδα ταῦτ' ἐπράχθη.

IV.

1. 1 *Ὁ δὲ Ἀγησίλαος ἐπεὶ ἀφίκετο ἅμα μετοπώρῳ εἰς τὴν*
τοῦ Φαρναβάζου Φρυγίαν, τὴν μὲν χώραν ἔκαε καὶ ἐπόρθει,
2 *πόλεις δὲ τὰς μὲν βίᾳ, τὰς δ' ἑκούσας προσελάμβανε. λέγοντος*
δὲ τοῦ Σπιθριδάτου ὡς εἰ ἔλθοι πρὸς τὴν Παφλαγονίαν σὺν
αὐτῷ, τὸν τῶν Παφλαγόνων βασιλέα καὶ εἰς λόγους ἄξοι καὶ
σύμμαχον ποιήσοι, προθύμως ἐπορεύετο, πάλαι τούτου ἐπι-
θυμῶν, τοῦ ἀφιστάναι τι ἔθνος ἀπὸ βασιλέως.
3 *Ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο εἰς τὴν Παφλαγονίαν, ἦλθεν Ὄτυς καὶ*
συμμαχίαν ἐποιήσατο· καὶ γὰρ καλούμενος ὑπὸ βασιλέως οὐκ
ἀνεβεβήκει. πείσαντος δὲ τοῦ Σπιθριδάτου κατέλιπε τῷ
Ἀγησιλάῳ Ὄτυς χιλίους μὲν ἱππέας, δισχιλίους δὲ πελταστάς.
4 *χάριν δὲ τούτων εἰδὼς Ἀγησίλαος τῷ Σπιθριδάτῃ· Εἰπέ μοι,*
ἔφη, ὦ Σπιθριδάτα, οὐκ ἂν δοίης Ὄτυϊ τὴν θυγατέρα; Πολύ
γε, ἔφη, μᾶλλον ἢ ἐκεῖνος ἂν λάβοι φυγάδος ἀνδρὸς βασι-
λεύων πολλῆς καὶ χώρας καὶ δυνάμεως. τότε μὲν οὖν ταῦτα
5 *μόνον ἐρρήθη περὶ τοῦ γάμου. ἐπεὶ δὲ Ὄτυς ἔμελλεν ἀπιέ-*
ναι, ἦλθε πρὸς τὸν Ἀγησίλαον ἀσπασόμενος. ἤρξατο δὲ λόγου
ὁ Ἀγησίλαος παρόντων τῶν τριάκοντα, μεταστησάμενος τὸν
6 *Σπιθριδάτην· Λέξον μοι, ἔφη, ὦ Ὄτυ, ποίου τινὸς γένους*
ἐστὶν ὁ Σπιθριδάτης; ὁ δ' εἶπεν ὅτι Περσῶν οὐδενὸς ἐνδε-

Ω'' = BCFM et DV, *Ω'* = BCFM et D, *Ω* = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ἀλίαρτον hic CFM''] *ἁλίαρτον* B *τῶν ἀθηναίων Ω''*] *τὸν Ἀθηναίων* Cobet *τέγεαν Ω''* *Τεγέαν* editores *οὖν* B] om. CFM''

IV. *ἑλληνικῶν δ'* B ἙΛΛΗΝΙΚΩ͂Ν ΒΙΒΛΊΟΝ Δον΄ F *ξενοφῶντος ἑλληνικῶν τέταρτον* M *ξενοφῶντος ἑλληνικῆς ἱστορίας λόγος τέταρτος* DV titulum om. C 2 *σὺν αὐτῷ (αὐτῶ)*] om. C 3 *ὄτυς (ὅτυς* F pr.) *Ω''*] *κότυς* V var. *ἀναβεβήκει Ω''* 4 *ἀγησ.*] *ὁ ἀγησίλαος* F *πολλῆς καὶ* B] *πολλῆς* CFM'' 5 *ἐπεὶ δὲ*] *ἐπειδὴ* B *ἤρξατο δὲ λόγου* B] *λόγου δὲ ἤρξ.* CFM''

ἑστερος. Τὸν δὲ υἱόν, ἔφη, ἑόρακας αὐτοῦ ὡς καλός ἐστι;
Τί δ' οὐ μέλλω; καὶ γὰρ ἑσπέρας συνεδείπνουν αὐτῷ. Τού-
του μέν φασι τὴν θυγατέρα αὐτῷ καλλίονα εἶναι. Νὴ Δί',
ἔφη ὁ Ὄτυς, καλὴ γάρ ἐστι. Καὶ ἐγὼ μέν, ἔφη, ἐπεὶ φίλος 7
ἡμῖν γεγένησαι, συμβουλεύοιμ' ἄν σοι τὴν παῖδα ἄγεσθαι
γυναῖκα, καλλίστην μὲν οὖσαν, οὗ τί ἀνδρὶ ἥδιον; πατρὸς
δ' εὐγενεστάτου, δύναμιν δ' ἔχοντος τοσαύτην, ὃς ὑπὸ Φαρνα-
βάζου ἀδικηθεὶς οὕτω τιμωρεῖται αὐτὸν ὥστε φυγάδα πάσης
τῆς χώρας, ὡς ὁρᾷς, πεποίηκεν. εὖ ἴσθι μέντοι, ἔφη, ὅτι 8
ὥσπερ ἐκεῖνον ἐχθρὸν ὄντα δύναται τιμωρεῖσθαι, οὕτω καὶ
φίλον ἄνδρα εὐεργετεῖν ἂν δύναιτο. νόμιζε δὲ τούτων πρα-
χθέντων μὴκεῖνον ἄν σοι μόνον κηδεστὴν εἶναι, ἀλλὰ καὶ
ἐμὲ καὶ τοὺς ἄλλους Λακεδαιμονίους, ἡμῶν δ' ἡγουμένων τῆς
Ἑλλάδος καὶ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα. καὶ μὴν μεγαλειοτέρως γε 9
σοῦ, εἰ ταῦτα πράττοις, τίς ἄν ποτε γήμειε; ποίαν γὰρ νύμ-
φην πώποτε τοσοῦτοι ἱππεῖς καὶ πελτασταὶ καὶ ὁπλῖται πρού-
πεμψαν ὅσοι τὴν σὴν γυναῖκα εἰς τὸν σὸν οἶκον προπέμψειαν
ἄν; καὶ ὁ Ὄτυς ἐπήρετο· Δοκοῦντα δ', ἔφη, ὦ Ἀγησίλαε, 10
ταῦτα καὶ Σπιθριδάτῃ λέγεις; Μὰ τοὺς θεούς, ἔφη ὁ Ἀγη-
σίλαος, ἐκεῖνος μὲν ἐμέ γε οὐκ ἐκέλευσε ταῦτα λέγειν· ἐγὼ
μέντοι, καίπερ ὑπερχαίρων, ὅταν ἐχθρὸν τιμωρῶμαι, πολὺ
μᾶλλόν μοι δοκῶ ἥδεσθαι, ὅταν τι τοῖς φίλοις ἀγαθὸν ἐξευ-
ρίσκω. Τί οὖν, ἔφη, οὐ πυνθάνῃ εἰ καὶ ἐκείνῳ βουλομένῳ 11
ταῦτ' ἐστί; καὶ ὁ Ἀγησίλαος· Ἴτ', ἔφη, ὑμεῖς, ὦ Ἡριππίδα,
καὶ διδάσκετε αὐτὸν βουληθῆναι ἅπερ ἡμεῖς. οἱ μὲν δὴ ἀνα- 12
στάντες ἐδίδασκον. ἐπεὶ δὲ διέτριβον· Βούλει, ἔφη, ὦ Ὄτυ,
καὶ ἡμεῖς δεῦρο καλέσωμεν αὐτόν; Πολύ γ' ἂν οἶμαι μᾶλλον

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

6 ἑόρακας] ἑώρακας BFM'' ὡς ἑώρακας C ὁ ante ὄτυς om. CF exhib. BM'' 7 συμβουλεύοιμ' BM''] συμβουλεύσαιμ' CF παῖδαν B ἄγεσθαι Markland] γενέσθαι Ω'' ἀγαγέσθαι Portus ἥδιον] ἴδιον C 8 ὅτι B] om. CFM'' ὄντα] om. F ἂν δύναιτο] δύναιτο Ω'' ἂν ante ἄνδρα inserit Schäfer μὴ 'κεῖνον F μὴ κεῖνον CV μὴ κεῖνον BM' 9 σοῦ] om. CF γήμειεν· B προύπεμψαν CM''] προὔπεμψαν BF 10 ταῦτα ante καὶ σπ. pon. BFM', ante λέγεις C, in V ταῦτα — Ἀγησίλαος omissa sunt ὁ ἀγησίλαος BM'] ὦ ὄτυ CF 11 ὑμεῖς post ἡριππ. pon. C ἡριππ. Ω', ἡριπίδα V

ὑπὸ σοῦ πεισθῆναι αὐτὸν ἢ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἁπάντων. ἐκ
τούτου δὴ ἐκάλει ὁ Ἀγησίλαος τὸν Σπιθριδάτην τε καὶ τοὺς
13 ἄλλους. προσιόντων δ' εὐθὺς εἶπεν ὁ Ἡριππίδας· Τὰ μὲν
ἄλλα, ὦ Ἀγησίλαε, τὰ ῥηθέντα τί ἄν τις μακρολογοίη; τέλος
δὲ λέγει Σπιθριδάτης πᾶν ποιεῖν ἂν ἡδέως ὅ τι σοὶ δοκοίη.
14 Ἐμοὶ μὲν τοίνυν, ἔφη, δοκεῖ, ὁ Ἀγησίλαος, σὲ μέν, ὦ Σπι-
θριδάτα, τύχῃ ἀγαθῇ διδόναι Ὄτυϊ τὴν θυγατέρα, σὲ δὲ
λαμβάνειν. τὴν μέντοι παῖδα πρὸ ἦρος οὐκ ἂν δυναίμεθα
πεζῇ ἀγαγεῖν. Ἀλλὰ ναὶ μὰ Δί', ἔφη ὁ Ὄτυς, κατὰ θάλατ-
15 ταν ἤδη ἂν πέμποιτο, εἰ σὺ βούλοιο. ἐκ τούτου δεξιὰς δόντες
καὶ λαβόντες ἐπὶ τούτοις ἀπέπεμπον τὸν Ὄτυν.

Καὶ εὐθὺς ὁ Ἀγησίλαος, ἐπεὶ ἔγνω αὐτὸν σπεύδοντα,
τριήρη πληρώσας καὶ Καλλίαν Λακεδαιμόνιον κελεύσας ἀπ-
αγαγεῖν τὴν παῖδα, αὐτὸς ἐπὶ Δασκυλείου ἀπεπορεύετο, ἔνθα
καὶ τὰ βασίλεια ἦν Φαρναβάζῳ, καὶ κῶμαι περὶ αὐτὰ πολλαὶ
καὶ μεγάλαι καὶ ἄφθονα ἔχουσαι τὰ ἐπιτήδεια, καὶ θῆραι αἱ
μὲν καὶ ἐν περιειργμένοις παραδείσοις, αἱ δὲ καὶ ἀνα-
16 πεπταμένοις τόποις, πάγκαλαι. παρέρρει δὲ καὶ ποταμὸς
παντοδαπῶν ἰχθύων πλήρης. ἦν δὲ καὶ τὰ πτηνὰ ἄφθονα
τοῖς ὀρνιθεῦσαι δυναμένοις. ἐνταῦθα μὲν δὴ διεχείμαζε, καὶ
αὐτόθεν καὶ σὺν προνομαῖς τὰ ἐπιτήδεια τῇ στρατιᾷ λαμβά-
17 νων. καταφρονητικῶς δέ ποτε καὶ ἀφυλάκτως διὰ τὸ μηδὲν
πρότερον ἐσφάλθαι λαμβανόντων τῶν στρατιωτῶν τὰ ἐπιτήδεια,
ἐπέτυχεν αὐτοῖς ὁ Φαρνάβαζος κατὰ τὸ πεδίον ἐσπαρμένοις,
ἅρματα μὲν ἔχων δύο δρεπανηφόρα, ἱππέας δὲ ὡς τετρα-
25 κοσίους. διὰ γὰρ τὸ φοβεῖσθαι μή, εἴ που κατασταίη, κυκλω-
θεὶς πολιορκοῖτο, ἄλλοτε ἄλλῃ τῆς χώρας ἐπῄει, ὥσπερ οἱ

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

12 ἁπάντων] πάντων B pr. δὴ BM″] δὲ CF τὸν σπιθρ.] σπιθρ. C τοὺς ἄλλους CF] ἄλλους BM″ 13 ἡριππ. Ω′ item § 20. 21. 26 et 2, 8 σπιθρ.] ὁ σπιθρ. F 14 ἤδη et σὺ om. C, ἂν om. M 15 ἐπὶ τούτοις] om. C δασκυλείου B] δασκυλίου CFM″ ἀπεπορεύετο BM″] ἐπεπορεύετο F ἐπορεύετο C θῆραι] θήρας C περιειργμένοις Valckenaer] περιειργασμένοις Ω″ παραδείσοις] om. B καὶ Ω″] καὶ ἐν Dind., illud def. C. P. Schulze 16 παρέρρει B] περιέρρει cett.″ διεχείμαζε] ἐχείμαζε C καὶ ἐχείμαζε V αὐτόθεν καὶ] αὐτόθεν C (et D) τὰ ἐπιτήδεια σὺν προνομαῖς C 17 δρεπανηφόρα δύο C ἱππέας] ἱππεῖς Ω″ § 25 huc transpon. Laves ἄλλῃ (ἄλλῃ)] ἄλλους B

νομάδες, καὶ μάλα ἀφανίζων τὰς στρατοπεδεύσεις. οἱ δ' 18
Ἕλληνες ὡς εἶδον αὐτὸν προσελαύνοντα, συνέδραμον ὡς εἰς
ἑπτακοσίους· ὁ δ' οὐκ ἐμέλλησεν, ἀλλὰ προστησάμενος τὰ
ἅρματα, αὐτὸς δὲ σὺν τοῖς ἱππεῦσιν ὄπισθεν γενόμενος,
ἐλαύνειν εἰς αὐτοὺς ἐκέλευσεν. ὡς δὲ τὰ ἅρματα ἐμβαλόντα 19
διεσκέδασε τὸ ἀθρόον, ταχὺ οἱ ἱππεῖς κατέβαλον ὡς εἰς ἑκα-
τὸν ἀνθρώπους, οἱ δ' ἄλλοι κατέφυγον πρὸς Ἀγησίλαον·
ἐγγὺς γὰρ ἔτυχε σὺν τοῖς ὁπλίταις ὤν. ἐκ δὲ τούτου τρίτῃ 20
ἢ τετάρτῃ ἡμέρᾳ αἰσθάνεται ὁ Σπιθριδάτης τὸν Φαρνάβαζον
ἐν Καυῇ κώμῃ μεγάλῃ στρατοπεδευόμενον, ἀπέχοντα στάδια
ὡς ἑξήκοντα καὶ ἑκατόν, καὶ εὐθὺς λέγει πρὸς τὸν Ἡριπ-
πίδαν. καὶ ὁ Ἡριππίδας ἐπιθυμῶν λαμπρόν τι ἐργάσασθαι, 21
αἰτεῖ τὸν Ἀγησίλαον ὁπλίτας τε εἰς δισχιλίους καὶ πελταστὰς
ἄλλους τοσούτους καὶ ἱππέας τούς τε Σπιθριδάτου καὶ τοὺς
Παφλαγόνας καὶ τῶν Ἑλλήνων ὁπόσους πείσειεν. ἐπεὶ δὲ 22
ὑπέσχετο αὐτῷ, ἐθύετο· καὶ ἅμα δείλῃ καλλιερησάμενος κατ-
έλυσε τὴν θυσίαν. ἐκ δὲ τούτου δειπνήσαντας παρήγγειλε
παρεῖναι πρόσθεν τοῦ στρατοπέδου. σκότους δὲ γενομένου
οὐδ' οἱ ἡμίσεις ἑκάστων ἐξῆλθον. ὅπως δὲ μή, εἰ ἀποτρέ- 23
ποιτο, καταγελῷεν αὐτοῦ οἱ ἄλλοι τριάκοντα, ἐπορεύετο σὺν
ᾗ εἶχε δυνάμει. ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐπιπεσὼν τῇ Φαρναβάζου 24
στρατοπεδείᾳ, τῆς μὲν προφυλακῆς αὐτοῦ Μυσῶν ὄντων
πολλοὶ ἔπεσον, αὐτοὶ δὲ διαφεύγουσι, τὸ δὲ στρατόπεδον
ἁλίσκεται, καὶ πολλὰ μὲν ἐκπώματα καὶ ἄλλα δὴ οἷα Φαρνα-
βάζου κτήματα, πρὸς δὲ τούτοις σκεύη πολλὰ καὶ ὑποζύγια
σκευοφόρα. ἐπεὶ δὲ τὰ ληφθέντα χρήματα ἀπήγαγον οἵ τε 26
Παφλαγόνες καὶ ὁ Σπιθριδάτης, ὑποστήσας Ἡριππίδας ταξιάρ-
χους καὶ λοχαγοὺς ἀφείλετο ἅπαντα τόν τε Σπιθριδάτην καὶ

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

18 *ἠμέλησεν* CF *ἐκέλευσεν ἐλαύνειν εἰς αὐτοὺς* CFM'' 19 *κατέβαλον* FM''] *κατέβαλλον* BC *ὡς εἰς* BCM'] *εἰς* D *ὡς* FV

20 *στρατοπεδευόμενον* C corr. ab eod. FM''] *στρατοπευόμενον* BC pr. *καὶ εὐθὺς*] *εὐθὺς* B 22 *καλλιερησ.*] *καλιερησ.* C *πρόσθεν* CFM''] *πρόσθε* B *οὐδ'*] *οἳ δ'* F 24 *στρατοπεδείᾳ*] *χώρα* F 25 vide ante § 18 26 *ἐπεὶ — σπιθριδάτης*] om. CF *ὑποστήσας* Ω''] *ἐπιστήσας* Leonclavius et Hartman *ταξιάρχους* BM'] *ταξιάρχας* CF et V verba *τόν τε Σπιθριδάτην καὶ τοὺς Παφλαγόνας* interpolatori deberi, Xenophontem vero *αὐτοὺς* scripsisse putat Kruse,

τοὺς Παφλαγόνας, ἵνα δὴ πολλὰ ἀπαγάγοι τὰ αἰχμάλωτα τοῖς
27 *λαφυροπώλαις. ἐκεῖνοι μέντοι ταῦτα παθόντες οὐκ ἤνεγκαν,*
ἀλλ' ὡς ἀδικηθέντες καὶ ἀτιμασθέντες νυκτὸς συσκευασάμενοι
ᾤχοντο ἀπιόντες εἰς Σάρδεις πρὸς Ἀριαῖον, πιστεύσαντες, ὅτι
28 *καὶ ὁ Ἀριαῖος ἀποστὰς βασιλέως ἐπολέμησεν αὐτῷ. Ἀγη-*
σιλάῳ μὲν δὴ τῆς ἀπολείψεως τοῦ Σπιθριδάτου καὶ τοῦ
Μεγαβάτου καὶ τῶν Παφλαγόνων οὐδὲν ἐγένετο βαρύτερον
ἐν τῇ στρατείᾳ.
29 *Ἦν δέ τις Ἀπολλοφάνης Κυζικηνός, ὃς καὶ Φαρναβάζῳ*
ἐτύγχανεν ἐκ παλαιοῦ ξένος ὢν καὶ Ἀγησιλάῳ κατ' ἐκεῖνον
τὸν χρόνον ἐξενώθη. οὗτος οὖν εἶπε πρὸς τὸν Ἀγησίλαον
ὡς οἴοιτο συναγαγεῖν αὐτῷ ἂν εἰς λόγους περὶ φιλίας Φαρνά-
30 *βαζον. ὡς δ' ἤκουσεν αὐτοῦ, σπονδὰς λαβὼν καὶ δεξιὰν*
παρῆν ἄγων τὸν Φαρνάβαζον εἰς συγκείμενον χωρίον, ἔνθα
δὴ Ἀγησίλαος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν τριάκοντα χαμαὶ ἐν πόᾳ τινὶ
κατακείμενοι ἀνέμενον· ὁ δὲ Φαρνάβαζος ἧκεν ἔχων στολὴν
πολλοῦ χρυσοῦ ἀξίαν. ὑποτιθέντων δὲ αὐτῷ τῶν θεραπόν-
των ῥαπτά, ἐφ' ὧν καθίζουσιν οἱ Πέρσαι μαλακῶς, ᾐσχύνθη
ἐντρυφῆσαι, ὁρῶν τοῦ Ἀγησιλάου τὴν φαυλότητα· κατεκλίθη
31 *οὖν καὶ αὐτὸς ὥσπερ εἶχε χαμαί. καὶ πρῶτα μὲν ἀλλήλους*
χαίρειν προσεῖπαν, ἔπειτα τὴν δεξιὰν προτείναντος τοῦ Φαρνα-
βάζου ἀντιπρούτεινε καὶ ὁ Ἀγησίλαος. μετὰ δὲ τοῦτο ἦρξατο
32 *λόγου ὁ Φαρνάβαζος· καὶ γὰρ ἦν πρεσβύτερος· Ὦ Ἀγησίλαε*
καὶ πάντες οἱ παρόντες Λακεδαιμόνιοι, ἐγὼ ὑμῖν, ὅτε τοῖς
Ἀθηναίοις ἐπολεμεῖτε, φίλος καὶ σύμμαχος ἐγενόμην, καὶ τὸ

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

opp. Grosser [Wochenschr. f. class. Philol. 1887 p. 1423] *ἵνα*] *ὅπως* C *ἀπαγάγοι* BFM] *ἀπάγῃ* C *ἀπαγάγῃ* DV *τὰ αἰχμάλωτα*] *τοὺς αἰχμαλώτους* B 27 *μέντοι* (*μέν τοι*) *ταῦτα* BCM'] *μὲν ταῦτα* F *μὲν τοιαῦτα* V *πιστεύσαντες — αὐτῷ* interpolatori deberi credit Hartman *πιστεύσαντες* BM''] *πιστεύοντες* CF *ὁ ἀριαῖος* BM''] *ἀριαῖος* F *ὁ ἀ[ριαῖ]* (οσ) C 28 *ἀπολείψεως* BM''] *ἀπολήψεως* CF_1 29 *χρόνον* BFM''C_2 mg.] *καιρὸν* C_1 in textu 30 *ἔνθα δὴ ἀγησίλαος* CF] om. BM'' *αὐτῷ*] *αὐτῶ* B om. cett.'' *καθίζουσιν*] *καθίσουσιν* C *κατεκλίθη* BCF_2M''] *κατεκλίνθη* aut *κατεκλείθη* F ante ras. *κατεκλίνη* Cobet 31 *ἀλλήλους* Schneider] *ἀλλήλοις* Ω'' *χαίρειν* BM''] *χαίροις* CF *προσεῖπαν* Ω''] *προσεῖπον* Cobet *ἀντιπρούτεινε* BCM''] *ἀντιπροῦτεινε* F *ἦρξε τοῦ λόγου* Dindorf 32 *οἱ παρόντες*] om. C

μὲν ναυτικὸν τὸ ὑμέτερον χρήματα παρέχων ἰσχυρὸν ἐποίουν, ἐν δὲ τῇ γῇ αὐτὸς ἀπὸ τοῦ ἵππου μαχόμενος μεθ' ὑμῶν εἰς τὴν θάλατταν κατεδίωκον τοὺς πολεμίους. καὶ διπλοῦν ὥσπερ Τισσαφέρνους οὐδὲν πώποτέ μου οὔτε ποιήσαντος οὔτ' εἰπόντος πρὸς ὑμᾶς ἔχοιτ' ἂν κατηγορῆσαι. τοιοῦτος δὲ γενόμενος 33
νῦν οὕτω διάκειμαι ὑφ' ὑμῶν ὡς οὐδὲ δεῖπνον ἔχω ἐν τῇ ἐμαυτοῦ χώρᾳ, εἰ μή τι ὧν ἂν ὑμεῖς λίπητε συλλέξομαι, ὥσπερ τὰ θηρία. ἃ δέ μοι ὁ πατὴρ καὶ οἰκήματα καλὰ καὶ παραδείσους καὶ δένδρων καὶ θηρίων μεστοὺς κατέλιπεν, ἐφ' οἷς ηὑφραινόμην, ταῦτα πάντα ὁρῶ τὰ μὲν κατακεκομμένα τὰ δὲ κατακεκαυμένα. εἰ οὖν ἐγὼ μὴ γιγνώσκω μήτε τὰ ὅσια μήτε τὰ δίκαια, ὑμεῖς δὴ διδάξατέ με ὅπως ταῦτ' ἐστὶν ἀνδρῶν ἐπισταμένων χάριτας ἀποδιδόναι. ὁ μὲν ταῦτ' εἶπεν. 34
οἱ δὲ τριάκοντα πάντες μὲν ἐπησχύνθησαν αὐτὸν καὶ ἐσιώπησαν· ὁ δὲ Ἀγησίλαος χρόνῳ ποτὲ εἶπεν· Ἀλλ' οἶμαι μέν σε, ὦ Φαρνάβαζε, εἰδέναι ὅτι καὶ ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς πόλεσι ξένοι ἀλλήλοις γίγνονται ἄνθρωποι. οὗτοι δέ, ὅταν αἱ πόλεις πολέμιαι γένωνται, σὺν ταῖς πατρίσι καὶ τοῖς ἐξενωμένοις πολεμοῦσι καί, ἂν οὕτω τύχωσιν, ἔστιν ὅτε καὶ ἀπέκτειναν ἀλλήλους. καὶ ἡμεῖς οὖν νῦν βασιλεῖ τῷ ὑμετέρῳ πολεμοῦντες πάντα ἠναγκάσμεθα τὰ ἐκείνου πολέμια νομίζειν· σοί γε μέντοι φίλοι γενέσθαι περὶ παντὸς ἂν ποιησαίμεθα. καὶ εἰ μὲν 35
ἀλλάξασθαί σε ἔδει ἀντὶ δεσπότου βασιλέως ἡμᾶς δεσπότας, οὐκ ἂν ἔγωγέ σοι συνεβούλευον· νῦν δὲ ἔξεστί σοι μεθ' ἡμῶν γενομένῳ μηδένα προσκυνοῦντα μηδὲ δεσπότην ἔχοντα ζῆν καρπούμενον τὰ σαυτοῦ. καίτοι ἐλεύθερον εἶναι ἐγὼ μὲν οἶμαι ἀντάξιον εἶναι τῶν πάντων χρημάτων. οὐδὲ μέντοι 36
τοῦτό σε κελεύομεν, πένητα μέν, ἐλεύθερον δ' εἶναι, ἀλλ'

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ναυτικὸν τὸ ὑμ. BM''] ναυτικὸν ὑμ. F ὑμ. ναυτικὸν C   τισσαφ. B] τισαφ. cett.''   33 οὕτω νῦν C   λίπητε] λίποιτε C   συλλέξομαι CFM'] συλλέξωμαι B συλλέξω V   μεστοὺς] μεστὰ B   εὐφραινόμην Ω''   γινώσκω B

δὴ Morus] δὲ Ω (et V) omisit D ut permulta alia   διδάξατέ CF_2 M''] διδάξετέ BF_1 ἀποδιδόναι Ω et V] διδόναι D   34 γίνονται Ω''

ἄνθρωποι B] οἱ ἄνθρωποι CFM'' ἅνθρωποι Cobet, codicis B lectionem tuetur Hartman   ἂν BM''] ἐὰν CF   ὅτε καὶ BCF et DV] ὅτε M   βασιλεῖ] τῷ β. B pr.   35 σε BM''] σοι CF δεσπότου Ω''] del. Cobet   σαυτοῦ CFM''] ἑαυτοῦ B

ἡμῖν συμμάχοις χρώμενον αὔξειν μὴ τὴν βασιλέως ἀλλὰ τὴν
σαυτοῦ ἀρχήν, τοὺς νῦν ὁμοδούλους σοι καταστρεφόμενον,
ὥστε σοὺς ὑπηκόους εἶναι. καίτοι εἰ ἅμα ἐλεύθερός τ' εἴης
καὶ πλούσιος γένοιο, τίνος ἂν δέοις μὴ οὐχὶ πάμπαν εὐδαί-
37 μων εἶναι; Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Φαρνάβαζος, ἁπλῶς ὑμῖν ἀποκρί-
νωμαι ἅπερ ποιήσω; Πρέπει γοῦν σοι. Ἐγὼ τοίνυν, ἔφη,
ἐὰν βασιλεὺς ἄλλον μὲν στρατηγὸν πέμπῃ, ἐμὲ δὲ ὑπήκοον
ἐκείνου τάττῃ, βουλήσομαι ὑμῖν καὶ φίλος καὶ σύμμαχος εἶναι·
ἐὰν μέντοι μοι τὴν ἀρχὴν προστάττῃ, — τοιοῦτόν τι, ὡς
ἔοικε, φιλοτιμία ἐστίν — εὖ χρὴ εἰδέναι ὅτι πολεμήσω ὑμῖν
38 ὡς ἂν δύνωμαι ἄριστα. ἀκούσας ταῦτα ὁ Ἀγησίλαος ἐλάβετο
τῆς χειρὸς αὐτοῦ καὶ εἶπεν· Εἴθ', ὦ λῷστε σύ, τοιοῦτος ὢν
φίλος ἡμῖν γένοιο. ἓν δ' οὖν, ἔφη, ἐπίστω, ὅτι νῦν τε
ἄπειμι ὡς ἂν δύνωμαι τάχιστα ἐκ τῆς σῆς χώρας, τοῦ τε λοιποῦ,
κἂν πόλεμος ᾖ, ἕως ἂν ἐπ' ἄλλον ἔχωμεν στρατεύεσθαι, σοῦ
τε καὶ τῶν σῶν ἀφεξόμεθα.

39 Τούτων δὲ λεχθέντων διέλυσε τὴν σύνοδον. καὶ ὁ μὲν
Φαρνάβαζος ἀναβὰς ἐπὶ τὸν ἵππον ἀπῄει, ὁ δὲ ἐκ τῆς Παρα-
πίτας υἱὸς αὐτοῦ, καλὸς ἔτι ὤν, ὑπολειφθεὶς καὶ προσδρα-
μών· Ξένον σε, ἔφη, ὦ Ἀγησίλαε, ποιοῦμαι. Ἐγὼ δέ γε
δέχομαι. Μέμνησό νυν, ἔφη. καὶ εὐθὺς τὸ παλτόν — εἶχε
δὲ καλόν — ἔδωκε τῷ Ἀγησιλάῳ. ὁ δὲ δεξάμενος, φάλαρα
ἔχοντος περὶ τῷ ἵππῳ Ἰδαίου τοῦ γραφέως πάγκαλα, περιελὼν
ἀντέδωκεν αὐτῷ. τότε μὲν οὖν ὁ παῖς ἀναπηδήσας ἐπὶ τὸν
40 ἵππον μετεδίωκε τὸν πατέρα. ὡς δ' ἐν τῇ τοῦ Φαρναβάζου
ἀποδημίᾳ ἀποστερῶν ἀδελφὸς τὴν ἀρχὴν φυγάδα ἐποίησε τὸν
τῆς Παραπίτας υἱόν, τά τ' ἄλλα ὁ Ἀγησίλαος ἐπεμελεῖτο
αὐτοῦ, καὶ ἐρασθέντος αὐτοῦ τοῦ Εὐάλκους υἱέος Ἀθηναίου,

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

36 δέοις Cobet] δέοιο Ω″ 37 ἀποκρίνωμαι Schneider] ἀποκρίνομαι Ω″ πρέπει CF] πρέπειν BM″ πέμπῃ BM″ πέμπη^{οι} C πέμποι F τάττῃ BM″ τάττῆ C τάττοι F εἶναι] om. F μέντοι (μέν τοι)] μὲν B 38 ἔφη] om. C τῆς σῆς χώρας B] τῆς χ. τῆς σῆς CFM″ 39 διέλλυσε CF τὴν σύνοδον B] τὸν σύλλογον CM″ cons. F καλὸς ἔτι ὢν] ἔτι καλὸς ὢν C μέμνησό νυν Bothe] μέμνησο νῦν Ω″ ἰδαίου Ω″] Ἀδαίου Tell et Cobet 40 ἀδελφὸς Dindorf] ἀδελφὸς Ω″ Εὐάλκους Dindorf] εὐαλκοῦς BFM″ εὐαλκοὺς C υἱέος BF et DV] υἱέως C pr. M

πάντ' ἐποίησεν ὅπως ἂν δι' ἐκεῖνον ἐγκριθείη τὸ στάδιον ἐν Ὀλυμπίᾳ, μέγιστος ὢν τῶν παίδων.

41 *Καὶ τότε δή, ὥσπερ εἶπε πρὸς τὸν Φαρνάβαζον, εὐθὺς ἀπεπορεύετο ἐκ τῆς χώρας· σχεδὸν δὲ καὶ ἔαρ ἤδη ὑπέφαινεν. ἀφικόμενος δ' εἰς Θήβης πεδίον κατεστρατοπεδεύσατο περὶ τὸ τῆς Ἀστυρηνῆς Ἀρτέμιδος ἱερόν, καὶ ἐκεῖ πρὸς ᾧ εἶχε συνέλεγε πανταχόθεν παμπληθὲς στράτευμα. παρεσκευάζετο γὰρ πορευσόμενος ὡς δύναιτο ἀνωτάτω, νομίζων ὁπόσα ὄπισθεν ποιήσαιτο ἔθνη πάντα ἀποστήσειν βασιλέως.*

Ἀγησίλαος μὲν δὴ ἐν τούτοις ἦν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι II.1
ἐπεὶ σαφῶς ᾔσθοντο τά τε χρήματα ἐληλυθότα εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰς μεγίστας πόλεις συνεστηκυίας ἐπὶ πολέμῳ πρὸς ἑαυτούς, ἐν κινδύνῳ τε τὴν πόλιν ἐνόμισαν καὶ στρατεύειν ἀναγκαῖον ἡγήσαντο εἶναι. καὶ αὐτοὶ μὲν ταῦτα παρεσκευά- 2
ζοντο, εὐθὺς δὲ καὶ ἐπὶ τὸν Ἀγησίλαον πέμπουσιν Ἐπικυδίδαν. ὁ δ' ἐπεὶ ἀφίκετο, τά τε ἄλλα διηγεῖτο ὡς ἔχοι καὶ ὅτι ἡ πόλις ἐπιστέλλοι αὐτῷ βοηθεῖν ὡς τάχιστα τῇ πατρίδι. ὁ δὲ Ἀγησίλαος ἐπεὶ ἤκουσε, χαλεπῶς μὲν ἤνεγκεν, ἐνθυ- 3
μούμενος καὶ οἵων τιμῶν καὶ οἵων ἐλπίδων ἀποστεροῖτο, ὅμως δὲ συγκαλέσας τοὺς συμμάχους ἐδήλωσε τὰ ὑπὸ τῆς πόλεως παραγγελλόμενα, καὶ εἶπεν ὅτι ἀναγκαῖον εἴη βοηθεῖν τῇ πατρίδι· ἐὰν μέντοι ἐκεῖνα καλῶς γένηται, εὖ ἐπίστασθε, ἔφη, ὦ ἄνδρες σύμμαχοι, ὅτι οὐ μὴ ἐπιλάθωμαι ὑμῶν, ἀλλὰ πάλιν παρέσομαι πράξων ὧν ὑμεῖς δεῖσθε. ἀκούσαντες δὲ 4
ταῦτα πολλοὶ μὲν ἐδάκρυσαν, πάντες δ' ἐψηφίσαντο βοηθεῖν μετ' Ἀγησιλάου τῇ Λακεδαίμονι· εἰ δὲ καλῶς τἀκεῖ γένοιτο, λαβόντες αὐτὸν πάλιν ἥκειν εἰς τὴν Ἀσίαν. καὶ οἱ μὲν δὴ 5
συνεσκευάζοντο ὡς ἀκολουθήσοντες. ὁ δ' Ἀγησίλαος ἐν μὲν τῇ Ἀσίᾳ κατέλιπεν Εὔξενον ἁρμοστὴν καὶ φρουροὺς παρ'

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

41 *εἶπε*] *εἶχε* C *ἐκ*] *ἀπὸ* C *δὲ* post *σχεδὸν* om. C *δ'* BFM′] *δὲ* CV *Ἀστυρηνῆς* Dindorf] *ἀστυρήνης* BM′ *ἀστυρίνης* CFV *πορευόμενος* V *ἀποστήσειν* Voigtländer] *ἀποστερήσειν* Ω″

II. 2 *δὲ καὶ* CFM″] *δὲ* B *πέμπουσιν*] om. C 3 *ἀποστεροῖτο* C] *ἀποστερεῖτο* F *ἀπεστερεῖτο* BM′ (et V corr.; *ἀπεστέρητο* V pr.) *ἐπίστασθαι* C pr. F_1 *πράξεων* B 4 *δὲ* C] om. BFM″ *πολὺ* B *ἀπεψηφίσαντο* C 5 *παρεσκευάζοντο* C *ὁ δὲ* C *ἄξενον* B cum signo nominis proprii

αὐτῷ οὐκ ἔλαττον τετρακισχιλίων, ἵνα δύναιτο διασῴζειν
τὰς πόλεις· αὐτὸς δὲ ὁρῶν ὅτι οἱ πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν
μένειν ἐπεθύμουν μᾶλλον ἢ ἐφ' Ἕλληνας στρατεύεσθαι, βου-
λόμενος ὡς βελτίστους καὶ πλείστους ἄγειν μεθ' ἑαυτοῦ,
ἆθλα προύθηκε ταῖς πόλεσιν, ἥτις ἄριστον στράτευμα πέμποι,
καὶ τῶν μισθοφόρων τοῖς λοχαγοῖς, ὅστις εὐοπλότατον λόχον
ἔχων συστρατεύοιτο καὶ ὁπλιτῶν καὶ τοξοτῶν καὶ πελταστῶν.
προεῖπε δὲ καὶ τοῖς ἱππάρχοις, ὅστις εὐιπποτάτην καὶ εὐο-
πλοτάτην τάξιν παρέχοιτο, ὡς καὶ τούτοις νικητήριον δώσων.
6 τὴν δὲ κρίσιν ἔφη ποιήσειν, ἐπεὶ διαβαίησαν ἐκ τῆς Ἀσίας
εἰς τὴν Εὐρώπην, ἐν Χερρονήσῳ, ὅπως εὖ εἰδείησαν ὅτι τοὺς
7 στρατευομένους δεῖ εὐκρινεῖν. ἦν δὲ τὰ ἆθλα τὰ μὲν πλεῖστα
ὅπλα ἐκπεπονημένα εἰς κόσμον καὶ ὁπλιτικὰ καὶ ἱππικά· ἦσαν
δὲ καὶ στέφανοι χρυσοῖ· τὰ δὲ πάντα ἆθλα οὐκ ἔλαττον ἐγέ-
νοντο ἢ ἀπὸ τεττάρων ταλάντων. τοσούτων μέντοι ἀναλω-
θέντων, παμπόλλων χρημάτων ὅπλα εἰς τὴν στρατιὰν κατε-
8 σκευάσθη. ἐπεὶ δὲ διέβη τὸν Ἑλλήσποντον, κριταὶ κατέστησαν
Λακεδαιμονίων μὲν Μένασκος καὶ Ἡριππίδας καὶ Ὄρσιπ-
πος, τῶν δὲ συμμάχων εἷς ἀπὸ πόλεως. καὶ Ἀγησίλαος μέν,
ἐπεὶ τὴν κρίσιν ἐποίησεν, ἔχων τὸ στράτευμα ἐπορεύετο τὴν
αὐτὴν ὁδὸν ἥνπερ βασιλεὺς ὅτε ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐστράτευεν.
9 Ἐν δὲ τούτῳ οἱ μὲν ἔφοροι φρουρὰν ἔφηναν· ἡ δὲ
πόλις, ἐπεὶ Ἀγησίπολις παῖς ἔτι ἦν, Ἀριστόδημον τοῦ γένους
ὄντα καὶ πρόδικον τοῦ παιδός, ἡγεῖσθαι τῇ στρατιᾷ ἐκέλευον.
10 ἐπεὶ δ' ἐξῆσαν μὲν οἱ Λακεδαιμόνιοι, συνειλεγμένοι δ' ἦσαν
οἱ ἐναντίοι, συνελθόντες ἐβουλεύοντο πῶς ἂν τὴν μάχην
11 συμφορώτατα σφίσιν αὐτοῖς ποιήσαιντο. Τιμόλαος μὲν δὴ
Κορίνθιος ἔλεξεν· Ἀλλ' ἐμοὶ δοκεῖ, ἔφη, ὦ ἄνδρες σύμμαχοι,

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

προύθηκε BCM″] προὔθηκε F εὐοπλωτάτην B 6 χερροννήσῳ FV, cett.′ recte: sed hanc variam lectionem in sequentibus non memoravimus ὅτι τοὺς στρατευομένους δεῖ εὐκρινεῖν Ω″] ὅστις τοὺς στρατευομένους διευκρινεῖ Kurz ὅτι τοὺς στρατευσομένους δεῖ διευκρινεῖν Cobet ὅτι τοὺς στρατευσομένους μόνους δεῖ ἐγκρίνειν Madvig
8 καὶ Ὄρσιππος] om. M πόλεως B (et V)] πόλεων CFM′ ἐστράτευεν] ἐστράτευσεν M 9 ἔφηναν BFM″] ἔφαινον C, fort. rectius
10 ἐξήεσαν (ἐξῄεσαν) CFM″ ἐξήνεγκαν B ἦσαν] ἦσαν καὶ V ποιήσαιντο C_2] ἐποιήσαντο C_1 ποιήσοιντο BFM″

ὅμοιον εἶναι τὸ τῶν Λακεδαιμονίων πρᾶγμα οἷόνπερ τὸ τῶν
ποταμῶν. οἵ τε γὰρ ποταμοὶ πρὸς μὲν ταῖς πηγαῖς οὐ μεγά-
λοι εἰσὶν ἀλλ' εὐδιάβατοι, ὅσῳ δ' ἂν πορρωτέρω γίγνωνται,
ἐπεμβάλλοντες ἕτεροι ποταμοὶ ἰσχυρότερον αὐτῶν τὸ ῥεῦμα
ποιοῦσι, καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ὡσαύτως, ἔνθεν μὲν ἐξέρχον- 12
ται, αὐτοὶ μόνοι εἰσί, προϊόντες δὲ καὶ παραλαμβάνοντες τὰς
πόλεις πλείους τε καὶ δυσμαχώτεροι γίγνονται. ὁρῶ δ'
ἔγωγε, ἔφη, καὶ ὁπόσοι σφῆκας ἐξαιρεῖν βούλονται, ἐὰν μὲν
ἐκθέοντας τοὺς σφῆκας πειρῶνται θηρᾶν, ὑπὸ πολλῶν τυπτο-
μένους· ἐὰν δ' ἔτι ἔνδον ὄντων τὸ πῦρ προσφέρωσι, πά-
σχοντας μὲν οὐδέν, χειρουμένους δὲ τοὺς σφῆκας. ταῦτ' οὖν
ἐνθυμούμενος ἡγοῦμαι κράτιστον εἶναι μάλιστα μὲν ἐν αὐτῇ,
εἰ δὲ μή, ὅτι ἐγγύτατα τῆς Λακεδαίμονος τὴν μάχην ποιεῖ-
σθαι. δόξαντος δ' εὖ λέγειν αὐτοῦ ἐψηφίσαντο ταῦτα. ἐν 13
ᾧ δὲ περὶ ἡγεμονίας τε διεπράττοντο καὶ διωμολογοῦντο εἰς
ὁπόσους δέοι τάττεσθαι πᾶν τὸ στράτευμα, ὅπως μὴ λίαν
βαθείας τὰς φάλαγγας ποιούμεναι αἱ πόλεις κύκλωσιν τοῖς
πολεμίοις παρέχοιεν, ἐν τούτῳ οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ δὴ
Τεγεάτας παρειληφότες καὶ Μαντινέας ἐξῇσαν τὴν ἀμφίαλον.
καὶ πορευόμενοι, σχεδόν τι ἅμα οἱ μὲν περὶ τοὺς Κορινθίους 14
ἐν τῇ Νεμέᾳ ἦσαν, οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ σύμμαχοι ἐν
τῷ Σικυῶνι. ἐμβαλόντων δὲ αὐτῶν κατὰ τὴν Ἐπιείκειαν, τὸ
μὲν πρῶτον ἐκ τῶν ὑπερδεξίων βάλλοντες αὐτοὺς καὶ τοξεύ-
οντες μάλα κακῶς ἐποίουν οἱ γυμνῆτες τῶν ἀντιπάλων. ὡς 15
δὲ κατέβησαν ἐπὶ θάλατταν, ταύτῃ προῇσαν διὰ τοῦ πε-
δίου, τέμνοντες καὶ κάοντες τὴν χώραν· καὶ οἱ ἕτεροι μέντοι
ἀπελθόντες κατεστρατοπεδεύσαντο, ἔμπροσθεν ποιησάμενοι

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

11 (πορρωτέρῳ M) γίνωνται Ω'' (γίνονται C pr.)] γένωνται vulg. 12 πλείους cf. Meisterhans 68] πλείονές Ω'' γίγνονται] γίνονται Ω'' ἔγωγέφη C προσφέρωσι BM''] προσφέρωσιν F ἐκφέρωσι C 13 ταγεάτας B ἐξήεσαν (ἐξήεσαν) Ω'' ἀμφίαλον Ω'] ἀμφίκαλον V ἀγχίαλον vel αἰγιαλὸν proponit Geist εἰς vel ἐπὶ ἀμφίαλον (et ἐπήεσαν) Breitenbach τὴν ἐπ' αἰγιαλὸν R. Schneider εἰς τὴν ἀμφίαλον Grote τὴν ἀμφὶ Ἀλέαν Herbst τὴν Στυμφαλίαν vel τὴν Αἰγιάλειαν Jungclaussen; ἐξιέναι cum accusativo tuetur Krüger, gr. Gr. 46, 6, 2. 14 νεμαία B ἐμβαλλόντων C ἐπιείκειαν Ω''] Ἐπιεικίαν editores quidam ὑπερδεξιῶν B pr. 15 τὴν θάλατταν C προῇσαν (προήεσαν) Leonclavius] προσήεσαν (προσήεσαν) Ω'' ἀπελθόντες Ω''] ἐπελθόντες vulg., illud def. Grote

τὴν χαράδραν· ἐπεὶ δὲ προϊόντες οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐκέτι δέκα στάδια ἀπεῖχον τῶν πολεμίων, κἀκεῖνοι αὐτοῦ στρατοπεδευσάμενοι ἡσυχίαν εἶχον.

16 *Φράσω δὲ καὶ τὸ πλῆθος ἑκατέρων. συνελέγησαν γὰρ ὁπλῖται Λακεδαιμονίων μὲν εἰς ἑξακισχιλίους, Ἠλείων δὲ καὶ Τριφυλίων καὶ Ἀκρωρείων καὶ Λασιωνίων ἐγγὺς τρισχίλιοι καὶ Σικυωνίων πεντακόσιοι καὶ χίλιοι, Ἐπιδαυρίων δὲ καὶ Τροιζηνίων καὶ Ἑρμιονέων καὶ Ἁλιέων ἐγένοντο οὐκ ἐλάττους τρισχιλίων. πρὸς δὲ τούτοις ἱππεῖς μὲν Λακεδαιμονίων περὶ ἑξακοσίους, Κρῆτες δὲ τοξόται ἠκολούθουν ὡς τριακόσιοι, καὶ μὴν σφενδονῆται Μαργανέων καὶ Λετρίνων καὶ Ἀμφιδόλων οὐκ ἐλάττους τετρακοσίων. Φλειάσιοι μέντοι οὐκ ἠκολούθουν· ἐκεχειρίαν γὰρ ἔφασαν ἔχειν. αὕτη μὲν δὴ ἡ μετὰ*
17 *Λακεδαιμονίων δύναμις ἦν. ἥ γε μὴν τῶν πολεμίων ἠθροίσθη Ἀθηναίων μὲν εἰς ἑξακισχιλίους ὁπλίτας, Ἀργείων δ' ἐλέγοντο περὶ ἑπτακισχιλίους, Βοιωτῶν δ', ἐπεὶ Ὀρχομένιοι οὐ παρῆσαν, περὶ πεντακισχιλίους, Κορινθίων γε μὴν εἰς τρισχιλίους, καὶ μὴν ἐξ Εὐβοίας ἁπάσης οὐκ ἐλάττους τρισχιλίων. ὁπλιτικὸν μὲν δὴ τοσοῦτον· ἱππεῖς δὲ Βοιωτῶν μὲν [ἐπεὶ Ὀρχομένιοι οὐ παρῆσαν] εἰς ὀκτακοσίους, Ἀθηναίων δ' εἰς ἑξακοσίους, καὶ Χαλκιδέων τῶν ἐξ Εὐβοίας εἰς ἑκατόν, Λοκρῶν δὲ τῶν Ὀπουντίων εἰς πεντήκοντα. καὶ ψιλῶν δὲ σὺν τοῖς τῶν Κορινθίων πλέον ἦν . . . καὶ γὰρ Λοκροὶ οἱ Ὀζόλαι καὶ Μηλιεῖς καὶ Ἀκαρνᾶνες παρῆσαν αὐτοῖς.*

18 *Αὕτη μὲν δὴ ἑκατέρων ἡ δύναμις ἐγένετο. οἱ δὲ Βοιωτοὶ ἕως μὲν τὸ εὐώνυμον εἶχον, οὐδέν τι κατήπειγον τὴν μάχην συνάπτειν· ἐπεὶ δὲ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι κατὰ Λακεδαιμονίους*

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

αὐτοῦ] *αὐτοὺς* B 16 *ἠλείων* CF et D *τριφυλλίων* CFM'' *Λασιωνίων* Schneider] *λασιωνέων* BFM'' *λασιωναίων* C *καὶ σικ. — χίλιοι* om. M *οἱ* ante *σικυων.* exhibet C om. BF (et DV) *σικυωνίων* B (et DV)] *σικυωναίων* C *σικυωνέων* F *τριζηνίων* B *ἡρμιοναίων* C pr. *ἑρμιοναίων* C corr. *ἀλιέων* C pr. *Λετρίνων* Schneider] *λεδρίνων* Ω'' *φλιάσιοι* Ω'' *ἡ*] om. Ω'' add. Dindorf 17 *περὶ πεντ.* BFM'] *εἰς πεντ.* C, in V prorsus alia leguntur, sed certo ficticia *εὐοίας* CF . . . *εὐοίας*·C *ἐπεὶ — παρῆσαν* del. Naber Kruse Grosser *ὀπουντίων* CF *ψιλῶν* BC pr. M'] *ψιλὸν* C corr F (et V) *ὀζόλαι* M''] *ὀζάλοι* B *οζόλαι* C *ὀ[ζό]λαι* F

ἐγένοντο, αὐτοὶ δὲ τὸ δεξιὸν ἔσχον καὶ κατ' Ἀχαιοὺς ἀντε-
τάχθησαν, εὐθὺς τά τε ἱερὰ καλὰ ἔφασαν εἶναι καὶ παρήγ-
γειλαν παρασκευάζεσθαι ὡς μάχης ἐσομένης. καὶ πρῶτον μὲν
ἀμελήσαντες τοῦ εἰς ἑκκαίδεκα βαθεῖαν παντελῶς ἐποιήσαντο
τὴν φάλαγγα, ἔτι δὲ καὶ ἦγον ἐπὶ τὰ δεξιά, ὅπως ὑπερέχοιεν
τῷ κέρατι τῶν πολεμίων· οἱ δ' Ἀθηναῖοι, ἵνα μὴ διασπα-
σθείησαν, ἐπηκολούθουν, καίπερ γιγνώσκοντες ὅτι κίνδυνος
εἴη κυκλωθῆναι. τέως μὲν οὖν οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ᾐσθά- 19
νοντο προσιόντων τῶν πολεμίων· καὶ γὰρ ἦν λάσιον τὸ
χωρίον· ἐπεὶ δ' ἐπαιάνισαν, τότε δὴ ἔγνωσαν, καὶ εὐθὺς
ἀντιπαρήγγειλαν ἅπαντας διασκευάζεσθαι ὡς εἰς μάχην. ἐπεὶ
δὲ συνετάχθησαν ὡς ἑκάστους οἱ ξεναγοὶ ἔταξαν, παρηγγύ-
ησαν μὲν ἀκολουθεῖν τῷ ἡγουμένῳ, ἦγον δὲ καὶ οἱ Λακεδαι-
μόνιοι ἐπὶ τὰ δεξιά, καὶ οὕτω πολὺ ὑπερέτεινον τὸ κέρας
ὥστε τῶν Ἀθηναίων αἱ μὲν ἓξ φυλαὶ κατὰ τοὺς Λακεδαι-
μονίους ἐγένοντο, αἱ δὲ τέτταρες κατὰ Τεγεάτας. οὐκέτι 20
δὲ στάδιον ἀπεχόντων, σφαγιασάμενοι οἱ Λακεδαιμόνιοι τῇ
Ἀγροτέρᾳ, ὥσπερ νομίζεται, τὴν χίμαιραν, ἡγοῦντο ἐπὶ τοὺς
ἐναντίους, τὸ ὑπερέχον ἐπικάμψαντες εἰς κύκλωσιν. ἐπεὶ δὲ
συνέμειξαν, οἱ μὲν ἄλλοι σύμμαχοι πάντες οἱ τῶν Λακεδαι-
μονίων ἐκρατήθησαν ὑπὸ τῶν ἐναντίων, Πελληνεῖς δὲ κατὰ
Θεσπιᾶς γενόμενοι ἐμάχοντό τε καὶ ἐν χώρᾳ ἔπιπτον ἑκα-
τέρων. αὐτοὶ δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι ὅσον τε κατέσχον τῶν 21
Ἀθηναίων ἐκράτησαν, καὶ κυκλωσάμενοι τῷ ὑπερέχοντι πολ-
λοὺς ἀπέκτειναν αὐτῶν, καὶ ἅτε δὴ ἀπαθεῖς ὄντες, συντεταγ-
μένοι ἐπορεύοντο· καὶ τὰς μὲν τέτταρας φυλὰς τῶν Ἀθη-
ναίων πρὶν ἐκ τῆς διώξεως ἐπαναχωρῆσαι παρῆλθον, ὥστε
οὐκ ἀπέθανον αὐτῶν πλὴν εἴ τις ἐν τῇ συμβολῇ ὑπὸ Τεγε-
ατῶν· τοῖς δ' Ἀργείοις ἐπιτυγχάνουσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀνα- 22
χωροῦσι, καὶ μέλλοντος τοῦ πρώτου πολεμάρχου ἐκ τοῦ ἐναν-
τίου συμβάλλειν αὐτοῖς, λέγεται ἄρα τις ἀναβοῆσαι παρεῖναι
τοὺς πρώτους. ὡς δὲ τοῦτ' ἐγένετο, παραθέοντας δὴ παίοντες

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

18 *οἱ δ'* BCM″] *οἱ δὲ* F *διασπαθείησαν* BC 19 *φυλαὶ* BC] *φυλακαὶ* FM″ 20 *τὸ ὑπερέχον* BM″] om. C pr. F add. C mg. *συνέμιξαν* Ω″, item § 23 *πεληνεῖς* C *θεσπιέας* Ω″ 22 *παραθέοντας* BM″] *παραθέοντες* CF

*εἰς τὰ γυμνὰ πολλοὺς ἀπέκτειναν αὐτῶν. ἐπελάβοντο δὲ καὶ
Κορινθίων ἀναχωρούντων. ἔτι δ' ἐπέτυχον οἱ Λακεδαιμόνιοι
καὶ τῶν Θηβαίων τισὶν ἀναχωροῦσιν ἐκ τῆς διώξεως, καὶ*
23 *ἀπέκτειναν συχνοὺς αὐτῶν. τούτων δὲ γενομένων, οἱ ἡττώ-
μενοι τὸ μὲν πρῶτον ἔφευγον πρὸς τὰ τείχη· ἔπειτα δ'
εἰρξάντων Κορινθίων πάλιν κατεσκήνησαν εἰς τὸ ἀρχαῖον
στρατόπεδον. Λακεδαιμόνιοι δ' αὖ ἐπαναχωρήσαντες, ἔνθα
τὸ πρῶτον τοῖς πολεμίοις συνέμειξαν, ἐστήσαντο τροπαῖον.
καὶ αὕτη μὲν δὴ ἡ μάχη οὕτως ἐγένετο.*
III. 1 *Ὁ δ' Ἀγησίλαος σπεύδων μὲν ἐκ τῆς Ἀσίας ἐβοήθει·
ὄντι δ' αὐτῷ ἐν Ἀμφιπόλει ἀγγέλλει Δερκυλίδας ὅτι νικῷέν
τε αὖ Λακεδαιμόνιοι, καὶ αὐτῶν μὲν τεθνάναι ὀκτώ, τῶν δὲ
πολεμίων παμπληθεῖς· ἐδήλου δὲ ὅτι καὶ τῶν συμμάχων οὐκ*
2 *ὀλίγοι πεπτωκότες εἶεν. ἐρομένου δὲ τοῦ Ἀγησιλάου· Ἆρ'
ἄν, ὦ Δερκυλίδα, ἐν καιρῷ γένοιτο, εἰ αἱ συμπέμπουσαι
πόλεις ἡμῖν τοὺς στρατιώτας τὴν νίκην ὡς τάχιστα πύθοιντο;
ἀπεκρίνατο δὴ ὁ Δεκρυλίδας· Εὐθυμοτέρους γοῦν εἰκὸς ταῦτ'
ἀκούσαντας εἶναι. Οὐκοῦν σύ, ἐπεὶ παρεγένου κάλλιστα ἂν
ἀπαγγείλαις; ὁ δὲ ἄσμενος ἀκούσας, καὶ γὰρ ἀεὶ φιλαπόδημος
ἦν, εἶπεν· Εἰ σὺ τάττοις. Ἀλλὰ τάττω, ἔφη, καὶ προσαπαγ-
γέλλειν γε κελεύω ὅτι ἐὰν καὶ τάδε εὖ γένηται, πάλιν παρεσό-*
3 *μεθα, ὥσπερ καὶ ἔφαμεν. ὁ μὲν δὴ Δερκυλίδας ἐφ' Ἑλ-
λησπόντου πρῶτον ἐπορεύετο· ὁ δ' Ἀγησίλαος διαλλάξας
Μακεδονίαν εἰς Θετταλίαν ἀφίκετο. Λαρισαῖοι μὲν οὖν καὶ
Κραννώνιοι καὶ Σκοτουσσαῖοι καὶ Φαρσάλιοι, σύμμαχοι ὄντες
Βοιωτοῖς, καὶ πάντες δὲ Θετταλοί, πλὴν ὅσοι αὐτῶν φυγάδες*

Ω'' = BCFM et DV, *Ω'* = BCFM et D, *Ω* = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

τὰ γυμνὰ CFM''] *τοὺς γυμνοὺς* B 23 *πρῶτον*] om. B *ἔφευγον*] *ἔφυγον* F *εἰρξάντων*] *εἰρξάντων* Schneider *ἀρξάντων Ω''* *κατεσκήνησαν* BC (et DV)] *κατεσκήνωσαν* FM

III. 1 *δερκυλλίδας Ω'* ubique (*δερκυλίδας* V) *τεθνάναι* (*-ᾶναι* DF) *Ω''*] *τεθναῖεν* Cobet et Du Rieu fort. recte 2 *συμπ[έμπου]σαι* C *συμπέμπ//ουσαι* F *ἀκούσαντα* B *κάλλιστα* BM et V] *κάλλιστ'* CF et D *προσ[α]παγγέλειν* F *γε* post *προσαπαγγ.* exhib. B, om. cett.''

3 *ἐφ'* coni. Dindorf] *εφ'* F_2 eraso spiritu *ἀφ'* BCM'' *πρῶτον* BM''] *ἤδη* CF *ὁ δ'* BFM''] *ὁ δὲ* C *διαλλάξας* (*διαλάξας* F) *Ω''*] *διάξας* Madvig *λαρισαῖοι* BC] *λαρισσαῖοι* FM' *κρανώνιοι* BC corr. FM'' *κρανώνειοι* C pr. emend. Dindorf *σκοτουσσαῖοι* B] *σκοτουσαῖοι* CM'' *σκουτουσαῖοι* F *βοιωτῶν* F pr.

τότ' ἐτύγχανον, ἐκακούργουν αὐτὸν ἐπακολουθοῦντες. ὁ δὲ 4
τέως μὲν ἦγεν ἐν πλαισίῳ τὸ στράτευμα, τοὺς ἡμίσεις μὲν
ἔμπροσθεν, τοὺς ἡμίσεις δ' ἐπ' οὐρᾷ ἔχων τῶν ἱππέων· ἐπεὶ
δ' ἐκώλυον τῆς πορείας οἱ Θετταλοὶ ἐπελαύνοντες τοῖς ὄπι-
σθεν, παραπέμπει ἐπ' οὐρὰν καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ στόματος ἱππι-
κὸν πλὴν τῶν περὶ αὐτόν· ὡς δὲ παρετάξαντο ἀλλήλοις, οἱ 5
μὲν Θετταλοὶ νομίσαντες οὐκ ἐν καλῷ εἶναι πρὸς τοὺς ὁπλί-
τας ἱππομαχεῖν, στρέψαντες βάδην ἀπεχώρουν. οἱ δὲ μάλα
σωφρόνως ἐπηκολούθουν. γνοὺς δὲ ὁ Ἀγησίλαος ἃ ἑκάτεροι 6
ἡμάρτανον, πέμπει τοὺς περὶ αὑτὸν μάλα εὐρώστους ἱππέας,
καὶ κελεύει τοῖς τε ἄλλοις παραγγέλλειν καὶ αὐτοὺς διώκειν
ὡς τάχιστα καὶ μηκέτι δοῦναι αὐτοῖς ἀναστροφήν. οἱ δὲ 7
Θετταλοὶ ὡς εἶδον παρὰ δόξαν ἐλαύνοντας, οἱ μὲν αὐτῶν
ἔφυγον, οἱ δ' ἀνέστρεψαν, οἱ δὲ πειρώμενοι τοῦτο ποιεῖν,
πλαγίους ἔχοντες τοὺς ἵππους ἡλίσκοντο. Πολύχαρμος μέντοι 8
ὁ Φαρσάλιος ἱππαρχῶν ἀνέστρεψέ τε καὶ μαχόμενος σὺν τοῖς
περὶ αὑτὸν ἀποθνήσκει. ὡς δὲ τοῦτ' ἐγένετο, φυγὴ τῶν
Θετταλῶν ἐξαισία γίγνεται· ὥστε οἱ μὲν ἀπέθνησκον αὐτῶν,
οἱ δὲ καὶ ἡλίσκοντο. ἔστησαν δ' οὖν οὐ πρόσθεν, πρὶν ἐν
Ναρθακίῳ ἐν τῷ ὄρει ἐγένοντο. καὶ τότε μὲν δὴ ὁ Ἀγησί- 9
λαος τροπαῖόν τ' ἐστήσατο μεταξὺ Πραντὸς καὶ Ναρθακίου,
καὶ αὐτοῦ ἔμεινε, μάλα ἡδόμενος τῷ ἔργῳ, ὅτι τοὺς μέγιστον
φρονοῦντας ἐπὶ ἱππικῇ ἐνενικήκει σὺν ᾧ αὐτὸς συνέλεξεν
ἱππικῷ. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ὑπερβαλὼν τὰ Ἀχαϊκὰ τῆς Φθίας ὄρη τὴν
λοιπὴν πᾶσαν διὰ φιλίας ἐπορεύετο μέχρι πρὸς τὰ Βοιωτῶν ὅρια.

Ὄντος δ' αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ἐμβολῇ ὁ ἥλιος μηνοειδὴς ἔδοξε
φανῆναι, καὶ ἠγγέλθη ὅτι ἡττημένοι εἶεν οἱ Λακεδαιμόνιοι 10
τῇ ναυμαχίᾳ καὶ ὁ ναύαρχος Πείσανδρος τεθναίη. ἐλέγετο

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

τότ' (τό τ') BFM''] τό τε C 4 αὑτὸν editores] αὐτὸν Ω'' 5 δὲ post ὡς om. B pr. 6 περὶ αὑτὸν B] περὶ αὐτὸν cett.'' μάλα CM''] μάλλα F ut assolet, om. B 7 ἔφυγον· οἱ (οἳ) δ' Ω''] οὐδ' Schneider, illud def. Laves 8 πολύμαρχος CF pr. aut$_1$ αὑτὸν editores] αὐτὸν Ω''

ἐν τῷ (τῶ) ὄρει post πρὶν pon. Ω, corr. Breitenbach: discernitur mons Ναρθάκιον ab oppido Ναρθακίῳ αρθακίω C pr. (ἐν τῶ ὄρει τῶ ναρθακίω D) 9 πραντὸς Agesilaus prob. Schneider] παπραντὸς Ω' παπραντοῦ V ὑπερβαλὼν Hirschig] ὑπερβάλλων Ω'' 10 ναυμαχία B (et V) ναναρχία (ναναρχίᾳ) CFM'

11 *δὲ καὶ ᾧ τρόπῳ ἡ ναυμαχία ἐγένετο. εἶναι μὲν γὰρ περὶ Κνίδον τὸν ἐπίπλουν ἀλλήλοις, Φαρνάβαζον δὲ ναύαρχον ὄντα σὺν ταῖς Φοινίσσαις εἶναι, Κόνωνα δὲ τὸ Ἑλληνικὸν*
12 *ἔχοντα τετάχθαι ἔμπροσθεν αὐτοῦ. ἀντιπαραταξαμένου δὲ τοῦ Πεισάνδρου, καὶ πολὺ ἐλαττόνων αὐτῷ τῶν νεῶν φανεισῶν τῶν αὐτοῦ τοῦ μετὰ Κόνωνος Ἑλληνικοῦ, τοὺς μὲν ἀπὸ τοῦ εὐωνύμου συμμάχους εὐθὺς αὐτῷ φεύγειν, αὐτὸν δὲ συμμείξαντα τοῖς πολεμίοις ἐμβολὰς ἐχούσῃ τῇ τριήρει πρὸς τὴν γῆν ἐξωσθῆναι· καὶ τοὺς μὲν ἄλλους ὅσοι εἰς τὴν γῆν ἐξεώσθησαν ἀπολιπόντας τὰς ναῦς σῴζεσθαι ὅπῃ δύναιντο εἰς τὴν Κνίδον, αὐτὸν δ' ἐπὶ τῇ νηὶ μαχόμενον ἀποθανεῖν.*
13 *ὁ οὖν Ἀγησίλαος πυθόμενος ταῦτα τὸ μὲν πρῶτον χαλεπῶς ἤνεγκεν· ἐπεὶ μέντοι ἐνεθυμήθη ὅτι τοῦ στρατεύματος τὸ πλεῖστον εἴη αὐτῷ οἷον ἀγαθῶν μὲν γιγνομένων ἡδέως μετέχειν, εἰ δέ τι χαλεπὸν ὁρῷεν, οὐκ ἀνάγκην εἶναι κοινωνεῖν αὐτοῖς, ἐκ τούτου μεταβαλὼν ἔλεγεν ὡς ἀγγέλλοιτο ὁ μὲν*
14 *Πείσανδρος τετελευτηκώς, νικῶν δὲ τῇ ναυμαχίᾳ. ἅμα δὲ ταῦτα λέγων καὶ ἐβουθύτει ὡς εὐαγγέλια καὶ πολλοῖς διέπεμπε τῶν τεθυμένων· ὥστε ἀκροβολισμοῦ ὄντος πρὸς τοὺς πολεμίους ἐκράτησαν οἱ τοῦ Ἀγησιλάου τῷ λόγῳ ὡς Λακεδαιμονίων νικώντων τῇ ναυμαχίᾳ.*
15 *Ἦσαν δ' οἱ μὲν ἀντιτεταγμένοι τῷ Ἀγησιλάῳ Βοιωτοί, Ἀθηναῖοι, Ἀργεῖοι, Κορίνθιοι, Αἰνιᾶνες, Εὐβοεῖς, Λοκροὶ ἀμφότεροι· σὺν Ἀγησιλάῳ δὲ Λακεδαιμονίων μὲν μόρα ἡ ἐκ Κορίνθου διαβᾶσα, ἥμισυ δὲ μόρας τῆς ἐξ Ὀρχομενοῦ, ἔτι δ' οἱ ἐκ Λακεδαίμονος νεοδομώδεις συστρατευσάμενοι αὐτῷ, πρὸς δὲ τούτοις οὗ Ἡριππίδας ἐξενάγει ξενικοῦ, ἔτι δὲ οἱ ἀπὸ τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεων Ἑλληνίδων, καὶ ἀπὸ τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ ὅσας διιὼν παρέλαβεν· αὐτόθεν δὲ προσεγένοντο*

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

11 *τὸ*] *τὸν* B 12 *ἀντιταξαμένου* C *αὐτοῦ* vulg.] *αὑτοῦ* Ω'' *τοῦ μὲν μετὰ* CF_1 *Ἑλληνικοῦ* editores] *τοῦ ἑλληνικοῦ* BFM'' *αὐτοῦ ἑλληνικοῦ* C *συμμίξαντα* Ω'' *ἐξωθῆναι* B *ἐξεώσθησαν* Schneider] *ἐξώσθησαν* Ω'' *ὅπῃ* BC *ὅποι* FM'' 13 *νικῶν* Hartman] *νικώη* (*νικῴη*) Ω'' 15 *ἦσαν δ'* BM'] *ἦσαν δὲ* CF (et DV) *αἰνιάνες* C (*ἔτι δ' οἱ ἐκ … ἔτι δὲ οἱ ἀπὸ* Ω'') *ἡριππ.* Ω' *πόλεων — εὐρώπη* (*εὐρ.* F) bis scripta in CF

ὁπλῖται Ὀρχομένιοι καὶ Φωκεῖς. πελτασταί γε μὴν πολὺ
πλείους οἱ μετ' Ἀγησιλάου· ἱππεῖς δ' αὖ παραπλήσιοι
ἀμφοτέροις τὸ πλῆθος. ἡ μὲν δὴ δύναμις αὕτη ἀμφοτέρων· 16
διηγήσομαι δὲ καὶ τὴν μάχην, καὶ πῶς ἐγένετο οἵα οὐκ ἄλλη
τῶν γ' ἐφ' ἡμῶν. συνῆσαν μὲν γὰρ εἰς τὸ κατὰ Κορώνειαν
πεδίον οἱ μὲν σὺν Ἀγησιλάῳ ἀπὸ τοῦ Κηφισοῦ, οἱ δὲ σὺν
Θηβαίοις ἀπὸ τοῦ Ἑλικῶνος. εἶχε δ' Ἀγησίλαος μὲν δεξιὸν
τοῦ μετ' αὐτοῦ, Ὀρχομένιοι δ' αὐτῷ ἔσχατοι ἦσαν τοῦ εὐωνύ-
μου. οἱ δ' αὖ Θηβαῖοι αὐτοὶ μὲν δεξιοὶ ἦσαν, Ἀργεῖοι δ'
αὐτοῖς τὸ εὐώνυμον εἶχον. συνιόντων δὲ τέως μὲν σιγὴ 17
πολλὴ ἀπ' ἀμφοτέρων ἦν· ἡνίκα δ' ἀπεῖχον ἀλλήλων ὅσον
στάδιον, ἀλαλάξαντες οἱ Θηβαῖοι δρόμῳ ὁμόσε ἐφέροντο. ὡς
δὲ τριῶν ἔτι πλέθρων ἐν μέσῳ ὄντων ἀντεξέδραμον ἀπὸ τῆς
Ἀγησιλάου φάλαγγος ὧν Ἡριππίδας ἐξενάγει καὶ σὺν αὐτοῖς
Ἴωνες καὶ Αἰολεῖς καὶ Ἑλλησπόντιοι, καὶ πάντες οὗτοι τῶν
συνεκδραμόντων τε ἐγένοντο καὶ εἰς δόρυ ἀφικόμενοι ἔτρε-
ψαν τὸ καθ' αὑτούς. Ἀργεῖοι μέντοι οὐκ ἐδέξαντο τοὺς περὶ
Ἀγησίλαον, ἀλλ' ἔφυγον ἐπὶ τὸν Ἑλικῶνα. κἀνταῦθα οἱ μέν 18
τινες τῶν ξένων ἐστεφάνουν ἤδη τὸν Ἀγησίλαον, ἀγγέλλει
δέ τις αὐτῷ ὅτι οἱ Θηβαῖοι τοὺς Ὀρχομενίους διακόψαντες
ἐν τοῖς σκευοφόροις εἴησαν. καὶ ὁ μὲν εὐθὺς ἐξελίξας τὴν
φάλαγγα ἦγεν ἐπ' αὐτούς· οἱ δ' αὖ Θηβαῖοι ὡς εἶδον τοὺς
συμμάχους πρὸς Ἑλικῶνι πεφευγότας, διαπεσεῖν βουλόμενοι
πρὸς τοὺς ἑαυτῶν, συσπειραθέντες ἐχώρουν ἐρρωμένως.
ἐνταῦθα δὴ Ἀγησίλαον ἀνδρεῖον μὲν ἔξεστιν εἰπεῖν ἀναμ- 19
φισβητήτως· οὐ μέντοι εἵλετό γε τὰ ἀσφαλέστατα. ἐξὸν γὰρ

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ὁπλῖται M] ὁπλίται CF (et DV) οἱ ὁπλίται B πλείους] πλέονες Ω' πλείονες V 16 καὶ πῶς B] καὶ πῇ CFM'' (πῇ M) καὶ γὰρ Agesilaus 2, 9 καί πως Breitenbach συνῆσαν] συνήεσαν M συνήεσαν cett.

μὲν ante γὰρ εἰς et μὲν ante δεξιὸν om. C ἀπὸ τοῦ ἑλ. (ἐλ. C) Ω''] ἀπὸ Ἑλ. editores quidam τοῦ μετ' αὐτοῦ Schneider] τὸ μετ' αὐτοῦ Ω''

17 ἀπ' ἀμφ. D pr. Agesilaus 2, 10] ἐπ' ἀμφ. CFM et D corr. V ἐπαμφ. B ἠριππ. BCF καὶ πάντες — ἐγένοντο del. Breitenbach Laves Hartman, defend. Grosser [Wochenschr. f. class. Philol. 1887 p. 1424] ἔτρεψαν Ω''] ἐτρέψαντο Agesilaus quod praeferunt Zeune Cobet O. Riemann A. Nauck, illud tuentur Hertlein et Breitenbach καθ' αὐτοὺς C 18 Ἑλικῶνι — πρὸς om. F 19 εἵλετό CF pr. ut vid.

αὐτῷ παρέντι τοὺς διαπίπτοντας ἀκολουθοῦντι χειροῦσθαι
τοὺς ὄπισθεν, οὐκ ἐποίησε τοῦτο, ἀλλ' ἀντιμέτωπος συνέρ-
ραξε τοῖς Θηβαίοις· καὶ συμβαλόντες τὰς ἀσπίδας ἐωθοῦντο,
ἐμάχοντο, ἀπέκτεινον, ἀπέθνησκον. τέλος δὲ τῶν Θηβαίων
οἱ μὲν διαπίπτουσι πρὸς τὸν Ἑλικῶνα, πολλοὶ δ' ἀποχωροῦντες
20 ἀπέθανον. ἐπεὶ δ' ἡ μὲν νίκη Ἀγησιλάου ἐγεγένητο, τετρω-
μένος δ' αὐτὸς προσενήνεκτο πρὸς τὴν φάλαγγα, προσελά-
σαντές τινες τῶν ἱππέων λέγουσιν αὐτῷ ὅτι τῶν πολεμίων
ὡς ὀγδοήκοντα σὺν ὅπλοις ὑπὸ τῷ νεῷ εἰσι, καὶ ἠρώτων τί
χρὴ ποιεῖν. ὁ δέ, καίπερ πολλὰ τραύματα ἔχων, ὅμως
οὐκ ἐπελάθετο τοῦ θείου, ἀλλ' ἐᾶν τε ἀπιέναι ᾗ βούλοιντο
ἐκέλευε καὶ ἀδικεῖν οὐκ εἴα. τότε μὲν οὖν, καὶ γὰρ ἦν ἤδη
21 ὀψέ, δειπνοποιησάμενοι ἐκοιμήθησαν. πρῳ̈ δὲ Γῦλιν τὸν
πολέμαρχον παρατάξαι τε ἐκέλευε τὸ στράτευμα καὶ τροπαῖον
ἵστασθαι, καὶ στεφανοῦσθαι πάντας τῷ θεῷ καὶ τοὺς αὐλη-
τὰς πάντας αὐλεῖν. καὶ οἱ μὲν ταῦτ' ἐποίουν. οἱ δὲ Θηβαῖοι
ἔπεμψαν κήρυκας, ὑποσπόνδους τοὺς νεκροὺς αἰτοῦντες θάψαι.
καὶ οὕτω δὴ αἵ τε σπονδαὶ γίγνονται καὶ Ἀγησίλαος μὲν εἰς
Δελφοὺς ἀφικόμενος δεκάτην τῶν ἐκ τῆς λείας τῷ θεῷ ἀπέ-
θυσεν οὐκ ἐλάττω ἑκατὸν ταλάντων· Γῦλις δὲ ὁ πολέμαρχος
ἔχων τὸ στράτευμα ἀπεχώρησεν εἰς Φωκέας, ἐκεῖθεν δ' εἰς
22 τὴν Λοκρίδα ἐμβάλλει. καὶ τὴν μὲν ἄλλην ἡμέραν οἱ στρα-
τιῶται καὶ σκεύη ἐκ τῶν κωμῶν καὶ σῖτον ἥρπαζον· ἐπεὶ δὲ
πρὸς ἑσπέραν ἦν, τελευταίων ἀποχωρούντων τῶν Λακεδαι-
μονίων ἐπηκολούθουν αὐτοῖς οἱ Λοκροὶ βάλλοντες καὶ ἀκοντί-
ζοντες. ὡς δ' αὐτῶν οἱ Λακεδαιμόνιοι ὑποστρέψαντες καὶ
διώξαντες κατέβαλόν τινας, ἐκ τούτου ὄπισθεν μὲν οὐκέτι
23 ἐπηκολούθουν, ἐκ δὲ τῶν ὑπερδεξίων ἔβαλλον. οἱ δ' ἐπε-
χείρησαν μὲν καὶ πρὸς τὸ σιμὸν διώκειν· ἐπεὶ δὲ σκότος τε

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

οἱ δὲ πολλοὶ C   20 λέγουσι πρὸς αὐτὸν C   θείου Ω''] ὁσίου Cobet   ἐκέλευε B Agesilaus] ἐκέλευσε CM'' ἐκέλευσεν F   21 πρωῒ Ω''   γύλιν BCM'' cons. F γύλον vel γῦλον codd. Agesilai   γίνονται CF_1 λείας Ω''] Ἀσίας Morus respecto Plut. Ages. 19   γύλις Ω''   22 τελευταίων Schneider] τελευταῖον Ω''   ὑποτρέψαντες F_1 κατέβαλον F pr. ut vid. M''] κατέβαλλον BCF corr. ut vid.   ἠκολούθουν C   ὑπερδεξιῶν B   23 ἐπιχείρησαν BF   τὸ Castalio] τὸν Ω''   τε B] om. CFM''

ἐγίγνετο καὶ ἀποχωροῦντες οἱ μὲν διὰ τὴν δυσχωρίαν ἔπιπτον, οἱ δὲ [καὶ] διὰ τὸ μὴ προορᾶν [τὰ] ἔμπροσθεν, οἱ δὲ καὶ ὑπὸ τῶν βελῶν, ἐνταῦθα ἀποθνῄσκουσι Γῦλίς τε ὁ πολέμαρχος καὶ τῶν παραστατῶν Πελλῆς, καὶ οἱ πάντες ὡς ὀκτωκαίδεκα τῶν Σπαρτιατῶν, οἱ μὲν καταλευσθέντες, οἱ δὲ καὶ τραυματισθέντες. εἰ δὲ μὴ ἐβοήθησαν αὐτοῖς ἐκ τοῦ στρατοπέδου δειπνοῦντες, ἐκινδύνευσαν ἂν ἅπαντες ἀπολέσθαι.

Μετὰ τοῦτό γε μὴν ἀφείθη μὲν κατὰ πόλεις τὸ ἄλλο IV. 1
στράτευμα, ἀπέπλευσε δὲ καὶ ὁ Ἀγησίλαος ἐπ' οἴκου. ἐκ δὲ τούτου ἐπολέμουν Ἀθηναῖοι μὲν καὶ Βοιωτοὶ καὶ Ἀργεῖοι καὶ οἱ σύμμαχοι αὐτῶν ἐκ Κορίνθου ὁρμώμενοι, Λακεδαιμόνιοι δὲ καὶ οἱ σύμμαχοι ἐκ Σικυῶνος. ὁρῶντες δ' οἱ Κορίνθιοι ἑαυτῶν μὲν καὶ τὴν χώραν δῃουμένην καὶ ⟨πολλοὺς⟩ ἀποθνῄσκοντας διὰ τὸ ἀεὶ τῶν πολεμίων ἐγγὺς εἶναι, τοὺς δ' ἄλλους συμμάχους καὶ αὐτοὺς ἐν εἰρήνῃ ὄντας καὶ τὰς χώρας αὐτῶν ἐνεργοὺς οὔσας, οἱ πλεῖστοι καὶ βέλτιστοι αὐτῶν εἰρήνης ἐπεθύμησαν, καὶ συνιστάμενοι ἐδίδασκον ταῦτα ἀλλήλους.
γνόντες δ' οἱ Ἀργεῖοι καὶ Ἀθηναῖοι καὶ Βοιωτοὶ καὶ Κορινθίων 2
οἵ τε τῶν παρὰ βασιλέως χρημάτων μετεσχηκότες καὶ οἱ τοῦ πολέμου αἰτιώτατοι γεγενημένοι ὡς εἰ μὴ ἐκποδὼν ποιήσοιντο τοὺς ἐπὶ τὴν εἰρήνην τετραμμένους, κινδυνεύσει πάλιν ἡ πόλις λακωνίσαι, οὕτω δὴ σφαγὰς ἐπεχείρουν ποιεῖσθαι. καὶ πρῶτον μὲν τὸ πάντων ἀνοσιώτατον ἐβουλεύσαντο· οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι, κἂν νόμῳ τις καταγνωσθῇ, οὐκ ἀποκτιννύουσιν ἐν ἑορτῇ· ἐκεῖνοι δ' Εὐκλείων τὴν τελευταίαν προείλοντο, ὅτι πλείους ἂν ᾤοντο λαβεῖν ἐν τῇ ἀγορᾷ, ὥστε

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ἐγίγνετο B corr. FM''] ἐγίνετο B pr. C ἔπιπτον, οἱ δὲ Hartman] ἔπιπτον οἱ δὲ καὶ Ω'' ἔπιπτον καὶ Madvig et Breitenbach τὰ BM''] τοὺς CF del. Sauppe γύλις Ω'' καὶ τῶν παρ. πελλῆς om. M παραστατῶν om. B πελλῆς] om. M πελλὴς B πελλεὶς CF (et V) σπαρτιατῶν BM''] στρατιωτῶν CF κατελευσθέντες B εἰ δὲ μὴ] εἰ μὴ M ἐνοήθησαν C ἐκ Ω''] οἱ ἐκ Weiske

IV. 1 ὁ om. C δ' οἱ BFM'] δὲ οἱ C (et V) πολλοὺς ante ἀποθν. om. Ω'' add. Breitenbach 2 δ' οἱ BFM''] δὲ οἱ C βοιωτοὶ καὶ ἀθηναῖοι C ἐκποδὼν DV] ἐκ ποδὼν M ἐκποδῶν CF ἐκ ποδῶν B τις (τὶς, τίς)] τινὸς Cobet, deleri mavult Sauppe ἐκείνου C ἐκείνοι F pr. πλείους C] πλείονας cett.'' ἐν τῇ ἀγορᾷ λαβεῖν C

3 ἀποκτεῖναι. ὡς δ' ἐσημάνθη οἷς εἴρητο οὓς ἔδει ἀποκτεῖναι,
σπασάμενοι τὰ ξίφη ἔπαιον τὸν μέν τινα συνεστηκότα ἐν
κύκλῳ, [τὸν δὲ καθήμενον,] τὸν δέ τινα ἐν θεάτρῳ, ἔστι δ'
ὃν καὶ κριτὴν καθήμενον. ὡς δ' ἐγνώσθη τὸ πρᾶγμα, εὐθὺς
ἔφευγον οἱ βέλτιστοι, οἱ μὲν πρὸς τὰ ἀγάλματα τῶν ἐν τῇ
ἀγορᾷ θεῶν, οἱ δ' ἐπὶ τοὺς βωμούς· ἔνθα δὴ οἱ ἀνοσιώτατοι
καὶ παντάπασιν οὐδὲν νόμιμον φρονοῦντες, οἵ τε κελεύοντες
καὶ οἱ πειθόμενοι, ἔσφαττον καὶ πρὸς τοῖς ἱεροῖς, ὥστ' ἐνί-
ους καὶ τῶν οὐ τυπτομένων, νομίμων δ' ἀνθρώπων, ἀδη-
4 μονῆσαι τὰς ψυχὰς ἰδόντας τὴν ἀσέβειαν. ἀποθνῄσκουσι δ'
οὕτω τῶν μὲν πρεσβυτέρων πολλοί· μᾶλλον γὰρ ἔτυχον ἐν
τῇ ἀγορᾷ ὄντες· οἱ δὲ νεώτεροι, ὑποπτεύσαντος Πασιμήλου
τὸ μέλλον ἔσεσθαι, ἡσυχίαν ἔσχον ἐν τῷ Κρανείῳ. ὡς δὲ
τῆς κραυγῆς ᾔσθοντο, καὶ φεύγοντές τινες ἐκ τοῦ πράγματος
ἀφίκοντο πρὸς αὐτούς, ἐκ τούτου ἀναδραμόντες κατὰ τὸν
Ἀκροκόρινθον, προσβαλόντας μὲν Ἀργείους καὶ τοὺς ἄλλους
5 ἀπεκρούσαντο· βουλευομένων δὲ τί χρὴ ποιεῖν, πίπτει τὸ
κιόκρανον ἀπό του κίονος οὔτε σεισμοῦ οὔτε ἀνέμου γενο-
μένου. καὶ θυομένοις δὲ τοιαῦτα ἦν τὰ ἱερὰ ὥστε οἱ μάντεις
ἔφασαν ἄμεινον εἶναι καταβαίνειν ἐκ τοῦ χωρίου. καὶ τὸ μὲν
πρῶτον ὡς φευξόμενοι ἔξω τῆς Κορινθίας ἀπεχώρησαν· ἐπεὶ
δὲ καὶ οἱ φίλοι αὐτοὺς ἔπειθον καὶ μητέρες ἰοῦσαι καὶ ἀδελφαί,
καὶ αὐτῶν δὲ τῶν ἐν δυνάμει ὄντων ἦσαν οἳ ὀμνύοντες
ὑπισχνοῦντο μηδὲν χαλεπὸν αὐτοὺς πείσεσθαι, οὕτω δὴ
6 ἀπῆλθόν τινες οἴκαδε αὐτῶν. ὁρῶντες δὲ τοὺς ⟨ἐν δυνάμει
ὄντας⟩ τυραννεύοντας, αἰσθανόμενοι δὲ ἀφανιζομένην τὴν
πόλιν διὰ τὸ καὶ ὅρους ἀνεσπάσθαι καὶ Ἄργος ἀντὶ Κορίνθου

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

3 τὸν δὲ καθήμενον del. Laves εὐθὺς om. C τῶν om. F οὐδὲ C κελεύοντες] μέλλοντες B νομίμων δ' ἀνθρ. BFM′] νόμιμον δ' ἀνθρ. C νομίμων ἀνθρ. V ἀσέβειαν] εὐσέβειαν B 4 οὕτω D] οὕτως Ω (et V) ὑποπτεύσαντες M′ et V corr. σπασιμήλου B κρανείῳ M] κρανείω F(et D) κρανίω BC (et V) προσβαλόντας M″] πρὸς βαλόντας C προσβαλλόντας B προσβαλλόντες F 5 κιόκρανον F] κιονόκρανον BCM″ ἀπό του C. Müller] ἀπὸ τοῦ Ω″ καὶ ante θυομένοις om. B ἀδελφαὶ Naber] ἀδελφοὶ Ω″ οὕτω δὴ] οὕτω δὲ F

6 τοὺς τυραννεύοντας Ω″ τοὺς ἐν δυνάμει ὄντας τυραννεύοντας Campe δὲ BFM″] δὴ C ὅρους] ὅρκους M ἀνεσπάσθαι Dindorf et Cobet] ἀνασπᾶσθαι Ω″

τὴν πατρίδα αὐτοῖς ὀνομάζεσθαι, καὶ πολιτείας μὲν ἀναγκαζό-
μενοι τῆς ἐν Ἄργει μετέχειν, ἧς οὐδὲν ἐδέοντο, ἐν δὲ τῇ
πόλει μετοίκων ἔλαττον δυνάμενοι, ἐγένοντό τινες αὐτῶν οἳ
ἐνόμισαν οὕτω μὲν ἀβίωτον εἶναι· πειρωμένους δὲ τὴν πατρίδα,
ὥσπερ ἦν καὶ ἐξ ἀρχῆς, Κόρινθον ποιῆσαι καὶ ἐλευθέραν
ἀποδεῖξαι καὶ τῶν μὲν μιαιφόνων καθαράν, εὐνομίᾳ δὲ χρω-
μένην, ἄξιον εἶναι, εἰ μὲν δύναιντο καταπρᾶξαι ταῦτα,
σωτῆρας γενέσθαι τῆς πατρίδος, εἰ δὲ μὴ δύναιντο, τῶν γε
καλλίστων καὶ μεγίστων ἀγαθῶν ὀρεγομένους ἀξιεπαινοτάτης
τελευτῆς τυχεῖν. οὕτω δὴ ἐπιχειρεῖτον ἄνδρε δύο, Πασίμηλός 7
τε καὶ Ἀλκιμένης, διαδύντε διὰ χειμάρρου συγγενέσθαι
Πραξίτᾳ τῷ Λακεδαιμονίων πολεμάρχῳ, ὃς ἐτύγχανε μετὰ
τῆς ἑαυτοῦ μόρας φρουρῶν ἐν Σικυῶνι, καὶ εἶπον ὅτι δύναιντ'
ἂν παρασχεῖν αὐτῷ εἴσοδον εἰς τὰ κατατείνοντα ἐπὶ Λέχαιον
τείχη. ὁ δὲ καὶ πρόσθεν γιγνώσκων τὼ ἄνδρε ἀξιοπίστω
ὄντε, ἐπίστευσε, καὶ διαπραξάμενος ὥστε καὶ τὴν ἀπιέναι
μέλλουσαν ἐκ Σικυῶνος μόραν καταμεῖναι, ἔπραττε τὴν εἴσοδον.
ἐπεὶ δὲ τὼ ἄνδρε καὶ κατὰ τύχην καὶ κατ' ἐπιμέλειαν ἐγενέ- 8
σθην φύλακε κατὰ τὰς πύλας ταύτας ἔνθαπερ τὸ τροπαῖον
ἕστηκεν, οὕτω δὴ ἔχων ὁ Πραξίτας ἔρχεται τήν τε μόραν
καὶ Σικυωνίους καὶ Κορινθίων ὅσοι φυγάδες ὄντες ἐτύγ-
χανον. ἐπεὶ δ' ἦν πρὸς ταῖς πύλαις, φοβούμενος τὴν εἴσ-
οδον, ἐβουλήθη τῶν πιστῶν ἄνδρα εἰσπέμψαι σκεψόμενον τὰ
ἔνδον. τὼ δὲ εἰσηγαγέτην καὶ οὕτως ἁπλῶς ἀπεδειξάτην ὥστε
ὁ εἰσελθὼν ἐξήγγειλε πάντα εἶναι ἀδόλως οἷάπερ ἐλεγέτην.
ἐκ τούτου δ' εἰσέρχεται. ὡς δὲ πολὺ διεχόντων τῶν τειχῶν 9

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

αὐτοῖς B] *αὐτῶν* CFM'' *ἀβίωτον* F_2] *ἀξιοβίωτον* CF_1M'' *ἀξιοβίωτοι* B *δύναιντο* post *μὴ* del. Cobet *τῶν γε* Schneider] *τῶν τε* Ω'' *ἀξεπαινοτάτης* B *ἀξιεπαινετωτάτης* CFM'' 7 *διαδύντε* CFM''] *διαδύντες* B *ἐπὶ λέχαιον τείχη* M''] *ἐπὶ λεχαιοντείχη* cum signo nominis proprii B *ἐπιλέχαον τ.* F pr. *ἐπιλέχαιον τ.* F corr. *τείχη*, adscripto supra versum *επὶ λέχαιον*, C *πρόσθε* B *γινώσκων* F et DV *ἐπίστευσεν* C 8 *ἄνδρε καὶ* BM''] *ἄνδρε* CF *οὕτω δὴ*] *οὕτω δὲ* F *ὄντες ἐτύγχανον* B] *ἐτύγχανον ὄντες* CFM'' *πέμψαι* C pr. *εἰσαγαγέτην* B de §§ 9—11 Hartman anal. Xenoph. p. 353 sic iudicat: „corruptum lacunosumque totum de Corinthi oppugnatione locum esse negari non potest, sed haud facile statuas, quae fere quove loco exciderint.“

ἀπ' ἀλλήλων παραταττόμενοι ὀλίγοι ἑαυτοῖς ἔδοξαν εἶναι, σταύρωμά τ' ἐποιήσαντο καὶ τάφρον οἵαν ἐδύναντο πρὸ αὐτῶν, ἕως δὴ οἱ σύμμαχοι βοηθήσοιεν αὐτοῖς. ἦν δὲ καὶ ὄπισθεν αὐτῶν ἐν τῷ λιμένι Βοιωτῶν φυλακή. τὴν μὲν οὖν ἐπὶ τῇ νυκτὶ ᾗ εἰσῆλθον ἡμέραν ἄμαχοι διήγαγον· τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἧκον οἱ Ἀργεῖοι πασσυδίᾳ βοηθοῦντες· καὶ εὑρόντες τεταγμένους Λακεδαιμονίους μὲν ἐπὶ τῷ δεξιῷ ἑαυτῶν, Σικυωνίους δὲ ἐχομένους, Κορινθίων δὲ τοὺς φυγάδας ὡς πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν πρὸς τῷ ἑῴῳ τείχει, ἀντιτάττονται ἐχόμενοι τοῦ ἑῴου τείχους οἱ περὶ Ἰφικράτη μισθοφόροι, πρὸς δὲ τούτοις Ἀργεῖοι· εὐώνυμον δ' εἶχον αὐτοῖς Κορίνθιοι οἱ ἐκ

10 *τῆς πόλεως. καταφρονήσαντες δὲ τῷ πλήθει εὐθὺς ἐχώρουν· καὶ τοὺς μὲν Σικυωνίους ἐκράτησαν καὶ διασπάσαντες τὸ σταύρωμα ἐδίωκον ἐπὶ θάλατταν, καὶ ἐκεῖ πολλοὺς αὐτῶν ἀπέκτειναν. Πασίμαχος δὲ ὁ ἱππαρμοστής, ἔχων ἱππέας οὐ πολλούς, ὡς ἑώρα τοὺς Σικυωνίους πιεζομένους, καταδήσας ἀπὸ δένδρων τοὺς ἵππους, καὶ ἀφελόμενος τὰς ἀσπίδας αὐτῶν, μετὰ τῶν ἐθελόντων ᾔει ἐναντίον τοῖς Ἀργείοις. οἱ δὲ Ἀργεῖοι ὁρῶντες τὰ σίγμα τὰ ἐπὶ τῶν ἀσπίδων, ὡς Σικυωνίους οὐδὲν ἐφοβοῦντο. ἔνθα δὴ λέγεται εἰπὼν ὁ Πασίμαχος· Ναὶ τὼ σιώ, ὦ Ἀργεῖοι, ψευσεῖ ὑμὲ τὰ σίγμα ταῦτα, χωρεῖν ὁμόσε· καὶ οὕτω μαχόμενος μετ' ὀλίγων πρὸς πολλοὺς ἀπο-*

11 *θνήσκει καὶ ἄλλοι τῶν περὶ αὐτόν. οἱ μέντοι φυγάδες τῶν Κορινθίων νικῶντες τοὺς καθ' αὐτοὺς διέδυσαν ἄνω, καὶ ἐγένοντο ἐγγὺς τοῦ περὶ τὸ ἄστυ κύκλου. οἱ δ' αὖ Λακεδαι-*

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

9 *σταύρωμά τ'* BM] *σταυρώματ'* CF (et D) *ἐποίησαν* C *αὐτῶν* M] *αὐτῶν* BCF (et DV) *βοηθήσοιεν αὐτοῖς* B] *αὐτοῖς βοηθήσαιεν* CFM″ *πασσυδία (πασσυδίᾳ)* BCF a. ras. M] *πασσυδὶ* F p. ras. (DV) *ἐχόμενοι* Morus] *ἐχόμενοι δὲ* BCM″ *ἐχόμεν[αι] δὲ* F *Ἰφικράτη* Breitenbach] *φιλοκράτη* BCFM (et V) *φυλοκράτη* F a. ras. *οἱ* add. Leonclavius om. Ω″ 10 post *Σικυωνίους* Laves inserit *οἱ Ἀργεῖοι* (hic *θάλατταν* Ω″) *ὡς* om. B *καὶ* ante *ἀφελόμενος* del. Breitenbach *ἐθελόντων* BF] *ἐθελοντῶν* CM″ illud praefert Hartman; idem proponit *μετ' αὐτῶν ἐθελόντων* *σίγμα τὰ* Helladius apud Phot. bibl. p. 532] *σίγματα* Ω″ *ψεύσει* Ω″ *ψευσεῖ* Cobet *ὑμὲ* Dindorf] *ὕμε* M (et D pr.) *ὗμε* F (et D corr. V) *ὕμμε* B *ὗμμε* C *σίγμα* Porson] *σίγματα* Ω″ *περὶ αὐτὸν*] *περὶ αὐτῶν* CF_1 11 *καθ' αὐτοὺς* C *ἄνω*] *αὐτοὺς* C_1

μόνιοι ὡς ᾔσθοντο κρατοῦντα τὰ κατὰ τοὺς Σικυωνίους, βοηθοῦσιν [ἐξελθόντες, ἐν ἀριστερᾷ ἔχοντες τὸ σταύρωμα]. οἵ γε μὴν Ἀργεῖοι ἐπεὶ ἤκουσαν ὄπισθεν ὄντας τοὺς Λακεδαιμονίους, στραφέντες δρόμῳ πάλιν ἐκ τοῦ σταυρώματος ἐξέπιπτον. καὶ οἱ μὲν ἐν δεξιᾷ ἔσχατοι αὐτῶν παιόμενοι εἰς τὰ γυμνὰ ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων ἀπέθνῃσκον, οἱ δὲ πρὸς τῷ τείχει ἀθρόοι σὺν πολλῷ ὄχλῳ πρὸς τὴν πόλιν ἀπεχώρουν. ὡς δ' ἐνέτυχον τοῖς φυγάσι τῶν Κορινθίων, καὶ ἔγνωσαν πολεμίους ὄντας, ἀπέκλιναν πάλιν. ἐνταῦθα μέντοι οἱ μὲν κατὰ τὰς κλίμακας ἀναβαίνοντες ἥλλοντο κατὰ τοῦ τείχους καὶ διεφθείροντο, οἱ δὲ περὶ τὰς κλίμακας ὠθούμενοι καὶ παιόμενοι ἀπέθνῃσκον, οἱ δὲ καὶ καταπατούμενοι ὑπ' ἀλλήλων ἀπεπνίγοντο. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἠπόρουν τίνα 12
ἀποκτείνοιεν· ἔδωκε γὰρ τότε γε ὁ θεὸς αὐτοῖς ἔργον οἷον οὐδ' ηὔξαντό ποτ' ἄν. τὸ γὰρ ἐγχειρισθῆναι αὐτοῖς πολεμίων πλῆθος πεφοβημένον, ἐκπεπληγμένον, τὰ γυμνὰ παρέχον, ἐπὶ τὸ μάχεσθαι οὐδένα τρεπόμενον, εἰς δὲ τὸ ἀπόλλυσθαι πάντας πάντα ὑπηρετοῦντας, πῶς οὐκ ἄν τις θεῖον ἡγήσαιτο; τότε γοῦν οὕτως ἐν ὀλίγῳ πολλοὶ ἔπεσον ὥστε εἰθισμένοι ὁρᾶν οἱ ἄνθρωποι σωροὺς σίτου, ξύλων, λίθων, τότε ἐθεάσαντο σωροὺς νεκρῶν. ἀπέθανον δὲ καὶ οἱ ἐν τῷ λιμένι τῶν Βοιωτῶν φύλακες, οἱ μὲν ἐπὶ τῶν τειχῶν, οἱ δὲ ἐπὶ τὰ τέγη τῶν νεωσοίκων ἀναβάντες. μετὰ μὲν τοίνυν 13
τοῦτο οἱ μὲν Κορίνθιοι καὶ Ἀργεῖοι τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπήγοντο, οἱ δὲ σύμμαχοι τῶν Λακεδαιμονίων ἐβοήθουν. ἐπεὶ δὲ ἠθροίσθησαν, ἔγνω Πραξίτας πρῶτον μὲν τῶν τειχῶν καθελεῖν ὥστε δίοδον στρατοπέδῳ ἱκανὴν εἶναι, ἔπειτα δ' ἀναλαβὼν τὸ στράτευμα ἦγε τὴν ἐπὶ Μέγαρα, καὶ αἱρεῖ προσβαλὼν πρῶτον μὲν Σιδοῦντα, ἔπειτα δὲ Κρομμυῶνα. καὶ ἐν

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

κρατοῦντα Breitenbach] κρατούμενα Ω″ βοηθοῦσι F ἐξελθ. — σταύρωμα del. Kurz; certe parum liquet quid sibi velint haec verba ἐξελθόντες Ω″] ἐπανελθόντες Campe στραφέντας B στραφέντες cett.″, illud tuetur Geist πάλιν δρόμω C σταυρώματος Ω″] λιμένος Laves

τὰ γυμνὰ] τοὺς γυμνοὺς B ἥλλοντο M″] ἤλλοντο C ἦλοντο B εἴλοντο F 12 οὐκ del. F_2 ηὔξαντό] εὔξ. Ω″ τὰ γυμνὰ] τοὺς γυμνοὺς B παρέχον BF_2M''] παρέσχον CF_1 νεωσοίκων BM″] νεοσοίκων CF 13 στρατοπέδων B κρομμύωνα C

τούτοις τοῖς τείχεσι καταστήσας φρουροὺς τοὔμπαλιν ἐπο-
ρεύετο· καὶ τειχίσας Ἐπιείκειαν, ἵνα φρούριον εἴη πρὸ τῆς
φιλίας τοῖς συμμάχοις, οὕτω διαφῆκε τὸ στράτευμα, καὶ αὐτὸς
τὴν ἐπὶ Λακεδαίμονα ἀπεχώρει.
14 Ἐκ δὲ τούτου στρατιαὶ μὲν μεγάλαι ἑκατέρων διεπέπαυντο,
φρουροὺς δὲ πέμπουσαι αἱ πόλεις, αἱ μὲν εἰς Κόρινθον, αἱ
δὲ εἰς Σικυῶνα, ἐφύλαττον τὰ τείχη. μισθοφόρους γε μὴν
ἑκάτεροι ἔχοντες διὰ τούτων ἐρρωμένως ἐπολέμουν.
15 Ἔνθα δὴ καὶ Ἰφικράτης εἰς Φλειοῦντα ἐμβαλὼν καὶ ἐνε-
δρευσάμενος, ὀλίγοις δὲ λεηλατῶν, βοηθησάντων τῶν ἐκ τῆς
πόλεως ἀφυλάκτως, ἀπέκτεινε τοσούτους ὥστε καὶ τοὺς Λακε-
δαιμονίους πρόσθεν οὐ δεχόμενοι εἰς τὸ τεῖχος οἱ Φλειάσιοι,
φοβούμενοι μὴ τοὺς φάσκοντας ἐπὶ λακωνισμῷ φεύγειν κατ-
άγοιεν, τότε οὕτω κατεπλάγησαν τοὺς ἐκ Κορίνθου ὥστε μετ-
επέμψαντό τε τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ τὴν πόλιν καὶ τὴν
ἄκραν φυλάττειν αὐτοῖς παρέδωκαν. οἱ μέντοι Λακεδαιμόνιοι,
καίπερ εὐνοϊκῶς ἔχοντες τοῖς φυγάσιν, ὅσον χρόνον εἶχον
αὐτῶν τὴν πόλιν, οὐδ᾽ ἐμνήσθησαν παντάπασι περὶ καθόδου
φυγάδων, ἀλλ᾽ ἐπεὶ ἀναθαρρῆσαι ἐδόκει ἡ πόλις, ἐξῆλθον
καὶ τὴν πόλιν καὶ τοὺς νόμους παραδόντες οἷανπερ καὶ
16 παρέλαβον. οἱ δ᾽ αὖ περὶ τὸν Ἰφικράτην πολλαχόσε καὶ τῆς
Ἀρκαδίας ἐμβαλόντες ἐλεηλάτουν τε καὶ προσέβαλλον πρὸς τὰ
τείχη· ἔξω γὰρ οἱ τῶν Ἀρκάδων ὁπλῖται παντάπασιν οὐκ
ἀντεξῇσαν· οὕτω τοὺς πελταστὰς ἐπεφόβηντο. τοὺς μέντοι
Λακεδαιμονίους οὕτως αὖ οἱ πελτασταὶ ἐδεδίεσαν ὡς ἐντὸς
ἀκοντίσματος οὐ προσῇσαν τοῖς ὁπλίταις· ἤδη γάρ ποτε καὶ
ἐκ τοσούτου διώξαντες οἱ νεώτεροι τῶν Λακεδαιμονίων ἑλόντες
17 ἀπέκτεινάν τινας αὐτῶν. καταφρονοῦντες δὲ οἱ Λακεδαι-
μόνιοι τῶν πελταστῶν, ἔτι μᾶλλον τῶν ἑαυτῶν συμμάχων

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ἐπιεικείαν CF_2 ἐπιεικίαν M'' ἐπὶ οἰκίαν B, F_1 n. l. φρούριον] φίλιον C πρὸ vulg.] πρὸς Ω'' διαφῆκε] δὴ ἀφῆκε Stephanus 15 φιλιοῦντα B φλιοῦντα cett.'' φλιάσιοι Ω'' τοὺς ante φάσκοντας om. B αὐτοῖς φυλάττειν C παραδέδωκαν B ἡ πόλις ἐδόκει C 16 ἰφικρα^{τ} B ἀντεξῇσαν] ἀντεξήεσαν (ἀντεξῄεσαν) Ω'' ἐδεδίεσαν Ω'' Sauppe cf. anab. V 6, 36] ὤκνουν Priscianus Dindorf, ἐδέδισαν postulat Phrynichus προσήεσαν (προσῄεσαν) Ω'' τοσούτου] τούτου B

κατεφρόνουν· καὶ γὰρ οἱ Μαντινεῖς βοηθήσαντές ποτε ἐπ'
ἐκδραμόντας πελταστὰς ἐκ τοῦ ἐπὶ Λέχαιον τείνοντος τείχους,
ἀκοντιζόμενοι ἐνέκλινάν τε καὶ ἀπέθανόν τινες αὐτῶν φεύ-
γοντες· ὥστε οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι καὶ ἐπισκώπτειν ἐτόλμων
ὡς οἱ σύμμαχοι φοβοῖντο τοὺς πελταστὰς ὥσπερ μορμόνας
παιδάρια. αὐτοὶ δὲ ἐκ τοῦ Λεχαίου ὁρμώμενοι σὺν μόρᾳ
καὶ τοῖς Κορινθίων φυγάσι κύκλῳ περὶ τὸ ἄστυ τῶν Κοριν-
θίων ἐστρατεύοντο· οἱ δ' αὖ Ἀθηναῖοι φοβούμενοι τὴν ῥώμην 18
τῶν Λακεδαιμονίων, μὴ ἐπεὶ τὰ μακρὰ τείχη τῶν Κορινθίων
διῄρητο, ἔλθοιεν ἐπὶ σφᾶς, ἡγήσαντο κράτιστον εἶναι ἀνατει-
χίσαι τὰ διῃρημένα ὑπὸ Πραξίτα τείχη. καὶ ἐλθόντες παν-
δημεὶ μετὰ λιθολόγων καὶ τεκτόνων τὸ μὲν πρὸς Σικυῶνος
καὶ πρὸς ἑσπέρας ἐν ὀλίγαις ἡμέραις πάνυ καλὸν ἐξετείχισαν,
τὸ δὲ ἑῷον μᾶλλον κατὰ ἡσυχίαν ἐτείχιζον.

Οἱ δ' αὖ Λακεδαιμόνιοι ἐνθυμηθέντες τοὺς Ἀργείους τὰ 19
μὲν οἴκοι καρπουμένους, ἡδομένους δὲ τῷ πολέμῳ, στρατεύ-
ουσιν ἐπ' αὐτούς. Ἀγησίλαος δ' ἡγεῖτο, καὶ δῃώσας πᾶσαν
αὐτῶν τὴν χώραν, εὐθὺς ἐκεῖθεν ὑπερβαλὼν κατὰ Τενέαν
εἰς Κόρινθον αἱρεῖ τὰ ἀνοικοδομηθέντα ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων
τείχη. παρεγένετο δὲ αὐτῷ καὶ ἀδελφὸς Τελευτίας κατὰ
θάλατταν, ἔχων τριήρεις περὶ δώδεκα· ὥστε μακαρίζεσθαι
αὐτῶν τὴν μητέρα, ὅτι τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὧν ἔτεκεν ὁ μὲν κατὰ
γῆν τὰ τείχη τῶν πολεμίων, ὁ δὲ κατὰ θάλατταν τὰς ναῦς
καὶ τὰ νεώρια ᾕρηκε. καὶ τότε μὲν ταῦτα πράξας ὁ Ἀγησί-
λαος τό τε τῶν συμμάχων στράτευμα διῆκε καὶ τὸ πολιτικὸν
οἴκαδε ἀπήγαγεν.

Ἐκ δὲ τούτου Λακεδαιμόνιοι ἀκούοντες τῶν φευγόντων v. 1

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

17 *ἐπ' ἐκδραμόντας πελταστὰς* Madvig] *ἐπεκδραμόντες πελτασταῖς* Ω'' *ἐπιλέχαιον* B *μορμόνας* Valckenaer] *μορμῶνας* Ω'' *τοῖς* BM''] *τοῖς τῶν* CF *ἐστρατεύοντο — κορινθίων* om. C pr. pro *ἐστρατεύοντο* Schneider coni. *ἐστρατοπεδεύοντο* 18 *ἐπεὶ* DV] *ἐπὶ* Ω *διῄρητο* (*διῄρητο*) BM''] *ἃ διῄρητο* CF *σικυῶνος* BCM''] *σικυῶνα* F 19 *ἀγησ. δ'* BFM''] *ἀγησ. δὲ* C *Τενέαν* Köppen] *τέγεαν* BFM'' *τέγαιαν* C (*τὰ στενὰ* Agesilaus) *ἀδελφὸς* Dindorf] *ἀδελφὸς* Ω'' *ᾔρηκε* CF

V. 1 *ἀκούοντες* BM] *ἀκούσαντες* CF (et DV) *τῶν* vulg.] *τὰ τῶν* BM'' *τοὺς τῶν* CF

ὅτι οἱ ἐν τῇ πόλει πάντα μὲν τὰ βοσκήματα ἔχοιεν καὶ σῴζοιντο ἐν τῷ Πειραίῳ, πολλοὶ δὲ τρέφοιντο αὐτόθεν, στρατεύουσι πάλιν εἰς τὴν Κόρινθον, Ἀγησιλάου καὶ τότε ἡγουμένου. καὶ πρῶτον μὲν ἦλθεν εἰς Ἰσθμόν· καὶ γὰρ ἦν ὁ μὴν ἐν ᾧ Ἴσθμια γίγνεται, καὶ οἱ Ἀργεῖοι αὐτοῦ ἐτύγχανον τότε ποιοῦντες τὴν θυσίαν τῷ Ποσειδῶνι, ὡς Ἄργους Κορίνθου ὄντος. ὡς δ' ᾔσθοντο προσιόντα τὸν Ἀγησίλαον καταλιπόντες καὶ τὰ τεθυμένα καὶ τὰ ἀριστοποιούμενα μάλα σὺν πολλῷ φόβῳ ἀπεχώρουν εἰς τὸ ἄστυ κατὰ τὴν ἐπὶ Κεγχρειὰς ὁδόν.
2 ὁ μέντοι Ἀγησίλαος ἐκείνους μὲν καίπερ ὁρῶν οὐκ ἐδίωκε, κατασκηνήσας δὲ ἐν τῷ ἱερῷ αὐτός τε τῷ θεῷ ἔθυε καὶ περιέμενεν, ἕως οἱ φυγάδες τῶν Κορινθίων ἐποίησαν τῷ Ποσειδῶνι τὴν θυσίαν καὶ τὸν ἀγῶνα. ἐποίησαν δὲ καὶ οἱ Ἀργεῖοι ἀπελθόντος Ἀγησιλάου ἐξ ἀρχῆς πάλιν Ἴσθμια. καὶ ἐκείνῳ τῷ ἔτει ἔστι μὲν ἃ τῶν ἄθλων δὶς ἕκαστος ἐνικήθη,
3 ἔστι δὲ ἃ δὶς οἱ αὐτοὶ ἐκηρύχθησαν. τῇ δὲ τετάρτῃ ἡμέρᾳ ὁ Ἀγησίλαος ἦγε πρὸς τὸ Πείραιον τὸ στράτευμα. ἰδὼν δὲ ὑπὸ πολλῶν φυλαττόμενον, ἀπεχώρησε μετ' ἄριστον πρὸς τὸ ἄστυ, ὡς προδιδομένης τῆς πόλεως· ὥστε οἱ Κορίνθιοι δείσαντες μὴ προδιδοῖτο ὑπό τινων ἡ πόλις, μετεπέμψαντο τὸν Ἰφικράτην σὺν τοῖς πλείστοις τῶν πελταστῶν. αἰσθόμενος δὲ ὁ Ἀγησίλαος τῆς νυκτὸς παρεληλυθότας αὐτούς, ὑποστρέψας ἅμα τῇ ἡμέρᾳ εἰς τὸ Πείραιον ἦγε. καὶ αὐτὸς μὲν κατὰ τὰ θερμὰ προῄει, μόραν δὲ κατὰ τὸ ἀκρότατον ἀνεβίβασε. καὶ ταύτην μὲν τὴν νύκτα ὁ μὲν πρὸς ταῖς θέρμαις ἐστρατοπε-
4 δεύετο, ἡ δὲ μόρα τὰ ἄκρα κατέχουσα ἐνυκτέρευσεν. ἔνθα δὴ καὶ ὁ Ἀγησίλαος μικρῷ, καιρίῳ δ' ἐνθυμήματι ηὐδοκίμησε.

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

ὅτι οἱ Leonclavius] ὅτι Ω″ σώζοιντο Ω″ ut ubique αὐτόθεν Weiske] αὐτόθι Ω″ ἦν] ἡ B pr. γίνεται Ω″ Κορίνθου Sauppe] τοῦ κορ. BFM″ τῆς κορ. C μάλα BM″] om. CF κεγχρείας V κεγχρίας BFM′ κεχρίας C 2 ἐδίωκεν· F κατασκηνώσας B pr. τὴν θυσίαν om. B pr. ἐποίησαν — ἐκηρύχθησαν del Richter πείραιον CFM″] πέραιον B cum aliquot libris Agesilai ἡ πόλις ὑπό τινων CF πείραιον CFM″] πέραιον B προήει (προῄει) BM″] παρήει CF

μόραν] μόρα C ταῖς θέρμαις Breitenbach] ταῖς θερμαῖς BFM″ τοῖς θερμοῖς C ἐνυκτέρευσεν Ω″] ἐνυκτέρευεν editores quidam

4 ὁ om. C μικρῷ (-ῶ) BFM′] μικρῶ C et V εὐδοκίμησε Ω″

τῶν γὰρ τῇ μόρᾳ φερόντων τὰ σιτία οὐδενὸς πῦρ εἰσενεγκόν-
τος, ψύχους δὲ ὄντος διά τε τὸ πάνυ ἐφ' ὑψηλοῦ εἶναι καὶ
διὰ τὸ γενέσθαι ὕδωρ καὶ χάλαζαν πρὸς τὴν ἑσπέραν, καὶ
ἀνεβεβήκεσαν δὲ ἔχοντες οἷα δὴ θέρους σπειρία, ῥιγούντων
δ' αὐτῶν καὶ ἐν σκότῳ ἀθύμως πρὸς τὸ δεῖπνον ἐχόντων,
πέμπει ὁ Ἀγησίλαος οὐκ ἔλαττον δέκα φέροντας πῦρ ἐν χύτραις.
ἐπειδὴ δὲ ἀνέβησαν ἄλλος ἄλλῃ, καὶ πολλὰ καὶ μεγάλα πυρὰ
ἐγένετο, ἅτε πολλῆς ὕλης παρούσης, πάντες μὲν ἠλείφοντο,
πολλοὶ δὲ καὶ ἐδείπνησαν ἐξ ἀρχῆς. φανερὸς δὲ ἐγένετο καὶ
ὁ νεὼς τοῦ Ποσειδῶνος ταύτῃ τῇ νυκτὶ καόμενος· ὑφ' ὅτου
δ' ἐνεπρήσθη οὐδεὶς οἶδεν. ἐπεὶ δὲ ᾔσθοντο οἱ ἐν τῷ Πει- 5
ραίῳ τὰ ἄκρα ἐχόμενα, ἐπὶ μὲν τὸ ἀμύνασθαι οὐκέτι ἐτρά-
ποντο, εἰς δὲ τὸ Ἥραιον κατέφυγον καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες
καὶ δοῦλοι καὶ ἐλεύθεροι καὶ τῶν βοσκημάτων τὰ πλεῖστα.
καὶ Ἀγησίλαος μὲν δὴ σὺν τῷ στρατεύματι παρὰ θάλατταν
ἐπορεύετο· ἡ δὲ μόρα ἅμα καταβαίνουσα ἀπὸ τῶν ἄκρων
Οἰνόην τὸ ἐντετειχισμένον τεῖχος αἱρεῖ καὶ τὰ ἐνόντα ἔλαβε,
καὶ πάντες δὲ οἱ στρατιῶται ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ πολλὰ τὰ
ἐπιτήδεια ἐκ τῶν χωρίων ἐλάμβανον. οἱ δ' ἐν τῷ Ἡραίῳ
καταπεφευγότες ἐξῇσαν, ἐπιτρέψοντες Ἀγησιλάῳ γνῶναι ὅ
τι βούλοιτο περὶ σφῶν. ὁ δ' ἔγνω, ὅσοι μὲν τῶν σφαγέων
ἦσαν, παραδοῦναι αὐτοὺς τοῖς φυγάσι, τὰ δ' ἄλλα πάντα
πραθῆναι. ἐκ τούτου δὲ ἐξῄει μὲν ἐκ τοῦ Ἡραίου πάμπολλα 6
τὰ αἰχμάλωτα· πρεσβεῖαι δὲ ἄλλοθέν τε πολλαὶ παρῆσαν καὶ
ἐκ Βοιωτῶν ἧκον ἐρησόμενοι τί ἂν ποιοῦντες εἰρήνης τύχοιεν.
ὁ δὲ Ἀγησίλαος μάλα μεγαλοφρόνως τούτους μὲν οὐδ' ὁρᾶν

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

τῇ μόρᾳ om. CF [ὑ]ψηλοῦ CF ἑσπέραν] ὑστέραν B ἀναβεβήκεσαν BCM″ sine accentu F σπειρία Ω′] σείρια Dindorf (σπειριά V) ῥιγούντων Ω″] ῥιγώντων Cobet ἐπειδὴ B] ἐπεὶ CFM″ καιόμενος Ω″ δ' ἐνεπρήσθη B] δὲ ἐνεπρήσθη CFM″
5 πειραίω hic etiam B ἥραιον FM″] ἤραιον C ἡραῖον B παρὰ BM″] περὶ CF θάλασσαν F τὴν θάλατταν M τὸ Ω″] τό τε Madvig δὲ] δὴ Ω″, sed cf. Simon I p. 16 ἡραίῳ (-ω) FM″] ἠραίω BC καπεφευγότες B ἐξήεσαν (ἐξήεσαν) Ω″ ἐπιτρέψοντες CM″] ἐπιστρέψοντες B ἐπιτρέψαντες F σφῶν BM″] αὐτῶν C αὐτοὺς BM″] αὐτοῖς CF 6 ἡραίου FM″] ἠραίου BC πολλαὶ BM″] om. CF

ἐδόκει, καίπερ Φάρακος τοῦ προξένου παρεστηκότος αὐτοῖς,
ὅπως προσαγάγοι· καθήμενος δ' ἐπὶ τοῦ περὶ τὴν λίμνην
κυκλοτεροῦς οἰκοδομήματος ἐθεώρει πολλὰ τὰ ἐξαγόμενα τῶν
δὲ Λακεδαιμονίων ἀπὸ τῶν ὅπλων σὺν τοῖς δόρασι παρη-
κολούθουν φύλακες τῶν αἰχμαλώτων, μάλα ὑπὸ τῶν παρόν-
των θεωρούμενοι· οἱ γὰρ εὐτυχοῦντες καὶ κρατοῦντες ἀεί
7 πως ἀξιοθέατοι δοκοῦσιν εἶναι. ἔτι δὲ καθημένου Ἀγησι-
λάου καὶ ἐοικότος ἀγαλλομένῳ τοῖς πεπραγμένοις, ἱππεύς τις
προσήλαυνε καὶ μάλα ἰσχυρῶς ἱδρῶντι τῷ ἵππῳ. ὑπὸ πολλῶν
δὲ ἐρωτώμενος ὅ τι ἀγγέλλοι, οὐδενὶ ἀπεκρίνατο, ἀλλ' ἐπειδὴ
ἐγγὺς ἦν τοῦ Ἀγησιλάου, καθαλόμενος ἀπὸ τοῦ ἵππου καὶ
προσδραμὼν αὐτῷ μάλα σκυθρωπὸς ὢν λέγει τὸ τῆς ἐν
Λεχαίῳ μόρας πάθος. ὁ δ' ὡς ἤκουσεν, εὐθύς τε ἐκ τῆς
ἕδρας ἀνεπήδησε καὶ τὸ δόρυ ἔλαβε καὶ πολεμάρχους καὶ
8 πεντηκοντῆρας καὶ ξεναγοὺς καλεῖν τὸν κήρυκα ἐκέλευεν. ὡς
δὲ συνέδραμον οὗτοι, τοῖς μὲν ἄλλοις εἶπεν, οὐ γάρ πω ἠρι-
στοποίηντο, ἐμφαγοῦσιν ὅ τι δύναιντο ἥκειν τὴν ταχίστην,
αὐτὸς δὲ σὺν τοῖς περὶ δαμοσίαν ὑφηγεῖτο ἀνάριστος. καὶ
οἱ δορυφόροι τὰ ὅπλα ἔχοντες παρηκολούθουν σπουδῇ, τοῦ
μὲν ὑφηγουμένου, τῶν δὲ μετιόντων. ἤδη δ' ἐκπεπερακότος
αὐτοῦ τὰ θερμὰ εἰς τὸ πλατὺ τοῦ Λεχαίου, προσελάσαντες
ἱππεῖς τρεῖς ἀγγέλλουσιν ὅτι οἱ νεκροὶ ἀνῃρημένοι εἴησαν.
ὁ δ' ἐπεὶ τοῦτο ἤκουσε, θέσθαι κελεύσας τὰ ὅπλα καὶ ὀλίγον
χρόνον ἀναπαύσας, ἀπῆγε πάλιν τὸ στράτευμα ἐπὶ τὸ Ἡραιον·
τῇ δ' ὑστεραίᾳ τὰ αἰχμάλωτα διετίθετο.
9 Οἱ δὲ πρέσβεις τῶν Βοιωτῶν προσκληθέντες καὶ ἐρωτώ-
μενοι ὅ τι ἥκοιεν, περὶ μὲν τῆς εἰρήνης οὐκέτι ἐμέμνηντο,
εἶπον δὲ ὅτι εἰ μή τι κωλύοι βούλοιντο εἰς ἄστυ πρὸς τοὺς
σφετέρους στρατιώτας παρελθεῖν. ὁ δ' ἐπιγελάσας· Ἀλλ' οἶδα

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

τὴν λίμνην BM″] λίμνην CF τὸν λιμένα Leonclavius 7 ἀγαλλομένου B τις BM″] τε CF ἱδρῶντι B Sauppe] ἱδροῦντι CM″ ἰδροῦντι F ἀγγέλοι F τοῦ BM″] om. CF καθαλόμενος C] καθαλλόμενος B καθαλάμενος FM′ (cons. V) πεντηκοστῆρας Ω″ emend. Dindorf 8 δαμοσίαν Morus] δαμασίαν (cum signo nominis proprii B) BCFM″ ἥραιον FM″] ἤραιον C ἡραῖον B 9 μή τι BCM″] μὴ κέ τ[ι] F ἄστυ BFM″] τὸ ἄστυ C cf. Krüger gr. Gr. 50, 2, 15

*μέν, ἔφη, ὅτι οὐ τοὺς στρατιώτας ἰδεῖν βούλεσθε, ἀλλὰ τὸ
εὐτύχημα τῶν φίλων ὑμῶν θεάσασθαι πόσον τι γεγένηται.
περιμείνατε οὖν, ἔφη· ἐγὼ γὰρ ὑμᾶς αὐτὸς ἄξω, καὶ μᾶλλον
μετ' ἐμοῦ ὄντες γνώσεσθε ποῖόν τι τὸ γεγενημένον ἐστί. καὶ* 10
*οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλὰ τῇ ὑστεραίᾳ θυσάμενος ἦγε πρὸς τὴν
πόλιν τὸ στράτευμα. καὶ τὸ μὲν τροπαῖον οὐ κατέβαλεν, εἰ
δέ τι ἦν λοιπὸν δένδρον, κόπτων καὶ κάων ἐπεδείκνυεν ὡς
οὐδεὶς ἀντεξῄει. ταῦτα δὲ ποιήσας ἐστρατοπεδεύσατο περὶ
τὸ Λέχαιον· καὶ τοὺς Θηβαίων μέντοι πρέσβεις εἰς μὲν τὸ
ἄστυ οὐκ ἀνῆκε, κατὰ θάλατταν δὲ εἰς Κρεῦσιν ἀπέπεμψεν.
ἅτε δὲ ἀήθους τοῖς Λακεδαιμονίοις γεγενημένης τῆς τοιαύτης
συμφορᾶς, πολὺ πένθος ἦν κατὰ τὸ Λακωνικὸν στράτευμα,
πλὴν ὅσων ἐτέθνασαν ἐν χώρᾳ ἢ υἱοὶ ἢ πατέρες ἢ ἀδελφοί·
οὗτοι δ' ὥσπερ νικηφόροι λαμπροὶ καὶ ἀγαλλόμενοι τῷ οἰκείῳ
πάθει περιῇσαν. ἐγένετο δὲ τὸ τῆς μόρας πάθος τοιῷδε* 11
*τρόπῳ. οἱ Ἀμυκλαῖοι ἀεί ποτε ἀπέρχονται εἰς τὰ Ὑακίνθια
ἐπὶ τὸν παιᾶνα, ἐάν τε στρατοπεδευόμενοι τυγχάνωσιν ἐάν
τε ἄλλως πως ἀποδημοῦντες. καὶ τότε δὴ τοὺς ἐκ πάσης
τῆς στρατιᾶς Ἀμυκλαίους κατέλιπε μὲν Ἀγησίλαος ἐν Λεχαίῳ.
ὁ δ' ἐκεῖ φρουρῶν πολέμαρχος τοὺς μὲν ἀπὸ τῶν συμμάχων
φρουροὺς ἔταξε φυλάττειν τὸ τεῖχος, αὐτὸς δὲ σὺν τῇ τῶν
ὁπλιτῶν καὶ τῇ τῶν ἱππέων μόρᾳ παρὰ τὴν πόλιν τῶν Κο-
ρινθίων τοὺς Ἀμυκλαιεῖς παρῆγεν. ἐπεὶ δὲ ἀπεῖχον ὅσον* 12
*εἴκοσιν ἢ τριάκοντα σταδίους τοῦ Σικυῶνος, ὁ μὲν πολέμαρχος
σὺν τοῖς ὁπλίταις οὖσιν ὡς ἑξακοσίοις ἀπῄει πάλιν ἐπὶ τὸ
Λέχαιον, τὸν δ' ἱππαρμοστὴν ἐκέλευσε σὺν τῇ τῶν ἱππέων*

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

βούλεσθαι CF pr. aut$_1$ *ὑμῶν* Morus ex Plutarchi Agesilao c. 22] *ὑμεῖς* Ω'' 10 *κατέβαλεν* BM'] *κατέβαλλεν* CF *κατεβάλετο* V *κάων* Lennep] *κλῶν* Ω'' *θηβαίων* B] *θηβαίους* CFM'' *ἀνῆκε* Schneider] *ἀνῆγε* Ω'' *τοιαύτης* BCM''] *αὐτῆς* F *ὅσων* CFM''] *ὅσον* B *δ'* BCM''] *δὲ* F *περιήεσαν (περιήεσαν)* Ω'' 11 *τρόπω τοιῶδε* C *ὑακίνθια* BC pr F] *ὑακίνθινα* C corr. M'' *παιᾶνα* Ω''| *παιάνα* B$_2$ *στρατοπεδευόμενοι* BM'' cons. F$_2$] *στρατοπεδευσάμενοι* C cons. F$_1$ *στρατευόμενοι* Cobet *τῆς*] om. F *πολέμαρχος* cum signo nominis proprii B hic et § 12. 16 *ἔταξε* Schneider] *παρέταξε* Ω''
12 *σταδίους* B] *στάδια* CFM''

μόρᾳ, ἐπεὶ προπέμψειαν τοὺς Ἀμυκλαιεῖς μέχρι ὁπόσου αὐτοὶ
κελεύοιεν, μεταδιώκειν. καὶ ὅτι μὲν πολλοὶ ἦσαν ἐν τῇ Κο-
ρίνθῳ καὶ πελτασταὶ καὶ ὁπλῖται οὐδὲν ἠγνόουν· κατεφρόνουν
δὲ διὰ τὰς ἔμπροσθεν τύχας μηδένα ἂν ἐπιχειρῆσαι σφίσιν.
13 οἱ δ' ἐκ τῶν Κορινθίων ἄστεως, Καλλίας τε ὁ Ἱππονίκου,
τῶν Ἀθηναίων ὁπλιτῶν στρατηγῶν, καὶ Ἰφικράτης, τῶν πελ-
ταστῶν ἄρχων, καθορῶντες αὐτοὺς καὶ οὐ πολλοὺς ὄντας καὶ
ἐρήμους καὶ πελταστῶν καὶ ἱππέων, ἐνόμισαν ἀσφαλὲς εἶναι
ἐπιθέσθαι αὐτοῖς τῷ πελταστικῷ. εἰ μὲν γὰρ πορεύοιντο τῇ
ὁδῷ, ἀκοντιζομένους ἂν αὐτοὺς εἰς τὰ γυμνὰ ἀπόλλυσθαι· εἰ
δ' ἐπιχειροῖεν διώκειν, ῥᾳδίως ἂν ἀποφυγεῖν πελτασταῖς τοῖς
14 ἐλαφροτάτοις τοὺς ὁπλίτας. γνόντες δὲ ταῦτα ἐξάγουσι. καὶ
ὁ μὲν Καλλίας παρέταξε τοὺς ὁπλίτας οὐ πόρρω τῆς πόλεως,
ὁ δὲ Ἰφικράτης λαβὼν τοὺς πελταστὰς ἐπέθετο τῇ μόρᾳ. οἱ
δὲ Λακεδαιμόνιοι ἐπεὶ ἠκοντίζοντο καὶ ὁ μέν τις ἐτέτρωτο,
ὁ δὲ καὶ ἐπεπτώκει, τούτους μὲν ἐκέλευον τοὺς ὑπασπιστὰς
ἀραμένους ἀποφέρειν εἰς Λέχαιον· καὶ οὗτοι μόνοι τῆς μόρας
τῇ ἀληθείᾳ ἐσώθησαν· ὁ δὲ πολέμαρχος ἐκέλευσε τὰ δέκα
15 ἀφ' ἥβης ἀποδιῶξαι τοὺς προειρημένους. ὡς δὲ ἐδίωκον,
ᾕρουν τε οὐδένα ἐξ ἀκοντίου βολῆς ὁπλῖται ὄντες πελταστάς·
καὶ γὰρ ἀναχωρεῖν αὐτοὺς ἐκέλευε, πρὶν τοὺς ὁπλίτας ὁμοῦ
γίγνεσθαι· ἐπεὶ δὲ ἀνεχώρουν ἐσπαρμένοι, ἅτε διώξαντες ὡς
τάχους ἕκαστος εἶχεν, ἀναστρέφοντες οἱ περὶ τὸν Ἰφικράτη,
οἵ τε ἐκ τοῦ ἐναντίου πάλιν ἠκόντιζον καὶ ἄλλοι ἐκ πλαγίου
παραθέοντες εἰς τὰ γυμνά. καὶ εὐθὺς μὲν ἐπὶ τῇ πρώτῃ
διώξει κατηκόντιζον ἐννέα ἢ δέκα αὐτῶν. ὡς δὲ τοῦτο ἐγένετο,

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

ἐπεὶ BFM″] ἐπειδὴ C μέχρι B] μέχρις CM″ (F abbrev.) 13 ἄστεως] ἄστεος B τοῦ ἄστεος CFM″ τοῖς ἐλαφροτάτοις del. van Herwerden 14 ὑπασπιστὰς] ἀσπιστὰς F καὶ οὗτοι Leonclavius] οὗτοι καὶ Ω″ ἐκέλευσε CF corr. M] ἐνεκέλευσε B (et DV) ἐκέλευσεν F pr. ἀποδιῶξαι BFM″] ἀποδιώξαι C τοὺς προειρημένους del. Bake et Breitenbach ἐπιδιῶξαι τοὺς προσκειμένους Dobrée 15 ᾕρουν M] ἥρουν BCF et D ᾖρουν V τε post ᾕρουν del. Laves, idem ante ἀναχωρεῖν inserit ὁ Ἰφικράτης τοὺς ὁπλίτας Ω″] τοῖς ὁπλίταις margo Leonclavii τὸν om. C ἰφικράτην vel ἰφικράτη abbrev. B (-την cett.) οἵ τε BFM″] οἵ τ' C πλαγείου B ἐπὶ BFM″] ἐν C τοῦτο BCM″] τοῦτ' F

πολὺ ἤδη θρασύτερον ἐπέκειντο. ἐπεὶ δὲ κακῶς ἔπασχον, 16
πάλιν ἐκέλευσεν ὁ πολέμαρχος διώκειν τὰ πεντεκαίδεκα ἀφ'
ἥβης. ἀναχωροῦντες δὲ ἔτι πλείους αὐτῶν ἢ τὸ πρῶτον ἔπεσον.
ἤδη δὲ τῶν βελτίστων ἀπολωλότων, οἱ ἱππεῖς αὐτοῖς παρα-
γίγνονται καὶ σὺν τούτοις αὖθις δίωξιν ἐποιήσαντο. ὡς δ'
ἐνέκλιναν οἱ πελτασταί, ἐν τούτῳ κακῶς οἱ ἱππεῖς ἐπέθεντο·
οὐ γὰρ ἕως ἀπέκτεινάν τινας αὐτῶν ἐδίωξαν, ἀλλὰ σὺν τοῖς
ἐκδρόμοις ἰσομέτωποι καὶ ἐδίωκον καὶ ἐπέστρεφον. ποιοῦντες
δὲ καὶ πάσχοντες τὰ ὁμοῖα τούτοις καὶ αὖθις, αὐτοὶ μὲν ἀεὶ
ἐλάττους τε καὶ μαλακώτεροι ἐγίγνοντο, οἱ δὲ πολέμιοι θρα-
σύτεροί τε καὶ ἀεὶ πλείους οἱ ἐγχειροῦντες. ἀποροῦντες δὴ 17
συνίστανται ἐπὶ βραχύν τινα γήλοφον, ἀπέχοντα τῆς μὲν
θαλάττης ὡς δύο στάδια, τοῦ δὲ Λεχαίου ὡς ἓξ ἢ ἑπτακαίδεκα
στάδια. αἰσθόμενοι δ' οἱ ἀπὸ τοῦ Λεχαίου, εἰσβάντες εἰς πλοι-
άρια παρέπλεον, ἕως ἐγένοντο κατὰ τὸν γήλοφον. οἱ δ' ἀπο-
ροῦντες ἤδη, ὅτι ἔπασχον μὲν κακῶς καὶ ἀπέθνῃσκον, ποιεῖν
δὲ οὐδὲν ἐδύναντο, πρὸς τούτοις δὲ ὁρῶντες καὶ τοὺς ὁπλίτας
ἐπιόντας, ἐγκλίνουσι. καὶ οἱ μὲν ἐμπίπτουσιν αὐτῶν εἰς τὴν
θάλατταν, ὀλίγοι δέ τινες μετὰ τῶν ἱππέων εἰς Λέχαιον ἐσώ-
θησαν. ἐν πάσαις δὲ ταῖς μάχαις καὶ τῇ φυγῇ ἀπέθανον
περὶ πεντήκοντα καὶ διακοσίους. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως 18
ἐπέπρακτο.

Ἐκ δὲ τούτου ὁ Ἀγησίλαος τὴν μὲν σφαλεῖσαν μόραν ἔχων ἀπῄει, ἄλλην δὲ κατέλιπεν ἐν τῷ Λεχαίῳ. διιὼν δὲ ἐπ' οἴκου ὡς μὲν ἐδύνατο ὀψιαίτατα κατήγετο εἰς τὰς πόλεις, ὡς δ' ἐδύνατο πρῳαίτατα ἐξωρμᾶτο. παρὰ δὲ Μαντίνειαν ἐξ Ὀρχομενοῦ ὄρθρου ἀναστὰς ἔτι σκοταῖος παρῆλθεν. οὕτω

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

16 ἀναχωροῦντες] ἀναχωρούντων V Cobet   πλείους] πλείονες Ω″   πρῶτον BFM″] πρόσθεν C   ἀπολολώτων B   αὐτοῖς] αὐτῶν C   παραγίνονται B pr. C   ἐπέστρεφον] ἀπέστρεφον F   ὁμοῖα] ὅμοια Ω″   αὖθις καὶ αὖθις van Herwerden   τε (τὲ) BM″] om. CF   17 ἑπτακαίδεκα C et V] ἑπτὰ καὶ δέκα cett.″   δ' οἱ BFM″] δὲ οἱ C   πρὸς τούτοις δὲ B] πρὸς δὲ τούτοις CFM″   ἐπιόντας BCF et DV] om. M   ἐμπίπτουσιν BM″] πίπτουσιν CF   18 ἀπιὼν Cobet prob. Breitenbach διιὼν Ω″   ὡς μὲν] οὓς μὲν F   πρῳαίτατα cf. Cyrop. VIII 8, 9] πρωιαίτατα vel πρωϊαίτατα Ω″   ὄρθρου ἀναστὰς ἔτι σκοταῖος (σκοτιαῖος CF) Ω″] ἔτι σκοταῖος ἀναστὰς ὄρθρου Campe, quam

χαλεπῶς ἂν ἐδόκουν οἱ στρατιῶται τοὺς Μαντινέας ἐφηδο-
19 *μένους τῷ δυστυχήματι θεάσασθαι. ἐκ τούτου δὲ μάλα καὶ τἆλλα ἐπετύγχανεν Ἰφικράτης. καθεστηκότων γὰρ φρουρῶν ἐν Σιδοῦντι μὲν καὶ Κρομμυῶνι ὑπὸ Πραξίτου, ὅτε ἐκεῖνος εἷλε ταῦτα τὰ τείχη, ἐν Οἰνόῃ δὲ ὑπὸ Ἀγησιλάου, ὅτεπερ τὸ Πείραιον ἑάλω, πάνθ' εἷλε ταῦτα τὰ χωρία. τὸ μέντοι Λέχαιον ἐφρούρουν οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ σύμμαχοι. οἱ φυγάδες δὲ τῶν Κορινθίων, οὐκέτι πεζῇ παριόντες ἐκ Σικυῶνος διὰ τὴν τῆς μόρας δυστυχίαν, ἀλλὰ παραπλέοντες ⟨εἰς Λέχαιον⟩ καὶ ἐντεῦθεν ὁρμώμενοι, πράγματα εἶχόν τε καὶ παρεῖχον τοῖς ἐν τῷ ἄστει.*

VI.1 *Μετὰ δὲ τοῦτο οἱ Ἀχαιοὶ ἔχοντες Καλυδῶνα, ἣ τὸ παλαιὸν Αἰτωλίας ἦν, καὶ πολίτας πεποιημένοι τοὺς Καλυδωνίους, φρουρεῖν ἠναγκάζοντο ἐν αὐτῇ. οἱ γὰρ Ἀκαρνᾶνες ἐπεστράτευον, καὶ τῶν Ἀθηναίων δὲ καὶ Βοιωτῶν συμπαρῆσάν τινες αὐτοῖς διὰ τὸ συμμάχους εἶναι. πιεζόμενοι οὖν ὑπ' αὐτῶν οἱ Ἀχαιοὶ πρέσβεις πέμπουσιν εἰς τὴν Λακεδαίμονα. οἱ δ' ἐλθόντες ἔλεγον ὅτι οὐ δίκαια πάσχοιεν ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων.*
2 *Ἡμεῖς μὲν γάρ, ἔφασαν, ὑμῖν, ὦ ἄνδρες, ὅπως ἂν ὑμεῖς παραγγέλλητε συστρατευόμεθα καὶ ἑπόμεθα ὅποι ἂν ἡγῆσθε· ὑμεῖς δὲ πολιορκουμένων ἡμῶν ὑπὸ Ἀκαρνάνων καὶ τῶν συμμάχων αὐτοῖς Ἀθηναίων καὶ Βοιωτῶν οὐδεμίαν ἐπιμέλειαν ποιεῖσθε. οὐκ ἂν οὖν δυναίμεθα ἡμεῖς τούτων οὕτω γιγνομένων ἀντέχειν, ἀλλ' ἢ ἐάσαντες τὸν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεμον διαβάντες πάντες πολεμήσομεν Ἀκαρνᾶσί τε καὶ τοῖς*

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

coniecturam non necessariam esse demonstravit Büchsenschütz conl. Thuc. III 112   19 *δὲ* F_1] *τε* B *τὲ* CF_2M'' *τἆλλα* M'] *τἄλλα* B *τ' ἄλλα* C *τ' ἄλλα* F (et V)   *ἐπετύγχανεν*] *ἀπετύγχανεν* F, alt. m. add. *οὐκ*   *σινδοῦντι* C   [*ὑ*]*πὸ* C   *πραξίτου* Ω''] *Πραξίτα* Dindorf aliique, sed vid. Breitenbach ad h. l.   *πέραιον* B   post *παραπλέοντες* van Herwerden addit *εἰς Λέχαιον*

VI. 1 *καλιδῶνα* CF   *Αἰτωλίας* Leonclavius] *αἰτωλία* Ω'' (*αἴτ.* C ut vid.)   *ἦν*] om. F   *καλιδωνί*[*ου*]*ς* F   *αὐτῇ*] *αὐτῷ* BM *αὐτῶ* CF et DV   *πρέσβεις πέμπουσιν*] *πέμπουσιν πρέσβεις* B pr.   2 *συστρατευόμεθα* BM''] *στρατευόμεθα* CF   *ὅποι* BFM''] *ὅποῦ* (sic) C   *ἡγῆσθε* vulg.] *ἡγεῖσθε* BFM'' *ἡγεῖσθε* C pr. *ἡγοῖσθε* C corr.   *γιγνομένων* BFM''] *γινομένων* C   *πάντες* BM''] om. CF   *πολεμήσομεν* FM'] *πολεμήσωμεν* BC (et V)

συμμάχοις αὐτῶν, ἢ εἰρήνην ποιησόμεθα ὁποίαν ἄν τινα
δυνώμεθα. [ταῦτα δ' ἔλεγον ὑπαπειλοῦντες τοῖς Λακεδαιμο- 3
νίοις ἀπαλλαγήσεσθαι τῆς συμμαχίας, εἰ μὴ αὐτοῖς ἀντεπι-
κουρήσουσι.] τούτων δὲ λεγομένων ἔδοξε τοῖς τ' ἐφόροις καὶ
τῇ ἐκκλησίᾳ ἀναγκαῖον εἶναι στρατεύεσθαι μετὰ τῶν Ἀχαιῶν
ἐπὶ τοὺς Ἀκαρνᾶνας. καὶ ἐκπέμπουσιν Ἀγησίλαον, δύο μόρας
ἔχοντα καὶ τῶν συμμάχων τὸ μέρος. οἱ μέντοι Ἀχαιοὶ παν-
δημεὶ συνεστρατεύοντο. ἐπεὶ δὲ διέβη ὁ Ἀγησίλαος, πάντες 4
μὲν οἱ ἐκ τῶν ἀγρῶν Ἀκαρνᾶνες ἔφυγον εἰς τὰ ἄστη, πάντα
δὲ τὰ βοσκήματα ἀπεχώρησε πόρρω, ὅπως μὴ ἁλίσκηται ὑπὸ
τοῦ στρατεύματος. ὁ δ' Ἀγησίλαος ἐπειδὴ ἐγένετο ἐν τοῖς
ὁρίοις τῆς πολεμίας, πέμψας εἰς Στράτον πρὸς τὸ κοινὸν τῶν
Ἀκαρνάνων εἶπεν ὡς, εἰ μὴ παυσάμενοι τῆς πρὸς Βοιωτοὺς καὶ
Ἀθηναίους συμμαχίας ἑαυτοὺς καὶ τοὺς ⟨Ἀχαιοὺς⟩ συμμάχους
αἱρήσονται, δηώσει πᾶσαν τὴν γῆν αὐτῶν ἐφεξῆς καὶ παραλείψει
οὐδέν. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐπείθοντο, οὕτως ἐποίει, καὶ κόπτων 5
συνεχῶς τὴν χώραν οὐ προῄει πλέον τῆς ἡμέρας ἢ δέκα ἢ
δώδεκα σταδίων. οἱ μὲν οὖν Ἀκαρνᾶνες, ἡγησάμενοι ἀσφαλὲς
εἶναι διὰ τὴν βραδυτῆτα τοῦ στρατεύματος, τά τε βοσκήματα
κατεβίβαζον ἐκ τῶν ὀρῶν καὶ τῆς χώρας τὰ πλεῖστα εἰργάζοντο.
ἐπεὶ δὲ ἐδόκουν τῷ Ἀγησιλάῳ πάνυ ἤδη θαρρεῖν, ἡμέρᾳ 6
πέμπτῃ ἢ ἕκτῃ καὶ δεκάτῃ ἀφ' ἧς εἰσέβαλε, θυσάμενος πρῴ
διεπορεύθη πρὸ δείλης ἑξήκοντα καὶ ἑκατὸν στάδια ἐπὶ τὴν
λίμνην περὶ ἣν τὰ βοσκήματα τῶν Ἀκαρνάνων σχεδὸν πάντα
ἦν, καὶ ἔλαβε παμπληθῆ καὶ βουκόλια καὶ ἱπποφόρβια καὶ

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

ὁποίαν ἄν BM′ (et V corr.)] *ὁποῖάν* CF *ὁποίαν* V pr. 3 *ταῦτα — ἀντεπικουρήσουσι* scholiastae deberi putant Kruse p. 27 et Hartman et van Herwerden opp. Grosser [Wochenschr. f. class. Philol. 1887 p. 1424 sq.] *ἀντεπικουρήσουσι* C corr. ut vid. FM″] *ἀντεπικουρήσωσι* BC pr. ut vid. *τ'* BM″] om. CF *ἀναγκαῖον εἶναι* om. C

ἐκπέμπουσιν BFM″] *ἐκπέμπουσι τὸν* C 4 *ἁλίσκεται* B *ἐπειδὴ* BFM″] *ἐπεὶ* C *πρὸς τὸ* BFM″] *εἰς τὸ* C *καὶ τοὺς* Ω″] del. Bake; *Ἀχαιοὺς* add. Simon conl. 7, 1 Cobet *αἱρήσοιντο . . . δηώσοι . . . παραλείψοι* *δηώσει* Dind.] *δῃώσοι* M *δηώσοι* BCF (et DV) *παραλείψει* BCF_2M''] *παραλήψει* F_1 5 *ἢ δέκα* BFM″] om. C *μὲν* CFM″] om. B *ὀρῶν* BM″] *ὁρῶν* CF *ὅρων* Geist 6 *πρωὶ* vel *πρωῒ* Ω″

*ἄλλα παντοδαπὰ βοσκήματα καὶ ἀνδράποδα πολλά. λαβὼν δὲ
καὶ μείνας αὐτοῦ τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν διεπώλει τὰ αἰχμά-
7 λωτα. τῶν μέντοι Ἀκαρνάνων πολλοὶ πελτασταὶ ἦλθον, καὶ
πρὸς τῷ ὄρει σκηνοῦντος τοῦ Ἀγησιλάου βάλλοντες καὶ σφεν-
δονῶντες ἀπὸ τῆς ἀκρωνυχίας τοῦ ὄρους ἔπασχον μὲν οὐδέν,
κατεβίβασαν δὲ εἰς τὸ ὁμαλὲς τὸ στρατόπεδον, καίπερ ἤδη
περὶ δεῖπνον παρασκευαζόμενον. εἰς δὲ τὴν νύκτα οἱ μὲν
Ἀκαρνᾶνες ἀπῆλθον, οἱ δὲ στρατιῶται φυλακὰς καταστησάμε-
8 νοι ἐκάθευδον. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἀπῆγεν ὁ Ἀγησίλαος τὸ στρά-
τευμα. καὶ ἦν μὲν ἡ ἔξοδος ἐκ τοῦ περὶ τὴν λίμνην λειμῶνός
τε καὶ πεδίου στενὴ διὰ τὰ κύκλῳ περιέχοντα ὄρη· καταλα-
βόντες δὲ οἱ Ἀκαρνᾶνες ἐκ τῶν ὑπερδεξίων ἔβαλλόν τε καὶ
ἠκόντιζον, καὶ ὑποκαταβαίνοντες εἰς τὰ κράσπεδα τῶν ὀρῶν
προσέκειντο καὶ πράγματα παρεῖχον, ὥστε οὐκέτι ἐδύνατο τὸ
9 στράτευμα πορεύεσθαι. ἐπιδιώκοντες δὲ ἀπὸ τῆς φάλαγγος
οἵ τε ὁπλῖται καὶ οἱ ἱππεῖς τοὺς ἐπιτιθεμένους οὐδὲν ἔβλαπτον·
ταχὺ γὰρ ἦσαν, ὁπότε ἀποχωροῖεν, πρὸς τοῖς ἰσχυροῖς οἱ
Ἀκαρνᾶνες. χαλεπὸν δ' ἡγησάμενος ὁ Ἀγησίλαος διὰ τοῦ
στενοπόρου ἐξελθεῖν ταῦτα πάσχοντας, ἔγνω διώκειν τοὺς ἐκ
τῶν εὐωνύμων προσκειμένους, μάλα πολλοὺς ὄντας· εὐβα-
10 τώτερον γὰρ ἦν τοῦτο τὸ ὄρος καὶ ὁπλίταις καὶ ἵπποις. καὶ
ἐν ᾧ μὲν ἐσφαγιάζετο, μάλα κατεῖχον βάλλοντες καὶ ἀκοντί-
ζοντες οἱ Ἀκαρνᾶνες, καὶ ἐγγὺς προσιόντες πολλοὺς ἐτίτρω-
σκον. ἐπεὶ δὲ παρήγγειλεν, ἔθει μὲν ἐκ τῶν ὁπλιτῶν τὰ
πεντεκαίδεκα ἀφ' ἥβης, ἤλαυνον δὲ οἱ ἱππεῖς, αὐτὸς δὲ σὺν
11 τοῖς ἄλλοις ἠκολούθει. οἱ μὲν οὖν ὑποκαταβεβηκότες τῶν
Ἀκαρνάνων καὶ ἀκροβολιζόμενοι ταχὺ ἐνέκλιναν καὶ ἀπέθνῃ-
σκον φεύγοντες πρὸς τὸ ἄναντες· ἐπὶ μέντοι τοῦ ἀκροτάτου*

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM
M'' = M et DV, M' = MD.

7 *ἀπὸ — ὄρους* in libris post *τὸ στρατόπεδον* leguntur, transpos. ante *ἔπασχον* Köppen *παρασκευαζόμενον* Leonclavius] *παρασκευαζομένω* Ω'' (*-ένῳ* M) *στρατιῶται* Ω''] *Σπαρτιᾶται* Morus; illud defend. Kruse, über Interpolationen in Xen. Hellenika 15 8 *τὴν λίμνην* BFM''] *λίμνην* C *ἔβαλλόν*] *ἔβαλόν* F 9 *φάλαγκος* F pr. *ἐπιτιθεμένους* CFM'' prob. Cobet] *ἐπιθεμένους* B prob. Dindorf, sed cf. IV 7, 4 *δειπνουμένου* B *ἦσαν* Morus] *ἤ͵εσαν* M *ἤεσαν* BCF (et DV) *πάσχοντας* vulg.] *πάσχοντα* Ω'' 10 *καὶ ἐν* CFM''] *ἐν* B

οἱ ὁπλῖται ἦσαν τῶν Ἀκαρνάνων παρατεταγμένοι καὶ τῶν
πελταστῶν τὸ πολύ, καὶ ἐνταῦθα ἐπέμενον, καὶ τά τε ἄλλα
βέλη ἠφίεσαν καὶ τοῖς δόρασιν ἐξακοντίζοντες ἱππέας τε κατ-
έτρωσαν καὶ ἵππους τινὰς ἀπέκτειναν. ἐπεὶ μέντοι μικροῦ
ἔδεον ἤδη ἐν χερσὶ τῶν Λακεδαιμονίων ὁπλιτῶν εἶναι, ἐνέκλι-
ναν, καὶ ἀπέθανον αὐτῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ περὶ τριακοσίους.
τούτων δὲ γενομένων ὁ Ἀγησίλαος τροπαῖον ἐστήσατο. καὶ 12
τὸ ἀπὸ τούτου περιιὼν κατὰ τὴν χώραν ἔκοπτε καὶ ἔκαε·
πρὸς ἐνίας δὲ τῶν πόλεων καὶ προσέβαλλεν, ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν
ἀναγκαζόμενος, οὐ μὴν εἷλέ γε οὐδεμίαν. ἡνίκα δὲ ἤδη ἐπ-
εγίγνετο τὸ μετόπωρον, ἀπῄει ἐκ τῆς χώρας. οἱ δὲ Ἀχαιοὶ 13
πεποιηκέναι τε οὐδὲν ἐνόμιζον αὐτόν, ὅτι πόλιν οὐδεμίαν
προσειλήφει οὔτε ἑκοῦσαν οὔτε ἄκουσαν, ἐδέοντό τε, εἰ μή
τι ἄλλο, ἀλλὰ τοσοῦτόν γε χρόνον καταμεῖναι αὐτόν, ἕως ἂν
τὸν σπορητὸν διακωλύσῃ τοῖς Ἀκαρνᾶσιν. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο
ὅτι τὰ ἐναντία λέγοιεν τοῦ συμφέροντος. ἐγὼ μὲν γάρ, ἔφη,
στρατεύσομαι πάλιν δεῦρο εἰς τὸ ἐπιὸν θέρος· οὗτοι δὲ ὅσῳ
ἂν πλείω σπείρωσι, τοσούτῳ μᾶλλον τῆς εἰρήνης ἐπιθυμή-
σουσι. ταῦτα δ' εἰπὼν ἀπῄει πεζῇ δι' Αἰτωλίας τοιαύτας 14
ὁδοὺς ἃς οὔτε πολλοὶ οὔτε ὀλίγοι δύναιντ' ἂν ἀκόντων Αἰ-
τωλῶν πορεύεσθαι· ἐκεῖνον μέντοι εἴασαν διελθεῖν· ἤλπιζον
γὰρ Ναύπακτον αὐτοῖς συμπράξειν ὥστ' ἀπολαβεῖν. ἐπειδὴ
δὲ ἐγένετο κατὰ τὸ Ῥίον, ταύτῃ διαβὰς οἴκαδε ἀπῆλθε· καὶ
γὰρ τὸν ἐκ Καλυδῶνος ἔκπλουν εἰς Πελοπόννησον οἱ Ἀθη-
ναῖοι ἐκώλυον τριήρεσιν ὁρμώμενοι ἐξ Οἰνιαδῶν.

Παρελθόντος δὲ τοῦ χειμῶνος, ὥσπερ ὑπέσχετο τοῖς vii. 1
Ἀχαιοῖς εὐθὺς ἀρχομένου τοῦ ἦρος πάλιν φρουρὰν ἔφαινεν
ἐπὶ τοὺς Ἀκαρνᾶνας. οἱ δὲ αἰσθόμενοι, καὶ νομίσαντες διὰ

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

11 ἐνέκλιναν CFM''] ἐνέκλινον B 12 κ[αὶ τὸ] ἀπὸ C ἔκαε FM''] ἔκαε C ἔκαιε B προσέβαλλεν] προσέβαλεν F ἐπεγίγνετο BFM''] ἐγίγνετο C 13 οὔτε ἑκοῦσαν (ἑκ. F pr.) οὔτε ἄκουσαν CFM''] οὔτε ἄκουσαν B pr. οὔτε ἔχουσαν B corr. στρατεύσομαι Stephanus] στρατεύομαι Ω'' τοσούτω (τοσούτῳ) CFM''] τοσοῦτο B
14 δύναιντ'] δύναιτ' F ἐπειδὴ δὲ BM'] ἐπειδὴ δ' CF (ἐπεὶ δὲ V) καὶ γὰρ margo Leonclavii] κατὰ γὰρ Ω'' καλιδῶνος F οἰνιάδων Ω et V, οινιάδων D
VII. 1 οἱ δὲ] οἱ δ' F

τὸ ἐν μεσογείᾳ σφίσι τὰς πόλεις εἶναι ὁμοίως ἂν πολιορκεῖσθαι ὑπὸ τῶν τὸν σῖτον φθειρόντων ὥσπερ εἰ περιεστρατοπεδευμένοι πολιορκοῖντο, ἔπεμψαν πρέσβεις εἰς τὴν Λακεδαίμονα, καὶ εἰρήνην μὲν πρὸς τοὺς Ἀχαιούς, συμμαχίαν δὲ πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἐποιήσαντο. καὶ τὰ μὲν περὶ Ἀκαρνᾶνας οὕτω διεπέπρακτο.

2 Ἐκ δὲ τούτου τοῖς Λακεδαιμονίοις τὸ μὲν ἐπ' Ἀθηναίους ἢ ἐπὶ Βοιωτοὺς στρατεύειν οὐκ ἐδόκει ἀσφαλὲς εἶναι ὄπισθεν καταλιπόντας ὅμορον τῇ Λακεδαίμονι πολεμίαν καὶ οὕτω μεγάλην τὴν τῶν Ἀργείων πόλιν, εἰς δὲ τὸ Ἄργος φρουρὰν φαίνουσιν. ὁ δὲ Ἀγησίπολις ἐπεὶ ἔγνω ὅτι εἴη αὐτῷ ἡγητέον τῆς φρουρᾶς καὶ τὰ διαβατήρια θυομένῳ ἐγένετο, ἐλθὼν εἰς Ὀλυμπίαν καὶ χρηστηριαζόμενος ἐπηρώτα τὸν θεὸν εἰ ὁσίως ἂν ἔχοι αὐτῷ μὴ δεχομένῳ τὰς σπονδὰς τῶν Ἀργείων, ὅτι οὐχ ὁπότε καθήκοι ὁ χρόνος, ἀλλ' ὁπότε ἐμβάλλειν μέλλοιεν Λακεδαιμόνιοι, τότε ὑπέφερον τοὺς μῆνας. ὁ δὲ θεὸς ἐπεσήμαινεν αὐτῷ ὅσιον εἶναι μὴ δεχομένῳ σπονδὰς ἀδίκως ὑποφερομένας. ἐκεῖθεν δ' εὐθὺς πορευθεὶς εἰς Δελφοὺς ἐπήρετο αὖ τὸν Ἀπόλλω εἰ κἀκείνῳ δοκοίη περὶ τῶν σπονδῶν καθάπερ τῷ πατρί. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο καὶ μάλα
3 κατὰ ταὐτά. καὶ οὕτω δὴ Ἀγησίπολις ἀναλαβὼν ἐκ Φλειοῦντος τὸ στράτευμα, ἐκεῖσε γὰρ αὐτῷ συνελέγετο, ἕως πρὸς τὰ ἱερὰ ἀπεδήμει, ἐνέβαλε διὰ Νεμέας. οἱ δ' Ἀργεῖοι ἐπεὶ ἔγνωσαν οὐ δυνησόμενοι κωλύειν, ἔπεμψαν, ὥσπερ εἰώθεσαν, ἐστεφανωμένους δύο κήρυκας ὑποφέροντας σπονδάς. ὁ δὲ Ἀγησίπολις, ἀποκρινάμενος ὅτι οὐ δοκοῖεν τοῖς θεοῖς δικαίως ὑποφέρειν, οὐκ ἐδέχετο τὰς σπονδάς, ἀλλ' ἐνέβαλε καὶ πολ-

---

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

περιστρατοπεδευσάμενοι BCM″ περὶ στρατοπεδευσάμενοι F emend. Dindorf διεπέπρακτο] διεπράχθη C 2 ἐπὶ BFM″] om. C καὶ οὕτω BM″] οὕτω καὶ CF καὶ ante χρηστ. om. CF τὰς ante σπονδὰς om. C ἐπεσήμαινεν BFM″] ὑπεσήμαινεν C ἐπεσήμηνεν coni. Dindorf εἶναι CFM″] om. B prob. Breitenbach αὖ τὸν BFM″] αὐτὸν C ταὐτά M] ταυτά BC (et D) ταῦτα F (et V) 3 φλιοῦντος Ω″ συνελλέγετο hic B_1 et συνελλέγησαν IV 8, 5 B sine correctura ἕως BM″] ἕως F ὡς C ἀπεδήμει πρὸς τὰ ἱερὰ C ἐνέβαλε CM″] ἐνέβαλλε BF κωλύειν] διακωλύειν M ἐδέχετο Ω″] ἠνέσχετο V ἐνέβαλε DV] ἐνέβαλλε Ω

λὴν ἀπορίαν καὶ ἔκπληξιν κατά τε τοὺς ἀγροὺς καὶ ἐν τῇ
πόλει ἐποίησε. δειπνοποιουμένου δ' αὐτοῦ ἐν τῇ Ἀργείᾳ τῇ 4
πρώτῃ ἑσπέρᾳ, καὶ σπονδῶν τῶν μετὰ δεῖπνον ἤδη γενο-
μένων, ἔσεισεν ὁ θεός. καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι ἀρξαμένων
τῶν ἀπὸ δαμοσίας πάντες ὕμνησαν τὸν περὶ τὸν Ποσειδῶ
παιᾶνα οἱ δ' ἄλλοι στρατιῶται ᾤοντο ἀπιέναι, ὅτι καὶ Ἆγις
σεισμοῦ ποτε γενομένου ἀπήγαγεν ἐξ Ἤλιδος. ὁ δὲ Ἀγησίπο-
λις εἶπεν ὅτι εἰ μὲν μέλλοντος αὐτοῦ ἐμβάλλειν σείσειε, κω-
λύειν ἂν αὐτὸν ἡγεῖτο· ἐπεὶ δὲ ἐμβεβληκότος, ἐπικελεύειν
νομίζει· καὶ οὕτω τῇ ὑστεραίᾳ θυσάμενος τῷ Ποσειδῶνι 5
ἡγεῖτο αὖ πόρρω εἰς τὴν χώραν. ἅτε δὲ νεωστὶ τοῦ Ἀγησι-
λάου ἐστρατευμένου εἰς τὸ Ἄργος, πυνθανόμενος ὁ Ἀγησί-
πολις τῶν στρατιωτῶν μέχρι μὲν ποῖ πρὸς τὸ τεῖχος ἤγαγεν
ὁ Ἀγησίλαος, μέχρι δὲ ποῖ τὴν χώραν ἐδῄωσεν, ὥσπερ πέν-
ταθλος πάντῃ ἐπὶ τὸ πλέον ὑπερβάλλειν ἐπειρᾶτο. καὶ ἤδη 6
μέν ποτε βαλλόμενος ἀπὸ τῶν τύρσεων τὰς περὶ τὸ τεῖχος
τάφρους πάλιν διέβη· ἦν δ' ὅτε οἰχομένων τῶν πλείστων
Ἀργείων εἰς τὴν Λακωνικὴν οὕτως ἐγγὺς πυλῶν προσῆλθεν
ὥστε οἱ πρὸς ταῖς πύλαις ὄντες τῶν Ἀργείων ἀπέκλεισαν
τοὺς τῶν Βοιωτῶν ἱππέας εἰσελθεῖν βουλομένους, δείσαντες
μὴ συνεισπέσοιεν κατὰ τὰς πύλας οἱ Λακεδαιμόνιοι· ὥστ'
ἠναγκάσθησαν οἱ ἱππεῖς ὥσπερ νυκτερίδες πρὸς τοῖς τείχεσιν
ὑπὸ ταῖς ἐπάλξεσι προσαραρέναι. καὶ εἰ μὴ ἔτυχον τότε οἱ

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

4 δειπνοπ.] δειπνουμένου B δ' BFM'] δὲ C (et V) ἑσπέρα (-ᾳ) BFM'] ἡμέρα C τὸ ante δ. CFM''] om. B γενομένων CFM''] γιγνομένων B ἀρξαμένων τῶν ἀπὸ δαμοσίας Dind.] ἀρξαμένων τῶν ἀποδημίας BCM et L, in M supra δ signum dubitationis σ adpictum est; ἀρξαμένων τῶν ἀπὸ δημίας F ἀρξάμενοι τὸν τῆς ἀποδημίας V ἀρξαμένων τῶν περὶ τῆς ἀποδημίας D ἀρξαμένων αὐτῶν τῶν ἀπὸ δημοσίας Köppen ἀρξαμένων τῶν περὶ τὴν δημοσίαν Schneider ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν περὶ δαμοσίαν Dindorf edit. 1866 cf. IV 5, 8 ἆγις B ante corr.] ἄγις CFM'' ἀγις B p. corr. εἶπεν Dindorf et Laves] εἰπὼν Ω'' σείσειεν BF ἐπεὶ — ἡγεῖτο om. B νομίζοι CF corr. M' νομίζει V; F pr. non liquet 5 αὖ Tillmanns] οὐ Ω'' del. Breitenbach 6 βαλλόμενος] βαλόμενος M ἀπὸ τῶν τύρσεων om. D Σαρωνικὴν pro Λακωνικὴν Madvig οὕτω F οὕτως cett.'' προσῆλθε πυλῶν C ἠναγκάσθησαν Pirckheimer] ἠνάγκασαν Ω'' (ἠν. C) προσαρρέναι Ω προσαρραρέναι D προσαραρέναι V εἰ] οἱ M

Κρῆτες εἰς Ναυπλίαν καταδεδραμηκότες, πολλοὶ ἂν καὶ ἄν-
7 *δρες καὶ ἵπποι κατετοξεύθησαν. ἐκ δὲ τούτου περὶ τὰς*
εἱρκτὰς στρατοπεδευομένου αὐτοῦ πίπτει κεραυνὸς εἰς τὸ
στρατόπεδον· καὶ οἱ μέν τινες πληγέντες, οἱ δὲ καὶ ἐμβρον-
τηθέντες ἀπέθανον. ἐκ δὲ τούτου βουλόμενος τειχίσαι φρού-
ριόν τι ἐπὶ ταῖς παρὰ Κηλοῦσαν ἐμβολαῖς, ἐθύετο· καὶ ἐφάνη
αὐτῷ τὰ ἱερὰ ἄλοβα. ὡς δὲ τοῦτο ἐγένετο, ἀπήγαγε τὸ στρά-
τευμα καὶ διέλυσε, μάλα πολλὰ βλάψας τοὺς Ἀργείους, ἅτε
ἀπροσδοκήτως αὐτοῖς ἐμβαλών.

VIII. 1 *Καὶ ὁ μὲν δὴ κατὰ γῆν πόλεμος οὕτως ἐπολεμεῖτο. ἐν*
ᾧ δὲ πάντα ταῦτα ἐπράττετο, τὰ κατὰ θάλατταν αὖ καὶ τὰς
πρὸς θαλάττῃ πόλεις γενόμενα διηγήσομαι, καὶ τῶν πράξεων
τὰς μὲν ἀξιομνημονεύτους γράψω, τὰς δὲ μὴ ἀξίας λόγου
παρήσω. πρῶτον μὲν τοίνυν Φαρνάβαζος καὶ Κόνων, ἐπεὶ
ἐνίκησαν τοὺς Λακεδαιμονίους τῇ ναυμαχίᾳ, περιπλέοντες καὶ
τὰς νήσους καὶ πρὸς τὰς ἐπιθαλαττιδίας πόλεις τούς τε Λα-
κωνικοὺς ἁρμοστὰς ἐξήλαυνον καὶ παρεμυθοῦντο τὰς πόλεις
2 *ὡς οὔτε ἀκροπόλεις ἐντειχίσοιεν ἐάσοιέν τε αὐτονόμους. οἱ*
δ' ἀκούοντες ταῦτα ἥδοντό τε καὶ ἐπῄνουν καὶ ξένια προθύ-
μως ἔπεμπον τῷ Φαρναβάζῳ. καὶ γὰρ ὁ Κόνων τὸν Φαρνά-
βαζον ἐδίδασκεν ὡς οὕτω μὲν ποιοῦντι πᾶσαι αὐτῷ αἱ πόλεις
φίλιαι ἔσοιντο, εἰ δὲ δουλοῦσθαι βουλόμενος φανερὸς ἔσοιτο,
ἔλεγεν ὡς μία ἑκάστη πολλὰ πράγματα ἱκανὴ εἴη παρέχειν
καὶ κίνδυνος εἴη μὴ καὶ οἱ Ἕλληνες, εἰ ταῦτα αἴσθοιντο,
3 *συσταῖεν. ταῦτα μὲν οὖν ἐπείθετο ὁ Φαρνάβαζος. ἀποβὰς*
δ' εἰς Ἔφεσον τῷ μὲν Κόνωνι δοὺς τετταράκοντα τριήρεις

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

κρῆντες B 7 *εἰρκτὰς* B (ut vid.) C] *εἱρκτὰς* FM″ *στρατοπεδευομένου* Morus] *στρατευομένου* Ω″ *ἐκβροντηθέντες* B *ἐμβροντησθέντες* F *τοῦτο* BCM″] *τοῦτ'* F

VIII 1 *πάντα ταῦτα* BM″] *ταῦτα πάντα* CF *τῶν πράξεων* om. C *ἀξίους* B *πρὸς* Ω″] om. V pr. del. Hartman *ἐντειχίσοιεν* B] *ἐντειχίσαιεν* CM″ *ἐντιχείσοιεν* F pr. *ἐντυχίσαιεν* F corr. *ἐάσοιέν* B] *ἐάσαιέν* CM″ *ἐάσ[αι]έν* F 2 *ἔσοιντο* BFM′] *ἔσονται* C (et V) *δουλῶσθαι* CF_1 *ἔλεγεν ὡς* del. Cobet et immemor Cobeti Hartman (*ὡς μία ἔλεγεν* scribit V) *ἱκανὴ εἴη* BFM″] *εἴη ἱκανὴ* C *εἰ ταῦτα* F_2M″] *εἰς ταῦτα* B *ταῦτα* CF_1 *αἴσθοιντο* BFM″] *αἴσθηντο* C

εἰς Σηστὸν εἶπεν ἀπαντᾶν, αὐτὸς δὲ πεζῇ παρῄει ἐπὶ τὴν αὑτοῦ ἀρχήν. καὶ γὰρ ὁ Δερκυλίδας, ὅσπερ καὶ πάλαι πολέμιος ἦν αὐτῷ, ἔτυχεν ἐν Ἀβύδῳ ὤν, ὅτε ἡ ναυμαχία ἐγένετο, καὶ οὐχ ὥσπερ οἱ ἄλλοι ἁρμοσταὶ ἐξέλιπεν, ἀλλὰ κατέσχε τὴν Ἄβυδον καὶ διέσῳζε φίλην τοῖς Λακεδαιμονίοις. καὶ γὰρ συγκαλέσας τοὺς Ἀβυδηνοὺς ἔλεξε τοιάδε. Ὦ ἄν- 4
δρες, νῦν ἔξεστιν ὑμῖν καὶ πρόσθεν φίλοις οὖσι τῇ πόλει ἡμῶν εὐεργέτας φανῆναι τῶν Λακεδαιμονίων. καὶ γὰρ τὸ μὲν ἐν ταῖς εὐπραξίαις πιστοὺς φαίνεσθαι οὐδὲν θαυμαστόν· ὅταν δέ τινες ἐν συμφοραῖς γενομένων φίλων βέβαιοι φανῶσι, τοῦτ' εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον μνημονεύεται. ἔστι δὲ οὐχ οὕτως ἔχον ὡς εἰ τῇ ναυμαχίᾳ ἐκρατήθημεν, οὐδὲν ἄρα ἔτι ἐσμέν· ἀλλὰ καὶ τὸ πρόσθεν δήπου, Ἀθηναίων ἀρχόντων τῆς θαλάττης, ἱκανὴ ἦν ἡ ἡμετέρα πόλις καὶ εὖ φίλους καὶ κακῶς ἐχθροὺς ποιεῖν. ὅσῳ δὲ μᾶλλον αἱ ἄλλαι πόλεις σὺν τῇ τύχῃ ἀπεστράφησαν ἡμῶν, τοσούτῳ ὄντως ἡ ὑμετέρα πιστότης μείζων φανείη ἄν. εἰ δέ τις τοῦτο φοβεῖται, μὴ καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ἐνθάδε πολιορκώμεθα, ἐννοείτω ὅτι Ἑλληνικὸν μὲν οὔπω ναυτικόν ἐστιν ἐν τῇ θαλάττῃ, οἱ δὲ βάρβαροι εἰ ἐπιχειρήσουσι τῆς θαλάττης ἄρχειν, οὐκ ἀνέξεται ταῦτα ἡ Ἑλλάς· ὥσθ' ἑαυτῇ ἐπικουροῦσα καὶ ὑμῖν σύμμαχος γενήσεται. οἱ μὲν δὴ ταῦτα ἀκούοντες οὐκ 5
ἀκόντως ἀλλὰ προθύμως ἐπείσθησαν· καὶ τοὺς μὲν ἰόντας ἁρμοστὰς φίλως ἐδέχοντο, τοὺς δὲ ἀπόντας μετεπέμποντο.

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

3 πεζῇ (non πεζῇ) Ω et V πεζὸς D αὐτοῦ F_2 (et V)] αὑτοῦ Ω′ δερκυλλίδας Ω′ δερκυλίδας V ὅσπερ BM″] ὥσπερ CF_1 καὶ BFM″] om. C πολέμιος ἦν πάλαι C διέσῳζε] διέσωζε Ω″ συγκ.] πρόσθεν συγκαλέσας C 4 πρόσθε B, sed idem mox πρόσθεν ut ceteri φίλων Ω″] φίλοι Cobet ἔστι δὲ οὐχ οὕτως ἔχον interpolata esse putat Dobrée ὡς Weiske] om. Ω′ ὅτι V ἄρα ἔτι BM″] ἄρα τὶ C ἄρά τι F δὲ om. M τοσούτῳ C τοσοῦτον BFM″ ὄντως Ω″] del. Dindorf
ὑμετέρα B (et DV)] ἡμετέρα CFM τις … φοβεῖται Dindorf] τισι … φανεῖται Ω″ μὴ καὶ BM″] μὴ CF κατὰ θάλατταν BCM″] θάλατταν F τῆς θαλάττης ἄρχειν BFM″] ἄρχειν τῆς θαλάττης C ἐπικ.] καὶ ἐπικουροῦσα B 5 ἀλλὰ προθύμως del. Cobet Dindorf Hartman, defend. Kruse ἰόντας Ω″] def. Dindorf et Breitenbach παρόντας Dobrée προσιόντας Cobet

ὁ δὲ Δερκυλίδας, ὡς συνελέγησαν πολλοὶ καὶ χρήσιμοι ἄν-
δρες εἰς τὴν πόλιν, διαβὰς καὶ εἰς Σηστόν, καταντικρὺ ὄντα
Ἀβύδου καὶ ἀπέχοντα οὐ πλέον ὀκτὼ σταδίων, ὅσοι τε διὰ
Λακεδαιμονίους γῆν ἔσχον ἐν Χερρονήσῳ, ἤθροιζε, καὶ ὅσοι
αὖ ἐκ τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ πόλεων ἁρμοσταὶ ἐξέπιπτον, καὶ
τούτους ἐδέχετο, λέγων ὅτι οὐδ' ἐκείνους ἀθυμεῖν δεῖ, ἐν-
νοουμένους ὅτι καὶ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ἣ ἐξ ἀρχῆς βασιλέως ἐστί,
καὶ Τῆμνος, οὐ μεγάλη πόλις, καὶ Αἰγαί εἰσι καὶ ἄλλα γε χω-
ρία ἃ δύνανται οἰκεῖν οὐχ ὑπήκοοι ὄντες βασιλέως. καίτοι,
ἔφη, ποῖον μὲν ἂν ἰσχυρότερον Σηστοῦ λάβοιτε χωρίον,
ποῖον δὲ δυσπολιορκητότερον; ὃ καὶ νεῶν καὶ πεζῶν δεῖται,
εἰ μέλλοι πολιορκηθήσεσθαι. τούτους αὖ τοιαῦτα λέγων ἔσχε
6 τοῦ ἐκπεπλῆχθαι. ὁ δὲ Φαρνάβαζος ἐπεὶ ηὗρε τήν τε Ἄβυ-
δον καὶ τὸν Σηστὸν οὕτως ἔχοντα, προηγόρευεν αὐτοῖς ὡς
εἰ μὴ ἐκπέμψοιεν τοὺς Λακεδαιμονίους, πόλεμον ἐξοίσει πρὸς
αὐτούς. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐπείθοντο, Κόνωνι μὲν προσέταξε κω-
λύειν αὐτοὺς τὴν θάλατταν πλεῖν, αὐτὸς δὲ ἐδῄου τὴν τῶν
Ἀβυδηνῶν χώραν. ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ἐπέραινε πρὸς τὸ καταστρέ-
φεσθαι, αὐτὸς μὲν ἐπ' οἴκου ἀπῆλθε, τὸν δὲ Κόνωνα ἐκέ-
λευεν εὐτρεπίζεσθαι τὰς καθ' Ἑλλήσποντον πόλεις, ὅπως εἰς
τὸ ἔαρ ὅτι πλεῖστον ναυτικὸν ἀθροισθείη. ὀργιζόμενος γὰρ
τοῖς Λακεδαιμονίοις ἀνθ' ὧν ἐπεπόνθει περὶ παντὸς ἐποιεῖτο
ἐλθεῖν τε εἰς τὴν χώραν αὐτῶν καὶ τιμωρήσασθαι ὅ τι δύ-
7 ναιτο. καὶ τὸν μὲν χειμῶνα ἐν τοιούτοις ὄντες διῆγον· ἅμα
δὲ τῷ ἔαρι ναῦς τε πολλὰς συμπληρώσας καὶ ξενικὸν προσ-
μισθωσάμενος ἔπλευσεν ὁ Φαρνάβαζός τε καὶ ὁ Κόνων μετ'
αὐτοῦ διὰ νήσων εἰς Μῆλον, ἐκεῖθεν δὲ ὁρμώμενοι εἰς τὴν

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

δερκυλλ. Ω′ *δερκυλ.* V *καταντικρὺ* CM (et V)] *κατ' ἀντικρὺ* B (et D) *καταντ[ικ]ρὺ* F *πλέον* cf. Meisterhans 68] *πλεῖον* Ω′ *πλείω* V *ἐν χερροννήσω* F (et V) om. D *αἰγεεῖς* BC (et V) def. Geist *αἰγαιεῖς* FM′ *Αἰγαί εἰσι* Valckenaer prob. Dindorf inserto *ἃ* ante *δύνανται* opp. Madvig *γε*] fort. *δὲ* scribendum, cf. Simon Xenophonstudien I p. 16 *ἂν*] om. Ω″ add. Schäfer *μέλλοι* Ω′] *μέλλει* V, idem requirit Hartman conl. Aristoph. Lys. 120 et eccles. 1164 *αὖ* Ω et V] *οὖν* D *τοῦ* BFM″] *τοῦ μὴ* C 6 *ηὗρε*] *εὗρε* Ω″ *πρὸς αὐτοὺς* BM″] *μετ' αὐτοὺς* F *μετ' αὐτῶν* C 7 *τοιούτοις* BM′] *τούτοις* CF (et V) *τε* post *φαρν.* exhibent BFM″] om. C

*Λακεδαίμονα. καταπλεύσας δὲ πρῶτον μὲν εἰς Φερὰς ἐδῄωσε
ταύτην τὴν χώραν, ἔπειτα καὶ ἄλλοσε ἀποβαίνων τῆς παρα-
θαλαττίας ἐκακούργει ὅ τι ἐδύνατο. φοβούμενος δὲ τήν τε
ἀλιμενότητα τῆς χώρας καὶ τὰ τῆς βοηθείας καὶ τὴν σπανοσι-
τίαν, ταχύ τε ἀνέστρεψε καὶ ἀποπλέων ὡρμίσθη τῆς Κυθη-
ρίας εἰς Φοινικοῦντα. ἐπεὶ δὲ οἱ ἔχοντες τὴν πόλιν τῶν* 8
*Κυθηρίων φοβηθέντες μὴ κατὰ κράτος ἁλοῖεν ἐξέλιπον τὰ
τείχη, ἐκείνους μὲν ὑποσπόνδους ἀφῆκεν εἰς τὴν Λακωνικήν,
αὐτὸς δ' ἐπισκευάσας τὸ τῶν Κυθηρίων τεῖχος φρουρούς τε
καὶ Νικόφημον Ἀθηναῖον ἁρμοστὴν ἐν τοῖς Κυθήροις κατ-
έλιπε. ταῦτα δὲ ποιήσας καὶ εἰς Ἰσθμὸν τῆς Κορινθίας κατα-
πλεύσας, καὶ παρακελευσάμενος τοῖς συμμάχοις προθύμως τε
πολεμεῖν καὶ ἄνδρας πιστοὺς φαίνεσθαι βασιλεῖ, καταλιπὼν
αὐτοῖς χρήματα ὅσα εἶχεν, ᾤχετο ἐπ' οἴκου ἀποπλέων. λέ-* 9
*γοντος δὲ τοῦ Κόνωνος ὡς εἰ ἐῴη αὐτὸν ἔχειν τὸ ναυτικόν,
θρέψοι μὲν ἀπὸ τῶν νήσων, καταπλεύσας δ' εἰς τὴν πατρίδα
συναναστήσοι τά τε μακρὰ τείχη τοῖς Ἀθηναίοις καὶ τὸ περὶ
τὸν Πειραιᾶ τεῖχος, οὗ εἰδέναι ἔφη ὅτι Λακεδαιμονίοις οὐδὲν
ἂν βαρύτερον γένοιτο, καὶ τοῦτο οὖν, ἔφη, σὺ τοῖς μὲν
Ἀθηναίοις κεχαρισμένος ἔσει, τοὺς δὲ Λακεδαιμονίους τετι-
μωρημένος· ἐφ' ᾧ γὰρ πλεῖστα ἐπόνησαν, ἀτελὲς αὐτοῖς
ποιήσεις. ὁ δὲ Φαρνάβαζος ἀκούσας ταῦτα ἀπέστειλεν αὐτὸν
προθύμως εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ χρήματα προσέθηκεν αὐτῷ
εἰς τὸν ἀνατειχισμόν. ὁ δὲ ἀφικόμενος πολὺ τοῦ τείχους* 10
*ὤρθωσε, τά τε αὐτοῦ πληρώματα παρέχων καὶ τέκτοσι καὶ
λιθολόγοις μισθὸν διδούς, καὶ ἄλλο εἴ τι ἀναγκαῖον ἦν, δα-
πανῶν. ἦν μέντοι τοῦ τείχους ἃ καὶ αὐτοὶ Ἀθηναῖοι καὶ
Βοιωτοὶ καὶ ἄλλαι πόλεις ἐθελούσιαι συνετείχισαν. οἱ μέντοι
Κορίνθιοι ἀφ' ὧν ὁ Φαρνάβαζος κατέλιπε χρημάτων ναῦς*

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

πρῶτον μὲν B] πρῶτον CFM″   φερὰς B] φερρὰς CFM″   ὡρμίσθη CF corr. M″] ὡρμήθη B ὡρμήσθη F pr.   8 κυθήρων M   νικόφηβον Ω″ emend. Schneider   Κυθήροις] κυθηρίοις Ω″ emend. Dindorf   εἰς ante ἰσθμὸν om. F   κατελιπὼν B   9 ὡς] om. Ω″ add. Castalio   οὖν] μὲν F   τοῖς μὲν CFM″] τοῖς B   ἔσει Dindorf] ἔσῃ BM ἔση CF (et DV)   10 ἤρθωσε B   αὐτοῦ] αὐτυῦ Ω″   ἀφ' CFM″] ἐφ' B

πληρώσαντες καὶ Ἀγαθῖνον ναύαρχον ἐπιστήσαντες ἐθαλατ-
τοκράτουν ἐν τῷ περὶ Ἀχαΐαν καὶ Λέχαιον κόλπῳ. ἀντεπλή-
ρωσαν δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ναῦς, ὧν Ποδάνεμος ἦρχεν.
11 ἐπεὶ δὲ οὗτος ἐν προσβολῇ τινι γενομένῃ ἀπέθανε, καὶ
Πόλλις αὖ ἐπιστολεὺς ὢν τρωθεὶς ἀπῆλθεν, Ἡριππίδας ταύ-
τας ἀναλαμβάνει τὰς ναῦς. Πρόαινος μέντοι Κορίνθιος τὰς
παρ' Ἀγαθίνου παραλαβὼν ναῦς ἐξέλιπε τὸ Ῥίον· Λακε-
δαιμόνιοι δ' αὐτὸ παρέλαβον. μετὰ δὲ τοῦτο Τελευτίας ἐπὶ
τὰς Ἡριππίδου ναῦς ἦλθε, καὶ οὗτος αὖ τοῦ κόλπου πάλιν
ἐκράτει.

12 Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἀκούοντες ὅτι Κόνων καὶ τὸ τεῖχος
τοῖς Ἀθηναίοις ἐκ τῶν βασιλέως χρημάτων ἀνορθοίη, καὶ τὸ
ναυτικὸν ἀπὸ τῶν ἐκείνου τρέφων τάς τε νήσους καὶ τὰς ἐν
τῇ ἠπείρῳ παρὰ θάλατταν πόλεις Ἀθηναίοις εὐτρεπίζοι, ἐνό-
μισαν, εἰ ταῦτα διδάσκοιεν Τιρίβαζον βασιλέως ὄντα στρατη-
γόν, ἢ καὶ ἀποστῆσαι ἂν πρὸς ἑαυτοὺς τὸν Τιρίβαζον ἢ
παῦσαί γ' ἂν τὸ Κόνωνος ναυτικὸν τρέφοντα. γνόντες δὲ
οὕτω, πέμπουσιν Ἀνταλκίδαν πρὸς τὸν Τιρίβαζον, προστά-
ξαντες αὐτῷ ταῦτα διδάσκειν καὶ πειρᾶσθαι εἰρήνην τῇ πόλει
13 ποιεῖσθαι πρὸς βασιλέα. αἰσθόμενοι δὲ ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι ἀντι-
πέμπουσι πρέσβεις μετὰ Κόνωνος Ἑρμογένη καὶ Δίωνα καὶ
Καλλισθένη καὶ Καλλιμέδοντα. συμπαρεκάλεσαν δὲ καὶ ἀπὸ
τῶν συμμάχων πρέσβεις· καὶ παρεγένοντο ἀπό τε Βοιωτῶν καὶ
14 Κορίνθου καὶ Ἄργους. ἐπεὶ δ' ἐκεῖ ἦσαν, ὁ μὲν Ἀνταλκίδας

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

ἀχαιΐαν B   ποδάνεμος BM] πο   μος (sic) CF (DLV ineptiunt) 11 προσβολῇ M] προσβολῆ F (et DV) προβολῇ BC   γενομένῃ M] γενομένη CF et DV γενομένους B γενόμενος vulg.   πόλλις M′] πόλις BCF et V (B signum nominis proprii)   ἡριππίδας B ut vid.] ἠριππίδας CFM (et D), V ineptit   ἡριππίδου C ut vid.] ἠριππ. BFM (et D) αὖ τοῦ κόλπου παλιν BFM et V (sed F πάλιν in litura fort. ab alt. manu) πάλιν αὖ τοῦ κόλπου C, omisso πάλιν D   12 ἐνόμισαν BFM] ἐνόμιζον C et DV   ἀποστῆσαι Dindorf] ἀποστῆναι Ω″   παῦσαι CM″] παύσαι BF; in B fort. παύσαιτ' ἂν pro παύσαι γ' ἂν ante rasuram   αὐτῷ (-ῶ) Ω″] αὐτὸν vulg.   διδάσκειν BFM″] γινώσκειν C

13 ἀντιπέμπουσι (-ουσιν F) πρέσβεις BFM″] πρέσβεις πέμπουσι C pr. πέμπουσι πρέσβεις C corr.   ἑρμογένη Ω″] Ἑρμογένην Dindorf καλλισθένη Ω″] Καλλισθένην Dindorf   καὶ ante ἀπὸ exh. BCM″] om. F

*ἔλεγε πρὸς τὸν Τιρίβαζον ὅτι εἰρήνης δεόμενος ἥκοι τῇ πόλει
πρὸς βασιλέα, καὶ ταύτης οἵασπερ βασιλεὺς πάλαι ἐπεθύμει.
τῶν τε γὰρ ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ἑλληνίδων πόλεων Λακεδαιμονίους
βασιλεῖ οὐκ ἀντιποιεῖσθαι, τάς τε νήσους ἁπάσας καὶ τὰς ἄλλας
πόλεις ἀρκεῖν σφίσιν αὐτονόμους εἶναι. καίτοι, ἔφη, τοιαῦτα
ἐθελόντων ἡμῶν, τίνος ἂν ἕνεκα πρὸς ἡμᾶς [οἱ Ἕλληνες ἢ]
βασιλεὺς πολεμοίη ἢ χρήματα δαπανῴη; καὶ γὰρ οὐδ' ἐπὶ
βασιλέα στρατεύεσθαι δυνατὸν οὔτε Ἀθηναίοις μὴ ἡγουμένων
ἡμῶν οὔθ' ἡμῖν αὐτονόμων οὐσῶν τῶν πόλεων. τῷ μὲν δὴ* 15
*Τιριβάζῳ ἀκούοντι ἰσχυρῶς ἤρεσκον οἱ τοῦ Ἀνταλκίδου λόγοι·
τοῖς δὲ ἐναντίοις οὐ βουλομένοις ταῦτ' ἦν. οἵ τε γὰρ Ἀθη-
ναῖοι ἐφοβοῦντο συνθέσθαι αὐτονόμους τὰς πόλεις καὶ τὰς
νήσους εἶναι, μὴ Λήμνου καὶ Ἴμβρου καὶ Σκύρου στερηθεῖεν,
οἵ τε Θηβαῖοι, μὴ ἀναγκασθείησαν ἀφεῖναι τὰς Βοιωτίδας
πόλεις αὐτονόμους, οἵ τ' Ἀργεῖοι, οὗ ἐπεθύμουν, οὐκ ἐνό-
μιζον ἂν τὴν Κόρινθον δύνασθαι [ὥστ' Ἄργος] ἔχειν τοιού-
των συνθηκῶν καὶ σπονδῶν γενομένων. αὕτη μὲν ἡ εἰρήνη
οὕτως ἐγένετο ἀτελής, καὶ ἀπῆλθον οἴκαδε ἕκαστος.*

Ὁ μέντοι Τιρίβαζος τὸ μὲν ἄνευ βασιλέως μετὰ Λακε- 16
*δαιμονίων γενέσθαι οὐκ ἀσφαλὲς αὐτῷ ἡγεῖτο εἶναι· λάθρᾳ
γε μέντοι ἔδωκε χρήματα Ἀνταλκίδᾳ, ὅπως ἂν πληρωθέντος
ναυτικοῦ ὑπὸ Λακεδαιμονίων οἵ τε Ἀθηναῖοι καὶ οἱ σύμμα-
χοι αὐτῶν μᾶλλον τῆς εἰρήνης προσδέοιντο, καὶ τὸν Κόνωνα*

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

14 *εἰρήνης*] *καὶ εἰρήνης* C   *ἥκοι* BFM″] *ἥκει* C   *οἵας περ* CF (et D)] *οἷα περ* BM (et V)   *πάλαι ἐπεθύμει* B| *ἐπεθύμει* CFM″; ceterum nescio an codicis B illa lectio ex antecedente *πόλει* nata sit   *βασιλεῖ* CFM″] *βασιλεὺς* B   *οἱ Ἕλληνες ἢ* Ω″ del. Morus   *οὐδ' ἐπὶ* Leonclavius] *οὐδὲ* Ω″   *μὴ ἡγουμένων ἡμῶν* interpolata esse censet Laves, non improb. Kruse   *οὔθ'* BM′] *οὔτε* CF (et V)   15 *τοῖς δὲ* BFM et V] *τοῖς δ'* C et D   *οὐ βουλομένοις* Köppen| *λόγοις* Ω″, sed locus misere corruptus: scribunt *λόγος* (Cobet) vel *λόγοι* (Wolf) et *τοὐναντίον* vel *τἀναντία* vel *ἐναντία*; equidem cum Köppeno *οὐ βουλομένοις* praetulerim; *ἐς ἀντιλογίαν* Grosser   *τὰς πόλεις καὶ τὰς νήσους εἶναι* C] *εἶναι τὰς νήσους* BFM″ quod quidem prob. Dindorf, sed lectionem codicis C defend. Kruse   *σκύρου* BFM″] *σκίρου* C   *στερηθοῖεν* C   *ὥστ' ἄργος* CF et DV *ὡς τἄργος* M *ὥστ' ἄργους* B, del. Liebhold ut natum ex IV 5, 1   16 *τιρίβαλος* B   *αὐτῷ*] *αὐτῷ* BM *αὐτῶ* CF (et DV)

ὡς ἀδικοῦντά τε βασιλέα καὶ ἀληθῆ λεγόντων Λακεδαιμονίων
εἶρξε. ταῦτα δὲ ποιήσας ἀνέβαινε πρὸς βασιλέα, φράσων ἅ
τε λέγοιεν οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ ὅτι Κόνωνα συνειληφὼς εἴη
ὡς ἀδικοῦντα, καὶ ἐρωτήσων τί χρὴ ποιεῖν περὶ τούτων ἁπάν-
17 των. καὶ βασιλεὺς μέν, ὡς Τιρίβαζος ἄνω παρ' αὐτῷ ἦν,
Στρούθαν καταπέμπει ἐπιμελησόμενον τῶν κατὰ θάλατταν.
ὁ μέντοι Στρούθας ἰσχυρῶς τοῖς Ἀθηναίοις καὶ τοῖς συμμά-
χοις τὴν γνώμην προσεῖχε, μεμνημένος ὅσα κακὰ ἐπεπόνθει
ἡ βασιλέως χώρα ὑπ' Ἀγησιλάου. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἐπεὶ
ἑώρων τὸν Στρούθαν πρὸς ἑαυτοὺς μὲν πολεμικῶς ἔχοντα,
πρὸς δὲ τοὺς Ἀθηναίους φιλικῶς, Θίβρωνα πέμπουσιν ἐπὶ
πολέμῳ πρὸς αὐτόν. ὁ δὲ διαβάς τε καὶ ὁρμώμενος ἐξ Ἐφέ-
σου τε καὶ τῶν ἐν Μαιάνδρου πεδίῳ πόλεων Πριήνης τε καὶ
Λευκόφρυος καὶ Ἀχιλλείου, ἔφερε καὶ ἦγε τὴν βασιλέως.
18 προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου κατανοήσας ὁ Στρούθας ὅτι Θίβρων
βοηθοίη ἑκάστοτε ἀτάκτως καὶ καταφρονητικῶς, ἔπεμψεν ἱπ-
πέας εἰς τὸ πεδίον καὶ καταδραμόντας ἐκέλευσε περιβαλλο-
μένους ἐλαύνειν ὅ τι δύναιντο. ὁ δὲ Θίβρων ἐτύγχανεν ἐξ
ἀρίστου δισκεύων μετὰ Θερσάνδρου τοῦ αὐλητοῦ. ἦν γὰρ ὁ
Θέρσανδρος οὐ μόνον αὐλητὴς ἀγαθός, ἀλλὰ καὶ ἀλκῆς, ἅτε
19 λακωνίζων, ἀντεποιεῖτο. ὁ δὲ Στρούθας, ἰδὼν ἀτάκτως τε
βοηθοῦντας καὶ ὀλίγους τοὺς πρώτους, ἐπιφαίνεται πολλούς
τε ἔχων καὶ συντεταγμένους ἱππέας. καὶ Θίβρωνα μὲν καὶ
Θέρσανδρον πρώτους ἀπέκτειναν· ἐπεὶ δ' οὗτοι ἔπεσον,
ἐτρέψαντο καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα, καὶ διώκοντες παμπληθεῖς
κατέβαλον, ἦσαν δὲ καὶ οἳ ἐσώθησαν αὐτῶν εἰς τὰς φιλίας
πόλεις, καὶ πλείους διὰ τὸ ὀψὲ αἰσθέσθαι τῆς βοηθείας

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

εἶρξε F pr.] εἶρξε CF corr. MD corr. V corr. εἶρξαι B ἦρξε D pr. V pr.

17 αὐτῷ] ἑαυτῷ M ἑαυτῶ BCF (et DV) στρούθαν CFM''] στροῦθαν B ὅσα B] ὁπόσα CFM'' στροῦθαν B θίμβρωνα C 18 θίβρων B] ὁ θίβρων FM'' ὁ θίμβρων C ἔπεμψεν — δύναιντο] corruptum hunc locum esse putat Rieckher περιβαλλομένους] περιβαλομένους M' θίμβρων C ἀορίστου B δισκεύων Rieckher et Otto cum Orellio] διασκηνῶν Ω'' ἀλκῆς Leonclavius] ἀλκῆς ἰσχύος Ω'' 19 θίμβρωνα C κατέβαλον BM''] κατέβαλλον CF δὲ καὶ οἳ B] δὲ οἳ καὶ CFM'' πλείους] πλέονες Ω' πλείονες V; Hertlein ante πλείους inserendum censet οἱ, sed rectius cum Leonclavio Moro aliis post τῆς βοηθείας lacunam

⟨ἀπελείποντο⟩. πολλάκις γάρ, ὡς καὶ τότε, οὐδὲ παραγγείλας τὴν βοήθειαν ἐποιήσατο. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἐγεγένητο.

Ἐπεὶ δ' ἦλθον εἰς Λακεδαίμονα οἱ ἐκπεπτωκότες Ῥοδίων 20
ὑπὸ τοῦ δήμου, ἐδίδασκον ὡς οὐκ ἄξιον εἴη περιιδεῖν Ἀθηναίους Ῥόδον καταστρεψαμένους καὶ τοσαύτην δύναμιν συνθεμένους. γνόντες οὖν οἱ Λακεδαιμόνιοι ὡς εἰ μὲν ὁ δῆμος κρατήσοι, Ἀθηναίων ἔσται Ῥόδος ἅπασα, εἰ δὲ οἱ πλουσιώτεροι, ἑαυτῶν, ἐπλήρωσαν αὐτοῖς ναῦς ὀκτώ, ναύαρχον δὲ Ἔκδικον ἐπέστησαν. συνεξέπεμψαν δ' ἐπὶ τούτων τῶν νεῶν καὶ Δι- 21
φρίδαν. ἐκέλευσαν δ' αὐτὸν διαβάντα εἰς τὴν Ἀσίαν τάς τε Θίβρωνα ὑποδεξαμένας πόλεις διασῴζειν, καὶ στράτευμα τὸ περισωθὲν ἀναλαβόντα καὶ ἄλλο, εἴ ποθεν δύναιτο, συλλέξαντα πολεμεῖν πρὸς Στρούθαν. ὁ μὲν δὴ Διφρίδας ταῦτα ἐποίει, καὶ τά τ' ἄλλα ἐπετύγχανε καὶ Τιγράνην τὸν τὴν Στρούθα ἔχοντα θυγατέρα πορευόμενον εἰς Σάρδεις λαμβάνει σὺν αὐτῇ τῇ γυναικί, καὶ χρημάτων πολλῶν ἀπέλυσεν· ὥστ' εὐθὺς ἐντεῦθεν εἶχε μισθοδοτεῖν. ἦν δ' οὗτος ἀνὴρ εὔχαρίς τε 22
οὐχ ἧττον τοῦ Θίβρωνος, μᾶλλόν τε συντεταγμένος καὶ ἐγχειρητικώτερος στρατηγός. οὐδὲ γὰρ ἐκράτουν αὐτοῦ αἱ τοῦ σώματος ἡδοναί, ἀλλ' ἀεὶ πρὸς ᾧ εἴη ἔργῳ, τοῦτο ἔπραττεν. ὁ δ' Ἔκδικος ἐπεὶ εἰς τὴν Κνίδον ἔπλευσε καὶ ἐπύθετο τὸν ἐν τῇ Ῥόδῳ δῆμον πάντα κατέχοντα, καὶ κρατοῦντα καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, διπλασίαις τριήρεσιν ἢ αὐτὸς εἶχεν, ἡσυχίαν ἦγεν ἐν τῇ Κνίδῳ. οἱ δ' αὖ Λακεδαιμόνιοι ἐπεὶ 23

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.
statuemus, Leonclavius add. ἀπέθανον αἴσθεσθαι B αἰσθαίσθαι F ὡς καὶ Morus prob. Breitenbach] καὶ Ω'' οὐδὲ CFM''] οὐ B
20 εἴη, ' et η ut vid. ab alt. m., post η rasura, C, F pr. ante εἴη habuerat ἦν ἰδεῖν συνθεμένους Ω''] προσθεμένους Rinkes κρατήσοι ὁ δῆμος C 21 θίμβρωνα C διασῴζειν] διασώζειν Ω'' καὶ στράτευμα δὲ CF (in F τὸ omissum) καὶ στράτευμα bis B recte M'' τὸ BCM'] om. F et V στρούθαν M''] στρυῦθαν B τὸν στροῦθαν CF τά τ' ἄλλα BM''] τ' ἄλλα C ταῦτα F ἐπετύγχανε] //πετύγχανε F στρούθα M''] στροῦθα F στρούθαν B τοῦ στρούθα C τῇ] om. C
22 ἀνὴρ Dindorf] ἀνὴρ BFM'' ὁ ἀνὴρ C θίμβρωνος C μᾶλλον τε B μᾶλλον τὲ C corr. FM'' μᾶλλον δὲ C pr. εἴη BFM''] ἤει C ὁ δ' ἔκδικος BFM''] ὁ δὲ ἔκδικος C ante διπλασίαις BM'' exhib. διέπλεον, καὶ διέπλεον CF, καὶ δὴ ἔπλεον Morus πλέον ἢ Dindorf πλέον Simon καὶ δὴ πλέον Sauppe, ut dittographiam del. Breitenbach ἦγεν] εἶχεν FV

ᾔσθοντο αὐτὸν ἐλάττω ἔχοντα δύναμιν ἢ ὥστε τοὺς φίλους
ὠφελεῖν, ἐκέλευσαν τὸν Τελευτίαν σὺν ταῖς δώδεκα ναυσὶν
αἷς εἶχεν ἐν τῷ περὶ Ἀχαΐαν καὶ Λέχαιον κόλπῳ περιπλεῖν
πρὸς τὸν Ἔκδικον, κἀκεῖνον μὲν ἀποπέμψαι, αὐτὸν δὲ τῶν
τε βουλομένων φίλων εἶναι ἐπιμελεῖσθαι κα̉ τοὺς πολεμίους
ὅ τι δύναιτο κακὸν ποιεῖν. ὁ δὲ Τελευτίας ἐπειδὴ ἀφίκετο
εἰς τὴν Σάμον, προσλαβὼν ἐκεῖθεν ναῦς ⟨ἑπτὰ⟩ ἔπλευσεν εἰς
24 Κνίδον, ὁ δ' Ἔκδικος οἴκαδε. ὁ δὲ Τελευτίας ἔπλει εἰς τὴν
Ῥόδον, ἤδη ἔχων ναῦς ἑπτὰ καὶ εἴκοσι· πλέων δὲ περι-
τυγχάνει Φιλοκράτει τῷ Ἐφιάλτου πλέοντι μετὰ δέκα τριήρων
Ἀθήνηθεν εἰς Κύπρον ἐπὶ συμμαχίᾳ τῇ Εὐαγόρου, καὶ λαμ-
βάνει πάσας, ὑπεναντιώτατα δὴ ταῦτα ἀμφότεροι ἑαυτοῖς
πράττοντες· οἵ τε γὰρ Ἀθηναῖοι φίλῳ χρώμενοι βασιλεῖ συμ-
μαχίαν ἔπεμπον Εὐαγόρᾳ τῷ πολεμοῦντι πρὸς βασιλέα, ὅ τε
Τελευτίας Λακεδαιμονίων πολεμούντων βασιλεῖ τοὺς πλέον-
τας ἐπὶ τῷ ἐκείνου πολέμῳ διέφθειρεν. ἐπαναπλεύσας δ'
εἰς Κνίδον καὶ διαθέμενος ἃ ἔλαβεν, εἰς Ῥόδον αὖ ἀφικό-
μενος ἐβοήθει τοῖς τὰ αὐτῶν φρονοῦσιν.
25 Οἱ δ' Ἀθηναῖοι νομίσαντες τοὺς Λακεδαιμονίους πάλιν
δύναμιν κατασκευάζεσθαι ἐν τῇ θαλάττῃ, ἀντεκπέμπουσι Θρα-
σύβουλον τὸν Στειριέα σὺν τετταράκοντα ναυσίν. ὁ δ' ἐκ-
πλεύσας τῆς μὲν εἰς Ῥόδον βοηθείας ἐπέσχε, νομίζων οὔτ'
ἂν αὐτὸς ῥᾳδίως τιμωρήσασθαι τοὺς φίλους τῶν Λακεδαι-
μονίων τεῖχος ἔχοντας καὶ Τελευτίου σὺν ναυσὶ παρόντος
συμμάχου αὐτοῖς, οὔτ' ἂν τοὺς σφετέρους φίλους ὑπὸ τοῖς
πολεμίοις γενέσθαι, τάς τε πόλεις ἔχοντας καὶ πολὺ πλείους
26 ὄντας καὶ μάχῃ γε κεκρατηκότας· εἰς δὲ τὸν Ἑλλήσποντον
πλεύσας καὶ οὐδενὸς ἀντιπάλου παρόντος ἐνόμισε καταπρᾶξαι

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

23 ἔχοντα δύναμιν BM″] δύναμιν ἔχοντα CF   ἐπειδὴ BM″] ἐπεὶ CF (et V)   ἑπτὰ om. Ω″ add. Hartman   ὁ δ' F (δὲ C) ἔκδικος οἴκαδε, ὁ δὲ τελευτίας CF] οἴκαδε, αὐτὸς δ' BM″   24 τῷ (τῶ) ἐφιάλτου BCF_2M′] τοῦ ἐφιάλτου F_1 et V   τριήρων CFM″] τριηρῶν B   τῇ B τοῦ CFM″   αὐτῶν] αὑτῶν Ω″   25 ////[στει]ριέα F στειριέα cett.″   τιμωρήσασθαι CFM″] τιμωρήσεσθαι B   συμμάχου BFM″] συμμάχου ὄντος C   πλείους] πλείονας Ω″   γε κεκρατηκότας C] κεκρατηκότας BFM″   26 πλεύσας BFM″] om. C

ἄν τι τῇ πόλει ἀγαθόν. καὶ οὕτω δὴ πρῶτον μὲν καταμα-
θὼν στασιάζοντας Ἀμήδοκόν τε τὸν Ὀδρυσῶν βασιλέα καὶ
Σεύθην τὸν ἐπὶ θαλάττῃ ἄρχοντα ἀλλήλοις μὲν διήλλαξεν
αὐτούς, Ἀθηναίοις δὲ φίλους καὶ συμμάχους ἐποίησε, νο-
μίζων καὶ τὰς ὑπὸ τῇ Θρᾴκῃ οἰκούσας Ἑλληνίδας πόλεις
φίλων ὄντων τούτων μᾶλλον προσέχειν ἂν τοῖς Ἀθηναίοις
τὸν νοῦν. ἐχόντων δὲ τούτων τε καλῶς καὶ τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ 27
πόλεων διὰ τὸ βασιλέα φίλον τοῖς Ἀθηναίοις εἶναι, πλεύσας
εἰς Βυζάντιον ἀπέδοτο τὴν δεκάτην τῶν ἐκ τοῦ Πόντου
πλεόντων. μετέστησε δὲ ἐξ ὀλιγαρχίας εἰς τὸ δημοκρατεῖσθαι
τοὺς Βυζαντίους· ὥστε οὐκ ἀχθεινῶς ἑώρα ὁ τῶν Βυζαντίων
δῆμος Ἀθηναίους ὅτι πλείστους παρόντας ἐν τῇ πόλει. ταῦτα 28
δὲ πράξας καὶ Καλχηδονίους φίλους προσποιησάμενος ἀπέπλει
ἔξω τοῦ Ἑλλησπόντου. ἐπιτυχὼν δ' ἐν τῇ Λέσβῳ ταῖς πό-
λεσι πάσαις πλὴν Μυτιληναίων λακωνιζούσαις, ἐπ' οὐδεμίαν
αὐτῶν ᾔει, πρὶν ἐν Μυτιλήνῃ συντάξας τούς τε ἀπὸ τῶν
ἑαυτοῦ νεῶν τετρακοσίους ὁπλίτας καὶ τοὺς ἐκ τῶν πόλεων
φυγάδας, ὅσοι εἰς Μυτιλήνην κατεπεφεύγεσαν, καὶ αὐτῶν δὲ
Μυτιληναίων τοὺς ἐρρωμενεστάτους προσλαβών, καὶ ἐλπίδας
ὑποθεὶς τοῖς μὲν Μυτιληναίοις ὡς ἐὰν λάβῃ τὰς πόλεις,
προστάται πάσης Λέσβου ἔσονται, τοῖς δὲ φυγάσιν ὡς ἐὰν
ὁμοῦ ὄντες ἐπὶ μίαν ἑκάστην τῶν πόλεων ἴωσιν, ἱκανοὶ ἔσον-
ται ἅπαντες εἰς τὰς πατρίδας ἀνασωθῆναι, τοῖς δ' αὖ ἐπι-
βάταις ὡς φίλην Λέσβον προσποιήσαντες τῇ πόλει πολλὴν
εὐπορίαν χρημάτων διαπεπραγμένοι ἔσονται, ταῦτα δὲ παρα-

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

δὴ BFM″] δὲ C πρῶτον μὲν καταμαθὼν BM″] καταμαθὼν πρῶτον μὲν C πρῶτον καταμαθὼν F ἀμήδοκόν B] ἀμάδοκόν M″ ἄμαδοκόν C ἀμάδ[ο//]κόν F Μήδοκόν vulg. ὀδρυσῶν BFM″] ὀδυρσῶν C ἀλλήλοις BFM″] ἀλλήλους C θρᾴκῃ M] θράκη BF (et DV) πόλει C ἑλληνίδας πόλεις B] πόλεις ἑλληνίδας CFM″ ὄντων τούτων BCM″] τούτων ὄντων F 27 διὰ τὸ] διὰ τὸν B δεκάτην] δεκάδα τὴν B δεκάδα CFM″ μετέστησε CFM″] μετέστησαν B 28 καλχηδονίους C_1] καλχιδονίους B χαλκηδονίους C_2FM″ μιτυλ. ubique Ω″ ᾔει M] εἴη F ἤει cett. ἑαυτοῦ BFM″] αὐτοῦ C ὁπλίτας BFM″] om. C

καταπεφεύγεσαν Ω″ λέσβου BFM″] τῆς λέσβου C ὡς ante ἐὰν ὁμοῦ B] om. CFM″ τῶν πόλεων BFM″] om. C ἀνασωθῆναι Ω″] ἀποσωθῆναι Cobet δὲ Ω″] δὴ margo Leonclavii, illud defend. C. P. Schulze

29 μυθησάμενος καὶ συντάξας ἦγεν αὐτοὺς ἐπὶ Μήθυμναν. Θη-
ρίμαχος μέντοι, ὃς ἁρμοστὴς ἐτύγχανεν ὢν τῶν Λακεδαιμο-
νίων, ὡς ἤκουσε τὸν Θρασύβουλον προσιέναι, τούς τ' ἀπὸ
τῶν αὐτοῦ νεῶν λαβὼν ἐπιβάτας καὶ αὐτοὺς τοὺς Μηθυμναίους
καὶ ὅσοι Μυτιληναίων φυγάδες ἐτύγχανον αὐτόθι, ἀπήντων
ἐπὶ τὰ ὅρια. μάχης δὲ γενομένης ὁ μὲν Θηρίμαχος αὐτοῦ
30 ἀποθνήσκει, τῶν δ' ἄλλων φευγόντων πολλοὶ ἀπέθανον. ἐκ
δὲ τούτου τὰς μὲν προσηγάγετο τῶν πόλεων, ἐκ δὲ τῶν οὐ
προσχωρουσῶν λεηλατῶν χρήματα τοῖς στρατιώταις, ἔσπευσεν
εἰς τὴν Ῥόδον ἀφικέσθαι. ὅπως δ' ἂν καὶ ἐκεῖ ὡς ἐρρωμε-
νέστατον τὸ στράτευμα ποιήσαιτο, ἐξ ἄλλων τε πόλεων ἠργυ-
ρολόγει καὶ εἰς Ἄσπενδον ἀφικόμενος ὡρμίσατο εἰς τὸν Εὐ-
ρυμέδοντα ποταμόν. ἤδη δ' ἔχοντος αὐτοῦ χρήματα παρὰ
τῶν Ἀσπενδίων, ἀδικησάντων τι ἐκ τῶν ἀγρῶν τῶν στρατιω-
τῶν, ὀργισθέντες οἱ Ἀσπένδιοι τῆς νυκτὸς ἐπιπεσόντες κατα-
κόπτουσιν ἐν τῇ σκηνῇ αὐτόν.

31 Καὶ Θρασύβουλος μὲν δὴ μάλα δοκῶν ἀνὴρ ἀγαθὸς εἶναι
οὕτως ἐτελεύτησεν. οἱ μέντοι Ἀθηναῖοι ἑλόμενοι ἀντ' αὐτοῦ
Ἀγύρριον ἐπὶ τὰς ναῦς ἐξέπεμψαν. αἰσθόμενοι δ' οἱ Λακε-
δαιμόνιοι ὅτι ἡ δεκάτη τε τῶν ἐκ τοῦ Πόντου πεπραμένη
εἴη ἐν Βυζαντίῳ ὑπ' Ἀθηναίων καὶ Καλχηδόνα ἔχουσι καὶ
αἱ ἄλλαι Ἑλλησπόντιαι πόλεις φίλου ὄντος αὐτοῖς Φαρναβάζου
32 εὖ ἔχοιεν, ἔγνωσαν ἐπιμελητέον εἶναι. τῷ μὲν οὖν Δερκυλίδᾳ
οὐδὲν ἐμέμφοντο· Ἀναξίβιος μέντοι φίλων αὐτῷ γενομένων

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

29 τούς τ' BM″] τούς τε CF   αὐτοῦ] αὑτοῦ Ω″   ἀπήντων BM″] ἀπήντα C ἀπήντ[α] F   ὅρια BFM″] ὄρη C ὄρια vel ὄρεια Krüger   30 προσχωρησῶν C cons. F_1 ἔσπ//ευσεν F ἔσπευδεν C   ὅπως δ' ἂν margo Leonclavii] ὅπως ἂν Ω″   ποιήσαιτο] ποιήσαιντο C   τε (τὲ)] δὲ F   πόλεων Schneider] πολλῶν Ω″   εἰς] ἐς D   ἄσπενδον CF_2] ἄσπεδον BF_1M″   εἰς] ἐς D   ἀσπενδίων F_2] ἀσπεδίων Ω″   ὀργισθέντες CFM″] ὁρμιθέντες (sic) B   ἀσπένδιοι CF_2 et V] ἀσπέδιοι BF_1M′   31 Ἀγύρριον Wesseling] ἀργύριον Ω″   δ' οἱ BFM″] δὲ οἱ C   πεπραμένη M′ (et V pr.)] πεπραγμένη BF et V corr., item C, sed prior π a C_2 ἐν Βυζ.] ἐκ βυζαντίων C   ἀθηναίων C (et DV)] ἀθηνῶν BFM   χαλκηδόνα Ω″   αἱ ἄλλαι BCM′] αἱ ἄλλαι αἱ F et V   αὐτοῖς BFM″] αὐταῖς C   εὖ ἔχοιεν Ω″] εὐνοοῖεν Madvig, illud defend. Liebhold   32 δερκυλλ. Ω′ δερκυλ. V

τῶν ἐφόρων διεπράξατο ὥστε αὐτὸς ἐκπλεῦσαι ἁρμοστὴς εἰς
Ἄβυδον. εἰ δὲ λάβοι ἀφορμὴν καὶ ναῦς, καὶ πολεμήσειν
ὑπισχνεῖτο τοῖς Ἀθηναίοις, ὥστε μὴ ἔχειν ἐκείνοις καλῶς τὰ
ἐν Ἑλλησπόντῳ. οἱ μὲν δὴ δόντες καὶ τρεῖς τριήρεις καὶ 33
ἀφορμὴν εἰς ξένους χιλίους ἐξέπεμψαν τὸν Ἀναξίβιον. ὁ δὲ
ἐπειδὴ ἀφίκετο, κατὰ γῆν μὲν ἀθροίσας ξενικὸν τῶν τ' Αἰολί-
δων πόλεων παρεσπᾶτό τινας τοῦ Φαρναβάζου καὶ ἐπιστρα-
τευσάσαις ταῖς πόλεσιν ἐπὶ τὴν Ἄβυδον ἀντεπεστράτευε καὶ
ἐπεπορεύετο καὶ ἐδῄου τὴν χώραν αὐτῶν· καὶ ναῦς δὲ πρὸς
αἷς εἶχε συμπληρώσας ἐξ Ἀβύδου τρεῖς ἄλλας κατῆγεν, εἴ τί
που λαμβάνοι Ἀθηναίων πλοῖον ἢ τῶν ἐκείνων συμμάχων.
αἰσθόμενοι δὲ ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι καὶ δεδιότες μὴ φθαρείη 34
σφίσιν ἃ κατεσκεύασεν ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ Θρασύβουλος,
ἀντεκπέμπουσιν Ἰφικράτην ναῦς ὀκτὼ ἔχοντα καὶ πελταστὰς
εἰς διακοσίους καὶ χιλίους. οἱ πλεῖστοι δὲ αὐτῶν ἦσαν ὧν
ἐν Κορίνθῳ ἦρξεν. ἐπεὶ γὰρ οἱ Ἀργεῖοι τὴν Κόρινθον Ἄργος
ἐπεποίηντο, οὐδὲν ἔφασαν αὐτῶν δεῖσθαι· καὶ γὰρ ἀπεκτόνει
τινὰς τῶν ἀργολιζόντων· καὶ οὕτως ἀπελθὼν Ἀθήναζε οἴκοι
ἔτυχεν ὤν. ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο εἰς Χερρόνησον, τὸ μὲν πρῶτον 35
Ἀναξίβιος καὶ Ἰφικράτης λῃστὰς διαπέμποντες ἐπολέμουν ἀλ-
λήλοις· προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου ὁ Ἰφικράτης αἰσθόμενος
[καὶ] Ἀναξίβιον οἰχόμενον εἰς Ἄντανδρον σύν τε τοῖς μισθο-
φόροις καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν Λακωνικοῖς καὶ σὺν Ἀβυδηνοῖς
διακοσίοις ὁπλίταις, καὶ ἀκούσας ὅτι τὴν Ἄντανδρον φιλίαν
προσειληφὼς εἴη, ὑπονοῶν ὅτι καταστήσας αὖ τὴν ἐκεῖ φρου-

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

αὐτὸς BFM″] αὐτοῖς C 33 δόντες BM″] διδόντες CF ἐπιστρατευσάσαις Schneider] ἐπιστρατεύσας B pr. (et D pr.) ἐπιστρατοπεδεύσας B corr. CFM et D corr. V ἐπεπορεύετο Weiske] ἐπορεύετο Ω″ δὲ BCF (et DV)] om. M λαμβάνοι] λαμβάνει F ἀθ. BFM″] ἀπ' ἀθ. C 34 αἰσθόμενοι] αἰσθανόμενοι B φθαρείη B] διαφθαρείη CFM″, cf. VII 2, 4. 11 οἱ πλεῖστοι δὲ B] οἱ δὲ πλεῖστοι CFM′ (οἱ δὲ πλείους V) ἀργολιζόντων DV] ἀργολογιζόντων BFM ἀργυρολογιζόντων C ἀπελθὼν Brodaeus] ἀπελθόντων Ω″
35 χερόννησον F καὶ ἰφικράτης F pr. καὶ ὁ ἰφικράτης BF corr. M″ καὶ ὁ ἰφικράτης C καὶ ante Ἀναξίβιον del. Cobet Hertlein amborumque immemor Hartman τοῖς περὶ B] σὺν τοῖς περὶ CFM″ fort. rectius τὴν ἐκεῖ Ω″] καὶ ἐκεῖ Hartman

*ρὰν ἀποπορεύσοιτο πάλιν καὶ ἀπάξοι τοὺς Ἀβυδηνοὺς οἴκαδε,
διαβὰς τῆς νυκτὸς ᾗ ἐρημότατον ἦν τῆς Ἀβυδηνῆς καὶ ἐπανελ-
θὼν εἰς τὰ ὄρη ἐνέδραν ἐποιήσατο. τὰς δὲ τριήρεις αἳ διή-
γαγον αὐτὸν ἐκέλευε παραπλεῖν ἅμα τῇ ἡμέρᾳ παρὰ τὴν
Χερρόνησον τῆς ἄνω, ὅπως δοκοίη, ὥσπερ εἰώθει, ἐπ᾽ ἀργυ-*
36 *ρολογίαν ἐπαναπεπλευκέναι. ταῦτα δὲ ποιήσας οὐκ ἐψεύσθη,
ἀλλ᾽ ὁ Ἀναξίβιος ἀπεπορεύετο, ὡς μὲν ἐλέγετο, οὐδὲ τῶν
ἱερῶν γεγενημένων αὐτῷ ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ἀλλὰ καταφρονήσας,
ὅτι διὰ φιλίας τε ἐπορεύετο καὶ εἰς πόλιν φιλίαν καὶ ὅτι
ἤκουε τῶν ἀπαντώντων τὸν Ἰφικράτην ἀναπεπλευκέναι τῆς*
37 *ἐπὶ Προκοννήσου, ἀμελέστερον ἐπορεύετο. ὅμως δὲ ὁ Ἰφι-
κράτης, ἕως μὲν ἐν τῷ ἰσοπέδῳ τὸ στράτευμα τοῦ Ἀναξιβίου
ἦν, οὐκ ἐξανίστατο· ἐπειδὴ δὲ οἱ μὲν Ἀβυδηνοὶ ἀφηγούμενοι
ἤδη ἐν τῷ παρὰ Κρεμαστὴν ἦσαν πεδίῳ, ἔνθα ἐστὶ τὰ χρύ-
σεια αὐτοῖς, τὸ δ᾽ ἄλλο στράτευμα ἑπόμενον ἐν τῷ κατάντει
ἦν, ὁ δὲ Ἀναξίβιος ἄρτι κατέβαινε σὺν τοῖς Λακωνικοῖς, ἐν
τούτῳ ὁ Ἰφικράτης ἐξανίστησι τὴν ἐνέδραν καὶ δρόμῳ ἐφέρετο*
38 *πρὸς αὐτόν. καὶ ὁ Ἀναξίβιος γνοὺς μὴ εἶναι ἐλπίδα σωτη-
ρίας, ὁρῶν ἐπὶ πολύ τε καὶ στενὸν ἐκτεταμένον τὸ ἑαυτοῦ
στράτευμα, καὶ νομίζων πρὸς τὸ ἄναντες οὐκ ἂν δύνασθαι
σαφῶς βοηθῆσαι ἑαυτῷ τοὺς προεληλυθότας, ὁρῶν δὲ καὶ
ἐκπεπληγμένους ἅπαντας, ὡς εἶδον τὴν ἐνέδραν, εἶπε πρὸς
τοὺς παρόντας· Ἄνδρες, ἐμοὶ μὲν ἐνθάδε καλὸν ἀποθανεῖν,
ὑμεῖς δὲ πρὶν συμμεῖξαι τοῖς πολεμίοις σπεύδετε εἰς τὴν σω-*
39 *τηρίαν. καὶ ταῦτ᾽ ἔλεγε καὶ παρὰ τοῦ ὑπασπιστοῦ λαβὼν
τὴν ἀσπίδα αὐτοῦ μαχόμενος ἀποθνήσκει. καὶ τὰ παιδικὰ
μέντοι αὐτῷ παρέμεινε, καὶ τῶν Λακεδαιμονίων δὲ τῶν συν-
εληλυθότων ἐκ τῶν πόλεων ἁρμοστήρων ὡς δώδεκα μαχόμενοι
συναπέθανον. οἱ δ᾽ ἄλλοι φεύγοντες ἔπιπτον. οἱ δ᾽ ἐδίωκον*

Ω″ = BCFM et DV, *Ω′* = BCFM et D, *Ω* = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

τῆς ἀβυδηνῆς BFM″] *τοῖς ἀβυδηνοῖς* C et D corr. *ἐπανελθὼν* *Ω″*] *εἶτα ἀνελθὼν* Hertlein *τῇ* (*τῆ*) *ἡμέρᾳ* (*ἡμέρα*) BM″] om. CF *χερόννησον* F *τῆς ἄνω* BCM″] *τοῖς ἄνω* F *τὴν ἄνω* Leonclavius 36 *αὐτῷ* (*αὐτῶ* BDV) BM″] om. CF del. R. Schneider *τῆς* BCM″] *τ[οῖ]ς* F *τὴν* vulg. *Προκοννήσου*] *προικοννήσου* BM″ *προικονήσου* CF

37 *ἐπειδὴ* BM″] *ἐπεὶ* CF *χρύσεια*] *χρυσία* *Ω″* 38 *ἑαυτῷ* BM] *ἑαυτῶ* F et DV *αὐτῶ* C *προεληλυθότας* BM″] *παρεληλυθότας* CF *συμμίξαι* *Ω″* *τοὺς πολεμίους* Schliek

μέχρι τοῦ ἄστεως. καὶ τῶν τε ἄλλων ὡς διακόσιοι ἀπέθανον καὶ τῶν Ἀβυδηνῶν ὁπλιτῶν περὶ πεντήκοντα. ταῦτα δὲ πράξας ὁ Ἰφικράτης ἀνεχώρησε πάλιν εἰς Χερρόνησον.

V.

Καὶ τὰ μὲν δὴ περὶ Ἑλλήσποντον Ἀθηναίοις τε καὶ I. 1
Λακεδαιμονίοις τοιαῦτα ἦν. ὢν δὲ πάλιν ὁ Ἐτεόνικος ἐν τῇ Αἰγίνῃ, καὶ ἐπιμειξίᾳ χρωμένων τὸν πρόσθεν χρόνον τῶν Αἰγινητῶν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, ἐπεὶ φανερῶς κατὰ θάλατταν ὁ πόλεμος ἐπολεμεῖτο, συνδόξαν καὶ τοῖς ἐφόροις ἐφίησι λῄζεσθαι τὸν βουλόμενον ἐκ τῆς Ἀττικῆς. οἱ δ' Ἀθηναῖοι 2
πολιορκούμενοι ὑπ' αὐτῶν, πέμψαντες εἰς Αἴγιναν καὶ ὁπλίτας καὶ στρατηγὸν αὐτῶν Πάμφιλον ἐπετείχισαν Αἰγινήταις καὶ ἐπολιόρκουν αὐτοὺς καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν δέκα τριήρεσιν. ὁ μέντοι Τελευτίας τυχὼν ἐπὶ τῶν νήσων ποι ἀφιγμένος κατὰ χρημάτων πόρον, ἀκούσας ταῦτα [περὶ τοῦ ἐπιτειχισμοῦ], ἐβοήθει τοῖς Αἰγινήταις· καὶ τὸ μὲν ναυτικὸν ἀπήλασε, τὸ δ' ἐπιτείχισμα διεφύλαττεν ὁ Πάμφιλος.

Ἐκ δὲ τούτου ἀπὸ Λακεδαιμονίων Ἱέραξ ναύαρχος ἀφικνεῖ- 3
ται. κἀκεῖνος μὲν παραλαμβάνει τὸ ναυτικόν, ὁ δὲ Τελευτίας μακαριώτατα δὴ ἀπέπλευσεν οἴκαδε. ἡνίκα γὰρ ἐπὶ θάλατταν κατέβαινεν ἐπ' οἴκου ὁρμώμενος, οὐδεὶς ἐκεῖνον τῶν στρατιωτῶν ὃς οὐκ ἐδεξιώσατο, καὶ ὁ μὲν ἐστεφάνωσεν, ὁ δὲ ἐταινίωσεν, οἱ δ' ὑστερήσαντες ὅμως καὶ ἀναγομένου ἔρριπτον εἰς

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

39 ἄστεος Ω'' χερόννησον F

V. ξενοφῶντος (om. B) ἑλληνικῶν ε' (πέμπτον M βιβλίον πέμπτον F) BF (in F litteris maiusculis pictum) M, titulum om. C ξενοφῶντος ἑλληνικῆς ἱστορίας λόγος πέμπτος DV

I. 1 ἐπιμιξία Ω'' ἐπολεμεῖτο ὁ πόλεμος C (ἐπολεμεῖτο, omisso ὁ πόλεμος D) ληίζεσθαι vel ληΐζεσθαι Ω'' 2 αἰγινήτας Ω'' emend. Wesseling καὶ ante κατὰ γῆν om. C et V pr. ἐπὶ Ω''] del. Cobet, parum profici hac emendatione putat Hartman, sed idem vehementer impugnat lectionem libris traditam anal. Xenoph. p. 384 ποι Ω''] τότε Grosser ἐβοήθει Pluygers] περὶ τοῦ ἐπιτειχισμοῦ ἐβοήθει Ω''; ἀκούσας τὰ περὶ τοῦ ἐπιτειχισμοῦ pro ἀκούσας ταῦτα π. τ. ἐ. coni. Büchsenschütz 3 ἀπέπλευσεν BM''] ἀποπέπλευκεν C item F, sed in hoc έ in litura

τὴν θάλατταν στεφάνους καὶ ηὔχοντο αὐτῷ πολλὰ καὶ ἀγαθά.
4 γιγνώσκω μὲν οὖν ὅτι ἐν τούτοις οὔτε δαπάνημα οὔτε κίνδυ-
νον οὔτε μηχάνημα ἀξιόλογον οὐδὲν διηγοῦμαι· ἀλλὰ ναὶ
μὰ Δία τόδε ἄξιόν μοι δοκεῖ εἶναι ἀνδρὶ ἐννοεῖν, τί ποτε
ποιῶν ὁ Τελευτίας οὕτω διέθηκε τοὺς ἀρχομένους. τοῦτο
γὰρ ἤδη πολλῶν καὶ χρημάτων καὶ κινδύνων ἀξιολογώτερον
ἀνδρὸς ἔργον ἐστίν.
5 Ὁ δ' αὖ Ἱέραξ τὰς μὲν ἄλλας ναῦς λαβὼν πάλιν ἔπλει
εἰς Ῥόδον, ἐν Αἰγίνῃ δὲ τριήρεις δώδεκα κατέλιπε καὶ Γορ-
γώπαν τὸν αὐτοῦ ἐπιστολέα ἁρμοστήν. καὶ ἐκ τούτου ἐπο-
λιορκοῦντο μᾶλλον οἱ ἐν τῷ ἐπιτειχίσματι Ἀθηναίων ἢ οἱ ἐν
τῇ πόλει· ὥστε ἀπὸ ψηφίσματος Ἀθηναῖοι πληρώσαντες ναῦς
πολλὰς ἀπεκομίσαντο ἐξ Αἰγίνης πέμπτῳ μηνὶ τοὺς ἐκ τοῦ
φρουρίου. τούτων δὲ γενομένων οἱ Ἀθηναῖοι πάλιν αὖ
πράγματα εἶχον ὑπό τε τῶν λῃστῶν καὶ τοῦ Γοργώπα· καὶ
ἀντιπληροῦσι ναῦς τρισκαίδεκα, καὶ αἱροῦνται Εὔνομον ναύ-
6 αρχον ἐπ' αὐτάς. ὄντος δὲ τοῦ Ἱέρακος ἐν Ῥόδῳ οἱ Λακε-
δαιμόνιοι Ἀνταλκίδαν ναύαρχον ἐκπέμπουσι, νομίζοντες καὶ
Τιριβάζῳ τοῦτο ποιοῦντες μάλιστ' ἂν χαρίζεσθαι. ὁ δὲ Ἀν-
ταλκίδας ἐπεὶ ἀφίκετο εἰς Αἴγιναν, συμπαραλαβὼν τὰς τοῦ
Γοργώπα ναῦς ἔπλευσεν εἰς Ἔφεσον, καὶ τὸν μὲν Γοργώπαν
πάλιν ἀποπέμπει εἰς Αἴγιναν σὺν ταῖς δώδεκα ναυσίν, ἐπὶ
δὲ ταῖς ἄλλαις Νικόλοχον ἐπέστησε τὸν ἐπιστολέα. καὶ ὁ μὲν
Νικόλοχος βοηθῶν Ἀβυδηνοῖς ἔπλει ἐκεῖσε· παρατρεπόμενος
δὲ εἰς Τένεδον ἐδῄου τὴν χώραν, καὶ χρήματα λαβὼν ἀπέπλευ-
7 σεν εἰς Ἄβυδον. οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ἀθροισθέντες

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

εὔχοντο Ω″ 4 ἀξιόλογον BM″] ἀξιόπιστον CF ἀξιολογώτερον Dindorf] ἀξιολογώτατον Ω″ 5. 6 τριήρεις – ῥόδῳ (ῥόδω) exhib. CF] om. relicta lacuna BM″ 5 γοργόπαν mendose hic C, sed infra γοργώπα et γοργώπαν. γοργώπαν F αὐτοῦ] αὑτοῦ CF ἀπὸ Hertlein] ὑπὸ CF ἀπεκομίσαντο C] ἀπεκομίσατο F οἱ Ἀθηναῖοι interpolatori deberi arbitratur Kruse, defend. Grosser [Wochenschr. f. class. Philol. 1887 p. 1423] πάλιν αὖ F] αὖ πάλιν C ἐπ' αὐτὰς — ναύαρχον om. F pr. aut 1, add. manu vetusta in mg. 6 τοῦτο B] om. CFM″ ἀποπέμπει om. F_1 aut pr. δώδεκα B] δέκα CFM″ παρατρεπόμενος Ω″] παρατραπόμενος Cobet

ἀπὸ Σαμοθράκης τε καὶ Θάσου καὶ τῶν κατ' ἐκεῖνα χω-
ρίων ἐβοήθουν τοῖς Τενεδίοις. ὡς δ' ᾔσθοντο εἰς Ἄβυδον
καταπεπλευκότα τὸν Νικόλοχον, ὁρμώμενοι ἐκ Χερρονήσου
ἐπολιόρκουν αὐτὸν ἔχοντα ναῦς πέντε καὶ εἴκοσι δύο καὶ
τριάκοντα ταῖς μεθ' ἑαυτῶν. ὁ μέντοι Γοργώπας ἀποπλέων
ἐξ Ἐφέσου περιτυγχάνει Εὐνόμῳ· καὶ τότε μὲν κατέφυγεν
εἰς Αἴγιναν μικρὸν πρὸ ἡλίου δυσμῶν. ἐκβιβάσας δ' εὐθὺς
ἐδείπνιζε τοὺς στρατιώτας. ὁ δ' Εὔνομος ὀλίγον χρόνον 8
ὑπομείνας ἀπέπλει. νυκτὸς δ' ἐπιγενομένης, φῶς ἔχων, ὥσπερ
νομίζεται, ἀφηγεῖτο, ὅπως μὴ πλανῶνται αἱ ἑπόμεναι. ὁ δὲ
Γοργώπας ἐμβιβάσας εὐθὺς ἐπηκολούθει κατὰ τὸν λαμπτῆρα,
ὑπολειπόμενος, ὅπως μὴ φανερὸς εἴη μηδ' αἴσθησιν παρέχοι,
λίθων τε ψόφῳ τῶν κελευστῶν ἀντὶ φωνῆς χρωμένων καὶ
παραγωγῇ τῶν κωπῶν. ἐπεὶ δὲ ἦσαν αἱ τοῦ Εὐνόμου πρὸς 9
τῇ γῇ περὶ Ζωστῆρα τῆς Ἀττικῆς, ἐκέλευε τῇ σάλπιγγι ἐπι-
πλεῖν. τῷ δὲ Εὐνόμῳ ἐξ ἐνίων μὲν τῶν νεῶν ἄρτι ἐξέβαινον,
οἱ δὲ [καὶ] ἔτι ὡρμίζοντο, οἱ δὲ καὶ ἔτι κατέπλεον. ναυμαχίας
δὲ πρὸς τὴν σελήνην γενομένης, τέτταρας τριήρεις λαμβάνει ὁ
Γοργώπας, καὶ ἀναδησάμενος ᾤχετο ἄγων εἰς Αἴγιναν. αἱ δ'
ἄλλαι νῆες αἱ τῶν Ἀθηναίων εἰς τὸν Πειραιᾶ κατέφυγον.
Μετὰ δὲ ταῦτα Χαβρίας ἐξέπλει εἰς Κύπρον βοηθῶν 10
Εὐαγόρᾳ, πελταστάς τ' ἔχων ὀκτακοσίους καὶ δέκα τριήρεις,
προσλαβὼν δὲ καὶ Ἀθήνηθεν ἄλλας τε ναῦς καὶ ὁπλίτας·
αὐτὸς δὲ τῆς νυκτὸς ἀποβὰς εἰς τὴν Αἴγιναν πορρωτέρω τοῦ
Ἡρακλείου ἐν κοίλῳ χωρίῳ ἐνήδρευσεν, ἔχων τοὺς πελταστάς.
ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ, ὥσπερ ξυνέκειτο, ἧκον οἱ τῶν Ἀθηναίων

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

7. 8 καὶ τῶν — ἑπόμεναι exhib. CF] om. lacuna relicta BM″ 7 χωρίων Schneider] τὰ χωρία CF χερρονήσου C] χερροννήσου F 8 ἀφηγῆτο C 9 καὶ ante ἔτι ὡρμίζοντο del. Hartman ὁ ante γοργώπας exhibet B, om. CFM″ 10 βοηθῶν] om. cum lacuna BM (βοηθήσων V πρὸς συμμαχίαν D) τριήρεις. προσλαβὼν vulg. δὲ καὶ Ω″] delenda censet Simon I p. 13 ἀθήνηθεν om. cum lacuna BM″ αὐτὸς δὲ τῆς CF] om. cum lacuna BM″ αὐτὸς μὲν τῆς Schneider et sequentes omnes πορρωτέρω τοῦ] om. cum lacuna BM″ ἐν — ἡρακλείου om. C χωρίῳ ἐνήδρευσεν ἔχων F om. BM″ cum lacuna, item ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ et ἧκον οἱ τῶν ἀθηναίων et αὐτῶν ἡγουμένου om. cum lacunis BM″; harum lacunarum originem optime explicavit Simon stud. Xen. III (ξυνέκειτο BFM″)

ὁπλῖται, Δημαινέτου αὐτῶν ἡγουμένου, καὶ ἀνέβαινον τοῦ Ἡρακλείου ἐπέκεινα ὡς ἑκκαίδεκα σταδίους, ἔνθα ἡ Τριπυργία
11 καλεῖται. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Γοργώπας, ἐβοήθει μετά τε τῶν Αἰγινητῶν καὶ σὺν τοῖς τῶν νεῶν ἐπιβάταις καὶ Σπαρτιατῶν οἳ ἔτυχον αὐτόθι παρόντες ὀκτώ. καὶ ἀπὸ τῶν πληρωμάτων δὲ τῶν ἐκ τῶν νεῶν ἐκήρυξε βοηθεῖν ὅσοι ἐλεύθεροι εἶεν· ὥστ᾽ ἐβοήθουν καὶ τούτων πολλοί, ὅ τι ἐδύνατο ἕκαστος
12 ὅπλον ἔχων. ἐπεὶ δὲ παρήλλαξαν οἱ πρῶτοι τὴν ἐνέδραν, ἐξανίστανται οἱ περὶ τὸν Χαβρίαν, καὶ εὐθὺς ἠκόντιζον καὶ ἔβαλλον. ἐπῆσαν δὲ καὶ οἱ ἐκ τῶν νεῶν ἀποβεβηκότες ὁπλῖται. καὶ οἱ μὲν πρῶτοι, ἅτε οὐδενὸς ἀθρόου ὄντος, ταχὺ ἀπέθανον, ὧν ἦν Γοργώπας τε καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι· ἐπεὶ δὲ οὗτοι ἔπεσον, ἐτράπησαν δὴ καὶ οἱ ἄλλοι. καὶ ἀπέθανον Αἰγινητῶν μὲν ὡς πεντήκοντα καὶ ἑκατόν, ξένοι δὲ καὶ μέτοικοι καὶ ναῦται καταδεδραμηκότες οὐκ ἐλάττους διακοσίων.
13 ἐκ δὲ τούτου οἱ μὲν Ἀθηναῖοι, ὥσπερ ἐν εἰρήνῃ, ἔπλεον τὴν θάλατταν. οὐδὲ γὰρ τῷ Ἐτεονίκῳ ἤθελον οἱ ναῦται καίπερ ἀναγκάζοντι ἐμβάλλειν, ἐπεὶ μισθὸν οὐκ ἐδίδου.

Ἐκ δὲ τούτου οἱ Λακεδαιμόνιοι Τελευτίαν αὖ [ἐπὶ ταύτῃ] ἐκπέμπουσιν ἐπὶ ταύτας τὰς ναῦς ναύαρχον. ὡς δὲ εἶδον αὐτὸν ἥκοντα οἱ ναῦται, ὑπερήσθησαν. ὁ δ᾽ αὐτοὺς συγκα-

---

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

ἡ CFM″] ἐν B 11 καὶ σὺν CFM″] σὺν B 12 ἐπῆσαν] ἐπήεσαν (sine iota) Ω″ ἐκ τῶν νεῶν del. Hartman et ἀποβεβηκότες in ἀναβεβηκότες mutat ἐτράπησαν δὴ] ἐτράπησαν δὲ F et V

13 τὴν θάλατταν CF] τὴν cum lacuna B solum lacunam exhib. M″ ἤθελ B οἱ ναῦται CF] om. cum lacuna BM′ (ὑπακούειν V)

ἐπεὶ μισθὸν CF] om. BM″ cum lacuna λακεδαιμόνιοι CF] om. cum lacuna BM′; in V totus locus hunc in modum constitutus est: ἐκ δὲ τούτου οἱ μὲν λακεδαιμόνιοι εἰδότες καὶ πρότερον ὄντα ἄριστον τελευτίαν καὶ αὖ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πράξει ἁρμόδιον ἐκπέμπουσι ναύαρχον ὡς ἡγησόμενον τοῦ ἐν αἰγίνῃ ναυτικοῦ· τοῦτον ἰδόντες ἥκοντα πάντες οἱ ναῦται ὑπερήσθησαν. ὃ δ᾽ αὐτοὺς ἀσπασάμενος καὶ συγκαλέσας εἶπε τοιάδε ἐκπέμπουσιν Morus et Sauppe] ἐπὶ ταύτῃ ἐκπέμπουσιν (ἐκπέμπουσι BM″) Ω″ ἐν τάχει ἐκπέμπουσιν Grosser

ἐπὶ ταύτας τὰς ναῦς CF] om. cum lacuna B sine lacuna M″ ἐπὶ τὰς ταύτῃ ναῦς coni. Dindorf, ἐπὶ ταχυναύτῃ Simon, post ἐπὶ ταύτῃ lacunam statuit O. Riemann δὲ εἶδον αὐτὸν CF] om. BM′ cum lacuna ὁ δ᾽ F] ὃ δ᾽ C (et V) om. cum lacuna BM′

λέσας εἶπε τοιάδε· Ὦ ἄνδρες στρατιῶται, ἐγὼ χρήματα μὲν οὐκ 14
ἔχων ἥκω· ἐὰν μέντοι θεὸς ἐθέλῃ καὶ ὑμεῖς συμπροθυμῆσθε,
πειράσομαι τὰ ἐπιτήδεια ὑμῖν ὡς πλεῖστα πορίζειν. εὖ δ' ἴστε,
ἐγὼ ὅταν ὑμῶν ἄρχω, εὔχομαί τε οὐδὲν ἧττον ζῆν ὑμᾶς ἢ
καὶ ἐμαυτόν, τά τ' ἐπιτήδεια θαυμάσαιτε μὲν ἂν ἴσως, εἰ
φαίην βούλεσθαι ὑμᾶς μᾶλλον ἢ ἐμὲ ἔχειν· ἐγὼ δὲ νὴ τοὺς
θεοὺς δεξαίμην ἂν αὐτὸς μᾶλλον δύο ἡμέρας ἄσιτος ἢ ὑμᾶς
μίαν γενέσθαι· ᾗ γε μὴν θύρα ἡ ἐμὴ ἀνέῳκτο μὲν δήπου
καὶ πρόσθεν εἰσιέναι τῷ δεομένῳ τι ἐμοῦ, ἀνεῴξεται δὲ καὶ
νῦν. ὥστε ὅταν ὑμεῖς πλήρη ἔχητε τὰ ἐπιτήδεια, τότε καὶ 15
ἐμὲ ὄψεσθε ἀφθονώτερον διαιτώμενον· ἂν δὲ ἀνεχόμενόν με
ὁρᾶτε καὶ ψύχη καὶ θάλπη καὶ ἀγρυπνίαν, οἴεσθε καὶ ὑμεῖς
ταῦτα πάντα καρτερεῖν. οὐδὲν γὰρ ἐγὼ τούτων κελεύω ὑμᾶς
ποιεῖν ἵνα ἀνιᾶσθε, ἀλλ' ἵνα ἐκ τούτων ἀγαθόν τι λαμβάνητε.
καὶ ἡ πόλις δέ τοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες στρατιῶται, ἡ ἡμετέρα, 16
ἣ δοκεῖ εὐδαίμων εἶναι, εὖ ἴστε ὅτι τἀγαθὰ καὶ τὰ καλὰ
ἐκτήσατο οὐ ῥᾳθυμοῦσα, ἀλλὰ ἐθέλουσα καὶ πονεῖν καὶ κιν-
δυνεύειν, ὁπότε δέοι. καὶ ὑμεῖς οὖν ἦτε μὲν καὶ πρότερον,
ὡς ἐγὼ οἶδα, ἄνδρες ἀγαθοί· νῦν δὲ πειρᾶσθαι χρὴ ἔτι
ἀμείνους γίγνεσθαι, ἵν' ἡδέως μὲν ξυμπονῶμεν, ἡδέως δὲ
ξυνευδαιμονῶμεν. τί γὰρ ἥδιον ἢ μηδένα ἀνθρώπων κολα- 17
κεύειν μήτε Ἕλληνα μήτε βάρβαρον ἕνεκα μισθοῦ, ἀλλ' ἑαυτοῖς
ἱκανοὺς εἶναι τὰ ἐπιτήδεια πορίζεσθαι, καὶ ταῦτα ὅθενπερ
κάλλιστον; ἡ γάρ τοι ἐν πολέμῳ ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀφθονία

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

14 συμπροθυμῆσθε CM′] συμπροθυμεῖσθε BF (et V) πλεῖστα] πλεῖστον F εὔχομαί τε BFM″] εὔχομαι C τά τ' BM″] τά τε CF θαυμάσαιτε FM′] θαυμάσετε BC (et V) ἂν om. CF βούλεσθε B μὲν] μὴν B εἰσιέναι Ω″] ἀεὶ Cobet, sed vide Goodwin, moods etc. 203, item lectionem libris traditam tuetur Hartman conl. Aristoph. Ach. 127 ἀνεῴξεται (ἀνεώξ.) CFM (et V)] ἀνεώξετον B

15 ἔχητε BM″] ἔχεται CF ὄψεσθε καὶ ἐμὲ C ἂν] ἢν Ω″ οἴεσθε καὶ Ω″] οἴεσθε δεῖν καὶ Pluygers οἴεσθε κἂν Grosser, sed cf. IV 7, 4 οὐδὲν] οὐδὲ C ἐγὼ τούτων B] τούτων CFM″ κελεύω] κελεύων C ἐκ τούτων post ἀγαθόν τι pon. C 16 τοι ἔφη BM″] τοι C τι F ἣ M″] ἡ B ἢ C et fort. F τἀγαθὰ] τὰ ἀγαθὰ C

ἀμείνους DV] ἀμείνονας Ω (ξυμπονῶμεν Ω) (ξυνευδαιμον. Ω″ (ξυνευδαιμονιῶμεν V)) 17 ἀνθρώπων] ἄνθρωπον C ἑαυτοῖς] ἑαυτοὺς C superscr.

εὖ ἴστε ὅτι ἅμα τροφήν τε καὶ εὔκλειαν ἐν πᾶσιν ἀνθρώποις παρέχεται.

18 Ὁ μὲν ταῦτ' εἶπεν, οἱ δὲ πάντες ἀνεβόησαν παραγγέλλειν ὅ τι ἂν δέῃ, ὡς σφῶν ὑπηρετησόντων. ὁ δὲ τεθυμένος ἐτύγχανεν· εἶπε δέ· Ἄγετε, ὦ ἄνδρες, δειπνήσατε μὲν † ἅπερ καὶ ὣς ἐμέλλετε· προπαράσχεσθε δέ μοι μιᾶς ἡμέρας σῖτον. ἔπειτα δὲ ἥκετε ἐπὶ τὰς ναῦς αὐτίκα μάλα, ὅπως πλεύσωμεν
19 ἔνθα θεὸς ἐθέλει, ἐν καιρῷ ἀφιξόμενοι. ἐπειδὴ δὲ ἦλθον, ἐμβιβασάμενος αὐτοὺς εἰς τὰς ναῦς ἔπλει τῆς νυκτὸς εἰς τὸν λιμένα τῶν Ἀθηναίων, τοτὲ μὲν ἀναπαύων καὶ παραγγέλλων ἀποκοιμᾶσθαι, τοτὲ δὲ κώπαις προσκομιζόμενος. εἰ δέ τις ὑπολαμβάνει ὡς ἀφρόνως ἔπλει δώδεκα τριήρεις ἔχων ἐπὶ πολλὰς ναῦς κεκτημένους, ἐννοησάτω τὸν ἀναλογισμὸν αὐτοῦ.
20 ἐκεῖνος γὰρ ἐνόμισεν ἀμελέστερον μὲν ἔχειν τοὺς Ἀθηναίους περὶ τὸ ἐν τῷ λιμένι ναυτικὸν Γοργώπα ἀπολωλότος· εἰ δὲ καὶ εἶεν τριήρεις ὁρμοῦσαι, ἀσφαλέστερον ἡγήσατο ἐπ' εἴκοσι ναῦς Ἀθήνησιν οὔσας πλεῦσαι ἢ ἄλλοθι δέκα. τῶν μὲν γὰρ ἔξω ᾔδει ὅτι κατὰ ναῦν ἔμελλον οἱ ναῦται σκηνήσειν, τῶν δὲ Ἀθήνησιν ἐγίγνωσκεν ὅτι οἱ μὲν τριήραρχοι οἴκοι καθευ-
21 δήσοιεν, οἱ δὲ ναῦται ἄλλος ἄλλῃ σκηνήσοιεν. ἔπλει μὲν δὴ ταῦτα διανοηθείς· ἐπειδὴ δὲ ἀπεῖχε πέντε ἢ ἓξ στάδια τοῦ λιμένος, ἡσυχίαν εἶχε καὶ ἀνέπαυεν. ὡς δὲ ἡμέρα ὑπέφαινεν,

---

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

18 ταῦτ' BFM″] ταῦτα C εἶπε B δέοι C ἅπερ καὶ ὣς Stephanus et Sauppe] ἅπερ καὶ ὡς Ω″ ὥσπερ καὶ Dindorf, rectius Hartman haec scribere videtur anal. Xenoph. p. 365: Verba ὥσπερ καὶ [lege ἅπερ καὶ ὣς] ἐμέλλετε et προπαράσχεσθε δέ μοι certo certius corrupta sunt; nulla enim sententia huic loco accommodata ex iis extorqueri potest. Eorum loco haec fere sententia requiritur: 'cibi capite quantum lubet, etiam si non plus quam unius diei frumentum supersit.' Consilium enim ceperat Teleutias, quo magna frumenti copia sibi potiturus videbatur, seque in eo exequendo prospero usurum successu satis certo confidebat. προπαράσχετε CF προπαρασκευάσασθε Voigtländer ἐθέλει FM′] ἐθέλῃ B (et V) ἐθέλοι C
19 αὐτοὺς B] om. CFM″ τῆς νυκτὸς B] νυκτὸς CFM″ τοτὲ . . . τοτὲ] τό τε . . . τό τε B προσκομιζόμενος Ω″] προκομιζόμενος (= provehens) Madvig ὑπολαμβάνει] ὑπολαμβάνοι M 20 ἀθήνησιν . . . ἀθήνησιν M 21 δὴ B] om. CFM″ ἐπειδὴ BM″] ἐπεὶ CF ἀνέπαυεν CFM″] ἀνέπαυσεν B ὑπέφαινεν] ἐπέφαινεν F

ἡγεῖτο· οἱ δὲ ἐπηκολούθουν. καὶ καταδύειν μὲν οὐδὲν εἴα στρογγύλον πλοῖον οὐδὲ λυμαίνεσθαι ταῖς ἑαυτῶν ναυσίν· εἰ δέ που τριήρη ἴδοιεν ὁρμοῦσαν, ταύτην πειρᾶσθαι ἄπλουν ποιεῖν, τὰ δὲ φορτηγικὰ πλοῖα καὶ γέμοντα ἀναδουμένους ἄγειν ἔξω, ἐκ δὲ τῶν μειζόνων ἐμβαίνοντας ὅπου δύναιντο τοὺς ἀνθρώπους λαμβάνειν. ἦσαν δέ τινες οἳ καὶ ἐκπηδήσαντες εἰς τὸ Δεῖγμα ἐμπόρους τέ τινας καὶ ναυκλήρους συναρπάσαντες εἰς τὰς ναῦς εἰσήνεγκαν. ὁ μὲν δὴ ταῦτα ἐπεποιήκει. 22
τῶν δὲ Ἀθηναίων οἱ μὲν αἰσθόμενοι ἔνδοθεν ἔθεον ἔξω, σκεψόμενοι τίς ἡ κραυγή, οἱ δὲ ἔξωθεν οἴκαδε ἐπὶ τὰ ὅπλα, οἱ δὲ καὶ εἰς ἄστυ ἀγγελοῦντες. πάντες δ' Ἀθηναῖοι τότε ἐβοήθησαν καὶ ὁπλῖται καὶ ἱππεῖς, ὡς τοῦ Πειραιῶς ἑαλωκότος. ὁ δὲ τὰ μὲν πλοῖα ἀπέστειλεν εἰς Αἴγιναν, καὶ τῶν τριήρων 23
τρεῖς ἢ τέτταρας συναπαγαγεῖν ἐκέλευσε, ταῖς δὲ ἄλλαις παραπλέων παρὰ τὴν Ἀττικήν, ἅτε ἐκ τοῦ λιμένος πλέων, πολλὰ καὶ ἁλιευτικὰ ἔλαβε καὶ πορθμεῖα ἀνθρώπων μεστά, καταπλέοντα ἀπὸ νήσων. ἐπὶ δὲ Σούνιον ἐλθὼν καὶ ὁλκάδας γεμούσας τὰς μέν τινας σίτου, τὰς δὲ καὶ ἐμπολῆς, ἔλαβε. ταῦτα δὲ ποιήσας ἀπέπλευσεν εἰς Αἴγιναν. καὶ ἀποδόμενος 24
τὰ λάφυρα μηνὸς μισθὸν προέδωκε τοῖς στρατιώταις. καὶ τὸ λοιπὸν δὲ περιπλέων ἐλάμβανεν ὅ τι ἐδύνατο. καὶ ταῦτα ποιῶν πλήρεις τε τὰς ναῦς ἔτρεφε καὶ τοὺς στρατιώτας εἶχεν ἡδέως καὶ ταχέως ὑπηρετοῦντας.

Ὁ δὲ Ἀνταλκίδας κατέβη μὲν μετὰ Τιριβάζου διαπε- 25
πραγμένος συμμαχεῖν βασιλέα, εἰ μὴ ἐθέλοιεν Ἀθηναῖοι καὶ οἱ σύμμαχοι χρῆσθαι τῇ εἰρήνῃ ᾗ αὐτὸς ἔλεγεν. ὡς δ' ἤκουσε Νικόλοχον σὺν ταῖς ναυσὶ πολιορκεῖσθαι ἐν Ἀβύδῳ ὑπὸ Ἰφι-

---

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

δὲ ἐπηκολ.] δ' ἐπηκολ. C οὐδὲν BM''] οὐκ CF τριήρη ἴδοιεν] τριήρει ἴδοι C ἄπλουν M''] ἅπλουν B ἔκπλουν CF φορτηγικὰ BCF et DV] φορτηγὰ M prob. Cobet ἐκ Morus] εἰς Ω'' (etiam Paris. A ἐς, non ἐκ) 22 ταῦτα B (et V)] ταῦτ' FM' τοιαῦτα C σκεψόμενοι Stephanus] σκεπτόμενοι Ω'' εἰς] ἐς D ἐβοήθησαν τότε C 23 τὰ πλοῖα μὲν C τριηρῶν B συναπαγαγεῖν] ἀπαγεῖν (sic) C τινας] τινος B 24 ἐλάμβανον C (ἐδύνατο, non ἠδ., Ω'') 25 συμμαχεῖν CF (et D pr.)] σύμμαχον BM (et D corr. V) quod vix tolerandum videtur νικόλοχον BM'] νικόλοχος CF_1, in V extat νι cum lacuna septem litterarum

*κράτους καὶ Διοτίμου, πεζῇ ᾤχετο εἰς Ἄβυδον. ἐκεῖθεν δὲ
λαβὼν τὸ ναυτικὸν νυκτὸς ἀνήγετο, διασπείρας λόγον ὡς
μεταπεμπομένων τῶν Καλχηδονίων· ὁρμισάμενος δὲ ἐν Περ-
26 κώτῃ ἡσυχίαν εἶχεν. αἰσθόμενοι δὲ οἱ περὶ Δημαίνετον καὶ
Διονύσιον καὶ Λεόντιχον καὶ Φανίαν ἐδίωκον αὐτὸν τὴν ἐπὶ
Προκοννήσου· ὁ δ', ἐπεὶ ἐκεῖνοι παρέπλευσαν, ὑποστρέψας εἰς
Ἄβυδον ἀφίκετο· ἠκηκόει γὰρ ὅτι προσπλέοι Πολύξενος ἄγων
τὰς ἀπὸ Συρακουσῶν καὶ Ἰταλίας ναῦς εἴκοσιν ὅπως ἀναλάβοι
καὶ ταύτας. ἐκ δὲ τούτου Θρασύβουλος ὁ Κολλυτεὺς ἔχων
ναῦς ὀκτὼ ἔπλει ἀπὸ Θρᾴκης, βουλόμενος ταῖς ἄλλαις Ἀττι-
27 καῖς ναυσὶ συμμεῖξαι. ὁ δὲ Ἀνταλκίδας, ἐπεὶ αὐτῷ οἱ σκοποὶ
ἐσήμηναν ὅτι προσπλέοιεν τριήρεις ὀκτώ, ἐμβιβάσας τοὺς ναύτας
εἰς δώδεκα ναῦς τὰς ἄριστα πλεούσας, καὶ προσπληρώσασθαι
κελεύσας, εἴ τις ἐνεδεῖτο, ἐκ τῶν καταλειπομένων, ἐνήδρευεν
ὡς ἐδύνατο ἀφανέστατα. ἐπεὶ δὲ παρέπλεον, ἐδίωκεν· οἱ δὲ
ἰδόντες ἔφευγον. τὰς μὲν οὖν βραδύτατα πλεούσας ταῖς ἄριστα
πλεούσαις ταχὺ κατειλήφει· παραγγείλας δὲ τοῖς πρωτόπλοις
τῶν μεθ' ἑαυτοῦ μὴ ἐμβαλεῖν ταῖς ὑστάταις, ἐδίωκε τὰς
προεχούσας. ἐπεὶ δὲ ταύτας ἔλαβεν, ἰδόντες οἱ ὕστεροι ἁλι-
σκομένους σφῶν αὐτῶν τοὺς πρόπλους ὑπ' ἀθυμίας καὶ πρὸς
28 τῶν βραδυτέρων ἡλίσκοντο· ὥσθ' ἥλωσαν ἅπασαι. ἐπεὶ δ'
ἦλθον αὐτῷ αἵ τε ἐκ Συρακουσῶν νῆες εἴκοσιν, ἦλθον δὲ
καὶ αἱ ἀπὸ Ἰωνίας, ὅσης ἐγκρατὴς ἦν Τιρίβαζος, συνεπληρώ-
θησαν δὲ καὶ ἐκ τῆς Ἀριοβαρζάνους, καὶ γὰρ ἦν ξένος ἐκ*

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

Καλχ.] *χαλκ.* Ω'' *περκώτη* B *περκώπη* (*περκώπῃ*) CFM'' 26 *δειμαίνετον* C (et D) *Φανίαν* Stephanus] *φαινίαν* Ω'' *προικονήσου* C pr. *προικοννήσου* cett.'' *προσπλέει* CF pr. *συρακουσῶν* BM] *συρρακουσῶν* C et DV *συρακουσίων* F *κολλυτεὺς* M] *κολλυτεύς* B *κοταλυτεὺς* C *κο τεὺς* F *συμμεῖξαι*] *συμμῖξαι* B *συμμίξαι* cett.'' 27 *ἐσήμηναν* BCM''] *ἐσήμαινον* F *ἐνήδρευεν* BM et V] *ἐνήδρευσεν* CF (et D) *ἐδύνατο*] *ἤδη ἐδύνατο* C *ταχὺ* Dindorf] *ταχύτατα* Ω'' *κατηλείφει* F pr. *κατηλήφει* C *ἑαυτοῦ* CFM''] *αὐτοῦ* B *ἔλαβε* B *πρόπλους*] *προπόλους* B *ὑπ' ἀθυμίας αὐτῶν καὶ βραδυτῆτος* Liebhold *καὶ πρὸς* Cobet] *καὶ* Ω'' *καὶ ὑπὸ* Breitenbach *κἀκ* Jacobs *ἡλίσκοντο*, ut alibi, B 28 *συρρακουσῶν* C *ὅσης*] *ὅσῃ* C *τηρίβαζος* C (et DV)

παλαιοῦ τῷ Ἀριοβαρζάνει, ὁ δὲ Φαρνάβαζος ἤδη ἀνακεκλη-
μένος ᾤχετο ἄνω, ὅτε δὴ καὶ ἔγημε τὴν βασιλέως θυγατέρα·
ὁ δὲ Ἀνταλκίδας γενομέναις ταῖς πάσαις ναυσὶ πλέοσιν ἢ
ὀγδοήκοντα ἐκράτει τῆς θαλάττης· ὥστε καὶ τὰς ἐκ τοῦ Πόντου
ναῦς Ἀθήναζε μὲν ἐκώλυε καταπλεῖν, εἰς δὲ τοὺς ἑαυτῶν
συμμάχους κατῆγεν. οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι, ὁρῶντες μὲν πολλὰς 29
τὰς πολεμίας ναῦς, φοβούμενοι δὲ μὴ ὡς πρότερον καταπο-
λεμηθείησαν, συμμάχου Λακεδαιμονίοις βασιλέως γεγενημένου,
πολιορκούμενοι δὲ ἐκ τῆς Αἰγίνης ὑπὸ τῶν λῃστῶν, διὰ ταῦτα
μὲν ἰσχυρῶς ἐπεθύμουν τῆς εἰρήνης. οἱ δ' αὖ Λακεδαιμόνιοι,
φρουροῦντες μόρᾳ μὲν ἐν Λεχαίῳ, μόρᾳ δ' ἐν Ὀρχομενῷ,
φυλάττοντες δὲ τὰς πόλεις, αἷς μὲν ἐπίστευον, μὴ ἀπόλοιντο,
αἷς δὲ ἠπίστουν, μὴ ἀποσταῖεν, πράγματα δ' ἔχοντες καὶ
παρέχοντες περὶ τὴν Κόρινθον, χαλεπῶς ἔφερον τῷ πολέμῳ.
οἵ γε μὴν Ἀργεῖοι, εἰδότες φρουράν τε πεφασμένην ἐφ'
ἑαυτοὺς καὶ γιγνώσκοντες ὅτι ἡ τῶν μηνῶν ὑποφορὰ οὐδὲν
ἔτι σφᾶς ὠφελήσει, καὶ οὗτοι εἰς τὴν εἰρήνην πρόθυμοι ἦσαν.
ὥστ' ἐπεὶ παρήγγειλεν ὁ Τιρίβαζος παρεῖναι τοὺς βουλομέ- 30
νους ὑπακοῦσαι ἣν βασιλεὺς εἰρήνην καταπέμποι, ταχέως
πάντες παρεγένοντο. ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, ἐπιδείξας ὁ Τιρί-
βαζος τὰ βασιλέως σημεῖα ἀνεγίγνωσκε τὰ γεγραμμένα. εἶχε
δὲ ὧδε.

Ἀρταξέρξης βασιλεὺς νομίζει δίκαιον τὰς μὲν ἐν τῇ Ἀσίᾳ 31
πόλεις ἑαυτοῦ εἶναι καὶ τῶν νήσων Κλαζομενὰς καὶ Κύπρον,
τὰς δὲ ἄλλας Ἑλληνίδας πόλεις καὶ μικρὰς καὶ μεγάλας
αὐτονόμους ἀφεῖναι πλὴν Λήμνου καὶ Ἴμβρου καὶ Σκύρου·
ταύτας δὲ ὥσπερ τὸ ἀρχαῖον εἶναι Ἀθηναίων. ὁπότεροι δὲ
ταύτην τὴν εἰρήνην μὴ δέχονται, τούτοις ἐγὼ πολεμήσω μετὰ

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

ἀνακεκλημένος BF_2M''] om. F_1 ἅμα κεκλιμένος C ἄνω BM″] ἄγων CF ὁ δὲ] ὁ δὴ Leonclavius πλέοσιν cf. Meisterhans 68] πλείοσιν Ω″ τῆς] πάσης τῆς C 29 βασιλέως] om. F_1 τῶν λῃστῶν (ληστ.) BM (et V)] ληστῶν CF μὲν l. Ω] l. D Sauppe δὴ l. Grosser παρέχοντες τοῖς περὶ Dindorf γινώσκοντες C et V 30 τηρίβαζος C utrobique κατὰ πέμπει C ἀνεγίνωσκε Ω″ ᾧδε M 31 ἀφεῖναι] εἶναι F pr. σκύρου] σκείρου C

τῶν ταὐτὰ βουλομένων καὶ πεζῇ καὶ κατὰ θάλατταν καὶ ναυσὶ καὶ χρήμασιν.

32 Ἀκούοντες οὖν ταῦτα οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων πρέσβεις, ἀπήγγελλον ἐπὶ τὰς ἑαυτῶν ἕκαστοι πόλεις. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἅπαντες ὤμνυσαν ἐμπεδώσειν ταῦτα, οἱ δὲ Θηβαῖοι ἠξίουν ὑπὲρ πάντων Βοιωτῶν ὀμνύναι. ὁ δὲ Ἀγησίλαος οὐκ ἔφη δέξασθαι τοὺς ὅρκους, ἐὰν μὴ ὀμνύωσιν, ὥσπερ τὰ βασιλέως γράμματα ἔλεγεν, αὐτονόμους εἶναι καὶ μικρὰν καὶ μεγάλην πόλιν. οἱ δὲ τῶν Θηβαίων πρέσβεις ἔλεγον ὅτι οὐκ ἐπεσταλμένα σφίσι ταῦτ' εἴη. Ἴτε νυν, ἔφη ὁ Ἀγησίλαος, καὶ ἐρωτᾶτε· ἀπαγγέλλετε δ' αὐτοῖς καὶ ταῦτα, ὅτι εἰ μὴ ποιήσουσι

33 ταῦτα, ἔκσπονδοι ἔσονται. οἱ μὲν δὴ ᾤχοντο. ὁ δ' Ἀγησίλαος διὰ τὴν πρὸς Θηβαίους ἔχθραν οὐκ ἔμελλεν, ἀλλὰ πείσας τοὺς ἐφόρους εὐθὺς ἐθύετο. ἐπειδὴ δὲ ἐγένετο τὰ διαβατήρια, ἀφικόμενος εἰς τὴν Τεγέαν διέπεμπε τῶν μὲν ἱππέων κατὰ τοὺς περιοίκους ἐπισπεύσοντας, διέπεμπε δὲ καὶ ξεναγοὺς εἰς τὰς πόλεις. πρὶν δὲ αὐτὸν ὁρμηθῆναι ἐκ Τεγέας, παρῆσαν οἱ Θηβαῖοι λέγοντες ὅτι ἀφιᾶσι τὰς πόλεις αὐτονόμους. καὶ οὕτω Λακεδαιμόνιοι μὲν οἴκαδε ἀπῆλθον, Θηβαῖοι δ' εἰς τὰς σπονδὰς εἰσελθεῖν ἠναγκάσθησαν, αὐτονόμους ἀφέντες τὰς

34 Βοιωτίας πόλεις. οἱ δ' αὖ Κορίνθιοι οὐκ ἐξέπεμπον τὴν τῶν Ἀργείων φρουράν. ἀλλ' ὁ Ἀγησίλαος καὶ τούτοις προεῖπε, τοῖς μέν, εἰ μὴ ἐκπέμψοιεν τοὺς Ἀργείους, τοῖς δέ, εἰ μὴ ἀπίοιεν ἐκ τῆς Κορίνθου, ὅτι πόλεμον ἐξοίσει πρὸς αὐτούς. ἐπεὶ δὲ φοβηθέντων ἀμφοτέρων ἐξῆλθον οἱ Ἀργεῖοι καὶ αὐτὴ ἐφ' ἑαυτῆς ἡ τῶν Κορινθίων πόλις ἐγένετο, οἱ μὲν σφαγεῖς

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ταὐτὰ Dindorf] ταῦτα Ω'' 32 ἅπαντες BM''] πάντες CF δέξασθαι Ω et V] δέξεσθαι D, illud tuentur Breitenbach et Geist ὀμνύωσιν] ὀμνῶσιν F_1 ὀμνῶσιν C ὀμνύωσιν F_2 εἶναι Ω''] ἔσεσθαι Cobet et Sauppe, hic sic scriptum esse in D opinans ἐπεσταλμένον B ταῦτ' B] ταῦτα CFM'' νυν Dorville] νῦν Ω'' ποιήσουσι ταῦτα] ταῦτα ποιήσοιεν C 33 τέγεαν Ω'' Τεγέαν editores τῶν μὲν Ω''] μὲν τῶν Cobet, illud defend. C. P. Schulze κατὰ τοὺς] καὶ τοὺς F pr. et Leonclavius τεγέας CFM''] ταγέας B εἰσελθεῖν] ἐλθεῖν C τὰς] τῆς B βοιωτείας M' Βοιωτίδας W. Dindorf 34 πρὸς BFM''] ἐπ' C ἑαυτῆς CF (et D)] αὐτῆς BM (et V) τῶν Κορινθίων ἡ πόλις C

καὶ οἱ μεταίτιοι τοῦ ἔργου αὐτοὶ γνόντες ἀπῆλθον ἐκ τῆς
Κορίνθου· οἱ δ' ἄλλοι πολῖται ἄκοντες κατεδέχοντο τοὺς
πρόσθεν φεύγοντας.

Ἐπεὶ δὲ ταῦτ' ἐπράχθη καὶ ὠμωμόκεσαν αἱ πόλεις ἐμμε- 35
νεῖν ἐν τῇ εἰρήνῃ ἣν κατέπεμψε βασιλεύς, ἐκ τούτου διελύθη
μὲν τὰ πεζικά, διελύθη δὲ καὶ τὰ ναυτικὰ στρατεύματα. Λακε-
δαιμονίοις μὲν δὴ καὶ Ἀθηναίοις καὶ τοῖς συμμάχοις οὕτω
μετὰ τὸν ὕστερον πόλεμον τῆς καθαιρέσεως τῶν Ἀθήνησι
τειχῶν αὕτη πρώτη εἰρήνη ἐγένετο. ἐν δὲ τῷ πολέμῳ μᾶλλον 36
ἀντιρρόπως τοῖς ἐναντίοις πράττοντες οἱ Λακεδαιμόνιοι πολὺ
ἐπικυδέστεροι ἐγένοντο ἐκ τῆς ἐπ' Ἀνταλκίδου εἰρήνης καλου-
μένης. προστάται γὰρ γενόμενοι τῆς ὑπὸ βασιλέως κατα-
πεμφθείσης εἰρήνης καὶ τὴν αὐτονομίαν ταῖς πόλεσι πράτ-
τοντες, προσέλαβον μὲν σύμμαχον Κόρινθον, αὐτονόμους δὲ
ἀπὸ τῶν Θηβαίων τὰς Βοιωτίδας πόλεις ἐποίησαν, οὗπερ
πάλαι ἐπεθύμουν, ἔπαυσαν δὲ καὶ Ἀργείους Κόρινθον σφε-
τεριζομένους, φρουρὰν φήναντες ἐπ' αὐτούς, εἰ μὴ ἐξίοιεν ἐκ
Κορίνθου.

Τούτων δὲ προκεχωρηκότων ὡς ἐβούλοντο, ἔδοξεν αὐτοῖς, II 1.
ὅσοι ἐν τῷ πολέμῳ τῶν συμμάχων ἐπέκειντο καὶ τοῖς πολε-
μίοις εὐμενέστεροι ἦσαν ἢ τῇ Λακεδαίμονι, τούτους κολάσαι
καὶ κατασκευάσαι ὡς μὴ δύναιντο ἀπιστεῖν. πρῶτον μὲν οὖν
πέμψαντες πρὸς τοὺς Μαντινέας ἐκέλευσαν αὐτοὺς τὸ τεῖχος
περιαιρεῖν, λέγοντες ὅτι οὐκ ἂν πιστεύσειαν ἄλλως αὐτοῖς μὴ
σὺν τοῖς πολεμίοις γενέσθαι. αἰσθάνεσθαι γὰρ ἔφασαν καὶ 2

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ἄκοντες Grosser] ἑκόντες Ω'' del. Laves κατεδέχοντο] ἐδέχοντο F

35 ὠμωμόκεσαν BM] ὠμομόκεσαν CF ἐμμενεῖν Stephanus] ἐμμένειν Ω'' ἐν τῇ B τῇ cett.'' διελύθη μὲν τὰ πεζικὰ BFM'] διελύθημεν τὰ μὲν πεζικὰ C διελύθη μὲν τὰ πεζὰ V οὕτω μετὰ] οὕτω ἡ μετὰ B οὕτως ἡ μετὰ CF corr. M'' οὕτως ἁ μετὰ F pr. ut vid.

(ἀθήνῃσι M) 36 πολὺ] πολλοὶ CF_1 ἀντιαλκίδου B γενόμενοι CF et V] γινόμενοι BM' καταπεμφεισης F ἔπαυσαν — Κορίνθου a sciolo addita esse dicit Hartman φρουρὰν — Κορ. del. Laves defend. Grosser καὶ ἀργείους] ἀργ. καὶ F

II. 1 ἐπέκειντο Schneider] ἐνέκειντο Ω'', utrumque displicet Hartmano anal. Xenoph. p. 367 sq., sed idem nescit quid melius proponat

πέμψαντες] πέμψαντας B πρὸς B] ὡς CFM'', cf. V 4, 19 ὡς pro εἰς in V

*ὡς σῖτον ἐξέπεμπον τοῖς Ἀργείοις σφῶν αὐτοῖς πολεμούντων,
καὶ ὡς ἔστι μὲν ὅτε οὐδὲ συστρατεύοιεν ἐκεχειρίαν προφασι-
ζόμενοι, ὁπότε δὲ καὶ ἀκολουθοῖεν, ὡς κακῶς συστρατεύοιεν.
ἔτι δὲ γιγνώσκειν ἔφασαν φθονοῦντας μὲν αὐτούς, εἴ τι
σφίσιν ἀγαθὸν γίγνοιτο, ἐφηδομένους δ', εἴ τις συμφορὰ
προσπίπτοι. ἐλέγοντο δὲ καὶ αἱ σπονδαὶ ἐξεληλυθέναι τοῖς
Μαντινεῦσι τούτῳ τῷ ἔτει αἱ μετὰ τὴν ἐν Μαντινείᾳ μάχην
3 τριακονταετεῖς γενόμεναι. ἐπεὶ δ' οὐκ ἤθελον καθαιρεῖν τὰ
τείχη, φρουρὰν φαίνουσιν ἐπ' αὐτούς. Ἀγησίλαος μὲν οὖν
ἐδεήθη τῆς πόλεως ἀφεῖναι ἑαυτὸν ταύτης τῆς στρατηγίας,
λέγων ὅτι τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἡ τῶν Μαντινέων πόλις πολλὰ
ὑπηρετήκοι ἐν τοῖς πρὸς Μεσσήνην πολέμοις· Ἀγησίπολις δὲ
ἐξήγαγε τὴν φρουρὰν καὶ μάλα Παυσανίου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
φιλικῶς ἔχοντος πρὸς τοὺς ἐν Μαντινείᾳ τοῦ δήμου προστά-
4 τας. ὡς δὲ ἐνέβαλε, πρῶτον μὲν τὴν γῆν ἐδῄου. ἐπεὶ δὲ
οὐδ' οὕτω καθῄρουν τὰ τείχη, τάφρον ὤρυττε κύκλῳ περὶ
τὴν πόλιν, τοῖς μὲν ἡμίσεσι τῶν στρατιωτῶν προκαθημένοις
σὺν τοῖς ὅπλοις τῶν ταφρευόντων, τοῖς δ' ἡμίσεσιν ἐργαζο-
μένοις. ἐπεὶ δὲ ἐξείργαστο ἡ τάφρος, ἀσφαλῶς ἤδη κύκλῳ
τεῖχος περὶ τὴν πόλιν ᾠκοδόμησεν. αἰσθόμενος δὲ ὅτι ὁ σῖτος
ἐν τῇ πόλει πολὺς ἐνείη, εὐετηρίας γενομένης τῷ πρόσθεν
ἔτει, καὶ νομίσας χαλεπὸν ἔσεσθαι, εἰ δεήσει πολὺν χρόνον
τρύχειν στρατείαις τήν τε πόλιν καὶ τοὺς συμμάχους, ἀπέχωσε
τὸν ῥέοντα ποταμὸν διὰ τῆς πόλεως μάλ' ὄντα εὐμεγέθη.
5 ἐμφραχθείσης δὲ τῆς ἀπορροίας ἤρετο τὸ ὕδωρ ὑπέρ τε τῶν
ὑπὸ ταῖς οἰκίαις καὶ ὑπὲρ τῶν ὑπὸ τῷ τείχει θεμελίων. βρεχο-*

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

2 *ἐκεχειρίαν — συστρατεύοιεν* om. F_1 *ἐκεχειρίαν* $CF_{(2)}M$, recte B (et DV) *κα[κ]ῶς* $F_{(2)}$ *γιγνώσκειν*] *γινώσκειν* C *τριακοντεὶς* F 3 *δ'* BFM″] *δὲ* C *καθαιρεῖν*] *καθελεῖν* C_1 et V *καθερεῖν* C_2 *ἐπ' αὐτοὺς*] *ἐπ' αὐτοῖς* B pr. ut vid. *αὐτοῦ*] *αὑτοῦ* multi editores *ἡ τῶν μαντινέων πόλις* post *πολλὰ ὑπ.* pon. C *πολλοὺς* B *ὑπηρετήκοι* BCF corr.] *ὑπηρετήκει* F pr. M (et V) *μεσσήνην* M′] *μεσήνην* BCF et V *αὐτοῦ*] om. C 4 *ἐνέβαλε* M″] *ἐνέβαλλε* BCF *προσκαθημένοις* Ω″ emend. Budaeus *σὺν*] *ἐν* B pr. *τεῖχος*] om. CF *ἐνείη*] *εἶεν* C *δεήσει* BFM″] *δεήσοι* C *στρατείαις* Stephanus] *στρατιαῖς* Ω″ *μάλ'* BM″] *μάλλ'* CF 5 *οἰκείαις* C

*μένων δὲ τῶν κάτω πλίνθων καὶ προδιδουσῶν τὰς ἄνω, τὸ
μὲν πρῶτον ἐρρήγνυτο τὸ τεῖχος, ἔπειτα δὲ καὶ ἐκλίνετο. οἱ
δὲ χρόνον μέν τινα ξύλα ἀντήρειδον καὶ ἐμηχανῶντο ὡς μὴ
πίπτοι ὁ πύργος· ἐπεὶ δὲ ἡττῶντο τοῦ ὕδατος, δείσαντες μὴ
πεσόντος πη τοῦ κύκλῳ τείχους δοριάλωτοι γένοιντο, ὡμολό-
γουν περιαιρήσειν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἔφασαν σπείσε-
σθαι, εἰ μὴ καὶ διοικιοῖντο κατὰ κώμας. οἱ δ' αὖ νομίσαντες
ἀνάγκην εἶναι, συνέφασαν καὶ ταῦτα ποιήσειν. οἰομένων δὲ* 6
*ἀποθανεῖσθαι τῶν ἀργολιζόντων καὶ τῶν τοῦ δήμου προστα-
τῶν, διεπράξατο ὁ πατὴρ παρὰ τοῦ Ἀγησιπόλιδος ἀσφάλειαν
αὐτοῖς γενέσθαι ἀπαλλαττομένοις ἐκ τῆς πόλεως, ἑξήκοντα
οὖσι. καὶ ἀμφοτέρωθεν μὲν τῆς ὁδοῦ ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν
πυλῶν ἔχοντες τὰ δόρατα οἱ Λακεδαιμόνιοι ἕστασαν, θεώμενοι
τοὺς ἐξιόντας. καὶ μισοῦντες αὐτοὺς ὅμως ἀπείχοντο αὐτῶν
ῥᾷον ἢ οἱ βέλτιστοι τῶν Μαντινέων. καὶ τοῦτο μὲν εἰρήσθω
μέγα τεκμήριον πειθαρχίας. ἐκ δὲ τούτου καθηρέθη μὲν τὸ* 7
*τεῖχος, διῳκίσθη δ' ἡ Μαντίνεια τετραχῇ, καθάπερ τὸ ἀρχαῖον
ᾤκουν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἤχθοντο, ὅτι τὰς μὲν ὑπαρχούσας
οἰκίας ἔδει καθαιρεῖν, ἄλλας δὲ οἰκοδομεῖν· ἐπεὶ δὲ οἱ ἔχοντες
τὰς οὐσίας ἐγγύτερον μὲν ᾤκουν τῶν χωρίων ὄντων αὐτοῖς
περὶ τὰς κώμας, ἀριστοκρατίᾳ δ' ἐχρῶντο, ἀπηλλαγμένοι δ'
ἦσαν τῶν βαρέων δημαγωγῶν, ἥδοντο τοῖς πεπραγμένοις.
καὶ ἔπεμπον μὲν αὐτοῖς οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐ καθ' ἕν, ἀλλὰ
κατὰ κώμην ἑκάστην ξεναγόν. συνεστρατεύοντο δ' ἐκ τῶν
κωμῶν πολὺ προθυμότερον ἢ ὅτε ἐδημοκρατοῦντο. καὶ τὰ
μὲν δὴ περὶ Μαντινείας οὕτω διεπέπρακτο, σοφωτέρων γενο-
μένων ταύτῃ γε τῶν ἀνθρώπων τὸ μὴ διὰ τειχῶν ποταμὸν
ποιεῖσθαι.*

Ω'' = BCFM et DV, *Ω'* = BCFM et D, *Ω* = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

πύργος BM''] *πῦργος* CF   *πη* (*πῇ*) CFM' *ποι* B pr. (et V) *τοῦ κύκλῳ* (*κύκλω*) *τείχους* CFM''] *τοῦ κύκλου* B *τοῦ τείχους* Kruse

δοριάλωτοι FM'] *δυρυάλωτοι* B (et V) *δωρυάλωτοι* C   *σπείσεσθαι* FM et V] *πείσεσθαι* BC   *διοικοῖντο* *Ω''* emend. Cobet   6 *ἀργ////λο-γιζόντων* F p. ras. *ἀργυρολογιζόντων* *Ω''* emend. Stephanus   *ἕστασαν* V pr.] *ἔστασαν* *Ω'*   7 (*τετραχῆ* *Ω''*)   *οὐ καθ' ἓν* *Ω''*, quod voluit Morus] *οὐ καθ' ἕνα* vulg., *οὐκέθ' ἕνα* Tillmanns *οὐχ ἕνα* Portus *κώμην* BM''] *γνώμην* CF_1 *ώμην* (sic) F_2 *καὶ τὰ*] *κατὰ* B   *τὸ* BF pr. et V] *τῶ* cett.' F corr. ead. manu

8 *Οἱ δ' ἐκ Φλειοῦντος φεύγοντες αἰσθανόμενοι τοὺς Λακε-*
δαιμονίους ἐπισκοποῦντας τῶν συμμάχων ὁποῖοί τινες ἕκαστοι
ἐν τῷ πολέμῳ αὐτοῖς ἐγεγένηντο, καιρὸν ἡγησάμενοι, ἐπορεύ-
θησαν εἰς Λακεδαίμονα καὶ ἐδίδασκον ὡς ἕως μὲν σφεῖς οἴκοι
ἦσαν, ἐδέχετό τε ἡ πόλις τοὺς Λακεδαιμονίους εἰς τὸ τεῖχος
καὶ συνεστρατεύοντο ὅποι ἡγοῖντο· ἐπεὶ δὲ σφᾶς [αὐτοὶ]
ἐξέβαλον, ὡς ἕπεσθαι μὲν οὐδαμοῦ ἐθέλοιεν, μόνους δὲ πάν-
των ἀνθρώπων Λακεδαιμονίους οὐ δέχοιντο εἴσω τῶν πυλῶν.
9 *ἀκούσασιν οὖν ταῦτα τοῖς ἐφόροις ἄξιον ἔδοξεν ἐπιστροφῆς*
εἶναι. καὶ πέμψαντες πρὸς τὴν τῶν Φλειασίων πόλιν ἔλεγον
ὡς φίλοι μὲν οἱ φυγάδες τῇ Λακεδαιμονίων πόλει εἶεν, ἀδι-
κοῦντες δ' οὐδὲν φεύγοιεν. ἀξιοῦν δ' ἔφασαν μὴ ὑπ' ἀνάγκης,
ἀλλὰ παρ' ἑκόντων διαπράξασθαι κατελθεῖν αὐτούς. ἃ δὴ
ἀκούσαντες οἱ Φλειάσιοι ἔδεισαν μὴ εἰ στρατεύσαιντο ἐπ' αὐ-
τούς, τῶν ἔνδοθεν παρείησάν τινες αὐτοὺς εἰς τὴν πόλιν.
καὶ γὰρ συγγενεῖς πολλοὶ ἔνδον ἦσαν τῶν φευγόντων καὶ
ἄλλως εὐμενεῖς, καὶ οἷα δὴ ἐν ταῖς πλείσταις πόλεσι νεωτέ-
ρων τινὲς ἐπιθυμοῦντες πραγμάτων κατάγειν ἐβούλοντο τὴν
10 *φυγήν. τοιαῦτα μὲν δὴ φοβηθέντες, ἐψηφίσαντο καταδέχε-*
σθαι τοὺς φυγάδας, καὶ ἐκείνοις μὲν ἀποδοῦναι τὰ ἐμφανῆ
κτήματα, τοὺς δὲ τὰ ἐκείνων πριαμένους ἐκ δημοσίου τὴν
τιμὴν ἀπολαβεῖν· εἰ δέ τι ἀμφίλογον πρὸς ἀλλήλους γίγνοιτο,
δίκῃ διακριθῆναι. καὶ ταῦτα μὲν αὖ περὶ τῶν Φλειασίων
φυγάδων ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ ἐπέπρακτο.
11 *Ἐξ Ἀκάνθου δὲ καὶ Ἀπολλωνίας, αἵπερ μέγισται τῶν*
περὶ Ὄλυνθον πόλεων, πρέσβεις ἀφίκοντο εἰς Λακεδαίμονα.
ἀκούσαντες δ' οἱ ἔφοροι ὧν ἕνεκα ἧκον, προσήγαγον αὐτοὺς
12 *πρός τε τὴν ἐκκλησίαν καὶ τοὺς συμμάχους. ἔνθα δὴ Κλει-*

Ω'' = BCFM et DV, *Ω'* = BCFM et D, *Ω* = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

8 *φιλοῦντος* B *φλιοῦντος* cett. *αἰσθανόμενοι* BM''] *αἰσθόμενοι* CF *τῶν συμμάχων*] *τοὺς συμμάχους* C *εἰς τὸ τ.* om. C *ὅποι* BF et DV] *ὅπῃ* CM *σφᾶς αὐτοὶ* BM *σφᾶς αὐτοὺς* CF et DV *σφᾶς* Bisschop et Cobet *ἐξέβαλον* BM''] *ἐξέβαλλον* CF *οὐδαμοῦ* *Ω''*] *οὐδαμοῖ* Dindorf, cf. *ἐκεῖ* V 2, 29 9 *ἀκούσασιν οὖν*] *ἀκούσασι δὲ* C *φλιασίων* et mox *φλιάσιοι* *Ω''* *ἀκούσαντες*] *ἀκούοντες* C *παρείησάν τινες*] *τινες παρείησαν* F *παρίησαν* B *εἰς τὴν πόλιν αὐτοὺς* C

10 *τοὺς . . . πριαμένους* Stephanus] *τοῖς . . . πριαμένοις* *Ω''* *φλιασίων* *Ω''* 11 *ἧκον*] *ἦλθον* F pr.

*γένης Ἀκάνθιος ἔλεξεν· Ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοί τε καὶ σύμ-
μαχοι, οἰόμεθα λανθάνειν ὑμᾶς πρᾶγμα μέγα φυόμενον ἐν
τῇ Ἑλλάδι. ὅτι μὲν γὰρ τῶν ἐπὶ Θρᾴκης μεγίστη πόλις
Ὄλυνθος σχεδὸν πάντες ἐπίστασθε. οὗτοι τῶν πόλεων προσ-
ηγάγοντο ἐφ' ᾧτε νόμοις τοῖς αὐτοῖς χρῆσθαι καὶ συμπολι-
τεύειν, ἔπειτα δὲ καὶ τῶν μειζόνων προσέλαβόν τινας. ἐκ
δὲ τούτου ἐπεχείρησαν καὶ τὰς τῆς Μακεδονίας πόλεις ἐλευ-
θεροῦν ἀπὸ Ἀμύντου τοῦ Μακεδόνων βασιλέως. ἐπεὶ δὲ* 13
*εἰσήκουσαν αἱ ἐγγύτατα αὐτῶν, ταχὺ καὶ ἐπὶ τὰς πόρρω
καὶ μείζους ἐπορεύοντο· καὶ κατελίπομεν ἡμεῖς ἔχοντας ἤδη
ἄλλας τε πολλὰς καὶ Πέλλαν, ἥπερ μεγίστη τῶν ἐν Μακε-
δονίᾳ πόλεων· καὶ Ἀμύνταν δὲ ᾐσθανόμεθα ἀποχωροῦντά τε
ἐκ τῶν πόλεων καὶ ὅσον οὐκ ἐκπεπτωκότα ἤδη ἐκ πάσης
Μακεδονίας. πέμψαντες δὲ καὶ πρὸς ἡμᾶς καὶ πρὸς Ἀπολ-
λωνιάτας οἱ Ὀλύνθιοι προεῖπον ἡμῖν ὅτι εἰ μὴ παρεσόμεθα
συστρατευσόμενοι, ἐκεῖνοι ἐφ' ἡμᾶς ἴοιεν. ἡμεῖς δέ, ὦ ἄν-* 14
*δρες Λακεδαιμόνιοι, βουλόμεθα μὲν τοῖς πατρίοις νόμοις
χρῆσθαι καὶ αὐτοπολῖται εἶναι· εἰ μέντοι μὴ βοηθήσει τις,
ἀνάγκη καὶ ἡμῖν μετ' ἐκείνων γίγνεσθαι. καίτοι νῦν γ' ἤδη
αὐτοῖς εἰσὶν ὁπλῖται μὲν οὐκ ἐλάττους † ὀκτακοσίων, πελ-
τασταὶ δὲ πολὺ πλείους ἢ τοσοῦτοι· ἱππεῖς γε μέντοι, ἐὰν
καὶ ἡμεῖς μετ' αὐτῶν γενώμεθα, ἔσονται πλείους ἢ χίλιοι.
κατελίπομεν δὲ καὶ Ἀθηναίων καὶ Βοιωτῶν πρέσβεις ἤδη* 15
αὐτόθι. ἠκούομεν δὲ ὡς καὶ αὐτοῖς Ὀλυνθίοις ἐψηφισμένον

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

12 *σύμμαχοι*] *οἱ σύμμαχοι* C *μέγα* B] om. CFM'' alii post *τῶν πόλεων* scribunt *πολλὰς* (cum cod. D) alii post *πόλεων* aut post *προσηγάγοντο* addunt *ἔστιν ἃς*. M supra litteram *π* vocis *πόλεων* ascripsit signum dubiae lectionis hoc: *σ* *ἐφ' ὧτε* F *ἐφ' ὧν τε* B *ἐφῷτε* M *ἐφ' ὢ τὲ* C *ἐφῶτε* DV *τοῦ μακεδόνων βασιλέως*] *τοῦ βασιλέως μακεδόνων* CF 13 *πέλλαν* BM et V] *πέλαν* CF *ᾐσθανόμεθα* (*ἠσθ.*)] *αἰσθανόμεθα* C pr. *ἐκ πάσης* B] *ἀπάσης* CFM'' *οἱ*] B inter versus *παρεσοίμεθα* Dindorf *παρεσόμεθα* BCM'' *πορευσόμεθα* F *συστρατευσόμενοι* B] *συστρατευόμενοι* CM'' *στρατευόμενοι* F

14 *αὐτοπολῖται* Valesius] *αὐτοὶ πολῖται* Ω' cons. V *αὐτοὶ πόλις* Dobrée *καὶ τοίνυν γε δὴ* Ω', corr. Wolf *ὀκτακοσίων* Ω''] numerus corruptus esse videtur nec placet Mitfordii coniectura *ὀκτακισχιλίων*, cf. Schambach, Unters. über Xen. Hellenica 42—51 ante *τοσοῦτοι* Grosser inserit *τρὶς*, Cobet *δὶς* *γενώμεθα*] *γινώμεθα* C 15 *ἐψηφισμένων* B

εἴη συμπέμπειν πρέσβεις εἰς ταύτας τὰς πόλεις περὶ συμμα-
χίας. καίτοι εἰ τοσαύτη δύναμις προσγενήσεται τῇ τε Ἀθη-
ναίων καὶ Θηβαίων ἰσχύι, ὁρᾶτε, ἔφη, ὅπως μὴ οὐκέτι εὐμε-
ταχείριστα ἔσται ἐκεῖνα ὑμῖν. ἐπεὶ δὲ καὶ Ποτείδαιαν ἔχουσιν
ἐπὶ τῷ ἰσθμῷ τῆς Παλλήνης οὖσαν, νομίζετε καὶ τὰς ἐντὸς
ταύτης πόλεις ὑπηκόους ἔσεσθαι αὐτῶν. τεκμήριον δ' ἔτι
ἔστω ὑμῖν καὶ τοῦτο ὅτι ἰσχυρῶς αὗται αἱ πόλεις πεφόβηνται·
μάλιστα γὰρ μισοῦσαι τοὺς Ὀλυνθίους ὅμως οὐκ ἐτόλμησαν
16 μεθ' ἡμῶν πρεσβείας πέμπειν διδαξούσας ταῦτα. ἐννοήσατε
δὲ καὶ τόδε, πῶς εἰκὸς ὑμᾶς τῆς μὲν Βοιωτίας ἐπιμεληθῆναι
ὅπως μὴ καθ' ἓν εἴη, πολὺ δὲ μείζονος ἀθροιζομένης δυνά-
μεως ἀμελῆσαι, καὶ ταύτης οὐ κατὰ γῆν μόνον, ἀλλὰ καὶ
κατὰ θάλατταν ἰσχυρᾶς γιγνομένης. τί γὰρ δὴ καὶ ἐμποδών,
ὅπου ξύλα μὲν ναυπηγήσιμα ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ ἐστί, χρημάτων
δὲ πρόσοδοι ἐκ πολλῶν μὲν λιμένων, ἐκ πολλῶν δ' ἐμπορίων,
17 πολυανθρωπία γε μὴν διὰ τὴν πολυσιτίαν ὑπάρχει; ἀλλὰ μὴν
καὶ γείτονές γ' εἰσὶν αὐτοῖς Θρᾷκες οἱ ἀβασίλευτοι, οἳ θερα-
πεύουσι μὲν καὶ νῦν ἤδη τοὺς Ὀλυνθίους· εἰ δὲ ὑπ' ἐκείνοις
ἔσονται, πολλὴ καὶ αὕτη δύναμις προσγένοιτ' ἂν αὐτοῖς.
τούτων γε μὴν ἀκολουθούντων καὶ τὰ ἐν τῷ Παγγαίῳ χρύ-
σεια χεῖρα ἂν αὐτοῖς ἤδη ὀρέγοι. καὶ τούτων ἡμεῖς οὐδὲν
λέγομεν ὅ τι οὐ καὶ ἐν τῷ τῶν Ὀλυνθίων δήμῳ μυριόλεκτόν
18 ἐστι. τό γε μὴν φρόνημα αὐτῶν τί ἄν τις λέγοι; καὶ γὰρ
ὁ θεὸς ἴσως ἐποίησεν ἅμα τῷ δύνασθαι καὶ τὰ φρονήματα
αὔξεσθαι τῶν ἀνθρώπων. ἡμεῖς μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες Λακε-
δαιμόνιοί τε καὶ σύμμαχοι, ἐξαγγέλλομεν ὅτι οὕτω τἀκεῖ ἔχει·

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

ἐκεῖνα ἔσται C   ποτίδαιαν hic et alibi Ω″, sed vid. Meisterhans p 25   δ' ἔτι BFM″] δέ τι C   ὑμῖν BM″] om. CF   αὗται] καὶ αὗται F   16 ἰσχυρᾶς BF_2M''] ἰσχυρῶς CF_1 γιγνομ. – χώρᾳ] om. C   γιγνομένης Schneider] γενομένης BFM″ ἂν γενομένης Hertlein γενησομένης Weiske   ἐκ πολλῶν δ' BM″] πολλῶν δ' CF   ὑπάρχει] παρέχει B   17 γ' εἰσὶν BF (et V)] γ' εἰσιν M εἰσὶν C εἰσιν D   καὶ νῦν] νῦν F pr.   ὑπ' ἐκείνοις Cobet et Dindorf] ὑπ' ἐκείνους (ἐκ. F) Ω″   γε μὴν CF (et V) cf. Simon I 7 et 21] μὴν BM′   παγκαίω B pr.   ἤδη] om. C   ὀρέγει F pr.   18 ἴσως ὁ θεὸς C   οὕτω τἀκεῖ ἔχει FM″] τἀκεῖ ἔχει B, interposito οὕτω inter versus super τἀκεῖ et ἔχει, τἀκεῖ οὕτως ἔχει C

ὑμεῖς δὲ βουλεύεσθε, εἰ δοκεῖ ἄξια ἐπιμελείας εἶναι. δεῖ γε
μὴν ὑμᾶς καὶ τόδε εἰδέναι, ὡς ἣν εἰρήκαμεν δύναμιν μεγάλην
οὖσαν, οὔπω δυσπάλαιστός ἐστιν. αἱ γὰρ ἄκουσαι τῶν πό-
λεων τῆς πολιτείας κοινωνοῦσαι, αὗται, ἄν τι ἴδωσιν ἀντί-
παλον, ταχὺ ἀποστήσονται· εἰ μέντοι συγκλεισθήσονται ταῖς 19
τε ἐπιγαμίαις καὶ ἐγκτήσεσι παρ' ἀλλήλοις, ἃς ἐψηφισμένοι
εἰσί, καὶ γνώσονται ὅτι μετὰ τῶν κρατούντων ἕπεσθαι κερδα-
λέον ἐστὶν ὥσπερ Ἀρκάδες, ὅταν μεθ' ὑμῶν ἴωσι, τά τε
αὑτῶν σῴζουσι καὶ τὰ ἀλλότρια ἁρπάζουσιν, ἴσως οὐκέθ'
ὁμοίως εὔλυτα ἔσται.

Λεχθέντων δὲ τούτων ἐδίδοσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῖς 20
συμμάχοις λόγον καὶ ἐκέλευον συμβουλεύειν ὅ τι γιγνώσκει
τις ἄριστον τῇ Πελοποννήσῳ τε καὶ τοῖς συμμάχοις. ἐκ τού-
του μέντοι πολλοὶ μὲν συνηγόρευον στρατιὰν ποιεῖν, μάλιστα
δὲ οἱ βουλόμενοι χαρίζεσθαι τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ ἔδοξε
πέμπειν τὸ εἰς τοὺς μυρίους σύνταγμα ἑκάστην πόλιν. λόγοι 21
δὲ ἐγένοντο ἀργύριόν τε ἀντ' ἀνδρῶν ἐξεῖναι διδόναι τῇ
βουλομένῃ τῶν πόλεων, τριώβολον Αἰγιναῖον κατὰ ἄνδρα,
ἱππέας τε εἴ τις παρέχοι, ἀντὶ τεττάρων ὁπλιτῶν τὸν μισθὸν
τῷ ἱππεῖ δίδοσθαι· εἰ δέ τις τῶν πόλεων ἐκλίποι τὴν στρα- 22
τείαν, ἐξεῖναι Λακεδαιμονίοις ἐπιζημιοῦν στατῆρι κατὰ τὸν
ἄνδρα τῆς ἡμέρας. ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἔδοξεν, ἀναστάντες οἱ 23
Ἀκάνθιοι πάλιν ἐδίδασκον ὡς ταῦτα καλὰ μὲν εἴη τὰ ψη-
φίσματα, οὐ μέντοι δυνατὰ ταχὺ περανθῆναι. βέλτιον οὖν
ἔφασαν εἶναι, ἐν ᾧ αὕτη ἡ παρασκευὴ ἀθροίζοιτο, ὡς τάχιστα
ἄνδρα ἐξελθεῖν ἄρχοντα καὶ δύναμιν ἐκ Λακεδαίμονός τε,
ὅση ἂν ταχὺ ἐξέλθοι, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων πόλεων· τούτου γὰρ
γενομένου τάς τε οὔπω προσκεχωρηκυίας πόλεις στῆναι ἂν
καὶ τὰς βεβιασμένας ἧττον ἂν συμμαχεῖν. δοξάντων δὲ καὶ 24

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

δυσπάλαιστός BM''] δυσπάλαιστός τις CF ἴδωσιν] εἴδωσιν F 19 ταῖς τε B] ταῖς cett. παραλλήλαις C αὐτῶν M''] αὑτῶν BCF (et V corr.) σώζουσι Ω'' οὐκ ἔθ' CFM 20 τε B] τὲ FM'' om. C χαρίζεσθαι βουλόμενοι C τὸ BM et V] om. CF ἑκάστην BM''] εἰς ἑκάστην CF 22 πόλεων] πολεμίων C στρατείαν Leonclavius] στρατιὰν Ω (εἰσφορὰν DV) λακεδαιμονίοις BM''] τοῖς λακ. CF 23 οὔπω V] οὔ πω B οὕτω CFM' προκεχωρηκυίας F

*τούτων, ἐκπέμπουσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι Εὐδαμίδαν, καὶ σὺν
αὐτῷ νεοδαμώδεις τε καὶ τῶν περιοίκων καὶ τῶν Σκιριτῶν
ἄνδρας ὡς δισχιλίους. ὁ μέντοι Εὐδαμίδας ἐξιὼν Φοιβίδαν
τὸν ἀδελφὸν ἐδεήθη τῶν ἐφόρων τοὺς ὑπολειπομένους τῶν
ἑαυτῷ προστεταγμένων ἀθροίσαντα μετιέναι· αὐτὸς δὲ ἐπεὶ
ἀφίκετο εἰς τὰ ἐπὶ Θρᾴκης χωρία, ταῖς μὲν δεομέναις τῶν
πόλεων φρουροὺς ἔπεμπε, Ποτείδαιαν δὲ καὶ προσέλαβεν
ἑκοῦσαν, σύμμαχον ἤδη ἐκείνων οὖσαν, καὶ ἐντεῦθεν ὁρμώ-
μενος ἐπολέμει ὥσπερ εἰκὸς τὸν ἐλάττω ἔχοντα δύναμιν.*
25 *Ὁ δὲ Φοιβίδας, ἐπεὶ ἠθροίσθησαν αὐτῷ οἱ ὑπολειφθέν-
τες τοῦ Εὐδαμίδου, λαβὼν αὐτοὺς ἐπορεύετο. ὡς δ' ἐγένοντο
ἐν Θήβαις, ἐστρατοπεδεύσαντο μὲν ἔξω τῆς πόλεως περὶ τὸ
γυμνάσιον· στασιαζόντων δὲ τῶν Θηβαίων, πολεμαρχοῦντες
μὲν ἐτύγχανον Ἰσμηνίας τε καὶ Λεοντιάδης, διάφοροι δὲ
ὄντες ἀλλήλοις καὶ ἀρχηγὸς ἑκάτερος τῶν ἑταιριῶν. ὁ μὲν
οὖν Ἰσμηνίας διὰ τὸ μῖσος τῶν Λακεδαιμονίων οὐδὲ ἐπλη-
σίαζε τῷ Φοιβίδᾳ. ὁ μέντοι Λεοντιάδης ἄλλως τε ἐθεράπευεν*
26 *αὐτόν, καὶ ἐπεὶ εἰσῳκειώθη, ἔλεγε τάδε· Ἔξεστί σοι, ὦ
Φοιβίδα, τῇδε τῇ ἡμέρᾳ μέγιστα ἀγαθὰ τῇ σεαυτοῦ πατρίδι
ὑπουργῆσαι· ἐὰν γὰρ ἀκολουθήσῃς ἐμοὶ σὺν τοῖς ὁπλίταις,
εἰσάξω σε ἐγὼ εἰς τὴν ἀκρόπολιν. τούτου δὲ γενομένου
νόμιζε τὰς Θήβας παντάπασιν ὑπὸ Λακεδαιμονίοις καὶ ἡμῖν*
27 *τοῖς ὑμετέροις φίλοις ἔσεσθαι. καίτοι νῦν μέν, ὡς ὁρᾷς,
ἀποκεκήρυκται μηδένα μετὰ σοῦ στρατεύειν Θηβαίων ἐπ' Ὀλυν-
θίους· ἐὰν δέ γε σὺ ταῦτα μεθ' ἡμῶν πράξῃς, εὐθύς σοι
ἡμεῖς πολλοὺς μὲν ὁπλίτας, πολλοὺς δὲ ἱππέας συμπέμψομεν·
ὥστε πολλῇ δυνάμει βοηθήσεις τῷ ἀδελφῷ, καὶ ἐν ᾧ μέλλει
ἐκεῖνος Ὄλυνθον καταστρέφεσθαι, σὺ κατεστραμμένος ἔσει*
28 *Θήβας, πολὺ μείζω πόλιν Ὀλύνθου. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ*

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

24 *τῶν σκ.* BFM et V] *σκ.* C (et D)   *ἐξιὼν*] *ἐξελθὼν* C   *ἑαυτῶ* (*ἑαυτῷ*) CFM′] *ἑαυτοῦ* B (V pr.)   *δὲ* BFM″] *δ'* C   *τοῖς μὲν δεομένοις* F   *καὶ* ante *ἐντεῦθεν* om. B   *δύναμιν ἔχοντα* C
25 *ἐν ταῖς θήβαις* C   *ἐστρατοπ.*] *ἐστρατοπεδεύσατο* B *ἐστρατοπαιδεύσαντο* C   *ἀρχηγὸς*] *στρατηγὸς* C   *ἑταιριῶν* B] *ἑταιρειῶν* CM″ *ἑταιρειῶν* F   *οὖν* BM″] om. CF   26 *λακεδαιμονίοις*] *λακεδαιμονίων* B

27 *καίτοι νῦν* Leonclavius] *καὶ τοίνυν* BM″ *καὶ τοί νυν* CF   *συμπέψομεν* BF et V   *ἔσει*] *ἔσῃ* B *ἔση* cett.   *μείζων* C

Φοιβίδας, ἀνεκουφίσθη· καὶ γὰρ ἦν τοῦ λαμπρόν τι ποιῆσαι
πολὺ μᾶλλον ἢ τοῦ ζῆν ἐραστής, οὐ μέντοι λογιστικός γε
οὐδὲ πάνυ φρόνιμος ἐδόκει εἶναι. ἐπεὶ δὲ ὡμολόγησε ταῦτα,
προορμῆσαι μὲν αὐτὸν ἐκέλευσεν, ὥσπερ συνεσκευασμένος ἦν
εἰς τὸ ἀπιέναι· ἡνίκα δ' ἂν ᾖ καιρός, πρὸς σὲ ἥξω ἐγώ,
ἔφη ὁ Λεοντιάδης, καὶ αὐτός σοι ἡγήσομαι. ἐν ᾧ δὲ ἡ μὲν 29
βουλὴ ἐκάθητο ἐν τῇ ἐν ἀγορᾷ στοᾷ διὰ τὸ τὰς γυναῖκας ἐν
τῇ Καδμείᾳ θεσμοφοριάζειν, θέρους δὲ ὄντος καὶ μεσημβρίας
πλείστη ἦν ἐρημία ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἐν τούτῳ προσελάσας ἐφ'
ἵππου ὁ Λεοντιάδης ἀποστρέφει τε τὸν Φοιβίδαν καὶ ἡγεῖ-
ται εὐθὺς εἰς τὴν ἀκρόπολιν. καταστήσας δ' ἐκεῖ τὸν Φοιβίδαν
καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ καὶ παραδοὺς τὴν βαλανάγραν αὐτῷ
τῶν πυλῶν, καὶ εἰπὼν μηδένα παριέναι εἰς τὴν ἀκρόπολιν
ὅντινα μὴ αὐτὸς κελεύοι, εὐθὺς ἐπορεύετο πρὸς τὴν βουλήν.
ἐλθὼν δὲ εἶπε τάδε· Ὅτι μέν, ὦ ἄνδρες, Λακεδαιμόνιοι 30
κατέχουσι τὴν ἀκρόπολιν, μηδὲν ἀθυμεῖτε· οὐδενὶ γάρ φασι
πολέμιοι ἥκειν, ὅστις μὴ πολέμου ἐρᾷ· ἐγὼ δὲ τοῦ νόμου
κελεύοντος ἐξεῖναι πολεμάρχῳ λαβεῖν, εἴ τις δοκεῖ ἄξια θα-
νάτου ποιεῖν, λαμβάνω τουτονὶ Ἰσμηνίαν, ὡς πολεμοποιοῦντα.
καὶ ὑμεῖς δὲ οἱ λοχαγοί τε καὶ οἱ μετὰ τούτων τεταγμένοι,
ἀνίστασθε, καὶ λαβόντες ἀπαγάγετε τοῦτον ἔνθα εἴρηται. οἱ 31
μὲν δὴ εἰδότες τὸ πρᾶγμα παρῆσάν τε καὶ ἐπείθοντο καὶ
συνελάμβανον. τῶν δὲ μὴ εἰδότων, ἐναντίων δὲ ὄντων τοῖς
περὶ Λεοντιάδην, οἱ μὲν ἔφευγον εὐθὺς ἔξω τῆς πόλεως,
δείσαντες μὴ ἀποθάνοιεν· οἱ δὲ καὶ οἴκαδε πρῶτον ἀπεχώ-
ρησαν· ἐπεὶ δὲ εἰργμένον τὸν Ἰσμηνίαν ᾔσθοντο ἐν τῇ

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

28 πολὺ BF et D] πολλὺ C om. M (et V) συνεσκευασμένος B corr. M″] συνεσκε//ασμένος F p. ras. συσκευασμένος B pr. συνεσκεδασμένος CF ante ras. λεοντιάδας hic B, alioqui cum ceteris (excepto hic illic V) λεοντιάδης 29 ἐν τῇ (τῇ) ἐν ἀγορᾷ (-ᾶ) BM″] ἐν τῇ ἀγορᾶ CF καδμία B (et D) τὲ BM et V om. CF (et D) δ' BFM″] δὲ C ἐκεῖ Ω″] ἐκεῖσε Hertlein ναγραν — ὅντινα om. F_1 εὐθὺς] om. C ἐ[πορ]εύετο F πρὸς BFM] εἰς C (et DV) 30 τουτονὶ] om. F ἀπαγάγετε BFM″] ἀπάγετε C 31 παρῆσάν τε καὶ ἐπείθοντο καὶ] παρῆσάν τε καὶ Cobet ἔφευγον BCM″] ἔφυγον F εἰργμένον BC] εἱργμένον FM″ ἐν Leonclavius] οἱ ἐν Ω″

Καδμείᾳ, τότε δὴ ἀπεχώρησαν εἰς τὰς Ἀθήνας οἱ ταὐτὰ
γιγνώσκοντες Ἀνδροκλείδᾳ τε καὶ Ἰσμηνίᾳ μάλιστα τριακόσιοι.
32 *ὡς δὲ ταῦτ' ἐπέπρακτο, πολέμαρχον μὲν ἀντὶ Ἰσμηνίου ἄλλον*
εἵλοντο, ὁ δὲ Λεοντιάδης εὐθὺς εἰς Λακεδαίμονα ἐπορεύετο.
ηὗρε δ' ἐκεῖ τοὺς μὲν ἐφόρους καὶ τῆς πόλεως τὸ πλῆθος
χαλεπῶς ἔχοντας τῷ Φοιβίδᾳ, ὅτι οὐ προσταχθέντα ὑπὸ τῆς
πόλεως ταῦτα ἐπεπράχει· ὁ μέντοι Ἀγησίλαος ἔλεγεν ὅτι εἰ
μὲν βλαβερὰ τῇ Λακεδαίμονι πεπραχὼς εἴη, δίκαιος εἴη ζη-
μιοῦσθαι, εἰ δὲ ἀγαθά, ἀρχαῖον εἶναι νόμιμον ἐξεῖναι τὰ
τοιαῦτα αὐτοσχεδιάζειν. αὐτὸ οὖν τοῦτ', ἔφη, προσήκει σκο-
33 *πεῖν, πότερον ἀγαθὰ ἢ κακά ἐστι τὰ πεπραγμένα. ἔπειτα*
μέντοι ὁ Λεοντιάδης ἐλθὼν εἰς τοὺς ἐκκλήτους ἔλεγε τοιάδε·
Ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, ὡς μὲν πολεμικῶς εἶχον ὑμῖν οἱ
Θηβαῖοι, πρὶν τὰ νῦν πεπραγμένα γενέσθαι, καὶ ὑμεῖς ἐλέγετε·
ἑωρᾶτε γὰρ ἀεὶ τούτους τοῖς μὲν ὑμετέροις δυσμενέσι φιλικῶς
ἔχοντας, τοῖς δ' ὑμετέροις φίλοις ἐχθροὺς ὄντας. οὐκ ἐπὶ
μὲν τὸν ἐν Πειραιεῖ δῆμον, πολεμιώτατον ὄντα ὑμῖν, οὐκ
ἠθέλησαν συστρατεύειν; Φωκεῦσι δέ, ὅτι ὑμῖν εὐμενεῖς ὄντας
34 *ἑώρων, ἐπεστράτευον; ἀλλὰ μὴν καὶ πρὸς Ὀλυνθίους εἰδότες*
ὑμᾶς πόλεμον ἐκφέροντας συμμαχίαν ἐποιοῦντο, καὶ ὑμεῖς γε
τότε μὲν ἀεὶ προσείχετε τὸν νοῦν πότε ἀκούσεσθε βιαζομένους
αὐτοὺς τὴν Βοιωτίαν ὑφ' αὑτοῖς εἶναι· νῦν δ' ἐπεὶ τάδε
πέπρακται, οὐδὲν ὑμᾶς δεῖ Θηβαίους φοβεῖσθαι· ἀλλ' ἀρκέσει
ὑμῖν μικρὰ σκυτάλη ὥστ' ἐκεῖθεν πάντα ὑπηρετεῖσθαι ὅσων
ἂν δέησθε, ἐὰν ὥσπερ ἡμεῖς ὑμῶν, οὕτω καὶ ὑμεῖς ἡμῶν

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

καδμία F pr. *ἀκαδημία* B *ταυτὰ* Ω″ *γινώσκοντες* C (et DV) 32 *ὡς*] *ἐπεὶ* C *εὗρε* Ω″ *ἔχον* pro *ἔχοντας* B *ἐπεπράχει*] *ἐπεπράχθη* C_1 F_2 aut corr. *μέντοι*] *μέν τι* F_1 *πεπραχὼς — ἐξεῖναι*] om. F_1 *αὐτὸ* B] *αὐτὸς* CFM″ *σκόπτειν* pro *σκοπεῖν* B 33 *ἐκ-κλήτους* BM″] *ἐγκλήτους* CF *εἶχον ὑμῖν* B] *ὑμῖν εἶχον* cett.″ *καὶ* om. C *ἑωρᾶτε — ἔχοντας τοῖς* om. F, ante *δ'* una vel duae litterae erasae videntur esse *φιλικῶς* B] *φιλίως* cett.″ *ἐχθροὺς ὄντας φίλοις* M pr., corr. ab eodem *ἐν πειραιεῖ* BFM″] *πειραιοῖ* C *οὐκεθέλησαν* F *ὑμῖν* Cobet et Hartman] *ὑμᾶς* Ω″ [*ἐ*]*πεστράτευον* F 34 *προσ-είχετε*] *προσείχετο* B *πότε ἀκούσεσθε*] *μή ποτε ἀκούσησθε* Liebhold *ἀκούσεσθε*] *ἀκούσεσθαι* C pr. *ὑφ' αὐτοῖς* F *ἐκεῖθεν*] *ἐκεῖνον* C *ἡμεῖς ὑμῶν*] *ὑμεῖς ἡμῶν* C_1 *οὕτω* CFM″] *οὕτως* B fort. recte cf. III 5, 14.

ἐπιμελῆσθε. ἀκούουσι ταῦτα τοῖς Λακεδαιμονίοις ἔδοξε τήν 35
τε ἀκρόπολιν ὥσπερ κατείληπτο φυλάττειν καὶ Ἰσμηνίᾳ κρίσιν
ποιῆσαι. ἐκ δὲ τούτου πέμπουσι δικαστὰς Λακεδαιμονίων
μὲν τρεῖς, ἀπὸ δὲ τῶν συμμαχίδων ἕνα ἀφ' ἑκάστης καὶ
μικρᾶς καὶ μεγάλης πόλεως. ἐπεὶ δὲ συνεκαθίζετο τὸ δικα-
στήριον, τότε δὴ κατηγορεῖτο τοῦ Ἰσμηνίου καὶ ὡς βαρβα-
ρίζοι καὶ ὡς ξένος τῷ Πέρσῃ ἐπ' οὐδενὶ ἀγαθῷ τῆς Ἑλλάδος
γεγενημένος εἴη καὶ ὡς τῶν παρὰ βασιλέως χρημάτων μετ-
ειληφὼς εἴη καὶ ὅτι τῆς ἐν τῇ Ἑλλάδι ταραχῆς πάσης ἐκεῖ-
νός τε καὶ Ἀνδροκλείδας αἰτιώτατοι εἶεν. ὁ δὲ ἀπελογεῖτο 36
μὲν πρὸς πάντα ταῦτα, οὐ μέντοι ἔπειθέ γε τὸ μὴ οὐ μεγα-
λοπράγμων τε καὶ κακοπράγμων εἶναι. καὶ ἐκεῖνος μὲν κατ-
εψηφίσθη καὶ ἀποθνῄσκει· οἱ δὲ περὶ Λεοντιάδην εἶχόν τε
τὴν πόλιν καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἔτι πλείω ὑπηρέτουν ἢ
προσετάττετο αὐτοῖς. τούτων δὴ πεπραγμένων οἱ Λακεδαι- 37
μόνιοι πολὺ προθυμότερον τὴν εἰς τὴν Ὄλυνθον στρατιὰν
συναπέστελλον. καὶ ἐκπέμπουσι Τελευτίαν μὲν ἁρμοστήν,
τὴν δ' εἰς τοὺς μυρίους σύνταξιν αὐτοί τε ἅπαντας συνεξέπεμ-
πον, καὶ εἰς τὰς συμμαχίδας πόλεις σκυτάλας διέπεμπον,
κελεύοντες ἀκολουθεῖν Τελευτίᾳ κατὰ τὸ δόγμα τῶν συμμά-
χων. καὶ οἵ τε ἄλλοι προθύμως τῷ Τελευτίᾳ ὑπηρέτουν, καὶ
γὰρ οὐκ ἀχάριστος ἐδόκει εἶναι τοῖς ὑπουργοῦσί τι, καὶ ἡ
τῶν Θηβαίων δὲ πόλις, ἅτε καὶ Ἀγησιλάου ὄντος αὐτῷ
ἀδελφοῦ, προθύμως συνέπεμψε καὶ ὁπλίτας καὶ ἱππέας. ὁ δὲ 38
σπεύδων μὲν οὐ μάλα ἐπορεύετο, ἐπιμελόμενος δὲ τοῦ τε μὴ
ἀδικῶν τοὺς φίλους πορεύεσθαι καὶ τοῦ ὡς πλείστην δύναμιν

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ἐπιμελῆσθε BM] *ἐπιμελεῖσθε* C (et DV) *ἐπιμελεῖσθαι* F pr. *ἐπιμελῆσθαι* F corr. 35 *συμμαχίδων* BM''] *συμμάχων* CF *συνεκαθίζετο* (*συνεκαθέζετο* D) *τὸ δικ.* BM'] *συνεκάθιζε πρὸς δικ.* F corr. *συνεκαθίζε πρὸς δικ.* F pr. *συνεκάθιζον πρὸς δικ.* C *συνεκάθησαν εἰς τὸ δικ.* V *βαρβαρίζει* C_1 *τῆς ἑλλάδος ἀγαθῶ* C 36 *ὁ δὲ*] om. F *ταῦτα* B] om. cett.'' 37 *τούτων δὴ* BM''] *τούτων δὲ* CF *πολὺ* M et V] *πολὺ δὴ* BF et D *πολὺ ἔτι δὴ* C *τὴν ὅλ.*] *ὅλ.* C *ἅπαντας* Weiske Rieckher Geist] *ἅπαντες* Ω'' *ἅπασαν* Schneider *ἀθροίσαντες* Laves *ἁλίσαντες* Sintenis *ἄραντες* Grosser *τι*] om. M *δὲ*] om. C pr. *αὐτῷ* B om. cett.'' *συνέπεμψε* B] *συνέπεμπε* cett.'' 38 *ὁ δὲ*] *ὁ δὴ* F_1 *πορεύεσθαι* del. Hartman

*ἀθροίζειν. προέπεμπε δὲ καὶ πρὸς Ἀμύνταν, καὶ ἠξίου αὐτὸν
καὶ ξένους μισθοῦσθαι καὶ τοῖς πλησίον βασιλεῦσι χρήματα
διδόναι, ὡς συμμάχους εἶναι, εἴπερ βούλοιτο τὴν ἀρχὴν
ἀναλαβεῖν. ἔπεμπε δὲ καὶ πρὸς Δέρδαν τὸν Ἐλιμίας ἄρ-
χοντα, διδάσκων ὅτι οἱ Ὀλύνθιοι κατεστραμμένοι τὴν μείζω
δύναμιν Μακεδονίας εἶεν, καὶ οὐκ ἀνήσουσι τὴν ἐλάττω, εἰ*
39 *μή τις αὐτοὺς παύσει τῆς ὕβρεως. ταῦτα δὲ ποιῶν, μάλα
πολλὴν ἔχων στρατιὰν ἀφίκετο εἰς τὴν ἑαυτῶν συμμαχίδα.
ἐπεὶ δ' ἦλθεν εἰς τὴν Ποτείδαιαν, ἐκεῖθεν συνταξάμενος
ἐπορεύετο εἰς τὴν πολεμίαν. καὶ πρὸς μὲν τὴν πόλιν ἰὼν
οὔτ' ἔκαεν οὔτ' ἔκοπτε, νομίζων, εἴ τι ποιήσειε τούτων,
ἐμποδὼν ἂν αὐτῷ πάντα γίγνεσθαι καὶ προσιόντι καὶ ἀπιόντι·
ὁπότε δὲ ἀναχωροίη ἀπὸ τῆς πόλεως, τότε ὀρθῶς ἔχειν κόπτοντα*
40 *τὰ δένδρα ἐμποδὼν καταβάλλειν, εἴ τις ὄπισθεν ἐπίοι. ὡς
δὲ ἀπεῖχεν ἀπὸ τῆς πόλεως οὐδὲ δέκα στάδια, ἔθετο τὰ ὅπλα,
εὐώνυμον μὲν αὐτὸς ἔχων, οὕτω γὰρ συνέβαινεν αὐτῷ κατὰ
τὰς πύλας ἰέναι ᾗ ἐξῇσαν οἱ πολέμιοι, ἡ δὲ ἄλλη φάλαγξ
τῶν συμμάχων ἀπετέτατο πρὸς τὸ δεξιόν. καὶ τῶν ἱππέων
δὲ τοὺς μὲν Λάκωνας καὶ τοὺς Θηβαίους καὶ ὅσοι τῶν Μακε-
δόνων παρῆσαν ἐπὶ τῷ δεξιῷ ἐτάξατο, παρὰ δὲ αὐτῷ εἶχε
Δέρδαν τε καὶ τοὺς ἐκείνου ἱππέας ὡς εἰς τετρακοσίους διά
τε τὸ ἄγασθαι τοῦτο τὸ ἱππικὸν καὶ διὰ τὸ θεραπεύειν τὸν*
41 *Δέρδαν, ὡς ἡδόμενος παρείη. ἐπεὶ δὲ καὶ οἱ πολέμιοι ἐλ-
θόντες ἀντιπαρετάξαντο ὑπὸ τῷ τείχει, συσπειραθέντες αὐτῶν
οἱ ἱππεῖς ἐμβάλλουσι κατὰ τοὺς Λάκωνας καὶ Βοιωτούς. καὶ
Πολύχαρμόν τε τὸν Λακεδαιμόνιον ἵππαρχον καταβάλλουσιν*

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

[*ἀρχὴ*]*ν* F *Ἐλιμίας* Leonclavius] *ἐλεμίας* Ω″ *Μακεδονίας* eicit Hartman *οὐκανή*[*σο*]*υσι* F *οὐκ ἀνίσουσι* B *παύσει* FM′] *παύσῃ* B *παύσαιτο* C (*παύσοι* V) 39 *ἦλθε* CF pr. ut vid. *ποτίδαιαν* Ω″

οὔτ' ἔκαεν BM″] *οὐ κατέκαεν* CF *ἔκοπτεν* C pr. F et V *ἐμποδὼν* Schneider] *ἐμπόδιον* Ω″ *πάντα* CFM″] *ταῦτα πάντα* B

40 *οὐδὲ* BM″] *οὐ* CF *ἐξῇσαν*] *ἐξίεσαν* F *ἐξήεσαν* vel *ἐξῄεσαν* cett.″ *ἡ δὲ ἄλλη*] *οἱ δὲ ἄλλοι* B *ἀπετέτατο* BM″] *ἀπετέτακτο* F *ἀπετέκτατο* C *αὐτῷ* vulg.] *αὑτῷ* vel *αὐτῶ* Ω″ *δέρδαν*] *δένδρα* B

ἄγασθαι Stephanus] *ἄγεσθαι* Ω″ *παρείη* CF et V pr.] *παρήει* B (et DV corr.) *παρῄει* M 41 *καταβάλλουσιν ἵππαρχον* C

ἀπὸ τοῦ ἵππου καὶ κείμενον πάμπολλα κατέτρωσαν, καὶ ἄλλους ἀπέκτειναν, καὶ τέλος τρέπονται τὸ ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρατι ἱππικόν. φευγόντων δὲ τῶν ἱππέων ἐνέκλινε καὶ τὸ ἐχόμενον πεζὸν αὐτῶν, καὶ ὅλον δ' ἂν ἐκινδύνευσεν ἡττηθῆναι τὸ στράτευμα, εἰ μὴ Δέρδας ἔχων τὸ ἑαυτοῦ ἱππικὸν εὐθὺς πρὸς τὰς πύλας τῶν Ὀλυνθίων ἤλασεν. ἐπῄει δὲ καὶ ὁ Τελευτίας σὺν τοῖς περὶ ἑαυτὸν ἐν τάξει. ὡς δὲ ταῦτα ᾔσθοντο οἱ 42
Ὀλύνθιοι ἱππεῖς, δείσαντες μὴ ἀποκλεισθεῖεν τῶν πυλῶν, ἀναστρέψαντες ἀπεχώρουν πολλῇ σπουδῇ. ἔνθα δὴ ὁ Δέρδας παρελαύνοντας παμπόλλους [ἱππέας] αὐτῶν ἀπέκτεινεν. ἀπεχώρησαν δὲ καὶ οἱ πεζοὶ τῶν Ὀλυνθίων εἰς τὴν πόλιν· οὐ μέντοι πολλοὶ αὐτῶν ἀπέθανον, ἅτε ἐγγὺς τοῦ τείχους ὄντος. ἐπεὶ δὲ τροπαῖόν τε ἐστάθη καὶ ἡ νίκη αὕτη τῷ Τελευτίᾳ 43
ἐγεγένητο, ἀπιὼν δὴ ἔκοπτε τὰ δένδρα. καὶ τοῦτο μὲν στρατευσάμενος τὸ θέρος διῆκε καὶ τὸ Μακεδονικὸν στράτευμα καὶ τὸ τοῦ Δέρδα· πολλάκις μέντοι καὶ οἱ Ὀλύνθιοι καταθέοντες εἰς τὰς τῶν Λακεδαιμονίων συμμαχίδας πόλεις ἐλεηλάτουν καὶ ἄνδρας ἀπεκτίννυον.

Ἅμα δὲ τῷ ἦρι ὑποφαινομένῳ οἱ μὲν Ὀλύνθιοι ἱππεῖς III. 1
ὄντες ὡς ἑξακόσιοι κατεδεδραμήκεσαν εἰς τὴν Ἀπολλωνίαν ἅμα μεσημβρίᾳ καὶ διεσπαρμένοι ἐλεηλάτουν· ὁ δὲ Δέρδας ἐτύγχανε ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀφιγμένος μετὰ τῶν ἱππέων τῶν ἑαυτοῦ καὶ ἀριστοποιούμενος ἐν τῇ Ἀπολλωνίᾳ. ὡς δ' εἶδε τὴν καταδρομήν, ἡσυχίαν εἶχε, τούς θ' ἵππους ἐπεσκευασμένους καὶ τοὺς ἀμβάτας ἐξωπλισμένους ἔχων. ἐπειδὴ δὲ κατα-

---

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

τοῦ] superscr. in B πάμπολλα] πολλὰ C τὸ ἐπὶ τῷ (τῶ) δεξιῷ (-ῶ) κέρατι ἱππικὸν BFM′ et V corr.] ἐπὶ τῶ δεξιῶ κέρατι τὸ ἱππικὸν C, V pr. et ante ἐπὶ et ante ἱππικὸν exhib. τὸ δ' ἂν BM] ἂν CF (et D) γ' ἂν V ἑαυτὸν B] αὐτὸν CFM″ 42 ἀναστρ. ἀπεχώρουν BM″] ἀναστρ. ἀνεχώρουν CF ἱππέας Ω″] del. Dindorf Cobet Breitenbach Kruse Grosser 43 τε BFM″] om. C τὸ θέρος] εἰς τὸ θέρος C

III. 1 κατεδεδραμήκεσαν B] καταδεδραμήκεσαν cett.″ ἡσυχίαν Bothe] ἡσ. τὲ Ω″ εἶχε] ἦγε C pr. ἦχε C corr. ἐπεσκευασμένους] ἐνεσκευασμένους Cobet Dindorf Hertlein, sed cf. Pollux X 14: ἐπεσκευασμένη ἦν τὰ ὑποζύγια ἀμβάτας Dindorf] ἀλαβάτας B ἀναβάτας cett.″ ἐξοπλισμένους C

*φρονητικῶς οἱ Ὀλύνθιοι καὶ εἰς τὸ προάστειον καὶ εἰς αὐτὰς
τὰς πύλας ἤλαυνον, τότε δὴ συντεταγμένους ἔχων ἐξελαύνει.
2 οἱ δὲ ὡς εἶδον, εἰς φυγὴν ὥρμησαν. ὁ δ' ὡς ἅπαξ ἐτρέψατο,
οὐκ ἀνῆκεν ἐνενήκοντα στάδια διώκων καὶ ἀποκτιννύς, ἕως
πρὸς αὐτὸ κατεδίωξε τῶν Ὀλυνθίων τὸ τεῖχος. καὶ ἐλέγετο
ὁ Δέρδας ἀποκτεῖναι ἐν τούτῳ τῷ ἔργῳ περὶ ὀγδοήκοντα
ἱππέας. καὶ ἀπὸ τούτου τειχήρεις τε μᾶλλον ἦσαν οἱ πολέ-
3 μιοι καὶ τῆς χώρας ὀλίγην παντελῶς εἰργάζοντο. προϊόντος
δὲ τοῦ χρόνου, καὶ τοῦ Τελευτίου ἐστρατευμένου πρὸς τὴν
τῶν Ὀλυνθίων πόλιν, ὡς εἴ τι δένδρον ὑπόλοιπον εἴη ἤ
τι εἰργασμένον τοῖς πολεμίοις, φθείροι, ἐξελθόντες οἱ Ὀλύν-
θιοι ἱππεῖς ἥσυχοι πορευόμενοι διέβησαν τὸν παρὰ τὴν πόλιν
ῥέοντα ποταμόν, καὶ ἐπορεύοντο [ἡσυχῇ] πρὸς τὸ ἐναντίον
στράτευμα. ὡς δ' εἶδεν ὁ Τελευτίας, ἀγανακτήσας τῇ τόλμῃ
αὐτῶν εὐθὺς Τλημονίδαν τὸν τῶν πελταστῶν ἄρχοντα δρόμῳ
4 φέρεσθαι εἰς αὐτοὺς ἐκέλευσεν. οἱ δὲ Ὀλύνθιοι ὡς εἶδον
προθέοντας τοὺς πελταστάς, ἀναστρέψαντες ἀπεχώρουν ἥσυχοι,
καὶ διέβησαν πάλιν τὸν ποταμόν. οἱ δ' ἠκολούθουν μάλα
θρασέως καὶ ὡς φεύγουσι διώξοντες ἐπιδιέβαινον. ἔνθα δὴ
οἱ Ὀλύνθιοι ἱππεῖς, ἡνίκα ἔτι εὐχείρωτοι αὐτοῖς ἐδόκουν
εἶναι οἱ διαβεβηκότες, ἀναστρέψαντες ἐμβάλλουσιν αὐτοῖς, καὶ
αὐτόν τε ἀπέκτειναν τὸν Τλημονίδαν καὶ τῶν ἄλλων πλείους
5 ἢ ἑκατόν. ὁ δὲ Τελευτίας ὡς εἶδε τὸ γιγνόμενον, ὀργισθεὶς*

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

προάστιον B *τότε* om. F *δὴ συντεταγμένους* BM (et V)] *τοὺς τεταγμένους* CF (*συντεταγμένως* D) *οἱ δὲ ὡς* BCF (et DV)] *ὡς δὲ* M 2 *ἐνενήκοντα* BC] *ἐννενήκοντα* FM″ *διώκων*] *διώκειν* M *διώκον* C *ὀλίγην* Wyttenbach] *ὀλίγην τι* M *ὀλίγην τί* BF *ὀλίγην γῆν* C *ὀλίγην τινὰ* V *ὀλίγον τι* D (*τι* supr. vers.) 3 *εἴη ἤ τι*] *ἤ τι* M′ *ἤ τί* V *εἴ τι* B *εἴη* CF *οἱ ὀλύνθιοι οἱ ἱππεῖς* C corr. *οἱ ἱππεῖς οἱ ὀλύνθιοι* C pr. *ἥσυχοι* Ω″] *ἡσυχῇ* Cobet *ἐπορεύοντο* BM″] *ἐνεπορεύοντο* CF *ἡσυχῇ*] *ἡσυχεὶ* B *ἡσυχῇ* cett.″ cum Schneidero del. Dindorf et Cobet 4 *ἥσυχοι* Ω″] *ἡσυχῇ* vel *ἡσυχῆ* editores quidam

μάλα θρασέως καὶ Ω″] *καὶ μάλα θρασέως* Hartman *διώκοντες* F ante correct., idem coni. Hartman *διώξοντες* margo Leonclavii et Breitenbach *διώξαντες* BCF corr. M.″ quod defend. Grosser, del. Kurz et Kruse *ἡνίκα ἔτι* Ω″] *ἡνίκα* Cobet *ἡνίκα ἤδη* Voigtländer 5 *γινόμενον* F *γιγνόμενον* cett.″

*ἀναλαβὼν τὰ ὅπλα ἦγε μὲν ταχὺ τοὺς ὁπλίτας, διώκειν δὲ
καὶ τοὺς πελταστὰς ἐκέλευε καὶ τοὺς ἱππέας καὶ μὴ ἀνιέναι.
πολλοὶ μὲν οὖν δὴ καὶ ἄλλοι τοῦ καιροῦ ἐγγυτέρω τοῦ τείχους
διώξαντες κακῶς ἀπεχώρησαν, καὶ ἐκεῖνοι δ' ἐπεὶ ἀπὸ τῶν
πύργων ἐβάλλοντο, ἀποχωρεῖν τε ἠναγκάζοντο τεθορυβημένως
καὶ προφυλάττεσθαι τὰ βέλη. ἐν τούτῳ δὴ οἱ Ὀλύνθιοι* 6
*ἐπεξελαύνουσι μὲν τοὺς ἱππέας, ἐβοήθουν δὲ καὶ οἱ πελ-
τασταί· τέλος δὲ καὶ οἱ ὁπλῖται ἐπεξέθεον, καὶ τεταραγμένῃ
τῇ φάλαγγι προσπίπτουσι. καὶ ὁ μὲν Τελευτίας ἐνταῦθα
μαχόμενος ἀποθνήσκει. τούτου δὲ γενομένου εὐθὺς καὶ οἱ
ἀμφ' αὐτὸν ἐνέκλιναν, καὶ οὐδεὶς ἔτι ἵστατο, ἀλλὰ πάντες
ἔφευγον, οἱ μὲν ἐπὶ Σπαρτώλου, οἱ δὲ ἐπὶ Ἀκάνθου, οἱ δὲ
εἰς Ἀπολλωνίαν, οἱ πλεῖστοι δὲ εἰς Ποτείδαιαν. ὡς δ' ἄλλος
ἄλλῃ ἔφευγον, οὕτω καὶ οἱ πολέμιοι ἄλλος ἄλλοσε διώκοντες
παμπληθεῖς ἀπέκτειναν ἀνθρώπους καὶ ὅ τιπερ ὄφελος ἦν
τοῦ στρατεύματος.*

Ἐκ μέντοι γε τῶν τοιούτων παθῶν ἐγώ φημι ἀνθρώπους 7
*παιδεύεσθαι μάλιστα μὲν οὖν ὡς οὐδ' οἰκέτας χρὴ ὀργῇ κο-
λάζειν· πολλάκις γὰρ καὶ δεσπόται ὀργιζόμενοι μείζω κακὰ
ἔπαθον ἢ ἐποίησαν· ἀτὰρ ἀντιπάλοις τὸ μετ' ὀργῆς ἀλλὰ μὴ
γνώμῃ προσφέρεσθαι ὅλον ἁμάρτημα. ἡ μὲν γὰρ ὀργὴ ἀπρο-
νόητον, ἡ δὲ γνώμη σκοπεῖ οὐδὲν ἧττον μή τι πάθῃ ἢ ὅπως
βλάψῃ τι τοὺς πολεμίους.*

Τοῖς δ' οὖν Λακεδαιμονίοις, ἐπεὶ ἤκουσαν τὸ πρᾶγμα, 8
*βουλευομένοις ἐδόκει οὐ φαύλην πεμπτέον δύναμιν εἶναι,
ὅπως τό τε φρόνημα τῶν νενικηκότων κατασβεσθείη καὶ μὴ*

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ἦγε] ἢ γε CF ἐκέλευε post διώκειν δ' pon. C καὶ μὴ Ω''] μὴ mavult Sauppe ἀνιέναι BM'] ἰέναι CF οὖν δὴ] οὖν F (δὴ D) τοῦ ante τείχους om. V et Hartman προσφυλάττεσθαι F 6 δὴ BM''] δὲ CF ἱππεῖς pro ἱππέας Ω'' φάλαγκι F [ἀμφ]' αὐτὸν C σπαρτώλου BM''] σπαρτώλη CF [οἱ] δὲ ἐπὶ F ἀπολλώνιαν M ποτίδαιαν Ω'' ἄλλῃ ἄλλος C ἄλλος ἄλλῃ cett. ἄλλοσε] ἄλλῃ C τοῦ] τοῦ τοιούτου C 7 ἐγώ Stephanus] ὡς ἐγώ (ἐγὼ) Ω'' μὲν οὖν ὡς Stephanus] μὲν οὖν BM'' μὲν CF μὲν ὡς Cobet ὀργῇ κολάζειν B κολάζειν ὀργῇ (ὀργῇ M) cett.'' τι] τοι C 8 οὖν] αὖ F_1

μάτην τὰ πεπονημένα γένοιτο. οὕτω δὲ γνόντες ἡγεμόνα
μὲν Ἀγησίπολιν τὸν βασιλέα ἐκπέμπουσι, μετ' αὐτοῦ δὲ ὥσπερ
9 Ἀγησιλάου εἰς τὴν Ἀσίαν τριάκοντα Σπαρτιατῶν. πολλοὶ δὲ
αὐτῷ καὶ τῶν περιοίκων ἐθελονταὶ καλοὶ κἀγαθοὶ ἠκολούθουν,
καὶ ξένοι τῶν τροφίμων καλουμένων, καὶ νόθοι τῶν Σπαρ-
τιατῶν, μάλα εὐειδεῖς τε καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει καλῶν οὐκ
ἄπειροι. συνεστρατεύοντο δὲ καὶ ἐκ τῶν συμμαχίδων πόλεων
ἐθελονταί, καὶ Θετταλῶν γε ἱππεῖς, γνωσθῆναι τῷ Ἀγησι-
πόλιδι βουλόμενοι, καὶ Ἀμύντας δὲ καὶ Δέρδας ἔτι προθυ-
μότερον ἢ πρόσθεν. Ἀγησίπολις μὲν δὴ ταῦτα πράττων ἐπο-
ρεύετο ἐπὶ τὴν Ὄλυνθον.
10 Ἡ δὲ τῶν Φλειασίων πόλις, ἐπαινεθεῖσα μὲν ὑπὸ τοῦ
Ἀγησιπόλιδος ὅτι πολλὰ καὶ ταχέως αὐτῷ χρήματα εἰς τὴν
στρατείαν ἔδοσαν, νομίζουσα δ' ἔξω ὄντος Ἀγησιπόλιδος οὐκ
ἂν ἐξελθεῖν ἐπ' αὐτοὺς Ἀγησίλαον, οὐδ' ἂν γενέσθαι ὥστε
ἅμα ἀμφοτέρους τοὺς βασιλέας ἔξω Σπάρτης εἶναι, θρασέως
οὐδὲν τῶν δικαίων ἐποίουν τοῖς κατεληλυθόσιν. οἱ μὲν γὰρ
δὴ φυγάδες ἠξίουν τὰ ἀμφίλογα ἐν ἴσῳ δικαστηρίῳ κρίνεσθαι·
οἱ δὲ ἠνάγκαζον ἐν αὐτῇ τῇ πόλει διαδικάζεσθαι. λεγόντων
δὲ τῶν κατεληλυθότων, καὶ τίς αὕτη δίκη εἴη ὅπου αὐτοὶ
11 οἱ ἀδικοῦντες δικάζοιεν, οὐδὲν εἰσήκουον. ἐκ τούτου μέντοι
ἔρχονται εἰς Λακεδαίμονα οἱ κατελθόντες κατηγορήσοντες τῆς
πόλεως, καὶ ἄλλοι δὲ τῶν οἴκοθεν συνηκολούθουν, λέγοντες
ὅτι πολλοῖς καὶ τῶν πολιτῶν οὐ δοκοῖεν δίκαια πάσχειν.
ἀγανακτήσασα δὲ τούτοις τῶν Φλειασίων ἡ πόλις ἐζημίωσε
πάντας ὅσοι μὴ πεμπούσης τῆς πόλεως ἦλθον εἰς Λακεδαί-
12 μονα. οἱ δὲ ζημιωθέντες οἴκαδε μὲν ὤκνουν ἀπιέναι, μένον-
τες δ' ἐδίδασκον ὡς οὗτοι μὲν εἴησαν οἱ βιαζόμενοι ταῦτα,

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

πεπονημένα γένοιτο V *πεποιημένα γένοιτο* Ω′, *πεπονημένα* etiam Cobet, *προπεπονημένα* Hartman *Ἀγησιλάου* Leonclavius] *ἀγησιλάῳ* M *ἀγησιλάω* CF (et D) *ἀγησι*^λ B (*ἀγησίλαον* V) 9 *αὐτῷ*] *αὐτῶν* F *καὶ ἀγαθοί* B pr, corr. id. *εὐηδεῖς* F 10 *φλιασίων* Ω″, item § 11 *στρατιὰν* Ω″ emend. Leonclavius *γὰρ δὴ* BM″] *γὰρ* CF post *τίς* add. *ἂν* Cobet Bisschop Hertlein *οὐδὲν εἰσήκουον* Cobet Dindorf alii] *οὐδένες ἤκουον* Ω″ *οὐδὲν ἐσήκουον* Hertlein 11 *κατηγορήσαντες* F *τῶν οἴκοθεν*] om. C 12 *οἴκαδε μὲν* BM″] om. CF *μὲν εἴησαν*] *μὴν εἴησαν* B

οἵπερ σφᾶς τε ἐξέβαλον καὶ Λακεδαιμονίους ἀπέκλεισαν, οὗτοι
δὲ οἱ πριάμενοί τε τὰ σφέτερα καὶ βιαζόμενοι μὴ ἀποδιδόναι,
οὗτοι δὲ καὶ νῦν διαπεπραγμένοι εἰσὶ ζημιωθῆναι σφᾶς αὐτοὺς
εἰς Λακεδαίμονα ἐλθόντας, ὅπως τοῦ λοιποῦ μηδεὶς τολμῴη
ἰέναι δηλώσων τὰ ἐν τῇ πόλει γιγνόμενα. τῷ δ' ὄντι ὑβρί- 13
ζειν δοκούντων τῶν Φλειασίων φρουρὰν φαίνουσιν ἐπ' αὐ-
τοὺς οἱ ἔφοροι. ἦν δὲ οὐ τῷ Ἀγησιλάῳ ἀχθομένῳ ταῦτα·
καὶ γὰρ τῷ μὲν πατρὶ αὐτοῦ Ἀρχιδάμῳ ξένοι ἦσαν οἱ περὶ
Ποδάνεμον, καὶ τότε τῶν κατεληλυθότων ἦσαν· αὐτῷ δὲ οἱ
ἀμφὶ Προκλέα τὸν Ἱππονίκου. ὡς δὲ τῶν διαβατηρίων γενο- 14
μένων οὐκ ἔμελλεν, ἀλλ' ἐπορεύετο, πολλαὶ πρέσβειαι ἀπήν-
των καὶ χρήματα ἐδίδοσαν, ὥστε μὴ ἐμβάλλειν. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο
ὅτι οὐχ ἵνα ἀδικοίη στρατεύοιτο, ἀλλ' ὅπως τοῖς ἀδικουμένοις
βοηθήσειεν. οἱ δὲ τελευτῶντες πάντα ἔφασκον ποιήσειν, 15
ἐδέοντό τε μὴ ἐμβάλλειν. ὁ δὲ πάλιν ἔλεγεν ὡς οὐκ ἂν
πιστεύσειε λόγοις, καὶ γὰρ τὸ πρότερον ψεύσασθαι αὐτούς,
ἀλλ' ἔργου τινὸς πιστοῦ δεῖν ἔφη. ἐρωτώμενος δὲ καὶ τί
τοῦτ' ἂν εἴη; πάλιν ἀπεκρίνατο· Ὅπερ καὶ πρόσθεν, ἔφη,
ποιήσαντες οὐδὲν ὑφ' ἡμῶν ἠδικήθητε. τοῦτο δὲ ἦν τὴν
ἀκρόπολιν παραδοῦναι. οὐκ ἐθελόντων δὲ αὐτῶν τοῦτο ποιεῖν, 16
ἐνέβαλέ τε εἰς τὴν χώραν καὶ ταχὺ περιτειχίσας ἐπολιόρκει
αὐτούς. πολλῶν δὲ λεγόντων Λακεδαιμονίων ὡς ὀλίγων
ἕνεκεν ἀνθρώπων πόλει ἀπεχθάνοιντο πλέον πεντακισχιλίων
ἀνδρῶν· καὶ γὰρ δὴ ὅπως τοῦτ' ἔνδηλον εἴη, οἱ Φλειάσιοι
ἐν τῷ φανερῷ τοῖς ἔξω ἐκκλησίαζον. ὁ μέντοι Ἀγησίλαος
πρὸς τοῦτο ἀντεμηχανήσατο. ὁπότε γὰρ ἐξίοιεν ἢ διὰ φιλίαν 17
ἢ διὰ συγγένειαν τῶν φυγάδων, ἐδίδασκε ξυσσίτιά τε αὐτῶν
κατασκευάζειν καὶ εἰς τὰ ἐπιτήδεια ἱκανὸν διδόναι, ὁπόσοι
γυμνάζεσθαι ἐθέλοιεν· καὶ ὅπλα δὲ ἐκπορίζειν ἅπασι τούτοις

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ἐξέβαλον BM''] ἐξέβαλλον CF διαπεπραμένοι B αὐτοὺς Ω''] τοὺς Cobet γινόμενα F 13 φλιασίων Ω'' οὐ Ω''] οὐδὲ Cobet αὐτῶ CF ἑαυτῷ M ἑαυτῶ B et DV ἱππονήκου B 14 ἔμελλεν FM''] ἔμελεν B ἔμενεν C 15 ἔφασκον] ἔφασκόν τε C 16 τε εἰς Castalio et Stephanus] τε καὶ εἰς Ω'' ἔνδηλον BM''] εὔδηλον CF φλιάσιοι Ω'' ἐκκλησίαζον B] ἐξεκλησίαζον CFM' (ἐξεκκλησίαζον V) 17 ἐξίοιεν BM''] ἐξέλθοιεν CF (ξυσσίτιά Ω'') αὐτῶν] αὐτῶν Ω' καὶ εἰς] καὶ ὅσον εἰς Leonclavius καὶ ἀργύριον εἰς Portus

διεκελεύετο, καὶ μὴ ὀκνεῖν εἰς ταῦτα χρήματα δανείζεσθαι.
οἱ δὲ ταῦτα ὑπηρετοῦντες ἀπέδειξαν πλείους χιλίων ἀνδρῶν
ἄριστα μὲν τὰ σώματα ἔχοντας, εὐτάκτους δὲ καὶ εὐοπλοτά-
τους· ὥστε τελευτῶντες οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔλεγον ὡς τοιούτων
δέοιντο συστρατιωτῶν.

18 Καὶ Ἀγησίλαος μὲν δὴ περὶ ταῦτα ἦν. ὁ δὲ Ἀγησίπολις
εὐθὺς ἐκ τῆς Μακεδονίας προσιὼν ἔθετο πρὸς τῇ πόλει τῶν
Ὀλυνθίων τὰ ὅπλα. ἐπεὶ δὲ οὐδεὶς ἀντεξῄει αὐτῷ, τότε τῆς
Ὀλυνθίας εἴ τι ὑπόλοιπον ἦν ἐδῄου καὶ εἰς τὰς συμμαχίδας
ἰὼν αὐτῶν ἔφθειρε τὸν σῖτον· Τορώνην δὲ καὶ προσβαλὼν
19 εἷλε κατὰ κράτος. ἐν δὲ τούτοις ὄντα κατὰ θέρους ἀκμὴν
καῦμα περιφλεγὲς λαμβάνει αὐτόν. ὡς δὲ πρόσθεν ἑορακότα
τὸ ἐν Ἀφύτει τοῦ Διονύσου ἱερὸν ἔρως αὐτὸν τότ' ἔσχε τῶν
τε σκιερῶν σκηνημάτων καὶ τῶν λαμπρῶν καὶ ψυχρῶν ὑδά-
των. ἐκομίσθη μὲν οὖν ἐκεῖσε ἔτι ζῶν, ὅμως μέντοι ἑβδο-
μαῖος ἀφ' οὗ ἔκαμεν ἔξω τοῦ ἱεροῦ ἐτελεύτησε. καὶ ἐκεῖνος
μὲν ἐν μέλιτι τεθεὶς καὶ κομισθεὶς οἴκαδε ἔτυχε τῆς βασιλικῆς
ταφῆς.

20 Ἀγησίλαος δὲ τοῦτο ἀκούσας οὐχ ᾗ τις ἂν ᾤετο ἐφήσθη
ὡς ἀντιπάλῳ, ἀλλὰ καὶ ἐδάκρυσε καὶ ἐπόθησε τὴν συνουσίαν·
συσκηνοῦσι μὲν γὰρ δὴ βασιλεῖς ἐν τῷ αὐτῷ, ὅταν οἴκοι
ὦσιν. ὁ δὲ Ἀγησίπολις τῷ Ἀγησιλάῳ ἱκανὸς μὲν ἦν καὶ
ἡβητικῶν καὶ θηρευτικῶν καὶ ἱππικῶν καὶ παιδικῶν λόγων
μετέχειν· πρὸς δὲ τούτοις καὶ ὑπῃδεῖτο αὐτὸν ἐν τῇ συσκη-
νίᾳ, ὥσπερ εἰκὸς πρεσβύτερον. καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι
ἀντ' ἐκείνου Πολυβιάδην ἁρμοστὴν ἐπὶ τὴν Ὄλυνθον ἐκ-
πέμπουσιν.

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

18 post εὐθὺς (εὐθύς) add. τε vel τὲ Ω″ emend. Leonclavius τῶν ὀλυνθίων] om. C ἀντεξῄει vel ἀντεξήει BFM′] ἀντεξείη C (et V) αὐτῷ B (αὐτῶ V)] αὐτῶν CFM′ τότε — αὐτῶν BM″] om. CF post ὀλυνθίας B pr. pon. τὰ ὅπλα 19 περιφλεγὲς Ω″| πυριφλεγὲς vulg. πρόσθεν BM″] πρώην CF ἑωρακότα Ω″ emend. Dindorf ἀφύτει Ω′] V abbrev. Ἀφύτι Cobet σκηνημάτων BC et DV] σκηνωμάτων FM τῆς ante βασιλ. om. M 20 ἀντιπάλῳ (-ω) BM″] ἀντιπάλου C ἀντιπα^λ F ἀλλὰ καὶ B] ἀλλὰ cett.″ ἐπόθησε BM″] ἐπένθησε CF corr. ἐπίθησε F pr. παιδικῶν] παιδευτικῶν F

Ὁ δὲ Ἀγησίλαος ἤδη μὲν ὑπερέβαλε τὸν χρόνον, ὅσου 21
ἐλέγετο ἐν [τῇ] Φλειοῦντι σῖτος εἶναι· τοσοῦτον γὰρ ἐγκρά-
τεια γαστρὸς διαφέρει ὥστε οἱ Φλειάσιοι τὸν ἥμισυν ψηφισά-
μενοι σῖτον τελεῖν ἢ πρόσθεν καὶ ποιοῦντες τοῦτο τὸν δι-
πλάσιον τοῦ εἰκότος χρόνον πολιορκούμενοι διήρκεσαν. καὶ 22
τόλμα δὲ ἀτολμίας ἔσθ' ὅτε τοσοῦτον διαφέρει ὥστε Δελφίων
τις, λαμπρὸς δοκῶν εἶναι, λαβὼν πρὸς αὑτὸν τριακοσίους
ἄνδρας Φλειασίων ἱκανὸς μὲν ἦν κωλύειν τοὺς βουλομένους
εἰρήνην ποιεῖσθαι, ἱκανὸς δὲ οἷς ἠπίστει εἵρξας φυλάττειν,
ἐδύνατο δὲ εἴς τε τὰς φυλακὰς ἀναγκάζειν τὸ πλῆθος ἰέναι
καὶ τούτους ἐφοδεύων πιστοὺς παρέχεσθαι. πολλάκις δὲ μεθ'
ὧν εἶχε περὶ αὑτὸν καὶ ἐκθέων ἀπέκρουε φύλακας ἄλλοτ'
ἄλλῃ τοῦ περιτετειχισμένου κύκλου. ἐπεὶ μέντοι οἱ ἐπίλεκτοι 23
οὗτοι πάντα τρόπον ζητοῦντες οὐχ ηὕρισκον σῖτον ἐν τῇ
πόλει, ἐκ τούτου δὴ πέμψαντες πρὸς τὸν Ἀγησίλαον ἐδέοντο
σπείσασθαι πρεσβείαν εἰς Λακεδαίμονα ἰοῦσι· δεδόχθαι γὰρ
σφίσιν ἔφασαν ἐπιτρέπειν τοῖς τέλεσι τῶν Λακεδαιμονίων χρή-
σασθαι τῇ πόλει ὅ τι βούλοιντο ὁ δὲ ὀργισθεὶς ὅτι ἄκυρον 24
αὐτὸν ἐποίουν, πέμψας μὲν πρὸς τοὺς οἴκοι φίλους διεπράξατο
ἑαυτῷ ἐπιτραπῆναι τὰ περὶ Φλειοῦντος, ἐσπείσατο δὲ τῇ
πρεσβείᾳ. φυλακῇ δὲ ἔτι ἰσχυροτέρᾳ ἢ πρότερον ἐφύλαττεν,
ἵνα μηδεὶς τῶν ἐκ τῆς πόλεως ἐξίοι. ὅμως μέντοι ὅ γε Δελ-
φίων καὶ στιγματίας τις μετ' αὐτοῦ, ὃς πολλὰ ὑφείλετο ὅπλα
τῶν πολιορκούντων, ἀπέδρασαν νύκτωρ. ἐπεὶ δὲ ἧκον ἐκ 25

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

21 ὁ δὲ BFM''] ὁ δ' C ὑπερέβαλε M''] ὑπερέβαλλε BCF [τῇ] Φλειοῦντι] τῇ (M) vel τῇ φλιοῦντι Ω'' τῷ Φλιοῦντι vulg.; Xenophon articulum omittere solet φλιάσιοι Ω'' ἥμισυ B ψηφισάμενοι Dindorf] συμψηφισάμενοι Ω'' τελεῖν Ω''] ἀλεῖν Cobet, illud def. Hertlein καὶ ποιοῦντες τοῦτο del. Cobet 22 δοκῶν λαμπρὸς F αὑτὸν Dindorf] αὐτὸν CF αὐτοὺς BM'' φλιασίων Ω'' εἵρξας BCF] εἴρξας M'' ἐδύνατο vulg.] ἠδύνατο Ω'' αὑτὸν M' et V corr.] αυτὸν C αὐτὸν BF (et V pr.) 23 ζητοῦντες BFM''] ἐπιζητοῦντες C εὕρισκον Ω'' δὴ] δὲ F σπείσασθαι] σπείσαντες F πρεσβείαν ... ἰοῦσι Ω''] πρεσβείᾳ ... ἰούσῃ Portus, librorum lectionem defend. Sauppe εἰς τὴν λακεδαίμονα C 24 ἄκυρον BM''] ἄκρον CF φλιοῦντος Ω'' φυλακὴ ... ἰσχυροτέρα C τῶν ante ἐκ τῆς πόλεως del. Hartman, sed vide Breitenbach ad III 1, 18 25 ἧκον BM'] ἦσαν CF (et V) οἱ ante ἐκ inser. Laves

τῆς Λακεδαίμονος ἀπαγγέλλοντες ὅτι ἡ πόλις ἐπιτρέποι Ἀγησιλάῳ διαγνῶναι τὰ ἐν Φλειοῦντι ὅπως αὐτῷ δοκοίη, Ἀγησίλαος δὴ οὕτως ἔγνω, πεντήκοντα μὲν ἄνδρας τῶν κατεληλυθότων, πεντήκοντα δὲ τῶν οἴκοθεν πρῶτον μὲν ἀνακρῖναι ὅντινά τε ζῆν ἐν τῇ πόλει καὶ ὅντινα ἀποθανεῖν δίκαιον εἴη· ἔπειτα δὲ νόμους θεῖναι, καθ' οὓς πολιτεύσοιντο· ἕως δ' ἂν ταῦτα διαπράξωνται, φυλακὴν καὶ μισθὸν τοῖς φρουροῖς ἓξ μηνῶν κατέλιπε. ταῦτα δὲ ποιήσας τοὺς μὲν συμμάχους ἀφῆκε, τὸ δὲ πολιτικὸν οἴκαδε ἀπήγαγε. καὶ τὰ μὲν περὶ Φλειοῦντα οὕτως αὖ ἐπετετέλεστο ἐν ὀκτὼ μησὶ καὶ ἐνιαυτῷ.

26 *Καὶ ὁ Πολυβιάδης δὲ δὴ παντάπασι κακῶς ἔχοντας λιμῷ τοὺς Ὀλυνθίους διὰ τὸ μήτ' ἐκ τῆς γῆς λαμβάνειν μήτε κατὰ θάλατταν εἰσάγεσθαι σῖτον αὐτοῖς, ἠνάγκασε πέμψαι εἰς Λακεδαίμονα περὶ εἰρήνης· οἱ δ' ἐλθόντες πρέσβεις αὐτοκράτορες συνθήκας ἐποιήσαντο τὸν αὐτὸν μὲν ἐχθρὸν καὶ φίλον Λακεδαιμονίοις νομίζειν, ἀκολουθεῖν δὲ ὅποι ἂν ἡγῶνται καὶ σύμμαχοι εἶναι. καὶ ὀμόσαντες ταύταις ἐμμενεῖν οὕτως ἀπῆλθον οἴκαδε.*

27 *Προκεχωρηκότων δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις ὥστε Θηβαίους μὲν καὶ τοὺς ἄλλους Βοιωτοὺς παντάπασιν ἐπ' ἐκείνοις εἶναι, Κορινθίους δὲ πιστοτάτους γεγενῆσθαι, Ἀργείους δὲ τεταπεινῶσθαι [διὰ τὸ μηδὲν ἔτι ὠφελεῖν αὐτοὺς τῶν μηνῶν τὴν ὑποφοράν], Ἀθηναίους δὲ ἠρημῶσθαι, τῶν δ' αὖ συμμάχων κεκολασμένων οἳ δυσμενῶς εἶχον αὐτοῖς, παντάπασιν ἤδη καλῶς καὶ ἀσφαλῶς ἡ ἀρχὴ ἐδόκει αὐτοῖς κατεσκευάσθαι.*

IV. 1 *Πολλὰ μὲν οὖν ἄν τις ἔχοι καὶ ἄλλα λέγειν καὶ Ἑλληνικὰ καὶ βαρβαρικά, ὡς θεοὶ οὔτε τῶν ἀσεβούντων οὔτε*

Ω'' = BCFM et DV, *Ω'* = BCFM et D, *Ω* = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ἐπιτρέποι BFM''] *ἐπιτρέπει* C *φλιοῦντι* et mox *φλιοῦντα Ω''* *δὴ*] *δὲ Ω''* *ἔγνω*] *ἐπέγνω* C *ἀνακρίναι* B *τὰ μὲν* BM''] *τὰ* CF 26 *δὲ δὴ* B] *δὲ* cett.'' *δὲ ἤδη* Simon *μήτ'* BM (et V)] *μή τε* CF (et D) *οἱ δὲ πρέσβεις ἐλθόντες αὐτοκράτορες* Hartman *ὅποι*] *ὅπη* C *ταύταις* Stephanus] *ταῦτα Ω''* *ἐμμενεῖν* Schneider] *ἐμμένειν Ω''* 27 huius capitis finem et quarti initium a sciolo quodam addita esse censet Hartman ad implendam lacunam, quam ipse in suo libro reliquerit Xenophon *διὰ τὸ μηδὲν — ὑποφορὰν* ut interpolata ex V 1,29 del. A. Schäfer Breitenbach Laves Kruse Grosser.

IV. 1 *ἀσεβούντων Ω''*] *εὐσεβούντων* Franke

τῶν ἀνόσια ποιούντων ἀμελοῦσι· νῦν γε μὴν λέξω τὰ προ-
κείμενα. Λακεδαιμόνιοί τε γὰρ οἱ ὀμόσαντες αὐτονόμους
ἐάσειν τὰς πόλεις τὴν ἐν Θήβαις ἀκρόπολιν κατασχόντες ὑπ'
αὐτῶν μόνων τῶν ἀδικηθέντων ἐκολάσθησαν, πρῶτον οὐδ'
ὑφ' ἑνὸς τῶν πώποτε ἀνθρώπων κρατηθέντες, τούς τε τῶν
πολιτῶν εἰσαγαγόντας εἰς τὴν ἀκρόπολιν αὐτοὺς καὶ βουλη-
θέντας Λακεδαιμονίοις δουλεύειν τὴν πόλιν, ὥστε αὐτοὶ τυ-
ραννεῖν, τὴν τούτων ἀρχὴν ἑπτὰ μόνον τῶν φυγόντων ἤρκε-
σαν καταλῦσαι. ὡς δὲ τοῦτ' ἐγένετο διηγήσομαι.
Ἦν τις Φιλλίδας, ὃς ἐγραμμάτευε τοῖς περὶ Ἀρχίαν 2
πολεμάρχοις, καὶ τἆλλα ὑπηρέτει, ὡς ἐδόκει, ἄριστα. τούτῳ
δ' ἀφιγμένῳ Ἀθήναζε κατὰ πρᾶξίν τινα καὶ πρόσθεν γνώρι-
μος ὢν Μέλων τῶν Ἀθήναζε πεφευγότων Θηβαίων συγγίγνε-
ται, καὶ διαπυθόμενος μὲν τὰ περὶ Ἀρχίαν τε τὸν πολεμαρ-
χοῦντα καὶ τὴν περὶ Φίλιππον τυραννίδα, γνοὺς δὲ μισοῦντα
αὐτὸν ἔτι μᾶλλον αὐτοῦ τὰ οἴκοι, πιστὰ δοὺς καὶ λαβὼν
συνέθετο ὡς δεῖ ἕκαστα γίγνεσθαι. ἐκ δὲ τούτου προσλαβὼν 3
ὁ Μέλων ἓξ τοὺς ἐπιτηδειοτάτους τῶν φευγόντων ξιφίδια
ἔχοντας καὶ ἄλλο ὅπλον οὐδέν, ἔρχεται πρῶτον μὲν εἰς τὴν
χώραν νυκτός· ἔπειτα δὲ ἡμερεύσαντες ἔν τινι τόπῳ ἐρήμῳ
πρὸς τὰς πύλας ἦλθον, ὡς δὴ ἐξ ἀγροῦ ἀπιόντες, ἡνίκαπερ
οἱ ἀπὸ τῶν ἔργων ὀψιαίτατοι. ἐπεὶ δ' εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν,
διενυκτέρευσαν μὲν ἐκείνην τὴν νύκτα παρὰ Χάρωνί τινι,
καὶ τὴν ἐπιοῦσαν δὲ ἡμέραν διημέρευσαν. ὁ μὲν οὖν Φιλ- 4

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

μόνων Ω′] μόνον V πρῶτον] πρότερον Wolf πρὸ τοῦ Hertlein ὑφ' ἑνὸς vel ὑφενὸς Ω″] ὑφ' ἕνων Dobrée ὑφ' ἑνῶν Dindorf βουληθέντες B pr. ut vid. μόνον BF_2M″] μόνων CF_1 (καταλύσαι B) 2 φυλλίδας M′ φυλίδας CF φιλλίδας B φιλίδας C mg. (et V) πολεμάρχοις del. Hartman τἆλλα M′] τᾶλλα B τ' ἄλλα F τ' ἀλλα C ὑπηρέτει] ὑπηρετήκει C πρόσθε B μέλων BM′] μέλλων CF συγγίνεται Ω″ διαπειθόμενος F pr. τὴν περὶ Ἀρχίαν τε τὸν πολεμαρχοῦντα καὶ Φίλιππον τυραννίδα Cobet, item Hartman, nisi quod hic etiam verba τὸν πολεμαρχοῦντα eicit τὰ περὶ B] τὴν περὶ cett.″, in F ερὶ in litura ἔτι μᾶλλον μισοῦντα αὐτὸν τὰ οἴκοι αὐτοῦ C αὐτοῦ] αὑτοῦ Ω (et V; D om.) γίγνεσθαι BC] γίνεσθαι FM″ 3 μέλων BM″] μέλλων CF ξιφείδια B 4 φυλλίδας M′ φυλίδας F φιλλίδας BC

*λίδας τά τε ἄλλα ἐπεμελεῖτο τοῖς πολεμάρχοις, ὡς Ἀφροδίσια
ἄγουσιν ἐπ' ἐξόδῳ τῆς ἀρχῆς, καὶ δὴ καὶ γυναῖκας πάλαι
ὑπισχνούμενος ἄξειν αὐτοῖς τὰς σεμνοτάτας καὶ καλλίστας
τῶν ἐν Θήβαις, τότε ἔφη ἄξειν. οἱ δέ — ἦσαν γὰρ τοιοῦτοι —
5 μάλα ἡδέως προσεδέχοντο νυκτερεύειν. ἐπεὶ δὲ ἐδείπνησάν
τε καὶ συμπροθυμουμένου ἐκείνου ταχὺ ἐμεθύσθησαν, πάλαι
κελευόντων ἄγειν τὰς ἑταίρας, ἐξελθὼν ἤγαγε τοὺς περὶ Μέ-
λωνα, τρεῖς μὲν στείλας ὡς δεσποίνας, τοὺς δὲ ἄλλους ὡς
6 θεραπαίνας. κἀκείνους μὲν εἰσήγαγεν εἰς τὸ προταμιεῖον τοῦ
πολεμαρχείου, αὐτὸς δ' εἰσελθὼν εἶπε τοῖς περὶ Ἀρχίαν ὅτι
οὐκ ἄν φασιν εἰσελθεῖν αἱ γυναῖκες, εἴ τις τῶν διακόνων
ἔνδον ἔσοιτο. ἔνθεν οἱ μὲν ταχὺ ἐκέλευον πάντας ἐξιέναι,
ὁ δὲ Φιλλίδας δοὺς οἶνον εἰς ἑνὸς τῶν διακόνων ἐξέπεμψεν
αὐτούς. ἐκ δὲ τούτου εἰσήγαγε τὰς ἑταίρας δή, καὶ ἐκάθιζε
παρ' ἑκάστῳ. ἦν δὲ σύνθημα, ἐπεὶ καθίζοιντο, παίειν εὐθὺς
7 ἀνακαλυψαμένους. οἱ μὲν δὴ οὕτω λέγουσιν αὐτοὺς ἀποθα-
νεῖν, οἱ δὲ καὶ ὡς κωμαστὰς εἰσελθόντας τοὺς ἀμφὶ Μέλωνα
ἀποκτεῖναι τοὺς πολεμάρχους. λαβὼν δὲ ὁ Φιλλίδας τρεῖς
αὐτῶν ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν τοῦ Λεοντιάδου οἰκίαν· κόψας δὲ
τὴν θύραν εἶπεν ὅτι παρὰ τῶν πολεμάρχων ἀπαγγεῖλαί τι
βούλοιτο. ὁ δὲ ἐτύγχανε μὲν χωρὶς κατακείμενος ἔτι μετὰ
δεῖπνον, καὶ ἡ γυνὴ ἐριουργοῦσα παρεκάθητο. ἐκέλευσε δὲ
τὸν Φιλλίδαν πιστὸν νομίζων εἰσιέναι. οἱ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθον,
τὸν μὲν ἀπέκτειναν, τὴν δὲ γυναῖκα φοβήσαντες κατεσιώ-
πησαν. ἐξιόντες δὲ εἶπον τὴν θύραν κεκλεῖσθαι· εἰ δὲ λή-
ψονται ἀνεῳγμένην, ἠπείλησαν ἀποκτεῖναι ἅπαντας τοὺς ἐν*

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

ὡς Ω″] ὥσπερ Hartman ἀφροδήσια CF τότε BM″] τότ' CF προσεδέχοντο] ἐδέχοντο C νυκτερεύειν BFM″] νυκτεύρειν C
5 ἑταίρας] ἑτέρας B μέλωνα] μέλλωνα C μένωνα F pr. τρεῖς μὲν οὖν F **6** κἀκεῖνος F pr. προταμιεῖον Ω″] ταμιεῖον Stephanus cum 'vet. nonnullis' πολεμαρχείου B] πολεμαρχεῖν cett.' et V pr. (πολεμάρχου V corr. fort. recte) φυλλίδας M′ φυλίδας CF φιλλίδας B item § 7 et 8 εἰσήγαγε] ἤγαγε C ἑταίρας BM″] ἑτερίδας F_1 ἑταιρίδας F_2 ἑταιρίδας C fort. recte ἦν δὲ BM″] ἦν γὰρ CF παίειν] παίειν αὐτοὺς B pr. **7** οὕτω CFM″] οὕτως B μέλωνα hic Ω″ ἀπέκτειναν Cobet] ἀποκτείναντες Ω″ λήψονται] λήψοιντο C

τῇ οἰκίᾳ. ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐπέπρακτο, λαβὼν δύο ὁ Φιλλίδας 8
τῶν ἀνδρῶν ἦλθε πρὸς τὸ ἀνάκειον, καὶ εἶπε τῷ εἱργμοφύλακι ὅτι ἄνδρα ἄγοι παρὰ ⟨τῶν⟩ πολεμάρχων ὃν εἶρξαι δέοι. ὡς δὲ ἀνέῳξε, τοῦτον μὲν εὐθὺς ἀπέκτειναν, τοὺς δὲ δεσμώτας ἔλυσαν. καὶ τούτους μὲν ταχὺ τῶν ἐκ τῆς στοᾶς ὅπλων καθελόντες ὥπλισαν, καὶ ἀγαγόντες ἐπὶ τὸ Ἀμφεῖον θέσθαι
ἐκέλευον τὰ ὅπλα. ἐκ δὲ τούτου εὐθὺς ἐκήρυττον ἐξιέναι 9
πάντας Θηβαίους, ἱππέας τε καὶ ὁπλίτας, ὡς τῶν τυράννων τεθνεώτων. οἱ δὲ πολῖται, ἕως μὲν νὺξ ἦν, ἀπιστοῦντες ἡσυχίαν εἶχον· ἐπεὶ δ' ἡμέρα τ' ἦν καὶ φανερὸν ἦν τὸ γεγενημένον, ταχὺ δὴ καὶ οἱ ὁπλῖται καὶ οἱ ἱππεῖς σὺν τοῖς ὅπλοις ἐξεβοήθουν. † ἔπεμψαν δ' ἱππέας οἱ κατεληλυθότες καὶ ἐπὶ τοὺς πρὸς τοῖς ὁρίοις Ἀθηναίων [τοὺς] δύο τῶν στρατηγῶν. οἱ δ' εἰδότες τὸ πρᾶγμα ἐφ' ὃ ἀπεστάλκεσαν ⟨ἐπεβοήθουν⟩.
ὁ μέντοι ἐν τῇ ἀκροπόλει ἁρμοστὴς ἐπεὶ ᾔσθετο τὸ νυκτερινὸν 10
κήρυγμα, εὐθὺς ἔπεμψεν εἰς Πλαταιὰς καὶ Θεσπιὰς ἐπὶ βοήθειαν. καὶ τοὺς μὲν Πλαταιᾶς αἰσθόμενοι προσιόντας οἱ τῶν Θηβαίων ἱππεῖς, ἀπαντήσαντες ἀπέκτειναν αὐτῶν πλέον ἢ εἴκοσιν· ἐπεὶ δὲ εἰσῆλθον ταῦτα πράξαντες καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀπὸ τῶν ὁρίων ἤδη παρῆσαν, προσέβαλον πρὸς τὴν ἀκρό-
πολιν. ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἐν τῇ ἀκροπόλει ὀλίγοι ὄντες, τήν 11
τε προθυμίαν τῶν προσιόντων ἁπάντων ἑώρων, καὶ τῶν κηρυγμάτων μεγάλων γιγνομένων τοῖς πρώτοις ἀναβᾶσιν, ἐκ τούτων φοβηθέντες εἶπον ὅτι ἀπίοιεν ἄν, εἰ σφίσιν ἀσφάλειαν

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

8 ἀνάκειον Dindorf] ἀναγκαῖον Ω″ εἱρ[γμ]οφύλακι C εἱργμοφύλακι FM″ εἱρμοφύλακι B ἄγοι] ἄγει F pr. τῶν ante πολεμάρχων inser. Dindorf Hartman Grosser εἶρξαι C] εἵρξαι cett.″ ἀπέκτεινε C δεσμότας B ἀπέλυσαν C 9 τε inter versus scripsit B δὴ] δὲ F ἱππέας BC (et V)] ἱππέα FM′ καὶ ἐπὶ] ἐπὶ C δύο Dobrée] τοὺς δύο Ω″ ἐφ' ὃ] ἐφ' ᾧ F ἀπεστάλκεισαν C ἐπεβοήθουν] om. Ω″ alii proponunt: ἐβοήθουν, ἐπεβοήθησαν, ᾤχοντο, ἦσαν, δρόμῳ αὐτοῖς ἀπήντων. ceterum totum hunc locum lacunosum esse recte dicunt Stephanus Leonclavius Büchsenschütz Hartman 10 ἔπεμψεν] ἔπεμψαν B πλαταιέας Ω″ προσιόντας] om. C ἀπαντήσαντες om. C εἴκοσι B προσέβαλον BM″] προσέβαλλον CF 11 ἔγνωσαν del. Hartman, idem post κηρυγμάτων inserit ἤκουον τῶν ante προσιόντων om. F ἐκ τούτων] ἐκ τούτου C

μετὰ τῶν ὅπλων ἀπιοῦσι διδοῖεν. οἱ δὲ ἄσμενοί τε ἔδοσαν ἃ ᾔτουν, καὶ σπεισάμενοι καὶ ὅρκους ὀμόσαντες ἐπὶ τούτοις
12 ἐξέπεμπον. ἐξιόντων μέντοι, ὅσους ἐπέγνωσαν τῶν ἐχθρῶν ὄντας, συλλαμβάνοντες ἀπέκτειναν. ἦσαν δέ τινες οἳ καὶ ὑπὸ Ἀθηναίων τῶν ἀπὸ τῶν ὁρίων ἐπιβοηθησάντων ἐξεκλάπησαν καὶ διεσώθησαν. οἱ μέντοι Θηβαῖοι καὶ τοὺς παῖδας τῶν ἀποθανόντων, ὅσοις ἦσαν, λαβόντες ἀπέσφαξαν.

13 Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐπύθοντο οἱ Λακεδαιμόνιοι, τὸν μὲν ἁρμοστὴν τὸν ἐγκαταλιπόντα τὴν ἀκρόπολιν καὶ οὐκ ἀναμείναντα τὴν βοήθειαν ἀπέκτειναν, φρουρὰν δὲ φαίνουσιν ἐπὶ τοὺς Θηβαίους. καὶ Ἀγησίλαος μὲν λέγων ὅτι ὑπὲρ τετταράκοντα ἀφ' ἥβης εἴη, καὶ ὥσπερ τοῖς ἄλλοις τοῖς τηλικούτοις οὐκέτι ἀνάγκη εἴη τῆς ἑαυτῶν ἔξω στρατεύεσθαι, οὕτω δὴ καὶ βασιλεῦσι τὸν αὐτὸν νόμον ὄντα ἀπεδείκνυε. κἀκεῖνος μὲν δὴ λέγων ταῦτα οὐκ ἐστρατεύετο. οὐ μέντοι τούτου γ' ἕνεκεν κατέμεινεν, ἀλλ' εὖ εἰδὼς ὅτι εἰ στρατηγοίη, λέξοιεν οἱ πολῖται ὡς Ἀγησίλαος, ὅπως βοηθήσειε τοῖς τυράννοις, πράγματα τῇ πόλει παρέχοι. εἴα οὖν αὐτοὺς βουλεύεσθαι ὁποῖόν τι βού-
14 λοιντο περὶ τούτων. οἱ δ' ἔφοροι διδασκόμενοι ὑπὸ τῶν μετὰ τὰς ἐν Θήβαις σφαγὰς ἐκπεπτωκότων, Κλεόμβροτον ἐκπέμπουσι, πρῶτον τότε ἡγούμενον, μάλα χειμῶνος ὄντος. τὴν μὲν οὖν δι' Ἐλευθερῶν ὁδὸν Χαβρίας ἔχων Ἀθηναίων πελταστὰς ἐφύλαττεν· ὁ δὲ Κλεόμβροτος ἀνέβαινε κατὰ τὴν ἐς Πλαταιὰς φέρουσαν. προϊόντες δὲ οἱ πελτασταὶ περιτυγχά-

---

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

12 συλλαμβάνοντες BM''] λαμβάνοντες F pr. συλαμβάνοντες F corr. συλλαμβάνοντας C ὑπὸ BM''] ἀπὸ CF_1 ἐξεκλάπησαν BM''] ἐκλάπησαν CF 13 καὶ ante ὥσπερ et τοῖς ante τηλικούτοις del. Hartman, ὥσπερ καὶ scribit Grosser δὴ καὶ C (et D)] δὲ καὶ BFM (et V) δὲ καὶ retinendum censet Hertlein omisso καὶ ante ὥσπερ αὐτὸν] ναυτικὸν F pr. νόμον BFM''] om. C γ' BFM''] γε C κατέμεινεν BM'] [κ]ατ[έμ]εινεν C κατέμενεν F (et V) λέξοιεν Dobrée et Schäfer] λέξοι.. F pr. ut vid. λέξειαν BCF corr. M'' λέξειαν ἂν Matthiae βουλεύεσθαι BM''] βούλεσθαι CF pr. βούλοιντο] βουλεύοιντο BFM'' βουλέβοιντο C 14 κλεόβρ. hic et postea F τὴν μὲν οὖν B] τὴν μὲν FM'' καὶ τὴν μὲν C ἐς BM''] εἰς CF περιτυγχάνουσιν] ἐπιτυγχάνουσιν C

νουσιν ἐπὶ τῷ ἄκρῳ φυλάττουσι τοῖς ἐκ τοῦ ἀνακείου λελυ-
μένοις, ὡς περὶ ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα οὖσι. καὶ τούτους
μὲν ἅπαντας, εἰ μή τις ἐξέφυγεν, οἱ πελτασταὶ ἀπέκτειναν·
αὐτὸς δὲ κατέβαινε πρὸς τὰς Πλαταιάς, ἔτι φιλίας οὔσας.
ἐπεὶ δὲ εἰς Θεσπιὰς ἀφίκετο, ἐκεῖθεν ὁρμηθεὶς εἰς Κυνὸς 15
κεφαλὰς οὔσας Θηβαίων ἐστρατοπεδεύσατο. μείνας δὲ ἐκεῖ
περὶ ἑκκαίδεκα ἡμέρας ἀπεχώρησε πάλιν εἰς Θεσπιάς· κἀκεῖ
μὲν ἁρμοστὴν κατέλιπε Σφοδρίαν καὶ ἀπὸ τῶν συμμάχων τὸ
τρίτον μέρος ἑκάστων· παρέδωκε δὲ αὐτῷ καὶ χρήματα ὅσα
ἐτύγχανεν οἴκοθεν ἔχων, καὶ ἐκέλευσε ξενικὸν προσμισθοῦ-
σθαι. καὶ ὁ μὲν Σφοδρίας ταῦτ᾽ ἔπραττεν. ὁ δὲ Κλεόμ- 16
βροτος ἀπῆγεν ἐπ᾽ οἴκου τὴν διὰ Κρεύσιος τοὺς μεθ᾽ ἑαυτοῦ
στρατιώτας καὶ μάλα ἀποροῦντας πότερά ποτε πόλεμος πρὸς
Θηβαίους ἢ εἰρήνη εἴη· ἤγαγε μὲν γὰρ εἰς τὴν τῶν Θηβαίων
τὸ στράτευμα, ἀπῆλθε δὲ ὡς ἐδύνατο ἐλάχιστα κακουργήσας.
ἀπιόντι γε μὴν ἄνεμος αὐτῷ ἐξαίσιος ἐπεγένετο, ὃν καὶ οἰωνί- 17
ζοντό τινες σημαίνειν πρὸ τῶν μελλόντων. πολλὰ μὲν γὰρ
καὶ ἄλλα βίαια ἐποίησεν, ἀτὰρ καὶ ὑπερβάλλοντος αὐτοῦ μετὰ
τῆς στρατιᾶς ἐκ τῆς Κρεύσιος τὸ καθῆκον ἐπὶ θάλατταν ὄρος
πολλοὺς μὲν ὄνους κατεκρήμνισεν αὐτοῖς σκεύεσι, πάμπολλα
δὲ ὅπλα ἀφαρπασθέντα ἐξέπεσεν εἰς τὴν θάλατταν. τέλος δὲ 18
πολλοὶ οὐ δυνάμενοι σὺν τοῖς ὅπλοις πορεύεσθαι, ἔνθεν καὶ
ἔνθεν τοῦ ἄκρου κατέλιπον λίθων ἐμπλήσαντες ὑπτίας τὰς
ἀσπίδας. καὶ τότε μὲν τῆς Μεγαρικῆς ἐν Αἰγοσθένοις ἐδεί-
πνησαν ὡς ἐδύναντο· τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ ἐλθόντες ἐκομίσαντο
τὰ ὅπλα. καὶ ἐκ τούτου οἴκαδε ἤδη ἕκαστοι ἀπῇσαν. ἀφῆκε
γὰρ αὐτοὺς ὁ Κλεόμβροτος.

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ἀναγκαίον CF, lacuna quinque vel sex litterarum in M (et V), *ἀ*N [*ἀπη*] B; falsum supplementum in D   *ἀπέκτεινεν* M   15 *ἐκεῖ* B] om. cett.''   *κἀκεῖ* BM et V] *κακεῖ* CF et D   *κατέλιπεν ἁρμοστὴν* C   *ἐκέλευσε* CFM''] *ἐκέλευε* B   16 *Κρεύσιος* hic et § 17 et 60 Leonclavius] *κράσιος* Ω''   *μεθ᾽ ἑαυτοῦ* CF (et V)] *μεθ᾽ αὐτοῦ* BM'   17 *βίαια* BM''] *γενναῖα* C *γενναία* F   *ἐξέπεσεν* ex libris deterrimis Cobet cum Weiskio] *ἐξέπλευσεν* Ω'' *ἐξέπνευσεν* Dindorf quod prob. Hertlein, sed propter *ἀφαρπασθέντα* pro *ἀφαρπάσας* recte refutat Cobet; *ἐξέπεσεν* prob. etiam Sauppe, *εἰσήλασεν* Grosser   18 *ἤδη*] om. C   *ἀπῄεσαν* vel *ἀπήεσαν* Ω''

19 Οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι ὁρῶντες τὴν τῶν Λακεδαιμονίων
ῥώμην καὶ ὅτι πόλεμος ἐν Κορίνθῳ οὐκέτι ἦν, ἀλλ' ἤδη
παριόντες τὴν Ἀττικὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι εἰς τὰς Θήβας ἐνέβαλ-
λον, οὕτως ἐφοβοῦντο ὥστε καὶ τὼ δύο στρατηγώ, οἳ συνηπι-
στάσθην τὴν τοῦ Μέλωνος ἐπὶ τοὺς περὶ Λεοντιάδην ἐπαν-
άστασιν, κρίναντες τὸν μὲν ἀπέκτειναν, τὸν δ', ἐπεὶ οὐχ
ὑπέμεινεν, ἐφυγάδευσαν.

20 Οἱ δ' αὖ Θηβαῖοι καὶ αὐτοὶ φοβούμενοι, εἰ μηδένες
ἄλλοι ἢ αὐτοὶ πολεμήσοιεν τοῖς Λακεδαιμονίοις, τοιόνδε εὑρί-
σκουσι μηχάνημα. πείθουσι τὸν ἐν ταῖς Θεσπιαῖς ἁρμοστὴν
Σφοδρίαν, χρήματα δόντες, ὡς ὑπωπτεύετο, ἐμβαλεῖν εἰς τὴν
Ἀττικήν, ἵν' ἐκπολεμώσειε τοὺς Ἀθηναίους πρὸς τοὺς Λακε-
δαιμονίους. κἀκεῖνος πειθόμενος αὐτοῖς, προσποιησάμενος τὸν
Πειραιᾶ καταλήψεσθαι, ὅτι δὴ ἀπύλωτος ἦν, ἦγεν ἐκ τῶν
Θεσπιῶν πρῴ δειπνήσαντας τοὺς στρατιώτας, φάσκων πρὸ
21 ἡμέρας καθανύσειν εἰς τὸν Πειραιᾶ. Θριᾶσι δ' αὐτῷ ἡμέρα
ἐπεγένετο, καὶ οὐδὲν ἐνταῦθ' ἐποίησεν ὥστε λαθεῖν, ἀλλ' ἐπεὶ
ἀπετράπετο, βοσκήματα διήρπασε καὶ οἰκίας ἐπόρθησε. τῶν
δ' ἐντυχόντων τινὲς τῆς νυκτὸς φεύγοντες εἰς τὸ ἄστυ ἀπήγ-
γελλον τοῖς Ἀθηναίοις ὅτι στράτευμα πάμπολυ προσίοι. οἱ
μὲν δὴ ταχὺ ὁπλισάμενοι καὶ ἱππεῖς καὶ ὁπλῖται ἐν φυλακῇ
22 τῆς πόλεως ἦσαν. τῶν δὲ Λακεδαιμονίων καὶ πρέσβεις ἐτύγ-
χανον Ἀθήνησιν ὄντες παρὰ Καλλίᾳ τῷ προξένῳ Ἐτυμοκλῆς
τε καὶ Ἀριστόλοχος καὶ Ὤκυλλος· οὓς οἱ Ἀθηναῖοι, ἐπεὶ τὸ
πρᾶγμα ἠγγέλθη, συλλαβόντες ἐφύλαττον, ὡς καὶ τούτους

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

19 ῥώμην] δύναμιν C δύο BF et DV] δύω CM οἳ Ω''] ὣ Dindorf Cobet Sauppe, sed cf. Keck, der Dual bei den griech. Rednern u. in den attischen Inschriften p. 28. 29 et Sauppe ad Xen. memor. I 2, 33 μέλωνος] ἀπόλλωνος B 20 τοιόνδε] τοιόνδέ τι C ὑποπτεύετο CF ἐκπολεμώσειε Dind.] ἐκπολεμήσειεν B ἐκπολεμήσειε CFM'' cons. Harpocration πρῴ] πρωῒ Ω'' πρὸς ἡμέραν C καθανύσειν] κατανύσειν Ω'' 21 οὐδὲν ἐνταῦθ' Voigtländer] οὐδὲν ἐντεῦθεν Dindorf οὐδὲ ταῦτ' Ω'' οὐδ' αὐτὸς Liebhold οὐ δὴ πάντ' Madvig (οὐδὲν ταύτῃ ἔτι προῄει ὡς οὐκ ἦν λαθεῖν Grosser) ἀπετράπετο BM''] ἀπετέτραπτο CF νυκτὸς omis. in fine versus M 22 προξένου C ὤκυλλος B] ὤκελλος M ὤκελος F (et DV) ὦκελος C pr. ὤκελλος C corr. ἐφύλασσον Ω' (ἐφύλαττον V)

συνεπιβουλεύοντας. οἱ δὲ ἐκπεπληγμένοι τε ἦσαν τῷ πράγματι καὶ ἀπελογοῦντο ὡς οὐκ ἄν ποτε οὕτω μῶροι ἦσαν ὡς εἰ ᾔδεσαν καταλαμβανόμενον τὸν Πειραιᾶ, ἐν τῷ ἄστει ἂν ὑποχειρίους αὐτοὺς παρεῖχον, καὶ ταῦτα παρὰ τῷ προξένῳ, οὗ τάχιστ' ἂν ηὑρέθησαν. ἔτι δ' ἔλεγον ὡς εὔδηλον καὶ τοῖς 23
Ἀθηναίοις ἔσοιτο ὅτι οὐδ' ἡ πόλις τῶν Λακεδαμονίων ταῦτα συνῄδει. Σφοδρίαν γὰρ εὖ εἰδέναι ἔφασαν ὅτι ἀπολωλότα πεύσοιντο ὑπὸ τῆς πόλεως. κἀκεῖνοι μὲν κριθέντες μηδὲν συνειδέναι ἀφείθησαν. οἱ δ' ἔφοροι ἀνεκάλεσάν τε τὸν Σφο- 24
δρίαν καὶ ὑπῆγον θανάτου. ἐκεῖνος μέντοι φοβούμενος οὐχ ὑπήκουσεν· ὅμως δὲ καίπερ οὐχ ὑπακούων εἰς τὴν κρίσιν ἀπέφυγε. καὶ πολλοῖς ἔδοξεν αὕτη δὴ ἀδικώτατα ἐν Λακεδαίμονι ἡ δίκη κριθῆναι. ἐγένετο δὲ τοῦτο τὸ αἴτιον.

Ἦν υἱὸς τῷ Σφοδρίᾳ Κλεώνυμος ἡλικίαν τε ἔχων τὴν 25
ἄρτι ἐκ παίδων, καὶ ἅμα κάλλιστός τε καὶ εὐδοκιμώτατος τῶν ἡλίκων. τούτου δὲ ἐρῶν ἐτύγχανεν Ἀρχίδαμος ὁ Ἀγησιλάου. οἱ μὲν οὖν τοῦ Κλεομβρότου φίλοι, ἅτε ἑταῖροι ὄντες τῷ Σφοδρίᾳ, ἀπολυτικῶς αὐτοῦ εἶχον, τὸν δέ γε Ἀγησίλαον καὶ τοὺς ἐκείνου φίλους ἐφοβοῦντο, καὶ τοὺς διὰ μέσου δέ· δεινὰ γὰρ ἐδόκει πεποιηκέναι. ἐκ τούτου δὲ ὁ μὲν Σφοδρίας 26
εἶπε πρὸς τὸν Κλεώνυμον· Ἔξεστί σοι, ὦ υἱέ, σῶσαι τὸν πατέρα, δεηθέντι Ἀρχιδάμου εὐμενῆ Ἀγησίλαον ἐμοὶ εἰς τὴν κρίσιν παρασχεῖν. ὁ δὲ ἀκούσας ἐτόλμησεν ἐλθεῖν πρὸς τὸν Ἀρχίδαμον, καὶ ἐδεῖτο σωτῆρα αὐτῷ τοῦ πατρὸς γενέσθαι. ὁ μέντοι Ἀρχίδαμος ἰδὼν μὲν τὸν Κλεώνυμον κλαίοντα συνε- 27

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

pro οὐκ ἄν ποτε Hartman coni. οὐ δήπου   μῶροι] μωροὶ Ω″, correxit Dindorf   ᾔδεσαν BM] ἤδεσαν DV ἤδεισαν F_2 ἤδησαν C corr. F_1 εἴδησαν C pr.   αὐτοὺς CM″] αὑτοὺς BF   οὗ BM′] post οὗ lacuna quattuor litterarum CF; οὗπερ V   εὑρέθησαν Ω″   24 ἀνεκάλεσάν τε BM″] ἐκάλεσάν τε F ἐκάλ//εσάν τε C   ὑπῆγον Pierson] ἀπῆγον Ω″   ἀπέφυγε BM″] ἀπέφευγε CF   ἀδικώτατα ἐν λακεδαίμονι BM′] ἐν λακεδαιμονίοις ἀδικώτατα CF   ἡ Dindorf] om. Ω″   τὸ] om. M

25 κλέωνυμος post παίδων transpon. CFM″ addita voce ὄνομα   ὄντες τῷ σφοδρίᾳ B ὄντες CFM″   26 σωτῆρα αὐτῷ B] σ. αὐτὸν FM″ αὐτὸν σωτῆρα C   27 κλαίοντα] κλέοντα F pr.   συνεδάκρυε] ἐδάκρυσε C pr. ἐδάκρυε C corr.

δάκρυε παρεστηκώς· ἀκούσας δὲ δεομένου, ἀπεκρίνατο· Ἀλλ', ὦ Κλεώνυμε, ἴσθι μὲν ὅτι ἐγὼ τῷ ἐμῷ πατρὶ οὐδ' ἀντιβλέπειν δύναμαι, ἀλλὰ κἄν τι βούλωμαι διαπράξασθαι ἐν τῇ πόλει, πάντων μᾶλλον ἢ τοῦ πατρὸς δέομαι· ὅμως δ' ἐπεὶ σὺ κελεύεις, νόμιζε πᾶσάν με προθυμίαν ἕξειν ταῦτά σοι
28 *πραχθῆναι. καὶ τότε μὲν δὴ ἐκ τοῦ φιλιτίου εἰς τὸν οἶκον ἐλθὼν ἀνεπαύετο· τοῦ δ' ὄρθρου ἀναστὰς ἐφύλαττε μὴ λάθοι αὐτὸν ὁ πατὴρ ἐξελθών. ἐπεὶ δὲ εἶδεν αὐτὸν ἐξιόντα, πρῶτον μέν, εἴ τις τῶν πολιτῶν παρῆν, παρίει τούτους διαλέγεσθαι αὐτῷ, ἔπειτα δ', εἴ τις ξένος, ἔπειτα δὲ καὶ τῶν θεραπόντων τῷ δεομένῳ παρεχώρει. τέλος δ', ἐπεὶ ἀπὸ τοῦ Εὐρώτα ἀπιὼν ὁ Ἀγησίλαος εἰσῆλθεν οἴκαδε, ἀπιὼν ᾤχετο οὐδὲ προσελθών.*
29 *καὶ τῇ ὑστεραίᾳ δὲ ταὐτὰ ταῦτα ἐποίησεν. ὁ δ' Ἀγησίλαος ὑπώπτευε μὲν ὧν ἕνεκεν ἐφοίτα, οὐδὲν μέντοι ἠρώτα, ἀλλ' εἴα αὐτόν. ὁ δ' αὖ Ἀρχίδαμος ἐπεθύμει μέν, ὥσπερ εἰκός, ὁρᾶν τὸν Κλεώνυμον· ὅπως μέντοι ἔλθοι πρὸς αὐτὸν μὴ διειλεγμένος τῷ πατρὶ περὶ ὧν ἐκεῖνος ἐδεήθη οὐκ εἶχεν. οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Σφοδρίαν οὐχ ὁρῶντες τὸν Ἀρχίδαμον ἰόντα, πρόσθεν δὲ θαμίζοντα, ἐν παντὶ ἦσαν μὴ λελοιδορημένος ὑπὸ*
30 *Ἀγησιλάου εἴη. τέλος μέντοι ὁ Ἀρχίδαμος ἐτόλμησε προσελθεῖν καὶ εἰπεῖν· Ὦ πάτερ, Κλεώνυμός με κελεύει σου δεηθῆναι σῶσαί οἱ τὸν πατέρα· καὶ ἐγὼ ταὐτά σου δέομαι, εἰ δυνατόν. ὁ δ' ἀπεκρίνατο· Ἀλλὰ σοὶ μὲν ἔγωγε συγγνώμην ἔχω· αὐτὸς μέντοι ὅπως ἂν συγγνώμης τύχοιμι παρὰ τῆς πόλεως ἄνδρα μὴ καταγιγνώσκων ἀδικεῖν οἷς ἐχρηματίσατο ἐπὶ κακῷ τῆς*

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD

παρεστηκὼς BM''] παρεστὼς C et F, sed in F παρ in ras. ἕξειν] συνέξειν C ἕξειν F pr. 28 φιλιτίου Ω''] φιδιτίου C. F. Hermann et Cobet, fort. recte; in B signum nominis proprii adpictum est ὄρθρου] ὄρθου F_1 ὂρθρου C λάθοι B] λάθη cett. παρίει] παρήνει C ἔπειτα δὲ καὶ τῶν BM''] ἔπειτα δ' εἴ τις καὶ τῶν CF ἀπὸ τοῦ εὐρώτα (-ῶτα) Ω''] ἀπὸ τῆς Γερωίας Hartman anal. Xenoph. p. 378

ταὐτὰ] ταυτὰ Ω' (om. V) 29 ὑπὸ (ὑπ' V) ἀγησιλάου εἴη FM''] ὑπὸ ἀγ. ἀπεληλαμένος εἴη B εἴη ὑπ' ἀγησιλάου C 30 μέντοι] δὲ C ταυτά B ταῦτά DV ταῦτα cett. σου δ. CM''] σοῦ δ. F σοι δ. B

ὅπως ἂν Schäfer] ὅπως Ω'' ἄνδρα Ω''] ἀνδρὸς Cobet del. Hartman καταγινώσκων B (et DV) οἷς Ω''] ὃς Cobet ὅστις Hartman ἐχρηματίσατο] ἐχρήσατο B ἐχρηματήσατο C pr.

πόλεως οὐχ ὁρῶ. ὁ δὲ τότε μὲν πρὸς ταῦτα οὐδὲν εἶπεν, 31
ἀλλ' ἡττηθεὶς τοῦ δικαίου ἀπῆλθεν. ὕστερον δὲ ἢ αὐτὸς
νοήσας ἢ διδαχθεὶς ὑπό του εἶπεν ἐλθών· Ἀλλ' ὅτι μέν, ὦ
πάτερ, εἰ μηδὲν ἠδίκει Σφοδρίας, ἀπέλυσας ἂν αὐτὸν οἶδα·
νῦν δέ, εἰ ἠδίκηκέ τι, ἡμῶν ἕνεκεν συγγνώμης ὑπὸ σοῦ
τυχέτω. ὁ δὲ εἶπεν· Οὐκοῦν ἂν μέλλῃ καλὰ ταῦθ' ἡμῖν εἶναι,
οὕτως ἔσται. ὁ μὲν δὴ ταῦτ' ἀκούσας μάλα δύσελπις ὢν
ἀπῄει. τῶν δὲ τοῦ Σφοδρία φίλων τις διαλεγόμενος Ἐτυμο- 32
κλεῖ εἶπεν· Ὑμεῖς μέν, οἶμαι, ἔφη, πάντες οἱ Ἀγησιλάου φίλοι
ἀποκτενεῖτε τὸν Σφοδρίαν. καὶ ὁ Ἐτυμοκλῆς· Μὰ Δία οὐκ
ἄρα ταῦτ', ἔφη, ποιήσομεν Ἀγησιλάῳ; ἐπεὶ ἐκεῖνός γε πρὸς
πάντας ὅσοις διείλεκται ταὐτὰ λέγει, μὴ ἀδικεῖν μὲν Σφοδρίαν
ἀδύνατον εἶναι· ὅστις μέντοι παῖς τε ὢν καὶ παιδίσκος καὶ
ἡβῶν πάντα τὰ καλὰ ποιῶν διετέλεσε, χαλεπὸν εἶναι τοιοῦτον
ἄνδρα ἀποκτιννύναι· τὴν γὰρ Σπάρτην τοιούτων δεῖσθαι στρα-
τιωτῶν. ὁ οὖν ἀκούσας ταῦτα ἀπήγγειλε τῷ Κλεωνύμῳ. ὁ 33
δ' ἡσθείς, εὐθὺς ἐλθὼν πρὸς τὸν Ἀρχίδαμον εἶπεν· Ὅτι μὲν
ἡμῶν ἐπιμελῇ ἤδη ἴσμεν· εὖ δ' ἐπίστω, Ἀρχίδαμε, ὅτι καὶ
ἡμεῖς πειρασόμεθα ἐπιμελεῖσθαι ὡς μήποτε σὺ ἐπὶ τῇ ἡμετέρᾳ
φιλίᾳ αἰσχυνθῇς. καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλὰ καὶ ζῶν ἅπαντ'
ἐποίει ὅσα καλὰ ἐν τῇ Σπάρτῃ, καὶ ἐν Λεύκτροις πρὸ τοῦ
βασιλέως μαχόμενος σὺν Δείνωνι τῷ πολεμάρχῳ τρὶς πεσὼν
πρῶτος τῶν πολιτῶν ἐν μέσοις τοῖς πολεμίοις ἀπέθανε. καὶ
ἠνίασε μὲν εἰς τὰ ἔσχατα τὸν Ἀρχίδαμον, ὡς δ' ὑπέσχετο, οὐ
κατῄσχυνεν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκόσμησε. τοιούτῳ μὲν δὴ τρόπῳ
Σφοδρίας ἀπέφυγε.

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

31 ἠδίκει] ἠδίκη C ἠδικήκει Schäfer [εἰ] F εἰ καὶ Cobet ἕνεκεν] ἕνεκα C οὐκοῦν B] om. cett.″ ἔσται BM″] ἔστω CF 32 σφοδρία BM″] σφοδρίου CF οἶμαι ἔφη BC corr. M″] ἔφη οἶμαι F εἶπεν ἔφη C pr. πάντες οἱ ἀγησιλάου φίλοι CFM″] ὁ ἀγησίλαος φίλοι, πάντες B ταῦτ' ἔφη B ταῦτα CF ante ras. M″ ταυτα F per ras. emend. Leoncl. ποιήσομεν BF corr. M″] ποιήσωμεν CF pr. διείλεκται] διήλεκται CF ante corr. ταὐτὰ Dindorf] ταῦτα Ω″ ἀδύνατον εἶναι B] ἀδ. ἔφη εἶναι CFM″ ἀποκτινύναι F 33 ὁ οὖν] ὁ δ' C ἐπιμελῇ (-ῆ) Ω″] ἐπιμελεῖ editores quidam ante Ἀρχίδαμε Cobet inserit ὦ δείνωνι] δείδωνι F πρῶτος] πρῶτον F pr. τὸν ἀρχίδαμον M] τ' ἀρχίδαμον B ἀρχίδαμον CF (et DV) ἀλλὰ μᾶλλον ἐκόσμησε ut glossema del. Cobet et Kurz

34 *Τῶν μέντοι Ἀθηναίων οἱ βοιωτιάζοντες ἐδίδασκον τὸν*
δῆμον ὡς οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐχ ὅπως τιμωρήσαιντο, ἀλλὰ καὶ
ἐπαινέσειαν τὸν Σφοδρίαν, ὅτι ἐπεβούλευσε ταῖς Ἀθήναις.
καὶ ἐκ τούτου οἱ Ἀθηναῖοι ἐπύλωσάν τε τὸν Πειραιᾶ, ναῦς
τε ἐναυπηγοῦντο, τοῖς τε Βοιωτοῖς πάσῃ προθυμίᾳ ἐβοήθουν.
35 *οἱ δ' αὖ Λακεδαιμόνιοι φρουράν τε ἔφηναν ἐπὶ τοὺς Θη-*
βαίους, καὶ τὸν Ἀγησίλαον νομίσαντες φρονιμώτερον ἂν σφίσι
τοῦ Κλεομβρότου ἡγεῖσθαι, ἐδέοντο αὐτοῦ ἄγειν τὴν στρα-
τιάν. ὁ δὲ εἰπὼν ὅτι οὐδὲν ἂν ὅ τι τῇ πόλει δοκοίη ⟨ἔχοι⟩
36 *ἀντειπεῖν παρεσκευάζετο εἰς τὴν ἔξοδον. γιγνώσκων δ' ὅτι*
εἰ μή τις προκαταλήψοιτο τὸν Κιθαιρῶνα, οὐ ῥᾴδιον ἔσται
εἰς τὰς Θήβας ἐμβαλεῖν, μαθὼν πολεμοῦντας τοὺς Κλητορίους
τοῖς Ὀρχομενίοις καὶ ξενικὸν τρέφοντας, ἐκοινολογήσατο αὐ-
τοῖς, ὅπως ⟨προσ⟩γένοιτο τὸ ξενικὸν αὐτῷ, εἴ τι δεηθείη.
37 *ἐπεὶ δὲ τὰ διαβατήρια ἐγένετο, πέμψας, πρὶν ἐν Τεγέᾳ αὐτὸς*
εἶναι, πρὸς τὸν ἄρχοντα τῶν παρὰ τοῖς Κλητορίοις ξένων,
καὶ μισθὸν δοὺς μηνός, ἐκέλευε προκαταλαβεῖν αὐτοὺς τὸν
Κιθαιρῶνα. τοῖς δ' Ὀρχομενίοις εἶπεν, ἕως στρατεία εἴη,
παύσασθαι τοῦ πολέμου· εἰ δέ τις πόλις στρατιᾶς οὔσης ἔξω
ἐπὶ πόλιν στρατεύσοι, ἐπὶ ταύτην ἔφη πρῶτον ἰέναι κατὰ τὸ
38 *δόγμα τῶν συμμάχων. ἐπεὶ δὲ ὑπερέβαλε τὸν Κιθαιρῶνα,*
ἐλθὼν εἰς Θεσπιὰς ἐκεῖθεν ὁρμηθεὶς ᾔει ἐπὶ τὴν τῶν Θη-
βαίων χώραν. εὑρὼν δὲ ἀποτεταφρευμένον τε καὶ ἀπεσταυρω-
μένον κύκλῳ τὸ πεδίον καὶ τὰ πλείστου ἄξια τῆς χώρας,
στρατοπεδευόμενος ἄλλοτ' ἄλλῃ καὶ μετ' ἄριστον ἐξάγων ἐδῄου
τῆς χώρας τὰ πρὸς ἑαυτοῦ τῶν σταυρωμάτων καὶ τῆς τάφρου.
οἱ γὰρ πολέμιοι, ὅπου ἐπιφαίνοιτο ὁ Ἀγησίλαος, ἀντιπαρῇσαν

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

34 *ἐπαινέσειαν* BC] *ἐπαινέσαιεν* FM'' *ἐβοήθουν πάσῃ προθυμίᾳ* C 35 *ὅτι* post *εἰπὼν* del. Dindorf aliique *ὃ* CFM''] *ὅ,τι* B *ἔχοι* post *δοκοίη* inserit Hartman, om. Ω'' 36 *κλητορίους* CF corr. et nummi] *κλιτορίους* BM'' F pr. *προσγένοιτο* Rinkes] *γένοιτο* Ω'' *ὑπάρξοι* Hartman 37 *τεγαία* C *αὐτὸς* Morus] *αὐτοὺς* Ω'' *κλητορίοις* CF] *κλιτ.* BM'' *μηνὸς*] *μ. αὐτοῖς* C *ἐκέλευε*] *ἐκέλευσε* C *εἶπεν ἕως* CF] *εἶπε τέως* BM' *εἶπεν ὅτι ἕως* V *στρατεία* Leonclav.] *στρατιὰ* Ω'' *πρῶτον* Ω''] *πρώτην* Cobet 38 *ὑπερέβαλε* Ω''] *ὑπερέβαλεν εἰς* F *ὑπερέβαλλεν εἰς* C *τε καὶ ἀπεστ.*] om. C *ἀπεσταυρωμένον*] *ἀπεστρατευμένον* F *ὅπου*] *ὅποι* M' *ἐπιφαίνοιτο*] *ἐπιφαίνοιντο* C *ἀντιπαρῄεσαν* vel *ἀντιπαρήεσαν* Ω''

αὐτῷ ἐντὸς τοῦ χαρακώματος ὡς ἀμυνούμενοι. καί ποτε 39
ἀποχωροῦντος αὐτοῦ ἤδη τὴν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, οἱ τῶν
Θηβαίων ἱππεῖς τέως ἀφανεῖς ὄντες ἐξαίφνης διὰ τῶν ὡδο-
ποιημένων τοῦ χαρακώματος ἐξόδων ἐξελαύνουσι, καὶ οἷα δὴ
ἀπιόντων πρὸς δεῖπνον καὶ συσκευαζομένων τῶν πελταστῶν,
τῶν δ' ἱππέων τῶν μὲν ἔτι καταβεβηκότων, τῶν δ' ἀναβαι-
νόντων, ἐπελαύνουσι· καὶ τῶν τε πελταστῶν συχνοὺς κατ-
έβαλον καὶ τῶν ἱππέων Κλέαν καὶ Ἐπικυδίδαν Σπαρτιάτας,
καὶ τῶν περιοίκων ἕνα, Εὔδικον, καὶ τῶν Θηβαίων τινὰς
φυγάδας, οὔπω ἀναβεβηκότας ἐπὶ τοὺς ἵππους. ὡς δὲ ἀνα- 40
στρέψας σὺν τοῖς ὁπλίταις ἐβοήθησεν ὁ Ἀγησίλαος, οἵ τε
ἱππεῖς ἤλαυνον ἐναντίον τοῖς ἱππεῦσι καὶ τὰ δέκα ἀφ' ἥβης
ἐκ τῶν ὁπλιτῶν ἔθει σὺν αὐτοῖς. οἱ μέντοι τῶν Θηβαίων
ἱππεῖς ἐῴκεσαν ὑποπεπωκόσι που ἐν μεσημβρίᾳ· ὑπέμενον
μὲν γὰρ τοὺς ἐπελαύνουσιν ὥστ' ἐξακοντίζειν τὰ δόρατα,
ἐξικνοῦντο δ' οὔ. ἀναστρέφοντες δὲ ἐκ τοσούτου ἀπέθανον
αὐτῶν δώδεκα. ὡς δὲ κατέγνω ὁ Ἀγησίλαος ὅτι ἀεὶ μετ' 41
ἄριστον καὶ οἱ πολέμιοι ἐφαίνοντο, θυσάμενος ἅμα τῇ ἡμέρᾳ
ἦγεν ὡς οἷόν τε τάχιστα, καὶ παρῆλθε δι' ἐρημίας ἔσω τῶν
χαρακωμάτων. ἐκ δὲ τούτου τὰ ἐντὸς ἔτεμνε καὶ ἔκαε μέχρι
τοῦ ἄστεως. ταῦτα δὲ ποιήσας καὶ πάλιν ἀποχωρήσας εἰς
Θεσπιάς, ἐτείχισε τὸ ἄστυ αὐτοῖς. καὶ ἐκεῖ μὲν Φοιβίδαν
κατέλιπεν ἁρμοστήν, αὐτὸς δ' ὑπερβαλὼν πάλιν εἰς τὰ Μέ-

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

39 *τὸ στρατόπεδον*] *τοῦ στρατοπέδου* B pr. *τὸ* B corr. M''] om. CF *ὡδοποιημένων* FM] *ὡδοποιημένων* C *ὁδοποιουμένων* B *ἔτι* Ω''] *οὐκέτι* Castalio *ἄρτι* Courrier *ἤδη* Hartman, idem pro *ἀναβαινόντων* scribi mavult *καταβαινόντων* aut totam sententiam sic refingit: *τῶν δ' ἱππέων τῶν μὲν ἔτι καταβαινόντων τῶν δὲ καταβεβηκότων*, Grosser scribit: *τῶν μὲν ἄρτι καταβεβηκότων, τῶν δ' ἔτι καταβαινόντων* *ἐπελαύνουσι*] *ἀπελαύνουσι* B *τῶν τε* CFM'] *τῶν* B (et V) *κατέβαλον* BM''] *κατέβαλλον* CF *κλέαν* BM''] *κλέωνα* CF *Ἐπικυδίδαν* Schneider] *ἐπιλυτίδαν* Ω'' *Θηβαίων* Dindorf] *ἀθηναίων* Ω'' 40 *ἀνατρέψας* F pr. *ἐναντίον*] *ἐναντίοι* C *ὑποπεπωκόσι* Camerarius] *ὑποπεπτωκόσι* BC p. corr. M'' *ὑποπτωκόσι* F cons. C ante corr. 41 *ἔσω* BM''] *εἴσω* CF *ἄστεος* Ω'' *ἀποχωρίσας* B *θεσπειὰς* B *ἐτείχισε* BM''] *ἐτείχιζε* CF *αὐτὸς δ'* CF et V| *αὐτὸς δὲ* M' *αὐτὸς* B

γαρα τοὺς μὲν συμμάχους διῆκε, τὸ δὲ πολιτικὸν στράτευμα
ἐπ' οἴκου ἀπήγαγεν.
42 Ἐκ δὲ τούτου ὁ Φοιβίδας ἐκπέμπων μὲν ληστήρια ἔφερε
καὶ ἦγε τοὺς Θηβαίους, καταδρομὰς δὲ ποιούμενος ἐκακούργει
τὴν χώραν. οἱ δ' αὖ Θηβαῖοι ἀντιτιμωρεῖσθαι βουλόμενοι
στρατεύουσι πανδημεὶ ἐπὶ τὴν τῶν Θεσπιῶν χώραν. ἐπεὶ
δ' ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ, ὁ Φοιβίδας σὺν τοῖς πελτασταῖς προσ-
κείμενος οὐδαμοῦ εἴα αὐτοὺς ἀποσκεδάννυσθαι τῆς φάλαγ-
γος· ὥστε οἱ Θηβαῖοι μάλα ἀχθόμενοι τῆς ἐμβολῆς θάττονα
τὴν ἀποχώρησιν ἐποιοῦντο, καὶ οἱ ὀρεοκόμοι δὲ ἀπορριπτοῦν-
τες ὃν εἰλήφεσαν καρπὸν ἀπήλαυνον οἴκαδε. οὕτω δεινὸς
43 φόβος τῷ στρατεύματι ἐνέπεσεν. ὁ δὲ ἐν τούτῳ θρασέως
ἐπέκειτο, περὶ ἑαυτὸν μὲν ἔχων τὸ πελταστικόν, τὸ δ' ὁπλιτι-
κὸν ἐν τάξει ἕπεσθαι κελεύσας. καὶ ἐν ἐλπίδι ἐγένετο τροπὴν
τῶν ἀνδρῶν ποιήσασθαι· αὐτός τε γὰρ ἐρρωμένως ἡγεῖτο, καὶ
τοῖς ἄλλοις ἅπτεσθαι τῶν ἀνδρῶν παρεκελεύετο, καὶ τοὺς τῶν
44 Θεσπιῶν ὁπλίτας ἀκολουθεῖν ἐκέλευεν. ὡς δὲ ἀποχωροῦντες
οἱ τῶν Θηβαίων ἱππεῖς ἐπὶ νάπῃ ἀδιαβάτῳ ἐγίγνοντο, πρῶτον
μὲν ἠθροίσθησαν, ἔπειτα δὲ ἀνέστρεφον διὰ τὸ ἀπορεῖν ὅπῃ
διαβαῖεν. οἱ μὲν οὖν πελτασταὶ ὀλίγοι ὄντες οἱ πρῶτοι
φοβηθέντες αὐτοὺς ἔφυγον· οἱ δὲ ἱππεῖς αὖ τοῦτο ὡς εἶδον,
45 ἐδιδάχθησαν ὑπὸ τῶν φευγόντων ἐπιθέσθαι αὐτοῖς. καὶ ὁ
μὲν δὴ Φοιβίδας καὶ δύο ἢ τρεῖς μετ' αὐτοῦ μαχόμενοι
ἀπέθανον, οἱ δὲ μισθοφόροι τούτου γενομένου πάντες ἔφυγον.
ἐπεὶ δὲ φεύγοντες ἀφίκοντο πρὸς τοὺς ὁπλίτας τῶν Θεσπιῶν,
κἀκεῖνοι, μάλα πρόσθεν μέγα φρονοῦντες μὴ ὑπείξειν τοῖς
Θηβαίοις, ἔφυγον, οὐδέν τι πανυ διωκόμενοι. καὶ γὰρ ἦν

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

42 τῶν ante θεσπιέων om. B add. CFM'' θεσπιέων Ω'' οὐδαμοῦ Ω et V] οὐδαμῶς D Sauppe οὐδαμοῖ Cobet eiusque immemor Hartman φάλαγκος F τῆς ἐμβολῆς Jakob] τῇ (τῆ) ἐμβολῇ (-ῆ) Ω'' τῇ συμβολῇ Grosser τῇ ἐπιβολῇ = 'hoc consilio' olim ego θάσσονα Ω'' ὀρεοκόμοι B] ὀρεωκόμοι M'' ὠρεωκόμοι C ὠρεοκόμοι F τῷ στρατεύματι B τοῖς στρατεύμασιν CFM'' 43 ἑαυτὸν BFM''] αὐτὸν C ἕπεσθαι] ἔσεσθαι B ἐν ἐλπίδι ἐγένετο B] ἐγένετο ἐν ἐλπίδι CFM'' τροπὴν Leonclavius] πρὸς τὴν Ω'' θεσπιέων Ω'' 44 ὅπῃ B ὅποι cett.'' ὀλίγοι BM''] καὶ ὀλίγοι CF τοῦτο ὡς BM''] ὡς τοῦτο CF 45 θεσπιέων Ω'' οὐδέν τι] οὐδὲν ἔτι Grosser

ἤδη ὀψέ. καὶ ἀπέθανον μὲν οὐ πολλοί, ὅμως δὲ οὐ πρόσθεν
ἔστησαν οἱ Θεσπιεῖς, πρὶν ἐν τῷ τείχει ἐγένοντο. ἐκ δὲ 46
τούτου πάλιν αὖ τὰ τῶν Θηβαίων ἀνεζωπυρεῖτο, καὶ ἐστρα-
τεύοντο ἐς Θεσπιὰς καὶ εἰς τὰς ἄλλας τὰς περιοικίδας πόλεις.
ὁ μέντοι δῆμος ἐξ αὐτῶν εἰς τὰς Θήβας ἀπεχώρει. ἐν πάσαις
γὰρ ταῖς πόλεσι δυναστεῖαι καθειστήκεσαν, ὥσπερ ἐν Θήβαις·
ὥστε καὶ οἱ ἐν ταύταις ταῖς πόλεσι φίλοι τῶν Λακεδαιμονίων
βοηθείας ἐδέοντο. μετὰ δὲ τὸν Φοιβίδα θάνατον πολέμαρχον
μὲν καὶ μόραν οἱ Λακεδαιμόνιοι κατὰ θάλατταν πέμψαντες
τὰς Θεσπιὰς ἐφύλαττον.
'Επεὶ δὲ τὸ ἔαρ ἐπέστη, πάλιν ἔφαινον φρουρὰν οἱ ἔφο- 47
ροι εἰς τὰς Θήβας, καὶ τοῦ 'Αγησιλάου, ᾗπερ τὸ πρόσθεν,
ἐδέοντο ἡγεῖσθαι. ὁ δ' ὑπὲρ τῆς ἐμβολῆς ταὐτὰ γιγνώσκων,
πρὶν καὶ τὰ διαβατήρια θύεσθαι, πέμψας πρὸς τὸν ἐν Θεσπιαῖς
πολέμαρχον ἐκέλευε προκαταλαβεῖν τὸ ὑπὲρ τῆς κατὰ τὸν
Κιθαιρῶνα ὁδοῦ ἄκρον καὶ φυλάττειν, ἕως ἂν αὐτὸς ἔλθῃ.
ἐπεὶ δὲ τοῦτο ὑπερβαλὼν ἐν ταῖς Πλαταιαῖς ἐγένετο, πάλιν 48
προσεποιήσατο εἰς τὰς Θεσπιὰς πρῶτον ἰέναι, καὶ πέμπων
ἀγοράν τε ἐκέλευε παρασκευάζειν καὶ τὰς πρεσβείας ἐκεῖ περι-
μένειν· ὥστε οἱ Θηβαῖοι ἰσχυρῶς τὴν πρὸς Θεσπιῶν ἐμβο-
λὴν ἐφύλαττον. ὁ δὲ 'Αγησίλαος τῇ ὑστεραίᾳ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ 49
θυσάμενος ἐπορεύετο τὴν ἐπ' 'Ερυθράς. καὶ ὡς στρατεύματι
δυοῖν ἡμέραιν ὁδὸν ἐν μιᾷ καθανύσας, ἔφθασεν ὑπερβὰς τὸ
κατὰ Σκῶλον σταύρωμα, πρὶν ἐλθεῖν τοὺς Θηβαίους ἀπὸ τῆς
φυλακῆς, καθ' ἣν τὸ πρόσθεν εἰσῆλθεν. τοῦτο δὲ ποιήσας

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

46 αὖ] om. C ἀνεζωπυρεῖτο τὰ τῶν θηβαίων C ἐς θεσπιὰς B] εἰς θεσπιὰς cett.' τὰς ante περιοικίδας del. Hartman δυναστεῖαι B καθειστήκεσαν CFM'] καθεστήκεσαν B et V, cf. VI 1, 18 ὥστε] ὥσπερ F θάλατταν C et V] θάλασσαν cett.' 47 ἐμβολῆς] ἐκβολῆς F pr. ταὐτὰ Castalio] ταῦτα Ω'' θέσθαι pro θύεσθαι C pr. προκαταβαλεῖν F_1 κατὰ τὸν] κατὸν F_1 τὸν κατὰ C pr. ἔλθῃ BM'' ἔλθοι CF 48 προσεποιήσαντο C πρῶτον ἰέναι B] ἰέναι πρῶτον CFM'' τε ἐκέλευε] ἐκέλευε F Θεσπιῶν Dindorf] θεσπιέων BFM'' θεσπιέας C ἐ[φύλασσ]ον C ἐφύλασσον cett. ἐφύλαττον V 49 τῇ (τῆ) ὑστεραίᾳ (-α)] om. C ἐρυθρὰς BM''] ἐρυθρᾶς CF ὡς στρατεύματι Ω''] del. Dindorf καθανύσας] κατανύσας Ω'' σκῶλον] κῶλον C σταύρωμα BM''] στράτευμα CF εἰσῆλθεν BF] εἰσῆλθε CM''

τὰ πρὸς ἕω τῆς τῶν Θηβαίων πόλεως ἐδῄου μέχρι τῆς Τα-
ναγραίων· ἔτι γὰρ τότε καὶ τὴν Τάναγραν οἱ περὶ Ὑπατό-
δωρον, φίλοι ὄντες τῶν Λακεδαιμονίων, εἶχον. καὶ ἐκ τού-
50 του δὴ ἀπῄει ἐν ἀριστερᾷ ἔχων τὸ τεῖχος. οἱ δὲ Θηβαῖοι
ὑπελθόντες ἀντετάξαντο ἐπὶ Γραὸς στήθει, ὄπισθεν ἔχοντες
τήν τε τάφρον καὶ τὸ σταύρωμα, νομίζοντες καλὸν εἶναι ἐν-
ταῦθα διακινδυνεύειν· καὶ γὰρ στενὸν ἦν ταύτῃ ἐπιεικῶς
καὶ δύσβατον τὸ χωρίον. ὁ δ' Ἀγησίλαος ἰδὼν ταῦτα πρὸς
ἐκείνους μὲν οὐκ ἦγεν, ἐπισιμώσας δὲ πρὸς τὴν πόλιν ᾔει.
51 οἱ δ' αὖ Θηβαῖοι δείσαντες περὶ τῆς πόλεως, ὅτι ἐρήμη ἦν,
ἀπολιπόντες ἔνθα παρατεταγμένοι ἦσαν δρόμῳ ἔθεον εἰς τὴν
πόλιν τὴν ἐπὶ Ποτνιὰς ὁδόν· ἦν γὰρ αὕτη ἀσφαλεστέρα.
καὶ μέντοι ἐδόκει καλὸν γενέσθαι τὸ ἐνθύμημα τοῦ Ἀγησι-
λάου, ὅτι πόρρω ἀπαγαγὼν ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀποχωρεῖν
δρόμῳ αὐτοὺς ἐποίησεν· ὅμως μέντοι ἐπὶ παραθέοντας αὐτοὺς
52 τῶν πολεμάρχων τινὲς ἐπέδραμον σὺν ταῖς μόραις. οἱ μέντοι
Θηβαῖοι ἀπὸ τῶν λόφων τὰ δόρατα ἐξηκόντιζον, ὥστε καὶ
ἀπέθανεν Ἀλύπητος, εἷς τῶν πολεμάρχων, ἀκοντισθεὶς δό-
ρατι· ὅμως δὲ καὶ ἀπὸ τούτου τοῦ λόφου ἐτράπησαν οἱ Θη-
βαῖοι· ὥστε ἀναβάντες οἱ Σκιρῖται καὶ τῶν ἱππέων τινὲς
ἔπαιον τοὺς τελευταίους τῶν Θηβαίων παρελαύνοντας εἰς τὴν
53 πόλιν. ὡς μέντοι ἐγγὺς τοῦ τείχους ἐγένοντο, ὑποστρέφουσιν
οἱ Θηβαῖοι· οἱ δὲ Σκιρῖται ἰδόντες αὐτοὺς θᾶττον ἢ βάδην
ἀπῆλθον. καὶ ἀπέθανε μὲν οὐδεὶς αὐτῶν· ὅμως δὲ οἱ Θη-
54 βαῖοι τροπαῖον ἐστήσαντο, ὅτι ἀπεχώρησαν οἱ ἀναβάντες. ὁ
μέντοι Ἀγησίλαος, ἐπεὶ ὥρα ἦν, ἀπελθὼν ἐστρατοπεδεύσατο
ἔνθαπερ τοὺς πολεμίους εἶδε παρατεταγμένους· τῇ δ' ὑστε-

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ἐδήιουν B ἐδήου (ἐδῄου) cett. ταναγραίων] καταναγραίων F pr. παναγρέων B pr. ταναγρέων B corr. V τανάγραν C ἀπῄει BM] ἀπήει F (et DV) ἀπίοι C 50 σταύρωμα] στράτευμα F pr. στενὸν ἦν B] ἦν στενὸν CFM'' 51 ἔνθα BM'' cons. F_2] ἐνταῦθα F_1 ἢ ἐνταῦθα C corr. ἡ ἐνταῦθα C pr. πόρρῳ pro πόρρω M αὐτοὺς] αὐτοῖς C ἐπιπαραθέοντας Ω'' emend. Stephanus 52 τὰ δόρατα BM''] δόρατα CF οἱ Θηβαῖοι in suspicionem vocat Kruse τοὺς τῶν θηβαίων τελευταίους C εἰς] om. Ω (et V; deficit D) add. Stephanus 53 τροπαῖον] τρόπαιόν τε Ω'' emend. Stephanus

ραίᾳ ἀπήγαγε τὴν ἐπὶ Θεσπιάς. θρασέως δὲ παρακολουθούν-
των τῶν πελταστῶν, οἳ ἦσαν μισθοφόροι τοῖς Θηβαίοις, καὶ
τὸν Χαβρίαν ἀνακαλούντων, ὅτι οὐκ ἠκολούθει, ὑποστραφέν-
τες οἱ τῶν Ὀλυνθίων ἱππεῖς, ἤδη γὰρ κατὰ τοὺς ὅρκους
συνεστρατεύοντο, ἐδίωξάν τε αὐτοὺς πρὸς ὄρθιον, καθάπερ
ἠκολούθουν, καὶ ἀπέκτειναν αὐτῶν μάλα πολλούς· ταχὺ γὰρ
πρὸς ἄναντες εὐήλατον ἁλίσκονται πεζοὶ ὑφ᾽ ἱππέων. ἐπεὶ 55
δ᾽ ἐγένετο ὁ Ἀγησίλαος ἐν ταῖς Θεσπιαῖς, εὑρὼν στασιάζον-
τας τοὺς πολίτας, καὶ βουλομένων τῶν φασκόντων λακωνίζειν
ἀποκτεῖναι τοὺς ἐναντίους, ὧν καὶ Μένων ἦν, τοῦτο μὲν
οὖν οὐκ ἐπέτρεψε· διαλλάξας δὲ αὐτοὺς καὶ ὅρκους ὀμόσαι
ἀλλήλοις ἀναγκάσας, οὕτως ἀπῆλθε πάλιν διὰ τοῦ Κιθαιρῶ-
νος τὴν ἐπὶ Μέγαρα. καὶ ἐκεῖθεν τοὺς μὲν συμμάχους ἀφῆκε,
τὸ δὲ πολιτικὸν στράτευμα οἴκαδε ἀπήγαγε.

Μάλα δὲ πιεζόμενοι οἱ Θηβαῖοι σπάνει σίτου διὰ τὸ δυοῖν 56
ἐτοῖν μὴ εἰληφέναι καρπὸν ἐκ τῆς γῆς, πέμπουσιν ἐπὶ δυοῖν
τριήροιν ἄνδρας εἰς Παγασὰς ἐπὶ σῖτον δέκα τάλαντα δόντες.
Ἀλκέτας δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος φυλάττων Ὠρεόν, ἐν ᾧ ἐκεῖνοι
τὸν σῖτον συνεωνοῦντο, ἐπληρώσατο τρεῖς τριήρεις, ἐπιμελη-
θεὶς ὅπως μὴ ἐξαγγελθείη. ἐπεὶ δὲ ἀπήγετο ὁ σῖτος, λαμ-
βάνει ὁ Ἀλκέτας τόν τε σῖτον καὶ τὰς τριήρεις, καὶ τοὺς
ἄνδρας ἐζώγρησεν οὐκ ἐλάττους [ὄντας] ἢ τριακοσίους. τού-
τους δὲ εἶρξεν ἐν τῇ ἀκροπόλει, οὗπερ αὐτὸς ἐσκήνου. ἀκο- 57
λουθοῦντος δέ τινος τῶν Ὠρειτῶν παιδός, ὡς ἔφασαν, μάλα
καλοῦ τε κἀγαθοῦ, καταβαίνων ἐκ τῆς ἀκροπόλεως περὶ τοῦ-
τον ἦν. καταγνόντες δὲ οἱ αἰχμάλωτοι τὴν ἀμέλειαν, κατα-
λαμβάνουσι τὴν ἀκρόπολιν, καὶ ἡ πόλις ἀφίσταται· ὥστ᾽
εὐπόρως ἤδη οἱ Θηβαῖοι σῖτον παρεκομίζοντο.

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

54 χαβρίαν] χαυρίαν B et sic plerumque   ὑφ᾽ BFM″] ὑπὸ C   55 μένων Ω″] Μέλων Dind.   μὲν οὖν οὐκ Ω] μὲν οὐκ Cobet (et D)   ἀλλήλοις] ἀλλήλους B   ἐκεῖθεν] ἐκεῖθε B   56 τριήροιν] τριηροῖν B   εἰς] ἐς V   ἀλκίτας F, sed idem postea recte   ὠρεὸν F corr. M″] ὠρεὸν B ὠραιὸν C ὀρεὸν F pr.   τὸν σῖτον συν. B] συν. (συνεωνοῦντο C) τὸν σῖτον CFM″   ἐζώγρησαν F   ἐλάττους BFM′ cons. V] ἐλάττους ὄντας C   εἶρξεν CM″ [εἶ]ρξεν F ἧρξεν B   οὗπερ] οἵπερ B   57 ὠρειτῶν B   ἀμέλειαν] ἐπιμέλειαν B   εὐπόρως] ἀπόρως B

58 *Ὑποφαίνοντος δὲ πάλιν τοῦ ἦρος ὁ μὲν Ἀγησίλαος κλινοπετὴς ἦν. ὅτε γὰρ ἀπῆγε τὸ στράτευμα ἐκ τῶν Θηβῶν, ἐν τοῖς Μεγάροις ἀναβαίνοντος αὐτοῦ ἐκ τοῦ Ἀφροδισίου εἰς τὸ ἀρχεῖον ῥήγνυται ὁποία δὴ φλέψ, καὶ ἐρρύη τὸ ἐκ τοῦ σώματος αἷμα εἰς τὸ ὑγιὲς σκέλος. γενομένης δὲ τῆς κνήμης ὑπερόγκου καὶ ὀδυνῶν ἀφορήτων, Συρακόσιός τις ἰατρὸς σχάζει τὴν παρὰ τῷ σφυρῷ φλέβα αὐτοῦ. ὡς δὲ ἅπαξ ἤρξατο, ἔρρει αὐτῷ νύκτα τε καὶ ἡμέραν τὸ αἷμα, καὶ πάντα ποιοῦντες οὐκ ἐδύναντο σχεῖν τὸ ῥεῦμα πρὶν ἐλιποψύχησε· τότε μέντοι ἐπαύσατο. καὶ οὕτως ἐκεῖνος μὲν ἀποκομισθεὶς εἰς Λακεδαίμονα ἠρρώστει τό τε λοιπὸν θέρος καὶ διὰ χειμῶνος.*

59 *Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, ἐπεὶ ἔαρ ὑπέφαινε, πάλιν φρουράν τε ἔφαινον καὶ Κλεόμβροτον ἡγεῖσθαι ἐκέλευον. ἐπεὶ δ' ἔχων τὸ στράτευμα πρὸς τῷ Κιθαιρῶνι ἐγένετο, προῇσαν αὐτῷ οἱ πελτασταὶ ὡς προκαταληψόμενοι τὰ ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ. Θηβαίων δὲ καὶ Ἀθηναίων προκατέχοντές τινες τὸ ἄκρον τέως μὲν εἴων αὐτοὺς ἀναβαίνειν· ἐπεὶ δ' ἐπ' αὐτοῖς ἦσαν, ἐξαναστάντες ἐδίωκον καὶ ἀπέκτειναν περὶ τετταράκοντα. τούτου δὲ γενομένου ὁ Κλεόμβροτος ἀδύνατον νομίσας τὸ ὑπερβῆναι εἰς τὴν τῶν Θηβαίων, ἀπῆγέ τε καὶ διῆκε τὸ στράτευμα.*

60 *Συλλεγέντων δὲ τῶν συμμάχων εἰς Λακεδαίμονα, λόγοι ἐγίγνοντο ἀπὸ τῶν συμμάχων ὅτι διὰ μαλακίαν κατατριβήσοιντο ὑπὸ τοῦ πολέμου. ἐξεῖναι γὰρ σφίσι ναῦς πληρώσαντας πολὺ πλείους τῶν Ἀθηναίων ἑλεῖν λιμῷ τὴν πόλιν αὐτῶν· ἐξεῖναι δ' ἐν ταῖς αὐταῖς ταύταις ναυσὶ καὶ εἰς*

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

58 *ἀφροδισίτου* B *ἀφροδησίου* C   *ὁποία δὴ* B] *ὁποιαδὴ* CM″ *ὁποῖα δὴ* F   *ἐρρύη τὸ* BM″] *ἐρρύη* CF   *κνήμης*] *νίκης* B *ὑπερόγγου* F   *συρακόσιός* B] *συρακούσιός* FM′ *συρρακούσιός* C   *τε* (*τὲ*) CFM″] om. B   *σχεῖν* Ω″] *ἴσχειν* Cobet   *ῥεῦμα*] *αἷμα* C *ἐλιποψύχησε* Dindorf] *ἐλυποψύχησε* B *ἐλειποψύχησε* cett.″   *ἠρρώστει* B (et D)] *ἠρώστει* CFM (et V)   59 *ὑπέφενε* F pr.   *προήεσαν* (*προῄεσαν*) BCM″ *προσήεσαν* F   *αὐτῶ* (*αὐτῷ*) BFM″] om. C 60 *εἰς — συμμάχων*] om. F pr.   *ἀπὸ* Ω″] *ὑπὸ* Wolf   *πλείους*] *πλείονας* Ω″ (cons. F)   *δ'* B] *δὲ* CFM″   *ταῖς αὐταῖς ταύταις* BM′] *ταύταις ταῖς* CF

Θήβας στράτευμα διαβιβάζειν, εἰ μὲν βούλοιντο, ἐπὶ Φωκέων,
εἰ δὲ βούλοιντο, ἐπὶ Κρεύσιος. ταῦτα δὲ λογισάμενοι ἑξήκοντα 61
μὲν τριήρεις ἐπλήρωσαν, Πόλλις δ' αὐτῶν ναύαρχος ἐγένετο.
καὶ μέντοι οὐκ ἐψεύσθησαν οἱ ταῦτα γνόντες, ἀλλ' οἱ Ἀθη-
ναῖοι ἐπολιορκοῦντο· τὰ γὰρ σιταγωγὰ αὐτοῖς πλοῖα ἐπὶ μὲν
τὸν Γεραστὸν ἀφίκετο, ἐκεῖθεν δ' οὐκέτι ἤθελε παραπλεῖν,
τοῦ ναυτικοῦ ὄντος τοῦ Λακεδαιμονίων περί τε Αἴγιναν καὶ
Κέω καὶ Ἄνδρον. γνόντες δ' οἱ Ἀθηναῖοι τὴν ἀνάγκην,
ἐνέβησαν αὐτοὶ εἰς τὰς ναῦς, καὶ ναυμαχήσαντες πρὸς τὸν
Πόλλιν Χαβρίου ἡγουμένου νικῶσι τῇ ναυμαχίᾳ. καὶ ὁ μὲν
σῖτος τοῖς Ἀθηναίοις οὕτω παρεκομίσθη. παρασκευαζομένων 62
δὲ τῶν Λακεδαιμονίων στράτευμα διαβιβάζειν ἐπὶ τοὺς Βοιω-
τούς, ἐδεήθησαν οἱ Θηβαῖοι τῶν Ἀθηναίων περὶ Πελοπόν-
νησον στράτευμα πέμψαι, νομίσαντες εἰ τοῦτο γένοιτο, οὐ
δυνατὸν ἔσεσθαι τοῖς Λακεδαιμονίοις ἅμα μὲν τὴν ἑαυτῶν
χώραν φυλάττειν, ἅμα δὲ τὰς περὶ ἐκεῖνα τὰ χωρία συμμαχί-
δας πόλεις, ἅμα δὲ στράτευμα διαβιβάζειν ἱκανὸν πρὸς
ἑαυτούς. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι μέντοι ὀργιζόμενοι τοῖς Λακεδαι- 63
μονίοις διὰ τὸ Σφοδρία ἔργον, προθύμως ἐξέπεμψαν περὶ
τὴν Πελοπόννησον ναῦς τε ἑξήκοντα πληρώσαντες καὶ στρα-
τηγὸν αὐτῶν Τιμόθεον ἑλόμενοι. ἅτε δὲ εἰς τὰς Θήβας οὐκ
ἐμβεβληκότων τῶν πολεμίων οὔτ' ἐν ᾧ Κλεόμβροτος ἦγε τὴν
στρατιὰν ἔτει οὔτ' ἐν ᾧ Τιμόθεος περιέπλευσε, θρασέως δὴ
ἐστρατεύοντο οἱ Θηβαῖοι ἐπὶ τὰς περιοικίδας πόλεις καὶ πάλιν
αὐτὰς ἀνελάμβανον. ὁ μέντοι Τιμόθεος περιπλεύσας Κέρ- 64
κυραν μὲν εὐθὺς ὑφ' ἑαυτῷ ἐποιήσατο· οὐ μέντοι ἠνδρα-
ποδίσατο οὐδὲ ἄνδρας ἐφυγάδευσεν οὐδὲ νόμους μετέστησεν.
ἐξ ὧν τὰς περὶ ἐκεῖνα πόλεις πάσας εὐμενεστέρας ἔσχεν.

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD

κράσιος Ω'' ut alibi 61 *ἑξήκοντα* CF ut assolent *γεραστὸν* B] *γεραιστὸν* cett.'' cf. III 4, 4 *δ' οἱ* BFM'] *δὲ οἱ* C (et V) *τῇ ναυμαχία νικῶσι* F *σῖτος τοῖς* B] *σῖτος παρ'* F_1 *σῖτος* CM''F_1 62 *ἐπὶ τοὺς* BM''] *ἐπὶ* CF *ἔσεσθαι* Büchsenschütz quem vide] *ἔσοιτο* Ω'' quod ceteri editores tuentur recepto *ὅτι* post *νομίσαντες* auctore Castalione 63 *ναῦς τε (τὲ)* BM''] *ναῦς* CF *ἦγεν* F *ἔτει* Schäfer] *ἔτι* Ω'' *ἀνελάμβανον* BM''] *ἐλάμβανον* CF 64 *πόλεις πάσας* B] *πόλεις ἁπάσας* C *πάσας πόλεις* FM''

65 ἀντεπλήρωσαν δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ναυτικόν, καὶ Νικόλοχον ναύαρχον, μάλα θρασὺν ἄνδρα, ἐξέπεμψαν· ὃς ἐπειδὴ εἶδε τὰς μετὰ Τιμοθέου ναῦς, οὐκ ἐμέλλησε, καίπερ ἓξ νεῶν αὐτῷ ἀπουσῶν τῶν Ἀμβρακιωτίδων, ἀλλὰ πέντε καὶ πεντήκοντα ἔχων ναῦς ἑξήκοντα οὔσαις ταῖς μετὰ Τιμοθέου ἐναυμάχησε. καὶ τότε μὲν ἡττήθη, καὶ τροπαῖον ὁ Τιμόθεος
66 ἔστησεν ἐν Ἀλυζείᾳ. ὁ δὲ ἀνειλκυσμένων τῶν Τιμοθέου νεῶν καὶ ἐπισκευαζομένων, ἐπεὶ παρεγένοντο αὐτῷ αἱ Ἀμβρακιώτιδες ἓξ τριήρεις ἐπὶ τὴν Ἀλύζιαν ἔπλευσεν, ἔνθα ἦν ὁ Τιμόθεος. ὡς δὲ οὐκ ἀντανῆγε, τροπαῖον αὖ κἀκεῖνος ἐστήσατο ἐν ταῖς ἐγγυτάτω νήσοις. ὁ δὲ Τιμόθεος ἐπεὶ ἅς τε εἶχεν ἐπεσκεύασε καὶ ἐκ Κερκύρας ἄλλας προσεπληρώσατο, γενομένων αὐτῷ τῶν πασῶν πλέον ἑβδομήκοντα, πολὺ δὴ ὑπερεῖχε ναυτικῷ· χρήματα μέντοι μετεπέμπετο Ἀθήνηθεν. πολλῶν γὰρ ἐδεῖτο, ἅτε πολλὰς ναῦς ἔχων.

VI.

I. 1 Οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι περὶ ταῦτα ἦσαν. οἱ δὲ Θηβαῖοι ἐπεὶ κατεστρέψαντο τὰς ἐν τῇ Βοιωτίᾳ πόλεις, ἐστράτευον καὶ εἰς τὴν Φωκίδα. ὡς δ᾽ αὖ καὶ οἱ Φωκεῖς ἐπρέσβευον εἰς τὴν Λακεδαίμονα καὶ ἔλεγον ὅτι εἰ μὴ βοηθήσοιεν, οὐ δυνήσοιντο μὴ πείθεσθαι τοῖς Θηβαίοις, ἐκ τούτου οἱ Λακεδαιμόνιοι διαβιβάζουσι κατὰ θάλατταν εἰς Φωκέας Κλεόμβροτόν τε τὸν βασιλέα καὶ μετ᾽ αὐτοῦ τέτταρας μόρας καὶ τῶν συμμάχων τὸ μέρος.

2 Σχεδὸν δὲ περὶ τοῦτον τὸν χρόνον καὶ ἐκ Θετταλίας ἀφικνεῖται πρὸς τὸ κοινὸν τῶν Λακεδαιμονίων Πολυδάμας

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

65 νικόλοχον BCF (et DV)] νικόλαον M ἐμέλλησεν M'' ἐμέλησε B ἠμέλλησεν F ἠμέλησε C Ἀλυζείᾳ Leonclavius] αἰλυζία (-ίᾳ M) Ω''

66 αἰλυζίαν Ω'' emend. Leonclavius verba ἔνθα ἦν ὁ Τιμόθεος eicienda putat Hartman ἐγγυτάτων F πλέον Ω] πλέον ἢ F_2 et DV

VI. ἑλληνικῶν ϛ B ΧΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ἘΛΛΗΝΙΚΩΝ ἝΚΤΟΝ FM (in M litteris minoribus) titul. om. C ξενοφῶντος ἑλληνικῆς ἱστορίας λόγος ἕκτος: DV

I. 1 βοηθήσοιεν B] βοηθήσαιεν cett.'' δυνήσοιντο] δυνήσονται C (et DV pr.) πείθεσθαι] πείσεσθαι C 2 σχεδὸν δὲ] σχεδὸν F

Φαρσάλιος. οὗτος δὲ καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ Θετταλίᾳ μάλα εὐδο-
κίμει, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ πόλει οὕτως ἐδόκει καλός τε κἀγαθὸς
εἶναι ὥστε καὶ στασιάσαντες οἱ Φαρσάλιοι παρακατέθεντο
αὐτῷ τὴν ἀκρόπολιν, καὶ τὰς προσόδους ἐπέτρεψαν λαμ-
βάνοντι, ὅσα ἐγέγραπτο ἐν τοῖς νόμοις, εἴς τε τὰ ἱερὰ
ἀναλίσκειν καὶ εἰς τὴν ἄλλην διοίκησιν. κἀκεῖνος μέντοι 3
ἀπὸ τούτων τῶν χρημάτων τήν τε ἄκραν φυλάττων διέσῳζεν
αὐτοῖς καὶ τἆλλα διοικῶν ἀπελογίζετο κατ' ἐνιαυτόν. καὶ
ὁπότε μὲν ἐνδεήσειε, παρ' ἑαυτοῦ προσετίθει, ὁπότε δὲ
περιγένοιτο τῆς προσόδου, ἀπελάμβανεν. ἦν δὲ καὶ ἄλλως
φιλόξενός τε καὶ μεγαλοπρεπὴς τὸν Θετταλικὸν τρόπον.
οὗτος οὖν ἐπεὶ ἀφίκετο εἰς τὴν Λακεδαίμονα, εἶπε τοιάδε.

Ἐγώ, ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, πρόξενος ὑμῶν ὢν καὶ 4
εὐεργέτης ἐκ πάντων ὧν μεμνήμεθα προγόνων, ἀξιῶ, ἐάν τέ
τι ἀπορῶ, πρὸς ὑμᾶς ἰέναι, ἐάν τέ τι χαλεπὸν ὑμῖν ἐν τῇ
Θετταλίᾳ συνιστῆται, σημαίνειν. ἀκούετε μὲν οὖν, εὖ οἶδ'
ὅτι, καὶ ὑμεῖς Ἰάσονος ὄνομα· ὁ γὰρ ἀνὴρ καὶ δύναμιν ἔχει
μεγάλην καὶ ὀνομαστός ἐστιν. οὗτος δὲ σπονδὰς ποιησάμενος
συνεγένετό μοι, καὶ εἶπε τάδε· Ὅτι μέν, ὦ Πολυδάμα, καὶ 5
ἄκουσαν τὴν ὑμετέραν πόλιν [Φάρσαλον] δυναίμην ἂν παρα-
στήσασθαι ἔξεστί σοι ἐκ τῶνδε λογίζεσθαι. ἐγὼ γάρ, ἔφη,
ἔχω μὲν Θετταλίας τὰς πλείστας καὶ μεγίστας πόλεις συμ-
μάχους· κατεστρεψάμην δ' αὐτὰς ὑμῶν σὺν αὐταῖς τὰ ἐναντία
ἐμοὶ στρατευομένων. καὶ μὴν οἶσθά γε ὅτι ξένους ἔχω μισθο-
φόρους εἰς ἑξακισχιλίους, οἷς, ὡς ἐγὼ οἶμαι, οὐδεμία πόλις
δύναιτ' ἂν ῥᾳδίως μάχεσθαι. ἀριθμὸς μὲν γάρ, ἔφη, καὶ

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

μάλα BM''] om. CF   τὰς προσόδους] τοὺς προσόδους B   λαμβάνοντι BM''] λαμβάνοντα CF   3 ἀπὸ] om. C   φυλάττων] φυλάττειν B   διέσωζεν Ω''   τἆλλα M''] τἄλλα B τ' ἄλλα CF   ἐνδεήσειε Dindorf] ἐνδεὴς εἴη Ω''   δὲ] δέ τι Cobet   τῆς προσόδου B] om. cett.''   τε] om. C   4 ἐγὼ BM''] ἐγὼ μὲν CF   θεσσαλίᾳ M θεσσαλία BCF θετταλία DV   συνιστῆται FM''] ξυνιστῆται C συνίστητον B   ὀνομαστός] ὀνόματός B   τάδε BM''] τοιάδε CF   5 φάρσαλον Ω'' del. Schäfer   παραστήσαισθαι B   γὰρ B corr. CFM et V] μὲν B pr. (et D, om. μὲν post ἔχω)   θεσσαλίας Ω''   ξ. ἔ. μισθοφόρους BFM''] μισθοφόρους ἔχω ξένους C, μισθοφόρους del. Dindorf et Cobet

*ἄλλοθεν οὐκ ἂν ἐλάττων ἐξέλθοι· ἀλλὰ τὰ μὲν ἐκ τῶν πό-
λεων στρατεύματα τοὺς μὲν προεληλυθότας ἤδη ταῖς ἡλικίαις
ἔχει, τοὺς δ' οὔπω ἀκμάζοντας. σωμασκοῦσί γε μὴν μάλα
ὀλίγοι τινὲς ἐν ἑκάστῃ πόλει· παρ' ἐμοὶ δὲ οὐδεὶς μισθο-*
6 *φορεῖ, ὅστις μὴ ἱκανός ἐστιν ἐμοὶ ἴσα πονεῖν. αὐτὸς δ' ἐστί,
λέγειν γὰρ χρὴ πρὸς ὑμᾶς τἀληθῆ, καὶ τὸ σῶμα μάλα εὔ-
ρωστος καὶ ἄλλως φιλόπονος. καὶ τοίνυν τῶν παρ' αὑτῷ
πεῖραν λαμβάνει καθ' ἑκάστην ἡμέραν· ἡγεῖται γὰρ σὺν τοῖς
ὅπλοις καὶ ἐν τοῖς γυμνασίοις καὶ ὅταν πῃ στρατεύηται.
καὶ οὓς μὲν ἂν μαλακοὺς τῶν ξένων αἰσθάνηται, ἐκβάλλει,
οὓς δ' ἂν ὁρᾷ φιλοπόνως καὶ φιλοκινδύνως ἔχοντας πρὸς
τοὺς πολέμους, τιμᾷ τοὺς μὲν διμοιρίαις, τοὺς δὲ τριμοιρίαις,
τοὺς δὲ καὶ τετραμοιρίαις, καὶ ἄλλοις δώροις, καὶ νόσων γε
θεραπείαις καὶ περὶ ταφὰς κόσμῳ· ὥστε πάντες ἴσασιν οἱ
παρ' ἐκείνῳ ξένοι ὅτι ἡ πολεμικὴ αὐτοῖς ἀρετὴ ἐντιμότατόν*
7 *τε βίον καὶ ἀφθονώτατον παρέχεται. ἐπεδείκνυε δέ μοι εἰδότι
ὅτι καὶ ὑπήκοοι ἤδη αὐτῷ εἶεν Μαρακοὶ καὶ Δόλοπες καὶ
Ἀλκέτας ὁ ἐν τῇ Ἠπείρῳ ὕπαρχος· ὥστε, ἔφη, τί ἂν ἐγὼ
φοβούμενος οὐ ῥᾳδίως ἂν ὑμᾶς οἰοίμην καταστρέψασθαι;
τάχα οὖν ὑπολάβοι ἄν τις ἐμοῦ ἄπειρος· Τί οὖν μέλλεις καὶ
οὐκ ἤδη στρατεύεις ἐπὶ τοὺς Φαρσαλίους; ὅτι νὴ Δία τῷ
παντὶ κρεῖττόν μοι δοκεῖ εἶναι ἑκόντας ὑμᾶς μᾶλλον ἢ ἄκον-
τας προσαγαγέσθαι. βιασθέντες μὲν γὰρ ὑμεῖς τ' ἂν βου-
λεύοισθε ὅ τι δύναισθε κακὸν ἐμοί, ἐγώ τ' ἂν ὑμᾶς ὡς
ἀσθενεστάτους βουλοίμην εἶναι· εἰ δὲ πεισθέντες μετ' ἐμοῦ
γένοισθε, δῆλον ὅτι αὔξοιμεν ἂν ὅ τι δυναίμεθα ἀλλήλους.*
8 *γιγνώσκω μὲν οὖν, ὦ Πολυδάμα, ὅτι ἡ σὴ πατρὶς εἰς σὲ*

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ἐλάσσων Ω'' *ἐμοὶ ἴσα πονεῖν* BFM''] *ἴσα πονεῖν ἐμοὶ* C 6 *χρὴ πρὸς ὑμᾶς* (*ἡμᾶς* F pr.)] *πρὸς ὑμᾶς χρὴ* C *εὔρωστος* CFM''] *εὔρρωστος* B *αὑτῷ* Stephanus] *αὐτῷ* vel *αὐτῶ* Ω'' *πῃ* BC om. V pr. *ποι* FM'V corr. *ἐκβάλει* B *καὶ* ante *τετραμοιρίαις* omis. M' exhibent cett. (et V) *γε* post *νόσων* om. M (*ὡς* pro *ὥστε* M opp. etiam DV) 7 *εἶεν*] *εἶναι* C_1 *καταστρέψασθαι* M (et V cons. D)] *καταστρέψεσθαι* BCF *μέλεις* B *κρείττων* B *μὲν* ante *γὰρ* om. F *βουλεύοισθε* CFM''] *βουλεύεσθαι* B *δύναισθε* Castalio] *δύνασθε* Ω'' (*δῆλον ὅτι* hic Ω'') 8 *γιγνώσκω μὲν* CFM' (*γιν.* V)] *γιγνώσκομεν* B

*ἀποβλέπει· ἐὰν δέ μοι φιλικῶς αὐτὴν ἔχειν παρασκευάσῃς,
ὑπισχνοῦμαί σοι, ἔφη, ἐγὼ μέγιστόν σε τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι
μετ' ἐμὲ καταστήσειν· οἵων δὲ πραγμάτων τὰ δεύτερά σοι
δίδωμι ἄκουε, καὶ μηδὲν πίστευέ μοι ὅ τι ἂν μὴ λογιζομένῳ
σοι ἀληθὲς φαίνηται. οὐκοῦν τοῦτο μὲν εὔδηλον ἡμῖν, ὅτι
Φαρσάλου προσγενομένης καὶ τῶν ἐξ ὑμῶν ἠρτημένων πό-
λεων εὐπετῶς ἂν ἐγὼ ταγὸς Θετταλῶν ἁπάντων κατασταίην·
ὥς γε μήν, ὅταν ταγεύηται Θετταλία, εἰς ἑξακισχιλίους μὲν
οἱ ἱππεύοντες γίγνονται, ὁπλῖται δὲ πλείους ἢ μύριοι καθ-
ίστανται. ὧν ἐγὼ καὶ τὰ σώματα καὶ τὴν μεγαλοψυχίαν ὁρῶν* 9
*οἶμαι ἂν αὐτῶν εἴ καλῶς τις ἐπιμελοῖτο, οὐκ εἶναι ἔθνος
ὁποίῳ ἂν ἀξιώσαιεν ὑπήκοοι εἶναι Θετταλοί. πλατυτάτης γε
μὴν γῆς οὔσης Θετταλίας, πάντα τὰ κύκλῳ ἔθνη ὑπήκοα μέν
ἐστιν, ὅταν ταγὸς ἐνθάδε καταστῇ· σχεδὸν δὲ πάντες οἱ
ταύτῃ ἀκοντισταί εἰσιν· ὥστε καὶ πελταστικῷ εἰκὸς ὑπερ-
έχειν τὴν ἡμετέραν δύναμιν. καὶ μὴν Βοιωτοί γε καὶ οἱ* 10
*ἄλλοι πάντες ὅσοι Λακεδαιμονίοις πολεμοῦντες ὑπάρχουσί
μοι σύμμαχοι· καὶ ἀκολουθεῖν τοίνυν ἀξιοῦσιν ἐμοί, ἂν μόνον
ἀπὸ Λακεδαιμονίων ἐλευθερῶ αὐτούς. καὶ Ἀθηναῖοι δὲ εὖ
οἶδ' ὅτι πάντα ποιήσαιεν ἂν ὥστε σύμμαχοι ἡμῖν γενέσθαι·
ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἄν μοι δοκῶ πρὸς αὐτοὺς φιλίαν ποιήσασθαι.
νομίζω γὰρ ἔτι ῥᾷον τὴν κατὰ θάλατταν ἢ τὴν κατὰ γῆν
ἀρχὴν παραλαβεῖν ἄν. εἰ δὲ εἰκότα λογίζομαι, σκόπει, ἔφη,* 11
*καὶ ταῦτα. ἔχοντες μέν γε Μακεδονίαν, ἔνθεν καὶ Ἀθηναῖοι
τὰ ξύλα ἄγονται, πολὺ δήπου πλείους ἐκείνων ἱκανοὶ ἐσό-
μεθα ναῦς ποιήσασθαι. ἀνδρῶν γε μὴν ταύτας πληροῦν
πότερον Ἀθηναίους ἢ ἡμᾶς εἰκὸς μᾶλλον δύνασθαι, τοσού-
τους καὶ τοιούτους ἔχοντας πενέστας; τούς γε μὴν ναύτας*

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

μὴ BFM''] *μοι* C pro *ὥς γε μὴν* Hartman proponit: *οἶδά γε μὴν ὡς*, idem totum hunc locum graviore morbo laborare arbitratur, anal. Xenoph. p. 381 9 (*ἀξιώσαιεν* Ω'') pro *μέν* Cobet scribit *ἡμῖν* *ἡμετέραν* C et D corr] *ὑμετέραν* BFM'' 10 *ὅσοι* Ω''] *οἱ* Cobet; Hartman aut hic *οἱ* aut pro *πολεμοῦντες πολεμοῦσιν* scribendum esse putat, sed cf. de re equ. 11, 12 *σύμμαχοι* Ω''] delet Cobet *ποιήσαιεν ἂν* BCM''] *ἂν ποιήσαιεν* F *θάλατταν* C (et V)] *θάλασσαν* BFM' 11 *πλείους*] *πλέονας* Ω' *πλείονας* V

τρέφειν πότερον ἡμᾶς ἱκανωτέρους εἰκὸς εἶναι τοὺς δι' ἀφθο-
νίαν καὶ ἄλλοσε σῖτον ἐκπέμποντας ἢ Ἀθηναίους τοὺς μηδ'
12 αὐτοῖς ἱκανὸν ἔχοντας, ἂν μὴ πρίωνται; καὶ χρήμασί γε
εἰκὸς δήπου ἡμᾶς ἀφθονωτέροις χρῆσθαι μὴ εἰς νησύδρια
ἀποβλέποντας, ἀλλ' ἠπειρωτικὰ ἔθνη καρπουμένους. πάντα
γὰρ δήπου τὰ κύκλῳ φόρον φέρει, ὅταν ταγεύηται τὰ κατὰ
Θετταλίαν. οἶσθα δὲ δήπου ὅτι καὶ βασιλεὺς ὁ Περσῶν οὐ
νήσους ἀλλ' ἤπειρον καρπούμενος πλουσιώτατος ἀνθρώπων
ἐστίν· ὃν ἐγὼ ὑπήκοον ποιήσασθαι ἔτι εὐκατεργαστότερον
ἡγοῦμαι εἶναι ἢ τὴν Ἑλλάδα. οἶδα γὰρ πάντας τοὺς ἐκεῖ
ἀνθρώπους πλὴν ἑνὸς μᾶλλον δουλείαν ἢ ἀλκὴν μεμελετηκό-
τας, οἶδα δὲ ὑφ' οἵας δυνάμεως καὶ τῆς μετὰ Κύρου ἀνα-
βάσης καὶ τῆς μετ' Ἀγησιλάου εἰς πᾶν ἀφίκετο βασιλεύς.
13 ἐπεὶ δὲ ταῦτ' εἰπόντος αὐτοῦ ἐγὼ ἀπεκρινάμην ὅτι τὰ μὲν
ἄλλα ἀξιόσκεπτα λέγει, τὸ δὲ Λακεδαιμονίοις ὄντας φίλους
ἀποστῆναι πρὸς τοὺς ἐναντίους, μηδὲν ἔχοντας ἐγκαλεῖν,
τοῦτ', ἔφην, ἄπορόν μοι δοκεῖ εἶναι· ὁ δ' ἐπαινέσας με καὶ
εἰπὼν ὅτι μᾶλλον ἑκτέον μου εἴη, ὅτι τοιοῦτος εἴην, ἐφῆκέ
μοι ἐλθόντι πρὸς ὑμᾶς λέγειν τἀληθῆ, ὅτι διανοοῖτο στρα-
τεύειν ἐπὶ Φαρσαλίους, εἰ μὴ πεισοίμεθα. αἰτεῖν οὖν ἐκέλευε
βοήθειαν παρ' ὑμῶν. καὶ ἐὰν μέν σοι, ἔφη, διδῶσιν ὥστε
σε πείθειν ἱκανὴν πέμπειν συμμαχίαν ὡς ἐμοὶ πολεμεῖν, ἄγ',
ἔφη, καὶ τούτῳ χρώμεθα ὅ τι ἂν ἀποβαίνῃ ἐκ τοῦ πολέμου·
ἂν δέ σοι μὴ δοκῶσιν ἱκανῶς βοηθεῖν, οὐκ ἤδη ἀνέγκλητος
ἂν δικαίως εἴης ἐν τῇ πατρίδι, ᾗ σε τιμᾷ καὶ οὗ πράττεις

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

εἰκὸς εἶναι Schäfer] εἰκός ἐστι vel εἰκὸς ἐστὶ Ω'' αὐτοῖς BM''] αὐτοῖς CF 12 εἰκὸς δήπου (δή που) BFM''] δή που εἰκὸς C νησύδρια] νησίδρια C φόρον] φόβον C εἶναι] om. C 13 ἐπεὶ δὲ del. Hartman, ut lenius decurrat orationis flumen ἀξιόκεπτα C δοκεῖ Ω''] δοκεῖν Breitenbach ἑκτέον μου vulg.] ἐκτέον μου B ἐατέον μοι CFM'' ἐφῆκε Cobet] ἀφῆκε Ω'' ὅτι — πεισοίμεθα interpolata esse putat Kruse p. 25 sq. πεσοίμεθα B σοι Ω''] θεοὶ Cobet in Mnemosyne I 322 (οἱ θεοὶ διδῶσιν Voigtländer σοι θεοὶ δῶσιν Dobrée) διδῶσιν — ἔφη om. F pr. aut 1 σε BM'] om. CF mg. V ἀποβαίνῃ BFM (et V) ἀποβαίνοι C (et D) post βοηθεῖν hanc sententiam desiderari ait Hartman: bellum vel gerere vel suadere non poteris ἐν Ω''] εἰ Madvig del. Cobet καὶ σὺ πράττοις BFM' καὶ σὺ πράττεις C (et V) καὶ σοὶ πράττοις Dindorf

τὰ κράτιστα. περὶ τούτων δὴ ἐγὼ ἥκω πρὸς ὑμᾶς καὶ λέγω 14
πάντα ὅσα ἐκεῖ αὐτός τε ὁρῶ καὶ ἐκείνου ἀκήκοα. καὶ νο-
μίζω οὕτως ἔχειν, ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, εἰ μὲν πέμψετε
ἐκεῖσε δύναμιν, ὡς μὴ ἐμοὶ μόνον ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις Θετ-
ταλοῖς ἱκανὴν δοκεῖν εἶναι πρὸς Ἰάσονα πολεμεῖν, ἀποστήσον-
ται αὐτοῦ αἱ πόλεις· πᾶσαι γὰρ φοβοῦνται ὅποι ποτὲ προ-
βήσεται ἡ τοῦ ἀνδρὸς δύναμις. εἰ δὲ νεοδαμώδεις καὶ ἄνδρα
ἰδιώτην οἴεσθε ἀρκέσειν, συμβουλεύω ἡσυχίαν ἔχειν. εὖ γὰρ 15
ἴστε, [ὅτι] πρός τε μεγάλην ἔσται ῥώμην ὁ πόλεμος, καὶ πρὸς
ἄνδρα ὃς φρόνιμος μὲν οὕτω στρατηγός ἐστιν ὡς ὅσα τε
λανθάνειν καὶ ὅσα φθάνειν καὶ ὅσα βιάζεσθαι ἐπιχειρεῖ οὐ
μάλα ἀφαμαρτάνει. ἱκανὸς γάρ ἐστι καὶ νυκτὶ ἅπερ ἡμέρᾳ
χρῆσθαι, καὶ ὅταν σπεύδῃ, ἄριστον καὶ δεῖπνον ποιησάμενος
ἅμα πονεῖσθαι. οἴεται δὲ καὶ ἀναπαύεσθαι χρῆναι, ὅταν
ἀφίκηται ἔνθ' ἂν ὡρμημένος ᾖ καὶ διαπράξηται ἃ δεῖ· καὶ
τοὺς μεθ' αὑτοῦ δὲ ταῦτα εἴθικεν. ἐπίσταται δὲ καὶ ὅταν
ἐπιπονήσαντες ἀγαθόν τι πράξωσιν οἱ στρατιῶται, ἐκπλῆσαι
τὰς γνώμας αὐτῶν· ὥστε καὶ τοῦτο μεμαθήκασι πάντες οἱ
μετ' αὐτοῦ, ὅτι ἐκ τῶν πόνων καὶ τὰ μαλακὰ γίγνεται. καὶ 16
μὴν ἐγκρατέστατός γ' ἐστὶν ὧν ἐγὼ οἶδα τῶν περὶ τὸ σῶμα
ἡδονῶν· ὥστε οὐδὲ διὰ ταῦτα ἀσχολίαν ἔχει τὸ μὴ πράττειν
ἀεὶ τὸ δεόμενον. ὑμεῖς οὖν σκεψάμενοι εἴπατε πρὸς ἐμέ,
ὥσπερ ὑμῖν προσήκει, ὁποῖα δυνήσεσθέ τε καὶ μέλλετε
ποιήσειν.

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

καὶ ᾗ σὺ πράττεις Cobet καὶ οὐ πράττοις Breitenbach καὶ ἐν ᾗ σὺ πράττεις Stephanus καὶ οὗ πράττεις editor 14 ὑμᾶς BCM″] ἡμᾶς F ἐκεῖ] om. F pr. νομίζω] νομίζων C εἰ] ὡς εἰ Ω″ πέμψετε] πέμψοιτε C ὡς μὴ Hertlein] μὴ Ω″ δοκεῖν Ω″] δοκοῦσαν Stephanus ἰάσονα BFM″] ἰάσσονα C προβήσεται BCF] προσβήσεται M″ οἴεσθε] οἴεσθαι B 15 ὅτι CFM″ om. B prob. Dind. Breitenbach Sauppe conl. V 1, 14 πρός τε] πρόσθεν C ἔσται] ἔστι C οὕτω] οὕτως B νυκτὶ V] νυκτὸς Ω′ (et V superscr.) ἅπερ Ω″] ὅσαπερ Dindorf et Cobet ποιησάμενος Ω″] πορευόμενος Pantazides (et Cobet) πονεῖσθαι CF_2] ποιεῖσθαι BF_1 M″ ὡρμημένος BM″ et F sed in F ω in litura] ὁρμώμενος C μεθ' αὑτοῦ B] μετ' αὐτοῦ CFM″ ταῦτα Ω″] ταὐτὰ vulg. 16 γ' ἐστὶν BFM″] γε ἐστὶν C τὸ μὴ πράττειν Dindorf et Sauppe] τὸ μὴ εἰς τὸ πράττειν Ω″

17 Ὁ μὲν ταῦτ' εἶπεν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι τότε μὲν
ἀνεβάλοντο τὴν ἀπόκρισιν· τῇ δ' ὑστεραίᾳ καὶ τῇ τρίτῃ
λογισάμενοι τάς τε ἔξω μόρας ὅσαι αὐτοῖς εἶεν καὶ τὰς
περὶ Λακεδαίμονα πρὸς τὰς [ἔξω] τῶν Ἀθηναίων τριήρεις
καὶ τὸν πρὸς τοὺς ὁμόρους πόλεμον, ἀπεκρίναντο ὅτι ἐν τῷ
παρόντι οὐκ ἂν δύναιντο ἱκανὴν αὐτῷ ἐκπέμψαι ἐπικου-
ρίαν, ἀλλ' ἀπιόντα συντίθεσθαι αὐτὸν ἐκέλευον ὅπῃ δύναιτο
18 ἄριστα τά τε ἑαυτοῦ καὶ τὰ τῆς πόλεως. κἀκεῖνος μέντοι
ἐπαινέσας τὴν ἁπλότητα τῆς πόλεως ἀπῆλθε. καὶ τὴν μὲν
ἀκρόπολιν τῶν Φαρσαλίων ἐδεῖτο τοῦ Ἰάσονος μὴ ἀναγ-
κάσαι αὐτὸν παραδοῦναι, ὅπως τοῖς παρακαταθεμένοις δια-
σῴζῃ· τοὺς δὲ ἑαυτοῦ παῖδας ἔδωκεν ὁμήρους, ὑποσχόμενος
αὐτῷ τήν τε πόλιν πείσας ἑκοῦσαν σύμμαχον ποιήσειν καὶ
ταγὸν συγκαταστήσειν αὐτόν. ὡς δὲ τὰ πιστὰ ἔδοσαν ἀλλή-
λοις, εὐθὺς μὲν οἱ Φαρσάλιοι εἰρήνην ἦγον, ταχὺ δὲ ὁ
Ἰάσων ὁμολογουμένως ταγὸς τῶν Θετταλῶν καθειστήκει.
19 ἐπεί γε μὴν ἐτάγευσε, διέταξεν ἱππικόν τε ὅσον ἑκάστη
πόλις δυνατὴ ἦν παρέχειν καὶ ὁπλιτικόν. καὶ ἐγένοντο
αὐτῷ ἱππεῖς μὲν σὺν τοῖς συμμάχοις πλείους ἢ ὀκτακισχί-
λιοι, ὁπλῖται δὲ ἐλογίσθησαν οὐκ ἐλάττους δισμυρίων, πελ-
ταστικόν γε μὴν ἱκανὸν πρὸς πάντας ἀνθρώπους ἀντιταχθῆ-
ναι· ἔργον γὰρ ἐκείνων γε καὶ τὰς πόλεις ἀριθμῆσαι.
προεῖπε δὲ τοῖς περιοίκοις πᾶσι καὶ τὸν φόρον ὥσπερ ἐπὶ
Σκόπα τεταγμένος ἦν φέρειν. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἐπε-
ραίνετο· ἐγὼ δὲ πάλιν ἐπάνειμι, ὅθεν εἰς τὰς περὶ Ἰάσονος
πράξεις ἐξέβην.

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

17 ταῦτ' BFM′ cons. V] ταῦτα C ἀνεβάλοντο M″] ἀνεβάλλοντο BCF τῇ τρίτῃ] τρίτῃ B τάς τε BM″] τάς τ' CF ἔξω Ω″ ἑξήκοντα Pluygers, opp. V 4, 66 cf. Hartmanum anal. Xenoph. p. 382 sq., del. Breitenbach (idem ego suspicatus eram) αὐτῷ (αὐτῶ)] ἑαυτῶ F τά τε] τε C 18 ἐδεῖτο Weiske] ἐδέετο Ω″ ἰάσωνος B ἰάσσονος C, recte FM″ διασώζῃ Ω″ ἑαυτοῦ CF] αὐτοῦ M″ αὐτοῦ B ἔδωσαν C ἰάσσων C θετταλῶν C (et V)] θεσσ. BFM′ 19 δὲ τοῖς BF (et DV)] δὲ καὶ τοῖς CM πᾶσι καὶ τὸν BFM″] πᾶσι τὸν C ὥς περ BCF] ὅσπερ M″ ἰάσονος FM″] ἰάσωνος B ἰάσσονος C

Οἱ μὲν γὰρ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ σύμμαχοι συνελέγοντο II. 1
εἰς τοὺς Φωκέας, οἱ δὲ Θηβαῖοι ἀναχωρήσαντες εἰς τὴν ἑαυτῶν ἐφύλαττον τὰς εἰσβολάς. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, αὐξανομένους μὲν ὁρῶντες διὰ σφᾶς τοὺς Θηβαίους, χρήματά τε οὐ συμβαλλομένους εἰς τὸ ναυτικόν, αὐτοὶ δὲ ἀποκναιόμενοι καὶ χρημάτων εἰσφοραῖς καὶ λῃστείαις ἐξ Αἰγίνης καὶ φυλακαῖς τῆς χώρας, ἐπεθύμησαν παύσασθαι τοῦ πολέμου, καὶ πέμψαντες πρέσβεις εἰς Λακεδαίμονα εἰρήνην ἐποιήσαντο.

Εὐθὺς δ' ἐκεῖθεν δύο τῶν πρέσβεων πλεύσαντες κατὰ 2
δόγμα τῆς πόλεως εἶπον τῷ Τιμοθέῳ ἀποπλεῖν οἴκαδε ὡς εἰρήνης οὔσης· ὁ δ' ἅμα ἀποπλέων τοὺς τῶν Ζακυνθίων φυγάδας ἀπεβίβασεν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν. ἐπεὶ δὲ οἱ ἐκ 3
τῆς πόλεως Ζακύνθιοι πέμψαντες πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἔλεγον οἷα πεπονθότες εἶεν ὑπὸ τοῦ Τιμοθέου, εὐθὺς οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀδικεῖν τε ἡγοῦντο τοὺς Ἀθηναίους καὶ ναυτικὸν πάλιν κατεσκεύαζον καὶ συνετάττοντο εἰς ἑξήκοντα ναῦς ἀπ' αὐτῆς τε τῆς Λακεδαίμονος καὶ Κορίνθου καὶ Λευκάδος καὶ Ἀμβρακίας καὶ Ἤλιδος καὶ Ζακύνθου καὶ Ἀχαΐας καὶ Ἐπιδαύρου καὶ Τροιζῆνος καὶ Ἑρμιόνος καὶ Ἁλιῶν. ἐπι- 4
στήσαντες δὲ ναύαρχον Μνάσιππον ἐκέλευον τῶν τε ἄλλων ἐπιμελεῖσθαι τῶν κατ' ἐκείνην τὴν θάλατταν καὶ στρατεύειν ἐπὶ Κέρκυραν. ἔπεμψαν δὲ καὶ πρὸς Διονύσιον διδάσκοντες ὡς καὶ ἐκείνῳ χρήσιμον εἴη τὴν Κέρκυραν μὴ ὑπ' Ἀθηναίοις εἶναι. καὶ ὁ μὲν δὴ Μνάσιππος, ἐπεὶ συνελέγη αὐτῷ τὸ 5
ναυτικόν, ἔπλευσεν εἰς τὴν Κέρκυραν· εἶχε δὲ καὶ μισθοφόρους σὺν τοῖς ἐκ Λακεδαίμονος μετ' αὐτοῦ στρατευομένοις οὐκ ἐλάττους χιλίων καὶ πεντακοσίων. ἐπεὶ δὲ ἀπέβη, ἐκράτει 6
τε τῆς γῆς καὶ ἐδῄου ἐξειργασμένην μὲν παγκάλως καὶ πεφυτευμένην τὴν χώραν, μεγαλοπρεπεῖς δὲ οἰκήσεις καὶ οἰνῶνας

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

II. 1 ἑαυτῶν C] αὐτῶν BFM″ ἐφύλασσον Ω″ χρήματά sine τε B συμβαλλομένους BFM″] συλλαμβανομένους C παύσασθαι BFM″] παύσεσθαι C 2 ἅμα Ω] ἅμ' DV 3 πόλεως BFM″] χώρας C ἤλιδος B et V] ἦλιδος CFM′ τροιζῆνος B (et DV)] τροίζηνος CFM ἑρμιόνος Ω] ἑρμιόνης DV ἀλιέων Ω″ 4 θάλατταν C] θάλασσαν BFM″ 5 στρατευομένοις BFM″] στρατευομένους C ἐλάσσους Ω″

κατεσκευασμένους ἐπὶ τῶν ἀγρῶν· ὥστ' ἔφασαν τοὺς στρα-
τιώτας εἰς τοῦτο τρυφῆς ἐλθεῖν ὥστ' οὐκ ἐθέλειν πίνειν,
εἰ μὴ ἀνθοσμίας εἴη. καὶ ἀνδράποδα δὲ καὶ βοσκήματα
7 πάμπολλα ἡλίσκετο ἐκ τῶν ἀγρῶν· ἔπειτα δὲ κατεστρατοπε-
δεύσατο τῷ μὲν πεζῷ ἐπὶ λόφῳ ἀπέχοντι τῆς πόλεως ὡς
πέντε στάδια, πρὸ τῆς χώρας ὄντι, ὅπως ἀποτέμνοιτο ἐντεῦ-
θεν, εἴ τις ἐπὶ τὴν χώραν τῶν Κερκυραίων ἐξίοι· τὸ δὲ
ναυτικὸν εἰς τἀπὶ θάτερα τῆς πόλεως κατεστρατοπέδευσεν,
ἔνθεν ᾤετ' ἂν τὰ προσπλέοντα καὶ προαισθάνεσθαι καὶ δια-
κωλύειν. πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἐπὶ τῷ λιμένι, ὁπότε μὴ χειμὼν
8 κωλύοι, ἐφώρμει. ἐπολιόρκει μὲν δὴ οὕτω τὴν πόλιν. ἐπεὶ
δὲ οἱ Κερκυραῖοι ἐκ μὲν τῆς γῆς οὐδὲν ἐλάμβανον διὰ τὸ
κρατεῖσθαι κατὰ γῆν, κατὰ θάλατταν δὲ οὐδὲν εἰσήγετο
9 αὐτοῖς διὰ τὸ ναυκρατεῖσθαι, ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ ἦσαν. καὶ
πέμποντες πρὸς τοὺς Ἀθηναίους βοηθεῖν τε ἐδέοντο καὶ
ἐδίδασκον ὡς μέγα μὲν ἀγαθὸν ἀποβάλοιεν ἄν, εἰ Κερκύρας
στερηθεῖεν, τοῖς δὲ πολεμίοις μεγάλην ἂν ἰσχὺν προσβάλοιεν·
ἐξ οὐδεμιᾶς γὰρ πόλεως πλήν γε Ἀθηνῶν οὔτε ναῦς οὔτε
χρήματα πλείω ἂν γενέσθαι. ἔτι δὲ κεῖσθαι τὴν Κέρκυραν
ἐν καλῷ μὲν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου καὶ τῶν πόλεων αἳ
ἐπὶ τοῦτον καθήκουσιν, ἐν καλῷ δὲ τοῦ τὴν Λακωνικὴν χώραν
βλάπτειν, ἐν καλλίστῳ δὲ τῆς τε ἀντιπέρας Ἠπείρου καὶ
10 τοῦ εἰς Πελοπόννησον ἀπὸ Σικελίας παράπλου. ἀκούσαντες
δὲ ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι ἐνόμισαν ἰσχυρῶς ἐπιμελητέον εἶναι,
καὶ στρατηγὸν πέμπουσι Κτησικλέα εἰς ἑξακοσίους ἔχοντα

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

6 *ἀγρῶν* BM″] *ἀνδρῶν* F *ἀγ[ρῶν]* C, *ἀγελῶν* C_1? *ἡλίσκετο* BM, recte cett. 7 *τῷ μὲν* B] *τῷ* M *τῶ* CF (et DV) *ὄντι*] *ὄντος* B *ἐπὶ τὴν χώραν* ex margine in textum irrepsisse opinatur Hartman *τἀπὶ θάτερα* M′ et V_2 corr.] *τἀπιθάτερα* BC (et V_1) *τὰ πιθάτερα* F *καὶ* ante *προαισθ.* om. C 8 post *γῆν* exhib. *καὶ* BFM″, non C *θάλατταν* V] *θάλασσαν* Ω′ *δὲ* BCF et DV] om. M 9 *τε* (*τὲ*) post *βοηθεῖν* exh. BM″] om. CF *ἀποβάλοιεν ἂν* BM″] *ἀποβάλοιεν* F *ἀποβάλλοιεν* C *προσβάλοιεν* BFM″] *προσβάλλοιεν* C *Ἀθηνῶν* Dind.] *ἀθηναίων* Ω″ *πλείω*] *πλείονα* Ω″ *κεῖσθαι*] om. C *ἐπὶ τοῦτον* BFM″ et C mg.] *ἐν τούτω* C in textu *καλλίστῳ* (-ω) BFM″] *καλῶ* C *τῆς τε* BCF et DV] *τῆς* M *ἀντιπέρας* B] *ἀντιπέραν* CFM″ 10 *στρατηγὸν* Breitenbach Cobet Büchsenschütz] *ταγὸν* CFM″ *ταγὴν* B *κατὰ γῆν* Nitzsche *Κτησικλέα* Cobet et Dindorf ex Diodoro Siculo] *στησικλέα* BC corr. FM″ *νησικλέα* C pr.

πελταστάς, Ἀλκέτου δὲ ἐδεήθησαν συνδιαβιβάσαι τούτους. καὶ 11
οὗτοι μὲν νυκτὸς διακομισθέντες που τῆς χώρας εἰσῆλθον εἰς
τὴν πόλιν. ἐψηφίσαντο δὲ καὶ ἑξήκοντα ναῦς πληροῦν, Τιμό-
θεον δ' αὐτῶν στρατηγὸν ἐχειροτόνησαν. ὁ δ' οὐ δυνάμενος 12
αὐτόθεν τὰς ναῦς πληρῶσαι, ἐπὶ νήσων πλεύσας ἐκεῖθεν
ἐπειρᾶτο συμπληροῦν, οὐ φαῦλον ἡγούμενος εἶναι ἐπὶ συγκε-
κροτημένας ναῦς εἰκῇ περιπλεῦσαι. οἱ δ' Ἀθηναῖοι νομίζον- 13
τες αὐτὸν ἀναλοῦν τὸν τῆς ὥρας εἰς τὸν περίπλουν χρόνον,
συγγνώμην οὐκ ἔσχον αὐτῷ, ἀλλὰ παύσαντες αὐτὸν τῆς στρα-
τηγίας Ἰφικράτην ἀνθαιροῦνται. ὁ δ' ἐπεὶ κατέστη στρατηγός, 14
μάλα ὀξέως τὰς ναῦς ἐπληροῦτο καὶ τοὺς τριηράρχους ἠνάγκαζε.
προσέλαβε δὲ παρὰ τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ πού τις ναῦς περὶ
τὴν Ἀττικὴν ἔπλει καὶ τὴν Πάραλον καὶ τὴν Σαλαμινίαν,
λέγων ὡς ἐὰν τἀκεῖ καλῶς γένηται, πολλὰς αὐτοῖς ναῦς ἀπο-
πέμψοι. καὶ ἐγένοντο αὐτῷ αἱ ἅπασαι περὶ ἑβδομήκοντα. ἐν 15
δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ οἱ Κερκυραῖοι οὕτω σφόδρα ἐπείνων ὥστε
διὰ τὸ πλῆθος τῶν αὐτομολούντων ἐκήρυξεν ὁ Μνάσιππος
πεπρᾶσθαι ὅστις αὐτομολοίη. ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ἧττον ηὐτο-
μόλουν, τελευτῶν καὶ μαστιγῶν ἀπέπεμπεν. οἱ μέντοι ἔνδο-
θεν τούς γε δούλους οὐκ ἐδέχοντο πάλιν εἰς τὸ τεῖχος, ἀλλὰ
πολλοὶ ἔξω ἀπέθνησκον. ὁ δ' αὖ Μνάσιππος ὁρῶν ταῦτα, 16
ἐνόμιζέ τε ὅσον οὐκ ἤδη ἔχειν τὴν πόλιν καὶ περὶ τοὺς
μισθοφόρους ἐκαινούργει, καὶ τοὺς μέν τινας αὐτῶν ἀπομί-
σθους ἐπεποιήκει, τοῖς δὲ μένουσι καὶ δυοῖν ἤδη μηνοῖν
ὤφειλε τὸν μισθόν, οὐκ ἀπορῶν, ὡς ἐλέγετο, χρημάτων·
καὶ γὰρ τῶν πόλεων αἱ πολλαὶ αὐτῷ ἀργύριον ἀντὶ τῶν
ἀνδρῶν ἔπεμπον, ἅτε καὶ διαποντίου τῆς στρατείας οὔσης.

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

ἀλκίτου F 11 *που* Ω″] *ποι* Coppello Cobet Hartman, illud def. Büchsenschütz *αὐτῶν* BFM″] *αὐτὸν* C 13 *ἀναλοῦντα* C *τῆς ὥρας* Ω″] *τῆς ὡραίας* Cobet 14 *δὲ παρὰ* BFM″] *δὲ καὶ παρὰ* C (et V) *τις* ante *που* transpon. C *αὐτοῖς* BCM″] *αὐτῶν* F *ἀποπέμψοι* BCF corr. M″] *ἀποπέμψει* F pr. Cobet 15 *ἐν δὲ τῷ τοιούτῳ χρ.* CF *πεπρᾶσθαι* Ω″] *πεπράσεσθαι* Cobet *τούς γε* C] *τούς τε* BFM″ 16 *ἐκαινούργει* Ω″] *ἐρ̨αδιούργει* Hartman *τοῖς δὲ μένουσι* Breitenbach] *τοῖς δ' οὖσι* Ω″ *τοῖς δέ τισι* Büchsenschütz *τὸν* ante *μισθὸν* om. B *αὐτῷ* (*αὐτῶ*) ante *ἀργύριον* pon. BM′ post *ἀνδρῶν* CF (*αὐτῶν* ante *ἀργύριον* exhibet V) *ἔπεμπον* om. C pr.

17 *κατιδόντες δὲ ἀπὸ τῶν πύργων οἱ ἐκ τῆς πόλεως τάς τε
φυλακὰς χεῖρον ἢ πρόσθεν φυλαττομένας ἐσπαρμένους τε
κατὰ τὴν χώραν τοὺς ἀνθρώπους, ἐπεκδραμόντες τοὺς μέν*
18 *τινας αὐτῶν ἔλαβον, τοὺς δὲ κατέκοψαν. αἰσθόμενος δὲ ὁ
Μνάσιππος, αὐτός τε ἐξωπλίζετο καὶ ὅσους εἶχεν ὁπλίτας
ἅπασιν ἐβοήθει, καὶ τοὺς λοχαγοὺς καὶ τοὺς ταξιάρχους*
19 *ἐξάγειν ἐκέλευε τοὺς μισθοφόρους. ἀποκριναμένων δέ τινων
λοχαγῶν ὅτι οὐ ῥᾴδιον εἴη μὴ διδόντας τἀπιτήδεια πειθο-
μένους παρέχειν, τὸν μέν τινα βακτηρίᾳ, τὸν δὲ τῷ στύρακι
ἐπάταξεν. οὕτω μὲν δὴ ἀθύμως ἔχοντες καὶ μισοῦντες αὐτὸν*
20 *συνεξῆλθον πάντες· ὅπερ ἥκιστα εἰς μάχην συμφέρει. ὁ δ'
ἐπεὶ παρετάξατο, αὐτὸς μὲν τοὺς κατὰ τὰς πύλας τῶν πολε-
μίων τρεψάμενος ἐπεδίωκεν. οἱ δ' ἐπεὶ ἐγγὺς τοῦ τείχους
ἐγένοντο, ἀνέστρεφόν τε καὶ ἀπὸ τῶν μνημάτων ἔβαλλον καὶ
ἠκόντιζον· ἄλλοι δ' ἐκδραμόντες καθ' ἑτέρας πύλας ἐπιτίθεν-*
21 *ται ἀθρόοι τοῖς ἐσχάτοις· οἱ δ' ἐπ' ὀκτὼ τεταγμένοι, ἀσθενὲς
νομίσαντες τὸ ἄκρον τῆς φάλαγγος ἔχειν, ἀναστρέφειν ἐπει-
ρῶντο. ὡς δ' ἤρξαντο ἐπαναχωρεῖν, οἱ μὲν πολέμιοι ὡς
φεύγουσιν ἐπέθεντο, οἱ δ' οὐκέτι ἐπανέστρεψαν· καὶ οἱ ἐχό-*
22 *μενοι δ' αὐτῶν εἰς φυγὴν ὥρμων. ὁ δὲ Μνάσιππος τοῖς μὲν
πιεζομένοις οὐκ ἐδύνατο βοηθεῖν διὰ τοὺς ἐκ τοῦ καταντικρὺ
προσκειμένους, ἀεὶ δ' ἐλείπετο σὺν ἐλάττοσι. τέλος δὲ οἱ
πολέμιοι ἀθρόοι γενόμενοι πάντες ἐπετίθεντο τοῖς περὶ τὸν
Μνάσιππον, ἤδη μάλα ὀλίγοις οὖσι. καὶ οἱ πολῖται ὁρῶντες*
23 *τὸ γιγνόμενον ἐπεξῇσαν. ἐπεὶ δ' ἐκεῖνον ἀπέκτειναν, ἐδίωκον*

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

17 *ἀπὸ τῶν πύργων οἱ ἐκ*] *οἱ ἐκ τῶν πύργων // ἀπὸ* C *πρόσθε* B in voce *φυλαττομένας* litterae *νας* in litura B 18 *τοὺς* ante *ταξιάρχους* om. M′ exhib. cett. 19 *ὅτι οὐ* BFM″] *ὡς οὐ* C *διδόντας* BM″] *διδόντα* C [*διαδ*]*όντα* F *τἀπιτήδεια* BM″] *τὰ πιτήδεια* F *τὰ ἐπιτήδεια* C *πάντες* BFM″] *ἅπαντες* C 20 *τὰς πύλας*] *πύλας* M *ἐπεδίωκεν* Stephanus] *ἀπεδίωκεν* Ω″ *ἀνέστρεφόν τε* C et V] *ἀνεστρέφοντό τε* BFM′ *καθ'* BM″] *μεθ'* CF 21 *φάλαγκος* C *ἤρξατο* F *ἐπέθεντο* CFM″] *ἀπέθεντο* B *ἐπανέστρεψαν* Ω″] *ἀνέστρεψαν* Cobet fort. recte 22 *τοῖς μὲν πιεζομένοις* BM″] om. CF *καταντικρὺ* M″] *κατ' ἀντικρὺ* BCF *ἐλείπετο* CM″] *ἐλίπετο* BF *γενόμενοι* CFM″] *γινόμενοι* B *πάντες* BFM″] om. C *πολῖται* Dindorf] *ὁπλῖται* BFM *ὁπλίται* C (et DV) *ἐπεξῇσαν*] *ἐπεξήεσαν* vel *ἐπεξήϊεσαν* Ω″

ἤδη ἅπαντες. ἐκινδύνευσαν δ' ἂν καὶ τὸ στρατόπεδον ἑλεῖν
σὺν τῷ χαρακώματι, εἰ μὴ οἱ διώκοντες τὸν ἀγοραῖόν τε
ὄχλον ἰδόντες καὶ τὸν τῶν θεραπόντων καὶ τὸν τῶν ἀν-
δραπόδων, οἰηθέντες ὄφελός τι αὐτῶν εἶναι, ἀπεστρέφοντο.
καὶ τότε μὲν τροπαῖόν τε ἵστασαν οἱ Κερκυραῖοι τούς τε 24
νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν. ἐκ δὲ τούτου οἱ μὲν ἐν
τῇ πόλει ἐρρωμενέστεροι ἐγεγένηντο, οἱ δ' ἔξω ἐν πάσῃ δὴ
ἀθυμίᾳ ἦσαν. καὶ γὰρ ἐλέγετο ὅτι Ἰφικράτης τε ὅσον οὐκ
ἤδη παρείη, καὶ οἱ Κερκυραῖοι δὲ τῷ ὄντι ναῦς ἐπλήρουν.
Ὑπερμένης δέ, ὃς ἐτύγχανεν ἐπιστολιαφόρος τῷ Μνασίππῳ 25
ὤν, τό τε ναυτικὸν πᾶν ὅσον ἦν ἐκεῖ συνεπλήρωσε, καὶ
περιπλεύσας πρὸς τὸ χαράκωμα τὰ πλοῖα πάντα γεμίσας τῶν
τε ἀνδραπόδων καὶ τῶν χρημάτων ἀπέστελλεν· αὐτὸς δὲ σύν
τε τοῖς ἐπιβάταις καὶ τοῖς περισωθεῖσι τῶν στρατιωτῶν διε-
φύλαττε τὸ χαράκωμα· τέλος δὲ καὶ οὗτοι μάλα τεταραγμένοι 26
ἀναβάντες ἐπὶ τὰς τριήρεις ἀπέπλεον, πολὺν μὲν σῖτον, πολὺν
δὲ οἶνον, πολλὰ δὲ ἀνδράποδα καὶ ἀσθενοῦντας στρατιώτας
καταλιπόντες· δεινῶς γὰρ ἐπεφόβηντο μὴ καταληφθεῖεν ὑπὸ
τῶν Ἀθηναίων ἐν τῇ νήσῳ. καὶ ἐκεῖνοι μὲν εἰς Λευκάδα
ἀπεσώθησαν.

Ὁ δὲ Ἰφικράτης ἐπεὶ ἤρξατο τοῦ περίπλου, ἅμα μὲν 27
ἔπλει, ἅμα δὲ πάντα ὅσα εἰς ναυμαχίαν παρεσκευάζετο·
εὐθὺς μὲν γὰρ τὰ μεγάλα ἱστία αὐτοῦ κατέλιπεν, ὡς ἐπὶ
ναυμαχίαν πλέων· καὶ τοῖς ἀκατείοις δέ, καὶ εἰ φορὸν πνεῦμα
εἴη, ὀλίγα ἐχρῆτο· τῇ δὲ κώπῃ τὸν πλοῦν ποιούμενος ἄμεινόν
τε τὰ σώματα ἔχειν τοὺς ἄνδρας καὶ ἄμεινον τὰς ναῦς πλεῖν
ἐποίει. πολλάκις δὲ καὶ ὅπῃ μέλλοι ἀριστοποιεῖσθαι τὸ στρά- 28

Ω'' = BCFM et DV, *Ω'* = BCFM et D, *Ω* = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

23 *ἤδη*] om. F_1, add. F_2 *οἱ διώκοντες* BM''] *διώκοντες* CF *ἰδόντες*] om. C 24 *τρόπαιόν Ω''* *ἵστασαν* BM''] *ἔστησαν* CF *τούς τε* BM (et V)] *τοὺς τε* F *καὶ τοὺς* C (et D) *παρείη*] *παρήει* C

25 *τῶν τε ἀνδραπόδων* CFM''] *τῶν τετραπόδων* B 26 *τεταραγμένοι*] *τεταγμένοι* F pr. (et V) *μὲν*] *μέντοι* C *καταληφθεῖεν*] *καταλειφθοῖεν* C 27 *ἔπλει* Dindorf] *ἔπλεεν Ω''* *ἀκατείοις* Sauppe] *ἀκατίοις Ω''* *εἰ φορὸν* M''] *εἰ ἔφορον* CF *εἰς φορὸν* B 28 *ὅπῃ* M' et L *ὅποι* BCF (et V) *ὅπου* Cobet et Dindorf *ἀριστοπ. τὸ στρ.*] *τὸ στρ. ἀριστοπ.* C

τευμα ἢ δειπνοποιεῖσθαι, ἐπανήγαγεν ἂν τὸ κέρας ἀπὸ τῆς γῆς κατὰ ταῦτα τὰ χωρία. ἐπεὶ δ' ἐπιστρέψας αὖ καὶ ἀντιπρῴρους καταστήσας τὰς τριήρεις ἀπὸ σημείου ἀφίει ἀνθαμιλλᾶσθαι εἰς τὴν γῆν, μέγα δὴ νικητήριον ἦν τὸ πρώτους καὶ ὕδωρ λαβεῖν καὶ εἴ του ἄλλου ἐδέοντο, καὶ πρώτους ἀριστῆσαι. τοῖς δ' ὑστάτοις ἀφικομένοις μεγάλη ζημία ἦν τό τε ἐλαττοῦσθαι πᾶσι τούτοις καὶ ὅτι ἀνάγεσθαι ἅμα ἔδει, ἐπεὶ σημήνειε· συνέβαινε γὰρ τοῖς μὲν πρώτοις ἀφικνουμένοις καθ' ἡσυχίαν ἅπαντα ποιεῖν, τοῖς δὲ τελευταίοις διὰ σπουδῆς.
29 *φυλακάς γε μήν, εἰ τύχοι ἐν τῇ πολεμίᾳ ἀριστοποιούμενος, τὰς μὲν ἐν τῇ γῇ, ὥσπερ προσήκει, καθίστη, ἐν δὲ ταῖς ναυσὶν αἰρόμενος αὖ τοὺς ἱστοὺς ἀπὸ τούτων ἐσκοπεῖτο. πολὺ οὖν ἐπὶ πλέον οὗτοι καθεώρων ἢ οἱ ἐκ τοῦ ὁμαλοῦ[, ἀφ' ὑψηλοτέρου καθορῶντες]. ὅπου δὲ δειπνοποιοῖτο καὶ καθεύδοι, ἐν μὲν τῷ στρατοπέδῳ νύκτωρ πῦρ οὐκ ἔκαε, πρὸ δὲ τοῦ στρατεύματος φῶς ἐποίει, ἵνα μηδεὶς λάθῃ προσιών. πολλάκις δέ, εἰ εὐδία εἴη, εὐθὺς δειπνήσας ἀνήγετο· καὶ εἰ μὲν αὔρα φέροι, θέοντες ἅμα ἀνεπαύοντο· εἰ δὲ ἐλαύνειν δέοι,*
30 *κατὰ μέρος τοὺς ναύτας ἀνέπαυεν. ἐν δὲ τοῖς μεθ' ἡμέραν πλοῖς ἀπὸ σημείων τοτὲ μὲν ἐπὶ κέρως ἦγε, τοτὲ δ' ἐπὶ φάλαγγος· ὥστε ἅμα μὲν ἔπλεον, ἅμα δὲ πάντα ὅσα εἰς ναυμαχίαν καὶ ἠσκηκότες καὶ ἐπιστάμενοι εἰς τὴν ὑπὸ τῶν πολεμίων, ὡς ᾤοντο, κατεχομένην θάλατταν ἀφικνοῦντο. καὶ τὰ μὲν πολλὰ ἐν τῇ πολεμίᾳ καὶ ἠρίστων καὶ ἐδείπνουν. διὰ δὲ τὸ τἀναγκαῖα μόνον πράττειν καὶ τὰς βοηθείας ἔφθανεν*

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

δειπνοποιῆσαι F *ἐπανήγαγεν* Ω″] *ἐπανῆγεν* Schneider Cobet Hartman *ἂν τὸ κέρας* Ω″] *ἄντικρυς* Madvig *ἐπεὶ δ'* Ω″] *ἔπειτ'* Dindorf (cum Bothio) *ἐπιστρέψας ἂν* Ω″ *ἀντιστρέψας αὖ* Rehdantz *ἐπ. αὖ* Grosser; *ἐπιστρέψας*, deleto *ἂν* et *ἀφίει* mutato in *ἀφείη* Hartman

εἴ του] *εἴ τι* F *σημήνειε* Leonclavius] *σημήνειαν* Ω″ 29 *αἰρόμενος*] *αἱρόμενος* BCF *ἐσκοπεῖτο. πολὺ* Dindorf] *ἐσκόπει· τὸ πολὺ* (*τοπολὺ* M″) Ω″ *ἀφ' ὑψηλοτέρου καθορῶντες* del. Hartman *νύκτωρ πῦρ* B] *πῦρ νύκτωρ* CFM″ *εἰ ἐν εὐδία εἴη* C *αὖρα* Ω″ 30 *τοτὲ... τοτὲ* (*τοτέ*) M′] *τό τε...τό τε* B *τὸ τὲ...το τέ* F *τοτὲ...τὸ τὲ* C *μὲν* post *τό τε* om. B *ἅμα μὲν*] *ἅμα* F *ὅσα*] om. M *ὑπὸ τῶν* Stephanus] *τῶν* Ω″ *θάλατταν* F] *θάλασσαν* BCM″ *ἠρίστων*] *ἠρίστουν* F *ἐ[δείπνο]υν* C *πράσσειν* Ω″ *ἔφθανεν* BM″] *ἔφθασεν* C *ἔφθασ[εν]* F

ἀναγόμενος καὶ ταχὺ ἐπέραινε. περὶ δὲ τὸν Μνασίππου 31
θάνατον ἐτύγχανεν ὢν τῆς Λακωνικῆς περὶ τὰς Σφαγίας. εἰς
τὴν Ἠλείαν δὲ ἀφικόμενος καὶ παραπλεύσας τὸ τοῦ Ἀλφειοῦ
στόμα ὑπὸ τὸν Ἰχθὺν καλούμενον ὡρμίσατο. τῇ δ' ὑστεραίᾳ
ἐντεῦθεν ἀνήγετο ἐπὶ τῆς Κεφαλληνίας, οὕτω καὶ τεταγμένος
καὶ τὸν πλοῦν ποιούμενος ὡς, εἰ δέοι, πάντα ὅσα χρὴ παρ-
εσκευασμένος ναυμαχοίη. καὶ γὰρ τὰ περὶ τοῦ Μνασίππου
αὐτόπτου μὲν οὐδενὸς ἠκηκόει, ὑπώπτευε δὲ μὴ ἀπάτης ἕνεκα
λέγοιτο, καὶ ἐφυλάττετο· ἐπεὶ μέντοι ἀφίκετο εἰς τὴν Κεφαλ-
ληνίαν, ἐνταῦθα δὴ σαφῶς ἐπύθετο, καὶ ἀνέπαυε τὸ στράτευμα.
Οἶδα μὲν οὖν ὅτι ταῦτα πάντα, ὅταν οἴωνται ναυμαχή- 32
σειν ἄνθρωποι, καὶ ἀσκεῖται καὶ μελετᾶται· ἀλλὰ τοῦτο
ἐπαινῶ, ὅτι ἐπεὶ ἀφικέσθαι ταχὺ ἔδει ἔνθα τοῖς πολεμίοις
ναυμαχήσειν ᾤετο, ηὕρετο ὅπως μήτε διὰ τὸν πλοῦν ἀν-
επιστήμονας εἶναι τῶν εἰς ναυμαχίαν μήτε διὰ τὸ ταῦτα μελε-
τᾶν βραδύτερόν τι ἀφικέσθαι.
Καταστρεψάμενος δὲ τὰς ἐν τῇ Κεφαλληνίᾳ πόλεις ἔπλευ- 33
σεν εἰς Κέρκυραν. ἐκεῖ δὲ πρῶτον μὲν ἀκούσας ὅτι προσ-
πλέοιεν δέκα τριήρεις παρὰ Διονυσίου, βοηθήσουσαι τοῖς
Λακεδαιμονίοις, αὐτὸς ἐλθὼν καὶ σκεψάμενος τῆς χώρας
ὅθεν τούς τε προσπλέοντας δυνατὸν ἦν ὁρᾶν καὶ τοὺς ση-
μαίνοντας εἰς τὴν πόλιν καταφανεῖς εἶναι, ἐνταῦθα κατέστησε
τοὺς σκοπούς. κἀκείνοις μὲν συνέθετο προσπλεόντων τε καὶ 34
ὁρμούντων ὡς δέοι σημαίνειν. αὐτὸς δὲ τῶν τριηράρχων
προσέταξεν εἴκοσιν, οὓς δεήσοι, ἐπεὶ κηρύξειεν, ἀκολουθεῖν·
εἰ δέ τις μὴ ἀκολουθήσοι, προεῖπε μὴ μέμψεσθαι τὴν δίκην.

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ἐπέραινεν F 31 *Σφαγίας* Stephanus] *σφαγέας* Ω'' *ἠλείαν* V] *ἡλείαν* CFM' *ἤλειαν* B *ἰχθὺν* (*ἰχθύν*) Ω''] *Ἰχθῦν* vulg., *Ἰχθύν* etiam Strabo *ἐντεῦθεν*] om. C *κεφαλην.* ubique C *ἕνεκα* B] *ἕνεκεν* CFM''

32 *ἄνθρωποι* F pr. Cobet] *ἄνθρωποι* cett.'' *εὕρετο* Ω om. DV *ὅπως* Ω'] *οὕτως, ὅτι* cum signo dubiae lectionis V *ὅμως* Grosser *ὡς* Morus *ὥστε* Madvig et Cobet, totam sententiam ut ineptum additamentum tollendam censet Hartman anal. Xenoph. p. 385; *ὅπως* retinent Büchsenschütz et Breitenbach conl. oecon. 7, 29 (*εὕρετό πως μήτε* Schneider, *ὅπως...ἀνεπιστήμονες εἶναι...ἀφικέσθαι δοκοῖεν* Stephanus)

33 *τὰς*] om. F_1 *κεφαληνία* C *παρὰ διονυσίου* BFM''] om. C

34 *αὐτὸς* Ω''] *εἶτα* Hartman *προσέταξεν* Ω''] *ἔταξεν* Hartman *ἀκολουθήσει* F pr.

ἐπεὶ δ' ἐσημάνθησαν προσπλέουσαι καὶ ἐκηρύχθη, ἀξία ἐγένετο θέας ἡ σπουδή· οὐδεὶς γὰρ ὅστις οὐ δρόμῳ τῶν μελλόντων
35 πλεῖν εἰσέβη εἰς τὰς ναῦς. πλεύσας δὲ ἔνθα ἦσαν αἱ πολέμιαι τριήρεις, καταλαμβάνει ἀπὸ μὲν τῶν ἄλλων τριήρων εἰς τὴν γῆν τοὺς ἄνδρας ἐκβεβηκότας, Μελάνιππος μέντοι ὁ Ῥόδιος τοῖς τε ἄλλοις συνεβούλευε μὴ μένειν ἐνταῦθα καὶ αὐτὸς πληρωσάμενος τὴν ναῦν ἐξέπλει. ἐκεῖνος μὲν οὖν καίπερ ἀπαντῶν ταῖς Ἰφικράτους ναυσὶν ὅμως ἀπέφυγεν· αἱ δὲ ἀπὸ Συρακουσῶν νῆες ἅπασαι ἑάλωσαν αὐτοῖς ἀνδράσιν.
36 ὁ μέντοι Ἰφικράτης τὰς μὲν τριήρεις ἀκρωτηριασάμενος ἕλκων κατηγάγετο εἰς τὸν τῶν Κερκυραίων λιμένα, τῶν δὲ ἀνδρῶν συνέβη ἕκαστον τακτὸν ἀργύριον ἀποτῖσαι, πλὴν Κρινίππου τοῦ ἄρχοντος· τοῦτον δ' ἐφύλαττεν, ὡς ἢ πραξόμενος πάμπολλα χρήματα ἢ ὡς πωλήσων. κἀκεῖνος μὲν ὑπὸ λύπης αὐθαιρέτῳ θανάτῳ ἀποθνήσκει, τοὺς δ' ἄλλους ὁ Ἰφικράτης
37 ἀφῆκε, Κερκυραίους ἐγγυητὰς δεξάμενος τῶν χρημάτων. καὶ τοὺς μὲν ναύτας γεωργοῦντας τοῖς Κερκυραίοις τὸ πλεῖστον διέτρεφε, τοὺς δὲ πελταστὰς καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν νεῶν ὁπλίτας ἔχων διέβαινεν εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν· καὶ ἐκεῖ ταῖς μὲν φιλίαις πόλεσιν ἐπεκούρει, εἴ τίς [τι] δέοιτο, Θυριεῦσι δέ, μάλα καὶ ἀνδράσιν ἀλκίμοις καὶ χωρίον καρτερὸν ἔχουσιν, ἐπολέμει.
38 καὶ τὸ ἀπὸ Κερκύρας ναυτικὸν προσλαβών, σχεδὸν περὶ ἐνενήκοντα ναῦς, πρῶτον μὲν εἰς Κεφαλληνίαν πλεύσας χρήματα ἐπράξατο, τὰ μὲν παρ' ἑκόντων, τὰ δὲ παρ' ἀκόντων· ἔπειτα δὲ παρεσκευάζετο τήν τε τῶν Λακεδαιμονίων χώραν

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

ἐσημάνθησαν BM″] ἐσημάνθη CF 35 ἦσαν αἱ πολέμιοι] αἱ τῶν πολεμίων ἦσαν C τριήρων CM″] τρ//ήρων F τριηρῶν B ἀπάντων pro ἀπαντῶν B ἀπαντῶν C συρρακ. C 36 τῶν ante κερκυραίων exh. B (et DV)] om. CFM ἕκαστον van den Es] ἑκάστω vel ἑκάστῳ Ω″ ἀποτῖσαι FM′] ἀποτίσαι BC (et V) Κρινίππου Wesseling] κνίππου BCM′F_2, F_1 eras. ὡς ante πωλήσων Ω″] del. Pluygers Cobet αὐθαιρέτῳ (-τω) θανάτῳ (-τω) BM″] θανάτω αὐθαιρέτω CF

ἀφῆκεν F 37 τοὺς κερκυραίους C_1 ταῖς μὲν BCF] μὲν ταῖς M″ τι M (et V)] τί F (et D) του C om. B Θυριεῦσι Portus] θυρεῦσι Ω″ 38 σχεδὸν — ναῦς] aut ἔχων ante σχεδὸν inserendum aut ναῦς in ναυσί mutandum censet Hertlein ἐνενήκοντα BF] ἐνενήκοντα C ἐννενήκοντα M″ κεφαληνίαν C τήν τε τῶν] τὴν τῶν C

κακῶς ποιεῖν καὶ τῶν ἄλλων τῶν κατ' ἐκεῖνα πόλεων πολεμίων οὐσῶν τὰς μὲν ἐθελούσας προσλαμβάνειν, τοῖς δὲ μὴ πειθομένοις πολεμεῖν.

39 Ἐγὼ μὲν δὴ ταύτην τὴν στρατηγίαν τῶν Ἰφικράτους οὐχ ἥκιστα ἐπαινῶ, ἔπειτα καὶ τὸ προσελέσθαι κελεῦσαι ἑαυτῷ Καλλίστρατόν τε τὸν δημηγόρον, οὐ μάλα ἐπιτήδειον ὄντα, καὶ Χαβρίαν, μάλα στρατηγὸν νομιζόμενον. εἴτε γὰρ φρονίμους αὐτοὺς ἡγούμενος εἶναι συμβούλους λαβεῖν ἐβούλετο, σῶφρόν μοι δοκεῖ διαπράξασθαι, εἴτε ἀντιπάλους νομίζων, οὕτω θρασέως ⟨ἔπραττεν ὡς⟩ μήτε καταραθυμῶν μήτε καταμελῶν μηδὲν φαίνεσθαι, μέγα φρονοῦντος ἐφ' ἑαυτῷ τοῦτό μοι δοκεῖ ἀνδρὸς εἶναι. κἀκεῖνος μὲν δὴ ταῦτ' ἔπραττεν.

III. 1 Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, ἐκπεπτωκότας μὲν ὁρῶντες ἐκ τῆς Βοιωτίας Πλαταιᾶς φίλους ὄντας, καὶ καταπεφευγότας πρὸς αὐτούς, ἱκετεύοντας δὲ Θεσπιᾶς μὴ σφᾶς περιιδεῖν ἀπόλιδας γενομένους, οὐκέτι ἐπῄνουν τοὺς Θηβαίους, ἀλλὰ πολεμεῖν μὲν αὐτοῖς τὰ μὲν ᾐσχύνοντο, τὰ δὲ ἀσυμφόρως ἔχειν ἐλογίζοντο· κοινωνεῖν γε μὴν αὐτοῖς ὧν ἔπραττον οὐκέτι ἤθελον, ἐπεὶ ἑώρων στρατεύοντάς τε αὐτοὺς ἐπὶ φίλους ἀρχαίους τῇ πόλει Φωκέας, καὶ πόλεις πιστάς τ' ἐν τῷ πρὸς τὸν βάρβαρον πολέμῳ καὶ φίλας ἑαυτοῖς ἀφανίζοντας. 2 ἐκ τούτων δὲ ψηφισάμενος ὁ δῆμος εἰρήνην ποιεῖσθαι, πρῶτον μὲν εἰς

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

39 στρατηγὸν Ω''] στρατηγικὸν Wyttenbach, illud bene def. Breitenbach ἐβούλετο] ἐδεύετο C οὕτω θρασέως Ω'' οὕτως ἔδρασεν ὡς Hertlein οὕτω θρασέως ὡς Morus οὕτως ἐθάρσει ὡς Wyttenbach (οὕτως ἐθάρσει μήτε...φανεῖσθαι Jacobs) μὴ pro μήτε ante καταρραθυμῶν C καταραθυμῶν B καταρραθυμῶν CFM'' μηδὲν φαίνεσθαι FM''] μη δὴ φαίνεσθαι B φαίνεσθαι, μηδὲν C μέγα φρονοῦντος] μεγάλα φρονοῦντος BM'' μεγαλοφρονοῦντος CF corr. μεγαλαφρονοῦντος fort. F pr., emend. Cobet ἑαυτῶ (ἑαυτῷ) BCM''] ἑαυτοῦ F δοκεῖ BM''] δοκῶ CF

III. 1 πλαταιέας B πλαταιιέας cett.'' αὐτοὺς] αὐτοὺς BCM'' αυτοὺς, spiritu eraso, F θεσπιέας Ω'' οὐκ ἐπῄνουν pro οὐκέτι ἐπῄνουν Cobet αὐτοῖς BC corr. FM''] αὐτοὺς C pr. ἐλογίζοντο] ἐλογίζετο F_1 ἐπεὶ Ω''] ἐπεὶ δὲ F_2 τ' post πιστάς om. F 2 ἐκ τούτων δὲ BM''] ἐκ δὲ τούτων F ἐκ δὴ τούτων C ποιεῖσθαι B] ποιήσασθαι CFM''

*Θήβας πρέσβεις ἔπεμψε παρακαλοῦντας ἀκολουθεῖν, εἰ βού-
λοιντο, εἰς Λακεδαίμονα περὶ εἰρήνης· ἔπειτα δὲ ἐξέπεμψαν
καὶ αὐτοὶ πρέσβεις. ἦν δὲ τῶν αἱρεθέντων Καλλίας Ἱππονί-
κου, Αὐτοκλῆς Στρομβιχίδου, Δημόστρατος Ἀριστοφῶντος,*
3 *Ἀριστοκλῆς, Κηφισόδοτος, Μελάνωπος, Λύκαιθος. [ἐπεὶ δὲ
προσῆλθον ἐπὶ τοὺς ἐκκλήτους τε τῶν Λακεδαιμονίων καὶ
τοὺς συμμάχους·] ⟨καὶ⟩ Καλλίστρατος δὲ ὁ δημηγόρος παρῆν·
ὑποσχόμενος γὰρ Ἰφικράτει, εἰ αὐτὸν ἀφείη, ἢ χρήματα
πέμψειν τῷ ναυτικῷ ἢ εἰρήνην ποιήσειν, οὕτως Ἀθήνησί τε
ἦν καὶ ἔπραττε περὶ εἰρήνης· ἐπεὶ δὲ κατέστησαν ἐπὶ τοὺς
ἐκκλήτους τε τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τοὺς συμμάχους, πρῶ-
τος ἔλεξεν αὐτῶν Καλλίας ὁ δᾳδοῦχος. ἦν δ' οὗτος οἷος
μηδὲν ἧττον ἥδεσθαι ὑφ' αὑτοῦ ἢ ὑπ' ἄλλων ἐπαινούμενος·
καὶ τότε δὴ ἤρξατο ὧδέ πως.*
4 *Ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, τὴν μὲν προξενίαν ὑμῶν οὐκ ἐγὼ
⟨ἔχω⟩ μόνος, ἀλλὰ καὶ πατρὸς πατὴρ πατρῴαν ἔχων παρεδίδου
τῷ γένει. βούλομαι δὲ καὶ τοῦτο ὑμῖν δηλῶσαι, ὡς ἔχουσα
ἡ πόλις διατελεῖ πρὸς ἡμᾶς. ἐκείνη γάρ, ὅταν μὲν πόλεμος
ᾖ, στρατηγοὺς ἡμᾶς αἱρεῖται, ὅταν δὲ ἡσυχίας ἐπιθυμήσῃ,
εἰρηνοποιοὺς ἡμᾶς ἐκπέμπει. κἀγὼ πρόσθεν δὶς ἤδη ἦλθον
περὶ πολέμου καταλύσεως, καὶ ἐν ἀμφοτέραις ταῖς πρεσβείαις
διεπραξάμην καὶ ὑμῖν καὶ ἡμῖν εἰρήνην· νῦν δὲ τρίτον ἥκω,*
5 *καὶ ἡγοῦμαι πολὺ δικαιότατα νῦν ἂν διαλλαγῆς τυχεῖν. ὁρῶ*

Ω'' = BCFM et DV, *Ω'* = BCFM et D, *Ω* = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

εἰς λακεδαίμονα εἰ βούλοιντο C *ἦν δὲ — Λύκαιθος* del. Richter *Στρομβιχίδου* Leonclavius] *στρομβιχίδης* BFM'' [*στ*]*ρουμβιχίδης* C *λύκαιθος* BFM (et V)] *λύκανθος* C (*λύκαιος* D) 3 Verba inclusa del. Cobet, Dind., Büchsenschütz, Breitenbach, Kruse *ἐπὶ τοὺς*] *περὶ τοὺς* F *καὶ τοὺς συμμάχους* B] *καὶ τῶν συμμάχων* cett.'' *καὶ* ante *καλλίστρ.* add. Köppen, om. *Ω''* *Καλλίστρατος — συμμάχους* del. Richter *ἀφείη* M'] *ἀφέλη* F *ἀφίει* B *ἀφῆ* cum signo dubitationis C (*ἀφίη* V) *ἧττον*] *ἧσσον* BCM'' *ἧσον* F_1 *ἧσσον* F_2 *ὑφ' αὑτοῦ* CM (et D corr. V)] *ὑφ' αὐτοῦ* F *ὑπ' αὐτοῦ* B (et D pr.) *καὶ τότε δὴ Ω''*] *καὶ τότε δ'* Simon I p. 16 4 *ἐγὼ ἔχω*] *ἐγὼ Ω''* *ἔχω* Fritzsche (*οὐκ ἐγὼ μόνος ἔχω* Hirschig) *πατρὸς* om. C *καὶ τοῦτο ὑμῖν* BM'] *ὑμῖν καὶ τοῦτο* CF (et V) *γὰρ ὅταν μὲν* B] *μὲν γὰρ ὅταν* CFM'' *ἡμᾶς αἱρ.*] *ὑμᾶς αἱρ.* C *ἡμᾶς ἐκπέμπει* M''] *ἡμᾶς ἐκπέμπῃ* F *ὑμᾶς ἐκπέμπει* C *ἐκπέμπει* B *ἤδη*] om. M' post *ἦλθον* ponit V

*γὰρ οὐκ ἄλλα μὲν ὑμῖν, ἄλλα δὲ ἡμῖν δοκοῦντα, ἀλλ' ὑμᾶς
τε ἀχθομένους καὶ ἡμᾶς τῇ Πλαταιῶν τε καὶ Θεσπιῶν ἀναι-
ρέσει. πῶς οὖν οὐκ εἰκὸς τὰ αὐτὰ γιγνώσκοντας φίλους
μᾶλλον ἀλλήλοις ἢ πολεμίους εἶναι; καὶ σωφρόνων μὲν δήπου
ἐστὶ μηδὲ εἰ μικρὰ τὰ διαφέροντα εἴη πόλεμον ἀναιρεῖσθαι·
εἰ δὲ δὴ καὶ ὁμογνωμονοῖεν, οὐκ ἂν πάνυ τῶν θαυμαστῶν
εἴη μὴ εἰρήνην ποιεῖσθαι; δίκαιον μὲν οὖν ἦν μηδὲ ὅπλα* 6
*ἐπιφέρειν ἀλλήλοις ἡμᾶς, ἐπεὶ λέγεται μὲν Τριπτόλεμος ὁ
ἡμέτερος πρόγονος τὰ Δήμητρος καὶ Κόρης ἄρρητα ἱερὰ
πρώτοις ξένοις δεῖξαι Ἡρακλεῖ τε τῷ ὑμετέρῳ ἀρχηγέτῃ καὶ
Διοσκούροιν τοῖν ὑμετέροιν πολίταιν, καὶ τοῦ Δήμητρος δὲ
καρποῦ εἰς πρώτην τὴν Πελοπόννησον σπέρμα δωρήσασθαι.
πῶς οὖν δίκαιον ἢ ὑμᾶς, παρ' ὧν ἐλάβετε σπέρματα, τὸν
τούτων ποτὲ καρπὸν ἐλθεῖν δῃώσοντας, ἡμᾶς τε, οἷς ἐδώκα-
μεν, μὴ οὐχὶ βούλεσθαι ὡς πλείστην τούτοις ἀφθονίαν τροφῆς
γενέσθαι; εἰ δὲ ἄρα ἐκ θεῶν πεπρωμένον ἐστὶ πολέμους ἐν
ἀνθρώποις γίγνεσθαι, ἡμᾶς δὴ χρὴ ἄρχεσθαι μὲν αὐτοῦ ὡς
σχολαίτατα, ὅταν δὲ γένηται, καταλύεσθαι ᾗ δυνατὸν τάχιστα.*

Μετὰ τοῦτον Αὐτοκλῆς, μάλα δοκῶν ἐπιστρεφὴς εἶναι 7
*ῥήτωρ, ὧδε ἠγόρευεν· Ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, ὅτι μὲν ἃ
μέλλω λέγειν οὐ πρὸς χάριν ὑμῖν ῥηθήσεται οὐκ ἀγνοῶ·
ἀλλὰ δοκεῖ μοι, οἵτινες βούλονται, ἣν ἂν ποιήσωνται φιλίαν,
ταύτην ὡς πλεῖστον χρόνον διαμένειν, διδακτέον εἶναι ἀλλή-
λους τὰ αἴτια τῶν πολέμων. ὑμεῖς δὲ ἀεὶ μέν φατε· αὐτονό-*

Ω'' = BCFM et DV, *Ω'* = BCFM et D, *Ω* = BCFM
M'' = M et DV, M' = MD.

5 *Πλαταιῶν* Dindorf] *πλαταιέων* CFM'' *πλαταέων* B *τὲ καὶ* C *καὶ* BFM'' *θεσπιέων Ω* emend. Dindorf *ἀλλήλοις* BM''] om. CF *μηδὲ*] hic ut saepe *μὴ δὲ Ω''* *εἰ μικρὰ* BFM''] *εἰ μὴ μικρὰ* C *ἀναιρεῖσθαι Ω''*] *αἱρεσθαι* Cobet *ὁμογνωμονοῖεν* Kurz et Hartman] *ὁμογνωμονοῖμεν* (*ὁμ.* D) *Ω''* *θαυμ. εἴη*] *θαυμ.* [*ἦν*] F_2 6 *ἐπιφέρειν*] *φέρειν* C *πρώτοις* Gramm] *πρῶτος Ω''* *ὑμετέρῳ* (-*ω*) CM''] *ἡμετέρω* BF *Διοσκόροιν* Dindorf *ὑμετέροιν*] *ἡμετέροιν* F *ποτὲ καρπὸν* BM''] *καρπὸν ποτὲ* CF *δῃώσοντας* (*δηώσοντας* M) BFM' (sed in B *σον* in rasura)] *δηώσαντας* C et V *γίγνεσθαι* BM''] *γίνεσθαι* CF *δὴ* Stephanus] *δὲ Ω''* *δὲ γένηται Ω''*] *δ' ἐκγένηται* Cobet 7 *ὧδε*] *ὅδε* F *ᾧδε* M *ἀλλήλους*] *ἀλλήλοις* C_1 *μέν* (*μὲν*) BCF_2M''] om. F_1 *ὡς* post *φατὲ* add. C om. BFM''

*μους τὰς πόλεις χρὴ εἶναι, αὐτοὶ δ' ἐστὲ μάλιστα ἐμποδὼν
τῇ αὐτονομίᾳ. συντίθεσθε μὲν γὰρ πρὸς τὰς συμμαχίδας
πόλεις τοῦτο πρῶτον, ἀκολουθεῖν ὅποι ἂν ὑμεῖς ἡγῆσθε.
8 καίτοι τί τοῦτο αὐτονομίᾳ προσήκει; ποιεῖσθε δὲ πολεμίους
οὐκ ἀνακοινούμενοι τοῖς συμμάχοις, καὶ ἐπὶ τούτους ἡγεῖσθε·
ὥστε πολλάκις ἐπὶ τοὺς εὐμενεστάτους ἀναγκάζονται στρα-
τεύειν οἱ λεγόμενοι αὐτόνομοι εἶναι. ἔτι δὲ τὸ πάντων
ἐναντιώτατον αὐτονομίᾳ, καθίστατε ἔνθα μὲν δεκαρχίας, ἔνθα
δὲ τριακονταρχίας· καὶ τούτων τῶν ἀρχόντων ἐπιμελεῖσθε
οὐχ ὅπως νομίμως ἄρχωσιν, ἀλλ' ὅπως δύνωνται βίᾳ κατέχειν
τὰς πόλεις. ὥστ' ἐοίκατε τυραννίσι μᾶλλον ἢ πολιτείαις
9 ἡδόμενοι. καὶ ὅτε μὲν βασιλεὺς προσέταττεν αὐτονόμους τὰς
πόλεις εἶναι, μάλα γιγνώσκοντες ἐφαίνεσθε ὅτι εἰ μὴ ἐάσοιεν
οἱ Θηβαῖοι ἑκάστην τῶν πόλεων ἄρχειν τε ἑαυτῆς καὶ οἷς
ἂν βούληται νόμοις χρῆσθαι, οὐ ποιήσουσι κατὰ τὰ βασιλέως
γράμματα· ἐπεὶ δὲ παρελάβετε τὴν Καδμείαν, οὐδ' αὐτοῖς
Θηβαίοις ἐπετρέπετε αὐτονόμους εἶναι. δεῖ δὲ τοὺς μέλλον-
τας φίλους ἔσεσθαι οὐ παρὰ τῶν ἄλλων μὲν ἀξιοῦν τῶν
δικαίων τυγχάνειν, αὐτοὺς δὲ ὅπως ἂν πλεῖστα δύνωνται
πλεονεκτοῦντας φαίνεσθαι.*

10 *Ταῦτα εἰπὼν σιωπὴν μὲν παρὰ πάντων ἐποίησεν, ἡδο-
μένους δὲ τοὺς ἀχθομένους τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐποίησε.
μετὰ τοῦτον Καλλίστρατος ἔλεξεν· Ἀλλ' ὅπως μέν, ὦ ἄνδρες
Λακεδαιμόνιοι, οὐκ ἐγγεγένηται ἁμαρτήματα καὶ ἀφ' ἡμῶν
καὶ ἀφ' ὑμῶν ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν ἔχειν μοι δοκῶ εἰπεῖν· οὐ
μέντοι οὕτω γιγνώσκω ὡς τοῖς ἁμαρτάνουσιν οὐδέποτε ἔτι
χρηστέον. ὁρῶ γὰρ τῶν ἀνθρώπων οὐδένα ἀναμάρτητον
διατελοῦντα. δοκοῦσι δέ μοι καὶ εὐπορώτεροι ἐνίοτε γίγνε-
σθαι ἄνθρωποι ἁμαρτάνοντες, ἄλλως τε καὶ ἐὰν κολασθῶσιν*

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

χρὴ εἶναι BCF (et DV)] *χρῆναι* M *ἡγῆσθε* F corr. ut vid. M (et D corr.)] *ἡγεῖσθε* BCF pr. (et D pr. V) *προσήκει* Ω″] *προσέοικε* Cobet 8 *τούτους* BM″] *τούτοις* CF *καθίστατε*] *καθίσταται* F pr. *ὥστ'* BFM″] *ὥστε* C *τυραννίσι*] *τυραννίδι* F_1 ut vid.

9 *αὐτονόμους προσέταττε* C *ἐάσοιεν* B (et V pr.)] *ἐάσαιεν* (ἑ. C) cett.′ *ἑαυτῆς*] *ἑαυτοῖς* F corr. aut 2 *καδμίαν* B *αὐτοῖς* BFM″] *αὖ τοῖς* C *ἐπετρέπετε* F_2] *ἐπιτρέπετε* Ω″ 10 *εὐπορώτεροι* Ω″] *ἐμπειρότεροι* Hartman *ἅνθρωποι* B Cobet] *ἄνθρωποι* cett.″

ὑπὸ τῶν ἁμαρτημάτων, ὡς ἡμεῖς. καὶ ὑμῖν δὲ ἔγωγε ὁρῶ 11
*διὰ τὰ ἀγνωμόνως πραχθέντα ἔστιν ὅτε πολλὰ ἀντίτυπα γιγνό-
μενα· ὧν ἦν καὶ ἡ καταληφθεῖσα ἐν Θήβαις Καδμεία· νῦν
γοῦν, οἷς ἐσπουδάσατε αὐτονόμους τὰς πόλεις γενέσθαι, πᾶσαι
πάλιν, ἐπεὶ ἠδικήθησαν οἱ Θηβαῖοι, ἐπ' ἐκείνοις γεγένηνται.
ὥστε πεπαιδευμένους ἡμᾶς ὡς τὸ πλεονεκτεῖν ἀκερδές ἐστι
νῦν ἐλπίζω πάλιν μετρίους ἐν τῇ πρὸς ἀλλήλους φιλίᾳ ἔσεσθαι.
ἃ δὲ βουλόμενοί τινες ἀποτρέπειν τὴν εἰρήνην διαβάλλουσιν,* 12
*ὡς ἡμεῖς οὐ φιλίας δεόμενοι, ἀλλὰ φοβούμενοι μὴ Ἀνταλ-
κίδας ἔλθῃ ἔχων παρὰ βασιλέως χρήματα, διὰ τοῦθ' ἥκομεν,
ἐνθυμήθητε ὡς φλυαροῦσι. βασιλεὺς μὲν γὰρ δήπου ἔγραψε
πάσας τὰς ἐν τῇ Ἑλλάδι πόλεις αὐτονόμους εἶναι· ἡμεῖς δὲ
ταὐτὰ ἐκείνῳ λέγοντές τε καὶ πράττοντες τί ἂν φοβοίμεθα
βασιλέα; ἢ τοῦτο οἴεταί τις, ὡς ἐκεῖνος βούλεται χρήματα
ἀναλώσας ἄλλους μεγάλους ποιῆσαι μᾶλλον ἢ ἄνευ δαπάνης
ἃ ἔγνω ἄριστα εἶναι, ταῦτα ἑαυτῷ πεπρᾶχθαι; εἶεν. τί μὴν* 13
*ἥκομεν; ὅτι μὲν [οὖν] οὐκ ἀποροῦντες γνοίητε ἄν, εἰ μὲν
βούλεσθε, πρὸς τὰ κατὰ θάλατταν ἰδόντες, εἰ δὲ βούλεσθε,
πρὸς τὰ κατὰ γῆν ἐν τῷ παρόντι. †τί μήν ἐστιν; εὔδηλον
ὅτι εἰ τῶν συμμάχων τινὲς οὐκ ἀρεστὰ πράττουσιν ἡμῖν ἢ
ὑμῖν ἀρεστά. ἴσως δὲ καὶ βουλοίμεθ' ἂν ὧν ἕνεκα περιεσώ-
σατε ἡμᾶς ὡς ὀρθῶς ἔγνωτε ὑμῖν ἐπιδεῖξαι. ἵνα δὲ καὶ τοῦ* 14

Ω'' = BCFM et DV, *Ω'* = BCFM et D, *Ω* = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ἡμεῖς] *ὑμεῖς* C 11 *διὰ τὰ*] *διὰ τὸ* C *καὶ ἡ*] om. F pr. *καδμία* B *γοῦν*] *οὖν* F pr. *οἷς...τὰς πόλεις* editor] *ὡς...τὰς πόλεις Ω''* *ὧν...τὰς πόλεις* Grosser *ὅσας...πόλεις* Kurz *ἃς...πόλεις* Breitenbach et Hartman *ἡμᾶς*] *ὑμᾶς* C (et D) 12 pro *μὴ Ἀ.* Hartman ingeniose proponit *μή τις Ἀ.* *ταὐτὰ*] *ταυτὰ* BCF corr. aut 2 M'' *ταῦτα* F pr. aut 1 *πράττοντες* CF (et V)] *πράσσοντες* BM' *βούλεται* B] om. cett.'' *πεπρᾶχθαι* M] *πεπράχθαι* BCF (et DV) 13 *οὖν* BM''] om. CF, tollendum censet Hartman *θάλατταν* C] *θάλασσαν* BFM'' *κατὰ γῆν – οὐκαρεστὰ* om. F in textu, add. in mg. manu vet. †Locus nondum sanatus. Kurz del. *εἰ* et *ἢ ὑμῖν*; Liebhold vult *ἔνιοι* pro *εἰ*; J. Simon coni. *τί μήν; ἔστιν εὔδηλον ὅτι, εἰ τῶν συμμάχων τινὲς οὐκ ἀρεστὰ πράττουσιν ἡμῖν, ἡμῖν ἥκει ἀρεστά* vel *ἡμῖν καὶ ὑμῖν ἄριστα* scil. *ἥκει*. Breitenbach *οὐκ ἀρεστὰ* in *οὐκ ἄριστα* mutat, deletis *εἰ* et altero *ἀρεστὰ*, Leonclavius legit *ἡμῖν οὐδ' ὑμῖν*, Morus *ἡμῖν μᾶλλον ἢ ὑμῖν*; item Mori immemor Hartman; Stephanus *ὑμῖν ἀλλ' οὐδ' ἡμῖν*; permulti *εἰ* delent; equidem quin exciderint nonnulla non dubito *ὡς ὀρθῶς ἔγνωτε* Hartman] *ἃ ὀ. ἔγνωμεν Ω''*

συμφόρου ἔτι ἐπιμνησθῶ, εἰσὶ μὲν δήπου πασῶν τῶν πόλεων
αἱ μὲν τὰ ὑμέτερα, αἱ δὲ τὰ ἡμέτερα φρονοῦσαι, καὶ ἐν
ἑκάστῃ πόλει οἱ μὲν λακωνίζουσιν, οἱ δὲ ἀττικίζουσιν. εἰ
οὖν ἡμεῖς φίλοι γενοίμεθα, πόθεν ἂν εἰκότως χαλεπόν τι
προσδοκήσαιμεν; καὶ γὰρ δὴ κατὰ γῆν μὲν τίς ἂν ὑμῶν φίλων
ὄντων ἱκανὸς γένοιτο ἡμᾶς λυπῆσαι; κατὰ θάλατταν γε μὴν
15 τίς ἂν ὑμᾶς βλάψαι τι ἡμῶν ὑμῖν ἐπιτηδείων ὄντων; ἀλλὰ
μέντοι ὅτι μὲν πόλεμοι ἀεί ποτε γίγνονται καὶ ὅτι καταλύονται
πάντες ἐπιστάμεθα, καὶ ὅτι ἡμεῖς, ἂν μὴ νῦν, ἀλλ' αὖθίς
ποτε εἰρήνης ἐπιθυμήσομεν. τί οὖν δεῖ ἐκεῖνον τὸν χρόνον
ἀναμένειν, ἕως ἂν ὑπὸ πλήθους κακῶν ἀπείπωμεν, μᾶλλον ἢ
οὐχ ὡς τάχιστα πρίν τι ἀνήκεστον γενέσθαι τὴν εἰρήνην
16 ποιήσασθαι; ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκείνους ἔγωγε ἐπαινῶ οἵτινες
ἀγωνισταὶ γενόμενοι καὶ νενικηκότες ἤδη πολλάκις καὶ δόξαν
ἔχοντες οὕτω φιλονικοῦσιν ὥστε οὐ πρότερον παύονται, πρὶν
ἂν ἡττηθέντες τὴν ἄσκησιν καταλύσωσιν, οὐδέ γε τῶν κυβευ-
τῶν οἵτινες αὖ ἐὰν ἕν τι ἐπιτύχωσι, περὶ διπλασίων κυβεύ-
ουσιν· ὁρῶ γὰρ καὶ τῶν τοιούτων τοὺς πλείους ἀπόρους
17 παντάπασι γιγνομένους. ἃ χρὴ καὶ ἡμᾶς ὁρῶντας εἰς μὲν
τοιοῦτον ἀγῶνα μηδέποτε καταστῆναι, ὥστ' ἢ πάντα λαβεῖν
ἢ πάντ' ἀποβαλεῖν, ἕως δὲ καὶ ἐρρώμεθα καὶ εὐτυχοῦμεν,
φίλους ἀλλήλοις γενέσθαι. οὕτω γὰρ ἡμεῖς τ' ἂν δι' ὑμᾶς
καὶ ὑμεῖς δι' ἡμᾶς ἔτι μείζους ἢ τὸν παρελθόντα χρόνον ἐν
τῇ Ἑλλάδι ἀναστρεφοίμεθα.
18 Δοξάντων δὲ τούτων καλῶς εἰπεῖν, ἐψηφίσαντο καὶ οἱ
Λακεδαιμόνιοι δέχεσθαι τὴν εἰρήνην, ἐφ' ᾧ τούς τε ἁρμοστὰς
ἐκ τῶν πόλεων ἐξάγειν, τά τε στρατόπεδα διαλύειν καὶ τὰ

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

14 ἔτι] om. C pr. εἰ οὖν] οἱ οὖν M ὑμῶν ἡμῖν φίλων Hirschig θάλαττ. CFM''] θάλασσ. B βλάψαι τι Ω'' ἐπιτηδείων ὑμῖν ὄντων C 15 ποτε (ποτὲ)] om. C οὐχ (οὐχ' F) Ω''] νῦν Grosser, illud defend. Breitenbach 16 ἔγωγε BCM''] ἔγωγ' F οὕτω CFM''] οὕτως B φιλονικοῦσιν C (et V pr.)] φιλονεικοῦσιν BFM' κατα-λύ[σω]σιν F ἐπιτύχωσι codd. Bilibaldi] ἀποτύχωσι Ω'' quod def. Hirschig 17 ὥστ' ἢ] ὥστε Ω'', ἢ add. Hirschig et Dindorf ἢ πάντ' BFM''] ἅπαντα C_y ἢ πάντα C_2 ἀποβαλλεῖν F 18 τά τε στρατόπ.] τὰ στρατόπ. F

*ναυτικὰ καὶ τὰ πεζικά, τάς τε πόλεις αὐτονόμους ἐᾶν. εἰ δέ
τις παρὰ ταῦτα ποιοίη, τὸν μὲν βουλόμενον βοηθεῖν ταῖς
ἀδικουμέναις πόλεσι, τῷ δὲ μὴ βουλομένῳ μὴ εἶναι ἔνορκον
συμμαχεῖν τοῖς ἀδικουμένοις. ἐπὶ τούτοις ὤμοσαν Λακεδαι-* 19
*μόνιοι μὲν ὑπὲρ αὑτῶν καὶ τῶν συμμάχων, Ἀθηναῖοι δὲ καὶ
οἱ σύμμαχοι κατὰ πόλεις ἕκαστοι. ἀπογραψάμενοι δ' ἐν ταῖς
ὀμωμοκυίαις πόλεσι καὶ οἱ Θηβαῖοι, προσελθόντες πάλιν τῇ
ὑστεραίᾳ οἱ πρέσβεις αὐτῶν ἐκέλευον μεταγράφειν ἀντὶ Θη-
βαίων Βοιωτοὺς ὀμωμοκότας. ὁ δὲ Ἀγησίλαος ἀπεκρίνατο
ὅτι μεταγράψει μὲν οὐδὲν ὧν τὸ πρῶτον ὤμοσάν τε καὶ
ἀπεγράψαντο· εἰ μέντοι μὴ βούλοιντο ἐν ταῖς σπονδαῖς εἶναι,
ἐξαλείφειν ἂν ἔφη, εἰ κελεύοιεν. οὕτω δὴ εἰρήνην τῶν ἄλλων* 20
*πεποιημένων, πρὸς δὲ Θηβαίους μόνους ἀντιλογίας οὔσης,
οἱ μὲν Ἀθηναῖοι οὕτως εἶχον τὴν γνώμην ὡς νῦν Θηβαίους
τὸ λεγόμενον δὴ δεκατευθῆναι ἐλπὶς εἴη, αὐτοὶ δὲ οἱ Θηβαῖοι
παντελῶς ἀθύμως ἔχοντες ἀπῆλθον.*

Ἐκ δὲ τούτου οἱ μὲν Ἀθηναῖοι τάς τε φρουρὰς ἐκ τῶν IV. 1
*πόλεων ἀπῆγον καὶ Ἰφικράτην καὶ τὰς ναῦς μετεπέμποντο,
καὶ ὅσα ὕστερον ἔλαβε μετὰ τοὺς ὅρκους τοὺς ἐν Λακεδαί-
μονι γενομένους, πάντα ἠνάγκασαν ἀποδοῦναι. Λακεδαι-* 2
*μόνιοι μέντοι ἐκ μὲν τῶν ἄλλων πόλεων τούς τε ἁρμοστὰς
καὶ τοὺς φρουροὺς ἀπήγαγον, Κλεόμβροτον δὲ ἔχοντα τὸ ἐν
Φωκεῦσι στράτευμα καὶ ἐπερωτῶντα τὰ οἴκοι τέλη τί χρὴ
ποιεῖν, Προθόου λέξαντος ὅτι αὐτῷ δοκοίη διαλύσαντας τὸ
στράτευμα κατὰ τοὺς ὅρκους καὶ περιαγγείλαντας ταῖς πόλεσι
συμβαλέσθαι εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ὁπόσον βούλοιτο
ἑκάστη πόλις, ἔπειτα εἰ μή τις ἐῴη αὐτονόμους τὰς πόλεις*

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

πεζικὰ Ω''] *πεζὰ* Cobet; A. Nauck *πεζικὰ* praecedenti *ναυτικὰ* deberi arbitratur [*βοηθεῖ*]*ν* C *ἔνορκον* Stephanus] *εὔορκον* Ω'' 19 *λακεδ. μὲν* B] *μὲν λακεδ.* CFM'' *αὑτῶν* BM''] *αὐτῶν* CF *μεταγράψει*] *μεταγράφει* F_1 *μὴ*] om. C *βούλοιντο*] *βούλοιτο* F_1 20 *οὕτω δὴ* CFM''] *οὕτω δὲ* B *δὴ δεκατευθῆναι* Curerius] *μὴ δεκατευθῆναι* BF_2M *μὴ δὲ κατευθῆναι* F_1 (et D) *καὶ δεκατευθῆναι* C (*μὴ δὲ κατευθυνθῆναι* V) *αὐτοὶ δὲ* Morus] *αὐτοὶ τὲ* C *αὐτοί τε* BFM''

IV. 1 *ἔλαβε* vulg.] *ἔλαβον* Ω'' 2 *κλεόβροτον* F ubique *ἐπερωτῶντα*] *ἐρωτῶντα* C *οἴκ*[*οι*] F *συμβαλλέσθαι* C

εἶναι, τότε πάλιν παρακαλέσαντας ὅσοι τῇ αὐτονομίᾳ βού-
λοιντο βοηθεῖν, ἄγειν ἐπὶ τοὺς ἐναντιουμένους· οὕτω γὰρ
ἂν ἔφη οἴεσθαι τούς τε θεοὺς εὐμενεστάτους εἶναι καὶ τὰς
3 πόλεις ἥκιστ' ἂν ἄχθεσθαι· ἡ δ' ἐκκλησία ἀκούσασα ταῦτα
ἐκεῖνον μὲν φλυαρεῖν ἡγήσατο· ἤδη γάρ, ὡς ἔοικε, τὸ δαι-
μόνιον ἦγεν· ἐπέστειλαν δὲ τῷ Κλεομβρότῳ μὴ διαλύειν τὸ
στράτευμα, ἀλλ' εὐθὺς ἄγειν ἐπὶ τοὺς Θηβαίους, εἰ μὴ αὐτο-
νόμους ἀφίοιεν τὰς πόλεις. [ὁ δὲ Κλεόμβροτος ἐπειδὴ ἐπύ-
θετο τὴν εἰρήνην γεγενημένην, πέμψας πρὸς τοὺς ἐφόρους
ἠρώτα τί χρὴ ποιεῖν· οἱ δ' ἐκέλευσαν αὐτὸν στρατεύειν ἐπὶ
τοὺς Θηβαίους, εἰ μὴ ἀφίοιεν τὰς Βοιωτίας πόλεις αὐτονό-
μους.] ἐπεὶ οὖν ᾔσθετο οὐχ ὅπως τὰς πόλεις ἀφιέντας, ἀλλ'
οὐδὲ τὸ στράτευμα διαλύοντας, [ὡς ἀντετάττοντο πρὸς αὐτούς,]
οὕτω δὴ ἄγει τὴν στρατιὰν εἰς τὴν Βοιωτίαν. καὶ ᾗ μὲν οἱ
Θηβαῖοι ἐμβαλεῖν αὐτὸν ἐκ τῶν Φωκέων προσεδόκων καὶ ἐπὶ
στενῷ τινι ἐφύλαττον οὐκ ἐμβάλλει· διὰ Θισβῶν δὲ ὀρεινὴν
καὶ ἀπροσδόκητον πορευθεὶς ἀφικνεῖται εἰς Κρεῦσιν, καὶ τὸ
τεῖχος αἱρεῖ, καὶ τριήρεις τῶν Θηβαίων δώδεκα λαμβάνει.
4 ταῦτα δὲ ποιήσας καὶ ἀναβὰς ἀπὸ τῆς θαλάττης, ἐστρατο-
πεδεύσατο ἐν Λεύκτροις τῆς Θεσπικῆς. οἱ δὲ Θηβαῖοι ἐστρατο-
πεδεύσαντο ἐπὶ τῷ ἀπαντικρὺ λόφῳ οὐ πολὺ διαλείποντες,
οὐδένας ἔχοντες συμμάχους ἀλλ' ἢ τοὺς Βοιωτούς. ἔνθα δὴ
5 τῷ Κλεομβρότῳ οἱ μὲν φίλοι προσιόντες ἔλεγον· Ὦ Κλεόμ-
βροτε, εἰ ἀφήσεις τοὺς Θηβαίους ἄνευ μάχης, κινδυνεύσεις
ὑπὸ τῆς πόλεως τὰ ἔσχατα παθεῖν. ἀναμνησθήσονται γάρ
σου καὶ ὅτε εἰς Κυνὸς κεφαλὰς ἀφικόμενος οὐδὲν τῆς χώρας
τῶν Θηβαίων ἐδῄωσας, καὶ ὅτε ὕστερον στρατεύων ἀπεκρού-
σθης τῆς ἐμβολῆς, Ἀγησιλάου ἀεὶ ἐμβάλλοντος διὰ τοῦ

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

παρακαλ.] παρακαλ. τοὺς συμμάχους C 3 ὁ δὲ — αὐτονόμους del. Pirckheimer et Valckenaer ὡς — αὐτοὺς del. Dindorf Kruse Hartman cf. Simon II p. 13 ἀντιτάττοιντο πρὸς αὐτὸν Brodaeus (ἀντετάττοντο πρὸς αὐτοὺς Ω″) ἐμβαλεῖν Stephanus] ἐμβάλειν F ἐμβάλλειν cett.″ προσεδόκων BF mg. M″] προσεδόκουν C προσε-δόκων — ἀπροσδόκητον] προσεδόκητον F in textu, illa add. man. vet. in mg. ἐμβάλλει CM″] ἐμβάλει BF mg. 4 θαλάσσης Ω″ ἀπαντικρὺ λόφω CF (et DV) ἐπ' ἀντικρὺ λόβω B ἐπαντικρὺ λόφῳ M 5 θηβαίους BFM″] συμμάχους C ὅτε ὕστερον Schäfer] ὅτι (ὅ τι) ὕστερον Ω″

*Κιθαιρῶνος. εἴπερ οὖν ἢ σαυτοῦ κήδῃ ἢ τῆς πατρίδος ἐπιθυμεῖς,
ἀκτέον ἐπὶ τοὺς ἄνδρας. οἱ μὲν φίλοι τοιαῦτα ἔλεγον· οἱ
δ' ἐναντίοι· Νῦν δή, ἔφασαν, δηλώσει ὁ ἀνὴρ εἰ τῷ ὄντι
κήδεται τῶν Θηβαίων, ὥσπερ λέγεται. ὁ μὲν δὴ Κλεόμβροτος* 6
*ταῦτα ἀκούων παρωξύνετο πρὸς τὸ μάχην συνάπτειν. τῶν
δ' αὖ Θηβαίων οἱ προεστῶτες ἐλογίζοντο ὡς εἰ μὴ μαχοῖντο,
ἀποστήσοιντο μὲν αἱ περιοικίδες αὐτῶν πόλεις, αὐτοὶ δὲ
πολιορκήσοιντο· εἰ δὲ μὴ ἕξοι ὁ δῆμος ὁ Θηβαίων τἀπιτήδεια,
ὅτι κινδυνεύσοι καὶ ἡ πόλις αὐτοῖς ἐναντία γενέσθαι. ἅτε
δὲ καὶ πεφευγότες πρόσθεν πολλοὶ αὐτῶν ἐλογίζοντο κρεῖττον
εἶναι μαχομένους ἀποθνήσκειν ἢ πάλιν φεύγειν. πρὸς δὲ τού-* 7
*τοις παρεθάρρυνε μέν τι αὐτοὺς καὶ ὁ χρησμὸς ὁ λεγόμενος
ὡς δέοι ἐνταῦθα Λακεδαιμονίους ἡττηθῆναι ἔνθα τὸ τῶν
παρθένων ἦν μνῆμα, αἳ λέγονται διὰ τὸ βιασθῆναι ὑπὸ
Λακεδαιμονίων τινῶν ἀποκτεῖναι ἑαυτάς. καὶ ἐκόσμησαν δὴ
τοῦτο τὸ μνῆμα οἱ Θηβαῖοι πρὸ τῆς μάχης. ἀπηγγέλλετο δὲ
καὶ ἐκ τῆς πόλεως αὐτοῖς ὡς οἵ τε νεῴ πάντες αὐτόματοι
ἀνεῴγοντο, αἵ τε ἱέρειαι λέγοιεν ὡς νίκην οἱ θεοὶ φαίνοιεν.
ἐκ δὲ τοῦ Ἡρακλείου καὶ τὰ ὅπλα ἔφασαν ἀφανῆ εἶναι, ὡς
τοῦ Ἡρακλέους εἰς τὴν μάχην ἐξωρμημένου. οἱ μὲν δή τινες
λέγουσιν ὡς ταῦτα πάντα τεχνάσματα ἦν τῶν προεστηκότων.
εἰς δ' οὖν τὴν μάχην τοῖς μὲν Λακεδαιμονίοις πάντα ἐναντία* 8
*ἐγίγνετο, τοῖς δὲ πάντα καὶ ὑπὸ τῆς τύχης κατωρθοῦτο. ἦν
μὲν γὰρ μετ' ἄριστον τῷ Κλεομβρότῳ ἡ τελευταία βουλὴ
περὶ τῆς μάχης· ἐν δὲ τῇ μεσημβρίᾳ ὑποπινόντων καὶ τὸν
οἶνον παροξῦναί τι αὐτοὺς ἔλεγον. ἐπεὶ δὲ ὡπλίζοντο ἑκάτεροι* 9

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

ἢ σαυτοῦ Ω″] *τι σαυτοῦ* Cobet *κήδῃ* (*κήδη* M) Ω et V] *κήδει* Dindorf et Cobet *τοιαῦτα* BCM″] *τοιαῦτ'* F *δηλώσει* BM″] *δηλώσειν* C pr. F pr. ut vid. *ἀνὴρ*] *ἀὴρ* B 6 *ταῦτα* BM′] *τοιαῦτα* CF (et V) *μαχοῖντο* Dindorf] *μάχοιντο* Ω″ quod quidem retinet Goodwin, moods and tenses 161 *ἕξοι* BF_2M″] *ἕξοι* CF_1 p. corr. *ἕξει* F_1 a. corr. *τἀπιτήδεια* BM″] *τὰ ἐπιτήδεια* CF *κινδυνεύσοι* BF_2M″] *κινδυνεύσει* CF_1 *ἅτε δὲ* Stephanus] *ἅτε δὴ* Ω″ *κρεῖττον*] *κρεῖσσον* Ω″ 7 *μέν τι* BC p. ras. M] *μέν τοι* C a. ras. F *μέντοι* D *μέντοι τι* V *δέοι*] *δέῃ* F *δὲ καὶ* BM″] *δὲ* CF *καὶ τὰ ὅπλα ἔφασαν*] *ἔφασαν καὶ τὰ ὅπλα* C 8 *ἐναντία* Madvig] *τἀναντία* Ω″ *ἐγίγνετο* BFM″] *ἐγίνετο* C *αὐτοὺς ἔλεγον* BFM″] *ἐλέγετο αὐτοὺς* C

καὶ πρόδηλον ἤδη ἦν ὅτι μάχη ἔσοιτο, πρῶτον μὲν ἀπιέναι
ὡρμημένων ἐκ τοῦ Βοιωτίου στρατεύματος τῶν τὴν ἀγορὰν
παρεσκευακότων καὶ σκευοφόρων τινῶν καὶ τῶν οὐ βουλο-
μένων μάχεσθαι, περιιόντες κύκλῳ οἵ τε μετὰ τοῦ Ἱέρωνος
μισθοφόροι καὶ οἱ τῶν Φωκέων πελτασταὶ καὶ τῶν ἱππέων
Ἡρακλεῶται καὶ Φλειάσιοι ἐπιθέμενοι τοῖς ἀπιοῦσιν ἐπέστρε-
ψάν τε αὐτοὺς καὶ κατεδίωξαν πρὸς τὸ στρατόπεδον τὸ τῶν
Βοιωτῶν. ὥστε πολὺ μὲν ἐποίησαν μεῖζόν τε καὶ ἀθροώτερον
10 ἢ πρόσθεν τὸ τῶν Βοιωτῶν στράτευμα. ἔπειτα δέ, ἅτε καὶ
πεδίου ὄντος τοῦ μεταξύ, προετάξαντο μὲν τῆς ἑαυτῶν φά-
λαγγος οἱ Λακεδαιμόνιοι τοὺς ἱππέας, ἀντετάξαντο δ' αὐτοῖς
καὶ οἱ Θηβαῖοι τοὺς ἑαυτῶν. ἦν δὲ τὸ μὲν τῶν Θηβαίων
ἱππικὸν μεμελετηκὸς διά τε τὸν πρὸς Ὀρχομενίους πόλεμον
καὶ διὰ τὸν πρὸς Θεσπιᾶς, τοῖς δὲ Λακεδαιμονίοις κατ'
11 ἐκεῖνον τὸν χρόνον πονηρότατον ἦν τὸ ἱππικόν. ἔτρεφον μὲν
γὰρ τοὺς ἵππους οἱ πλουσιώτατοι· ἐπεὶ δὲ φρουρὰ φανθείη,
τότε ἧκεν ὁ συντεταγμένος· λαβὼν δ' ἂν τὸν ἵππον καὶ
ὅπλα ὁποῖα δοθείη αὐτῷ ἐκ τοῦ παραχρῆμα ἂν ἐστρατεύετο·
τῶν δ' αὖ στρατιωτῶν οἱ τοῖς σώμασιν ἀδυνατώτατοι καὶ
12 ἥκιστα φιλότιμοι ἐπὶ τῶν ἵππων ἦσαν. τοιοῦτον μὲν οὖν
τὸ ἱππικὸν ἑκατέρων ἦν. τῆς δὲ φάλαγγος τοὺς μὲν Λακε-
δαιμονίους ἔφασαν εἰς τρεῖς τὴν ἐνωμοτίαν ἄγειν· τοῦτο δὲ
συμβαίνειν αὐτοῖς οὐ πλέον ἢ εἰς δώδεκα τὸ βάθος. οἱ δὲ
Θηβαῖοι οὐκ ἔλαττον ἢ ἐπὶ πεντήκοντα ἀσπίδων συνεστραμ-
μένοι ἦσαν, λογιζόμενοι ὡς εἰ νικήσειαν τὸ περὶ τὸν βασιλέα,
13 τὸ ἄλλο πᾶν εὐχείρωτον ἔσοιτο. ἐπεὶ δὲ ἤρξατο ἄγειν ὁ
Κλεόμβροτος πρὸς τοὺς πολεμίους, πρῶτον μὲν πρὶν καὶ
αἰσθέσθαι τὸ μετ' αὐτοῦ στράτευμα ὅτι ἡγοῖτο, καὶ δὴ καὶ οἱ ἱπ-
πεῖς συνεβεβλήκεσαν καὶ ταχὺ ἥττηντο οἱ τῶν Λακεδαιμονίων.

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

9 ἤδη BM″] om. CF μάχη BM″] ἡ μάχη CF βοιωτίου B] βοιωτείου CFM″ παρ[ε]σκευακότων F ἡρακλεῶται F corr.] ἡρακλειῶται Ω″ φλιάσιοι Ω″ πολὺ] πολλοὶ C pr. τε καὶ] δὲ καὶ F_2

10 πεδίου] παιδίου B δ' αὐτοῖς] δὲ C θεσπι[έ]ας F θεσπιέας cett.″ 11 δοθείη Dobrée] δοίη Ω″ ἂν δοθῇ Schneider 12 ἐνωμοτίαν CF_2 et DV] ἀνωμοτίαν F_1M ἀνωμοσίαν B τὸν βασιλέα BFM″] βασιλέα C 13 αἴσθεσθαι B καὶ δὴ καὶ BM″] καὶ δὴ CF

*φεύγοντες δὲ ἐνεπεπτώκεσαν τοῖς ἑαυτῶν ὁπλίταις, ἔτι δὲ
ἐνέβαλλον οἱ τῶν Θηβαίων λόχοι. ὅμως δὲ ὡς οἱ μὲν περὶ
τὸν Κλεόμβροτον τὸ πρῶτον ἐκράτουν τῇ μάχῃ σαφεῖ τούτῳ
τεκμηρίῳ γνοίη τις ἄν· οὐ γὰρ ἂν ἐδύναντο αὐτὸν ἀν-
ελέσθαι καὶ ζῶντα ἀπενεγκεῖν, εἰ μὴ οἱ πρὸ αὐτοῦ μαχό-
μενοι ἐπεκράτουν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ. ἐπεὶ μέντοι ἀπέθανε* 14
*Δείνων τε ὁ πολέμαρχος καὶ Σφοδρίας τῶν περὶ δαμοσίαν
καὶ Κλεώνυμος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, καὶ οἱ †μένιπποι καὶ οἱ συμ-
φορεῖς τοῦ πολεμάρχου καλούμενοι οἵ τε ἄλλοι ὑπὸ τοῦ ὄχλου
ὠθούμενοι ἀνεχώρουν, οἱ δὲ τοῦ εὐωνύμου ὄντες τῶν Λακε-
δαιμονίων ὡς ἑώρων τὸ δεξιὸν ὠθούμενον, ἐνέκλιναν· ὅμως
δὲ πολλῶν τεθνεώτων καὶ ἡττημένοι ἐπεὶ διέβησαν τὴν τά-
φρον, ἣ πρὸ τοῦ στρατοπέδου ἔτυχεν οὖσα αὐτοῖς, ἔθεντο
τὰ ὅπλα κατὰ χώραν ἔνθεν ὥρμηντο. ἦν μέντοι οὐ πάνυ ἐν
ἐπιπέδῳ, ἀλλὰ πρὸς ὀρθίῳ μᾶλλόν τι τὸ στρατόπεδον. ἐκ δὲ
τούτου ἦσαν μέν τινες τῶν Λακεδαιμονίων οἳ ἀφόρητον τὴν
συμφορὰν ἡγούμενοι τό τε τροπαῖον ἔφασαν χρῆναι κωλύειν
ἱστάναι τοὺς πολεμίους, τούς τε νεκροὺς μὴ ὑποσπόνδους,
ἀλλὰ διὰ μάχης πειρᾶσθαι ἀναιρεῖσθαι. οἱ δὲ πολέμαρχοι,* 15
*ὁρῶντες μὲν τῶν συμπάντων Λακεδαιμονίων τεθνεῶτας ἐγγὺς
χιλίους, ὁρῶντες δ' αὐτῶν Σπαρτιατῶν, ὄντων [τῶν] ἐκεῖ ὡς
ἑπτακοσίων, τεθνηκότας περὶ τετρακοσίους, αἰσθανόμενοι δὲ
τοὺς συμμάχους πάντας μὲν ἀθύμως ἔχοντας πρὸς τὸ μά-
χεσθαι, ἔστι δὲ οὓς αὐτῶν οὐδὲ ἀχθομένους τῷ γεγενημένῳ,
συλλέξαντες τοὺς ἐπικαιριωτάτους ἐβουλεύοντο τί χρὴ ποιεῖν.
ἐπεὶ δὲ πᾶσιν ἐδόκει ὑποσπόνδους τοὺς νεκροὺς ἀναιρεῖσθαι,*

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ἐνεπεπτώκεσαν FM''] *ενεπεπτώκεσαν* C *ἀνεπεπτώκεσαν* B *τὸ πρῶτον* B] *τοπρῶτον* M (et V) *πρῶτον* CF (et D) *τῇ μάχῃ* vel *τῆ μάχη* BC corr. FM''] *τὴν μάχην* C pr. *τούτῳ* vel *τούτω* C corr. FM''] *τοῦτο* BC pr. *τεκμηρίῳ* (-ω) BC corr. FM''] *τεκμήριον* C pr.

ἐδύναντο] *ἠδύναντο* Ω'' *οἱ πρὸ αὐτοῦ* BM''] *πρὸ αὐτοῦ* CF 14 *δαμοσίαν* Dindorf] *δημοσίαν* Ω'' *μένιπποι* Madvig *μὲν ἵπποι* Ω'' *μὲν ἅμιπποι* Hemsterhuys (quod iure impugnat Sauppe) *μὲν ἱππεῖς* Bilibaldus et Stephanus; vocabulum quoddam Doricum hic latere putat C. Schenkl *συμφορεῖς*] *σαμφορεῖς* F *πολεμάρχου*] *πολέμου* C *ἡττημένοι* F] *ἡσσημένοι* BCM'' *ἡ πρὸ* BF_2M''] *ἢ πρὸ* CF_1 *τό τε*] *τότε* C 15 *αὐτῶν* CF] *αὖ τῶν* BM'' *τῶν ἐκεῖ* Ω'' *τῶν* del. Hartman

οὕτω δὴ ἔπεμψαν κήρυκα περὶ σπονδῶν. οἱ μέντοι Θηβαῖοι μετὰ ταῦτα καὶ τροπαῖον ἐστήσαντο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν.

16 *Γενομένων δὲ τούτων, ὁ μὲν εἰς τὴν Λακεδαίμονα ἀγγέλλων τὸ πάθος ἀφικνεῖται γυμνοπαιδιῶν τε οὔσης τῆς τελευταίας καὶ τοῦ ἀνδρικοῦ χοροῦ ἔνδον ὄντος· οἱ δὲ ἔφοροι ἐπεὶ ἤκουσαν τὸ πάθος, ἐλυποῦντο μέν, ὥσπερ, οἶμαι, ἀνάγκη· τὸν μέντοι χορὸν οὐκ ἐξήγαγον, ἀλλὰ διαγωνίσασθαι εἴων. καὶ τὰ μὲν ὀνόματα πρὸς τοὺς οἰκείους ἑκάστου τῶν τεθνεώτων ἀπέδοσαν· προεῖπαν δὲ ταῖς γυναιξὶ μὴ ποιεῖν κραυγήν, ἀλλὰ σιγῇ τὸ πάθος φέρειν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἦν ὁρᾶν, ὧν μὲν ἐτέθνασαν οἱ προσήκοντες, λιπαροὺς καὶ φαιδροὺς ἐν τῷ φανερῷ ἀναστρεφομένους, ὧν δὲ ζῶντες ἠγγελμένοι ἦσαν, ὀλίγους ἂν εἶδες, τούτους δὲ σκυθρωποὺς καὶ ταπεινοὺς περιιόντας.*

17 *Ἐκ δὲ τούτου φρουρὰν μὲν ἔφαινον οἱ ἔφοροι ταῖν
ὑπολοίποιν μόραιν μέχρι τῶν τετταράκοντα ἀφ' ἥβης. ἐξέπεμπον
δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ἔξω μορῶν μέχρι τῆς αὐτῆς ἡλικίας· τὸ γὰρ
πρόσθεν εἰς τοὺς Φωκέας μέχρι τῶν πέντε καὶ τριάκοντα
ἀφ' ἥβης ἐστράτευντο· καὶ τοὺς ἐπ' ἀρχαῖς δὲ τότε κατα-
18 λειφθέντας ἀκολουθεῖν ἐκέλευον. ὁ μὲν οὖν Ἀγησίλαος ἐκ
τῆς ἀσθενείας οὔπω ἴσχυεν· ἡ δὲ πόλις Ἀρχίδαμον τὸν υἱὸν
ἐκέλευεν ⟨ἀντ'⟩ αὐτοῦ ἡγεῖσθαι. προθύμως δ' αὐτῷ συνεστρα-
τεύοντο Τεγεᾶται· ἔτι γὰρ ἔζων οἱ περὶ Στάσιππον, λακωνί-
ζοντες καὶ οὐκ ἐλάχιστον δυνάμενοι ἐν τῇ πόλει. ἐρρωμένως
δὲ καὶ οἱ Μαντινεῖς ἐκ τῶν κωμῶν συνεστρατεύοντο· ἀριστο-
κρατούμενοι γὰρ ἐτύγχανον. καὶ Κορίνθιοι δὲ καὶ Σικυώνιοι
καὶ Φλειάσιοι καὶ Ἀχαιοὶ μάλα προθύμως ἠκολούθουν, καὶ*

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

κήρυκα BFM''] om. C 16 *ἀγγέλλων* Cobet et Hartman] *ἀγγελῶν* Ω'' *γυμνοπαιδιῶν* C] *γυμνοπαιδίων* B *γυμνοποδιῶν* FM'' *τε*] *δὲ* F *οὔσης* Gesner] *οὐσῶν* Ω'' *ἐπεὶ ἤκουσαν*] *ἀκούσαντες* C *προεῖπαν* Ω''] *προεῖπον* Cobet et Dindorf *ἐτέθνασαν*] *ἐτέθεσαν* B 17 *ταῖν* Ω''] *τοῖν* Cobet *καὶ ἀπὸ* Ω''] *καὶ τοὺς ἀπὸ* Tillmanns *ἐστράτευντο* Dindorf] *ἐστρατεύοντο* Ω'' *καταλ[ει]φέντας* (θ supra) F 18 *ἐκέλευεν ἀντ' αὐτοῦ* Grosser] *ἐκέλευεν αὐτοῦ* BCM'' *αὐτοῦ ἐκέλευεν* F *τεγεᾶται*] *τεγεάται* C pr. *ταγεᾶται* B *συκιόνιοι* C *φλιάσιοι* Ω'' itemque omnibus et huius et sequentis libri locis

ἄλλαι δὲ πόλεις ἐξέπεμπον στρατιώτας. ἐπλήρουν δὲ καὶ
τριήρεις αὐτοί τε οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ Κορίνθιοι, καὶ ἐδέοντο
καὶ Σικυωνίων συμπληροῦν, ἐφ᾽ ὧν διενοοῦντο τὸ στράτευμα
διαβιβάζειν. καὶ ὁ μὲν δὴ Ἀρχίδαμος ἐθύετο ἐπὶ τῇ διαβάσει. 19
Οἱ δὲ Θηβαῖοι εὐθὺς μὲν μετὰ τὴν μάχην ἔπεμψαν εἰς
Ἀθήνας ἄγγελον ἐστεφανωμένον, καὶ ἅμα μὲν τῆς νίκης τὸ
μέγεθος ἔφραζον, ἅμα δὲ βοηθεῖν ἐκέλευον, λέγοντες ὡς νῦν
ἐξείη Λακεδαιμονίους πάντων ὧν ἐπεποιήκεσαν αὐτοὺς τιμω-
ρήσασθαι. τῶν δὲ Ἀθηναίων ἡ βουλὴ ἐτύγχανεν ἐν ἀκρο- 20
πόλει καθημένη. ἐπεὶ δ᾽ ἤκουσαν τὸ γεγενημένον, ὅτι μὲν
σφόδρα ἠνιάθησαν πᾶσι δῆλον ἐγένετο· οὔτε γὰρ ἐπὶ ξένια
τὸν κήρυκα ἐκάλεσαν, περί τε τῆς βοηθείας οὐδὲν ἀπεκρί-
ναντο. καὶ Ἀθήνηθεν μὲν οὕτως ἀπῆλθεν ὁ κῆρυξ. πρὸς
μέντοι Ἰάσονα, σύμμαχον ὄντα, ἔπεμπον σπουδῇ οἱ Θηβαῖοι,
κελεύοντες βοηθεῖν, διαλογιζόμενοι πῇ τὸ μέλλον ἀποβήσοιτο.
ὁ δ᾽ εὐθὺς τριήρεις μὲν ἐπλήρου, ὡς βοηθήσων κατὰ θάλατ- 21
ταν, συλλαβὼν δὲ τό τε ξενικὸν καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν ἱππέας,
καίπερ ἀκηρύκτῳ πολέμῳ τῶν Φωκέων χρωμένων, πεζῇ δι-
επορεύθη εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἐν πολλαῖς τῶν πόλεων πρότερον
ὀφθεὶς ἢ ἀγγελθεὶς ὅτι πορεύοιτο. πρὶν γοῦν συλλέγεσθαί
τι πανταχόθεν ἔφθανε πόρρω γιγνόμενος, δῆλον ποιῶν ὅτι
πολλαχοῦ τὸ τάχος μᾶλλον τῆς βίας διαπράττεται τὰ δέοντα.
ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο εἰς τὴν Βοιωτίαν, λεγόντων τῶν Θηβαίων 22
ὡς καιρὸς εἴη ἐπιτίθεσθαι τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἄνωθεν μὲν
ἐκεῖνον σὺν τῷ ξενικῷ, σφᾶς δὲ ἀντιπροσώπους, ἀπέτρεπεν
αὐτοὺς ὁ Ἰάσων, διδάσκων ὡς καλοῦ ἔργου γεγενημένου οὐκ

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

αὐτοί τε BCM″] αὐτοὶ δὲ F   καὶ ἐδέοντο CF] ἐδέοντο BM′ (ἐδέοντο δὲ V)   σικυωνίων] τῶν συκιωνίων C   διενοοῦντο] δὲ ἐν-νοοῦντο F   τὸ στράτευμα B] στράτευμα CFM″   19 ὁ μὲν δὴ BM′] ὁ μὲν CF (et V)   ἐπὶ BM″] ἐν CF   εὐθὺς μὲν BM″] εὐθὺς CF   ἀθήνας BFM″] τὰς ἀθήνας C   ἐπεπ.] πεποιήκεσαν C   αὐτοὺς B] αὐτοῖς CFM″   20 ἐκάλεσαν] ἐδέξαντο C   κῆρυξ V pr.] κήρυξ Ω′   ἰάσωνα B ἰάσσονα C   κελεύοντες] κελεύοντα C   πῇ BCM″ ποῖ F   21 θάλατταν C] θάλασσαν BFM″   αὐτὸν M″] αὑτὸν BCF   ἱππεῖς Ω″   ἐν πολλαῖς — βοιωτίαν (v. 22) om. F_1 add. F_2 mg.   γοῦν BFM″] οὖν C   22 ἰάσσων C

ἄξιον αὐτοῖς εἴη διακινδυνεῦσαι, ὥστε ἢ ἔτι μείζω καταπρᾶξαι
23 ἢ στερηθῆναι καὶ τῆς γεγενημένης νίκης. οὐχ ὁρᾶτε, ἔφη, ὅτι καὶ ὑμεῖς, ἐπεὶ ἐν ἀνάγκῃ ἐγένεσθε, ἐκρατήσατε; οἴεσθαι οὖν χρὴ καὶ Λακεδαιμονίους ἄν, εἰ ἀναγκάζοιντο, [ἐκγενέσθαι] τοῦ ζῆν ἀπονοηθέντας διαμάχεσθαι. καὶ ὁ θεὸς δέ, ὡς ἔοικε, πολλάκις χαίρει τοὺς μὲν μικροὺς μεγάλους ποιῶν, τοὺς δὲ
24 μεγάλους μικρούς. τοὺς μὲν οὖν Θηβαίους τοιαῦτα λέγων ἀπέτρεπε τοῦ διακινδυνεύειν· τοὺς δ' αὖ Λακεδαιμονίους ἐδίδασκεν οἷον μὲν εἴη ἡττημένον στράτευμα, οἷον δὲ νενικηκός. εἰ δ' ἐξιάσασθαι, ἔφη, βούλεσθε τὸ γεγενημένον πάθος, συμβουλεύω ἀναπνεύσαντας καὶ ἀναπαυσαμένους καὶ μείζους γεγενημένους τοῖς ἀηττήτοις οὕτως εἰς μάχην ἰέναι. νῦν δέ, ἔφη, εὖ ἴστε ὅτι καὶ τῶν συμμάχων ὑμῖν εἰσὶν οἳ διαλέγονται περὶ φιλίας τοῖς πολεμίοις· ἀλλὰ ἐκ παντὸς τρόπου πειρᾶσθε σπονδὰς λαβεῖν. ταῦτα δ', ἔφη, ἐγὼ προθυμοῦμαι, σῶσαι ὑμᾶς βουλόμενος διά τε τὴν τοῦ πατρὸς φιλίαν πρὸς ὑμᾶς
25 καὶ διὰ τὸ προξενεῖν ὑμῶν. ἔλεγε μὲν οὖν τοιαῦτα, ἔπραττε δ' ἴσως ὅπως διάφοροι καὶ οὗτοι ἀλλήλοις ὄντες ἀμφότεροι ἐκείνου δέοιντο. οἱ μέντοι Λακεδαιμόνιοι, ἀκούσαντες αὐτοῦ, πράττειν περὶ τῶν σπονδῶν ἐκέλευον· ἐπεὶ δ' ἀπηγγέλθη ὅτι εἴησαν αἱ σπονδαί, παρήγγειλαν οἱ πολέμαρχοι δειπνήσαντας συνεσκευάσθαι πάντας, ὡς τῆς νυκτὸς πορευσομένους, ὅπως ἅμα τῇ ἡμέρᾳ πρὸς τὸν Κιθαιρῶνα ἀναβαίνοιεν. ἐπεὶ δ' ἐδείπνησαν, πρὶν καθεύδειν παραγγείλαντες ἀκολουθεῖν,

---

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ἔτι in litura B 23 ἐκγενέσθαι τοῦ ζῆν Ω'', del. Dindorf, ἐκγενέσθαι del. Madvig, idem τοῦ ζῆν, ut iam Dobrée ἐκγενέσθαι τοῦ ζῆν, coniungit cum sequente ἀπονοηθέντας. ἔχεσθαι pro ἐκγενέσθαι coni. Bake, plerique scribunt ἐκγενέσθαι τοῦ ζῆν, ἀπον. διαμάχεσθαι. Equidem ἐκγενέσθαι ex ἐγένεσθε, quod in antecedente versu est, natum esse crediderim 24 μὲν οὖν BCM''] μὲν F ἀπέτρεπε CFM''] ἐπέτρεπε B ἡττημένον V] ἡσσημένον Ω' ἐξιάσασθαι Madvig] ἐπιλαθέσθαι Ω'' ἀναμάχεσθαι Dindorf ἐπανάγεσθαι Liebhold, Hartman requiri ait: si cladem acceptam victoria compensare vultis οὕτως BFM''] οὕτω C πειρᾶσθε] πειρᾶσθαι F pr. τοῦ ante πατρὸς om. B 25 καὶ οὗτοι Ω''] καὶ οὕτως Dobrée ἀεὶ οὗτοι Hertlein ἑκάτεροι Dindorf δ' ἀπ. BFM et V] δὲ ἀπ. C (et D) συνεσκευάσθαι BCM''] συσκευᾶσθαι F

ἡγοῦντο εὐθὺς ἀφ' ἑσπέρας τὴν διὰ Κρεύσιος, τῷ λαθεῖν
πιστεύοντες μᾶλλον ἢ ταῖς σπονδαῖς. μάλα δὲ χαλεπῶς πο- 26
ρευόμενοι, οἷα δὴ ἐν νυκτί τε καὶ ἐν φόβῳ ἀπιόντες καὶ
χαλεπὴν ὁδόν, εἰς Αἰγόσθενα τῆς Μεγαρικῆς ἀφικνοῦνται.
ἐκεῖ δὲ περιτυγχάνουσι τῷ μετὰ Ἀρχιδάμου στρατεύματι.
ἔνθα δὴ ἀναμείνας, ἕως καὶ οἱ σύμμαχοι πάντες παρεγένοντο,
ἀπῆγε πᾶν ὁμοῦ τὸ στράτευμα μέχρι Κορίνθου· ἐκεῖθεν δὲ
τοὺς μὲν συμμάχους ἀφῆκε, τοὺς δὲ πολίτας οἴκαδε ἀπήγαγεν.
Ὁ μέντοι Ἰάσων ἀπιὼν διὰ τῆς Φωκίδος Ὑαμπολιτῶν 27
μὲν τό τε προάστιον εἷλε καὶ τὴν χώραν ἐπόρθησε καὶ ἀπ-
έκτεινε πολλούς· τὴν δ' ἄλλην Φωκίδα διῆλθεν ἀπραγμόνως.
ἀφικόμενος δὲ εἰς Ἡράκλειαν κατέβαλε τὸ Ἡρακλεωτῶν τεῖχος,
δῆλον ὅτι οὐ τοῦτο φοβούμενος, μή τινες ἀναπεπταμένης
ταύτης τῆς παρόδου πορεύσοιντο ἐπὶ τὴν ἐκείνου δύναμιν,
ἀλλὰ μᾶλλον ἐνθυμούμενος μή τινες τὴν Ἡράκλειαν ἐπὶ
στενῷ οὖσαν καταλαβόντες εἴργοιεν αὐτόν, εἴ ποι βούλοιτο
τῆς Ἑλλάδος πορεύεσθαι. ἐπεὶ δὲ ἀπῆλθε πάλιν εἰς τὴν 28
Θετταλίαν, μέγας μὲν ἦν καὶ διὰ τὸ τῷ νόμῳ Θετταλῶν ταγὸς
καθεστάναι καὶ διὰ τὸ μισθοφόρους πολλοὺς τρέφειν περὶ
αὑτὸν καὶ πεζοὺς καὶ ἱππέας, καὶ τούτους ἐκπεπονημένους
ὡς ἂν κράτιστοι εἶεν· ἔτι δὲ μείζων καὶ διὰ τὸ συμμάχους
πολλοὺς τοὺς μὲν ἤδη εἶναι αὐτῷ, τοὺς δὲ καὶ ἔτι βούλεσθαι
γίγνεσθαι. μέγιστος δ' ἦν τῶν καθ' αὑτὸν τῷ μηδ' ὑφ'
ἑνὸς εὐκαταφρόνητος εἶναι. ἐπιόντων δὲ Πυθίων παρήγγειλε 29
μὲν ταῖς πόλεσι βοῦς καὶ οἶς καὶ αἶγας καὶ ὗς παρασκευάζεσθαι

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

κρεύσιος CFM″] *κράσιος* B 26 *ἔνθα δὴ* BCM″] *ἔνθα δὲ* F *ἀπῆγε* BM″.] *ἀπῆγον* CF *τοὺς μὲν* CFM″] *τοὺς* B 27 *προάστιον* B] *προάστειον* cett.″ *κατέβαλε* FM″] *κατέβαλλε* C *κατέλαβε* B *ἡρακλεωτῶν* BF corr. M″] *ἡρακλειωτῶν* CF pr. *δῆλον ὅτι*] *δηλονότι* Ω″ *πορεύσοιντο* Ω″ cf. Goodwin, moods and tenses 40] *πορεύοιντο* Madvig *πορεύσειαν* Cobet *δύναμιν* del. Cobet (Mnemos. I 324) et Dindorf, def. Breitenbach et Kruse *εἴργοιεν* BCM] *εἴργειεν* F (*εἴργοιεν* D corr. V) *εἴ ποι* D, idem coni. Bothe] *εἴ που* BFM et V *ὅπου* C 28 *θετταλίαν* F et V] *θεσσαλίαν* BCM′ *τῶ* (*τῷ*) *νόμω* (*νόμῳ*) BCM″] *τῶν νόμων* F *νόμῳ* Cobet *τῶν θετταλῶν* V *θεσσαλῶν* Ω′ *αὑτὸν* M″] *αυτὸν* F *αὐτὸν* BC *ὑφ'*] om. C 29 *οἶς*] *ὄϊς* Ω″ post *ὄϊς* C add. *τρέφειν* ante *παρασκευάζεσθαι* C add. *καὶ*

ὡς εἰς τὴν θυσίαν. καὶ ἔφασαν πάνυ μετρίως ἑκάστῃ πόλει
ἐπαγγελλομένῳ γενέσθαι βοῦς μὲν οὐκ ἐλάττους χιλίων, τὰ
δὲ ἄλλα βοσκήματα πλείω ἢ μύρια. ἐκήρυξε δὲ καὶ νικη-
τήριον χρυσοῦν στέφανον ἔσεσθαι, ἥτις τῶν πόλεων βοῦν
30 ἡγεμόνα κάλλιστον τῷ θεῷ θρέψειε. παρήγγειλε δὲ καὶ ὡς
στρατευσομένοις εἰς τὸν περὶ τὰ Πύθια χρόνον Θετταλοῖς
παρασκευάζεσθαι· διενοεῖτο γάρ, ὡς ἔφασαν, καὶ τὴν πανήγυριν
τῷ θεῷ καὶ τοὺς ἀγῶνας αὐτὸς διατιθέναι. περὶ μέντοι τῶν
ἱερῶν χρημάτων ὅπως μὲν διενοεῖτο ἔτι καὶ νῦν ἄδηλον·
λέγεται δὲ ἐπερομένων τῶν Δελφῶν τί χρὴ ποιεῖν, ἐὰν λαμ-
βάνῃ τῶν τοῦ θεοῦ χρημάτων, ἀποκρίνασθαι τὸν θεὸν ὅτι
31 αὐτῷ μελήσει. ὁ δ᾽ οὖν ἀνὴρ τηλικοῦτος ὢν καὶ τοσαῦτα
καὶ τοιαῦτα διανοούμενος, ἐξέτασιν πεποιηκὼς καὶ δοκιμασίαν
τοῦ Φεραίων ἱππικοῦ, καὶ ἤδη καθήμενος καὶ ἀποκρινόμενος,
εἴ τις δεόμενός του προσίοι, ὑπὸ νεανίσκων ἑπτὰ προσελ-
θόντων ὡς διαφερομένων τι ἀλλήλοις ἀποσφάττεται καὶ κατα-
32 κόπτεται. βοηθησάντων δὲ ἐρρωμένως τῶν παραγενομένων
δορυφόρων εἷς μὲν ἔτι τύπτων τὸν Ἰάσονα λόγχῃ πληγεὶς
ἀποθνῄσκει· ἕτερος δὲ ἀναβαίνων ἐφ᾽ ἵππον ἐγκαταληφθεὶς
καὶ πολλὰ τραύματα λαβὼν ἀπέθανεν· οἱ δ᾽ ἄλλοι ἀναπηδή-
σαντες ἐπὶ τοὺς παρεσκευασμένους ἵππους ἀπέφυγον· ὅποι
δὲ ἀφίκοιντο τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, ἐν ταῖς πλείσταις ἐτι-
μῶντο. ᾧ καὶ δῆλον ἐγένετο ὅτι ἰσχυρῶς ἔδεισαν οἱ Ἕλληνες
αὐτὸν μὴ τύραννος γένοιτο.
33 Ἀποθανόντος μέντοι ἐκείνου Πολύδωρος ἀδελφὸς αὐτοῦ
καὶ Πολύφρων ταγοὶ κατέστησαν. καὶ ὁ μὲν Πολύδωρος,

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

μετρίως Ω″] μετρίων Cobet ἐπαγγελλομένῳ (-ω) Ω″] ἐπαγγειλαμένῳ A. Nauck ἐπαγγελλομένων Schneider μὲν] om. C ἐλάττους V corr.] ἐλάσσους BFM′ ἐλάσους C ἐλάττω V pr. ἥτις — παρασκευάζεσθαι] om. F_1, add. man. vet. in mg. ἥτις Weiske] εἴ τις BCM″ et F mg. θρέψειε CFM′] θρέψειεν B (θρέψοιε V) 30 θεσσαλοῖς Ω″ αὐτὸς BFM″] αὐτῷ C δελφῶν CFM″] ἀδελφῶν B τὸν θεὸν BFM″] τῷ θεῷ C 31 φεραίων BF pr.] φερραίων CF corr. M″ ἀποκρινόμενος CFM″] ἀποκρινάμενος B εἴ τις δεόμενος] om. F_1 προσίοι FM″] προσήοι C προσήει B προσελθόντων BFM″] προσιόντων C 32 ἰάσωνα B ἰάσσονα C ἀφίκοιντο BM] ἀφίκοντο CF (et DV)

*πορευομένων ἀμφοτέρων εἰς Λάρισαν, νύκτωρ καθεύδων
ἀποθνήσκει ὑπὸ Πολύφρονος τοῦ ἀδελφοῦ, ὡς ἐδόκει· ὁ γὰρ
θάνατος αὐτοῦ ἐξαπιναῖός τε καὶ οὐκ ἔχων φανερὰν πρό-
φασιν ἐγένετο. ὁ δ' αὖ Πολύφρων ἦρξε μὲν ἐνιαυτόν,* 34
*κατεσκευάσατο δὲ τὴν ταγείαν τυραννίδι ὁμοίαν. ἔν τε γὰρ
Φαρσάλῳ τὸν Πολυδάμαντα καὶ ἄλλους τῶν πολιτῶν ὀκτὼ
τοὺς κρατίστους ἀπέκτεινεν, ἔκ τε Λαρίσης πολλοὺς φυγάδας
ἐποίησε. ταῦτα δὲ ποιῶν καὶ οὗτος ἀποθνήσκει ὑπ' Ἀλεξάν-
δρου, ὡς τιμωροῦντος τῷ Πολυδώρῳ καὶ τὴν τυραννίδα
καταλύοντος. ἐπεὶ δ' αὐτὸς παρέλαβε τὴν ἀρχήν, χαλεπὸς* 35
*μὲν Θετταλοῖς ταγὸς ἐγένετο, χαλεπὸς δὲ Θηβαίοις καὶ Ἀθη-
ναίοις πολέμιος, ἄδικος δὲ λῃστὴς καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ
θάλατταν. τοιοῦτος δ' ὢν καὶ αὐτὸς αὖ ἀποθνήσκει, αὐτο-
χειρίᾳ μὲν ὑπὸ τῶν τῆς γυναικὸς ἀδελφῶν, βουλῇ δὲ ὑπ'
αὐτῆς ἐκείνης. τοῖς τε γὰρ ἀδελφοῖς ἐξήγγειλεν ὡς ὁ Ἀλέξαν-* 36
*δρος ἐπιβουλεύοι αὐτοῖς καὶ ἔκρυψεν αὐτοὺς ἔνδον ὄντας
ὅλην τὴν ἡμέραν. καὶ δεξαμένη μεθύοντα τὸν Ἀλέξανδρον,
ἐπεὶ κατεκοίμισεν, ὁ μὲν λύχνος ἐκάετο, τὸ δὲ ξίφος αὐτοῦ
ἐξήνεγκεν. ὡς δ' ᾔσθετο ὀκνοῦντας εἰσιέναι ἐπὶ τὸν Ἀλέξαν-
δρον τοὺς ἀδελφούς, εἶπεν ὡς εἰ μὴ ἤδη πράξοιεν, ἐξεγερεῖ
αὐτόν. ὡς δ' εἰσῆλθον, ἐπισπάσασα τὴν θύραν εἴχετο τοῦ
ῥόπτρου, ἕως ἀπέθανεν ὁ ἀνήρ. ἡ δὲ ἔχθρα λέγεται αὐτῇ* 37
*πρὸς τὸν ἄνδρα γενέσθαι ὑπὸ μέν τινων ὡς ἐπεὶ ἔδησε τὰ
ἑαυτοῦ παιδικὰ ὁ Ἀλέξανδρος, νεανίσκον ὄντα καλόν, δεηθεί-
σης αὐτῆς λῦσαι ἐξαγαγὼν αὐτὸν ἀπέσφαξεν· οἱ δέ τινες ὡς,
ἐπεὶ παῖδες αὐτῷ οὐκ ἐγίγνοντο ἐκ ταύτης, ὅτι πέμπων ἐς*

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

33 *λάρισαν* B] *λάρισσαν* M″ *τὴν λάρισσαν* CF   34 *ταγείαν* FM″] *τάγειαν* B *ταγίαν* C   *λαρίσης* B] *λαρίσσης* CFM′   35 *θετταλοῖς* V] *θεσσαλοῖς* Ω′   *θάλασσαν* Ω″   *αὐτὸς αὖ* B] *αὐτὸς* CFM″   36 *ἐξήγγειλεν* BFM″] *ἐξήγγελεν* C   *ὁ ἀλέξανδρος* BFM et V] om. C   *ἐπιβουλεύοι* BCM″] *ἐπιβουλεύει* F   *ἔνδον ὄντας* post *ἡμέραν* ponit C   *κατεκοίμισεν* BFM″] *κατεκοίμησεν* C   *ὀκνοῦντας* CFM″] *ὀκνοῦντος* B   *πράξοιεν* B] *πράξαιεν* CFM″   *ῥόπτρου* F_2 mg. cons. Harpocratione] *ῥοπάλου* Ω″   37 *αὐτῇ* (*αὑτῇ*) M″] *αὐτὴ* BCF   *δεηθείσης* BM″] *δεηθεὶς* C *δεη[θεί]σης* F   *λῦσαι* CFM″] *λύσαι* B   *ὡς* ante *ἐπεὶ* om. M   *ὅτι* Ω″] del. Cobet *τότε* Grosser, sed cf. VI 5, 13   *ἐς* B] *εἰς* cett.″

Θήβας ἐμνήστευε τὴν Ἰάσονος γυναῖκα [ἀναλαβεῖν]. τὰ μὲν οὖν αἴτια τῆς ἐπιβουλῆς ὑπὸ τῆς γυναικὸς οὕτω λέγεται· τῶν δὲ ταῦτα πραξάντων ἄχρι οὗ ὅδε ὁ λόγος ἐγράφετο Τισίφονος πρεσβύτατος ὢν τῶν ἀδελφῶν τὴν ἀρχὴν εἶχε.

v. 1 *Καὶ τὰ μὲν Θετταλικά, ὅσα περὶ Ἰάσονα ἐπράχθη καὶ
μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον μέχρι τῆς Τισιφόνου ἀρχῆς δε-
δήλωται· νῦν δ' ἐπάνειμι ἔνθεν ἐπὶ ταῦτα ἐξέβην. ἐπεὶ γὰρ
Ἀρχίδαμος ἐκ τῆς ἐπὶ Λεῦκτρα βοηθείας ἀπήγαγε τὸ στρά-
τευμα, ἐνθυμηθέντες οἱ Ἀθηναῖοι ὅτι οἱ Πελοποννήσιοι ἔτι
οἴονται χρῆναι ἀκολουθεῖν καὶ οὔπω διακέοιντο οἱ Λακεδαι-
μόνιοι ὥσπερ τοὺς Ἀθηναίους διέθεσαν, μεταπέμπονται τὰς
πόλεις ὅσαι βούλοιντο τῆς εἰρήνης μετέχειν ἣν βασιλεὺς*
2 *κατέπεμψεν. ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, δόγμα ἐποιήσαντο μετὰ τῶν
κοινωνεῖν βουλομένων ὀμόσαι τόνδε τὸν ὅρκον. Ἐμμενῶ
ταῖς σπονδαῖς ἃς βασιλεὺς κατέπεμψε καὶ τοῖς ψηφίσμασι
τοῖς Ἀθηναίων καὶ τῶν συμμάχων. ἐὰν δέ τις στρατεύῃ ἐπί
τινα πόλιν τῶν ὀμοσασῶν τόνδε τὸν ὅρκον, βοηθήσω παντὶ
σθένει. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι πάντες ἔχαιρον τῷ ὅρκῳ· Ἠλεῖοι
δὲ ἀντέλεγον ὡς οὐ δέοι αὐτονόμους ποιεῖν οὔτε Μαργανέας
οὔτε Σκιλλουντίους οὔτε Τριφυλίους· σφετέρας γὰρ εἶναι*
3 *ταύτας τὰς πόλεις. οἱ δ' Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ἄλλοι ψηφισά-
μενοι, ὥσπερ βασιλεὺς ἔγραψεν, αὐτονόμους εἶναι ὁμοίως καὶ
μικρὰς καὶ μεγάλας πόλεις, ἐξέπεμψαν τοὺς ὁρκωτάς, καὶ*

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

ἐμνηστεύετο V *ἰάσωνος* B *ἰάσσονος* C *γυναῖκα* Stephanus] *γυναῖκα ἀναλαβεῖν* Ω″ *τῶν* — V. 1 *δεδήλωται* del. Simon *ἄχρι* B] *ἄχρις* CFM″ *ὅδε ὁ λόγος* BFM″] *ὁ λόγος ὅδε* C *τισίφονος* BM″] *τισίφωνος* CF

V. 1 *ἰάσονα* F corr. aut 2 M″] *ἰάσωνα* B *ἰάσονα* F pr. aut 1 *ἰάσσονα* C *τισιφόνου* BM″] *τοῦ τισιφόνου* F *τοῦ τισιφώνου* C *νῦν δ'* BCM″] *νῦν δὲ* F_2 (*νῦν δὲ πάνειμι* F_1) *ἐπὶ λεῦκτρα* BM″] [*ἐπὶ λε*]*ύκτρα* C *ἐπὶ λεῦ*[*κτρα*] F *βοηθείας* BM″] *βοιωτίας* CF *οὔ πω* BM″] *οὕτω* CF *βούλοιντο* B] *βούλονται* CFM″ 2 *κατέπεμψε* BM″] *κατέπεμψεν·* CF *τοῖς ἀθηναίων* B] *τῶν ἀθηναίων* CFM″ *στρατεύῃ* BF corr. M″ *στρατεύει* F pr. *στρατεύηται* C *ὀμοσασῶν* M] *ὀμοσασῶν* BC (et DV) *ὀμοσατῶν* F_1 *ὀμοσάντων* F_2 *ἠλεῖοι* B et V] *ἡλεῖοι* FM′ *οἱ λεῖοι* C *Μαργανέας*] *μαργανεῖς* Ω″ *σκιλλοντίους* B *τριφυλίους* B] *τριφυλλίους* CFM″

*ἐκέλευσαν τὰ μέγιστα τέλη ἐν ἑκάστῃ πόλει ὀρκῶσαι. καὶ
ὤμοσαν πάντες πλὴν Ἠλείων.*

*Ἐξ ὧν δὴ καὶ οἱ Μαντινεῖς, ὡς ἤδη αὐτόνομοι παντά-
πασιν ὄντες, συνῆλθόν τε πάντες καὶ ἐψηφίσαντο μίαν πάλιν
τὴν Μαντίνειαν ποιεῖν καὶ τειχίζειν τὴν πόλιν. οἱ δ' αὖ* 4
*Λακεδαιμόνιοι ἡγοῦντο, εἰ τοῦτο ἄνευ τῆς σφετέρας γνώμης
ἔσοιτο, χαλεπὸν ἔσεσθαι. πέμπουσιν οὖν Ἀγησίλαον πρεσβευ-
τὴν πρὸς τοὺς Μαντινέας, ὅτι ἐδόκει πατρικὸς φίλος αὐτοῖς
εἶναι. ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο πρὸς αὐτούς, τὸν μὲν δῆμον τῶν
Μαντινέων οἱ ἄρχοντες οὐκ ἤθελον συλλέξαι αὐτῷ, πρὸς δὲ
σφᾶς ἐκέλευον λέγειν ὅτου δέοιτο. ὁ δὲ ὑπισχνεῖτο αὐτοῖς,
ἐὰν νῦν ἐπίσχωσι τῆς τειχίσεως, ποιήσειν ὥστε μετὰ τῆς
Λακεδαίμονος γνώμης καὶ μὴ δαπανηρῶς τειχισθῆναι τὸ
τεῖχος. ἐπεὶ δὲ ἀπεκρίναντο ὅτι ἀδύνατον εἴη ἐπισχεῖν,* 5
*δόγματος γεγενημένου πάσῃ τῇ πόλει ἤδη τειχίζειν, ἐκ τού-
του ὁ μὲν Ἀγησίλαος ἀπῄει ὀργιζόμενος· στρατεύειν γε
μέντοι ἐπ' αὐτοὺς οὐ δυνατὸν ἐδόκει εἶναι, ἐπ' αὐτονομίᾳ
τῆς εἰρήνης γεγενημένης. τοῖς δὲ Μαντινεῦσιν ἔπεμπον μὲν
καὶ τῶν Ἀρκαδικῶν πόλεών τινες συντειχιοῦντας, οἱ δὲ
Ἠλεῖοι καὶ ἀργυρίου τρία τάλαντα συνεβάλοντο αὐτοῖς εἰς
τὴν περὶ τὸ τεῖχος δαπάνην. καὶ οἱ μὲν Μαντινεῖς περὶ
ταῦτ' ἦσαν.*

Τῶν δὲ Τεγεατῶν οἱ μὲν περὶ τὸν Καλλίβιον καὶ Πρόξενον 6
*ἐνῆγον ἐπὶ τὸ συνιέναι τε πᾶν τὸ Ἀρκαδικόν, καὶ ὅ τι νικῴη
ἐν τῷ κοινῷ, τοῦτο κύριον εἶναι καὶ τῶν πόλεων· οἱ δὲ περὶ
τὸν Στάσιππον ἔπραττον ἐᾶν τε κατὰ χώραν τὴν πόλιν καὶ
τοῖς πατρίοις νόμοις χρῆσθαι. ἡττώμενοι δὲ οἱ περὶ τὸν* 7

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

3 [τέ]λη F   ἠλείων B et DV] ἠλείων CFM   *μίαν πάλιν* Madvig] *μίαν πόλιν* Ω''   4 *ἔσοιτο* Ω''] *γένοιτο* Pluygers   *πέμπουσιν οὖν* BFM''] *πέμπουσι γοῦν* C   *τοὺς* ante *μαντινέας* om. C   *ἀφίκετο* BFM''] *ἀπῆλθε* C   *μαντινέων* BF corr. M''] *ἀθηναίων* C_1F pr. *μαντιναίων* C_2 5 *ἠλεῖοι* B et V] *ἠλεῖοι* FM' *οἱ λεῖοι* C   *συνεβάλοντο* M (et V *συνεβάλον* D)] *συνεβάλλοντο* BCF   *ταῦτ'* BFM et V] *ταῦτα* C (et D)   6 *δὲ* B] *δέ γε* CFM' et V (*δέ* D)   *ἐνῆγον* F_2 prob. Cobet Dindorf Breitenbach Hertlein] *συνῆγον* Ω''   *τε πᾶν* B] *τὲ πᾶν* DV *τὸ πᾶν* F_1 *πᾶν* CF_2M   *ἔπραττον* CFM''] *ἔπρασσον* B

*Πρόξενον καὶ Καλλίβιον ἐν τοῖς θεαροῖς, νομίσαντες, εἰ
συνέλθοι ὁ δῆμος, πολὺ ἂν τῷ πλήθει κρατῆσαι, ἐκφέρονται
τὰ ὅπλα. ἰδόντες δὲ τοῦτο οἱ περὶ τὸν Στάσιππον, καὶ αὐτοὶ
ἀνθωπλίσαντο, καὶ ἀριθμῷ μὲν [οὐκ] ἐλάττους ἐγένοντο. ἐπεὶ
μέντοι εἰς μάχην ὥρμησαν, τὸν μὲν Πρόξενον καὶ ἄλλους
ὀλίγους μετ' αὐτοῦ ἀποκτείνουσι, τοὺς δ' ἄλλους τρεψάμενοι
οὐκ ἐδίωκον· καὶ γὰρ τοιοῦτος ὁ Στάσιππος ἦν οἷος μὴ βού-
8 λεσθαι πολλοὺς ἀποκτιννύναι τῶν πολιτῶν. οἱ δὲ περὶ τὸν
Καλλίβιον ἀνακεχωρηκότες ὑπὸ τὸ πρὸς Μαντίνειαν τεῖχος
καὶ τὰς πύλας, ἐπεὶ οὐκέτι αὐτοῖς οἱ ἐναντίοι ἐπεχείρουν,
ἡσυχίαν εἶχον ἠθροισμένοι. καὶ πάλαι μὲν ἐπεπόμφεσαν ἐπὶ
τοὺς Μαντινέας βοηθεῖν κελεύοντες· πρὸς δὲ τοὺς περὶ
Στάσιππον διελέγοντο περὶ συναλλαγῶν. ἐπεὶ δὲ καταφανεῖς
ἦσαν οἱ Μαντινεῖς προσιόντες, οἱ μὲν αὐτῶν ἀναπηδῶντες
ἐπὶ τὸ τεῖχος ἐκέλευον βοηθεῖν τὴν ταχίστην, καὶ βοῶντες
σπεύδειν διεκελεύοντο· ἄλλοι δὲ ἀνοίγουσι τὰς πύλας αὐτοῖς.
9 οἱ δὲ περὶ τὸν Στάσιππον ὡς ᾔσθοντο τὸ γιγνόμενον, ἐκ-
πίπτουσι κατὰ τὰς ἐπὶ τὸ Παλλάντιον φερούσας πύλας, καὶ
φθάνουσι πρὶν καταληφθῆναι ὑπὸ τῶν διωκόντων εἰς τὸν
τῆς Ἀρτέμιδος νεὼν καταφεύγοντες, καὶ ἐγκλεισάμενοι ἡσυ-
χίαν εἶχον. οἱ δὲ μεταδιώξαντες ἐχθροὶ αὐτῶν ἀναβάντες
ἐπὶ τὸν νεὼν καὶ τὴν ὀροφὴν διελόντες ἔπαιον ταῖς κεραμίσιν.
οἱ δὲ ἐπεὶ ἔγνωσαν τὴν ἀνάγκην, παύεσθαί τε ἐκέλευον καὶ
ἐξιέναι ἔφασαν. οἱ δ' ἐναντίοι ὡς ὑποχειρίους ἔλαβον αὐτούς,
δήσαντες καὶ ἀναβαλόντες ἐπὶ τὴν ἁρμάμαξαν ἀπήγαγον ἐς
Τεγέαν. ἐκεῖ δὲ μετὰ τῶν Μαντινέων καταγνόντες ἀπέκτειναν.
10 Τούτων δὲ γιγνομένων ἔφυγον εἰς Λακεδαίμονα τῶν
περὶ Στάσιππον Τεγεατῶν περὶ ὀκτακοσίους. μετὰ δὲ ταῦτα*

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

7 *θεαροῖς* Dobrée] *θεάτροις* Ω″ *ἰδόντες* BCM″] *εἰδόντες* F *οὐκ* ante *ἐλάττους* del. Dobrée Rieckher Hartman *ἀποκτιννύναι* BCM′] *ἀποκτινῦναι* F 8 *μαντίνειαν* CFM″] *μαντινείαν* B *μαντινείας* margo Stephani *διεκελεύοντο* BFM″] *συνεκελεύοντο* C 9 *τὸ παλλάντιον* BCM″] *παλάτιον* F pr. *παλλάτιον* F corr. *νεὼν* BC] *ναὸν* FM″ *καταφεύγοντας* B *καταφυγόντες* CFM″ *κεραμίσιν* BCM′] *κεραμῖσι* F, sine accentu V *δὲ̀ ἐπεὶ* (sic) B *δ' ἐπεὶ* CFM″ *ἐκέλευον* BFM″] *ἐκέλευσαν* C *ἀναβαλόντες* Dindorf] *ἀναλαβόντες* Ω″ *ἐς* B] *εἰς* cett.″ *τέγεαν* Ω″

τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐδόκει βοηθητέον εἶναι κατὰ τοὺς ὅρκους
τοῖς τεθνεῶσί τε τῶν Τεγεατῶν καὶ ἐκπεπτωκόσι· καὶ οὕτω
στρατεύουσιν ἐπὶ τοὺς Μαντινέας, ὡς παρὰ τοὺς ὅρκους σὺν
ὅπλοις ἐληλυθότων αὐτῶν ἐπὶ τοὺς Τεγεάτας. καὶ φρουρὰν
μὲν οἱ ἔφοροι ἔφαινον, Ἀγησίλαον δ' ἐκέλευεν ἡ πόλις
ἡγεῖσθαι. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι Ἀρκάδες εἰς Ἀσέαν συνελέγοντο. 11
Ὀρχομενίων δὲ οὐκ ἐθελόντων κοινωνεῖν τοῦ Ἀρκαδικοῦ διὰ
τὴν πρὸς Μαντινέας ἔχθραν, ἀλλὰ καὶ δεδεγμένων εἰς τὴν
πόλιν τὸ ἐν Κορίνθῳ συνειλεγμένον ξενικόν, οὗ Πολύτροπος
ἦρχεν, ἔμενον οἴκοι οἱ Μαντινεῖς τούτων ἐπιμελόμενοι.
Ἡραεῖς δὲ καὶ Λεπρεᾶται συνεστρατεύοντο τοῖς Λακεδαι-
μονίοις ἐπὶ τοὺς Μαντινέας. ὁ δὲ Ἀγησίλαος, ἐπεὶ ἐγένετο 12
αὐτῷ τὰ διαβατήρια, εὐθὺς ἐχώρει ἐπὶ τὴν Ἀρκαδίαν. καὶ
καταλαβὼν πόλιν ὅμορον οὖσαν Εὔταιαν, καὶ εὑρὼν ἐκεῖ
τοὺς μὲν πρεσβυτέρους καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς παῖδας
οἰκοῦντας ἐν ταῖς οἰκίαις, τοὺς δ' ἐν τῇ στρατευσίμῳ ἡλικίᾳ
οἰχομένους εἰς τὸ Ἀρκαδικόν, ὅμως οὐκ ἠδίκησε τὴν πόλιν,
ἀλλ' εἴα τε αὐτοὺς οἰκεῖν, καὶ ὠνούμενοι ἐλάμβανον ὅσων
δέοιντο· εἰ δέ τι καὶ ἡρπάσθη, ὅτε εἰσῄει εἰς τὴν πόλιν,
ἐξευρὼν ἀπέδωκε. καὶ ἐπῳκοδόμει δὲ τὸ τεῖχος αὐτῶν ὅσα
ἐδεῖτο, ἕωσπερ αὐτοῦ διέτριβεν ἀναμένων τοὺς μετὰ Πολυ-
τρόπου μισθοφόρους.

Ἐν δὲ τούτῳ οἱ Μαντινεῖς στρατεύουσιν ἐπὶ τοὺς Ὀρχο- 13
μενίους. καὶ ἀπὸ μὲν τοῦ τείχους μάλα χαλεπῶς ἀπῆλθον,
καὶ ἀπέθανόν τινες αὐτῶν· ἐπεὶ δὲ ἀποχωροῦντες ἐν τῇ
Ἐλυμίᾳ ἐγένοντο, καὶ οἱ μὲν Ὀρχομένιοι ὁπλῖται οὐκέτι
ἠκολούθουν, οἱ δὲ περὶ τὸν Πολύτροπον ἐπέκειντο καὶ μάλα
θρασέως, ἐνταῦθα γνόντες οἱ Μαντινεῖς ὡς, εἰ μὴ ἀποκρού-
σονται αὐτούς, ὅτι πολλοὶ σφῶν κατακοντισθήσονται, ὑπο-

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

10 post εἶναι C add.: τὴν ταχίστην   τεθνεῶσί τε B] τεθνεῶσι τὲ M″ τεθνεῶσι CF   οὕτω CFM″] οὕτως B   σὺν] σὺν τοῖς F   ἐκέλευεν D] ἐκέλευον Ω (et V)   11 ἐπιμελόμενοι BM″] ἐπιμελούμενοι CF   ἡραεῖς Ω″] Ἡραιεῖς vulg.   12 Εὔταιαν Stephanus] εὔγαιαν Ω″   ἀλλ' BCF et D] ἀλλὰ M (et V)   ὅσων] ὅσον C pr.

τι CFM″] τις B   τὸ τεῖχος BM″] τεῖχος CF   αὐτῶν BFM″] om. C   13 ὅτι del. Cobet, aut ὡς aut ὅτι del. Hartman, ὅτι in ἔτι mutat Grosser, sed cf. VI 4, 37

14 στρέψαντες ὁμόσε ἐχώρησαν τοῖς ἐπικειμένοις. καὶ ὁ μὲν
Πολύτροπος μαχόμενος αὐτοῦ ἀποθνήσκει· τῶν δὲ ἄλλων
φευγόντων πάμπολλοι ἂν ἀπέθανον, εἰ μὴ οἱ Φλειάσιοι ἱππεῖς
παραγενόμενοι καὶ εἰς τὸ ὄπισθεν περιελάσαντες τῶν Μαν-
τινέων ἐπέσχον αὐτοὺς τῆς διώξεως. καὶ οἱ μὲν Μαντινεῖς
ταῦτα πράξαντες οἴκαδε ἀπῆλθον.
15 Ὁ δὲ Ἀγησίλαος ἀκούσας ταῦτα, καὶ νομίσας οὐκ ἂν ἔτι
συμμεῖξαι αὐτῷ τοὺς ἐκ τοῦ Ὀρχομενοῦ μισθοφόρους, οὕτω
προήει. καὶ τῇ μὲν πρώτῃ ἐν τῇ Τεγεάτιδι χώρᾳ ἐδειπνο-
ποιήσατο, τῇ δ' ὑστεραίᾳ διαβαίνει εἰς τὴν Μαντινικήν, καὶ
ἐστρατοπεδεύσατο ὑπὸ τοῖς πρὸς ἑσπέραν ὄρεσι τῆς Μαντι-
νείας· καὶ ἐκεῖ ἅμα ἐδῄου τὴν χώραν καὶ ἐπόρθει τοὺς ἀγρούς.
τῶν δὲ Ἀρκάδων οἱ συλλεγέντες ἐν τῇ Ἀσέᾳ νυκτὸς παρῆλ-
16 θον εἰς τὴν Τέγεαν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ὁ μὲν Ἀγησίλαος ἀπέχων
Μαντινείας ὅσον εἴκοσι σταδίους ἐστρατοπεδεύσατο· οἱ δ' ἐκ
τῆς Τεγέας Ἀρκάδες, ἐχόμενοι τῶν μεταξὺ Μαντινείας καὶ
Τεγέας ὀρῶν, παρῆσαν μάλα πολλοὶ ὁπλῖται, συμμεῖξαι βου-
λόμενοι τοῖς Μαντινεῦσι· καὶ γὰρ οἱ Ἀργεῖοι οὐ πανδημεὶ
ἠκολούθουν αὐτοῖς· καὶ ἦσαν μέν τινες οἳ τὸν Ἀγησίλαον
ἔπειθον χωρὶς τούτοις ἐπιθέσθαι· ὁ δὲ φοβούμενος μὴ ἐν
ᾧ πρὸς ἐκείνους πορεύοιτο, ἐκ τῆς πόλεως οἱ Μαντινεῖς
ἐξελθόντες κατὰ κέρας τε καὶ ἐκ τοῦ ὄπισθεν ἐπιπέσοιεν
αὐτῷ, ἔγνω κράτιστον εἶναι ἐᾶσαι συνελθεῖν αὐτούς, καὶ εἰ
βούλοιντο μάχεσθαι, ἐκ τοῦ δικαίου καὶ φανεροῦ τὴν μάχην
ποιεῖσθαι. καὶ οἱ μὲν δὴ Ἀρκάδες ὁμοῦ ἤδη ἐγεγένηντο.
17 οἱ δ' ἐκ τοῦ Ὀρχομενοῦ πελτασταὶ καὶ οἱ τῶν Φλειασίων
ἱππεῖς μετ' αὐτῶν τῆς νυκτὸς διεξελθόντες παρὰ τὴν Μαν-
τίνειαν θυομένῳ τῷ Ἀγησιλάῳ πρὸ τοῦ στρατοπέδου ἐπι-
φαίνονται ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἐποίησαν τοὺς μὲν ἄλλους εἰς

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

14 εἰς τὸ B] εἰς τὰ CFM″ οἱ μὲν CFM′] οἱ B (et V) 15 συμμίξαι Ω″ τεγεάτιδι BCM″] τεγεάδι F τὴν τέγεαν BM″ τέγεαν CF 16 καὶ post ἀπέχων add. F ὀρῶν] ὁρῶν B (et V) ut saepe alias (παρῆσαν μάλα (μάλλα F) πολλοὶ Ω″) συμμίξαι Ω″ βουλόμενοι BCF_2] μάλα βουλόμενοι F_1M et V (λίαν βουλόμενοι D) ἐκ τοῦ B] ἐκ τῶν CFM″ τὴν μάχην CFM″] μάχην B δὴ BM″] om. CF

τὰς τάξεις δραμεῖν, Ἀγησίλαον δ' ἐπαναχωρῆσαι πρὸς τὰ ὅπλα. ἐπεὶ δ' ἐκεῖνοι μὲν ἐγνώσθησαν φίλοι ὄντες, Ἀγησίλαος δὲ ἐκεκαλλιέρητο, ἐξ ἀρίστου προῆγε τὸ στράτευμα. ἑσπέρας δ' ἐπιγιγνομένης ἔλαθε στρατοπεδευσάμενος εἰς τὸν ὄπισθεν κόλπον τῆς Μαντινικῆς, μάλα σύνεγγυς καὶ κύκλῳ ὄρη ἔχοντα.
18 *τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἐθύετο μὲν πρὸ τοῦ στρατεύματος· ἰδὼν δὲ συλλεγομένους ἐκ τῆς τῶν Μαντινέων πόλεως ἐπὶ τοῖς ὄρεσι τοῖς ὑπὲρ τῆς οὐρᾶς τοῦ ἑαυτῶν στρατεύματος, ἔγνω ἐξακτέον εἶναι τὴν ταχίστην ἐκ τοῦ κόλπου. εἰ μὲν οὖν αὐτὸς ἀφηγοῖτο, ἐφοβεῖτο μὴ τῇ οὐρᾷ ἐπίθοιντο οἱ πολέμιοι· ἡσυχίαν δὲ ἔχων καὶ τὰ ὅπλα πρὸς τοὺς πολεμίους φαίνων, ἀναστρέψαντας ἐκέλευε τοὺς ἀπ' οὐρᾶς εἰς δόρυ ὄπισθεν τῆς φάλαγγος ἡγεῖσθαι πρὸς αὐτόν· καὶ οὕτως ἅμα ἔκ τε τοῦ στενοῦ ἐξῆγε καὶ ἰσχυροτέραν ἀεὶ τὴν φάλαγγα ἐποιεῖτο.*
19 *ἐπειδὴ δὲ ἐδεδίπλωτο ἡ φάλαγξ, οὕτως ἔχοντι τῷ ὁπλιτικῷ προελθὼν εἰς τὸ πεδίον ἐξέτεινε πάλιν ἐπ' ἐννέα ἢ δέκα τὸ στράτευμα ἀσπίδων. οἱ μέντοι Μαντινεῖς οὐκέτι ἐξῇσαν· καὶ γὰρ οἱ Ἠλεῖοι συστρατευόμενοι αὐτοῖς ἔπειθον μὴ ποιεῖσθαι μάχην, πρὶν οἱ Θηβαῖοι παραγένοιντο· εὖ δὲ εἰδέναι ἔφασαν ὅτι παρέσοιντο. καὶ γὰρ δέκα τάλαντα δεδανεῖσθαι αὐτοὺς παρὰ σφῶν εἰς τὴν βοήθειαν.*
20 *οἱ μὲν δὴ Ἀρκάδες ταῦτα ἀκούσαντες ἡσυχίαν εἶχον ἐν τῇ Μαντινείᾳ· ὁ δ' Ἀγησίλαος καὶ μάλα βουλόμενος ἀπάγειν τὸ στράτευμα, καὶ γὰρ ἦν μέσος χειμών, ὅμως ἐκεῖ κατέμεινε τρεῖς ἡμέρας, οὐ πολὺ ἀπέχων τῆς Μαντινέων πόλεως, ὅπως*

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

17 *τὰς τάξεις* BM″] *τάξεις* CF *ἀγησίλαος δὲ* BC] *ἀγησίλαος δ'* FM″ *Ἀγησιλάῳ δ'* Cobet *ἐπιγιγνομένης* BM″] *ἐπιγενομένης* F *ἐπὶ γενομένης* C *ὄπισθε*, ut adsolet, B 18 *ἰδὼν — στρατεύματος*] om. B *ὑπὲρ* FM″] *ἐπὶ* C *ἑαυτῶν*] *ἑαυτοῦ* F pr. *ἐπίθοιντο* DV] *ἐπίθειντο* CFM *ἐπιθοῖντο* B *ἀναστρέψαντας* BM″] *ἀναστρέψοντας* CF *τῆς φάλαγ[γας]* F *τὴν φάλα[γγα]* F *τὴν φάλακα* M *ἐποιεῖτο* BCM″] *ἐποιοῦντο* F 19 *ἐπειδὴ* BCF_2M″] *ἐπεὶ* F_1 post *προελθὼν* F add. *δὲ* *τὸ* ante *πεδίον* superscr. B *τὸ* ante *στράτευμα* om. F pr. *ἀσπίδων* BCM″] *τῶν ἀσπίδων* F *οὐκέτι ἐξῄεσαν* (*ἐξήεσαν*) Ω″ *οὐκ ἐπεξῇσαν* Cobet *ἠλεῖοι* B et V] *ἡλεῖοι* CFM′ *εἰδέναι ἔφασαν* BFM″] *ἔφασαν εἰδέναι* C 20 *τῆς* B] *τῆς τῶν* FM″ *τοῖς τῶν* C

*μὴ δοκοίη φοβούμενος σπεύδειν τὴν ἄφοδον. τῇ δὲ τετάρτῃ
πρῴ ἀριστοποιησάμενος ἀπῆγεν ὡς στρατοπεδευσόμενος ἔν-*
21 *θαπερ τὸ πρῶτον ἀπὸ τῆς Εὐταίας ἐξώρμητο. ἐπεὶ δὲ οὐδεὶς
ἐφαίνετο τῶν Ἀρκάδων, ἦγε τὴν ταχίστην εἰς τὴν Εὔταιαν,
καίπερ μάλα ὀψίζων, βουλόμενος ἀπαγαγεῖν τοὺς ὁπλίτας
πρὶν καὶ τὰ πυρὰ τῶν πολεμίων ἰδεῖν, ἵνα μή τις εἴποι ὡς
φεύγων ἀπαγάγοι. ἐκ γὰρ τῆς πρόσθεν ἀθυμίας ἐδόκει τι
ἀνειληφέναι τὴν πόλιν, ὅτι καὶ ἐνεβεβλήκει εἰς τὴν Ἀρκαδίαν
καὶ δῃοῦντι τὴν χώραν οὐδεὶς ἠθελήκει μάχεσθαι. ἐπεὶ δ'
ἐν τῇ Λακωνικῇ ἐγένετο, τοὺς μὲν Σπαρτιάτας ἀπέλυσεν
οἴκαδε, τοὺς δὲ περιοίκους ἀφῆκεν ἐπὶ τὰς ἑαυτῶν πόλεις.*
22 *Οἱ δὲ Ἀρκάδες, ἐπεὶ ὁ Ἀγησίλαος ἀπεληλύθει καὶ ᾔσθοντο
διαλελυμένον αὐτῷ τὸ στράτευμα, αὐτοὶ δὲ ἠθροισμένοι ἐτύγ-
χανον, στρατεύουσιν ἐπὶ τοὺς Ἡραιᾶς, ὅτι τε οὐκ ἤθελον
τοῦ Ἀρκαδικοῦ μετέχειν καὶ ὅτι συνεισεβεβλήκεσαν εἰς τὴν
Ἀρκαδίαν μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων. ἐμβαλόντες δ' ἐνεπίμ-
πρων τε τὰς οἰκίας καὶ ἔκοπτον τὰ δένδρα.*

*Ἐπεὶ δὲ οἱ Θηβαῖοι βεβοηθηκότες παρεῖναι ἐλέγοντο εἰς
τὴν Μαντίνειαν, οὕτως ἀπαλλάττονται ἐκ τῆς Ἡραίας καὶ*
23 *συμμιγνύουσι τοῖς Θηβαίοις. ὡς δὲ ὁμοῦ ἐγένοντο, οἱ μὲν
Θηβαῖοι καλῶς σφίσιν ᾤοντο ἔχειν, ἐπεὶ ἐβεβοηθήκεσαν μέν,
πολέμιον δὲ οὐδένα ἔτι ἑώρων ἐν τῇ χώρᾳ, καὶ ἀπιέναι
παρεσκευάζοντο· οἱ δὲ Ἀρκάδες καὶ Ἀργεῖοι καὶ Ἠλεῖοι
ἔπειθον αὐτοὺς ἡγεῖσθαι ὡς τάχιστα εἰς τὴν Λακωνικήν,
ἐπιδεικνύοντες μὲν τὸ ἑαυτῶν πλῆθος, ὑπερεπαινοῦντες δὲ τὸ
τῶν Θηβαίων στράτευμα. καὶ γὰρ οἱ μὲν Βοιωτοὶ ἐγυμνά-
ζοντο πάντες περὶ τὰ ὅπλα, ἀγαλλόμενοι τῇ ἐν Λεύκτροις*

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

ἄφοδον CF] *ἔφοδον* BM″ *πρωΐ* Ω″ *ἀπῆγεν* BFM″] *προῆγεν* C *στρατοπαιδευσόμενος* F *ἔνθαπερ*] *ἔνθενπερ* Dindorf *εὐταίας* B] *εὐγαίας* CFM″ *ἐξώρμητο* Dindorf Cobet Sauppe] *ἐξωρμήσατο* Ω″, vide Veitch s. v. 21 *εὐταίαν* B *εὔγαιαν* CF_2 *εὐγαίαν* F_1M″ *εἴποι* BC corr. (et D)] *εἴπῃ* M *εἴπη* C ante corr. ut vid. F (et V) *ἐνεβεβλήκει* Dindorf] *ἐμβεβλήκει* Ω *ἐμβεβλήκοι* D pr. V *ἑαυτῶν* BC et DV] *ἑαυτοῦ* M *αὐτοῦ* F 22 *ἡραιέας* Ω″ *συνεισβεβλήκεσαν* Ω″

τῶν ante *λακεδαιμονίων* inter versus B *ἐμβαλλόντες* F *ἐνεπί-πρων* F *ἡραίας* B 23 *ᾤοντο* (*ὤοντο*) Ω″] [*ἡγοῦν*]*το* $F_{(2)}$ *ἠλεῖοι* BC pr. aut corr. et D pr. V] *ἠλεῖοι* cett. *περὶ* CF] *παρὰ* BM″ *ἀγαλλό-μενοι* CM″] item F, sed in F posterior *α* in litura, *ἀγγελλόμενοι* B

νίκῃ· ἠκολούθουν δ' αὐτοῖς καὶ Φωκεῖς ὑπήκοοι γεγενημένοι καὶ Εὐβοεῖς ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων καὶ Λοκροὶ ἀμφότεροι καὶ Ἀκαρνᾶνες καὶ Ἡρακλεῶται καὶ Μηλιεῖς· ἠκολούθουν δ' αὐτοῖς καὶ ἐκ Θετταλίας ἱππεῖς τε καὶ πελτασταί. ταῦτα δὴ συνιδόμενοι καὶ τὴν ἐν Λακεδαίμονι ἐρημίαν λέγοντες ἱκέτευον μηδαμῶς ἀποτρέπεσθαι, πρὶν ἐμβαλεῖν εἰς τὴν τῶν Λακεδαιμονίων χώραν. οἱ δὲ Θηβαῖοι ἤκουον μὲν ταῦτα, 24
ἀντελογίζοντο δὲ ὅτι δυσεμβολωτάτη μὲν ἡ Λακωνικὴ ἐλέγετο εἶναι, φρουρὰς δὲ καθεστάναι ἐνόμιζον ἐπὶ τοῖς εὐπροσοδωτάτοις. καὶ γὰρ ἦν Ἰσχόλαος μὲν ἐν Οἰῷ τῆς Σκιρίτιδος, ἔχων νεοδαμώδεις τε φρουροὺς καὶ τῶν Τεγεατῶν φυγάδων τοὺς νεωτάτους περὶ τετρακοσίους· ἦν δὲ καὶ ἐπὶ Λεύκτρῳ ὑπὲρ τῆς Μαλεάτιδος ἄλλη φρουρά. ἐλογίζοντο δὲ καὶ τοῦτο οἱ Θηβαῖοι, ὡς καὶ συνελθοῦσαν ἂν ταχέως τὴν τῶν Λακεδαιμονίων δύναμιν καὶ μάχεσθαι ἂν αὐτοὺς οὐδαμοῦ ἄμεινον ἢ ἐν τῇ ἑαυτῶν. ἃ δὴ πάντα λογιζόμενοι οὐ πάνυ προπετεῖς ἦσαν εἰς τὸ ἰέναι εἰς τὴν Λακεδαίμονα. ἐπεὶ μέντοι ἧκον 25
ἔκ τε Καρυῶν λέγοντες τὴν ἐρημίαν καὶ ὑπισχνούμενοι αὐτοὶ ἡγήσεσθαι, καὶ κελεύοντες, ἄν τι ἐξαπατῶντες φαίνωνται, ἀποσφάττειν σφᾶς, παρῆσαν δέ τινες καὶ τῶν περιοίκων ἐπικαλούμενοι καὶ φάσκοντες ἀποστήσεσθαι, εἰ μόνον φανείησαν εἰς τὴν χώραν, ἔλεγον δὲ ὡς καὶ νῦν καλούμενοι οἱ περίοικοι ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν οὐκ ἐθέλοιεν βοηθεῖν· πάντα οὖν ταῦτα ἀκούοντες καὶ παρὰ πάντων οἱ Θηβαῖοι ἐπείσθησαν, καὶ αὐτοὶ μὲν κατὰ Καρύας ἐνέβαλον, οἱ δὲ Ἀρκάδες κατὰ Οἰὸν τῆς Σκιρίτιδος. καὶ εἰ μὲν ἐπὶ τὰ δύσβατα προελθὼν ὁ Ἰσχόλαος 26

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ἀκαρνᾶνες Ω''] *Αἰνιᾶνες* Schäfer *Μηλιεῖς* Bothe] *μαλιεῖς* Ω'' *ταῦτα δὴ* B] *ταῦτα* CFM'' *συνιδόμενοι* Dindorf et Cobet] *συνηδόμενοι* Ω' *συνοιδόμενοι* V *συνειδόμενοι* vulg. *σκοπούμενοι* Grosser *ἐννοούμενοι* R. Schneider; Voigtländer: *ταῦτα οὖν διηγούμενοι*; Dindorf et Sauppe locum nondum sanatum esse putant 24 *φρουρὰς δὲ*] *φρουρὰς μὲν* C *καθεστάναι* Schäfer] *καθεστᾶναι* V *καθι//στᾶναι* F *καθιστάναι* BCM' *γὰρ* del. Hartman *Λεύκτρῳ* Wolf] *λεύκτρων* Ω'' *μελεάτιδος* F *τοῦτο*] *ἄλλο* C *συνελθοῦσαν*] *συνελθοῦσαι* C 25 *Καρυῶν* vulg.] *καρύων* Ω'' *ἡγήσεσθαι* C pr. M''] *ἡγήσεσθαι* F *ἡγήσασθαι* BC corr. *οἱ περίοικοι* BFM''] om. C *σπατιατῶν* B *ἐνέβαλον* BM''] *ἐνέβαλλον* CF *σκιρίτιδος*] *κιρίτιδος* BF pr.
26 *προελθὼν* BFM (et DV, sed in D ε correct. ex ι)] *προϊὼν* C

ὑφίστατο, οὐδένα ἂν ταύτῃ γε ἔφασαν ἀναβῆναι· νῦν δὲ
βουλόμενος τοῖς Οἰάταις συμμάχοις χρῆσθαι, ἔμεινεν ἐν τῇ
κώμῃ· οἱ δὲ ἀνέβησαν παμπληθεὶς Ἀρκάδες. ἐνταῦθα δὴ
ἀντιπρόσωποι μὲν μαχόμενοι οἱ περὶ τὸν Ἰσχόλαον ἐπεκρά-
τουν· ἐπεὶ δὲ καὶ ὄπισθεν καὶ ἐκ πλαγίου καὶ ἀπὸ τῶν οἰκιῶν
ἀναβαίνοντες ἔπαιον καὶ ἔβαλλον αὐτούς, ἐνταῦθα ὅ τε Ἰσχό-
λαος ἀποθνήσκει καὶ οἱ ἄλλοι πάντες, εἰ μή τις ἀμφιγνοηθεὶς
27 διέφυγε. διαπραξάμενοι δὲ ταῦτα οἱ Ἀρκάδες ἐπορεύοντο
πρὸς τοὺς Θηβαίους ἐπὶ τὰς Καρύας. οἱ δὲ Θηβαῖοι ἐπεὶ
ᾔσθοντο τὰ πεπραγμένα ὑπὸ τῶν Ἀρκάδων, πολὺ δὴ θρασύ-
τερον κατέβαινον. καὶ τὴν μὲν Σελλασίαν εὐθὺς ἔκαον καὶ
ἐπόρθουν. ἐπεὶ δὲ ἐν τῷ πεδίῳ ἐγένοντο ἐν τῷ τεμένει τοῦ
Ἀπόλλωνος, ἐνταῦθα ἐστρατοπεδεύσαντο· τῇ δ' ὑστεραίᾳ
ἐπορεύοντο. καὶ διὰ μὲν τῆς γεφύρας οὐδ' ἐπεχείρουν δια-
βαίνειν ἐπὶ τὴν πόλιν· καὶ γὰρ ἐν τῷ τῆς Ἀλέας ἱερῷ ἐφαίνοντο
ἐναντίοι οἱ ὁπλῖται. ἐν δεξιᾷ δ' ἔχοντες τὸν Εὐρώταν παρῇσαν
28 κάοντες καὶ πορθοῦντες πολλῶν κἀγαθῶν μεστὰς οἰκίας. τῶν
δ' ἐκ τῆς πόλεως αἱ μὲν γυναῖκες οὐδὲ τὸν καπνὸν ὁρῶσαι
ἠνείχοντο, ἅτε οὐδέποτε ἰδοῦσαι πολεμίους· οἱ δὲ Σπαρτιᾶται
ἀτείχιστον ἔχοντες τὴν πόλιν, ἄλλος ἄλλῃ διαταχθείς, μάλα
ὀλίγοι καὶ ὄντες καὶ φαινόμενοι ἐφύλαττον. ἔδοξε δὲ τοῖς
τέλεσι καὶ προειπεῖν τοῖς Εἵλωσιν, εἴ τις βούλοιτο ὅπλα λαμ-
βάνειν καὶ εἰς τάξιν τίθεσθαι, τὰ πιστὰ λαμβάνειν ὡς ἐλευ-
29 θέρους ἐσομένους ὅσοι συμπολεμήσαιεν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον
ἔφασαν ἀπογράψασθαι πλέον ἢ ἑξακισχιλίους, ὥστε φόβον
αὖ οὗτοι παρεῖχον συντεταγμένοι καὶ λίαν ἐδόκουν πολλοὶ
εἶναι· ἐπεὶ μέντοι ἔμενον μὲν οἱ ἐξ Ὀρχομενοῦ μισθοφόροι,

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ταύτῃ γ' ἔφασαν BFM'' ἔφασαν ταύτῃ γε C 27 ἐπεὶ δὲ ᾔσθοντο οἱ θηβαῖοι C πολὺ δὴ BM''] πολὺ CF σελλασίαν BM] σελασίαν CF corr. (et DV) σελασσίαν F pr. ἔκαον] ἔκαιον (ἔκαιόν τε D) Ω'', sed idem recte mox κάοντες ἐν τῶ παιδίω C post ἀπόλλωνος C pr. exhib. ἱερὸν, cett.'' ἱερῷ (ἱερῶ), nihil cod. Parisinus A ἐστρατοπεδεύσατο C οἱ ante ὁπλῖται om. F ἐν δεξιᾷ (-ᾶ) BM''] ἐνδεξιὰ CF παρῄεσαν M παρήεσαν cett. 28 αἱ μὲν BCF et DV] καὶ μὲν M ἠνείχοντο] ἐνείχοντο B διαταχθεὶς BFM''] διαταχθέντες C προειπεῖν] προσειπεῖν B

ἐβοήθησαν δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις Φλειάσιοί τε καὶ Κορίνθιοι καὶ Ἐπιδαύριοι καὶ Πελληνεῖς καὶ ἄλλαι δέ τινες τῶν πό-
λεων, ἤδη καὶ τοὺς ἀπογεγραμμένους ἧττον ὠρρώδουν. ὡς 30
δὲ προϊὸν τὸ στράτευμα ἐγένετο κατ' Ἀμύκλας, ταύτῃ διέβαινον τὸν Εὐρώταν. καὶ οἱ μὲν Θηβαῖοι, ὅπου στρατοπεδεύοιντο, εὐθὺς ὧν ἔκοπτον δένδρων κατέβαλλον πρὸ τῶν τάξεων ὡς ἐδύναντο πλεῖστα, καὶ οὕτως ἐφυλάττοντο· οἱ δὲ Ἀρκάδες τούτων τε οὐδὲν ἐποίουν, καταλείποντες δὲ τὰ ὅπλα εἰς ἁρπαγὴν ἐπὶ τὰς οἰκίας ἐτράποντο. ἐκ τούτου δὴ ἡμέρᾳ τρίτῃ ἢ τετάρτῃ προῆλθον οἱ ἱππεῖς εἰς τὸν ἱππόδρομον εἰς Γαιαόχου κατὰ τάξεις, οἵ τε Θηβαῖοι πάντες καὶ οἱ Ἠλεῖοι καὶ ὅσοι
Φωκέων ἢ Θετταλῶν ἢ Λοκρῶν ἱππεῖς παρῆσαν. οἱ δὲ τῶν 31
Λακεδαιμονίων ἱππεῖς, μάλα ὀλίγοι φαινόμενοι, ἀντιτεταγμένοι αὐτοῖς ἦσαν. ἐνέδραν δὲ ποιήσαντες ὁπλιτῶν τῶν νεωτέρων ὅσον τριακοσίων ἐν τῇ τῶν Τυνδαριδῶν, ἅμα οὗτοι μὲν ἐξέθεον, οἱ δ' ἱππεῖς ἤλαυνον. οἱ δὲ πολέμιοι οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλ' ἐνέκλιναν. ἰδόντες δὲ ταῦτα πολλοὶ καὶ τῶν πεζῶν εἰς φυγὴν ὥρμησαν. ἐπεὶ μέντοι οἵ τε διώκοντες ἐπαύσαντο καὶ τὸ τῶν Θηβαίων στράτευμα ἔμενε, πάλιν δὴ κατεστρατοπεδεύσαντο.
καὶ τὸ μὲν μὴ πρὸς τὴν πόλιν προσβαλεῖν ἂν ἔτι αὐτοὺς ἤδη 32
τι ἐδόκει θαρραλεώτερον εἶναι· ἐκεῖθεν μέντοι ἀπᾶραν τὸ στράτευμα ἐπορεύετο τὴν ἐφ' Ἕλος καὶ Γύθειον. καὶ τὰς μὲν ἀτειχίστους τῶν πόλεων ἐνεπίμπρασαν, Γυθείῳ δέ, ἔνθα τὰ νεώρια τοῖς Λακεδαιμονίοις ἦν, καὶ προσέβαλλον τρεῖς ἡμέρας. ἦσαν δέ τινες τῶν περιοίκων οἳ καὶ ἐπέθεντο καὶ συνεστρατεύοντο τοῖς μετὰ Θηβαίων.

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

29 *ἐπιδαύριοί τε καὶ* C *δέ τινες* CF] *δή τινες* BM″ *ὠρρώδουν* CFM″] *ὠρώδουν* B 30 *ὡς δὲ* BFM″] *ἐπεὶ μέντοι* C *προϊὸν* Leonclavius] *προσιὸν* BM″ *προσιὼν* CF *ἐγέν[ε]το* (*ἐγένοντο* C_1) ante *ταύτῃ* pon. C *ἀμύκλας* FM″ cons. C] *ἀμυκλὰς* B (*καταμύκλας* C pr. ut vid.) *τούτων τὲ* Ω″] *τούτων γε* Francke *καταλείποντες* BCM et V] *καταλ[ι]πόντες* F *καταλιπόντες* D *ἐτράποντο* B] *ἐτρέποντο* CFM″ *προῆλθον* BM″] *προσῆλθον* CF *Γαιαόχου* Stephanus] *γαιολόχου* Ω″ *ἡλεῖοι* B et V] *ἠλεῖοι* CFM′ 31 *αὐτοῖς ἦσαν* BFM″] *ἦσαν αὐτοῖς* C *ὅσον* BF] *ὅσων* CM″ *τῇ* (*τῆ*)] *τῷ* B *ἔκλιναν* pro *ἐνέκλιναν* B pr. V 32 *προσβαλλεὶν* F *ἀπᾶραν* M′ et V corr.] *ἀπάραν* BCF *καὶ* (*και* D) *γύθ.* BFM″] *τὲ καὶ γύθ.* C

33 *Ἀκούοντες δὲ ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι ἐν φροντίδι ἦσαν ὅ τι
χρὴ ποιεῖν περὶ Λακεδαιμονίων, καὶ ἐκκλησίαν ἐποίησαν κατὰ
δόγμα βουλῆς. ἔτυχον δὲ παρόντες πρέσβεις Λακεδαιμονίων
τε καὶ τῶν ἔτι ὑπολοίπων συμμάχων αὐτοῖς. ὅθεν δὴ οἱ
Λακεδαιμόνιοι Ἄρακος καὶ Ὤκυλλος καὶ Φάραξ καὶ Ἐτυμοκλῆς
καὶ Ὀλονθεὺς σχεδὸν πάντες παραπλήσια ἔλεγον. ἀνεμίμνῃσκόν
τε γὰρ τοὺς Ἀθηναίους ὡς ἀεί ποτε ἀλλήλοις ἐν τοῖς με-
γίστοις καιροῖς παρίσταντο ἐπ' ἀγαθοῖς· αὐτοί τε γὰρ ἔφασαν
τοὺς τυράννους συνεκβαλεῖν Ἀθήνηθεν, καὶ Ἀθηναίους, ὅτε
αὐτοὶ ἐπολιορκοῦντο ὑπὸ Μεσσηνίων, προθύμως βοηθεῖν.
34 ἔλεγον δὲ καὶ ὅσ' ἀγαθὰ εἴη, ὅτε κοινῶς ἀμφότεροι ἔπραττον,
ὑπομιμνῄσκοντες μὲν ὡς τὸν βάρβαρον κοινῇ ἀπεμαχέσαντο,
ἀναμιμνῄσκοντες δὲ ὡς Ἀθηναῖοί τε ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ᾑρέ-
θησαν ἡγεμόνες τοῦ ναυτικοῦ καὶ τῶν κοινῶν χρημάτων
φύλακες, τῶν Λακεδαιμονίων ταῦτα συμβουλομένων, αὐτοί
τε κατὰ γῆν ὁμολογουμένως ὑφ' ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων
ἡγεμόνες προκριθείησαν, συμβουλομένων αὖ ταῦτα τῶν Ἀθη-
35 ναίων. εἷς δὲ αὐτῶν καὶ ὧδέ πως εἶπεν· Ἐὰν δὲ ὑμεῖς καὶ
ἡμεῖς, ὦ ἄνδρες, ὁμονοήσωμεν, νῦν ἐλπὶς τὸ πάλαι λεγό-
μενον δεκατευθῆναι Θηβαίους. οἱ μέντοι Ἀθηναῖοι οὐ πάνυ
ἐδέξαντο, ἀλλὰ θροῦς τις τοιοῦτος διῆλθεν ὡς νῦν ταῦτα
λέγοιεν, ὅτε δὲ εὖ ἔπραττον, ἐπέκειντο ἡμῖν. μέγιστον δὲ
τῶν λεχθέντων παρὰ Λακεδαιμονίων ἐδόκει εἶναι ὅτι ἡνίκα
κατεπολέμησαν αὐτούς, Θηβαίων βουλομένων ἀναστάτους
36 ποιῆσαι τὰς Ἀθήνας, σφεῖς ἐμποδὼν γένοιντο. ὁ δὲ πλεῖστος*

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

33 *ὅ τι*] *τὶ* C *παρόντες πρέσβεις* BFM''] *πρέσβεις παρόντες* C *ὅθεν δὴ* Ω''] *ἔνθα δὴ* Breitenbach *ἄρακος* margo Leonclavii] *ἄρατος* Ω'' *σχεδὸν πάντες* BFM''] om. C *ἀνεμίμνησκόν* BFM'' *ἐνεμίμνησκόν* C *συνεκβαλλεῖν* F *μεσσηνίων* M''] *μεσηνίων* BCF 34 *ὅσα* Stephanus *ὡς* Ω'' *κοινῶς* B] *κοινὴ* F pr. *κοινῇ* cett.'' *ὑπομιμνήσκ.* Ω'' *ἀπεμαχέσαντο* BCM''] *ἀπεμαχήσαντο* F *ἀναμινήσκ.* Ω'' *ἡγεμόνες*] *οἱ γεμόνες* F *τοῦ*] *τοῦ τοῦ* B *συμβουλομένων* D] *συμβουλευομένων* Ω et V *ὑφ' ἁπάντων* BFM''] *ὑπὸ πάντων* C *συμβουλομένων*] *συμβουλευομένων* Ω'' 35 *ἐπέκειντο* BF_2 et DV] *ἐπέκειτο* CF_1M *σφεῖς* Dobrée] *σφῖσιν* B *σφίσιν* CFM''; Kruse hunc locum melius sanari credit, si verba *Θηβαίων — Ἀθήνας* eiciantur

ἣν λόγος ὡς κατὰ τοὺς ὅρκους βοηθεῖν δέοι· οὐ γὰρ ἀδικη-
σάντων σφῶν ἐπιστρατεύοιεν οἱ Ἀρκάδες καὶ οἱ μετ' αὐτῶν
τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἀλλὰ βοηθησάντων τοῖς Τεγεάταις, ὅτι
οἱ Μαντινεῖς παρὰ τοὺς ὅρκους ἐπεστράτευσαν αὐτοῖς. διέθει
οὖν καὶ κατὰ τούτους τοὺς λόγους θόρυβος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ·
οἱ μὲν γὰρ δικαίως τοὺς Μαντινέας ἔφασαν βοηθῆσαι τοῖς
περὶ Πρόξενον ἀποθανοῦσιν ὑπὸ τῶν περὶ Στάσιππον, οἱ δὲ
ἀδικεῖν, ὅτι ὅπλα ἐπήνεγκαν Τεγεάταις.

Τούτων δὲ διοριζομένων ὑπ' αὐτῆς τῆς ἐκκλησίας, ἀν- 37
έστη Κλειτέλης Κορίνθιος καὶ εἶπε τάδε· Ἀλλὰ ταῦτα μέν,
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἴσως ἀντιλέγεται, τίνες ἦσαν οἱ ἄρξαντες
ἀδικεῖν· ἡμῶν δέ, ἐπεὶ εἰρήνη ἐγένετο, ἔχει τις κατηγορῆσαι
ἢ ὡς ἐπὶ πόλιν τινὰ ἐστρατεύσαμεν ἢ ὡς χρήματά τινων
ἐλάβομεν ἢ ὡς γῆν ἀλλοτρίαν ἐδῃώσαμεν; ἀλλ' ὅμως οἱ Θη-
βαῖοι εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ἐλθόντες καὶ δένδρα ἐκκεκόφασι
καὶ οἰκίας κατακεκαύκασι καὶ χρήματα καὶ πρόβατα διηρπά-
κασι. πῶς οὖν, ἐὰν μὴ βοηθῆτε οὕτω περιφανῶς ἡμῖν
ἀδικουμένοις, οὐ παρὰ τοὺς ὅρκους ποιήσετε; καὶ ταῦτα ὧν
αὐτοὶ ἐπεμελήθητε ὅρκων ὅπως πᾶσιν ὑμῖν πάντες ἡμεῖς
ὀμόσαιμεν; ἐνταῦθα μέντοι οἱ Ἀθηναῖοι ἐπεθορύβησαν ὡς
ὀρθῶς τε καὶ δίκαια εἰρηκότος τοῦ Κλειτέλους. ἐπὶ δὲ τούτῳ 38
ἀνέστη Προκλῆς Φλειάσιος καὶ εἶπεν· Ὅτι μέν, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, εἰ ἐκποδὼν γένοιντο Λακεδαιμόνιοι, ἐπὶ πρώτους
ἂν ὑμᾶς στρατεύσαιεν οἱ Θηβαῖοι, πᾶσιν οἶμαι τοῦτο δῆλον
εἶναι. τῶν γὰρ ἄλλων μόνους ἂν ὑμᾶς οἴονται ἐμποδὼν
γενέσθαι τοῦ ἄρξαι αὐτοὺς τῶν Ἑλλήνων. εἰ δ' οὕτως ἔχει, 39
ἐγὼ μὲν οὐδὲν μᾶλλον Λακεδαιμονίοις ἂν ὑμᾶς ἡγοῦμαι
στρατεύσαντας βοηθῆσαι ἢ καὶ ὑμῖν αὐτοῖς. τὸ γὰρ δυσμε-
νεῖς ὄντας ὑμῖν Θηβαίους καὶ ὁμόρους οἰκοῦντας ἡγεμόνας

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

36 τοῖς τεγεάταις FM''] τοῖς ταγεάταις B τεγεάταις C 37 τίνες — ἀδικεῖν del. Cobet ἐκεκόφασι B κατακεκαύκασιν M' παρὰ CFM''] περὶ B ὧν] ὡς B ἡμεῖς CFM''] om. B οἱ ante ἀθηναῖοι om. F 38 προκλῆς Ω'', cum signo nominum propriorum in BF, unde nata est πατροκλῆς in ed. vet. ἐκποδὼν MV, cons. FD] ἐκποδῶν BC 39 ἐγὼ μὲν οὐδὲν μᾶλλον] ἐγὼ μᾶλλον οὐδὲν C ὑμῖν θηβαίους CM''] [ὑμῖν] θηβαίους F ἡμῖν θηβαίους B

γενέσθαι τῶν Ἑλλήνων πολὺ οἶμαι χαλεπώτερον ἂν ὑμῖν
φανῆναι ἢ ὁπότε πόρρω τοὺς ἀντιπάλους εἴχετε. συμφορώ-
τερόν γε μεντἂν ὑμῖν αὐτοῖς βοηθήσαιτε ἐν ᾧ ἔτι εἰσὶν οἳ
συμμαχοῖεν ἂν ἢ εἰ ἀπολομένων αὐτῶν μόνοι ἀναγκάζοισθε
40 διαμάχεσθαι πρὸς τοὺς Θηβαίους. εἰ δέ τινες φοβοῦνται
μὴ ἐὰν νῦν ἀναφύγωσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἔτι ποτὲ πράγματα
παρέχωσιν ὑμῖν, ἐνθυμήθητε ὅτι οὐχ οὓς ἂν εὖ ἀλλ' οὓς
ἂν κακῶς τις ποιῇ φοβεῖσθαι δεῖ μή ποτε μέγα δυνασθῶσιν.
ἐνθυμεῖσθαι δὲ καὶ τάδε χρή, ὅτι κτᾶσθαι μέν τι ἀγαθὸν καὶ
ἰδιώταις καὶ πόλεσι προσήκει, ὅταν ἐρρωμενέστατοι ὦσιν, ἵνα
ἔχωσιν, ἐάν ποτ' ἀδύνατοι γένωνται, ἐπικουρίαν τῶν προπε-
41 πονημένων. ὑμῖν δὲ νῦν ἐκ θεῶν τινος καιρὸς παραγεγένη-
ται, ἐὰν δεομένοις βοηθήσητε Λακεδαιμονίοις, κτήσασθαι
τούτους εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον φίλους ἀπροφασίστους. καὶ
γὰρ δὴ οὐκ ἐπ' ὀλίγων μοι δοκοῦσι μαρτύρων νῦν ἂν εὖ
παθεῖν ὑφ' ὑμῶν· ἀλλ' εἴσονται μὲν ταῦτα θεοὶ οἱ πάντα
ὁρῶντες καὶ νῦν καὶ εἰς ἀεί, συνεπίστανται δὲ τὰ γιγνόμενα
οἵ τε σύμμαχοι καὶ οἱ πολέμιοι, πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἅπαντες
42 Ἕλληνές τε καὶ βάρβαροι. οὐδενὶ γὰρ τούτων ἀμελές. ὥστε
εἰ κακοὶ φανείησαν περὶ ὑμᾶς, τίς ἄν ποτε ἔτι πρόθυμος εἰς
αὐτοὺς γένοιτο; ἐλπίζειν δὲ χρὴ ὡς ἄνδρας ἀγαθοὺς μᾶλλον
ἢ κακοὺς αὐτοὺς γενήσεσθαι· εἰ γάρ τινες ἄλλοι, καὶ οὗτοι
δοκοῦσι διατετελεκέναι ἐπαίνου μὲν ὀρεγόμενοι, αἰσχρῶν δὲ
43 ἔργων ἀπεχόμενοι. πρὸς δὲ τούτοις ἐνθυμήθητε καὶ τάδε.
εἴ ποτε πάλιν ἔλθοι τῇ Ἑλλάδι κίνδυνος ὑπὸ βαρβάρων,

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

εἴχετε BM''] ἔχετε F ἕχετε C μεντἂν] μέντ' ἂν CM (et V) μὲν τ' ἂν B (et D) μήν τ' ἂν F βοηθήσαιτε BM''] βοηθήσητε C corr. F βοηθήσετε C pr. οἳ συμμαχοῖεν ἂν Dindorf] οἱ σύμμαχοι ἂν Ω'' οἳ συμμαχοῖεν Stephanus εἰ post ἢ om. F 40 δὲ καὶ BFM''] καὶ C ποτ' ἀδύνατοι Leonclavius] ποτε δυνατοὶ BC corr. M'' ποτε δυν[α]τοὶ F τοτε δυνατοὶ C pr. προπεπονημένων BM''] πεπονημένων CF 41 νῦν ante ἐκ pon. BFM'', post παραγεγένηται C ἐκ θεῶν BM] ἔκ CF οὐκ ἐπ' ὀλίγων CFM''] οὐχ ὑπ' ὀλίγων B καὶ νῦν καὶ BM''] νῦν καὶ CF οὐδενὶ Dobrée] οὐδὲν Ω'' 42 ὑμᾶς] ἡμᾶς C_1F pr. ἔτι BM''] om. CF ὡς Ω''] del. Cobet Dindorf Kurz, def. Sauppe Breitenbach Heindorf ad Plat. Phaedon. p. 226; πως Grosser αὐτοὺς γενήσεσθαι BCM''] γενήσεσθαι αὐτοὺς F

τίσιν ἂν μᾶλλον πιστεύσαιτε ἢ Λακεδαιμονίοις; τίνας δὲ ἂν παραστάτας ἥδιον τούτων ποιήσαισθε, ὧν γε καὶ οἱ ταχθέντες ἐν Θερμοπύλαις ἅπαντες εἵλοντο μαχόμενοι ἀποθανεῖν μᾶλλον ἢ ζῶντες ἐπεισφρέσθαι τὸν βάρβαρον τῇ Ἑλλάδι; πῶς οὖν οὐ δίκαιον ὧν τε ἕνεκα ἐγένοντο ἄνδρες ἀγαθοὶ μεθ' ὑμῶν καὶ ὧν ἐλπὶς καὶ αὖθις γενέσθαι πᾶσαν προθυμίαν εἰς αὐτοὺς καὶ ὑμᾶς καὶ ἡμᾶς παρέχεσθαι; ἄξιον δὲ καὶ τῶν 44
παρόντων συμμάχων αὐτοῖς ἕνεκα προθυμίαν ἐνδείξασθαι. εὖ γὰρ ἴστε ὅτι οἵπερ τούτοις πιστοὶ διαμένουσιν ἐν ταῖς συμφοραῖς, οὗτοι καὶ ὑμῖν αἰσχύνοιντ' ἂν μὴ ἀποδιδόντες χάριτας. εἰ δὲ μικραὶ δοκοῦμεν πόλεις εἶναι αἱ τοῦ κινδύνου μετέχειν αὐτοῖς ἐθέλουσαι, ἐνθυμήθητε ὅτι ἐὰν ἡ ὑμετέρα πόλις προσγένηται, οὐκέτι μικραὶ πόλεις ἐσόμεθα αἱ βοηθοῦσαι αὐτοῖς. ἐγὼ δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρόσθεν μὲν ἀκούων 45
ἐζήλουν τήνδε τὴν πόλιν ὅτι πάντας καὶ τοὺς ἀδικουμένους καὶ τοὺς φοβουμένους ἐνθάδε καταφεύγοντας ἐπικουρίας ἤκουον τυγχάνειν· νῦν δ' οὐκέτ' ἀκούω, ἀλλ' αὐτὸς ἤδη παρὼν ὁρῶ Λακεδαιμονίους τε τοὺς ὀνομαστοτάτους καὶ μετ' αὐτῶν τοὺς πιστοτάτους φίλους αὐτῶν πρὸς ὑμᾶς τε ἥκοντας καὶ δεομένους αὖ ὑμῶν ἐπικουρῆσαι. ὁρῶ δὲ καὶ Θηβαίους, οἳ τότε οὐκ ἔπεισαν Λακεδαιμονίους ἐξανδραποδίσασθαι ὑμᾶς, νῦν δεομένους ὑμῶν περιιδεῖν ἀπολομένους τοὺς σώσαντας ὑμᾶς. τῶν μὲν οὖν ὑμετέρων προγόνων καλὸν λέγεται, ὅτε τοὺς

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

43 *πιστεύσαιτε* Schneider] *πιστεύσητε* B *πιστεύσοιτε* CFM″ *ποιήσαισθε* BM″] *ποιήσεσθε* F *ποιήσοισθε* C *μαχόμενοι* post *ἀποθ. μᾶλλον* pon. M pr., corr. ead. m. *ἐπεισφρέσθαι* Cobet] *ἐπεισφέρεσθαι* BM″ *ἐπεσφέρεσθαι* F *συνεπεισφέρεσθαι* C *ἐᾶν εἰσφέρεσθαι* Grosser *καὶ αὖθις* BM″] *αὖθις* CF 44 *αὐτοῖς* post *συμμάχων* pon. Ω″, ante *προθυμίαν* vulg.; ceterum illam lectionem recte se habere putat C. P. Schulze quaest. grammat. p. 7 *ἕνεκα* BM″] *ἕνεκεν* CF *ἀποδιδόντες* BFM″] *ἀποδιδόναι* C *εἶναι* BFM″] om. C *ὑμετέρα*] *ἡμετέρα* F pr. 45 *ἐπικουρίας*] *ἐπικουρίας δεομένους* C *ὁρῶ*] om. F pr. aut 1, add. man. vet. *τοὺς πιστοτάτους φίλους αὐτῶν* BM″] *τοὺς φίλους αὐτῶν* (*αὐ.* om. C) *τοὺς πιστοτάτους* CF 46 *μὴ* ante *περιιδεῖν* add. Ω″, del. F_2 Castalio *ἀπολομένους* BM′] *ἀπολωμένους* C et fort. F_1 aut pr. *ἀπολ[υ]μένους* F (2 over υ), sed illud *υ* in rasura *ὅτε*] *ὅτι* M

Ἀργείων τελευτήσαντας ἐπὶ τῇ Καδμείᾳ οὐκ εἴασαν ἀτάφους γενέσθαι· ὑμῖν δὲ πολὺ κάλλιον ἂν γένοιτο, εἰ τοὺς ἔτι ζῶντας Λακεδαιμονίων μήτε ὑβρισθῆναι μήτε ἀπολέσθαι ἐάσαιτε.
47 καλοῦ γε μὴν κἀκείνου ὄντος, ὅτε σχόντες τὴν Εὐρυσθέως ὕβριν διεσώσατε τοὺς Ἡρακλέους παῖδας, πῶς οὐ καὶ ἐκείνου τόδε κάλλιον, εἰ μὴ μόνον τοὺς ἀρχηγέτας, ἀλλὰ καὶ ὅλην τὴν πόλιν περισώσαιτε; πάντων δὲ κάλλιστον, εἰ ψήφῳ ἀκινδύνῳ σωσάντων ὑμᾶς τότε τῶν Λακεδαιμονίων, νῦν ὑμεῖς
48 σὺν ὅπλοις τε καὶ διὰ κινδύνων ἐπικουρήσετε αὐτοῖς. ὁπότε δὲ καὶ ἡμεῖς ἀγαλλόμεθα [οἱ] συναγορεύοντες βοηθῆσαι ἀνδράσιν ἀγαθοῖς, ἦ που ὑμῖν γε τοῖς ἔργῳ δυναμένοις βοηθῆσαι γενναῖα ἂν ταῦτα φανείη, εἰ πολλάκις καὶ φίλοι καὶ πολέμιοι γενόμενοι Λακεδαιμονίοις μὴ ὧν ἐβλάβητε μᾶλλον ἢ ὧν εὖ ἐπάθετε μνησθείητε καὶ χάριν ἀποδοίητε αὐτοῖς μὴ ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ πάσης τῆς Ἑλλάδος, ὅτι ἄνδρες ἀγαθοὶ ὑπὲρ αὐτῆς ἐγένοντο.

49 Μετὰ ταῦτα ἐβουλεύοντο οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ τῶν μὲν ἀντιλεγόντων οὐκ ἠνείχοντο ἀκούοντες, ἐψηφίσαντο δὲ βοηθεῖν πανδημεί, καὶ Ἰφικράτην στρατηγὸν εἵλοντο. ἐπεὶ δὲ τὰ ἱερὰ ἐγένετο καὶ παρήγγειλεν ἐν Ἀκαδημείᾳ δειπνοποιεῖσθαι, πολλοὺς ἔφασαν προτέρους αὐτοῦ Ἰφικράτους ἐξελθεῖν. ἐκ δὲ τούτου ἡγεῖτο μὲν ὁ Ἰφικράτης, οἱ δ' ἠκολούθουν, νομίζοντες ἐπὶ καλόν τι ἔργον ἡγήσεσθαι. ἐπεὶ δὲ ἀφικόμενος εἰς Κόρινθον διέτριβέ τινας ἡμέρας, εὐθὺς μὲν ἐπὶ ταύτῃ τῇ διατριβῇ πρῶτον ἔψεγον αὐτόν· ὡς δ' ἐξήγαγέ ποτε, προθύμως μὲν

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

καδμείᾳ (-εία) B pr. CFM″] καδμία B corr. ἂν γένοιτο] [γένοιτο] C_2 in ras. εἰ τοὺς FM″] εἰς τοὺς B εισοὺς C pr. ειτοὺς C corr. ἐάσαιτε Schneider] ἐάσητε B ἐάσοιτε CFM″ 47 εὐρυσθέως BM″] εὐρυσθέως CF corr. εὐρυσθέος F pr. οὐ καὶ ἐκείνου B corr. ut vid. CM″ (et L)] οὐκ ἐκείνου B pr. ut vid. F ἐπικουρήσετε BFM″] ἐπικουρήσοιτε C 48 οἱ ante συναγορεύοντες del. Hertlein Cobet Hartman βοηθῆσαι ante ἀνδράσιν del. Cobet et Hartman ἦ που (ἥπου D) CFM″] ἢ που B εὖ] om. B ὑμῶν αὐτῶν BM et D corr. V] ἡμῶν αὐτῶν CFD pr. 49 ἠνείχοντο] εἰνείχοντο F pr. εινείχοντο C pr. (οὐκην. C corr.) ἐγένετο B] ἐγένοντο CFM″ ἀκαδημεία C_1 aut pr. F_1 ἀκαδημίᾳ (-ία) cett.″, cf. Meisterhans p. 25 οἱ δ' BF corr.] οἵ δ' CM″ οἱ δὲ F pr. πρῶτον BFM″] πρῶτον μὲν C

ἠκολούθουν ὅποι ἡγοῖτο, προθύμως δ', εἰ πρὸς τεῖχος προσ-
άγοι, προσέβαλλον. τῶν δ' ἐν τῇ Λακεδαίμονι πολεμίων 50
Ἀρκάδες μὲν καὶ Ἀργεῖοι καὶ Ἠλεῖοι πολλοὶ ἀπεληλύθεσαν,
ἅτε ὅμοροι οἰκοῦντες, οἱ μὲν ἄγοντες οἱ δὲ φέροντες ὅ τι
ἡρπάκεσαν. οἱ δὲ Θηβαῖοι καὶ οἱ ἄλλοι τὰ μὲν καὶ διὰ τοῦτο
ἀπιέναι ἐβούλοντο ἐκ τῆς χώρας, ὅτι ἑώρων ἐλάττονα τὴν
στρατιὰν καθ' ἡμέραν γιγνομένην, τὰ δέ, ὅτι σπανιώτερα τὰ
ἐπιτήδεια ἦν· τὰ μὲν γὰρ ἀνήλωτο, τὰ δὲ διήρπαστο, τὰ δὲ
ἐξεκέχυτο, τὰ δὲ κατεκέκαυτο· πρὸς δ' ἔτι καὶ χειμὼν ἦν,
ὥστ' ἤδη πάντες ἀπιέναι ἐβούλοντο. ὡς δ' ἐκεῖνοι ἀπεχώρουν 51
ἐκ τῆς Λακεδαίμονος, οὕτω δὴ καὶ ὁ Ἰφικράτης τοὺς Ἀθη-
ναίους ἀπῆγεν ἐκ τῆς Ἀρκαδίας εἰς Κόρινθον. εἰ μὲν οὖν
ἄλλο τι καλῶς ἐστρατήγησεν, οὐ ψέγω. ἐκεῖνα μέντοι ἃ ἐν
τῷ χρόνῳ ἐκείνῳ ἔπραξε, πάντα εὑρίσκω τὰ μὲν μάτην, τὰ
δὲ καὶ ἀσυμφόρως πεπραγμένα αὐτῷ. ἐπιχειρήσας μὲν γὰρ
φυλάττειν ἐπὶ τῷ Ὀνείῳ, ὅπως μὴ δύναιντο οἱ Βοιωτοὶ
ἀπελθεῖν οἴκαδε, παρέλιπεν ἀφύλακτον τὴν καλλίστην παρὰ
Κεγχρειὰς πάροδον. μαθεῖν δὲ βουλόμενος εἰ παρεληλυθότες 52
εἶεν οἱ Θηβαῖοι τὸ Ὄνειον ἔπεμψε σκοποὺς τούς τε Ἀθηναίων
ἱππέας καὶ τοὺς Κορινθίων ἅπαντας. καίτοι ἰδεῖν μὲν οὐδὲν
ἧττον ὀλίγοι τῶν πολλῶν ἱκανοί· εἰ δὲ δέοι ἀποχωρεῖν, πολὺ
ῥᾷον τοῖς ὀλίγοις ἢ τοῖς πολλοῖς καὶ ὁδοῦ εὐπόρου τυχεῖν
καὶ καθ' ἡσυχίαν ἀποχωρῆσαι. τὸ δὲ πολλούς τε προσάγειν
καὶ ἥττονας τῶν ἐναντίων πῶς οὐ πολλὴ ἀφροσύνη; καὶ γὰρ
δὴ ἅτε ἐπὶ πολὺ παραταξάμενοι χωρίον οἱ ἱππεῖς διὰ τὸ
πολλοὶ εἶναι, ἐπεὶ ἔδει ἀποχωρεῖν, πολλῶν καὶ χαλεπῶν χω-
ρίων ἐπελάβοντο. ὥστε οὐκ ἐλάττους ἀπώλοντο εἴκοσιν ἱππέων.
καὶ τότε μὲν οἱ Θηβαῖοι ὅπως ἐβούλοντο ἀπῆλθον.

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

ἡγοῖτο BFM] *ἡγεῖτο* C (et DV pr.) *τεῖχος* B] *τὸ τεῖχος* CFM″ *προσάγοι*] om. C 50 *ἠλεῖοι* B corr. ut vid. et V] *ἠλεῖοι* B pr. ut vid. CFM′ *ἀπεληλύθεσαν* Dobrée] *ἀπεληλύθεισαν* D corr. *ἐπεληλύθεισαν* CF a. corr. M (et D pr.) *ἐπεληλύθησαν* BF p. corr. (*ἐπεληλύθεσαν* V) *τὰ* ante *ἐπιτήδ.* om. F pr. *δ' ἔτι* BCM″] *δέ τι* F 51 *ἄλλό τι* BCM″ (ut assolent) *ἀλλὅτι* F *πάντα ἐκεῖνα εὑρ.* C *καὶ* ante *ἀσυμφόρως* om. M *δύναιντο* BFM′] *δύνωνται* C (et V) *Κεγχρειὰς* Grosser] *κεγχρίας* Ω″ 52 *εἰ δὲ δέοι* BM″] *εἰ δέοι* F *καὶ εἰ δέοι* C *ἀφροσύνη*] *εὐφροσύνη* B *ἀ[πο]χωρεῖν* C *ἐλάττους* B] *ἔλαττον* CFM″ *ἀπώλοντο*] *ἀπόλοντο* C a. corr. F

VII.

I. 1 *Τῷ δ' ὑστέρῳ ἔτει Λακεδαιμονίων καὶ τῶν συμμάχων*
πρέσβεις ἦλθον αὐτοκράτορες Ἀθήναζε, βουλευσόμενοι καθ'
ὅ τι ἡ συμμαχία Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις ἔσοιτο. λεγόν-
των δὲ πολλῶν μὲν ξένων, πολλῶν δὲ Ἀθηναίων, ὡς δέοι
ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις τὴν συμμαχίαν εἶναι, Προκλῆς
Φλειάσιος εἶπε τόνδε τὸν λόγον.
2 *Ἐπείπερ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀγαθὸν ὑμῖν ἔδοξεν εἶναι*
Λακεδαιμονίους φίλους ποιεῖσθαι, δοκεῖ μοι χρῆναι τοῦτο
σκοπεῖν, ὅπως ἡ φιλία ὅτι πλεῖστον χρόνον συμμενεῖ. ἐὰν
οὖν ᾗ ἑκατέροις μάλιστα συνοίσει, ταύτῃ καὶ τὰς συνθήκας
ποιησώμεθα, οὕτω κατά γε τὸ εἰκὸς μάλιστα συμμένοιεν ἄν.
τὰ μὲν οὖν ἄλλα σχεδόν τι συνωμολόγηται, περὶ δὲ τῆς ἡγε-
μονίας νῦν ἡ σκέψις. τῇ μὲν οὖν βουλῇ προβεβούλευται
ὑμετέραν μὲν εἶναι τὴν κατὰ θάλατταν, Λακεδαιμονίων δὲ
τὴν κατὰ γῆν. ἐμοὶ δὲ καὶ αὐτῷ δοκεῖ ταῦτα οὐκ ἀνθρωπίνῃ
3 *μᾶλλον ⟨γνώμῃ⟩ ἢ θείᾳ φύσει τε καὶ τύχῃ διωρίσθαι. πρῶτον*
μὲν γὰρ τόπον ἔχετε κάλλιστα πεφυκότα πρὸς τοῦτο. πλεῖσται
γὰρ πόλεις τῶν δεομένων τῆς θαλάττης περὶ τὴν ὑμετέραν
πόλιν οἰκοῦσι, καὶ αὗται πᾶσαι ἀσθενέστεραι τῆς ὑμετέρας.
πρὸς τούτοις δὲ λιμένας ἔχετε, ὧν ἄνευ οὐχ οἷόν τε ναυτικῇ
δυνάμει χρῆσθαι. ἔτι δὲ τριήρεις κέκτησθε πολλάς, καὶ πά-
4 *τριον ὑμῖν ἐστι ναυτικὸν ἐπικτᾶσθαι. ἀλλὰ μὴν τάς γε τέχνας*
τὰς περὶ ταῦτα πάσας οἰκείας ἔχετε. καὶ μὴν ἐμπειρίᾳ γε

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

VII. *ἑλληνικῶν ζ̄* B ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ἙΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ζ^ον/ F *ξενοφῶντος ἑλληνικῶν ἕβδομον:* M *ξενοφῶντος ἱστοριῶν ἑλληνικῶν ἑβδόμη:* D *ξενοφῶντος ἀθηναίου ἑλληνικῆς ἱστορίας λόγος ἕβδομος* (*ἕκτος* pr.) V nil nisi spatium relictum in C

I. 1 *λεγόντων δὲ πολλῶν μὲν* BFM″] *λεγόντων μὲν πολλῶν μὲν* C *τόνδε τὸν λόγον* B corr. FM″] *τὸν λόγον τόνδε* B pr. C 2 *ὑμῖν* C] *ἡμῖν* BFM″ *ἔδοξεν εἶναι* BFM″] *ἔδοξε* C *λακεδαιμονίους* CFM″] *λακεδαιμονίοις* B *ἐὰν οὖν* BM″] *ἐὰν* F *ἐᾶν* C *ἑκάτερος* C *συμμένοιεν* Cobet] *συμμένοιμεν* Ω″ *τὴν κατὰ γῆν* BFM″] *τῶν κατὰ γῆν* C post *μᾶλλον* Pluygers inserit *γνώμῃ* 3 *κάλλιστα* BM″] *κάλιστα* CF *τῆς θαλάττης* BM″] *θαλάττης* CF *κέκτησθε* CFM″] *κέχρησθαι* B 4 pro *ἀλλὰ μὴν τάς γε τέχνας* Hartman proponit *τὰς γὰρ τέχνας*

πολὺ προέχετε τῶν ἄλλων περὶ τὰ ναυτικά· ὁ γὰρ βίος τοῖς
πλείστοις ὑμῶν ἀπὸ τῆς θαλάττης· ὥστε τῶν ἰδίων ἐπιμελό-
μενοι ἅμα καὶ τῶν κατὰ θάλατταν ἀγώνων ἔμπειροι γίγνεσθε.
ἔτι δὲ καὶ τόδε. οὐδαμόθεν ἂν τριήρεις πλείους ἀθρόαι ἐκ-
πλεύσειαν ἢ παρ' ὑμῶν. ἔστι δὲ τοῦτο οὐκ ἐλάχιστον πρὸς
ἡγεμονίαν· πρὸς γὰρ τὸ πρῶτον ἰσχυρὸν γενόμενον ἥδιστα
πάντες συλλέγονται. ἔτι δὲ καὶ ἀπὸ τῶν θεῶν δέδοται ὑμῖν 5
εὐτυχεῖν ἐν τούτῳ. πλείστους γὰρ καὶ μεγίστους ἀγῶνας
ἠγωνισμένοι κατὰ θάλατταν ἐλάχιστα μὲν ἀποτετυχήκατε,
πλεῖστα δὲ κατωρθώκατε. εἰκὸς οὖν καὶ τοὺς συμμάχους
μεθ' ὑμῶν ἂν ἥδιστα τούτου τοῦ κινδύνου μετέχειν. ὡς δὲ 6
δὴ καὶ ἀναγκαία καὶ προσήκουσα ὑμῖν αὕτη ἡ ἐπιμέλεια ἐκ
τῶνδε ἐνθυμήθητε. Λακεδαιμόνιοι ὑμῖν ἐπολέμουν ποτὲ πολλὰ
ἔτη, καὶ κρατοῦντες τῆς χώρας οὐδὲν προύκοπτον εἰς τὸ
ἀπολέσαι ὑμᾶς. ἐπεὶ δ' ὁ θεὸς ἔδωκέ ποτε αὐτοῖς κατὰ
θάλατταν ἐπικρατῆσαι, εὐθὺς ὑπ' ἐκείνοις παντελῶς ἐγένεσθε.
οὐκοῦν εὔδηλον ἐν τούτοις ἐστὶν ὅτι ἐκ τῆς θαλάττης ἅπασα
ὑμῖν ἤρτηται σωτηρία. οὕτως οὖν πεφυκότων πῶς ἂν ἔχοι 7
καλῶς ὑμῖν Λακεδαιμονίοις ἐπιτρέψαι κατὰ θάλατταν ἡγεῖσθαι,
οἳ πρῶτον μὲν καὶ αὐτοὶ ὁμολογοῦσιν ἀπειρότεροι ὑμῶν τού-
του τοῦ ἔργου εἶναι, ἔπειτα δ' οὐ περὶ τῶν ἴσων ὁ κίνδυνός
ἐστιν ἐν τοῖς κατὰ θάλατταν ἀγῶσιν, ἀλλ' ἐκείνοις μὲν περὶ
τῶν ἐν ταῖς τριήρεσι μόνον ἀνθρώπων, ὑμῖν δὲ καὶ περὶ
παίδων καὶ γυναικῶν καὶ ὅλης τῆς πόλεως. τὰ μὲν δὴ ὑμέ- 8
τερα οὕτως ἔχει· τὰ δὲ δὴ τῶν Λακεδαιμονίων ἐπισκέψασθε.
πρῶτον μὲν γὰρ οἰκοῦσιν ἐν μεσογαίᾳ· ὥστε τῆς γῆς κρα-

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

ἐπιμελόμενοι BM″] ἐπιμελούμενοι CF   γίγνεσθε] γίγνεσθαι C pr. γίνεσθε V   οὐδαμόθεν δ' ἂν C   πρῶτον BFM″] πρόσθεν C   γενόμενον] γινόμενον F_1 aut pr.   5 ἀπὸ Ω″] ὑπὸ Cobet   εὐτυχεῖν] ἐντυχεῖν B   κατωρθώκατε B] κατορθώσατε CFM (κατωρθώσατε DV)   6 προύκοπτον CFM″] προὔκοπτον B   ὑπ' ἐκείνοις Ω″] ἐπ' ἐκείνοις Cobet   σωτηρία Ω″] ἡ σωτηρία Schneider   7 μόνον C] μόνων BF_1 M″; μόνωṿ F_2, voluit, ni fallor, μόνωṿ = μόνον   8 τὰ δὲ — ἐπισκέψασθε] om. F_1, F_2 mg. add. τὰ δὲ τῶν   τὰ δὲ δὴ BM″] τὰ δὲ CF_2 mg.   ἐπισκέψασθε BM′] ὧδε C nihil F ἐπισκέψασθαι χρή· V

τοῦντες καὶ εἰ θαλάττης εἴργοιντο, δύναιντ' ἂν καλῶς διαζῆν.
ἐγνωκότες οὖν καὶ οὗτοι ταῦτα εὐθὺς ἐκ παίδων πρὸς τὸν
κατὰ γῆν πόλεμον τὴν ἄσκησιν ποιοῦνται. καὶ τὸ πλείστου
δὲ ἄξιον, τὸ πείθεσθαι τοῖς ἄρχουσιν, οὗτοι μὲν κράτιστοι
9 κατὰ γῆν, ὑμεῖς δὲ κατὰ θάλατταν. ἔπειτα δὲ ὥσπερ ὑμεῖς
ναυτικῷ, οὕτως αὖ ἐκεῖνοι κατὰ γῆν πλεῖστοι καὶ τάχιστ'
ἂν ἐξέλθοιεν· ὥστε πρὸς τούτους αὖ ⟨κατὰ γῆν⟩ εἰκὸς τοὺς
συμμάχους εὐθαρσεστάτους προσιέναι. ἔτι δὲ καὶ ὁ θεὸς
δέδωκεν, ὥσπερ ὑμῖν κατὰ θάλατταν εὐτυχεῖν, οὕτως ἐκεί-
νοις κατὰ γῆν· πλείστους γὰρ αὖ οὗτοι ἀγῶνας ἐν τῇ
γῇ ἠγωνισμένοι ἐλάχιστα μὲν ἐσφαλμένοι εἰσί, πλεῖστα δὲ
10 κατωρθωκότες. ὡς δὲ καὶ ἀναγκαία οὐδὲν ἧττον τούτοις ἡ
κατὰ γῆν ἐπιμέλεια ἢ ὑμῖν ἡ κατὰ θάλατταν ἐκ τῶν ἔργων
ἔξεστι γιγνώσκειν. ὑμεῖς γὰρ τούτοις πολλὰ ἔτη πολεμοῦντες
καὶ πολλάκις καταναυμαχοῦντες οὐδὲν προὔργου ἐποιεῖτε πρὸς
τὸ τούτους καταπολεμῆσαι. ἐπεὶ δὲ ἅπαξ ἡττήθησαν ἐν τῇ
γῇ, εὐθὺς καὶ περὶ παίδων καὶ περὶ γυναικῶν καὶ περὶ ὅλης
11 τῆς πόλεως κίνδυνος αὐτοῖς ἐγένετο. πῶς οὖν οὐ τούτοις
αὖ δεινὸν ἄλλοις μὲν ἐπιτρέπειν κατὰ γῆν ἡγεῖσθαι, αὐτοὺς
δὲ ἄριστα τῶν κατὰ γῆν ἐπιμελεῖσθαι; ἐγὼ μὲν οὖν, ὥσπερ
τῇ βουλῇ προβεβούλευται, ταῦτα εἴρηκά τε καὶ συμφορώτατα
ἡγοῦμαι ἀμφοῖν εἶναι· ὑμεῖς δὲ εὐτυχοῖτε τὰ κράτιστα πᾶσιν
ἡμῖν βουλευσάμενοι.

12 Ὁ μὲν ταῦτ' εἶπεν, οἱ δ' Ἀθηναῖοί τε καὶ οἱ τῶν Λακε-
δαιμονίων παρόντες ἐπήνεσαν ἀμφότεροι ἰσχυρῶς τὸν λόγον
αὐτοῦ. Κηφισόδοτος δὲ παρελθών· Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἔφη,
οὐκ αἰσθάνεσθε ἐξαπατώμενοι; ἀλλ' ἐὰν ἀκούσητέ μου, ἐγὼ

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

δύναιντ'] δύναιτ' F διαζῆν BCF et DV] ζῆν M δὲ ἄξιον BCF et DV] ἄξιον M 9 τούτους Leonclavius] τούτοις Ω'' nisi quod in M hoc vocabulum evanuit αὖ del. Hartman, idem ante εἰκὸς inserit κατὰ γῆν consent. Rieckher; codd. omittunt κατὰ γῆν ante δέδωκεν addunt αὐτοῖς BFM'' om. C, idem del. Cobet et Hartman ex coniectura 10 ἀναγκαία BM''] ἀναγκαῖα CF ante ras. ἀναγκαια F p. ras. γιγνώσκειν BFM'] γινώσκειν C (et V) προὔργου BFM] προύργου CDV κίνδυνος BFM''] ὁ κίνδυνος C 11 αὐτοὺς] αὐτοῖς BCF corr. M'' αὐτους F pr. 12 post ἐξαπατώμενοι Ω'' ponunt interrogationis signum, editores semicolon

*ὑμῖν αὐτίκα μάλα ἐπιδείξω. ἤδη γὰρ ἡγήσεσθε κατὰ θάλατταν.
Λακεδαιμόνιοι δὲ ὑμῖν ἐὰν συμμαχῶσι, δῆλον ὅτι πέμψουσι
τοὺς μὲν τριηράρχους Λακεδαιμονίους καὶ ἴσως τοὺς ἐπιβάτας,
οἱ δὲ ναῦται δῆλον ὅτι ἔσονται ἢ Εἵλωτες ἢ μισθοφόροι.
οὐκοῦν ὑμεῖς μὲν τούτων ἡγήσεσθε. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι* 13
*ὅταν παραγγείλωσιν ὑμῖν κατὰ γῆν στρατείαν, δῆλον ὅτι
πέμψετε τοὺς ὁπλίτας καὶ τοὺς ἱππέας. οὐκοῦν οὕτως ἐκεῖνοι
μὲν ὑμῶν αὐτῶν γίγνονται ἡγεμόνες, ὑμεῖς δὲ τῶν ἐκείνων
δούλων καὶ ἐλαχίστου ἀξίων. ἀπόκριναι δέ μοι, ἔφη, ὦ
Λακεδαιμόνιε Τιμόκρατες, οὐκ ἄρτι ἔλεγες ὡς ἐπὶ τοῖς ἴσοις
καὶ ὁμοίοις ἥκοις τὴν συμμαχίαν ποιούμενος; Εἶπον ταῦτα.
Ἔστιν οὖν, ἔφη ὁ Κηφισόδοτος, ἰσαίτερον ἢ ἐν μέρει μὲν* 14
*ἑκατέρους ἡγεῖσθαι τοῦ ναυτικοῦ, ἐν μέρει δὲ τοῦ πεζοῦ, καὶ
ὑμᾶς τε, εἴ τι ἀγαθόν ἐστιν ἐν τῇ κατὰ θάλατταν ἀρχῇ,
τούτων μετέχειν, καὶ ἡμᾶς ἐν τῇ κατὰ γῆν; ἀκούσαντες ταῦτα
οἱ Ἀθηναῖοι μετεπείσθησαν, καὶ ἐψηφίσαντο κατὰ πενθήμερον
ἑκατέρους ἡγεῖσθαι.*

Στρατευομένων δ' ἀμφοτέρων αὐτῶν καὶ τῶν συμμάχων 15
*εἰς Κόρινθον ἔδοξε κοινῇ φυλάττειν τὸ Ὄνειον. καὶ ἐπεὶ
ἐπορεύοντο οἱ Θηβαῖοι καὶ οἱ σύμμαχοι, παραταξάμενοι ἐφύλαττον ἄλλος ἄλλοθεν τοῦ Ὀνείου, Λακεδαιμόνιοι δὲ καὶ
Πελληνεῖς κατὰ τὸ ἐπιμαχώτατον. οἱ δὲ Θηβαῖοι καὶ οἱ σύμμαχοι ἐπεὶ ἀπεῖχον τῶν φυλαττόντων τριάκοντα στάδια, κατεστρατοπεδεύσαντο ἐν τῷ πεδίῳ. συντεκμηράμενοι δὲ ἡνίκ'
ἂν ᾤοντο ὁρμηθέντες καθανύσαι ἅμα κνέφᾳ, πρὸς τὴν τῶν
Λακεδαιμονίων φυλακὴν ἐπορεύοντο. καὶ μέντοι οὐκ ἐψεύσθη-* 16
σαν τῆς ὥρας, ἀλλ' ἐπιπίπτουσι τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

δηλονότι π. BFM″ *δῆλον ὅτι π.* hic C   *δηλονότι ἔσ.* Ω″   *μὲν τούτων*] *τούτων* F   13 *ὑμῖν* Ω] *ὑμᾶς* D del. Hartman   *δηλονότι* Ω″   *τοὺς ἱππέας καὶ τοὺς ὁπλίτας* C   *αὐτῶν* BM″] om. CF   *ἀπόκρινε* F (et V)   *ἥκεις* C (et D pr. V)   14 *κηφισσόδοτος* F   *ἑκατέρους* om. C   *ἀρχῇ* (-ῆ) BC corr. F corr. M″] *ἀρχή* C pr. *ἀρχὴν* F pr.   15 *κοινῇ* B *κοινῶς* CFM″   *παραταξάμενοι — σύμμαχοι*] om. F_1, add. F_2 mg.   *ἄλλος ἄλλοθεν* Ω″ cons. F_2 mg.] *ἄλλοι ἄλλοθι* Halbertsma *ἄλλοι ἄλλοθεν* Cobet *ἄλλος ἄλλοθι* Sauppe   *πεληνεῖς* CF_2 mg. (et V)   *καταν.* Ω″   ante Cobetum post *καθανύσαι* virgula ponebatur, idem post *φυλακὴν* interpunxit; nostra distinctio debetur Breitenbachio   16 *ἐπιπίπτουσι* BM″] *ἐμπίπτουσι* CF

Πελληνεῦσιν ἡνίκα αἱ μὲν νυκτεριναὶ φυλακαὶ ἤδη ἔληγον,
ἐκ δὲ τῶν στιβάδων ἀνίσταντο ὅποι ἐδεῖτο ἕκαστος. ἐνταῦθα
οἱ Θηβαῖοι προσπεσόντες ἔπαιον παρεσκευασμένοι ἀπαρασκευ-
17 άστους καὶ συντεταγμένοι ἀσυντάκτους. ὡς δὲ οἱ σωθέντες
ἐκ τοῦ πράγματος ἀπέφυγον ἐπὶ τὸν ἐγγύτατα λόφον, ἐξὸν
τῷ Λακεδαιμονίων πολεμάρχῳ λαβόντι ὁπόσους μὲν ἐβούλετο
τῶν συμμάχων ὁπλίτας, ὁπόσους δὲ πελταστάς, κατέχειν τὸ
χωρίον, καὶ γὰρ τὰ ἐπιτήδεια ἐξῆν ἀσφαλῶς ἐκ Κεγχρειῶν
κομίζεσθαι, οὐκ ἐποίησε ταῦτα, ἀλλὰ μάλα ἀπορούντων τῶν
Θηβαίων πῶς χρὴ ἐκ τοῦ πρὸς Σικυῶνα βλέποντος καταβῆναι
ἢ πάλιν ἀπελθεῖν, σπονδὰς ποιησάμενος, ὡς τοῖς πλείστοις
ἐδόκει, πρὸς Θηβαίων μᾶλλον ἢ πρὸς ἑαυτῶν, οὕτως ἀπῆλθε
καὶ τοὺς μεθ' αὑτοῦ ἀπήγαγεν.
18 Οἱ δὲ Θηβαῖοι ἀσφαλῶς καταβάντες καὶ συμμείξαντες
τοῖς ἑαυτῶν συμμάχοις, Ἀρκάσι τε καὶ Ἀργείοις καὶ Ἠλείοις,
εὐθὺς μὲν προσέβαλον πρὸς Σικυῶνα καὶ Πελλήνην· στρα-
τευσάμενοι δὲ εἰς Ἐπίδαυρον ἐδῄωσαν αὐτῶν πᾶσαν τὴν
χώραν. ἀναχωροῦντες δὲ ἐκεῖθεν μάλα πάντων ὑπεροπτικῶς
τῶν ἐναντίων, ὡς ἐγένοντο ἐγγὺς τοῦ Κορινθίων ἄστεως,
δρόμῳ ἐφέροντο πρὸς τὰς πύλας τὰς ἐπὶ Φλειοῦντα ἰόντι,
19 ὡς εἰ ἀνεῳγμέναι τύχοιεν, εἰσπεσούμενοι. ἐκβοηθήσαντες δέ
τινες ψιλοὶ ἐκ τῆς πόλεως ἀπαντῶσι τῶν Θηβαίων τοῖς ἐπι-
λέκτοις οὐδὲ τέτταρα πλέθρα ἀπέχουσι τοῦ τείχους· καὶ ἀνα-
βάντες ἐπὶ τὰ μνήματα καὶ τὰ ὑπερέχοντα χωρία, βάλλοντες
καὶ ἀκοντίζοντες ἀποκτείνουσι τῶν πρώτων καὶ μάλα συχνούς,

Ω″ = BCFM et DV, Ω′ = BCFM et D, Ω = BCFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

πελην. C (et V) ἔληγον] ἔλεγον CF pr. ὅποι Schneider] ὅπου Ω″ ἀπαρασκευάστους Ω″] ἀπαρασκεύους Dindorf, fortasse recte 17 Κεγχρειῶν] κεγχριῶν BFM (et V) κεχριῶν C (et D) πρὸς ante σικυῶνα exhib. BM″] om. CF ποιησαμένους C μεθ' αὑτοῦ edit. vet.] μετ' αὑτοῦ Ω″ 18 καὶ συμμίξαντες CFM″ om. B

τοῖς ἑαυτῶν C] τοῖς τε ἑαυτῶν F τοῖς τε αὑτῶν BM′ (et V corr.) τοῖς τε αὑτῶν V pr. ἠλείοις καὶ ἀργείοις B pr. ἠλείοις B et V] ἠλείοις CFM′ προσέβαλον BCM″] προσέβαλλον F πελήνην C pr. (et V) post ὑπεροπτικῶς A. Kyprianos add. ἔχοντες τοῦ κορινθίων B] τοῦ τῶν κορινθίων CFM″ ἄστεος Ω″ φιλιοῦντα B φλιοῦντα cett.″ ἰόντι Ω′] del. Bake Cobet Dindorf (ἰούσας V) 19 ἐπι-λέκτοις] ἐπὶ λέκτροις F

καὶ τρεψάμενοι ἐδίωκον ὡς τρία ἢ τέτταρα στάδια. τούτου
δὲ γενομένου οἱ Κορίνθιοι τοὺς νεκροὺς πρὸς τὸ τεῖχος
ἑλκύσαντες καὶ ὑποσπόνδους ἀποδόντες τροπαῖον ἔστησαν.
καὶ ταύτῃ μὲν ἀνεψύχθησαν οἱ τῶν Λακεδαιμονίων σύμμαχοι.
Ἅμα τε δὴ πεπραγμένων τούτων καταπλεῖ Λακεδαιμονίοις 20
ἡ παρὰ Διονυσίου βοήθεια, τριήρεις πλέον ἢ εἴκοσιν. ἦγον
δὲ Κελτούς τε καὶ Ἴβηρας καὶ ἱππέας ὡς πεντήκοντα. τῇ δ'
ὑστεραίᾳ οἱ Θηβαῖοί τε καὶ οἱ ἄλλοι αὐτῶν σύμμαχοι διαταξά-
μενοι καὶ ἐμπλήσαντες τὸ πεδίον μέχρι τῆς θαλάττης καὶ
μέχρι τῶν ἐχομένων τῆς πόλεως γηλόφων ἔφθειρον εἴ τι
χρήσιμον ἦν ἐν τῷ πεδίῳ. καὶ οἱ μὲν τῶν Ἀθηναίων καὶ οἱ
τῶν Κορινθίων ἱππεῖς οὐ μάλα ἐπλησίαζον τῷ στρατεύματι,
ὁρῶντες ἰσχυρὰ καὶ πολλὰ τἀντίπαλα. οἱ δὲ παρὰ τοῦ Διο- 21
νυσίου ἱππεῖς ὅσοι παρῆσαν, οὗτοι διεσκεδασμένοι ἄλλος ἄλλῃ
παραθέοντες ἠκόντιζόν τε προσελαύνοντες, καὶ ἐπεὶ ὥρμων
ἐπ' αὐτούς, ἀνεχώρουν, καὶ πάλιν ἀναστρέφοντες ἠκόντιζον.
καὶ ταῦτα ἅμα ποιοῦντες κατέβαινον ἀπὸ τῶν ἵππων καὶ
ἀνεπαύοντο. εἰ δὲ καταβεβηκόσιν ἐπελαύνοιέν τινες, εὐπετῶς
ἀναπηδῶντες ἀνεχώρουν. εἰ δ' αὖ τινες διώξειαν αὐτοὺς
πολὺ ἀπὸ τοῦ στρατεύματος, τούτους, ὁπότε ἀποχωροῖεν,
ἐπικείμενοι καὶ ἀκοντίζοντες δεινὰ εἰργάζοντο, καὶ πᾶν τὸ
στράτευμα ἠνάγκαζον ἑαυτῶν ἕνεκα καὶ προϊέναι καὶ ἀναχω-
ρεῖν. μετὰ ταῦτα μέντοι οἱ Θηβαῖοι μείναντες οὐ πολλὰς 22
ἡμέρας ἀπῆλθον οἴκαδε, καὶ οἱ ἄλλοι δὲ ἕκαστος οἴκαδε. ἐκ
δὲ τούτου ἐμβάλλουσιν οἱ παρὰ Διονυσίου εἰς Σικυῶνα, καὶ

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

τρεψάμενοι] στρεψάμενοι C ἑλκύσαντες CF μὲν] μὲν δὴ C 20 ἅμα τὲ Ω' ἅμα δὲ V et vulg. ἱππέας] ἱππεῖς Ω'' διαταξάμενοι καὶ ἐμπλήσαντες] F in ras. ἐμπλήσατε C ἔφθειρεν B οἱ τῶν] om. F 21 ὅσοι παρῆσαν Cobet] ὅσοιπερ (ὅσοι περ) ἦσαν Ω'' οὗτοι] om. F διεσκεδασμένοι C] διεσκευασμένοι BM'' διεσκαυμένοι F ante corr. διεσκαυσμένοι F corr. aut 2 media in voce παρα θέοντες post παρα desinit cod. L avolsis quattuor foliis ὥρμων Ω''] ὁρμῷεν Hartman ἐπ'] πρὸς C ταῦτα ἅμα] ἅμα ταῦτα C pr. ἀνεχώρουν] καὶ ἀν. F αὖ BM''] ἂν F αὖ' C διώξ[ειαν] //// C ἀκοντίζοντες] IN B EXCIDIT FOLIVM VNVM „ζοντες — § 31 ἔπιπτον"
Ω = CFM, M'' = MDV 22 οἱ ἄλλοι M''] ἄλλοι CF

μάχῃ μὲν νικῶσι τοὺς Σικυωνίους ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ἀπέκτειναν
περὶ ἑβδομήκοντα· Δέρας δὲ τεῖχος κατὰ κράτος αἱροῦσι.
καὶ ἡ μὲν παρὰ Διονυσίου πρώτη βοήθεια ταῦτα πράξασα
ἀπέπλευσεν εἰς Συρακούσας. Θηβαῖοι δὲ καὶ πάντες οἱ ἀπο-
στάντες ἀπὸ Λακεδαιμονίων μέχρι μὲν τούτου τοῦ χρόνου
ὁμοθυμαδὸν καὶ ἔπραττον καὶ ἐστρατεύοντο ἡγουμένων Θη-
23 βαίων. ἐγγενόμενος δέ τις Λυκομήδης Μαντινεύς, γένει τε
οὐδενὸς ἐνδεὴς χρήμασί τε προήκων καὶ ἄλλως φιλότιμος,
οὗτος ἐνέπλησε φρονήματος τοὺς Ἀρκάδας, λέγων ὡς μόνοις
μὲν αὐτοῖς πατρὶς Πελοπόννησος εἴη, μόνοι γὰρ αὐτόχθονες
ἐν αὐτῇ οἰκοῖεν, πλεῖστον δὲ τῶν Ἑλληνικῶν φύλων τὸ
Ἀρκαδικὸν εἴη καὶ σώματα ἐγκρατέστατα ἔχοι. καὶ ἀλκιμω-
τάτους δὲ αὐτοὺς ἀπεδείκνυε, τεκμήρια παρεχόμενος ὡς ἐπι-
κούρων ὁπότε δεηθεῖέν τινες, οὐδένας ᾑροῦντο ἀντ' Ἀρκάδων.
ἔτι δὲ οὔτε Λακεδαιμονίους πώποτε ἄνευ σφῶν ἐμβαλεῖν εἰς
τὰς Ἀθήνας οὔτε νῦν Θηβαίους ἐλθεῖν ἄνευ Ἀρκάδων εἰς
24 Λακεδαίμονα. ἐὰν οὖν σωφρονῆτε, τοῦ ἀκολουθεῖν ὅποι ἂν
τις παρακαλῇ φείσεσθε· ὡς πρότερόν τε Λακεδαιμονίοις
ἀκολουθοῦντες ἐκείνους ηὐξήσατε, νῦν δ', ἐὰν Θηβαίοις εἰκῇ
ἀκολουθῆτε καὶ μὴ κατὰ μέρος ἡγεῖσθαι ἀξιῶτε, ἴσως τάχα
τούτους ἄλλους Λακεδαιμονίους εὑρήσετε. οἱ μὲν δὴ Ἀρκάδες
ταῦτα ἀκούοντες ἀνεφυσῶντό τε καὶ ὑπερεφίλουν τὸν Λυκο-
μήδην καὶ μόνον ἄνδρα ἡγοῦντο· ὥστε ἄρχοντας ἔταττον
οὕστινας ἐκεῖνος κελεύοι. καὶ ἐκ τῶν συμβαινόντων δὲ ἔργων
25 ἐμεγαλύνοντο οἱ Ἀρκάδες· ἐμβαλόντων μὲν γὰρ εἰς Ἐπί-

Ω″ = CFM et DV, Ω′ = CFM et D, Ω = CFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

δέρας M″] δαίρας F γέρας C ταῦτα FM″] τοιαῦτα C συρρακ. C οἱ ἀποστάντες CM″] οἱ ἀποστάντες οἱ F ἐστρατεύοντο] ἐβουλεύοντο C θηβαίων M″] τῶν θηβαίων CF 23 ἐγγενόμενος M″] ἐγγινόμενος CF ἐνδεὴς Ω″] δεύτερος Cobet πατρὶς πελοπ.] πελοπ. πατρὶς C ἑλληνικῶν] ἑλλήνων F_1 φύλων M″] φύλον C φύ[λω]ν F ἄνευ σφῶν πώποτε C ante ἄνευ Ἀρκ. Cobet inserit ἂν 24 οὖν] om. C ὅποι] ὅπου D παρακαλῇ FM″ παρακαλοῖ C

φείσεσθε CF_2M''] φείσεσθαι F_1 ἀφήσεσθε Cobet ὡς] ὡς γὰρ Hartman πρότερόν τε CM″] πρότερον F πρότερόν γε Grosser πρό-τερόν ποτε Schwidop δ' ἐὰν] δὲ ἂν Ω″ μέρος FM″] μέρους C mg. χώραν C in textu ἀξιῶτε ἡγεῖσθαι C ταῦτα M″] ταῦτ' CF

ἐκεῖνος M″] κἀκεῖνος CF 25 ἐμβαλόντων M″] ἐμβαλλόντων CF

*δαυρον τῶν Ἀργείων, καὶ ἀποκλεισθέντων τῆς ἐξόδου ὑπό
τε τῶν μετὰ Χαβρίου ξένων καὶ Ἀθηναίων καὶ Κορινθίων,
βοηθήσαντες μάλα πολιορκουμένους ἐξελύσαντο τοὺς Ἀργείους,
οὐ μόνον τοῖς ἀνδράσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς χωρίοις πολεμίοις
χρώμενοι. στρατευσάμενοι δὲ καὶ εἰς Ἀσίνην τῆς Λακαίνης
ἐνίκησάν τε τὴν τῶν Λακεδαιμονίων φρουρὰν καὶ τὸν Γερά-
νορα τὸν Σπαρτιάτην πολέμαρχον γεγενημένον ἀπέκτειναν
καὶ τὸ προάστιον τῶν Ἀσιναίων ἐπόρθησαν. ὅπου δὲ βου-
ληθεῖεν ἐξελθεῖν, οὐ νύξ, οὐ χειμών, οὐ μῆκος ὁδοῦ, οὐκ
ὄρη δύσβατα ἀπεκώλυεν αὐτούς· ὥστε ἔν γε ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ
πολὺ ᾤοντο κράτιστοι εἶναι. οἱ μὲν δὴ Θηβαῖοι διὰ ταῦτα* 26
*ὑποφθόνως καὶ οὐκέτι φιλικῶς εἶχον πρὸς τοὺς Ἀρκάδας. οἵ
γε μὴν Ἠλεῖοι ἐπεὶ ἀπαιτοῦντες τὰς πόλεις τοὺς Ἀρκάδας ἃς
ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἀφῃρέθησαν, ἔγνωσαν αὐτοὺς τοὺς μὲν
ἑαυτῶν λόγους ἐν οὐδενὶ λόγῳ ποιουμένους, τοὺς δὲ Τριφυ-
λίους καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἀπὸ σφῶν ἀποστάντας περὶ παντὸς
ποιουμένους, ὅτι Ἀρκάδες ἔφασαν εἶναι, ἐκ τούτων αὖ καὶ
οἱ Ἠλεῖοι δυσμενῶς εἶχον πρὸς αὐτούς.*

Οὕτω δ' ἑκάστων μέγα ἐφ' ἑαυτοῖς φρονούντων τῶν 27
*συμμάχων, ἔρχεται Φιλίσκος Ἀβυδηνὸς παρ' Ἀριοβαρζάνους
χρήματα ἔχων πολλά. καὶ πρῶτα μὲν εἰς Δελφοὺς συνήγαγε
περὶ εἰρήνης Θηβαίους καὶ τοὺς συμμάχους καὶ τοὺς Λακε-
δαιμονίους. ἐκεῖ δὲ ἐλθόντες τῷ μὲν θεῷ οὐδὲν ἀνεκοινώσαντο
ὅπως ἂν ἡ εἰρήνη γένοιτο, αὐτοὶ δὲ ἐβουλεύοντο. ἐπεὶ δὲ*

Ω″ = CFM et DV, Ω′ = CFM et D, Ω = CFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

καὶ post *δὲ* omis. M *τὸν* ante *Γέρ.* del. Grosser *πολέμαρχον σπαρτιάτην* Ω″] transposuit Dindorf *σπαρτιάτην γεγενημένον* del. Breitenbach et Kruse, Grosser coni.: *Σπαρτιάτην γενναῖον ὄντα, Σπαρτιάτην καὶ ἄνδρα ἀγαθὸν γεγενημένον* Kyprianos *προάστειον* CF a. ras. *προάστειον* cett.″ *ἀσιναίων* C] *ἀσινάνων* M (et V) *ἀσιάνων* F *ἀσινάρων* D *ὅπου* Ω″] *ὅποι* Hartman *ἔν γε ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ* M] *ἔν γε ἐκείνω τῶ χρόνω* V *ἐν ἐκείνω τῶ χρόνω* F et D *ἔν γε τῶ χρόνω ἐκείνω* C *πολὺ* M″] *πολλοὶ* CF 26 *οἵ γε — ἀρκάδας* om. F_1 *ἠλεῖοι* hic et infra scrib. omnes praeter V *ἃς*] [*ἃς*] F_2 in ras. *τοὺς δὲ — ποιουμένους*] om. C *τριφυλίους* F pr. et V] *τριφυλλίους* F corr. M′ *ἀρκάδες ἔφασαν* Ω′] *ἔφασαν ἀρκάδες* V
27 *παρ'* M″] *παρὰ* CF *ἀνεκοινώσαντο* F corr.] *ἐνεκοινώσαντο* M″ *ἐνεκινώσαντο* F pr. *ἐκοινώσαντο* C *ἡ εἰρήνη*] *εἰρήνη//* F

οὐ συνεχώρουν οἱ Θηβαῖοι Μεσσήνην ὑπὸ Λακεδαιμονίοις
εἶναι, ξενικὸν πολὺ συνέλεγεν ὁ Φιλίσκος, ὅπως πολεμοίη
μετὰ Λακεδαιμονίων.

28 Τούτων δὲ πραττομένων ἀφικνεῖται καὶ ἡ παρὰ Διονυσίου
δευτέρα βοήθεια. λεγόντων δὲ Ἀθηναίων μὲν ὡς χρεὼν εἴη
αὐτοὺς ἰέναι εἰς Θετταλίαν τἀναντία Θηβαίοις, Λακεδαιμονίων
δὲ ὡς εἰς τὴν Λακωνικήν, ταῦτα ἐν τοῖς συμμάχοις ἐνίκησεν.
ἐπεὶ δὲ περιέπλευσαν οἱ παρὰ Διονυσίου εἰς Λακεδαίμονα,
λαβὼν αὐτοὺς Ἀρχίδαμος μετὰ τῶν πολιτικῶν ἐστρατεύετο.
καὶ Καρύας μὲν ἐξαιρεῖ κατὰ κράτος, καὶ ὅσους ζῶντας ἔλαβεν,
ἀπέσφαξεν. ἐκεῖθεν δ' εὐθὺς στρατευσάμενος εἰς Παρρασίους
τῆς Ἀρκαδίας μετ' αὐτῶν ἐδῄου τὴν χώραν. ἐπεὶ δ' ἐβοήθησαν
οἱ Ἀρκάδες καὶ οἱ Ἀργεῖοι, ἐπαναχωρήσας ἐστρατοπεδεύσατο
ἐν τοῖς ὑπὲρ Μηλέας γηλόφοις. ἐνταῦθα δ' ὄντος αὐτοῦ
Κισσίδας ὁ ἄρχων τῆς παρὰ Διονυσίου βοηθείας ἔλεγεν ὅτι
ἐξήκοι αὐτῷ ὁ χρόνος ὃς εἰρημένος ἦν παραμένειν. καὶ ἅμα
29 ταῦτ' ἔλεγε καὶ ἀπῄει τὴν ἐπὶ Σπάρτης. ἐπεὶ δὲ ἀποπορευόμενον
ὑπετέμνοντο αὐτὸν οἱ Μεσσήνιοι ἐπὶ στενῷ τῆς ὁδοῦ, ἐν-
ταῦθα δὴ ἔπεμπεν ἐπὶ τὸν Ἀρχίδαμον καὶ βοηθεῖν ἐκέλευε.
κἀκεῖνος μέντοι ἐβοήθει. ὡς δὲ ἐγένοντο ἐν τῇ ἐπ' Εὐτρη-
σίους ἐκτροπῇ, οἱ μὲν Ἀρκάδες καὶ Ἀργεῖοι προσέβαινον εἰς
τὴν Λάκαιναν, καὶ οὗτοι ὡς ἀποκλείσοντες αὐτὸν τῆς ἐπ'
οἶκον ὁδοῦ. ὁ δέ, οὗπέρ ἐστι χωρίον ἐπίπεδον ἐν ταῖς συμ-
βολαῖς τῆς τε ἐπ' Εὐτρησίων καὶ τῆς ἐπὶ Μηλέας ὁδοῦ,

Ω″ = CFM et DV, Ω′ = CFM et D, Ω = CFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

28 μὲν ὡς χρεὼν εἴη FM] ὡς χρεὼν μὲν εἴη C (et DV) μὲν ὡς χρεὶη Cobet, sed cf. Cyrop. VI 2, 24 ἰέναι M″] om. CF Madvig ἰέναι damnans τἀναντία in ἀπαντᾶν mutat ἀρχίδαμος M″] ὁ ἀρχίδαμος CF καρύας M″] καρυὰς CF ἐκεῖθεν δ' FM″] ἐκεῖθεν δὲ C Παρρασίους Clinton] παρουσίας CFM″ παρασίας M_2 ἐδήουν F ἐστρατοπεδεύσαντο F ὑπὲρ Dindorf] ὑπὸ Ω″ Μηλέας E. Curtius] μηδέας Ω″ ἐξήκοι] ἐξῆκει F pr. ἐξῆκοι F corr. εἰρημένος ἦν FM″] εἰρημένος C καὶ ἀπῄει om. F_1 add. F_2 καὶ ἀπίει C 29 μεσσήνιοι M″] μεσήνιοι CF στενῷ Dindorf] στενὸν Ω″ ὡς δὲ M″] ὡς δ' CF εὐτρησίους FM″] εὐκερησίους C ut vid. οὗπέρ Leonclavius] ὅπερ (ὁπέρ, ὅπέρ) Ω″ ἐν ταῖς συμβολαῖς τῆς τε] ἐν τοῖς C εὐκτρησίων C Μηλέας] μηδέας Ω″

ἐνταῦθα ἐκβὰς παρετάξατο ὡς μαχούμενος. ἔφασαν δ' αὐτὸν 30
καὶ πρὸ τῶν λόχων παριόντα τοιάδε παρακελεύσασθαι· Ἄνδρες
πολῖται, νῦν ἀγαθοὶ γενόμενοι ἀναβλέψωμεν ὀρθοῖς ὄμμασιν·
ἀποδῶμεν τοῖς ἐπιγιγνομένοις τὴν πατρίδα οἵανπερ παρὰ τῶν
πατέρων παρελάβομεν· παυσώμεθα αἰσχυνόμενοι καὶ παῖδας
καὶ γυναῖκας καὶ πρεσβυτέρους καὶ ξένους, ἐν οἷς πρόσθεν
γε πάντων τῶν Ἑλλήνων περιβλεπτότατοι ἦμεν. τούτων δὲ 31
ῥηθέντων ἐξ αἰθρίας ἀστραπάς τε καὶ βροντὰς λέγουσιν αἰσίους
αὐτῷ φανῆναι· συνέβη δὲ καὶ πρὸς τῷ δεξιῷ κέρατι τέμενός
τε καὶ ἄγαλμα Ἡρακλέους [οὗ δὴ καὶ ἀπόγονος λέγεται] εἶναι·
τοιγαροῦν ἐκ τούτων πάντων οὕτω πολὺ μένος καὶ θάρρος
τοῖς στρατιώταις φασὶν ἐμπεσεῖν ὥστ' ἔργον εἶναι τοῖς ἡγε-
μόσιν ἀνείργειν τοὺς στρατιώτας ὠθουμένους εἰς τὸ πρόσθεν.
ἐπεὶ μέντοι ἡγεῖτο ὁ Ἀρχίδαμος, ὀλίγοι μὲν τῶν πολεμίων
δεξάμενοι εἰς δόρυ αὐτοὺς ἀπέθανον· οἱ δ' ἄλλοι φεύγοντες
ἔπιπτον, πολλοὶ μὲν ὑπὸ ἱππέων, πολλοὶ δὲ ὑπὸ τῶν Κελτῶν.
ὡς δὲ ληξάσης τῆς μάχης τροπαῖον ἐστήσατο, εὐθὺς ἔπεμψεν 32
οἴκαδε ἀγγελοῦντα Δημοτέλη τὸν κήρυκα τῆς τε νίκης τὸ
μέγεθος καὶ ὅτι Λακεδαιμονίων μὲν οὐδὲ εἷς τεθναίη, τῶν
δὲ πολεμίων παμπληθεῖς. τοὺς μέντοι ἐν Σπάρτῃ ἔφασαν
ἀκούσαντας ἀρξαμένους ἀπὸ Ἀγησιλάου καὶ τῶν γερόντων
καὶ τῶν ἐφόρων πάντας κλαίειν· οὕτω κοινόν τι ἄρα χαρᾷ
καὶ λύπῃ δάκρυά ἐστιν. ἐπὶ μέντοι τῇ τῶν Ἀρκάδων τύχῃ
οὐ πολύ τι ἧττον Λακεδαιμονίων ἥσθησαν Θηβαῖοί τε καὶ
Ἠλεῖοι· οὕτως ἤδη ἤχθοντο ἐπὶ τῷ φρονήματι αὐτῶν.

Συνεχῶς δὲ βουλευόμενοι Θηβαῖοι ὅπως ἂν τὴν ἡγεμονίαν 33
λάβοιεν τῆς Ἑλλάδος, ἐνόμισαν, εἰ πέμψειαν πρὸς τὸν Περ-
σῶν βασιλέα, πλεονεκτῆσαι ἄν τι ἐν ἐκείνῳ. καὶ ἐκ τούτου

Ω″ = CFM et DV, Ω′ = CFM et D, Ω = CFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

ἐκβὰς] ἐμβὰς F   30 τοιάδε] τοιαῦτα F   31 τε καὶ ἄγ. CFM et V] τι καὶ ἄγ. D   οὗ — λέγεται del. Cobet Dindorf Kruse Kurz Breitenbach Grosser   καὶ ante ἀπόγονος om. F_1 aut pr.   θάρρος Dindorf] θάρσος Ω″   πολλοὶ μὲν] REDIT COD. B   32 καὶ ὅτι Stephanus] ὅτι Ω″   πολύ τι] πολὺ C   ἥσθησαν] ἤσθησαν CF pr.   θηβαῖοι BM″] οἱ θηβαῖοι CF   ἠλεῖοι B et V] ἡλεῖοι CFM′   33 θηβαῖοι BM″] οἱ θ. CF   εἰ πέμψειαν] εἰσπέμψοιαν B   τὸν περσῶν] τῶν περσῶν C pr. F_1 τὸν τῶν περσῶν F_2 ἐν ἐκείνω (-ῳ M) BM″] ἐκείνω CF corr. ut vid. ἐκείνω F pr. ut vid. παρ' ἐκείνῳ Morus Schneider Hartman

παρακαλέσαντες ἤδη τοὺς συμμάχους ἐπὶ προφάσει ὅτι καὶ
Εὐθυκλῆς ὁ Λακεδαιμόνιος εἴη παρὰ βασιλεῖ, ἀναβαίνουσι
Θηβαίων μὲν Πελοπίδας, Ἀρκάδων δὲ Ἀντίοχος ὁ παγκρα-
τιαστής, Ἠλείων δὲ Ἀρχίδαμος· ἠκολούθει δὲ καὶ Ἀργεῖος.
καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες ταῦτα ἀνέπεμψαν Τιμαγόραν τε
34 καὶ Λέοντα. ἐπεὶ δὲ ἐκεῖ ἐγένοντο, πολὺ ἐπλεονέκτει ὁ Πε-
λοπίδας παρὰ τῷ Πέρσῃ. εἶχε γὰρ λέγειν καὶ ὅτι μόνοι τῶν
Ἑλλήνων βασιλεῖ συνεμάχοντο ἐν Πλαταιαῖς, καὶ ὅτι ὕστερον
οὐδεπώποτε στρατεύσαιντο ἐπὶ βασιλέα, καὶ ὡς Λακεδαιμόνιοι
διὰ τοῦτο πολεμήσειαν αὐτοῖς, ὅτι οὐκ ἐθελήσαιεν μετ' Ἀγη-
σιλάου ἐλθεῖν ἐπ' αὐτὸν οὐδὲ θῦσαι ἐάσαιεν αὐτὸν ἐν Αὐλίδι
τῇ Ἀρτέμιδι, ἔνθαπερ Ἀγαμέμνων ὅτε εἰς τὴν Ἀσίαν ἐξέπλει
35 θύσας εἷλε Τροίαν. μέγα δὲ συνεβάλλετο τῷ Πελοπίδᾳ εἰς
τὸ τιμᾶσθαι καὶ ὅτι ἐνενικήκεσαν οἱ Θηβαῖοι μάχῃ ἐν Λεύκτροις
καὶ ὅτι πεπορθηκότες τὴν χώραν τῶν Λακεδαιμονίων ἐφαίνοντο.
ἔλεγε δὲ ὁ Πελοπίδας ὅτι οἱ Ἀργεῖοι καὶ οἱ Ἀρκάδες μάχῃ ἡττη-
μένοι εἶεν ὑπὸ Λακεδαιμονίων, ἐπεὶ αὐτοὶ οὐ παρεγένοντο.
συνεμαρτύρει δ' αὐτῷ ταῦτα πάντα ὡς ἀληθῆ λέγοι ὁ Ἀθη-
ναῖος Τιμαγόρας, καὶ ἐτιμᾶτο δεύτερος μετὰ τὸν Πελοπίδαν.
36 ἐκ δὲ τούτου ἐρωτώμενος ὑπὸ βασιλέως ὁ Πελοπίδας τί βού-
λοιτο ἑαυτῷ γραφῆναι εἶπεν ὅτι Μεσσήνην τε αὐτόνομον
εἶναι ἀπὸ Λακεδαιμονίων καὶ Ἀθηναίους ἀνέλκειν τὰς ναῦς·
εἰ δὲ ταῦτα μὴ πείθοιντο, στρατεύειν ἐπ' αὐτούς· εἴ τις δὲ
37 πόλις μὴ ἐθέλοι ἀκολουθεῖν, ἐπὶ ταύτην πρῶτον ἰέναι. γρα-
φέντων δὲ τούτων καὶ ἀναγνωσθέντων τοῖς πρέσβεσιν, εἶπεν
ὁ Λέων ἀκούοντος τοῦ βασιλέως· Νὴ Δία, ὦ Ἀθηναῖοι,
ὥρα γε ὑμῖν, ὡς ἔοικεν, ἄλλον τινὰ φίλον ἀντὶ βασιλέως
ζητεῖν. ἐπεὶ δὲ ἀπήγγειλεν ὁ γραμματεὺς ἃ εἶπεν ὁ Ἀθηναῖος,

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ἠλείων BC et V] ἠλεῖων FM' ἠκολούθει] ἠβουλήθη B ἀθηναῖοι BM''] ἀθηναῖοι δὲ CF ἀνέπεμψαν BM''] ἀντέπεμψαν CF 34 οὐδε (οὐδὲ) πώποτε BM'' οὐδέ ποτε CF Ἀγαμέμνων ὅτε Cobet] ὅτε ἀγαμέμνων Ω' ὅτε ὁ ἀγαμέμνων V τροίαν B] τὴν τροίαν CFM'' 35 πεπορθμηκότες F_1 οἱ ἀργεῖοι C (et V)] ἀργεῖοι BFM'' καὶ οἱ ἀρκάδες BFM''] καὶ ἀρκάδες C ταῦτα πάντα δ' αὐτῷ C λέγοι BCM''] λέγει F 36 μεσσήνην BM''] μεσήνην CF πρῶτον Ω'] πρώτην V prob. Cobet 37 γραμματεὺς] ἑρμηνεὺς, κάλλιον D mg.

πάλιν ἐξήνεγκε προσγεγραμμένα· εἰ δέ τι δικαιότερον τούτων γιγνώσκουσιν οἱ Ἀθηναῖοι, ἰόντας πρὸς βασιλέα διδάσκειν. 38 *ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο οἱ πρέσβεις οἴκαδε ἕκαστοι, τὸν μὲν Τιμαγόραν ἀπέκτειναν οἱ Ἀθηναῖοι, κατηγοροῦντος τοῦ Λέοντος ὡς οὔτε συσκηνοῦν ἑαυτῷ ἐθέλοι μετά τε Πελοπίδου πάντα βουλεύοιτο. τῶν δὲ ἄλλων πρέσβεων ὁ μὲν Ἠλεῖος Ἀρχίδαμος, ὅτι προυτίμησε τὴν Ἦλιν πρὸ τῶν Ἀρκάδων, ἐπῄνει τὰ τοῦ βασιλέως, ὁ δὲ Ἀντίοχος, ὅτι ἠλαττοῦτο τὸ Ἀρκαδικόν, οὔτε τὰ δῶρα ἐδέξατο ἀπήγγειλέ τε πρὸς τοὺς μυρίους ὡς βασιλεὺς ἀρτοκόπους μὲν καὶ ὀψοποιοὺς καὶ οἰνοχόους καὶ θυρωροὺς παμπληθεῖς ἔχοι, ἄνδρας δὲ οἳ μάχοιντ' ἂν Ἕλλησι πάνυ ζητῶν οὐκ ἔφη δύνασθαι ἰδεῖν. πρὸς δὲ τούτοις καὶ τὸ τῶν χρημάτων πλῆθος ἀλαζονείαν οἵ γε δοκεῖν ἔφη εἶναι, ἐπεὶ καὶ τὴν ὑμνουμένην ἂν χρυσῆν πλάτανον οὐχ ἱκανὴν ἔφη εἶναι τέττιγι σκιὰν παρέχειν.*

Ὡς δὲ οἱ Θηβαῖοι συνεκάλεσαν ἀπὸ τῶν πόλεων ἁπασῶν 39
ἀκουσομένους τῆς παρὰ βασιλέως ἐπιστολῆς, καὶ ὁ Πέρσης ὁ φέρων τὰ γράμματα δείξας τὴν βασιλέως σφραγῖδα ἀνέγνω τὰ γεγραμμένα, οἱ μὲν Θηβαῖοι ὀμνύναι ταῦτα ἐκέλευον βασιλεῖ καὶ ἑαυτοῖς τοὺς βουλομένους φίλους εἶναι, οἱ δὲ ἀπὸ τῶν πόλεων ἀπεκρίναντο ὅτι οὐκ ὀμούμενοι ἀλλ' ἀκουσόμενοι πεμφθείησαν· εἰ δέ τι ὅρκων δέοιντο, πρὸς τὰς πόλεις πέμπειν ἐκέλευον. ὁ μέντοι Ἀρκὰς Λυκομήδης καὶ τοῦτο ἔλεγεν, ὅτι οὐδὲ τὸν σύλλογον ἐν Θήβαις δέοι εἶναι, ἀλλ' ἔνθα ἂν ᾖ ὁ πόλεμος. χαλεπαινόντων δ' αὐτῷ τῶν Θηβαίων καὶ λεγόντων

Ω'' = BCFM et DV, Ω' = BCFM et D, Ω = BCFM, M'' = M et DV, M' = MD.

γιγνώσκουσιν] *γινώσκουσιν* V 38 *οἴκαδε ἕκαστοι* BFM''] *ἕκαστοι οἴκαδε* C *ἑαυτῷ* (-ῶ) *ἐθέλοι* BFM''] *ἐθέλοι ἑαυτῶ* C *πελοπίδου* BM''] *πελοπίδα* CF *ἠλεῖος* CFM' *προὐτίμησε* BF *προυτίμ.* cett.'' *ἦλιν* CM' *ἦλλιν* F, recte BV *ὁ δὲ* CFM''] *ὁ δ* (sic) B PRORSUS DESINENS IN HAC VOCE

Ω = CFM; M'' = M et DV *ἀπήγγειλέ τε*] *ἀπήγγειλε* F_1 *ὡς* (ante *βασιλεὺς*) M''] *ὁ* F_1 *ὁτι* F_2 *ὅτι* C *μὲν* FM''] om. C *μάχοιντ'* CM''] *μάχηντ'* F *ἔφη* Dindorf] *ἂν ἔφη* Ω'' *οἵ γε*] [ο][ί] *γε* F *ἂν* ante *χρυσῆν* et *ἔφη* ante *εἶναι* del. Cobet 39 *συνεκάλεσαν*] *ἐκάλεσαν* C *ἀλλ' ἀκ.*] *ἀλλὰ ἀκ.* C *λυκ[ομ]ήδης* F *ἔνθα ἂν ᾖ* edit. Stephan.] *ἔνθα ἢ ἂν* C *ἔνθα ᾖ* M'' *ἔνθα εἰ* F, sed *θα* in ras. et supra *εἰ* circumflex. eras.

ὡς διαφθείροι τὸ συμμαχικόν, οὐδ' εἰς τὸ συνέδριον ἤθελε
καθίζειν, ἀλλ' ἀπιὼν ᾤχετο, καὶ μετ' αὐτοῦ πάντες οἱ ἐξ
40 Ἀρκαδίας πρέσβεις. ὡς δ' ἐν Θήβαις οὐκ ἠθέλησαν οἱ συνελ-
θόντες ὀμόσαι, ἔπεμπον οἱ Θηβαῖοι πρέσβεις ἐπὶ τὰς πόλεις,
ὀμνύναι κελεύοντες ποιήσειν κατὰ τὰ βασιλέως γράμματα,
νομίζοντες ὀκνήσειν μίαν ἑκάστην τῶν πόλεων ἀπεχθάνεσθαι
ἅμα ἑαυτοῖς τε καὶ βασιλεῖ. ἐπεὶ μέντοι εἰς Κόρινθον πρῶτον
αὐτῶν ἀφικομένων ὑπέστησαν οἱ Κορίνθιοι, καὶ ἀπεκρίναντο
ὅτι οὐδὲν δέοιντο πρὸς βασιλέα κοινῶν ὅρκων, ἐπηκολούθησαν
καὶ ἄλλαι πόλεις κατὰ ταὐτὰ ἀποκρινόμεναι. καὶ αὕτη μὲν ἡ
Πελοπίδου καὶ τῶν Θηβαίων τῆς ἀρχῆς περιβολὴ οὕτω διελύθη.
41 Αὖθις δ' Ἐπαμεινώνδας, βουληθεὶς τοὺς Ἀχαιοὺς προσ-
αγαγέσθαι, ὅπως μᾶλλον σφίσι καὶ οἱ Ἀρκάδες καὶ οἱ ἄλλοι
σύμμαχοι προσέχοιεν τὸν νοῦν, ἔγνω ἐκστρατευτέον εἶναι ἐπὶ
τὴν Ἀχαΐαν. Πεισίαν οὖν τὸν Ἀργεῖον στρατηγοῦντα ἐν τῷ
Ἄργει πείθει προκαταλαβεῖν τὸ Ὄνειον. καὶ ὁ Πεισίας μέν-
τοι καταμαθὼν ἀμελουμένην τὴν τοῦ Ὀνείου φυλακὴν ὑπό
τε Ναυκλέους, ὃς ἦρχε τοῦ ξενικοῦ τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ
ὑπὸ Τιμομάχου τοῦ Ἀθηναίου, καταλαμβάνει νύκτωρ μετὰ
δισχιλίων ὁπλιτῶν τὸν ὑπὲρ Κεγχρειῶν λόφον, ἔχων ἑπτὰ
42 ἡμερῶν τὰ ἐπιτήδεια. ἐν δὲ ταύταις ταῖς ἡμέραις ἐλθόντες
οἱ Θηβαῖοι ὑπερβαίνουσι τὸ Ὄνειον, καὶ στρατεύουσι πάντες
οἱ σύμμαχοι ἐπ' Ἀχαΐαν, ἡγουμένου Ἐπαμεινώνδου. προσπε-
σόντων δ' αὐτῷ τῶν βελτίστων ἐκ τῆς Ἀχαΐας, ἐνδυναστεύει
ὁ Ἐπαμεινώνδας ὥστε μὴ φυγαδεῦσαι τοὺς κρατίστους μήτε

Ω″ = CFM et DV, Ω′ = CFM et D, Ω = CFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

διαφθείροι] διαφέροι M (non DV) οὐδ' FM″] οὐδὲ C ἤθελε καθίζειν] om. F_1 in fine paginae, add. F_2 40 συνελθόντες M″] συνεληλυθότες CF ποιήσειν κατὰ τὰ βασιλέως M″] ποιῆσαι κατὰ βασιλέως F_1 ποιῆσαι κατὰ τὰ βασιλέως F_2 κατὰ τὰ βασιλέως ποιῆσαι C μίαν ἑκάστην] sic etiam F_2 in ras. ἑαυτοῖς sine τε F_1, F_2 add. τε κοινῶν ὅρκων (ὅρκων) Ω″] καινῶν ὅρκων Hertlein, illud def. Breitenbach ἄλλαι M″] ἄλλαι πολλαὶ CF ταὐτὰ] ταυτὰ V ταῦτα Ω′ 41 ἐπαμινώνδας F ἔγνω ἐκστρατευτέον Hertlein] ἔγνωκε στρατευτέον Ω″ ἀμελουμένην M″F, sed in F η in correctura, om. C τὸν ὑπὲρ M″] ὑπὲρ CF κεγχρειῶν CM″ κεχριῶν F τὰ ἐπιτήδεια FM″] ἐπιτήδεια C 42 μή τε vel μήτε Ω″] μηδὲ Dindorf

*πολιτείαν μεταστῆσαι, ἀλλὰ πιστὰ λαβὼν παρὰ τῶν Ἀχαιῶν
ἦ μὴν συμμάχους ἔσεσθαι καὶ ἀκολουθήσειν ὅποι ἂν Θηβαῖοι
ἡγῶνται, οὕτως ἀπῆλθεν οἴκαδε. κατηγορούντων δὲ αὐτοῦ* 43
*τῶν τε Ἀρκάδων καὶ τῶν ἀντιστασιωτῶν ὡς Λακεδαιμονίοις
κατεσκευακὼς τὴν Ἀχαΐαν ἀπέλθοι, ἔδοξε Θηβαίοις πέμψαι
ἁρμοστὰς εἰς τὰς Ἀχαΐδας πόλεις. οἱ δ' ἐλθόντες τοὺς μὲν
βελτίστους σὺν τῷ πλήθει ἐξέβαλον, δημοκρατίας δὲ ἐν τῇ
Ἀχαΐᾳ κατέστησαν. οἱ μέντοι ἐκπεσόντες συστάντες ταχύ,
ἐπὶ μίαν ἑκάστην τῶν πόλεων πορευόμενοι, ὄντες οὐκ ὀλίγοι,
κατῆλθόν τε καὶ κατέσχον τὰς πόλεις. ἐπεὶ δὲ κατελθόντες
οὐκέτι ἐμέσευον, ἀλλὰ προθύμως συνεμάχουν τοῖς Λακεδαι-
μονίοις, ἐπιέζοντο οἱ Ἀρκάδες ἔνθεν μὲν ὑπὸ Λακεδαιμονίων,
ἔνθεν δὲ ὑπὸ Ἀχαιῶν. ἐν δὲ τῷ Σικυῶνι τὸ μὲν μέχρι* 44
*τούτου κατὰ τοὺς ἀρχαίους νόμους ἡ πολιτεία ἦν. ἐκ δὲ
τούτου βουλόμενος ὁ Εὔφρων, ὥσπερ παρὰ τοῖς Λακεδαι-
μονίοις μέγιστος ἦν τῶν πολιτῶν, οὕτω καὶ παρὰ τοῖς ἐναν-
τίοις αὐτῶν πρωτεύειν, λέγει πρὸς τοὺς Ἀργείους καὶ πρὸς
τοὺς Ἀρκάδας ὡς εἰ μὲν οἱ πλουσιώτατοι ἐγκρατεῖς ἔσοιντο
τοῦ Σικυῶνος, σαφῶς, ὅταν τύχῃ, πάλιν λακωνιεῖ ἡ πόλις·
ἐὰν δὲ δημοκρατία γένηται, εὖ ἴστε, ἔφη, ὅτι διαμενεῖ ὑμῖν
ἡ πόλις. ἐὰν οὖν μοι παραγένησθε, ἐγὼ ἔσομαι ὁ συγκαλῶν
τὸν δῆμον, καὶ ἅμα ἐγὼ ὑμῖν ταύτην πίστιν ἐμαυτοῦ δώσω
καὶ τὴν πόλιν βέβαιον ἐν τῇ συμμαχίᾳ παρέξω. ταῦτα δ',
ἔφη, ἐγὼ πράττω εὖ ἴστε ὅτι πάλαι μὲν χαλεπῶς φέρων,
ὥσπερ ὑμεῖς, τὸ φρόνημα τῶν Λακεδαιμονίων, ἄσμενος δ'
ἂν τὴν δουλείαν ἀποφυγών. οἱ οὖν Ἀρκάδες καὶ οἱ Ἀργεῖοι* 45

Ω″ = CFM et DV, Ω′ = CFM et D, Ω = CFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

λαβὼν] *λαβεῖν* C *ἡγῶνται*] *ἡγοῦνται* F *οὕτως*] *καὶ οὕτως* C *ἀπῆλθεν* M″] *ἀπῆλθον* CF 43 *αὐτοῦ* D superscr. (ab eodem) V] *αὐτῶν* Ω′ *κατασκευακὼς* F *ἀχαΐδας* CDFV_2] *ἀχαιΐδας* M *ἀχαΐας* V_1 *ἐξέβαλον* M″] *ἐξέβαλλον* CF *ἐκπεσόντες* CF_2M″] *ἐμπεσόντες* F_1 *οἱ ἀρκ.* F] *γὰρ οἱ ἀρκ.* M″ *μὲν γὰρ οἱ ἀρκ.* C 44 *ἀρχαίους* FM″] *ἀχαιοὺς* C *μέγιστος ἦν* FM″] *ἦν μέγιστος* C *πρωτεύειν* M″] *πρεσβεύειν* CF *καὶ πρὸς ἀρκάδας* D *ἐγκρατεῖς*] *σαφῶς ἐγκρατεῖς* C *ἴστε ἔφη ὅτι* CFM] *ἴστε ὅτι* D, totam sententiam *ἐὰν* — *πόλις* omis. V *διαμενεῖ*] *δυσμενεῖ* F *πίστιν* M″] *τὴν πίστιν* F *τὴν πίστην* C *δώσω*] *σώσω* C *ἂν*] *αὖ* F

ἡδέως ταῦτ' ἀκούσαντες παρεγένοντο αὐτῷ. ὁ δ' εὐθὺς ἐν τῇ ἀγορᾷ παρόντων τῶν Ἀργείων καὶ τῶν Ἀρκάδων συνεκάλει τὸν δῆμον, ὡς τῆς πολιτείας ἐσομένης ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις. ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, στρατηγοὺς ἐκέλευσεν ἑλέσθαι οὕστινας αὐτοῖς δοκοίη· οἱ δ' αἱροῦνται αὐτόν τε τὸν Εὔφρονα καὶ Ἱππόδαμον καὶ Κλέανδρον καὶ Ἀκρίσιον καὶ Λύσανδρον. ὡς δὲ ταῦτα ἐπέπρακτο, καὶ ἐπὶ τὸ ξενικὸν καθίστησιν Ἀδέαν τὸν αὐτοῦ υἱόν, Λυσιμένην τὸν πρόσθεν ἄρχοντα ἀποστήσας.
46 *καὶ εὐθὺς μὲν τούτων τῶν ξένων ὁ Εὔφρων πιστούς τινας εὖ ποιῶν ἐποιήσατο, καὶ ἄλλους προσελάμβανεν, οὔτε τῶν δημοσίων οὔτε τῶν ἱερῶν χρημάτων φειδόμενος. καὶ ὅσους δ' ἐξέβαλεν ἐπὶ λακωνισμῷ, καὶ τοῖς τούτων χρήμασιν ἐχρῆτο. καὶ τῶν συναρχόντων δὲ τοὺς μὲν δόλῳ ἀπέκτεινε, τοὺς δ' ἐξέβαλεν· ὥστε πάντα ὑφ' ἑαυτῷ ἐποιήσατο καὶ σαφῶς τύραννος ἦν. ὅπως δὲ ταῦτα ἐπιτρέποιεν αὐτῷ οἱ σύμμαχοι, τὰ μέν τι καὶ χρήμασι διεπράττετο, τὰ δὲ καί, εἴ που στρατεύοιντο, προθύμως ἔχων τὸ ξενικὸν συνηκολούθει.*

II. 1 *Οὕτω δὲ τούτων προκεχωρηκότων, καὶ τῶν τε Ἀργείων ἐπιτετειχικότων τῷ Φλειοῦντι τὸ ὑπὲρ τοῦ Ἡραίου Τρικάρανον, καὶ τῶν Σικυωνίων ἐπὶ τοῖς ὁρίοις αὐτῶν τειχιζόντων τὴν Θυαμίαν, μάλα ἐπιέζοντο οἱ Φλειάσιοι καὶ ἐσπάνιζον τῶν ἐπιτηδείων· ὅμως δὲ διεκαρτέρουν ἐν τῇ συμμαχίᾳ. ἀλλὰ γὰρ τῶν μὲν μεγάλων πόλεων, εἴ τι καλὸν ἔπραξαν, ἅπαντες οἱ συγγραφεῖς μέμνηνται· ἐμοὶ δὲ δοκεῖ, καὶ εἴ τις μικρὰ πόλις οὖσα πολλὰ καὶ καλὰ ἔργα διαπέπρακται, ἔτι μᾶλλον*
2 *ἄξιον εἶναι ἀποφαίνειν. Φλειάσιοι τοίνυν φίλοι μὲν ἐγένοντο Λακεδαιμονίοις, ὅτ' ἐκεῖνοι μέγιστοι ἦσαν· σφαλέντων δ'*

Ω″ = CFM et DV, Ω′ = CFM et D, Ω = CFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

45 *ταῦτ' ἀκούσαντες* M] *ταῦτα ἀκούσαντες* D *ταῦτακούσαντες* V *ταῦτα ἀκούοντες* C *ταῦτ' ἀκούοντες* F *ἐσομένης*] *ἐσομένοις* C *ἐπὶ τοῖς* Weiske] *ἐν τοῖς* Ω″ *αὐτοῦ* M] *αὑτοῦ* CF et DV 46 *ἐξέβαλεν ἐπὶ* M″] *ἐξέβαλλεν ἐπὶ* CF *τοὺς δ'* FM″] *τοὺς δὲ* C *ἐξέβαλεν* M″] *ἐξέβαλλεν* CF *μέν τι* M idem coni. Schäfer] *μέντοι* CF et DV *που* Ω″] *ποι* Dindorf fort. recte

II. 1 *ἐπιτετ[ειχι]κότων* F, accentu gravi eraso sup. *ἐπι* *τῷ Φλιοῦντι* Dindorf et Dobrée *ἐν τῷ φλιοῦντι* Ω″ *φλιάσιοι* Ω″ ubique *ἐσπάνιζον* Ω″] *ἐσπανίζοντο* vulg.

*αὐτῶν ἐν τῇ ἐν Λεύκτροις μάχῃ, καὶ ἀποστάντων μὲν πολλῶν
περιοίκων, ἀποστάντων δὲ πάντων τῶν Εἱλώτων, ἔτι δὲ τῶν
συμμάχων πλὴν πάνυ ὀλίγων, ἐπιστρατευόντων δ' αὐτοῖς ὡς
εἰπεῖν πάντων τῶν Ἑλλήνων, πιστοὶ διέμειναν, καὶ ἔχοντες
πολεμίους τοὺς δυνατωτάτους τῶν ἐν Πελοποννήσῳ Ἀρκάδας
καὶ Ἀργείους ὅμως ἐβοήθησαν αὐτοῖς, καὶ διαβαίνειν τελευ-
ταῖοι λαχόντες εἰς Πρασιὰς τῶν συμβοηθησάντων, ἦσαν δ'
οὗτοι Κορίνθιοι, Ἐπιδαύριοι, Τροιζήνιοι, Ἑρμιονεῖς, Ἁλιεῖς,
Σικυώνιοι καὶ Πελληνεῖς· οὐ γάρ πω τότε ἀφέστασαν, [ἀλλ'] 3
οὐδ' ἐπεὶ ὁ ξεναγὸς τοὺς προδιαβεβῶτας λαβὼν ἀπολιπὼν
αὐτοὺς ᾤχετο, οὐδ' ὣς ἀπεστράφησαν, ἀλλ' ἡγεμόνα μισθω-
σάμενοι ἐκ Πρασιῶν, ὄντων τῶν πολεμίων περὶ Ἀμύκλας,
ὅπως ἐδύναντο διαδύντες εἰς Σπάρτην ἀφίκοντο. καὶ μὴν
οἱ Λακεδαιμόνιοι ἄλλως τε ἐτίμων αὐτοὺς καὶ βοῦν ξένια
ἔπεμψαν. ἐπεὶ δ' ἀναχωρησάντων τῶν πολεμίων ἐκ τῆς Λακε- 4
δαίμονος οἱ Ἀργεῖοι ὀργιζόμενοι τῇ τῶν Φλειασίων περὶ τοὺς
Λακεδαιμονίους προθυμίᾳ ἐνέβαλον πανδημεὶ εἰς τὸν Φλειοῦντα
καὶ τὴν χώραν αὐτῶν ἐδῄουν, οὐδ' ὣς ὑφίεντο, ἀλλὰ καὶ
ἐπεὶ ἀπεχώρουν φθείραντες ὅσα ἐδύναντο, ἐπεξελθόντες οἱ
τῶν Φλειασίων ἱππεῖς ἐπηκολούθουν αὐτοῖς, καὶ ὀπισθοφυ-
λακούντων τοῖς Ἀργείοις τῶν ἱππέων ἁπάντων καὶ λόχων
τῶν μετ' αὐτοὺς τεταγμένων, ἐπιθέμενοι τούτοις ἑξήκοντα
ὄντες ἐτρέψαντο πάντας τοὺς ὀπισθοφύλακας· καὶ ἀπέκτει-
ναν μὲν ὀλίγους αὐτῶν, τροπαῖον μέντοι ἐστήσαντο ὁρών-
των τῶν Ἀργείων οὐδὲν διαφέρον ἢ εἰ πάντας ἀπεκτόνεσαν
αὐτούς.*

*Αὖθις δὲ Λακεδαιμόνιοι μὲν καὶ οἱ σύμμαχοι ἐφρούρουν 5
τὸ Ὄνειον, Θηβαῖοι δὲ προσῆσαν ὡς ὑπερβησόμενοι. πορευομέ-*

Ω'' = CFM et DV, Ω' = CFM et D, Ω = CFM, M'' = M et DV, M' = MD.

2 *λαχόντες εἰς Πρασιὰς*] *εἰς πρασιὰς λαχόντες* F pr. *ἁλιεῖς* M''] *ἀλιεῖς* F *ἀλλιεῖς* C 3 *πω τότε* Morus Hertlein alii] *πώ ποτε* (*πώποτε*) Ω'' post *ἀφέστασαν* lacunam statuit Madvig; *ἀλλ'* expellendum censet Hartman *λαβὼν*] om. F pr. *ἀπεστράφησαν* C et D] *ἐπεστράφησαν* FM (et V) 4 *ἐνέβαλον* M''] *ἐνέβαλλον* CF *φλιοῦντα* Ω'', item in sequentibus ubique *ὣς* M''] *ὡς* F *ὥς* C *λόχων* Stephanus] *λόχους* Ω'' *τούτοις* M''] *τούτους* CF *ἑξήκοντα* CF pr. *ὀπισθοφύλακας* M'] *ὄπισθεν* (*ὄπ.* C) *φύλακας* CF (et V) 5 *προσῆσαν* M *προσήεσαν* cett.

νων δὲ διὰ Νεμέας τῶν Ἀρκάδων καὶ Ἠλείων, ὅπως συμ-
μείξαιεν τοῖς Θηβαίοις, προσήνεγκαν μὲν λόγον τῶν Φλειασίων
φυγάδες ὡς εἰ ἐθελήσειαν ἐπιφανῆναι μόνον σφίσι, λάβοιεν
ἂν Φλειοῦντα· ἐπεὶ δὲ ταῦτα συνωμολογήθη, τῆς νυκτὸς
ὑπεκαθίζοντο ὑπ' αὐτῷ τῷ τείχει κλίμακας ἔχοντες οἵ τε
φυγάδες καὶ ἄλλοι μετ' αὐτῶν ὡς ἑξακόσιοι. ἐπεὶ δὲ οἱ μὲν
σκοποὶ ἐσήμαινον ἀπὸ τοῦ Τρικαράνου ὡς πολεμίων ἐπιόντων,
ἡ δὲ πόλις πρὸς τούτους τὸν νοῦν εἶχεν, ἐν δὴ τούτῳ οἱ
6 προδιδόντες ἐσήμαινον τοῖς ὑποκαθημένοις ἀναβαίνειν. οἱ δ'
ἀναβάντες καὶ λαβόντες τῶν φρουρῶν τὰ ὅπλα ἔρημα, ἐδίωκον
τοὺς ἡμεροφύλακας ὄντας δέκα· ἀφ' ἑκάστης δὲ τῆς πεμπάδος
εἷς ἡμεροφύλαξ κατελείπετο· καὶ ἕνα μὲν ἔτι καθεύδοντα
ἀπέκτειναν, ἄλλον δὲ καταφυγόντα πρὸς τὸ Ἥραιον. φυγῇ
δ' ἐξαλλομένων κατὰ τοῦ τείχους τοῦ εἰς τὸ ἄστυ ὁρῶντος
τῶν ἡμεροφυλάκων, ἀναμφισβητήτως εἶχον οἱ ἀναβάντες τὴν
7 ἀκρόπολιν. ἐπεὶ δὲ κραυγῆς εἰς τὴν πόλιν ἀφικομένης ἐβοήθουν
οἱ πολῖται, τὸ μὲν πρῶτον ἐπεξελθόντες ἐκ τῆς ἀκροπόλεως
οἱ πολέμιοι ἐμάχοντο ἐν τῷ πρόσθεν τῶν εἰς τὴν πόλιν φε-
ρουσῶν πυλῶν· ἔπειτα πολιορκούμενοι ὑπὸ τῶν προσβοη-
θούντων ἐχώρουν πάλιν πρὸς τὴν ἀκρόπολιν· οἱ δὲ πολῖται
συνεισπίπτουσιν αὐτοῖς. τὸ μὲν οὖν μέσον τῆς ἀκροπόλεως
εὐθὺς ἔρημον ἐγένετο· ἐπὶ δὲ τὸ τεῖχος καὶ τοὺς πύργους
ἀναβάντες οἱ πολέμιοι ἔπαιον καὶ ἔβαλλον τοὺς ἔνδον. οἱ δὲ
χαμόθεν ἠμύνοντο καὶ κατὰ τὰς ἐπὶ τὸ τεῖχος φερούσας

Ω″ = CFM et DV, Ω′ = CFM et D, Ω = CFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

ἀρκάδων καὶ ἡλείων (sic V, *ἡλ.* FM′)] *ἡλείων καὶ ἀρκάδων* C, sed superscr. *β* et *α* ab eodem *Ἀρκάδων καὶ Ἀργείων* Dobrée *συμμείξαιεν*] *συμμίξαιεν* Ω″ *λόγον τῶν* vetus exemplar Stephani] *λεγόντων* Ω″, sed nunc post rasuram *λεγοντ* (sic) in F *ἐθελήσειαν* M″] *θελήσειαν* CF *ἑξακόσιοι* CF pr. *πρὸς τούτους τὸν νοῦν εἶχεν* CM″] *τὸν νοῦν πρὸς τούτους εἶχεν* F *ἐν δὴ* Leonclavius] *ἐν δὲ* Ω″

6 *πεμπάδος*] *πεμπτάδος* C *καταφ[υγ]όντα* F *Ἥραιον*] *ἡραῖον* FM″ *δραῖον* C *κατὰ* FM″] *ἀπὸ* C *τοῦ εἰς τὸ ἄστυ*] *εἰς τὸ ἄστυ* C *ὁρῶντος* Dindorf] *ὁρώντων* Ω″ *ὡς ἑώρων* Dobrée del. Bake *ἀναμφισβήτως* C 7 *εἰς τὴν πόλιν ἀφικομένης*] *γενομένης εἰς τὴν πόλιν* C

δὲ πολῖται Dindorf et Dobrée] *δ' ὁπλῖται* FM′ *δ' ὁπλίται* CV *τὸ τεῖχος καὶ τοὺς πύργους*] *τοὺς πύργους καὶ τὸ τεῖχος* F *ἔνδον*] *ἔνδοθεν* F *χαμόθεν* Ω″] *χαμᾶθεν* Cobet

κλίμακας προσεμάχοντο. ἐπεὶ δὲ τῶν ἔνθεν καὶ ἔνθεν πύργων 8 ἐκράτησάν τινων οἱ πολῖται, ὁμόσε δὴ ἐχώρουν ἀπονενοημένως τοῖς ἀναβεβηκόσιν. οἱ δὲ ὠθούμενοι ὑπ' αὐτῶν τῇ τόλμῃ τε καὶ μάχῃ εἰς ἔλαττον συνειλοῦντο. ἐν δὲ τούτῳ τῷ καιρῷ οἱ μὲν Ἀρκάδες καὶ οἱ Ἀργεῖοι περὶ τὴν πόλιν ἐκυκλοῦντο, καὶ κατὰ κεφαλὴν τὸ τεῖχος τῆς ἀκροπόλεως διώρυττον· τῶν δ' ἔνδοθεν οἱ μὲν τοὺς ἐπὶ τοῦ τείχους, οἱ δὲ τοὺς ἔξωθεν ἔτι ἀναβαίνοντας, ἐπὶ ταῖς κλίμαξιν ὄντας, ἔπαιον, οἱ δὲ πρὸς τοὺς ἀναβεβηκότας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς πύργους ἐμάχοντο, καὶ πῦρ εὑρόντες ἐν ταῖς σκηναῖς ὑφῆπτον αὐτούς, προσφοροῦντες τῶν δραγμάτων ἃ ἔτυχον ἐξ αὐτῆς τῆς ἀκροπόλεως τεθερισμένα. ἐνταῦθα δὴ οἱ μὲν ἀπὸ τῶν πύργων τὴν φλόγα φοβούμενοι ἐξήλλοντο, οἱ δὲ ἐπὶ τῶν τειχῶν ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν παιόμενοι ἐξέπιπτον. ἐπεὶ δ' ἅπαξ ἤρξαντο ὑπείκειν, ταχὺ 9 δὴ πᾶσα ἡ ἀκρόπολις ἔρημος τῶν πολεμίων ἐγεγένητο. εὐθὺς δὲ καὶ οἱ ἱππεῖς ἐξήλαυνον· οἱ δὲ πολέμιοι ἰδόντες αὐτοὺς ἀπεχώρουν, καταλιπόντες τάς τε κλίμακας καὶ τοὺς νεκρούς, ἐνίους δὲ καὶ ζῶντας ἀποκεχωλευμένους. ἀπέθανον δὲ τῶν πολεμίων οἵ τε ἔνδον μαχόμενοι καὶ οἱ ἔξω ἀλλόμενοι οὐκ ἐλάττους τῶν ὀγδοήκοντα. ἔνθα δὴ θεάσασθαι παρῆν ἐπὶ τῆς σωτηρίας τοὺς μὲν ἄνδρας δεξιουμένους ἀλλήλους, τὰς

Ω'' = CFM et DV, Ω' = CFM et D, Ω = CFM, M'' = M et DV, M' = MD.

8 ὁμόσε δὴ] ὁμόσ[ε] δὲ F   οἱ ἀργεῖοι] ἀργεῖοι C   τῶν δ' FM''] τῶν δὲ C   τοὺς ἐπὶ τοῦ τείχους Leonclavius] ἐπὶ τὸ τεῖχος Ω''   οἱ δὲ Schneider] οἱ δὲ καὶ Ω'', Dobrée del. οἱ δὲ   τοὺς ante ἔξωθεν om. Ω'', add. Schneider   Madvig haec proponit: τῶν δ' ἔνδοθεν οἱ μὲν ἐπὶ τοῦ τείχους οἱ δὲ καὶ ἔσωθεν ἔτι ἀναβαίνοντες τοὺς ἐπὶ ταῖς κλίμαξιν ὄντας ἔπαιον. Cobet: οἱ μὲν τοὺς ἐπὶ τοῦ τείχους, οἱ δὲ καὶ ἔξωθεν ἔτι ἀναβαίνοντας, ἐν ταῖς κλίμαξιν ὄντας, ἔπαιον, οἱ δὲ πρὸς τοὺς ἀναβεβηκότας. Hertlein: οἱ μὲν τοὺς ἐπὶ τοῦ τείχους, οἱ δὲ τοὺς ἔξωθεν ἔπαι. αὐτῶν, ἔτι ἐπὶ τ. κλ. ὄντας . . . ἀναβεβηκότας. Tillmanns: οἱ μὲν τοὺς ἀναβεβηκότας αὐτῶν ἐπὶ τὸ τεῖχος, οἱ δὲ καὶ ἔξωθεν ἔτι ἐπαναβαίνοντας, ἐπὶ ταῖς κλίμαξιν ὄντας ἔπαιον, οἱ δὲ πρὸς τοὺς ἐπὶ τῶν πύργων ἐμάχοντο   ἔξωθεν ἔτι] ἔτι ἔξωθεν C   ἐπὶ ταῖς κλίμαξιν Ω''] ἐν ταῖς κλίμαξιν Cobet καὶ ἐπὶ ταῖς κλίμαξιν Schneider   ἀναβεβηκότας M''] ἐπαναβεβηκότας CF   αὐτῶν Ω''] αὖθις Grosser

9 ἤρξαντο] ἤρξατο F, correctum ex εἴρξατο   ἔξω ἀλλόμενοι FM'] ἔξω ἀλόμενοι C (ἀ ex ἁ corr.) ἔξω ἀλλώμενοι V ἐξαλλόμενοι Dobrée, sed cf. I 5, 11. IV 8, 28

δὲ γυναῖκας πιεῖν τε φερούσας καὶ ἅμα χαρᾷ δακρυούσας. πάντας δὲ τοὺς παρόντας τότε γε τῷ ὄντι κλαυσίγελως εἶχεν.

10 *Ἐνέβαλον δὲ καὶ τῷ ὑστέρῳ ἔτει εἰς τὸν Φλειοῦντα οἵ τε Ἀργεῖοι καὶ οἱ Ἀρκάδες ἅπαντες. αἴτιον δ' ἦν τοῦ ἐπικεῖσθαι αὐτοὺς ἀεὶ τοῖς Φλειασίοις ὅτι ἅμα μὲν ὠργίζοντο αὐτοῖς, ἅμα δὲ ἐν μέσῳ εἶχον, καὶ ἐν ἐλπίδι ἦσαν ἀεὶ διὰ τὴν ἀπορίαν τῶν ἐπιτηδείων παραστήσεσθαι αὐτούς. οἱ δ' ἱππεῖς καὶ οἱ ἐπίλεκτοι τῶν Φλειασίων καὶ ἐν ταύτῃ τῇ ἐμβολῇ ἐπὶ τῇ διαβάσει τοῦ ποταμοῦ ἐπιτίθενται σὺν τοῖς παροῦσι τῶν Ἀθηναίων ἱππεῦσι· καὶ κρατήσαντες ἐποίησαν τοὺς πολεμίους τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας ὑπὸ τὰς ἀκρωρείας ὑποχωρεῖν, ὥσπερ ἀπὸ φιλίου καρποῦ τοῦ ἐν τῷ πεδίῳ φυλαττομένους μὴ καταπατήσειαν.*

11 *Αὖθις δέ ποτε ἐστράτευσεν εἰς τὸν Φλειοῦντα ὁ ἐν τῷ
Σικυῶνι ἄρχων Θηβαῖος, ἄγων οὕς τε αὐτὸς εἶχε φρουροὺς
καὶ Σικυωνίους καὶ Πελληνέας· ἤδη γὰρ τότε ἠκολούθουν
τοῖς Θηβαίοις· καὶ Εὔφρων δὲ τοὺς αὑτοῦ ἔχων μισθοφόρους
περὶ δισχιλίους συνεστρατεύετο. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι αὐτῶν
διὰ τοῦ Τρικαράνου κατέβαινον ἐπὶ τὸ Ἡραιον, ὡς τὸ πεδίον
φθεροῦντες· κατὰ δὲ τὰς εἰς Κόρινθον φερούσας πύλας ἐπὶ
τοῦ ἄκρου κατέλιπε Σικυωνίους τε καὶ Πελληνέας, ὅπως μὴ
ταύτῃ περιελθόντες οἱ Φλειάσιοι κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν γένοιντο*
12 *ὑπὲρ τοῦ Ἡραίου. ὡς δ' ἔγνωσαν οἱ ἐκ τῆς πόλεως τοὺς
πολεμίους ἐπὶ τὸ πεδίον ὡρμημένους, ἀντεξελθόντες οἵ τε
ἱππεῖς καὶ οἱ ἐπίλεκτοι τῶν Φλειασίων ἐμάχοντο καὶ οὐκ*

Ω'' = CFM et DV, *Ω'* = CFM et D, *Ω* = CFM, M'' = M et DV, M' = MD.

πιεῖν M''] *ποιεῖν* C ante ras. F ante ras. 10 *ἐνέβαλον* M''] *ἐνέβαλλον* CF *τὸν* ante *φλιοῦντα* om. M, non CF et DV *ἱππεῖς*] *ἱππῆς* F_1 *οἱ ἐπίλεκτοι*] *ἐπίλεκτοι* F *ὑπὸ τὰς* CFM et V] *ἐπὶ τὰς* D *φυλαττομένους*] *φυλαττομένου* F 11 *ἐν*] *ἐπὶ* C *ἄρχων* del. Cobet et Dindorf, defend. Kruse *Θηβαῖος* Morus] *θηβαίους* *Ω''* *αὐτὸς*] *αὐτοὺς* C *ἤδη γὰρ* *Ω''*] *ἔτι γὰρ* Voigtländer *αὑτοῦ* F_2M et V corr.] *αὐτοῦ* CF_1 et DV pr. *διὰ*] *ἐπὶ* F *τρικαράνου* DV] *τρικράνου* M *τρικαρανείου* C *τρικρανείου* F corr. *τρικανείου* F pr. *ἠραῖον* (*ἡρ.* C pr.) *Ω''* *ὡς*] *ὥστε* F *τε* post *σικυωνίους* om. F *πεληνέας* ut ubique V, hic C pr., F pr. *πελληναίας* ut vid. 12 *οἱ ἐπίλεκτοι* M''] *ἐπίλεκτοι* CF

ἀνίεσαν εἰς τὸ πεδίον αὐτούς. καὶ τὸ μὲν πλεῖστον τῆς ἡμέρας ἐνταῦθα ἀκροβολιζόμενοι διῆγον, οἱ μὲν περὶ τὸν Εὔφρονα ἐπιδιώκοντες μέχρι τοῦ ἱππασίμου, οἱ δὲ ἔνδοθεν
μέχρι τοῦ Ἡραίου. ἐπεὶ δὲ καιρὸς ἐδόκει εἶναι, ἀπῆσαν οἱ 13
πολέμιοι κύκλῳ τοῦ Τρικαράνου· ὥστε γὰρ τὴν σύντομον πρὸς τοὺς Πελληνέας ἀφικέσθαι ἡ πρὸ τοῦ τείχους φάραγξ εἶργε. μικρὸν δ' αὐτοὺς πρὸς τὸ ὄρθιον προπέμψαντες οἱ Φλειάσιοι ἀποτρεπόμενοι ἵεντο τὴν παρὰ τὸ τεῖχος ἐπὶ τοὺς
Πελληνέας καὶ τοὺς μετ' αὐτῶν. καὶ οἱ περὶ τὸν Θηβαῖον 14
δὲ αἰσθόμενοι τὴν σπουδὴν τῶν Φλειασίων ἡμιλλῶντο ὅπως φθάσειαν τοῖς Πελληνεῦσι βοηθήσαντες. ἀφικόμενοι δὲ πρότεροι οἱ ἱππεῖς ἐμβάλλουσι τοῖς Πελληνεῦσι. δεξαμένων δὲ τὸ πρῶτον, ἐπαναχωρήσαντες πάλιν σὺν τοῖς παραγεγενημένοις τῶν πεζῶν ἐνέβαλον καὶ ἐκ χειρὸς ἐμάχοντο. καὶ ἐκ τούτου δὴ ἐγκλίνουσιν οἱ πολέμιοι, καὶ ἀποθνῄσκουσι τῶν τε Σικυωνίων τινὲς καὶ τῶν Πελληνέων μάλα πολλοὶ καὶ
ἄνδρες ἀγαθοί. τούτων δὲ γενομένων οἱ μὲν Φλειάσιοι τρο- 15
παῖον ἵσταντο λαμπρὸν παιανίζοντες, ὥσπερ εἰκός· οἱ δὲ περὶ τὸν Θηβαῖον καὶ τὸν Εὔφρονα περιεώρων ταῦτα, ὥσπερ ἐπὶ θέαν παραδεδραμηκότες. τούτων δὲ πραχθέντων, οἱ μὲν ἐπὶ Σικυῶνος ἀπῆλθον, οἱ δ' εἰς τὸ ἄστυ ἀπεχώρησαν.

Καλὸν δὲ καὶ τοῦτο διεπράξαντο οἱ Φλειάσιοι· τὸν γὰρ 16
Πελληνέα πρόξενον ζῶντα λαβόντες, καίπερ πάντων σπανι-

Ω'' = CFM et DV, Ω' = CFM et D, Ω = CFM, M'' = M et DV, M' = MD.

13 ἐπεὶ δὲ καιρὸς F et DV] ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ καιρὸς M ἐπεὶ δὲ ὥρα C εἶναι Jacob] ἰέναι Ω'' quod del. Hertlein ἀπῆσαν] ἀπήεσαν M ἀπήεσαν CF corr. DV ἀπίεσαν F pr. τρικαράνου DV | τρικράνου Ω εἶργε M'] εἶργε CFV ὄρθιον] ὄρθριον C, sed prius ο in ras. ἵεντο M] ἵεντο CF et DV 14 βοηθήσαντες C in textu] βοηθήσοντες cett.'' C var. superscr. δὲ DF_2] om. CF_1MV πρότεροι FM'] πρότερον C et V ἐμβάλλουσι etiam F, sed μ in ras., M caret accentu ἐνέβαλον M''] ἐνέβαλλον CF ἐκ τούτου δὴ] ἐκ τούτου δὲ F σεκυωνίων F corr. πελληναίων C pr πεληνέων V

15 γενομένων] γινομένων F pr. aut 1 post λαμπρόν interpung. Ω'', rectius ante λ. distinguebat Dobrée sub εἰκός punctum ut signum dubitationis additum est in V παραδεδραμηκότες Morus Dindorf Cobet Sauppe Breitenbach] περιδεδραμηκότες Ω'' 16 πρόξενον Madvig] Πρόξενον Schneider; in Ω'' nominis proprii signum non extat

ζῶντα] ὄντα V

ζόμενοι, ἀφῆκαν ἄνευ λύτρων. γενναίους μὲν δὴ καὶ ἀλκί-
μους πῶς οὐκ ἄν τις φαίη εἶναι τοὺς τοιαῦτα διαπραττο-
μένους;
17 Ὥς γε μὴν καὶ διὰ καρτερίας τὴν πίστιν τοῖς φίλοις
διέσῳζον περιφανές· οἳ ἐπεὶ εἴργοντο τῶν ἐκ τῆς γῆς καρ-
πῶν, ἔζων τὰ μὲν ἐκ τῆς πολεμίας λαμβάνοντες, τὰ δὲ ἐκ
Κορίνθου ὠνούμενοι, διὰ πολλῶν κινδύνων ἐπὶ τὴν ἀγορὰν
ἰόντες, χαλεπῶς μὲν τιμὴν πορίζοντες, χαλεπῶς δὲ τοὺς κομί-
ζοντας διαπορεύοντες, γλίσχρως δ' ἐγγυητὰς καθιστάντες τῶν
18 ἀξόντων ὑποζυγίων. ἤδη δὲ παντάπασιν ἀποροῦντες Χάρητα
διεπράξαντο σφίσι παραπέμψαι τὴν παραπομπήν. ἐπεὶ δὲ ἐν
Φλειοῦντι ἐγένετο, ἐδεήθησαν αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀχρείους
συνεκπέμψαι εἰς τὴν Πελλήνην. κἀκείνους μὲν ἐκεῖ κατέλι-
πον, ἀγοράσαντες δὲ καὶ ἐπισκευασάμενοι ὁπόσα ἐδύναντο
ὑποζύγια νυκτὸς ἀπῆσαν, οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐνεδρεύσοιντο
ὑπὸ τῶν πολεμίων, ἀλλὰ νομίζοντες χαλεπώτερον εἶναι τοῦ
19 μάχεσθαι τὸ μὴ ἔχειν τἀπιτήδεια. καὶ προῆσαν μὲν οἱ
Φλειάσιοι μετὰ Χάρητος· ἐπεὶ δὲ ἐνέτυχον τοῖς πολεμίοις,
εὐθὺς ἔργου τε εἴχοντο καὶ παρακελευσάμενοι ἀλλήλοις
ἐνέκειντο, καὶ ἅμα Χάρητα ἐπιβοηθεῖν ἐβόων. νίκης δὲ γενο-
μένης καὶ ἐκβληθέντων ἐκ τῆς ὁδοῦ τῶν πολεμίων, οὕτω δὴ
οἴκαδε καὶ ἑαυτοὺς καὶ ἃ ἦγον ἀπέσωσαν. ὡς δὲ τὴν νύκτα
20 ἠγρύπνησαν, ἐκάθευδον μέχρι πόρρω τῆς ἡμέρας. ἐπεὶ δὲ
ἀνέστη ὁ Χάρης, προσελθόντες οἵ τε ἱππεῖς καὶ οἱ χρησιμώτατοι
τῶν ὁπλιτῶν ἔλεγον· Ὦ Χάρης, ἔξεστί σοι τήμερον κάλλιστον

Ω'' = CFM et DV, Ω' = CFM et D, Ω = CFM, M'' = M et DV, M' = MD.

17 τὴν πίστιν] om. M οἳ — λαμβάνοντες] om. F_1, add. F_2 recent. εἴργοντο V τοὺς κομίζοντας Madvig] τοὺς πορίζοντας Ω'' τὴν παραπομπὴν Dobrée, deleto in sequentibus τὴν παραπομπὴν διαπραττόμενοι Ω''] διαπορεύοντες Hartman = haud facile eos qui commeatum ferebant per medios ducebant hostes καθιστάντες] καθιστῶντες D 18 χάριτα V παραπομπήν· ἐπεὶ δὲ (δ' D) ἐν φλιοῦντι ἐγένοντο, ἐδεήθησαν αὐτοῦ CFM' παραπομπὴν ἀπὸ κορίνθου ἐν φλιοῦντι ἐγένοντο ἐδεήθησαν οὖν αὐτοῦ V ἐγένετο scil. Chares Hartman] ἐγένοντο Ω'' ἐπισκευασάμενοι Ω''] ἐνσκευασάμενοι Cobet ἀπῆσαν] ἀπήεσαν M ἀπήεσαν cett. τἀπιτήδεια DF] τὰ ἐπιτήδεια CM et V 19 προῆσαν] προήεσαν M προήεσαν cett. ἦγον CM et V] εἶγον F εἶχον D 20 οἵ τε] οἱ C ὁπλιτῶν Schäfer] πολιτῶν Ω'' τήμερον] σήμερον F

ἔργον διαπράξασθαι. χωρίον γὰρ ἐπὶ τοῖς ὅροις ἡμῖν οἱ
Σικυώνιοι τειχίζουσιν, οἰκοδόμους μὲν πολλοὺς ἔχοντες, ὁπλί-
τας δὲ οὐ πάνυ πολλούς. ἡγησόμεθα μὲν οὖν ἡμεῖς οἱ ἱπ-
πεῖς καὶ τῶν ὁπλιτῶν οἱ ἐρρωμενέστατοι· σὺ δὲ τὸ ξενικὸν
ἔχων ἐὰν ἀκολουθῇς, ἴσως μὲν διαπεπραγμένα σοι καταλήψῃ,
ἴσως δὲ ἐπιφανεὶς σὺ ῥοπήν, ὥσπερ ἐν Πελλήνῃ, ποιήσεις.
εἰ δέ τι δυσχερές σοι ἐστὶν ὧν λέγομεν, ἀνακοίνωσαι τοῖς
θεοῖς θυόμενος· οἰόμεθα γὰρ ἔτι σε μᾶλλον ἡμῶν τοὺς θεοὺς
ταῦτα πράττειν κελεύσειν. τοῦτο δὲ χρή, ὦ Χάρης, εὖ εἰδέ-
ναι, ὅτι ἐὰν ταῦτα πράξῃς, τοῖς μὲν πολεμίοις ἐπιτετειχικὼς
ἔσει, φιλίαν δὲ πόλιν διασεσωκώς, εὐκλεέστατος δὲ ἐν τῇ
πατρίδι ἔσει, ὀνομαστότατος δὲ καὶ ἐν τοῖς συμμάχοις καὶ
πολεμίοις. ὁ μὲν δὴ Χάρης πεισθεὶς ἐθύετο, τῶν δὲ Φλεια- 21
σίων εὐθὺς οἱ μὲν ἱππεῖς τοὺς θώρακας ἐνεδύοντο καὶ τοὺς
ἵππους ἐχαλίνουν, οἱ δὲ ὁπλῖται ὅσα εἰς πεζὸν παρεσκευάζοντο.
ἐπεὶ δὲ ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα ἐπορεύοντο ἔνθα ἐθύετο, ἀπήντα
αὐτοῖς ὁ Χάρης καὶ ὁ μάντις, καὶ ἔλεγον ὅτι καλὰ τὰ ἱερά.
ἀλλὰ περιμένετε, ἔφασαν· ἤδη γὰρ καὶ ἡμεῖς ἔξιμεν. ὡς δὲ
τάχιστα ἐκηρύχθη, θείᾳ τινὶ προθυμίᾳ καὶ οἱ μισθοφόροι
ταχὺ ἐξέδραμον. ἐπεὶ δὲ Χάρης ἤρξατο πορεύεσθαι, προῇσαν 22
αὐτοῦ οἱ τῶν Φλειασίων ἱππεῖς καὶ πεζοί· καὶ τὸ μὲν πρῶ-
τον ταχέως ἡγοῦντο, ἔπειτα δὲ ἐτρόχαζον· τέλος δὲ οἱ μὲν
ἱππεῖς κατὰ κράτος ἤλαυνον, οἱ δὲ πεζοὶ κατὰ κράτος ἔθεον

Ω″ = CFM et DV, Ω′ = CFM et D, Ω = CFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

ὅροις] ὁρίοις C, quod recepit Cobet ἔχοντες] ἔχοντας D ὁπλιτῶν Schäfer] πολιτῶν Ω″ οἱ ante ἐρρωμ. om. F καταλήψῃ (-ῃ) Ω″ in V sub altera η punctum ut signum dubitationis videtur adiectum esse δὲ ἐπιφανεὶς] δ' ἐπιφανεὶς M ῥοπήν] τροπὴν Ω″ quod post σὺ pon. FM″, post πελλήνῃ C, Breitenbach coni. ῥοπήν (πελήνῃ V) ποιήσεις Ω″] ποιήσει Mehler δέ τι FM″] δ' ἔτι C

δυσχερές σοι] δυσχερὲς V ἀνακοίνωσαι, νω in correct. C, ο in correct. F ἡμῶν] ὑμῶν F τοῦτο δὲ] τοῦτο V ἐπιτετειχικὼς M′] ἐπιτετυχηκὼς F et V ἐπὶτετυχηκὼς C ἔσει . . . ἔσει] ἔσῃ . . . ἔσῃ Ω″ 21 μὲν δὴ] μὲν F οἱ μὲν M″] μὲν οἱ CF 22 προῇσαν] προήϊεσαν M προήεσαν cett. αὐτοῦ Ω″] αὐτῷ Castalio, sed cf. appar. crit. ad III 4, 13 et C. P. Schulze quaestion. grammat. ad Xenoph. pertinent. p. 25 φλιασ. ἱππεῖς CF corr. M″ φλιασ. ἱππῆς F pr. ut vid. πεζοὶ] οἱ πεζοὶ V κατακράτος ἤλαυνον M″ ἤλαυνον CF κατὰ κράτος ante ἔθεον om. margo Stephani prob. Cobet

ὡς δυνατὸν ἐν τάξει, οἷς καὶ ὁ Χάρης σπουδῇ ἐπηκολούθει. ἦν μὲν οὖν τῆς ὥρας μικρὸν πρὸ δύντος ἡλίου· κατελάμβανον δὲ τοὺς ἐν τῷ τείχει πολεμίους τοὺς μὲν λουομένους, τοὺς δ' ὀψοποιουμένους, τοὺς δὲ φυρῶντας, τοὺς δὲ στιβάδας
23 ποιουμένους. ὡς δ' εἶδον τὴν σφοδρότητα τῆς ἐφόδου, εὐθὺς ἐκπλαγέντες ἔφυγον, καταλιπόντες τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσι πάντα τἀπιτήδεια. κἀκεῖνοι μὲν ταῦτα δειπνήσαντες καὶ οἴκοθεν ἄλλα ἐλθόντα, ὡς ἐπ' εὐτυχίᾳ σπείσαντες καὶ παιανίσαντες καὶ φυλακὰς καταστησάμενοι, κατέδαρθον. οἱ δὲ Κορίνθιοι, ἀφικομένου τῆς νυκτὸς ἀγγέλου περὶ τῆς Θυαμίας, μάλα φιλικῶς κηρύξαντες τὰ ζεύγη καὶ τὰ ὑποζύγια πάντα καὶ σίτου γεμίσαντες εἰς τὸν Φλειοῦντα παρήγαγον· καὶ ἕωσπερ ἐτειχίζετο τὸ τεῖχος, ἑκάστης ἡμέρας παραπομπαὶ ἐγίγνοντο.

III. 1 Περὶ μὲν δὴ Φλειασίων, ὡς καὶ πιστοὶ τοῖς φίλοις ἐγένοντο καὶ ἄλκιμοι ἐν τῷ πολέμῳ διετέλεσαν, καὶ ὡς πάντων σπανίζοντες διέμενον ἐν τῇ συμμαχίᾳ, εἴρηται. σχεδὸν δὲ περὶ τοῦτον τὸν χρόνον Αἰνέας Στυμφάλιος, στρατηγὸς τῶν Ἀρκάδων γεγενημένος, νομίσας οὐκ ἀνεκτῶς ἔχειν τὰ ἐν τῷ Σικυῶνι, ἀναβὰς σὺν τῷ ἑαυτοῦ στρατεύματι εἰς τὴν ἀκρόπολιν συγκαλεῖ τῶν Σικυωνίων τῶν τε ἔνδον ὄντων τοὺς κρατίστους καὶ τοὺς ἄνευ δόγματος ἐκπεπτωκότας μετεπέμ-
2 πετο. φοβηθεὶς δὲ ταῦτα ὁ Εὔφρων καταφεύγει εἰς τὸν λιμένα τῶν Σικυωνίων, καὶ μεταπεμψάμενος Πασίμηλον ἐκ Κορίνθου, διὰ τούτου παραδίδωσι τὸν λιμένα τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ ἐν ταύτῃ αὖ τῇ συμμαχίᾳ ἀνεστρέφετο, λέγων ὡς Λακεδαιμονίοις διατελοίη πιστὸς ὤν. ὅτε γὰρ ψῆφος ἐδίδοτο ἐν τῇ πόλει, εἰ δοκοίη ἀφίστασθαι, μετ' ὀλίγων ἀποψη-

---

Ω″ = CFM et DV, Ω′ = CFM et D, Ω = CFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

τοὺς δὲ φ — ποιουμένους] om. M 23 ἔφυγον] ἔφευγον V τἀπιτήδεια FM′] τὰ ἐπιτήδεια CV ἐπ' εὐτυχία CM″ (-ίᾳ M)] ἐπὶ τυχία F_1 ἐπὶ εὐτυχία F_2 καταστησάμενοι fort. M_1 coni. Dindorf] κατασκευασάμενοι cett. M_2 κηρύξαντες Ω″] ζεύξαντες Hartman ἕωσπερ ἐτειχίζετο Dindorf] ἕως περιετειχίζετο FM″ ἕως περὶ ἐτειχίζετο C

III. 1 σχεδὸν δὲ] σχεδὸν C περὶ τοῦτον τὸν χρόνον F_2M″] περὶ τούτου τοῦ χρόνου CF_1 σταμφάλιος F_1 ut vid. M συγκαλεῖ] post ὄντων ponit C μετεπέμπετο CFMV] μετεπέμψατο D 2 ἀνεστρέφετο] ἀνεστρέφοντο F_1

φίσασθαι ἔφη· ἔπειτα δὲ τοὺς προδόντας ἑαυτὸν βουλόμενος 3
τιμωρήσασθαι δῆμον καταστῆσαι. καὶ νῦν, ἔφη, φεύγουσιν
ὑπ' ἐμοῦ πάντες οἱ ὑμᾶς προδιδόντες. εἰ μὲν οὖν ἐδυνάσθην
ἐγώ, ὅλην ἂν ἔχων τὴν πόλιν πρὸς ὑμᾶς ἀπέστην. νῦν δ'
οὗ ἐγκρατὴς ἐγενόμην τὸν λιμένα παραδέδωκα ὑμῖν. ἠκροῶντο
μὲν δὴ πολλοὶ αὐτοῦ ταῦτα· ὁπόσοι δὲ ἐπείθοντο οὐ πάνυ
κατάδηλον.

Ἀλλὰ γὰρ ἐπείπερ ἠρξάμην, διατελέσαι βούλομαι τὰ περὶ 4
Εὔφρονος. στασιασάντων γὰρ ἐν τῷ Σικυῶνι τῶν τε βελ-
τίστων καὶ τοῦ δήμου, λαβὼν ὁ Εὔφρων Ἀθήνηθεν ξενικὸν
πάλιν κατέρχεται. καὶ τοῦ μὲν ἄστεως ἐκράτει σὺν τῷ δήμῳ·
Θηβαίου δὲ ἁρμοστοῦ τὴν ἀκρόπολιν ἔχοντος, ἐπεὶ ἔγνω οὐκ
ἂν δυνάμενος τῶν Θηβαίων ἐχόντων τὴν ἀκρόπολιν τῆς πό-
λεως κρατεῖν, συσκευασάμενος χρήματα ᾤχετο, ὡς τούτοις
πείσων Θηβαίους ἐκβάλλειν μὲν τοὺς κρατίστους, παραδοῦναι
δ' αὐτῷ πάλιν τὴν πόλιν. αἰσθόμενοι δὲ οἱ πρόσθεν φυγά- 5
δες τὴν ὁδὸν αὐτοῦ καὶ τὴν παρασκευήν, ἀντεπορεύοντο εἰς
τὰς Θήβας. ὡς δ' ἑώρων αὐτὸν οἰκείως τοῖς ἄρχουσι συνόντα,
φοβηθέντες μὴ διαπράξαιτο ἃ βούλεται, παρεκινδύνευσάν
τινες καὶ ἀποσφάττουσιν ἐν τῇ ἀκροπόλει τὸν Εὔφρονα, τῶν τε
ἀρχόντων καὶ τῆς βουλῆς συγκαθημένων. οἱ μέντοι ἄρχοντες
τοὺς ποιήσαντας εἰσήγαγον εἰς τὴν βουλήν, καὶ ἔλεγον τάδε.

Ὦ ἄνδρες πολῖται, ἡμεῖς τουτουσὶ τοὺς ἀποκτείναντας 6
Εὔφρονα διώκομεν περὶ θανάτου, ὁρῶντες ὅτι οἱ μὲν σώ-
φρονες οὐδὲν δήπου ἄδικον οὐδὲ ἀνόσιον ποιοῦσιν, οἱ δὲ
πονηροὶ ποιοῦσι μέν, λανθάνειν δὲ πειρῶνται, οὗτοι δὲ το-
σοῦτον πάντας ἀνθρώπους ὑπερβεβλήκασι τόλμῃ τε καὶ μιαρίᾳ
ὥστε παρ' αὐτάς τε τὰς ἀρχὰς καὶ παρ' αὐτοὺς ὑμᾶς τοὺς
κυρίους οὕστινας δεῖ ἀποθνήσκειν καὶ οὕστινας μή, αὐτογνω-

Ω'' = CFM et DV, Ω' = CFM et D, Ω = CFM, M'' = M et DV, M' = MD.

3 ἑαυτὸν del. Hartman βουλόμενος τιμωρήσασθαι] τιμωρήσασθαι βουλόμενος C πάντες] om. C ἐγενόμην] om. D παραδέδωκα] παρέδωκα M πολλοὶ αὐτοῦ] αὐτοῦ πολλοὶ C ἐπείθοντο] ἐπύθοντο C et F_1 ut vid. 4 τῶν τε] τῶν F ἄστεως] ἄστεος Ω'' 5 τὴν ὁδὸν (ὅδὸν C) αὐτοῦ] αὐτοῦ τὴν ὁδὸν F ἀποσφάττουσιν] ἀποσφάττουσιν αὐτὸν C τὸν εὔφρονα] om. C 6 λανθάνειν δὲ] λανθάνειν μὲν C αὐτάς τε] αὐτὰς D παρ' αὐτοὺς vulg.] παρ' ἑαυτοὺς Ω'' οὕστινας δεῖ] οὕστινα δεῖ M οὕστινας δὴ F pr.

μονήσαντες ἀπέκτειναν τὸν ἄνδρα. εἰ οὖν οὗτοι μὴ δώσουσι τὴν ἐσχάτην δίκην, τίς ποτε πρὸς τὴν πόλιν θαρρῶν πορεύσεται; τί δὲ πείσεται ἡ πόλις, εἰ ἐξέσται τῷ βουλομένῳ ἀποκτεῖναι πρὶν δηλῶσαι ὅτου ἕνεκα ἥκει ἕκαστος; ἡμεῖς μὲν δὴ τούτους διώκομεν ὡς ἀνοσιωτάτους καὶ ἀδικωτάτους καὶ ἀνομωτάτους καὶ πλεῖστον δὴ ὑπεριδόντας τῆς πόλεως. ὑμεῖς δὲ ἀκηκοότες, ὁποίας τινὸς ὑμῖν δοκοῦσιν ἄξιοι εἶναι δίκης, ταύτην αὐτοῖς ἐπίθετε.

7 Οἱ μὲν ἄρχοντες τοιαῦτα εἶπον· τῶν δὲ ἀποκτεινάντων οἱ μὲν ἄλλοι ἠρνοῦντο μὴ αὐτόχειρες γεγενῆσθαι· εἷς δὲ ὡμολογήκει, καὶ τῆς ἀπολογίας ὧδέ πως ἤρχετο. Ἀλλ' ὑπερορᾶν μέν, ὦ Θηβαῖοι, οὐ δυνατὸν ὑμῶν ἀνδρὶ ὃς εἰδείη κυρίους [μὲν] ὄντας ὅ τι βούλεσθε αὐτῷ χρῆσθαι· τίνι μὴν πιστεύων ἐνθάδε ἀπέκτεινα τὸν ἄνδρα; εὖ ἴστε ὅτι πρῶτον μὲν τῷ νομίζειν δίκαιον ποιεῖν, ἔπειτα δὲ τῷ ὑμᾶς ὀρθῶς γνώσεσθαι· ᾔδειν γὰρ ὅτι καὶ ὑμεῖς τοὺς περὶ Ἀρχίαν καὶ Ὑπάτην, οὓς ἐλάβετε ὅμοια Εὔφρονι πεποιηκότας, οὐ ψῆφον ἀνεμείνατε, ἀλλὰ ὁπότε πρῶτον ἐδυνάσθητε ἐτιμωρήσασθε, νομίζοντες τῶν τε περιφανῶς ἀνοσίων καὶ τῶν φανερῶς προδοτῶν καὶ τυραννεῖν ἐπιχειρούντων ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων
8 θάνατον κατεγνῶσθαι. οὔκουν καὶ Εὔφρων πᾶσι τούτοις ἔνοχος ἦν; παραλαβὼν μὲν γὰρ τὰ ἱερὰ μεστὰ καὶ ἀργυρῶν καὶ χρυσῶν ἀναθημάτων κενὰ πάντων τούτων ἀπέδειξε. προδότης γε μὴν τίς ἂν περιφανέστερος Εὔφρονος εἴη, ὃς

Ω'' = CFM et DV, Ω' = CFM et D, Ω = CFM, M'' = M et DV, M' = MD.

δώσουσι] δίδωσι F θαρρῶν Dindorf] θαρσῶν Ω'' πείσεται Schäfer] εἴσεται Ω'', quam lectionem frustra tueri conatur Hartman ἥκει] ἥκοι C μὲν δή] μὲν C 7 τοιαῦτα M''] τοιαῦτ' CF τοσαῦτα Cobet ὡμολογήκει Ω''] ὡμολόγει Cobet, illud def. Breitenbach ᾧδέ πως M εἰδείη] ἠδείη C pro μὲν ante ὄντας Hartman legendum censet ὑμᾶς, nos μὲν omnino expungere maluimus βούλεσθε] βούλεσθαι C pr. V μὴν] μέντοι vulg. ἐνθάδε] om. D, male del. Dindorf Cobet Sauppe εὖ ἴστε — γνώσεσθαι] sententiam ita refingi vult Hartman: εὖ ἴστε ὅτι τῷ νομίζειν πρῶτον μὲν δίκαια ποιεῖν, ἔπειτα δὲ ὑμᾶς ὀρθῶς γνώσεσθαι δίκαιον FM''] δίκαια C ut § 11 τῷ ὑμᾶς — οὓς om. F_1, add. F_2 mg. γνώσεσθαι ὀρθῶς M pr. ἀνεμείνατε Ω''] ἀναμείναντες Schneider θάνατον] θανάτου D 8 ἦν;] sic interpung. Cobet, Rieckher, alii; ceteri punctum aut semicolon ponunt μεστὰ Wyttenbach] μετὰ Ω''

*φιλαίτατος μὲν ὢν Λακεδαιμονίοις ὑμᾶς ἀντ' ἐκείνων εἵλετο·
πιστὰ δὲ δοὺς καὶ λαβὼν παρ' ὑμῶν πάλιν προὔδωκεν ὑμᾶς
καὶ παρέδωκε τοῖς ἐναντίοις τὸν λιμένα; καὶ μὴν πῶς οὐκ
ἀπροφασίστως τύραννος ἦν, ὃς δούλους μὲν οὐ μόνον ἐλευθέ-
ρους ἀλλὰ καὶ πολίτας ἐποίει, ἀπεκτίννυε δὲ καὶ ἐφυγάδευε
καὶ χρήματα ἀφῃρεῖτο οὐ τοὺς ἀδικοῦντας, ἀλλ' οὓς αὐτῷ
ἐδόκει; οὗτοι δὲ ἦσαν οἱ βέλτιστοι. αὖθις δὲ μετὰ τῶν* 9
*ἐναντιωτάτων ὑμῖν Ἀθηναίων κατελθὼν εἰς τὴν πόλιν ἐναν-
τία μὲν ἔθετο τὰ ὅπλα τῷ παρ' ὑμῶν ἁρμοστῇ· ἐπεὶ δ'
ἐκεῖνον οὐκ ἐδυνάσθη ἐκ τῆς ἀκροπόλεως ἐκβαλεῖν, συσκευασά-
μενος χρήματα δεῦρο ἀφίκετο. καὶ εἰ μὲν ὅπλα ἠθροικὼς
ἐφάνη ἐφ' ὑμᾶς, καὶ χάριν ἄν μοι εἴχετε, εἰ ἀπέκτεινα αὐτόν·
ὃς δὲ χρήματα ἦλθε παρασκευασάμενος, ὡς τούτοις ὑμᾶς
διαφθερῶν καὶ πείσων πάλιν κύριον αὐτὸν ποιῆσαι τῆς πό-
λεως, τούτῳ ἐγὼ τὴν δίκην ἐπιθεὶς πῶς ἂν δικαίως ὑφ'
ὑμῶν ἀποθάνοιμι; καὶ γὰρ οἱ μὲν ὅπλοις βιασθέντες βλάπτον-
ται μέν, οὐ μέντοι ἄδικοί γε ἀναφαίνονται· οἱ δὲ χρήμασι
παρὰ τὸ βέλτιστον διαφθαρέντες ἅμα μὲν βλάπτονται, ἅμα
δὲ αἰσχύνῃ περιπίπτουσιν. εἰ μὲν τοίνυν ἐμοὶ μὲν πολέμιος* 10
*ἦν, ὑμῖν δὲ φίλος, κἀγὼ ὁμολογῶ μὴ καλῶς ἄν μοι ἔχειν
παρ' ὑμῖν τοῦτον ἀποκτεῖναι· ὁ δὲ ὑμᾶς προδιδοὺς τί ἐμοὶ
πολεμιώτερος ἦν ἢ ὑμῖν; ἀλλὰ νὴ Δία, εἴποι ἄν τις, ἑκὼν
ἦλθε. ποῦ ἔχων Ἕλλησι σπονδὰς ἀποδεῖξαι ἢ προδόταις ἢ
παλιναυτομόλοις ἢ τυράννοις; κᾆτα εἰ μὲν ἀπεχόμενον τῆς
ἡμετέρας πόλεως ἀπέκτεινέ τις αὐτόν, ἐπαίνου ἂν ἐτύγχανε·*

Ω″ = CFM et DV, Ω′ = CFM et D, Ω = CFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

φιλαίτατος] *φιλώτατος* C pr. ut vid. *φίλτατος* Cobet *ἀντ' ἐκείνων εἵλετο* (*εἵλ.* F₁] *εἵλετο ἀντ' ἐκείνων* C *προὔδωκεν* F *προύδωκεν* cett.″ *ἀπροφασίστως* Ω″] *ἀπρόσοιστος* Liebhold *δούλους μὲν* M″] *δούλους* CF 9 *οὗτοι — βέλτιστοι* interpolata arbitratur Kruse p. 30 opp. Grosser [Wochenschr. f. class. Philol. 1887 p. 1425 sq.] *εἰς τὴν πόλιν*] *εἰς τὴν εἰς πόλιν* M *ἐδυνάσθη*] *ἐδυνάσθη* // CF *ἐκβαλλεῖν* F

πῶς ἂν F_2M″] *πῶς* C *πῶς οὐκ ἂν* F_1 *βέλτιστον*] *δίκαιον* C 10 *ὑμῖν δὲ*] *ἐμοὶ δὲ* D *παρ' ὑμῖν τοῦτον*] *τοῦτον παρ' ὑμὶν* C *ἄν τις* M′] *τις ἂν* CV *τίς ἂν* F verba *ποῦ ἔχων — τυράννοις* huc transposuit Hartman, codices illa ante *πρὸς δὲ τούτοις* initio § 11 exhibent *ἀπεχόμενον*] *ἀπεχόμενος* C pr. D *ἡμετέρας* FM′] *ὑμετέρας* CV

νῦν δὲ ὅτε πάλιν ἦλθεν ἄλλα πρὸς τοῖς πρόσθεν κακὰ ποιήσων,
11 *οὐ δικαίως φησί τις αὐτὸν τεθνάναι; πρὸς δὲ τούτοις ἀναμνήσθητε ὅτι καὶ ἐψηφίσασθε δήπου τοὺς φυγάδας ἀγωγίμους εἶναι ἐκ πασῶν τῶν συμμαχίδων. ὅστις δὲ ἄνευ κοινοῦ τῶν συμμάχων δόγματος κατέρχεται φυγάς, τοῦτον ἔχοι τις ἂν εἰπεῖν ὅπως οὐ δίκαιόν ἐστιν ἀποθνήσκειν; ἐγώ φημι, ὦ ἄνδρες, ἀποκτείναντας μὲν ὑμᾶς ἐμὲ τετιμωρηκότας ἔσεσθαι ἀνδρὶ τῷ πάντων ὑμῖν πολεμιωτάτῳ, γνόντας δὲ δίκαια πεποιηκέναι αὐτοὺς τετιμωρηκότας φανεῖσθαι ὑπέρ τε ὑμῶν αὐτῶν καὶ ὑπὲρ τῶν συμμάχων ἁπάντων.*

12 *Οἱ μὲν οὖν Θηβαῖοι ταῦτα ἀκούσαντες ἔγνωσαν δίκαια τὸν Εὔφρονα πεπονθέναι· οἱ μέντοι πολῖται αὐτοῦ ὡς ἄνδρα ἀγαθὸν κομισάμενοι ἔθαψάν τε ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ ὡς ἀρχηγέτην τῆς πόλεως σέβονται. οὕτως, ὡς ἔοικεν, οἱ πλεῖστοι ὁρίζονται τοὺς εὐεργέτας ἑαυτῶν ἄνδρας ἀγαθοὺς εἶναι.*

IV. 1 *Καὶ τὰ μὲν περὶ Εὔφρονος εἴρηται· ἐγὼ δὲ ἔνθεν εἰς ταῦτα ἐξέβην ἐπάνειμι. ἔτι γὰρ τειχιζόντων τῶν Φλειασίων τὴν Θυαμίαν καὶ τοῦ Χάρητος ἔτι παρόντος Ὠρωπὸς ὑπὸ τῶν φευγόντων κατελήφθη .... στρατευσαμένων δὲ πάντων Ἀθηναίων ἐπ᾽ αὐτὸν καὶ τὸν Χάρητα μεταπεμψαμένων ἐκ τῆς Θυαμίας, ὁ μὲν λιμὴν αὖ ὁ τῶν Σικυωνίων πάλιν ὑπ᾽ αὐτῶν τε τῶν πολιτῶν καὶ τῶν Ἀρκάδων ἁλίσκεται· τοῖς δ᾽ Ἀθηναίοις οὐδεὶς τῶν συμμάχων ἐβοήθησεν, ἀλλ᾽ ἀνεχώρησαν Θηβαίοις παρακαταθέμενοι τὸν Ὠρωπὸν μέχρι δίκης.*

Ω″ = CFM et DV, Ω′ = CFM et D, Ω = CFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

ὅτε Schäfer] ὅτι Ω″ πρόσθεν] πρώτοις V φησὶ (φησί) CFM′] φήσει V 11 ἐψηφίσατε F πασῶν τῶν συμμαχίδων Cobet Sauppe] τῶν πάντων τῶν συμμαχίδων M πάντων τῶν συμμαχίδων cett. πάντων τῶν συμμάχων Dindorf συμμάχων FMV] συμμαχίδων C συνόδων D ὑμῖν] ὑμῶν D αὐτοὺς Ω″] τοὺς αὐτοὺς Hartman 12 ἀκούσαντες] ἀκούσαντας D αὐτοῦ] αὐτὸν C ἑαυτῶν M″] αὐτῶν CF

IV. 1 τῶν ante φλιασίων om. V ὡροπὸς V κατελήφθη F_2M″] κατελείφθη CF_1 post κατελήφθη cum alia excidisse videntur tum Themisonis tyranni Eretriensis nomen, quem aliunde cognovimus exulibus illis auxilium praestitisse, Diod. XV 76 Demosth. pro cor. p. 259 στρατευσαμένων] στρατευομένων V corr. ἐπ᾽ αὐτὸν] ὑπ᾽ αὐτὸν C pr.; illum αὐτόν Themisonem esse suspicatur Hartman πεταπεμψαμένων (sic) M

Καταμαθὼν δὲ ὁ Λυκομήδης μεμφομένους τοὺς Ἀθη- 2
ναίους τοῖς συμμάχοις, ὅτι αὐτοὶ μὲν πολλὰ πράγματα εἶχον
δι' ἐκείνους, ἀντεβοήθησε δ' αὐτοῖς οὐδείς, πείθει τοὺς μυ-
ρίους πράττειν περὶ συμμαχίας πρὸς αὐτούς. τὸ μὲν οὖν
πρῶτον ἐδυσχέραινόν τινες τῶν Ἀθηναίων τὸ Λακεδαιμονίοις
ὄντας φίλους γενέσθαι τοῖς ἐναντίοις αὐτῶν συμμάχους·
ἐπειδὴ δὲ λογιζόμενοι ηὕρισκον οὐδὲν μεῖον Λακεδαιμονίοις
ἢ σφίσιν ἀγαθὸν τὸ Ἀρκάδας μὴ προσδεῖσθαι Θηβαίων, οὕτω
δὴ προσεδέχοντο τὴν τῶν Ἀρκάδων συμμαχίαν. καὶ Λυκο- 3
μήδης ταῦτα πράττων, ἀπιὼν Ἀθήνηθεν δαιμονιώτατα ἀπο-
θνήσκει. ὄντων γὰρ παμπόλλων πλοίων, ἐκλεξάμενος τού-
των ὃ ἐβούλετο, καὶ συνθέμενος τοῖς ναύταις ἀποβιβάσαι
ὅποι αὐτὸς κελεύοι, εἵλετο ἐνταῦθα ἐκβῆναι ἔνθα οἱ φυγάδες
ἐτύγχανον ὄντες. κἀκεῖνος μὲν οὕτως ἀποθνήσκει, ἡ μέντοι
συμμαχία ὄντως ἐπεραίνετο.

Εἰπόντος δὲ Δημοτίωνος ἐν τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων 4
ὡς ἡ μὲν πρὸς τοὺς Ἀρκάδας φιλία καλῶς αὐτῷ δοκοίη
πράττεσθαι, τοῖς μέντοι στρατηγοῖς προστάξαι ἔφη χρῆναι
ὅπως καὶ Κόρινθος σῴα ᾖ τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων· ἀκού-
σαντες δὲ ταῦτα οἱ Κορίνθιοι, ταχὺ πέμψαντες ἱκανοὺς φρου-
ροὺς ἑαυτῶν πάντοσε ὅπου Ἀθηναῖοι ἐφρούρουν εἶπαν αὐτοῖς
ἀπιέναι, ὡς οὐδὲν ἔτι δεόμενοι φρουρῶν. οἱ δ' ἐπείθοντο.
ὡς δὲ συνῆλθον οἱ ἐκ τῶν φρουρίων Ἀθηναῖοι εἰς τὴν πόλιν,
ἐκήρυξαν οἱ Κορίνθιοι, εἴ τις ἀδικοῖτο Ἀθηναίων, ἀπογρά-
φεσθαι, ὡς ληψομένους τὰ δίκαια. οὕτω δὲ τούτων ἐχόντων 5

Ω'' = CFM et DV, Ω' = CFM et D, Ω = CFM, M'' = M et DV, M' = MD.

2 τοὺς ante ἀθηναίους om. V ἐπειδὴ δὲ M''] ἐπεὶ δὲ (δε F) CF ηὕρισκον] εὕρισκον Ω'' ἀγαθὸν Ω''] ἀγαθὸν ὂν Cobet eiusque immemor Hartman, sed vide Breitenbachi adnotationem ad II 3, 26 3 τούτων] om. C τοῖς ναύταις Wyttenbach et huius immemor Hartman] τοίνυν Ω'' ὄντως M'V corr.] οὕτως CF, V pr. del. Cobet ὅμως Wyttenbach καὶ ὣς Hartman 4 δημωτίωνος C προστάξας pro προστάξαι D ἔφη Ω''] del. Cobet et huius immemor Hartman, sed cf. IV 8, 9. Cyrop. VI 3, 17 χρῆναι] om. C κόρινθος M''] ἡ κόρινθος CF σῴα] σώα M et V pr. σῶα CF et DV corr. vid. Sauppe ad h. l. ἀκούσαντες δὲ] ἀκούσαντες C ταχὺ πέμψαντες] πέμψαντες ταχὺ C Ἀθηναῖοι ἐφρούρουν] ἐφρούρουν ἀθηναῖοι C αὐτοῖς] αὐτοὺς D 5 οὕτω δὲ καὶ τούτων V

Χάρης ἀφικνεῖται μετὰ ναυτικοῦ πρὸς Κεγχρειάς. ἐπεὶ δὲ
ἔγνω τὰ πεπραγμένα, ἔλεξεν ὅτι ἀκούσας ἐπιβουλεύεσθαι τῇ
πόλει βοηθῶν παρείη. οἱ δ' ἐπαινέσαντες αὐτὸν οὐδέν τι
μᾶλλον ἐδέχοντο τὰς ναῦς εἰς τὸν λιμένα, ἀλλ' ἀποπλεῖν
ἐκέλευον· καὶ τοὺς ὁπλίτας δὲ τὰ δίκαια ποιήσαντες ἀπέπεμψαν.
ἐκ μὲν οὖν τῆς Κορίνθου οἱ Ἀθηναῖοι οὕτως ἀπηλλάγησαν.
6 τοῖς μέντοι Ἀρκάσι πέμπειν ἠναγκάζοντο τοὺς ἱππέας ἐπι-
κούρους διὰ τὴν συμμαχίαν, εἴ τις στρατεύοιτο ἐπὶ τὴν Ἀρ-
καδίαν· τῆς δὲ Λακωνικῆς οὐκ ἐπέβαινον ἐπὶ πολέμῳ.

Τοῖς δὲ Κορινθίοις ἐνθυμουμένοις ὡς χαλεπῶς ἔχοι
αὐτοὺς σωθῆναι, κρατουμένους μὲν καὶ πρόσθεν κατὰ γῆν,
προσγεγενημένων δὲ αὐτοῖς Ἀθηναίων ἀνεπιτηδείων, ἔδοξεν
ἀθροίζειν καὶ πεζοὺς καὶ ἱππέας μισθοφόρους. ἡγούμενοι
δὲ τούτων, ἅμα μὲν τὴν πόλιν ἐφύλαττον, ἅμα δὲ πολλὰ
τοὺς πλησίον πολεμίους κακῶς ἐποίουν· εἰς μέντοι Θήβας
7 ἔπεμψαν ἐπερησομένους εἰ τύχοιεν ἂν ἐλθόντες εἰρήνης. ἐπεὶ
δὲ οἱ Θηβαῖοι ἰέναι ἐκέλευον, ὡς ἐσομένης, ἐδεήθησαν οἱ
Κορίνθιοι ἐᾶσαι σφᾶς ἐλθεῖν καὶ ἐπὶ τοὺς συμμάχους, ὡς
μετὰ μὲν τῶν βουλομένων ποιησόμενοι τὴν εἰρήνην, τοὺς δὲ
πόλεμον αἱρουμένους ἐάσοντες πολεμεῖν. ἐφέντων δὲ καὶ
ταῦτα πράττειν τῶν Θηβαίων, ἐλθόντες εἰς Λακεδαίμονα οἱ
8 Κορίνθιοι εἶπον· Ἡμεῖς, ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, πρὸς ὑμᾶς
πάρεσμεν ὑμέτεροι φίλοι, καὶ ἀξιοῦμεν, εἰ μέν τινα ὁρᾶτε
σωτηρίαν ἡμῖν, ἐὰν διακαρτερῶμεν πολεμοῦντες, διδάξαι καὶ
ἡμᾶς· εἰ δὲ ἀπόρως γιγνώσκετε ἔχοντα τὰ ἡμέτερα, εἰ μὲν
καὶ ὑμῖν συμφέρει, ποιήσασθαι μεθ' ἡμῶν τὴν εἰρήνην· ὡς

Ω'' = CFM et DV, Ω' = CFM et D, Ω = CFM, M'' = M et DV, M' = MD.

Κεγχρειάς Grosser] κεγχρίας Ω'' ἐπεὶ δὲ M'] ἐπεὶ δ' CF et V οὐδέν τι] οὐδὲν ἔτι Grosser 6 ἀρκάσιν ἠναγκάζοντο πέμπειν C ἐπὶ πόλεμον V corr. ἐνθυμουμένους V κρατουμένους M''] κρατημένους CF_1 κεκρατημένους F_2 πολλὰ τοὺς πλησίον πολεμίους FM''] τοὺς πλησίον πολεμίους C τοὺς πλησίον πολεμίους, πολλὰ V ἂν ante ἐλθόντες del. Cobet ἐλθόντες εἰρήνης] εἰρήνης ἐλθόντες C 7 ἐσομένης Leonclavius] ἐσομένων Ω'' τοὺς [δ]ὲ F] τούς τε CM'' πράττειν] om. C 8 ὑμέτεροι] οἱ ὑμέτεροι F_2 οἱμέτεροι F_1 ἡμῖν] ὑμῖν C διακαρτεροῦμεν F ἡμέτερα] ὑμέτερα CF corr. ὑμῖν] ἡμῖν C συμφέρει F_2M''] συμφέροι CF_1 π. μεθ' ἡμῶν M'] π. μεθ' ὑμῶν CF et D corr. V

*οὐδὲ μετ' οὐδένων ἂν ἥδιον ἢ μεθ' ὑμῶν σωθείημεν· εἰ μέν-
τοι ὑμεῖς λογίζεσθε συμφέρειν ὑμῖν πολεμεῖν, δεόμεθα ὑμῶν
ἐᾶσαι ἡμᾶς εἰρήνην ποιήσασθαι. σωθέντες μὲν γὰρ ἴσως ἂν
αὖθις ἔτι ποτὲ ἐν καιρῷ ὑμῖν γενοίμεθα· ἐὰν δὲ νῦν ἀπολώ-
μεθα, δῆλον ὅτι οὐδέποτε χρήσιμοι ἔτι ἐσόμεθα. ἀκούσαντες* 9
*δὲ ταῦτα οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῖς τε Κορινθίοις συνεβούλευον
τὴν εἰρήνην ποιήσασθαι καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων ἐπέτρεψαν
τοῖς μὴ βουλομένοις σὺν ἑαυτοῖς πολεμεῖν ἀναπαύεσθαι·
αὐτοὶ δ' ἔφασαν πολεμοῦντες πράξειν ὅ τι ἂν τῷ θεῷ φίλον ᾖ·
ὑφήσεσθαι δὲ οὐδέποτε, ἣν παρὰ τῶν πατέρων παρέλαβον
Μεσσήνην, ταύτης στερηθῆναι. οἱ οὖν Κορίνθιοι ἀκούσαντες* 10
*ταῦτα ἐπορεύοντο εἰς τὰς Θήβας ἐπὶ τὴν εἰρήνην. οἱ μέντοι
Θηβαῖοι ἠξίουν αὐτοὺς καὶ συμμαχίαν ὀμνύναι· οἱ δὲ ἀπ-
εκρίναντο ὅτι ἡ μὲν συμμαχία οὐκ εἰρήνη, ἀλλὰ πολέμου
μεταλλαγὴ εἴη· εἰ δὲ βούλοιντο, παρεῖναι ἔφασαν τὴν δικαίαν
εἰρήνην ποιησόμενοι. ἀγασθέντες δὲ αὐτοὺς οἱ Θηβαῖοι, ὅτι
καίπερ ἐν κινδύνῳ ὄντες οὐκ ἤθελον τοῖς εὐεργέταις εἰς πό-
λεμον καθίστασθαι, συνεχώρησαν αὐτοῖς καὶ Φλειασίοις καὶ
τοῖς ἐλθοῦσι μετ' αὐτῶν εἰς Θήβας τὴν εἰρήνην ἐφ' ᾧτε ἔχειν
τὴν ἑαυτῶν ἑκάστους. καὶ ἐπὶ τούτοις ὠμόσθησαν οἱ ὅρκοι.
οἱ μὲν δὴ Φλειάσιοι, ἐπεὶ οὕτως ἡ ξύμβασις ἐγένετο, εὐθὺς* 11
*ἀπῆλθον ἐκ τῆς Θυαμίας· οἱ δὲ Ἀργεῖοι ὀμόσαντες ἐπὶ τοῖς
αὐτοῖς τούτοις εἰρήνην ποιήσεσθαι, ἐπεὶ οὐκ ἐδύναντο κατα-
πρᾶξαι ὥστε τοὺς τῶν Φλειασίων φυγάδας μένειν ἐν τῷ Τρι-
καράνῳ ὡς ἐν τῇ ἑαυτῶν πόλει ἔχοντας, παραλαβόντες ἐφρού-
ρουν, φάσκοντες σφετέραν τὴν γῆν ταύτην εἶναι, ἣν ὀλίγῳ*

Ω'' = CFM et DV, Ω' = CFM et D, Ω = CFM, M'' = M et DV, M' = MD.

οὐδὲ] *οὐδὲν* Grosser *μετ' οὐδένων Ω''*] *μεθ' ἕνων* (*ἑνῶν*) Dobrée Cobet Dindorf *ἴσως ἂν*] *ἴσως* C *δηλονότι Ω''* *χρήσιμοι ἔτι*] *ἔτι χρήσιμοι* C 9 *πολεμεῖν*] om. C *μεσήνην* CF *ταύτης*] *ταύτην* C pr.

10 *καὶ* ante *συμμαχίαν* om. V *ὅτι* ante *ἡ* om. V *ἐφ' ᾧτε*] *ἐφῷτε* M *ἐφῶτε* D *ἐφῶ τὲ* V *ἐφ' ὧ τὲ* CF *ἔχειν*] *ἔχοιεν* V *ὠμόσθησαν* CFM et D corr.] *ὡμόσθησαν* D pr. *ωμόσθησαν* V *ὠμόθησαν* Dindorf *οἱ ὅρκοι*] om. V 11 *ξύμβασις* C] *σύμβασις* DF *συμβίβασις* MV *αὐτοῖς*] *ἑαυτοῖς* C *ποιήσεσθαι* fort. F pr.] *ποιήσασθαι* cett.'' F corr. retinet Grosser *ἔχοντας Ω''*] *ὄντας* vulg. *οἰκοῦντας* Madvig, glossema esse suspic. Kurz

πρότερον ὡς πολεμίαν οὖσαν ἐδῄουν, καὶ δίκας τῶν Φλειασίων
προκαλουμένων οὐκ ἐδίδοσαν.

12 *Σχεδὸν δὲ περὶ τοῦτον τὸν χρόνον τετελευτηκότος ἤδη*
τοῦ πρόσθεν Διονυσίου ὁ υἱὸς αὐτοῦ πέμπει βοήθειαν τοῖς
Λακεδαιμονίοις δώδεκα τριήρεις καὶ ἄρχοντα αὐτῶν Τιμο-
κράτην. οὗτος δ' οὖν ἀφικόμενος συνεξαιρεῖ αὐτοῖς Σελλασίαν·
καὶ τοῦτο πράξας ἀπέπλευσεν οἴκαδε.

Μετὰ δὲ τοῦτο οὐ πολλῷ ὕστερον καταλαμβάνουσιν οἱ
Ἠλεῖοι Λασιῶνα, τὸ μὲν παλαιὸν ἑαυτῶν ὄντα, ἐν δὲ τῷ
13 *παρόντι συντελοῦντα εἰς τὸ Ἀρκαδικόν. οἱ μέντοι Ἀρκάδες*
οὐ παρωλιγώρησαν, ἀλλ' εὐθὺς παραγγείλαντες ἐβοήθουν.
ἀντεβοήθησαν δὲ καὶ τῶν Ἠλείων οἱ τριακόσιοι, καὶ ἔτι
τετρακόσιοι. ἀντεστρατοπεδευμένων δὲ τὴν ἡμέραν ἐν ἐπι-
πεδεστέρῳ χωρίῳ τῶν Ἠλείων τῆς νυκτὸς οἱ Ἀρκάδες ἀναβαί-
νουσιν ἐπὶ τὴν τοῦ ὑπὲρ τῶν Ἠλείων ὄρους κορυφήν· ἅμα
δὲ τῇ ἡμέρᾳ κατέβαινον ἐπὶ τοὺς Ἠλείους. οἱ δὲ ἰδόντες
ἅμα μὲν ἐξ ὑπερδεξίου προσιόντας, ἅμα δὲ πολλαπλασίους,
ἐκ πολλοῦ μὲν ἀπελθεῖν ᾐσχύνθησαν, ὁμόσε δ' ἦλθον καὶ
εἰς χεῖρας δεξάμενοι ἔφυγον· καὶ πολλοὺς μὲν ἄνδρας, πολλὰ
δὲ ὅπλα ἀπώλεσαν, κατὰ δυσχωρίας ἀποχωροῦντες.

14 *Οἱ δὲ Ἀρκάδες διαπραξάμενοι ταῦτα ἐπορεύοντο ἐπὶ τὰς*
τῶν Ἀκρωρείων πόλεις. λαβόντες δὲ ταύτας πλὴν Θραύστου
ἀφικνοῦνται εἰς Ὀλυμπίαν, καὶ περισταυρώσαντες τὸ Κρόνιον
ἐνταῦθα ἐφρούρουν καὶ ἐκράτουν τοῦ Ὀλυμπιακοῦ ὄρους·
ἔλαβον δὲ καὶ Μαργανέας ἐνδόντων τινῶν. οὕτω δὲ προκε-

Ω″ = CFM et DV, Ω′ = CFM et D, Ω = CFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

προκαλουμένων F_2 M″] *προσκαλουμένων* CF_1 12 *τριήρεις*] *τριήρης* V pr. *οὖν* CF et D] *αὖ* MV, quod fort. ex *αὐτῶν* vel *αὐτοῖς* natum est *σελασίαν* V *οἱ* ante *ἠλεῖοι* om. V *ἠλεῖοι* CFM′ et sic plerumque, recte V; ceterum de scriptura *ἠλεῖοι* et *ἦλις* aut *ἠλεῖοι* et *ἦλις* inde ab hoc loco iam nihil typis mandandum censuimus
13 *παρωληγώρησαν* DF *τῶν ἠλείων* (vel *ἠλ.*) *οἱ τετρακόσιοι* FM″ *οἱ τῶν ἠλείων τετρακόσιοι* C *τριακόσιοι καὶ ἔτι τετρακόσιοι* Dobrée] *τετρακόσιοι καὶ ἔτι τριακόσιοι* Ω″ *ἀντεστρατοπεδευμένων* Dindorf] *ἀντεστρατευμένων* F p. ras. coni. Cobet *ἀντεστρατευομένων* F a. ras. *ἀντιστρατευομένων* CM′ *ἀντιστρατοπεδευομένων* V *ἐν* ante *ἐπιπεδ.* om. CF (*ἐπὶ πεδεστέρω* C) *καταδυσχωρίας* CF 14 *Ἀρκωρείων*] *ἀκρωρειῶν* Ω″ *τὸ Κρ.* W. Dindorf] *τὸν κρ.* Ω″ *κρώνειον* C *ὀλυμπιακοῦ* om. C

*χωρηκότων οἱ μὲν Ἠλεῖοι αὖ παντάπασιν ἠθύμησαν, οἱ δὲ
Ἀρκάδες ἔρχονται ἐπὶ τὴν πόλιν. καὶ μέχρι μὲν τῆς ἀγορᾶς
ἦλθον· ἐκεῖ μέντοι ὑποστάντες οἵ τε ἱππεῖς καὶ οἱ ἄλλοι
αὐτῶν ἐκβάλλουσί τε αὐτοὺς καὶ ἀπέκτεινάν τινας καὶ τρο-
παῖον ἐστήσαντο. ἦν μὲν οὖν καὶ πρότερον διαφορὰ ἐν τῇ* 15
*Ἤλιδι. οἱ μὲν γὰρ περὶ Χάροπόν τε καὶ Θρασωνίδαν καὶ
Ἀργεῖον εἰς δημοκρατίαν ἦγον τὴν πόλιν, οἱ δὲ περὶ Εὐάλκαν
τε καὶ Ἱππίαν καὶ Στρατόλαν εἰς ὀλιγαρχίαν. ἐπεὶ δ' οἱ
Ἀρκάδες μεγάλην δύναμιν ἔχοντες σύμμαχοι ἐδόκουν εἶναι
τοῖς δημοκρατεῖσθαι βουλομένοις, ἐκ τούτου δὴ θρασύτεροι
οἱ περὶ τὸν Χάροπον ἦσαν, καὶ συνθέμενοι τοῖς Ἀρκάσιν
ἐπιβοηθεῖν καταλαμβάνουσι τὴν ἀκρόπολιν. οἱ δ' ἱππεῖς καὶ* 16
*οἱ τριακόσιοι οὐκ ἐμέλλησαν, ἀλλ' εὐθὺς ἐχώρουν ἄνω, καὶ
ἐκκρούουσιν αὐτούς. ὥστ' ἔφυγον σὺν τῷ Ἀργείῳ καὶ Χα-
ρόπῳ τῶν πολιτῶν περὶ τετρακοσίους. οὐ πολὺ δ' ὕστερον
οὗτοι παραλαβόντες τῶν Ἀρκάδων τινὰς καταλαμβάνουσι Πύ-
λον. καὶ πολλοὶ μέντοι πρὸς αὐτοὺς ἐκ τῆς πόλεως ἀπῇσαν
τοῦ δήμου, ἅτε χωρίον τε καλὸν καὶ μεγάλην ῥώμην τὴν
τῶν Ἀρκάδων σύμμαχον ἔχοντας. ἐνέβαλον δὲ καὶ ὕστερον
εἰς τὴν χώραν τὴν τῶν Ἠλείων οἱ Ἀρκάδες, ὑπὸ τῶν φευ-
γόντων ἀναπειθόμενοι ὡς ἡ πόλις προσχωρήσοιτο. ἀλλὰ τότε* 17
*μὲν οἱ Ἀχαιοὶ φίλοι γεγενημένοι τοῖς Ἠλείοις τὴν πόλιν
αὐτῶν διεφύλαξαν· ὥστε οἱ Ἀρκάδες οὐδὲν ἄλλο πράξαντες ἢ
δῃώσαντες αὐτῶν τὴν χώραν ἀπῆλθον. εὐθὺς μέντοι ἐκ τῆς
Ἠλείας ἐξιόντες, αἰσθόμενοι τοὺς Πελληνέας ἐν Ἤλιδι ὄντας,
νυκτὸς μακροτάτην ὁδὸν ἐλθόντες καταλαμβάνουσιν αὐτῶν
Ὄλουρον· ἤδη γὰρ πάλιν προσεκεχωρήκεσαν οἱ Πελληνεῖς
εἰς τὴν τῶν Λακεδαιμονίων συμμαχίαν. ἐπεὶ δ' ᾔσθοντο τὰ* 18

Ω″ = CFM et DV, Ω′ = CFM et D, Ω = CFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

οἱ μὲν ἠλεῖοι (*ἠλ.* C corr. M′) M″] *οἱ μὲν οἱ λεῖοι* C pr. F *οἱ ἄλλοι αὐτῶν*] *ἄλλοι τινὲς* C 15 *μὲν γὰρ* M″] *μὲν* CF *Εὐάλκαν* Keil et Cobet] *στάλκαν* Ω″ *δὴ*] *δὲ* F *θρασύτεροι*] *θρασέως* C *ἀρκάσι βοηθεῖν* V 16 *ἐμέλλησαν* M et D corr.] *ἠμέλλησαν* F et D pr. V corr. *ἠμέλησαν* C et V pr. *τετρακοσίους* C] *τριακοσίους* FM″ *ἀπῇσαν*] *ἀπῄεσαν* M *ἀπήεσαν* cett. *ἔχοντας* Morus] *ἔχοντες* Ω″ *ἐνέβαλον*] *ἐνέβαλλον* C *καὶ ὕστερον*] *ὕστερον καὶ* C 17 *ἀργείοις* pro *ἠλείοις* V *ἐκ τῆς ἠλείας* om. V *Πελληνέας*] *πελληνεῖς* Ω′ (*πεληνεῖς* V, ut ubique)

περὶ Ὀλοῦρον, περιελθόντες αὖ καὶ οὗτοι ὅπῃ ἐδύναντο εἰς
τὴν αὑτῶν πόλιν Πελλήνην εἰσῆλθον. καὶ ἐκ τούτου δὴ ἐπο-
λέμουν τοῖς ἐν Ὀλούρῳ Ἀρκάσι τε καὶ τῷ ἑαυτῶν παντὶ δήμῳ
μάλα ὀλίγοι ὄντες· ὅμως δὲ οὐ πρόσθεν ἐπαύσαντο πρὶν
ἐξεπολιόρκησαν τὸν Ὄλουρον.
19 Οἱ δ' αὖ Ἀρκάδες πάλιν ποιοῦνται ἄλλην στρατείαν εἰς
τὴν Ἦλιν. μεταξὺ δὲ Κυλλήνης καὶ τῆς πόλεως στρατο-
πεδευομένοις αὐτοῖς ἐπιτίθενται οἱ Ἠλεῖοι, ὑποστάντες δὲ οἱ
Ἀρκάδες ἐνίκησαν αὐτούς. καὶ Ἀνδρόμαχος μὲν ὁ Ἠλεῖος
ἵππαρχος, ὅσπερ αἴτιος ἐδόκει εἶναι τὴν μάχην συνάψαι,
αὐτὸς αὑτὸν διέφθειρεν· οἱ δ' ἄλλοι εἰς τὴν πόλιν ἀπεχώ-
ρησαν. ἀπέθανε δὲ ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ παραγενόμενος καὶ
Σωκλείδης ὁ Σπαρτιάτης· ἤδη γὰρ τότε οἱ Λακεδαιμόνιοι
20 σύμμαχοι τοῖς Ἠλείοις ἦσαν. πιεζόμενοι δὲ οἱ Ἠλεῖοι ἐν τῇ
ἑαυτῶν, ἠξίουν καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους πέμποντες πρέσβεις
ἐπιστρατεύειν τοῖς Ἀρκάσι, νομίζοντες οὕτως ἂν μάλιστα
ἀποκαμεῖν τοὺς Ἀρκάδας, εἰ ἀμφοτέρωθεν πολεμοῖντο. καὶ
ἐκ τούτου δὴ Ἀρχίδαμος στρατεύεται μετὰ τῶν πολιτῶν, καὶ
καταλαμβάνει Κρῶμνον. καταλιπὼν δ' ἐν αὐτῷ φρουρὰν τῶν
21 δώδεκα λόχων τρεῖς, οὕτως ἐπ' οἴκου ἀνεχώρησεν. οἱ μέν-
τοι Ἀρκάδες, ὥσπερ ἔτυχον ἐκ τῆς εἰς Ἦλιν στρατείας συν-
ειλεγμένοι, βοηθήσαντες περιεσταύρωσαν τὸν Κρῶμνον διπλῷ
σταυρώματι, καὶ ἐν ἀσφαλεῖ ὄντες ἐπολιόρκουν τοὺς ἐν τῷ
Κρώμνῳ. χαλεπῶς δὲ ἡ τῶν Λακεδαιμονίων πόλις φέρουσα
ἐπὶ τῇ πολιορκίᾳ τῶν πολιτῶν, ἐκπέμπει στρατιάν. ἡγεῖτο
δὲ καὶ τότε Ἀρχίδαμος. ἐλθὼν δὲ ἐδῄου καὶ τῆς Ἀρκαδίας
ὅσα ἐδύνατο καὶ τῆς Σκιρίτιδος, καὶ πάντα ἐποίει ὅπως, εἰ

Ω'' = CFM et DV, Ω' = CFM et D, Ω = CFM, M'' = M et DV, M' = MD.

18 ὅπῃ Dindorf] ὅποι Ω'' αὑτῶν M] αὐτῶν cett.'' ὀλούρῳ (-ω) Ω'] ὀλύρω V μάλα] μάλλα F ut assolet, καὶ μάλα C οὐ] οὐδὲ C 19 ἄλλην] καὶ ἄλλην F (κυλήνης V) καὶ τῆς C et D] τὲ καὶ τῆς FM et V τὴν μάχην συνάψαι] συνάψαι τὴν μάχην C αὑτὸν F_2M''] αὐτὸν F_1, in C spiritus non liquet 20 ἀποκαμεῖν Madvig] ἀποβαλλεῖν C ἀποβαλεῖν cett.'' ἀπολαβεῖν Jacobs ἀποκαλεῖν Steph. ἀπελθεῖν Hartman ἀπαγαγεῖν Hertlein 21 σταυρώματι M''] στρατεύματι CF στρατιὰν] στρατειὰν C pr. F pr. ἐδύνατο CF] ἠδύνατο M''

δύναιτο, ἀπαγάγοι τοὺς πολιορκοῦντας. οἱ δὲ Ἀρκάδες οὐδέν
τι μᾶλλον ἐκινοῦντο, ἀλλὰ ταῦτα πάντα παρεώρων. κατιδὼν 22
δέ τινα λόφον ὁ Ἀρχίδαμος, δι' οὗ τὸ ἔξω σταύρωμα περι-
εβέβληντο οἱ Ἀρκάδες, ἐνόμισεν ἑλεῖν ἂν τοῦτον, καὶ εἰ
τούτου κρατήσειεν, οὐκ ἂν δύνασθαι μένειν τοὺς ὑπὸ τοῦτον
πολιορκοῦντας. κύκλῳ δὲ περιάγοντος αὐτοῦ ἐπὶ τοῦτο τὸ
χωρίον, ὡς εἶδον οἱ προθέοντες τοῦ Ἀρχιδάμου πελτασταὶ
τοὺς ἐπαρίτους ἔξω τοῦ σταυρώματος, ἐπιτίθενται αὐτοῖς, καὶ
οἱ ἱππεῖς συνεμβάλλειν ἐπειρῶντο. οἱ δ' οὐκ ἐνέκλιναν, ἀλλὰ
συντεταγμένοι ἡσυχίαν εἶχον. οἱ δ' αὖ πάλιν ἐνέβαλον. ἐπεὶ
δὲ οὐδὲ τότε ἐνέκλιναν, ἀλλὰ καὶ ἐπῇσαν, ἤδη οὔσης πολλῆς
κραυγῆς, ἐβοήθει δὴ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀρχίδαμος, ἐκτραπόμενος
κατὰ τὴν ἐπὶ Κρῶμνον φέρουσαν ἁμαξιτόν, εἰς δύο ἄγων,
ὥσπερ ἐτύγχανεν ἔχων. ὡς δ' ἐπλησίασαν ἀλλήλοις, οἱ μὲν 23
σὺν τῷ Ἀρχιδάμῳ κατὰ κέρας, ἅτε καθ' ὁδὸν πορευόμενοι,
οἱ δ' Ἀρκάδες ἀθρόοι συνασπιδοῦντες, ἐν τούτῳ οὐκέτι
ἐδύναντο οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀντέχειν τῷ τῶν Ἀρκάδων πλήθει,
ἀλλὰ ταχὺ μὲν ὁ Ἀρχίδαμος ἐτέτρωτο τὸν μηρὸν διαμπάξ,
ταχὺ δὲ οἱ μαχόμενοι πρὸ αὐτοῦ ἀπέθνῃσκον, Πολυαινίδας
τε καὶ Χίλων ὁ τὴν ἀδελφὴν τοῦ Ἀρχιδάμου ἔχων, καὶ οἱ
πάντες δὲ αὐτῶν τότε ἀπέθανον οὐκ ἔλαττον τῶν τριάκοντα.
ὡς δὲ κατὰ τὴν ὁδὸν ἀναχωροῦντες εἰς τὴν εὐρυχωρίαν ἐξῆλ- 24
θον, ἐνταῦθα δὴ Λακεδαιμόνιοι ἀντιπαρετάξαντο. καὶ μὴν
οἱ Ἀρκάδες, ὥσπερ εἶχον, συντεταγμένοι ἕστασαν, καὶ πλήθει
μὲν ἐλείποντο, εὐθυμότερον δὲ πολὺ εἶχον, ἐπεληλυθότες

Ω'' = CFM et DV, Ω' = CFM et D, Ω = CFM, M'' = M et DV, M' = MD.

οὐδέν τι] οὐδὲν ἔτι Grosser ut assolet 22 ἑλεῖν ἂν M''] ἐλεῖν C ἐλλεῖν F τοῦτον...τοῦτον Stephanus] τοῦτο...τοῦτο Ω'' τοῦ Ἀρχιδάμου πελτασταὶ] πελτασταὶ τοῦ ἀρχιδάμου C σταυρώματος] στρατεύματος F pr. οἱ ἱππεῖς Stephanus] ἱππεῖς Ω'' ἐνέκλιναν (εν. V)] ἔκλιναν F ἀλλὰ συντ. — ἐνέκλιναν exhib. M''] om. CF ἐπεὶ δὲ M'] ἐπειδὴ δὲ V ἐπῇσαν] ἐπῄεσαν M ἐπήεσαν cett. ἐβοήθει δὴ M''] ἐβοήθει δὲ CF ὁ ante ἀρχίδαμος om. C ἁμαξιτὸν DF] ἀμαξιτὸν M ἀμαξητὸν V ἀμαξιτῶν C ἄγων ..ἔχων Schäfer] ἔχων...ἄγων Ω'' 23 τότε] οἵ γε D ἐκεῖσε V 24 ἀντιπαρετάξαντο M' et V p. ras.] ἀντεπαρατάξαντο F(?) παρετάξαντο C ἀντεπαρετάξαντο F(?) V pr. ἕστασαν F corr. M] ἔστασαν cett. post ἐπεληλυθότες add. δὲ C

ἀποχωροῦσι καὶ ἄνδρας . . . ἀπεκτονότες. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι
μάλα ἀθύμως εἶχον, τετρωμένον μὲν ὁρῶντες τὸν Ἀρχίδαμον,
ἀκηκοότες δὲ τὰ ὀνόματα τῶν τεθνηκότων, ἀνδρῶν τε ἀγα-
25 θῶν καὶ σχεδὸν τῶν ἐπιφανεστάτων. ὡς δὲ πλησίον ὄντων
ἀναβοήσας τις τῶν πρεσβυτέρων εἶπε· Τί δεῖ ἡμᾶς, ὦ ἄν-
δρες, μάχεσθαι, ἀλλ' οὐ σπεισαμένους διαλυθῆναι; ἄσμενοι
δὴ ἀμφότεροι ἀκούσαντες ἐσπείσαντο. καὶ οἱ μὲν Λακεδαι-
μόνιοι τοὺς νεκροὺς ἀνελόμενοι ἀπῆλθον, οἱ δ' Ἀρκάδες
ἐπαναχωρήσαντες ἔνθα τὸ πρῶτον ἤρξαντο ἐπιέναι τροπαῖον
ἐστήσαντο.

26 Ὡς δὲ οἱ Ἀρκάδες περὶ τὸν Κρῶμνον ἦσαν, οἱ ἐκ τῆς
πόλεως Ἠλεῖοι πρῶτον μὲν ἰόντες ἐπὶ τὴν Πύλον περιτυγχά-
νουσι τοῖς Πυλίοις ἀποκεκρουμένοις ἐκ τῶν Θαλαμῶν. καὶ
προσελαύνοντες οἱ ἱππεῖς τῶν Ἠλείων ὡς εἶδον αὐτούς, οὐκ
ἐμέλλησαν, ἀλλ' εὐθὺς ἐμβάλλουσι, καὶ τοὺς μὲν ἀποκτιν-
νύουσιν, οἱ δέ τινες αὐτῶν καταφεύγουσιν ἐπὶ γήλοφον. ἐπεὶ
μέντοι ἦλθον οἱ πεζοί, ἐκκόπτουσι καὶ τοὺς ἐπὶ τῷ λόφῳ,
καὶ τοὺς μὲν αὐτοῦ ἀπέκτειναν, τοὺς δὲ καὶ ζῶντας ἔλαβον
ἐγγὺς διακοσίων. καὶ ὅσοι μὲν ξένοι ἦσαν αὐτῶν, ἀπέδοντο,
ὅσοι δὲ φυγάδες, ἀπέσφαττον. μετὰ δὲ ταῦτα τούς τε Πυ-
λίους, ὡς οὐδεὶς αὐτοῖς ἐβοήθει, σὺν αὐτῷ τῷ χωρίῳ αἱροῦσι,
27 καὶ τοὺς Μαργανέας ἀναλαμβάνουσι. καὶ μὴν οἱ Λακεδαι-
μόνιοι ὕστερον αὖ ἐλθόντες νυκτὸς ἐπὶ τὸν Κρῶμνον ἐπι-
κρατοῦσι τοῦ σταυρώματος, τοῦ κατὰ τοὺς Ἀργείους καὶ
τοὺς πολιορκουμένους [τῶν Λακεδαιμονίων] εὐθὺς ἐξεκάλουν.
ὅσοι μὲν οὖν ἐγγύτατά τε ἐτύγχανον ὄντες καὶ ὠξυλάβησαν,

Ω″ = CFM et DV, Ω′ = CFM et D, Ω = CFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

ἄνδρας Ω″] τοσούτους vel τοιούτους excidisse putat Hartman λ′ van Herwerden μὲν post τετρωμένον om. M 25 εἶπεν F ἄσμενοι δὴ] ἄσμενοι δὲ F ἀμφότεροι] om. C οἱ δ'] οἱ δὲ F 26 ἐπὶ] περὶ D Θαλαμῶν Morus] θαλάμων Ω″ ἐμέλλησαν M″] ἠμέλλησαν F ἠμέλησαν C ἀποκτινύουσιν F_1 ἐπὶ γήλοφον Ω′] εἰς γήλοφον V αὐτοῦ M″] αὐτῶν CF μαργανεῖς V 27 τοῦ κατὰ τοὺς Ἀργείους] καὶ τοὺς ἀργ. CM″ καὶ $\overset{\tau//}{///}$ ἀργ. F τοῦ add. Schneider κατὰ coni. Palmer πολυορκουμένους CF τῶν Λακεδαιμονίων del. Breitenbach ὠξυλάβησαν] //ξυλάβησαν F, prima littera erasa

ἐξῆλθον· ὁπόσους δὲ ἔφθασαν πολλοὶ τῶν Ἀρκάδων συμβοηθήσαντες, ἀπεκλείσθησαν ἔνδον καὶ ληφθέντες διενεμήθησαν. καὶ ἓν μὲν μέρος ἔλαβον Ἀργεῖοι, ἓν δὲ Θηβαῖοι, ἓν δὲ Ἀρκάδες, ἓν δὲ Μεσσήνιοι. οἱ δὲ σύμπαντες ληφθέντες Σπαρτιατῶν τε καὶ περιοίκων πλείους τῶν ἑκατὸν ἐγένοντο.

Ἐπεί γε μὴν οἱ Ἀρκάδες ἐσχόλασαν ἀπὸ τοῦ Κρώμνου, 28
πάλιν δὴ περὶ τοὺς Ἠλείους εἶχον, καὶ τήν τε Ὀλυμπίαν ἐρρωμενέστερον ἐφρούρουν, καὶ ἐπιόντος Ὀλυμπιακοῦ ἔτους παρεσκευάζοντο ποιεῖν τὰ Ὀλύμπια σὺν Πισάταις τοῖς πρώτοις φάσκουσι προστῆναι τοῦ ἱεροῦ. ἐπεὶ δὲ ὅ τε μὴν ἧκεν ἐν ᾧ τὰ Ὀλύμπια γίγνεται αἵ τε ἡμέραι ἐν αἷς ἡ πανήγυρις ἀθροίζεται, ἐνταῦθα δὴ οἱ Ἠλεῖοι ἐκ τοῦ φανεροῦ συσκευασάμενοι καὶ παρακαλέσαντες Ἀχαιοὺς ἐπορεύοντο τὴν Ὀλυμπιακὴν ὁδόν. οἱ δὲ Ἀρκάδες ἐκείνους μὲν οὐκ ἄν ποτε ᾤοντο 29
ἐλθεῖν ἐπὶ σφᾶς, αὐτοὶ δὲ σὺν Πισάταις διετίθεσαν τὴν πανήγυριν. καὶ τὴν μὲν ἱπποδρομίαν ἤδη ἐπεποιήκεσαν καὶ τὰ δρομικὰ τοῦ πεντάθλου. οἱ δ' εἰς πάλην ἀφικόμενοι οὐκέτι ἐν τῷ δρόμῳ, ἀλλὰ μεταξὺ τοῦ δρόμου καὶ τοῦ βωμοῦ ἐπάλαιον. οἱ γὰρ Ἠλεῖοι σὺν τοῖς ὅπλοις παρῆσαν ἤδη εἰς τὸ τέμενος. οἱ δὲ Ἀρκάδες πορρωτέρω μὲν οὐκ ἀπήντησαν, ἐπὶ δὲ τοῦ Κλαδάου ποταμοῦ παρετάξαντο, ὃς παρὰ τὴν Ἄλτιν καταρρέων εἰς τὸν Ἀλφειὸν ἐμβάλλει. καὶ σύμμαχοι δὲ παρῆσαν αὐτοῖς, ὁπλῖται μὲν Ἀργείων εἰς δισχιλίους, Ἀθηναίων δὲ ἱππεῖς περὶ τετρακοσίους. καὶ μὴν οἱ Ἠλεῖοι 30
τἀπὶ θάτερα τοῦ ποταμοῦ παρετάξαντο, σφαγιασάμενοι δὲ εὐθὺς ἐχώρουν. καὶ τὸν πρόσθεν χρόνον εἰς τὰ πολεμικὰ καταφρονούμενοι μὲν ὑπ' Ἀρκάδων καὶ Ἀργείων, καταφρονούμενοι δὲ ὑπ' Ἀχαιῶν καὶ Ἀθηναίων, ὅμως ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ

Ω'' = CFM et DV, Ω' = CFM et D, Ω = CFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ἓν μὲν M''] ἓν CF   ἀρκάδες CF] μέρος ἀρκάδες M''   μεσήνιοι CF   περιοίκων] τῶν περιοίκων V   πλείους] πλέονες CFM πλείονες DV   28 ἐν ὧ V ᾧ M ὦ cett.   ἀχαιοὺς M''] τοὺς ἀχαιοὺς CF   29 πισσάταις V   τὴν μὲν] τὴν V   ἐν δρόμω pro ἐν τῷ δρόμῳ C   σὺν τοῖς ὅπλοις παρῆσαν ἤδη M''] παρῆσαν ἤδη σὺν τοῖς ὅπλοις C   παρῆσαν Ω''] παρῇσαν Cobet   Ἄλτιν Brodaeus] ἄλταν M ἄλτην cett. (et DV)   ἱππεῖς M''] om. CF   30 τάπιθάτερα CM et V τἀπὶ θάτηρα F τὰ 'πὶ θάτερα D   μὲν ὑπ' — καταφρονούμενοι] om. V   δὲ ὑπ' M''] δ' ὑπ' F δ' ὑπὸ C

τῶν μὲν συμμάχων ὡς ἀλκιμώτατοι ὄντες ἡγοῦντο, τοὺς δ'
Ἀρκάδας, τούτοις γὰρ πρῶτον συνέβαλον, καὶ εὐθὺς ἐτρέ-
ψαντο, καὶ ἐπιβοηθήσαντας δὲ τοὺς Ἀργείους δεξάμενοι καὶ
31 τούτων ἐκράτησαν. ἐπεὶ μέντοι κατεδίωξαν εἰς τὸ μεταξὺ
τοῦ βουλευτηρίου καὶ τοῦ τῆς Ἑστίας ἱεροῦ καὶ τοῦ πρὸς
ταῦτα προσήκοντος θεάτρου, ἐμάχοντο μὲν οὐδὲν ἧττον καὶ
ἐώθουν πρὸς τὸν βωμόν, ἀπὸ μέντοι τῶν στοῶν τε καὶ τοῦ
βουλευτηρίου καὶ τοῦ μεγάλου ναοῦ βαλλόμενοι καὶ ἐν τῷ
ἰσοπέδῳ μαχόμενοι, ἀποθνήσκουσιν ἄλλοι τε τῶν Ἠλείων καὶ
αὐτὸς ὁ τῶν τριακοσίων ἄρχων Στρατόλας. τούτων δὲ πρα-
32 χθέντων ἀπεχώρησαν εἰς τὸ αὐτῶν στρατόπεδον. οἱ μέντοι
Ἀρκάδες καὶ οἱ μετ' αὐτῶν οὕτως ἐπεφόβηντο τὴν ἐπιοῦσαν
ἡμέραν ὥστε οὐδ' ἀνεπαύσαντο τῆς νυκτός, ἐκκόπτοντες τὰ
διαπεπονημένα σκηνώματα καὶ ἀποσταυροῦντες. οἱ δ' αὖ
Ἠλεῖοι ἐπεὶ τῇ ὑστεραίᾳ προσιόντες εἶδον καρτερὸν τὸ τεῖχος
καὶ ἐπὶ τῶν ναῶν πολλοὺς ἀναβεβηκότας, ἀπῆλθον εἰς τὸ
ἄστυ, τοιοῦτοι γενόμενοι οἵους τὴν ἀρετὴν θεὸς μὲν ἂν ἐμ-
πνεύσας δύναιτο καὶ ἐν ἡμέρᾳ ἀποδεῖξαι, ἄνθρωποι δὲ οὐδ'
ἂν ἐν πολλῷ χρόνῳ τοὺς μὴ ὄντας ἀλκίμους ποιήσειαν.
33 Χρωμένων δὲ τοῖς ἱεροῖς χρήμασι τῶν ἐν τοῖς Ἀρκάσιν
ἀρχόντων, καὶ ἀπὸ τούτων τοὺς ἐπαρίτους τρεφόντων, πρῶτοι
Μαντινεῖς ἀπεψηφίσαντο μὴ χρῆσθαι τοῖς ἱεροῖς χρήμασι.
καὶ αὐτοὶ τὸ γιγνόμενον μέρος εἰς τοὺς ἐπαρίτους ἐκ τῆς
πόλεως ἐκπορίσαντες ἀπέπεμψαν τοῖς ἄρχουσιν. οἱ δὲ ἄρχοντες
φάσκοντες αὐτοὺς λυμαίνεσθαι τὸ Ἀρκαδικόν, ἀνεκαλοῦντο εἰς
τοὺς μυρίους τοὺς προστάτας αὐτῶν· καὶ ἐπεὶ οὐχ ὑπήκουον,
κατεδίκασαν αὐτῶν, καὶ τοὺς ἐπαρίτους ἔπεμπον ὡς ἄξοντας
τοὺς κατακεκριμένους. οἱ μὲν οὖν Μαντινεῖς κλείσαντες τὰς

Ω'' = CFM et DV, Ω' = CFM et D, Ω = CFM, M'' = M et DV, M' = MD.

πρῶτον FM'] πρώτοις C et V συνέβαλον M''] συνέβαλλον CF 31 ἐώθουν] ἐθεώρουν M ἄρχων Στρατόλας] ἀρχιστράτηγος V (cum signo corruptelae) αὑτῶν vulg.] αὐτῶν Ω'' 32 οὐδ' ἀνεπ. M''] οὐδὲ ἀνεπ. CF ἐπὶ τῶν ναῶν] ἐπὶ τὸν ναὸν C pr. V, V cum signo corruptelae μὲν ἂν M''] μὲν CF ὄντας] ἐῶντας C ἐόντας cett.'' 33 πρῶτο[ι] F γιγνόμενον CF et D] γινόμενον M et V pro ἄρχουσιν aut Ἠλείοις aut aliud quiddam legendum esse censet Hartman anal. Xenoph. p. 404 sq. φάσκοντες] om. V ἔπεμπον] ἔπεμψαν V

πύλας οὐκ ἐδέχοντο αὐτοὺς εἴσω. ἐκ δὲ τούτου τάχα δὴ καὶ 34
ἄλλοι τινὲς ἔλεγον ἐν τοῖς μυρίοις ὡς οὐ χρὴ τοῖς ἱεροῖς
χρήμασι χρῆσθαι οὐδὲ καταλιπεῖν εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον τοῖς
παισὶν ἔγκλημα τοῦτο πρὸς τοὺς θεούς. ὡς δὲ καὶ ἐν τῷ
κοινῷ ἀπέδοξε μηκέτι χρῆσθαι τοῖς ἱεροῖς χρήμασι, ταχὺ δὴ
οἱ μὲν οὐκ ἂν δυνάμενοι ἄνευ μισθοῦ τῶν ἐπαρίτων εἶναι
διεχέοντο, οἱ δὲ δυνάμενοι παρακελευσάμενοι αὑτοῖς καθ-
ίσταντο εἰς τοὺς ἐπαρίτους, ὅπως μὴ αὐτοὶ ἐπ' ἐκείνοις,
ἀλλ' ἐκεῖνοι ἐπὶ σφίσιν εἶεν. γνόντες δὲ τῶν ἀρχόντων οἱ
διακεχειρικότες τὰ ἱερὰ χρήματα ὅτι εἰ δώσοιεν εὐθύνας,
κινδυνεύσοιεν ἀπολέσθαι, πέμπουσιν εἰς Θήβας, καὶ διδάσκουσι
τοὺς Θηβαίους ὡς εἰ μὴ στρατεύσειαν, κινδυνεύσοιεν οἱ Ἀρ-
κάδες πάλιν λακωνίσαι. καὶ οἱ μὲν παρεσκευάζοντο ὡς στρα- 35
τευσόμενοι· οἱ δὲ τὰ κράτιστα τῇ Πελοποννήσῳ βουλευόμενοι
ἔπεισαν τὸ κοινὸν τῶν Ἀρκάδων πέμψαντας πρέσβεις εἰπεῖν
τοῖς Θηβαίοις μὴ ἰέναι σὺν ὅπλοις εἰς τὴν Ἀρκαδίαν, εἰ μή
τι καλοῖεν. καὶ ἅμα μὲν ταῦτα πρὸς τοὺς Θηβαίους ἔλεγον,
ἅμα δὲ ἐλογίζοντο ὅτι πολέμου οὐδὲν δέοιντο. τοῦ τε γὰρ ἱεροῦ
τοῦ Διὸς προεστάναι οὐδὲν προσδεῖσθαι ἐνόμιζον, ἀλλ' ἀποδι-
δόντες ἂν καὶ δικαιότερα καὶ ὁσιώτερα ποιεῖν, καὶ τῷ θεῷ
οἴεσθαι μᾶλλον ἂν οὕτω χαρίζεσθαι. βουλομένων δὲ ταῦτα
καὶ τῶν Ἠλείων, ἔδοξεν ἀμφοτέροις εἰρήνην ποιήσασθαι·
καὶ ἐγένοντο σπονδαί.

Γενομένων δὲ τῶν ὅρκων, καὶ ὀμοσάντων τῶν τε ἄλλων 36
ἁπάντων καὶ Τεγεατῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ Θηβαίου, ὃς ἐτύγχανεν
ἐν Τεγέᾳ ἔχων τριακοσίους ὁπλίτας τῶν Βοιωτῶν, οἱ μὲν

Ω'' = CFM et DV, Ω' = CFM et D, Ω = CFM, M'' = M et DV, M' = MD.

34 ἄλλοι τινὲς CD] ἄλλοί τινες MV ἄλλοι δή τινες F καταλιπεῖν Ω''] καταλείπειν Cobet πρὸς τοὺς θεοὺς] εἰς τοὺς θεοὺς C ταχὺ δὴ Ω'] ταχὺ δὲ V διεχέοντο] διεδέχοντο F αὑτοῖς M'] αὐτοῖς cett. ἐπ' ἐκείνοις Stephanus] ἐπ' ἐκείν///ς F ἐπ' ἐκείνους cett.'' τῶν ἀρχόντων οἱ διακ. Pluygers] οἱ τῶν ἀρχόντων διακ. Ω'' διακεχειρικότες M''] διακεχειρηκότες CF κινδυνεύσοιεν Dindorf] κινδυνεύσειαν Ω'' ὡς εἰ μὴ] εἰ μὴ V στρατεύσειαν Ω''] στρατεύσοιεν Dindorf, sed cf. VII 5, 24 κινδυνεύσοιεν Schneider] κινδυνεύσαιεν Ω'' 35 καὶ οἱ] οἱ C καλοῖεν Ω''] ἐγκαλοῖεν Hartman τοῦ τε γὰρ] τοῦ γὰρ V προεστᾶναι V 36 ἁπάντων] πάντων C οἱ μὲν ἄλλοι] οἱ μὲν D

ἄλλοι Ἀρκάδες [ἐν τῇ Τεγέᾳ] αὐτοῦ ἐπικαταμείναντες ἐδειπνοποιοῦντό τε καὶ ηὐθυμοῦντο καὶ σπονδὰς καὶ παιᾶνας ὡς εἰρήνης γεγενημένης ἐποιοῦντο, ὁ δὲ Θηβαῖος καὶ τῶν ἀρχόντων οἱ φοβούμενοι τὰς εὐθύνας σύν τε τοῖς Βοιωτοῖς καὶ τοῖς ὁμογνώμοσι τῶν ἐπαρίτων κλείσαντες τὰς πύλας τοῦ τῶν Τεγεατῶν τείχους, πέμποντες ἐπὶ τοὺς σκηνοῦντας συνελάμβανον τοὺς βελτίστους. ἅτε δὲ ἐκ πασῶν τῶν πόλεων παρόντων τῶν Ἀρκάδων, καὶ πάντων εἰρήνην βουλομένων ἔχειν, πολλοὺς ἔδει τοὺς συλλαμβανομένους εἶναι· ὥστε ταχὺ μὲν αὐτοῖς τὸ δεσμωτήριον μεστὸν ἦν, ταχὺ δὲ ἡ δημοσία οἰκία.
37 ὡς δὲ πολλοὶ οἱ εἰργμένοι ἦσαν, πολλοὶ δὲ ⟨οἱ⟩ κατὰ τοῦ τείχους ἐκπεπηδηκότες, ἦσαν δ' οἳ καὶ διὰ τῶν πυλῶν ἀφεῖντο· οὐδεὶς γὰρ οὐδενὶ ὠργίζετο, ὅστις μὴ ᾤετο ἀπολεῖσθαι· ἀπορῆσαι δὴ μάλιστα ἐποίησε τόν τε Θηβαῖον καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ταῦτα πράττοντας ὅτι Μαντινέας, οὓς μάλιστα ἐβούλοντο λαβεῖν, ὀλίγους τινὰς πάνυ εἶχον· διὰ γὰρ τὸ ἐγγὺς
38 τὴν πόλιν εἶναι σχεδὸν πάντες ᾤχοντο οἴκαδε. ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἐγένετο καὶ τὰ πεπραγμένα ἐπύθοντο οἱ Μαντινεῖς, εὐθὺς πέμποντες εἴς τε τὰς ἄλλας Ἀρκαδικὰς πόλεις προηγόρευον ἐν τοῖς ὅπλοις εἶναι καὶ φυλάττειν τὰς παρόδους. καὶ αὐτοὶ δὲ οὕτως ἐποίουν, καὶ ἅμα πέμψαντες εἰς τὴν Τεγέαν ἀπῄτουν ὅσους ἔχοιεν ἄνδρας Μαντινέων· καὶ τῶν ἄλλων δὲ Ἀρκάδων οὐδένα ἀξιοῦν ἔφασαν οὔτε δεδέσθαι οὔτε ἀποθνῄσκειν πρὸ δίκης. εἰ δὲ καί τινες ἐπαιτιῷντο, ἔλεγον ἐπαγγέλλοντες ὅτι ἡ τῶν Μαντινέων πόλις ἐγγυῷτο ἦ μὴν

Ω'' = CFM et DV, Ω' = CFM et D, Ω = CFM, M'' = M et DV, M' = MD.

ἐν τῇ Τεγέᾳ del. Cobet *ἐπικαταμείναντες*] *καταμείναντες* C *τε* post *ἐδειπνοπ.* om. F *εὐθυμοῦντο* Ω'' *παιάνας* V *ὁ δὲ Θηβαῖος*] *οἱ δὲ θηβαῖοι* C *τεγεατῶν*] *γεατῶν* CF *ἅτε δὲ* Stephanus] *ἅτε δὴ* Ω'' *βουλομένων* om. C 37 *εἰργμένοι* CF] *εἱργμένοι* M'' *πολλοὶ δὲ* Ω'' *πολλοὶ δὲ καὶ οἱ* Kurz *κατὰ τοῦ τείχους*] *καὶ τοὺς τείχους* F_1 *κατὰ τοὺς τείχους* F_2 38 *προηγόρευον*] *προεκέλευον* V *παρόδους* D, sed supra vers. add. *γρ. πόλεις*. *πόλεις* Ω et V *τέγεαν* Ω'' *μαντινέων* M''] *μαντινεῖς* CF *ἀξιοῦν ἔφασαν* M] *ἀξιοῦντες ἔφασαν* V *ἔφασαν* D *ἀξιοῦντες ἦσαν* CF *εἰ δὲ καί τινες* D] *εἰ δέ τινες* M *καὶ εἴ τινες* F_2 *καί τινες* CF_1 et V *ἔλεγον* FM'] *ἔλεγόν τε* V *καὶ ἔλεγον* C *ἐπαγγέλλοντες* Dindorf] *ἀπαγγέλοντες* F *ἀπαγγέλλοντες* cett.'' *ἡ τῶν Μαντινέων πόλις*] *τῶν μαντινέων ἡ πόλις* V

παρέξειν εἰς τὸ κοινὸν τῶν Ἀρκάδων ὁπόσους τις προσκα-
λοῖτο. ἀκούων οὖν ὁ Θηβαῖος, ἠπόρει τε ὅ τι χρήσαιτο τῷ 39
πράγματι καὶ ἀφίησι πάντας τοὺς ἄνδρας. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ
συγκαλέσας τῶν Ἀρκάδων ὁπόσοι γε δὴ συνελθεῖν ἠθέλησαν,
ἀπελογεῖτο ὡς ἐξαπατηθείη. ἀκοῦσαι γὰρ ἔφη ὡς Λακεδαι-
μόνιοί τε εἶεν σὺν τοῖς ὅπλοις ἐπὶ τοῖς ὁρίοις προδιδόναι τε
μέλλοιεν αὐτοῖς τὴν Τεγέαν τῶν Ἀρκάδων τινές. οἱ δὲ
ἀκούσαντες, ἐκεῖνον μέν, καίπερ γιγνώσκοντες ὅτι ἐψεύδετο
περὶ σφῶν, ἀφίεσαν· πέμψαντες δ' εἰς Θήβας πρέσβεις κατ-
ηγόρουν αὐτοῦ ὡς δεῖν ἀποθανεῖν. τὸν δ' Ἐπαμεινώνδαν 40
ἔφασαν, καὶ γὰρ στρατηγῶν τότε ἐτύγχανε, λέγειν ὡς πολὺ
ὀρθότερον ποιήσειεν, ὅτε συνελάμβανε τοὺς ἄνδρας ἢ ὅτε
ἀφῆκε. τὸ γὰρ ἡμῶν δι' ὑμᾶς εἰς πόλεμον καταστάντων
ὑμᾶς ἄνευ τῆς ἡμετέρας γνώμης εἰρήνην ποιεῖσθαι πῶς οὐκ
ἂν δικαίως προδοσίαν τις ὑμῶν τοῦτο κατηγοροίη; εὖ δ'
ἴστε, ἔφη, ὅτι ἡμεῖς καὶ στρατευσόμεθα εἰς τὴν Ἀρκαδίαν
καὶ σὺν τοῖς τὰ ἡμέτερα φρονοῦσι πολεμήσομεν.

Ὡς δὲ ταῦτα ἀπηγγέλθη πρός τε τὸ κοινὸν τῶν Ἀρκά- v. 1
δων καὶ κατὰ πόλεις, ἐκ τούτου ἀνελογίζοντο Μαντινεῖς τε
καὶ τῶν ἄλλων Ἀρκάδων οἱ κηδόμενοι τῆς Πελοποννήσου,
ὡσαύτως δὲ καὶ Ἠλεῖοι καὶ Ἀχαιοί, ὅτι Θηβαῖοι δῆλοι
εἶεν βουλόμενοι ὡς ἀσθενεστάτην τὴν Πελοπόννησον εἶναι,
ὅπως ὡς ῥᾷστα αὐτὴν καταδουλώσαιντο. τί γὰρ δὴ πολεμεῖν 2
ἡμᾶς βούλονται ἢ ἵνα ἡμεῖς μὲν ἀλλήλους κακῶς ποιῶμεν,
ἐκείνων δ' ἀμφότεροι δεώμεθα; ἢ τί λεγόντων ἡμῶν ὅτι οὐ
δεόμεθα αὐτῶν ἐν τῷ παρόντι παρασκευάζονται ὡς ἐξιόντες;
οὐ δῆλον ὡς ἐπὶ τῷ κακόν τι ἐργάζεσθαι ἡμᾶς στρατεύειν

Ω'' = CFM et DV, Ω' = CFM et D, Ω = CFM, M'' = M et DV, M' = MD.

προσκαλοῖτο] προκαλοῖτο C 39 μέλλοιεν αὐτοῖς] αὐτοῖς μέλλοιεν C τέγεαν Ω'' ἐκεῖνον M''] ἐκεῖνοι CF γιγνώσκοντες FM] γινώσκοντες C et DV ἀφίεσαν] ἀφῆκαν V ἀφεῖσαν Cobet ὡς δεῖν Ω''] ὡς δεῖ Castalio ὡς δέοι Grosser cf. VI 5, 42 40 ἐπαμεινώνδαν] ἐπαμεινώνδα F καταστάντων F_2 Stephanus] καταστησάντων F_1 cett.''

V. 1 ταῦτα] ταῦτ' V καὶ κατὰ] καὶ τὰς C θηβαῖοι CFM] οἱ θηβαῖοι DV βουλόμενοι ὡς ἀσθενεστάτην] ὡς ἀσθενεστάτην βουλόμενοι C 2 ἐπὶ τῷ (τῶ) CM'] ἐπὶ τὸ F et V

3 παρασκευάζονται; ἔπεμπον δὲ καὶ Ἀθήναζε βοηθεῖν κελεύον-
τες· ἐπορεύθησαν δὲ καὶ εἰς Λακεδαίμονα πρέσβεις ἀπὸ τῶν
ἐπαρίτων, παρακαλοῦντες Λακεδαιμονίους, εἰ βούλοιντο κοινῇ
διακωλύειν, ἄν τινες ἴωσι καταδουλωσόμενοι τὴν Πελοπόν-
νησον. περὶ μέντοι ἡγεμονίας αὐτόθεν διεπράττοντο ὅπως
ἐν τῇ ἑαυτῶν ἕκαστοι ἡγήσοιντο.

4 Ἐν ὅσῳ δὲ ταῦτ' ἐπράττετο, Ἐπαμεινώνδας ἐξῄει, Βοιω-
τοὺς ἔχων πάντας καὶ Εὐβοᾶς καὶ Θετταλῶν πολλοὺς παρά
τε Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν ἐναντίων αὐτῷ. Φωκεῖς μέντοι οὐκ
ἠκολούθουν, λέγοντες ὅτι συνθῆκαι σφίσιν [αὐτοῖς] εἶεν, εἴ
τις ἐπὶ Θήβας ἴοι, βοηθεῖν, ἐπ' ἄλλους δὲ στρατεύειν οὐκ
5 εἶναι ἐν ταῖς συνθήκαις. ὁ μέντοι Ἐπαμεινώνδας ἐλογίζετο
καὶ ἐν Πελοποννήσῳ σφίσιν ὑπάρχειν Ἀργείους τε καὶ
Μεσσηνίους καὶ Ἀρκάδων τοὺς τὰ σφέτερα φρονοῦντας.
ἦσαν δ' οὗτοι Τεγεᾶται καὶ Μεγαλοπολῖται καὶ Ἀσεᾶται καὶ
Παλλαντιεῖς, καὶ εἴ τινες δὴ πόλεις διὰ τὸ μικραί τε εἶναι
6 καὶ ἐν μέσαις ταύταις οἰκεῖν ἠναγκάζοντο. ἐξῆλθε μὲν δὴ ὁ
Ἐπαμεινώνδας διὰ ταχέων· ἐπεὶ δὲ ἐγένετο ἐν Νεμέᾳ, ἐν-
ταῦθα διέτριβεν, ἐλπίζων τοὺς Ἀθηναίους παριόντας λήψεσθαι
καὶ λογιζόμενος μέγα ἂν τοῦτο γενέσθαι τοῖς μὲν σφετέροις
συμμάχοις εἰς τὸ ἐπιρρῶσαι αὐτούς, τοῖς δὲ ἐναντίοις εἰς τὸ
εἰς ἀθυμίαν ἐμπεσεῖν, ὡς δὲ συνελόντι εἰπεῖν, πᾶν ἀγαθὸν
7 εἶναι Θηβαίοις ὅ τι ἐλαττοῖντο Ἀθηναῖοι. ἐν δὲ τῇ διατριβῇ
αὐτοῦ ταύτῃ συνῆσαν πάντες οἱ ὁμοφρονοῦντες εἰς τὴν
Μαντίνειαν. ἐπεὶ μέντοι ὁ Ἐπαμεινώνδας ἤκουσε τοὺς Ἀθη-
ναίους τὸ μὲν κατὰ γῆν πορεύεσθαι ἀπεγνωκέναι, κατὰ θά-
λατταν δὲ παρασκευάζεσθαι ὡς διὰ Λακεδαίμονος βοηθή-
σοντας τοῖς Ἀρκάσιν, οὕτω δὴ ἀφορμήσας ἐκ τῆς Νεμέας
8 ἀφικνεῖται εἰς τὴν Τεγέαν. εὐτυχῆ μὲν οὖν οὐκ ἂν ἔγωγε

Ω'' = CFM et DV, Ω' = CFM et D, Ω = CFM, M'' = M et DV, M' = MD.

4 εὐβοίας D corr. εὐβοέας Ω'' σφίσιν Cobet] σφίσιν αὐτοῖς Ω'' σφίσιν σὺν αὐτοῖς Breitenbach ὁ ante μέντοι om. V 5 μεσηνίους C Ἀσεάται Henricus Stephanus ex Stephano Byzantino ἀσθεᾶται Ω' ἀσθεάται V Παλλαντιεῖς Palmer] παλλαντεῖς M' παλαντεῖς CF et V μέσαις] μέσω V 6 ἐπεὶ δὲ] ἐπεὶ δ' F εἰς τὸ εἰς M''] εἰς τὸ CF 7 συνίεσαν M συνήεσαν cett. et DV ὁ Ἐπαμ.] ἐπαμεινῶνδας F τέγεαν Ω'' 8 οὐκ ἂν ἔγωγε] ἔγωγε οὐκ ἂν C

φήσαιμι τὴν στρατηγίαν αὐτῷ γενέσθαι. ὅσα μέντοι προ-
νοίας ἔργα καὶ τόλμης ἐστίν, οὐδέν μοι δοκεῖ ἀνὴρ ἐλλιπεῖν.
πρῶτον μὲν γὰρ ἔγωγε ἐπαινῶ αὐτοῦ ὅτι τὸ στρατόπεδον ἐν
τῷ τείχει τῶν Τεγεατῶν ἐποιήσατο, ἔνθ' ἐν ἀσφαλεστέρῳ τε
ἦν ἢ εἰ ἔξω ἐστρατοπεδεύετο καὶ τοῖς πολεμίοις ἐν ἀδηλο-
τέρῳ ὅ τι πράττοιτο. καὶ παρασκευάζεσθαι δέ, εἴ του ἐδεῖτο,
ἐν τῇ πόλει ὄντι εὐπορώτερον ἦν. τῶν δ' ἑτέρων ἔξω στρα-
τοπεδευομένων ἐξῆν ὁρᾶν, εἴτε τι ὀρθῶς ἐπράττετο εἴτε τι
ἡμάρτανον. καὶ μὴν οἰόμενος κρείττων τῶν ἀντιπάλων εἶναι,
ὁπότε ὁρῴη χωρίοις πλεονεκτοῦντας αὐτούς, οὐκ ἐξήγετο
ἐπιτίθεσθαι. ὁρῶν δὲ οὔτε πόλιν αὐτῷ προσχωροῦσαν οὐδε- 9
μίαν τόν τε χρόνον προβαίνοντα, ἐνόμισε πρακτέον τι εἶναι.
εἰ δὲ μή, ἀντὶ τῆς πρόσθεν εὐκλείας πολλὴν ἀδοξίαν προσ-
εδέχετο. ἐπεὶ οὖν κατεμάνθανε περὶ μὲν τὴν Μαντίνειαν
τοὺς ἀντιπάλους πεφυλαγμένους, μεταπεμπομένους δὲ Ἀγησί-
λαόν τε καὶ πάντας τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ ᾔσθετο ἐξε-
στρατευμένον τὸν Ἀγησίλαον καὶ ὄντα ἤδη ἐν τῇ Πελλήνῃ,
δειπνοποιήσασθαι παραγγείλας ἡγεῖτο τῷ στρατεύματι εὐθὺς
ἐπὶ Σπάρτην. καὶ εἰ μὴ Κρὴς θείᾳ τινὶ μοίρᾳ προσελθὼν 10
ἐξήγγειλε τῷ Ἀγησιλάῳ προσιὸν τὸ στράτευμα, ἔλαβεν ἂν
τὴν πόλιν ὥσπερ νεοττιὰν παντάπασιν ἔρημον τῶν ἀμυνο-
μένων. ἐπεὶ μέντοι προπυθόμενος ταῦτα ὁ Ἀγησίλαος ἔφθη
εἰς τὴν πόλιν ἀπελθών, διαταξάμενοι οἱ Σπαρτιᾶται ἐφύλατ-
τον, καὶ μάλα ὀλίγοι ὄντες. οἵ τε γὰρ ἱππεῖς αὐτοῖς πάντες
ἐν Ἀρκαδίᾳ ἀπῆσαν καὶ τὸ ξενικὸν καὶ τῶν λόχων δώδεκα

Ω″ = CFM et DV, Ω′ = CFM et D, Ω = CFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

ἀνὴρ Dindorf] *ἀνήρ* Ω″ *ὁ ἀνὴρ* Leonclavius *ἐλλιπεῖν* Morus] *ἐλλείπειν* Ω″ *γὰρ ἔγωγε*] *ἔγωγ'* F *γὰρ* V *ἔνθ' ἐν*] *ἔνθεν* C *ἢ εἰ*] *εἰ* C *ἐστρατοπεδεύετο* M″] *ἐστρατοπεδεύσατο* CF *πράττοιτο* Ω″] *πράττοι* Cobet *ἐδεῖτο*] om. C *ἑτέρων*] *ἑτέρων* C *ἑταίρων* F

στρατευομένων Ω″ *στρατοπεδευομένων* Dindorf *ἐπράττετο* Ω″] *ἔπραττον* Cobet 9 *αὐτῶ* (*αὐτῷ*) *προσχωροῦσαν* FM″ *προσχωροῦσαν αὐτῶν* C *προβαίνοντα*] *ἑξήκοντα* C *ὄντα ἤδη*] *ἤδη ὄντα* V *τῇ πελλήνῃ* M] *τῆ πελλήνη* F et D *τῆ πελήνη* V *πελλήνη* C *δειπνοποιήσασθαι* cum Polybio Hirschig] *δειπνοποιησάμενος* Ω″, sed in F [*σθαι*] supra *μενος*, in V deest accentus *καὶ* ante *παραγγείλας* exhib. M″ om. CF 10 *ἀμυνομένων* FM″] *ἀμυνουμένων* C *ὁ ἀγησίλαος* F et DV] *ἀγησίλαος* CM *αὐτοῖς*] *αὐτῶν* V *ἀπῆσαν* Schneider] *ἀπῄεσαν* M *ἀπήεσαν* cett. *τὸ ξενικὸν* (-*όν* D) Ω′] *τῶν ξενικῶν* V *δώδεκα* M″] *δέκα* CF

11 ὄντων οἱ τρεῖς. ἐπεὶ δ' ἐγένετο Ἐπαμεινώνδας ἐν τῇ πόλει
τῶν Σπαρτιατῶν, ὅπου μὲν ἔμελλον ἔν τε ἰσοπέδῳ μαχεῖσθαι
καὶ ἀπὸ τῶν οἰκιῶν βληθήσεσθαι, οὐκ εἰσήει ταύτῃ, οὐδ'
ὅπου γε μηδὲν πλέον ἔχοντες μαχεῖσθαι τῶν ὀλίγων πολλοὶ
ὄντες. ἔνθεν δὲ πλεονεκτεῖν ἂν ἐνόμιζε, τοῦτο λαβὼν τὸ χω-
12 ρίον κατέβαινε [καὶ οὐκ ἀνέβαινεν] εἰς τὴν πόλιν. τό [τε]
γε μὴν ἐντεῦθεν γενόμενον ἔξεστι μὲν τὸ θεῖον αἰτιᾶσθαι,
ἔξεστι δὲ λέγειν ὡς τοῖς ἀπονενοημένοις οὐδεὶς ἂν ὑποσταίη.
ἐπεὶ γὰρ ἡγεῖτο Ἀρχίδαμος οὐδὲ ἑκατὸν ἔχων ἄνδρας, καὶ
διαβὰς ὅπερ ἐδόκει τι ἔχειν κώλυμα ἐπορεύετο πρὸς ὄρθιον
ἐπὶ τοὺς ἀντιπάλους, ἐνταῦθα δὴ οἱ πῦρ πνέοντες, οἱ νενι-
κηκότες τοὺς Λακεδαιμονίους, οἱ τῷ παντὶ πλείους καὶ προσ-
έτι ὑπερδέξια χωρία ἔχοντες, οὐκ ἐδέξαντο τοὺς περὶ τὸν
13 Ἀρχίδαμον, ἀλλ' ἐγκλίνουσι. καὶ οἱ μὲν πρῶτοι τῶν Ἐπα-
μεινώνδου ἀποθνήσκουσιν· ἐπεὶ μέντοι ἀγαλλόμενοι τῇ νίκῃ
ἐδίωξαν οἱ ἔνδοθεν πορρωτέρω τοῦ καιροῦ, οὗτοι αὖ ἀπο-
θνήσκουσι· περιεγέγραπτο γάρ, ὡς ἔοικεν, ὑπὸ τοῦ θείου
μέχρι ὅσου νίκη ἐδέδοτο αὐτοῖς. καὶ ὁ μὲν δὴ Ἀρχίδαμος
τροπαῖόν τε ἵστατο ἔνθα ἐπεκράτησε καὶ τοὺς ἐνταῦθα πε-
14 σόντας τῶν πολεμίων ὑποσπόνδους ἀπεδίδου. ὁ δ' Ἐπαμει-
νώνδας λογιζόμενος ὅτι βοηθήσοιεν οἱ Ἀρκάδες εἰς τὴν
Λακεδαίμονα, ἐκείνοις μὲν οὐκ ἐβούλετο καὶ πᾶσι Λακεδαι-
μονίοις ὁμοῦ γενομένοις μάχεσθαι, ἄλλως τε καὶ ηὐτυχηκόσι,
τῶν δὲ ἀποτετυχηκότων· πάλιν δὲ πορευθεὶς ὡς ἐδύνατο

Ω″ = CFM et DV, Ω′ = CFM et D, Ω = CFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

11 ἐπεὶ δ' CFM] ἐπεὶ δὲ DV   πλέον ἔχοντες Voigtländer] πλέονες M″ πλείονες CF πλέον Leonclavius, item ut videtur in margine M a manu recentiore; O. Schneider coni.: μηδὲν πλέον μάχῃ οἴσεσθαι   ἔνθεν] ἔνθε F ἔνθα Schäfer   καὶ οὐκ ἀνέβαινεν del. E. Curtius Breitenbach Kurz   12 τε post τό exhibent Ω″ del. Schneider   γενόμενον] γινόμενον C pr.   ὄρθιον F corr. aut 2 M″] ὄρθριον C ὄρθρον F pr. aut 1   πλείους] πλέονες hic Ω″, non πλείονες   προσέτι M″] πρὸς σέ τι F πρὸς τούτοις C   τοὺς περὶ] τοῖς περὶ DV   13 τῶν Ω′] περὶ τὸν V   ἐπαμεινώνδου C, cf. VII 1, 42] ἐπαμεινώνδα M″ ἐπαμεινῶνδα F   ἀποθνήσκουσιν — αὖ exhib. F et V om. CM′   μέχρι Ω′] μέχρις V   νίκη] ἡ νίκη C   ἵστατο Ω′] ἵστησιν V   14 βοηθήσοιεν οἱ Ἀρ. Schneider] βοηθήσαιεν οἱ ἀρ. FM″ οἱ ἀρ. βοηθήσαιεν C   εὐτυχηκόσι Ω″   τῶν δὲ Ω″ quod def. Breitenbach] σφῶν δὲ Cobet

τάχιστα εἰς τὴν Τεγέαν τοὺς μὲν ὁπλίτας ἀνέπαυσε, τοὺς δ'
ἱππέας ἔπεμψεν εἰς τὴν Μαντίνειαν, δεηθεὶς αὐτῶν προσκαρ-
τερῆσαι, καὶ διδάσκων ὡς πάντα μὲν εἰκὸς ἔξω εἶναι τὰ τῶν
Μαντινέων βοσκήματα, πάντας δὲ τοὺς ἀνθρώπους, ἄλλως τε
καὶ σίτου συγκομιδῆς οὔσης. καὶ οἱ μὲν ᾤχοντο· οἱ δ' 15
Ἀθηναῖοι ἱππεῖς ὁρμηθέντες ἐξ Ἐλευσῖνος ἐδειπνοποιήσαντο
μὲν ἐν Ἰσθμῷ, διελθόντες δὲ καὶ τὰς Κλεωνὰς ἐτύγχανον
προσιόντες εἰς τὴν Μαντίνειαν καὶ καταστρατοπεδευσάμενοι
ἐντὸς τείχους ἐν ταῖς οἰκίαις. ἐπεὶ δὲ δῆλοι ἦσαν προσελαύ-
νοντες οἱ πολέμιοι, ἐδέοντο οἱ Μαντινεῖς τῶν Ἀθηναίων
ἱππέων βοηθῆσαι, εἴ τι δύναιντο· ἔξω γὰρ εἶναι καὶ τὰ
βοσκήματα πάντα καὶ τοὺς ἐργάτας, πολλοὺς δὲ καὶ παῖδας
καὶ γεραιτέρους τῶν ἐλευθέρων. ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ
Ἀθηναῖοι ἐκβοηθοῦσιν, ἔτι ὄντες ἀνάριστοι καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ
ἵπποι. ἐνταῦθα δὴ τούτων αὖ τὴν ἀρετὴν τίς οὐκ ἂν ἀγα- 16
σθείη; οἳ καὶ πολὺ πλείους ὁρῶντες τοὺς πολεμίους, καὶ ἐν
Κορίνθῳ δυστυχήματος γεγενημένου τοῖς ἱππεῦσιν οὐδὲν
τούτου ὑπελογίσαντο, οὐδ' ὅτι καὶ Θηβαίοις καὶ Θετταλοῖς
τοῖς κρατίστοις ἱππεῦσιν εἶναι δοκοῦσιν ἔμελλον μάχεσθαι,
ἀλλ' αἰσχυνόμενοι, εἰ παρόντες μηδὲν ὠφελήσειαν τοὺς συμ-
μάχους, ὡς εἶδον τάχιστα τοὺς πολεμίους, συνέρραξαν, ἐρῶν-
τες ἀνασώσασθαι τὴν πατρῴαν δόξαν. καὶ μαχόμενοι αἴτιοι 17
μὲν ἐγένοντο τὰ ἔξω πάντα σωθῆναι τοῖς Μαντινεῦσιν, αὐ-
τῶν δ' ἀπέθανον ἄνδρες ἀγαθοί, καὶ ἀπέκτειναν δὲ δῆλον
ὅτι τοιούτους· οὐδὲν γὰρ οὕτω βραχὺ ὅπλον ἑκάτεροι εἶχον
ᾧ οὐκ ἐξικνοῦντο ἀλλήλων. καὶ τοὺς μὲν φιλίους νεκροὺς
οὐ προήκαντο, τῶν δὲ πολεμίων ἦν οὓς ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν.

Ω'' = CFM et DV, Ω' = CFM et D, Ω = CFM, M'' = M et DV, M' = MD.

τέγεαν Ω'' *τοὺς δ'*] *τοὺς δὲ* F *καὶ σίτου*] *σίτου* C 15 *διελθ. δὲ καὶ* M''] *διελθ. δὲ* C *διελθ. καὶ* F *πολλοὺς δὲ καὶ*] *πολλοὺς δὲ* V *οἱ ἵπποι*] *ἵπποι* M 16 *αὖ*] om. D *πολὺ*] *πολλοὶ* F_1 *πολλῷ* F_2 *πλείους*] *πλείονας* Ω'' *δυστυχήματος γεγενημένου ἐν κορίνθῳ* C *τούτου* Ω'] *τούτων* V *ὑπελογίσαντο* Schneider] *ἐπελογίσαντο* Ω'' *θηβαίοις*] *θηβαίοις ἅμα* C *ἱππεῦσιν* CF] *ἱππεύειν* M'' *συνέρραξαν* CM''] *συνέρρ[α]ξαν* F *συνήρραξαν* M corr. 17 *σωθῆναι πάντα τὰ ἔξω* C *αὐτῶν δ'* CM] *αὐτῶν δὲ* F et DV *δηλονότι* Ω'' *οὕτω* V] *οὕτως* cett.' *φιλίους* M''] *φίλους* CF *οὐ προήκαντο* F_2] *προήκαντο* Ω''

18 ὁ δ' αὖ Ἐπαμεινώνδας, ἐνθυμούμενος ὅτι ὀλίγων μὲν ἡμερῶν
ἀνάγκη ἔσοιτο ἀπιέναι διὰ τὸ ἐξήκειν τῇ στρατείᾳ τὸν χρόνον,
εἰ δὲ καταλείψοι ἐρήμους οἷς ἦλθε σύμμαχος, ἐκεῖνοι πολιορ-
κήσοιντο ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων, αὐτὸς δὲ λελυμασμένος τῇ
ἑαυτοῦ δόξῃ παντάπασιν ἔσοιτο, ἡττημένος μὲν ἐν Λακεδαί-
μονι σὺν πολλῷ ὁπλιτικῷ ὑπ' ὀλίγων, ἡττημένος δὲ ἐν Μαν-
τινείᾳ ἱππομαχίᾳ, αἴτιος δὲ γεγενημένος διὰ τὴν εἰς Πελο-
πόννησον στρατείαν τοῦ συνεστάναι Λακεδαιμονίους καὶ
Ἀρκάδας καὶ Ἀχαιοὺς καὶ Ἠλείους καὶ Ἀθηναίους· ὥστε
οὐκ ἐδόκει αὐτῷ δυνατὸν εἶναι ἀμαχεὶ παρελθεῖν, λογιζο-
μένῳ ὅτι εἰ μὲν νικῴη, πάντα ταῦτα ἀναλύσοιτο· εἰ δὲ ἀπο-
θάνοι, καλὴν τὴν τελευτὴν ἡγήσατο ἔσεσθαι πειρωμένῳ τῇ
19 πατρίδι ἀρχὴν Πελοποννήσου καταλιπεῖν. τὸ μὲν οὖν αὐτὸν
τοιαῦτα διανοεῖσθαι οὐ πάνυ μοι δοκεῖ θαυμαστὸν εἶναι.
φιλοτίμων γὰρ ἀνδρῶν τὰ τοιαῦτα διανοήματα· τὸ μέντοι τὸ
στράτευμα παρεσκευακέναι ὡς πόνον τε μηδένα ἀποκάμνειν
μήτε νυκτὸς μήτε ἡμέρας, κινδύνου τε μηδενὸς ἀφίστασθαι,
σπάνιά τε τἀπιτήδεια ἔχοντας ὅμως πείθεσθαι ἐθέλειν, ταῦτά
20 μοι δοκεῖ θαυμαστότερα εἶναι. καὶ γὰρ ὅτε τὸ τελευταῖον
παρήγγειλεν αὐτοῖς παρασκευάζεσθαι ὡς μάχης ἐσομένης, προ-
θύμως μὲν ἐλευκοῦντο οἱ ἱππεῖς τὰ κράνη κελεύοντος ἐκείνου,
ἐπεγράφοντο δὲ καὶ οἱ τῶν Ἀρκάδων ὁπλῖται ῥόπαλα, ὡς
Θηβαῖοι ὄντες, πάντες δὲ ἠκονῶντο καὶ λόγχας καὶ μαχαίρας
21 καὶ ἐλαμπρύνοντο τὰς ἀσπίδας. ἐπεὶ μέντοι οὕτω παρεσκευ-
ασμένους ἐξήγαγεν, ἄξιον αὖ κατανοῆσαι ἃ ἐποίησε. πρῶτον
μὲν γάρ, ὥσπερ εἰκός, συνετάττετο. τοῦτο δὲ πράττων σα-
φηνίζειν ἐδόκει ὅτι εἰς μάχην παρεσκευάζετο· ἐπεί γε μὴν
ἐτέτακτο αὐτῷ τὸ στράτευμα ὡς ἐβούλετο, τὴν μὲν συντομω-

Ω'' = C F M et D V, Ω' = C F M et D, Ω = C F M, M'' = M et D V, M' = M D.

18 ὀλίγων μὲν Ω'] ὀλίγων V καταλείψοι F_2 coni. Budaeus] καταλήψοι Ω'' καταλείψει Leonclavius παντάπασι post λελυμασμ. ponit C παρελθεῖν Ω''] ἀπελθεῖν Pluygers ταῦτα πάντα M 19 ἀνδρῶν] om. C τὸ στράτευμα Dindorf] στράτευμα Ω'' τἀπιτήδεια M] τὰ ἐπιτήδεια cett. (et D V) 20 ἐλευκοῦντο] ἐνλευκοῦντο C ἐπεγράφοντο] ἀνεγράφοντο C οἱ τῶν Dindorf] τῶν Ω'' ῥόπαλα] ῥόπαλα ἔχοντες C 21 ἐξήγαγεν D V] ἐξήγαγον M ἀπήγαγεν C F ἐποίησε.] ἐποίησεν. D ὅτι] ὡς C ὡς ἐβ.] ὥσπερ ἐβ. M

τάτην πρὸς τοὺς πολεμίους οὐκ ἦγε, πρὸς δὲ τὰ πρὸς ἑσπέραν
ὄρη καὶ ἀντιπέραν τῆς Τεγέας ἡγεῖτο· ὥστε δόξαν παρεῖχε
τοῖς πολεμίοις μὴ ποιήσεσθαι μάχην ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. καὶ 22
γὰρ δὴ ὡς πρὸς τῷ ὄρει ἐγένετο, ἐπεὶ ἐξετάθη αὐτῷ ἡ φά-
λαγξ, ὑπὸ τοῖς ὑψηλοῖς ἔθετο τὰ ὅπλα, ὥστε εἰκάσθη στρατο-
πεδευομένῳ. τοῦτο δὲ ποιήσας ἔλυσε μὲν τῶν πλείστων πο-
λεμίων τὴν ἐν ταῖς ψυχαῖς πρὸς μάχην παρασκευήν, ἔλυσε
δὲ τὴν ἐν ταῖς συντάξεσιν. ἐπεί γε μὴν παραγαγὼν τοὺς
ἐπὶ κέρως πορευομένους λόχους εἰς μέτωπον ἰσχυρὸν ἐποιήσατο
τὸ περὶ ἑαυτὸν ἔμβολον, τότε δὴ ἀναλαβεῖν παραγγείλας τὰ
ὅπλα ἡγεῖτο· οἱ δ' ἠκολούθουν. οἱ δὲ πολέμιοι ὡς εἶδον
παρὰ δόξαν ἐπιόντας, οὐδεὶς αὐτῶν ἡσυχίαν ἔχειν ἐδύνατο,
ἀλλ' οἱ μὲν ἔθεον εἰς τὰς τάξεις, οἱ δὲ παρετάττοντο, οἱ δὲ
ἵππους ἐχαλίνουν, οἱ δὲ θώρακας ἐνεδύοντο, πάντες δὲ πει-
σομένοις τι μᾶλλον ἢ ποιήσουσιν ἐῴκεσαν. ὁ δὲ τὸ στρά- 23
τευμα ἀντίπρῳρον ὥσπερ τριήρη προσῆγε, νομίζων, ὅποι
ἐμβαλὼν διακόψειε, διαφθερεῖν ὅλον τὸ τῶν ἐναντίων στρά-
τευμα. καὶ γὰρ δὴ τῷ μὲν ἰσχυροτάτῳ παρεσκευάζετο ἀγωνί-
ζεσθαι, τὸ δὲ ἀσθενέστατον πόρρω ἀπέστησεν, εἰδὼς ὅτι
ἡττηθὲν ἀθυμίαν ἂν παράσχοι τοῖς μεθ' ἑαυτοῦ, ῥώμην δὲ
τοῖς πολεμίοις. καὶ μὴν τοὺς ἱππέας οἱ μὲν πολέμιοι ἀντι-
παρετάξαντο ὥσπερ ὁπλιτῶν φάλαγγα βάθος ἐφ' ἓξ καὶ ἔρημον
πεζῶν ἁμίππων· ὁ δ' Ἐπαμεινώνδας αὖ καὶ τοῦ ἱππικοῦ ἔμ- 24
βολον ἰσχυρὸν ἐποιήσατο, καὶ ἁμίππους πεζοὺς συνέταξεν
αὐτοῖς, νομίζων τὸ ἱππικὸν ἐπεὶ διακόψειεν, ὅλον τὸ ἀντίπαλον
νενικηκὼς ἔσεσθαι· μάλα γὰρ χαλεπὸν εὑρεῖν τοὺς ἐθελήσοντας

Ω'' = CFM et DV, *Ω'* = CFM et D, *Ω* = CFM, M'' = M et DV, M' = MD.

καὶ ἀντιπέραν Ω''] *κατ' ἀντιπέρας* Dindorf 22 *ἐπὶ κέρως* M''] *ἐπικέρως* F *ἐπικαίρως* C *λόχους*] om. V *περὶ ἑαυτὸν* M''] *περὶ ἑαυτῶν* F *περὶ αὐτὸν* C *ἀναλαβεῖν*] om. D *ἐδύνατο*] *ἠδύνατο Ω''* *πεισομένοις*] *παισομένοις* D var. *τι* M] *τί* DV om. CF 23 post *τὸ στράτευμα* C add. *τι* *μεθ' ἑαυτοῦ* M'] *μεθ' αὐτοῦ* V *μεθ' αὐτοῦ* C *μετ' αὐτοῦ* F *ἀντιπαρετάξαντο* Dindorf] *αὐτοὶ παρετάξαντο Ω''* *αὐτῷ παρετάξαντο* Schmidt *ὁπλιτῶν φάλαγγα*] *ὁπλιτῶν φάλαγξ* M *ἐφ' ἓξ* Rüstow] *ἐφεξῆς Ω''* *ἁμίππων* Morus] *ἀνίπτων Ω''* 24 *ὁ δ' Ω* et V] *ὁ δὲ* D *ἁμίππους*] *ἀνίππους Ω''* *ἐπεὶ*] *ἐπειδὰν* D *εἴ πῃ* Cobet *ἐθελήσοντας*] *ἐθελήσαντας* C

μένειν, ἐπειδάν τινας φεύγοντας τῶν ἑαυτῶν ὁρῶσι· καὶ ὅπως μὴ ἐπιβοηθῶσιν οἱ Ἀθηναῖοι ἀπὸ τοῦ εὐωνύμου κέρατος ἐπὶ τὸ ἐχόμενον, κατέστησεν ἐπὶ γηλόφων τινῶν ἐναντίους αὐτοῖς καὶ ἱππέας καὶ ὁπλίτας, φόβον βουλόμενος καὶ τούτοις παρέχειν ὡς, εἰ βοηθήσαιεν, ὄπισθεν οὗτοι ἐπικείσοιντο αὐτοῖς. τὴν μὲν δὴ συμβολὴν οὕτως ἐποιήσατο, καὶ οὐκ ἐψεύσθη τῆς ἐλπίδος· κρατήσας γὰρ ᾗ προσέβαλεν ὅλον
25 ἐποίησε φεύγειν τὸ τῶν ἐναντίων. ἐπεί γε μὴν ἐκεῖνος ἔπεσεν, οἱ λοιποὶ οὐδὲ τῇ νίκῃ ὀρθῶς ἔτι ἐδυνάσθησαν χρήσασθαι, ἀλλὰ φυγούσης μὲν αὐτοῖς τῆς ἐναντίας φάλαγγος οὐδένα ἀπέκτειναν οἱ ὁπλῖται οὐδὲ προῆλθον ἐκ τοῦ χωρίου ἔνθα ἡ συμβολὴ ἐγένετο. φυγόντων δ' αὐτοῖς καὶ τῶν ἱππέων, ἀπέκτειναν μὲν οὐδ' οἱ ἱππεῖς διώκοντες οὔτε ἱππέας οὔθ' ὁπλίτας, ὥσπερ δὲ ἡττημένοι πεφοβημένως διὰ τῶν φευγόντων πολεμίων διέπεσον. καὶ μὴν οἱ ἅμιπποι καὶ οἱ πελτασταὶ συννενικηκότες τοῖς ἱππεῦσιν ἀφίκοντο μὲν ἐπὶ τοῦ εὐωνύμου, ὡς κρατοῦντες, ἐκεῖ δ' ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων οἱ πλεῖστοι αὐτῶν ἀπέθανον.

26 Τούτων δὲ πραχθέντων τοὐναντίον ἐγεγένητο οὗ ἐνόμισαν πάντες ἄνθρωποι ἔσεσθαι. συνεληλυθυίας γὰρ σχεδὸν ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀντιτεταγμένων, οὐδεὶς ἦν ὅστις οὐκ ᾤετο, εἰ μάχη ἔσοιτο, τοὺς μὲν κρατήσαντας ἄρξειν, τοὺς δὲ κρατηθέντας ὑπηκόους ἔσεσθαι· ὁ δὲ θεὸς οὕτως ἐποίησεν ὥστε ἀμφότεροι μὲν τροπαῖον ὡς νενικηκότες ἐστήσαντο, τοὺς δὲ ἱσταμένους οὐδέτεροι ἐκώλυον, νεκροὺς δὲ ἀμφότεροι μὲν ὡς νενικηκότες ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν, ἀμφότεροι δὲ ὡς ἡττη-

---

Ω″ = CFM et DV, Ω′ = CFM et D, Ω = CFM, M″ = M et DV, M′ = MD.

βοηθήσαιεν Ω″] βοηθήσοιεν Dindorf, librorum lectionem defend. Pfudel, indirecte Rede bei Xen. 23 ἐπικείσοιντο Ω et V] ἐπικείσονται D 25 μὲν αὐτοῖς F_1 M″] μὲν ἑαυτοῖς C μὲν αὐτῆς F_2 προῆλθον M′] προῆλθεν V προσῆλθον CF οἱ ἱππεῖς FM et V] ἱππεῖς C et D ὥσπερ δὲ] ὥσπερ δὴ C ἅμιπποι] ἄνιπποι Ω″ συννενικηκότες M″] νενικηκότες F συννενοηκότες C 26 πάντες Ω et V] πάντες οἱ D συν. γὰρ V] συν. δὲ Ω′ οὐδεὶς ἦν Ω″] οὐδεὶς Cobet ὥστε ἀμφότεροι μὲν FM″] ὥστε ἀμφότεροι C τρόπαιον ὡς νενικηκότες FM″ ὡς νενικηκότες τρόπαιον C τρόπαιον, del. ὡς νεν. Cobet ἀμφότεροι μὲν ὡς F et DV] ἀμφότεροι ὡς CM

μένοι ὑποσπόνδους ἀπελάμβανον, νενικηκέναι δὲ φάσκοντες 27
ἑκάτεροι οὔτε χώρᾳ οὔτε πόλει οὔτ' ἀρχῇ οὐδέτεροι οὐδὲν πλέον ἔχοντες ἐφάνησαν ἢ πρὶν τὴν μάχην γενέσθαι· ἀκρισία δὲ καὶ ταραχὴ ἔτι πλείων μετὰ τὴν μάχην ἐγένετο ἢ πρόσθεν ἐν τῇ Ἑλλάδι. ἐμοὶ μὲν δὴ μέχρι τούτου γραφέσθω· τὰ δὲ μετὰ ταῦτα ἴσως ἄλλῳ μελήσει.

Ω'' = CFM et DV, Ω' = CFM et D, Ω = CFM, M'' = M et DV, M' = MD.

27 γραφέσθω Ω''] γεγράφθω Leonclavius   ξενοφῶντος ἑλληνικῆς ἱστορίας ἑβδόμης τέλος: D τέλος τῶν ἑπτὰ τμημάτων τῆς τοῦ ξενοφῶντος ἑλληνικῆς ἱστορίας V; in F et in M doxologia et tempus, quo librarii scribendi operam finierint, adscripta sunt; omni subscriptione caret C

INDEX VERBORUM

CONFECTUS A

FERDINANDO STOLLE ET FRIDERICO KÖPPNER.

Asterisco (*) significantur voces coniectatae, cruce (†) voces corruptae uncis [ ] interpolationes. v. = vide.

A.

Γ.

Δ.

Θ.

I.

K.

Ξ.

Ρ.

Υ.

Ψ.

Ω.

ADDENDA ET EMENDANDA.

I 1, 24 Nescio an melius scribendum fuerit *σῷα* pro eo quod est *σῶα*.
I 1, 27 *ὡς ἀδίκως φεύγοιεν ἅπαντες* [*παρὰ τὸν νόμον*] coni. A. Nauck.
I 1, 33 *πρὸς αὐτὰ τὰ τείχη ἦλθε* [*τῶν Ἀθηναίων*] coni. A. Nauck. *Receptum in editione minore.*
I 2, 8 inter *πόλεως* et *ἐβοήθησαν* aliquid excidisse putat Ed. Schwartz. Ibidem *Σελινούσιοι* ⟨*οἱ ἀπὸ τῶν*⟩ *δυοῖν* coni. Ed. Schwartz.
I 3, 4 in apparatu critico add. *καλχιδόνα* B *χαλκηδόνα* cett."
I 3, 9 *Καλχηδονίοις* delet Ed. Schwartz.
I 3, 19 *εἰσέσθαι*] *εἰσφρέσθαι*, quae quidem est Cobeti coniectura, non improbat A. Nauck.
I 4, 13 *καὶ ἀπὸ τοῦ τῆς πόλεως δυνατοῦ* interpolata existimat A. Nauck.
I 4, 19 *τοὺς ἄλλους οἰκείους καὶ* [*τοὺς*] *φίλους* coni. A. Nauck.
I 5, 1 *lege ναύαρχον* pro *ναυάρχον.*
I 6, 22 *φυγοῦσα*] *πλεύσασα* coni. A Nauck.
I 6, 32 *ἡ Σπάρτη οὐδὲν μὴ κάκιον οἰκεῖται*] *ἡ Σπάρτη οὐ δέος μὴ κάκιον οἰκῆται* A. Nauck. *Receptum in editione minore.*
I 7, 6 *εἶναι*] *ἦν* coni. A. Nauck.
I 7, 8 pro *πατέρες* cum L. Dindorfio *φράτερες* legendum censet A. Nauck.
I 7, 20 *lege ἀδικεῖν* pro *ἀδικεῖ.*
I 7, 31 *τοὺς δὲ* ⟨*τὰ*⟩ *πρὸς τὴν ἀναίρεσιν* A. Nauck. *Receptum in editione minore.*
I 7, 32 verba *καὶ αὐτὸν τότε δεόμενον ἀναιρέσεως* eicienda censet A. Nauck: quam emendationem *recepimus in editionem minorem.*
II 1, 14 pro *ἀναμνήσας ὡς εἶχε φιλίας* A. Nauck coniecit *ἀναμνήσας ἧς εἶχε φιλίας. Receptum in editione minore.*
II 1, 19 *τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων* [*πλήρη*] A. Nauck.
II 1, 23 *ὡς εἰς ναυμαχίαν*, quae ex § 22 repetita videntur, delet A. Nauck.
II 2, 2 *lege Πειραιᾶ ut exhibet editio minor.*
II 3, 2 *lege οἳ* [*τοὺς πατρίους*] *νόμους συγγράψουσι.* Ita coni. A. Nauck conl. II 3, 11. *Receptum in editione minore.*
II 3, 3 pro *Δεκελείας* Ed. Schwartz coni. *Ἀκαδημείας.*
II 3, 8 *cum editione minore lege περιεγένοντο* pro *περιεγένετο.*
II 3, 19 *ὥσπερ τὸν ἀριθμὸν τοῦτον ἔχοντά τινα ἀνάγκην καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς εἶναι* delet A. Nauck.
II 3, 56 *καὶ τοῦτο μὲν — ἐκ τῆς ψυχῆς* delet A. Nauck.
II 4, 5 ⟨*ἀνα*⟩*λαβὼν αὐτοὺς καταβαίνει τῆς νυκτός* A. Nauck.
II 4, 10 *ἦν δὲ ταῦτα ἀρεστὰ καὶ τῶν πολιτῶν* ⟨*οὐ πλείοσιν ἢ*⟩ *ὅσοις τὸ πλεονεκτεῖν μόνον ἔμελεν* E. Schwartz.
II 4, 21 *κηδεστείας καὶ ἑταιρείας* pro *κηδεστίας καὶ ἑταιρίας* scribendum censet A. Nauck; item V 2, 25 *ἑταιρειῶν* pro *ἑταιριῶν.*
II 4, 29 *μέγα ἐφρόνουν* [*ἐπὶ τῷ Λυσάνδρῳ*] A. Nauck.
II 4, 33 *cum editione minore lege ἐτιτρώσκοντο* pro *ἐπιτρώσκοντο.*
III 1, 20 pro *αὐτονόμους ἐᾶν* A. Nauck proponit *αὐτονόμους εἶναι.*

III 2, 24 pro διαφῆκε τὸ στράτευμα A. Nauck proponit ἀφῆκε τὸ στράτευμα.
III 3, 2 post ὁ Ποτειδὰν librorum scripturae ὡς *praetulerim* A. Nauckii *coniecturam* καί. Emendationem Nauckianam *receptam vides in editione minore.*
III 3, 4 pro φαίνοιεν A. Nauck proponit σημαίνοιεν.
Ibidem τὸν ante ἀρχηγὸν delet A. Nauck.
III 3, 5 verba τοὺς ἐν τῇ ἀγορᾷ aut delenda videntur Nauckio aut ante ἠρόμην collocanda.
III 5, 11 pro καὶ νῦν γε A. Nauck mavult καὶ νῦν δέ.
Ibidem pro τίς γὰρ ἤδη A. Nauck coni. τίς γὰρ ἔτι vel τίς γὰρ δή.
IV 1, 30 verba ἐφ' ὧν καθίζουσιν οἱ Πέρσαι μαλακῶς eicienda putat A. Nauck.
IV 1, 36 εἰ ἅμα ἐλεύθερός τ' εἴης καὶ πλούσιος [γένοιο] coni. A. Nauck.
IV 1, 37 verba τοιοῦτόν τι, ὡς ἔοικε, φιλοτιμία ἐστίν delet A. Nauck.
IV 2, 7 τοσούτων μέντοι ἀναλωθέντων [παμπόλλων] χρημάτων A. Nauck.
IV 2, 12 ἐὰν μὲν ἐκθέοντας [τοὺς σφῆκας] πειρῶνται θηρᾶν A. Nauck.
IV 2, 16 nescio an *in textum recipienda* fuerit coniectura Ἁλιῶν pro librorum scriptura ἁλιέων, sed cf. I 1, 4. 5, 19. II 2, 3. IV 8, 25.
Ibidem Κρῆτες δὲ τοξόται [ἠκολούθουν] ὡς τριακόσιοι A. Nauck.
IV 2, 17 Ἀργείων δὲ [ἐλέγοντο] περὶ ἑξάκις χιλίους A. Nauck.
IV 2, 23 *lege* εἰρξάντων pro εἱρξάντων.
IV 3, 15 *cum editione minore lege* νεοδαμώδεις.
IV 4, 3 ὡς δ' ἐσημάνθη οἷς [εἴρητο οὓς] ἔδει ἀποκτεῖναι A Nauck.
Ibidem ὥστ' ἐνίους καὶ τῶν οὐ τυπτομένων [νομίμων δ' ἀνθρώπων] ἀδημονῆσαι A. Nauck.
IV 4, 4 φεύγοντές τινες [ἐκ τοῦ πράγματος] ἀφίκοντο πρὸς αὐτούς A. Nauck.
IV 5, 16 ὅμοια *legendum* pro ὁμοῖα, quoniam alibi quoque illum librorum manuscriptorum accentum toleravimus; vid. verborum indicem.
IV 6, 8 ὥστε — πορεύεσθαι delet A. Nauck.
IV 6, 13 pro καταμεῖναι αὐτὸν A. Nauck coni. καταμεῖναι αὐτοῦ vel αὐτόθι.
IV 7, 4 pro εἰ ... σείσειε A. Nauck coni. εἰ ... ἔσεισε.
IV 8, 4 ὅταν δέ τινες ἐν συμφοραῖς γενομένων φίλων ⟨φίλοι⟩ βέβαιοι φανῶσι A. Nauck cf. eiusdem adnot. ad Eurip. fr. 608, 1.
IV 8, 5 verba οὐ μεγάλη πόλις delet A. Nauck.
IV 8, 23 τοὺς πολεμίους ὅ τι δύναιτο κακὸν ποιεῖν] τοὺς πολεμίους ὅτι δύναιτο κακῶς ποιεῖν A. Nauck conl. VII 4, 6.
V 1, 9 οἳ δὲ [καὶ ἔτι] ὡρμίζοντο A. Nauck, quam *coniecturam secuti sumus in editione minore.*
V 1, 16 pro ἦτε A. Nauck scribi mavult ἤστε conl. lexic. Vindobon. p. 98 sq.
V 1, 21 τινες quod est post ἦσαν δέ delet A. Nauck.
V 1, 28 *lege* πλείοσιν pro πλέοσιν cum libris omnibus et editione minore, cf. II 3, 34.
V 2, 38 ἐπιμελόμενος δὲ τοῦ μὴ ἀδικεῖν τοὺς φίλους [πορεύεσθαι] coni. Hartman.
V 3, 1 *lege* προάστιον pro προάστειον cum B et editione minore.
Ibidem in adnotatione *lege* ἐπεσκευασμένα ἦν.
V 3, 7 verba ἐκ μέντοι γε — τοὺς πολεμίους delet A. Nauck.
V 3, 21 post γαστρὸς vocem ἀκρατείας inserit A. Nauck. *Receptum in editione minore.*
V 3, 24 pro ὅ γε Δελφίων A. Nauck proponit ὅ τε Δελφίων.
V 4, 4 μάλα ἡδέως προσεδέχοντο [νυκτερεύειν] A. Nauck.
V 4, 16 πότερα [ποτε] πόλεμος πρὸς Θηβαίους ἢ εἰρήνη εἴη A. Nauck.
V 4, 28 [ἀπιὼν] ὁ Ἀγησίλαος εἰσῆλθεν οἴκαδε A. Nauck.

V 4, 29 pro *ἐν παντὶ ἦσαν* A. Nauck proponit *ὑπώπτευσαν*.
V 4, 45 *lege πάνυ* pro *πανυ*.
V 4, 54 verba *ταχὺ — ὑφ' ἱππέων* delet A. Nauck.
V 4, 60 *λόγοι ἐγίγνοντο* [*ἀπὸ τῶν συμμάχων*] A. Nauck, quem *secuti sumus in editione minore*.
V 4, 66 *lege Ἀλύζειαν* pro *Ἀλύζιαν*.
Ibidem verba *πολλῶν γὰρ ἐδεῖτο ἅτε πολλὰς ναῦς ἔχων* delet A. Nauck.
VI 1, 1 *οὐ δυνήσοιντο μὴ* ⟨*οὐ*⟩ *πείθεσθαι* A. Nauck.
VI 1, 2 pro *εὐδοκίμει cum editione minore lege ηὐδοκίμει* cf. I 1, 31. IV 5, 4.
VI 1, 14 pro *ὁρῶ* A. Nauck proponit *ἑόρακα*.
VI 1, 16 *οὐδὲ διὰ ταῦτα ἀσχολίαν ἔχει τὸ μὴ* ⟨*οὐ*⟩ *πράττειν ἀεὶ τὸ δέον* A. Nauck; *δέον* etiam R. Schneider pro librorum *δεόμενον*.
VI 2, 6 pro *εἰ μὴ ἀνθοσμίας εἴη* A. Nauck proponit *εἰ μὴ ἀνθοσμίαν*.
VI 2, 19 verba *ὅπερ ἥκιστα εἰς μάχην συμφέρει* eicienda censet A. Nauck.
VI 2, 36 ex veterum Atticorum more *scribe ἀποτεῖσαι* pro librorum *ἀποτῖσαι* vel *ἀποτίσαι*.
VI 3, 10 pro *ἡδομένους* A. Nauck mavult *ἥδεσθαι* conl. VII 2, 10.
VI 3, 16 pro *φιλονικοῦσιν* nescio an scribendum fuerit *φιλονεικοῦσιν* cf. Sauppii lexilogum Xenophonteum p. 139.
VI 4, 3 verba *ἤδη γάρ, ὡς ἔοικε, τὸ δαιμόνιον ἦγεν* delet A. Nauck.
VI 4, 5 *εἰ τῷ ὄντι κήδεται τῶν Θηβαίων, ὥσπερ λέγεται*] *εἰ — ὥσπερ λέγει* A. Nauck: *quod recepimus* in editionem minorem.
VI 4, 16 pro *ἐλυποῦντο μέν, ὥσπερ, οἶμαι, ἀνάγκη* A. Nauck coni.: *ἐλυποῦντο μέν, ὥσπερ εἰκός*.
VI 4, 21 pro *συλλαβὼν δὲ τό τε ξενικὸν κτλ.* A. Nauck legere mavult *ἀναλαβὼν δὲ κτλ.* conl. I 5, 14. II 1, 3. 2, 8. III 2, 29. 4, 12. IV 4, 13. 7, 3. 8, 21. V 3, 5.
VI 5, 8 in textu *lege Μαντινείας* et in apparatu *μαντινείας* B.
VI 5, 15 *lege Τεγέαν* pro *Τέγεαν*.
VI 5, 22 *ἐνεπίμπρων*] *ἐνεπίμπρασαν* coni. A. Nauck, mélanges Gréco-Rom. V p. 209.
VI 5, 44 *αὐτοῖς in editione minore delevimus* cum A. Nauckio, cui *αὐτοῖς* videtur varia lectio esse ad praecedentia verba *εἰς αὐτοὺς* spectans.
Ibidem pro *ἐσόμεθα* A. Nauck scribit *ἔσονται*.
VI 5, 45 *ἀκούων*, quod alii quoque damnaverunt, aut interpolatum aut ex *ἀπὼν* ortum esse arbitratur A. Nauck.
VI 5, 46 ante *ὁρῶ δὲ* excidit numerus paragraphi.
VI 5, 47 pro *περισώσαιτε* A. Nauck praefert *περισώσετε* conl. sequente *ἐπικουρήσετε*.
VI 5, 48 verba *ὅτι ἄνδρες ἀγαθοὶ ὑπὲρ αὐτῆς ἐγένοντο* delet A. Nauck.
VI 5, 49 *εὐθὺς μὲν ἐπὶ ταύτῃ τῇ διατριβῇ* [*πρῶτον*] *ἔψεγον αὐτόν* A. Nauck.
VII 1, 2 pro librorum scriptura: *οὐκ ἀνθρωπίνῃ μᾶλλον ἢ θείᾳ φύσει* A. Nauck coni. *οὐκ ἀνθρωπίνῃ μᾶλλον ἢ θείᾳ κρίσει*.
VII 1, 7 cum editione minore *lege* „*πόλεως;*“ pro „*πόλεως.*“.
VII 1, 8 ex *μεσογαία* codicis B scriptor ipse corrigere voluisse videtur *μεσογεία*; ergo fort. etiam hic ut IV 7, 1 *μεσογείᾳ* scribendum erat.
VII 1, 12 *οἱ δὲ ναῦται* [*δῆλον ὅτι*] *ἔσονται* A. Nauck: *receptum in editione minore*.
VII 1, 22 pro *ἕκαστος* A. Nauck mavult *ἕκαστοι*.
VII 1, 23 pro *προήκων* A. Nauck coni. *προέχων*.
VII 1, 45 [*καὶ*] *ἐπὶ τὸ ξενικὸν καθίστησιν Ἀδέαν* A. Nauck.
VII 1, 46 *τὰ μέν τι* [*καὶ*] *χρήμασι διεπράττετο, τὰ δὲ καὶ ... προθύμως ἔχων τὸ ξενικὸν* [*συνηκολούθει*] A. Nauck.

VII 2, 22 libri *πρὸ δύντος ἡλίου*] *πρὸ δύνοντος ἡλίου* A. Nauck.
VII 3, 5 *ὡς δ' ἑώρων αὐτὸν οἰκείως τοῖς ἄρχουσι συνόντα* libri] *ὡς δ' ἑώρων αὐτὸν οἰκείως τοῖς ἄρχουσιν ἔχοντα* A. Nauck.
VII 3, 8 adnotandum erat *codd. mss. non οὔκουν, verum οὐκοῦν* exhibere.
VII 3, 11 *ὅπως οὐ δίκαιόν ἐστιν ἀποθνήσκειν*] A. Nauck emendat *ὅπως οὐ δίκαιός ἐστιν ἀποθνήσκειν.*
VII 3, 12 verba *οὕτως — ἀγαθοὺς εἶναι* delet A. Nauck, cuius sententiam *amplexi sumus in editione minore.*
VII 4, 6 verba *εἴ τις στρατεύοιτο ἐπὶ τὴν Ἀρκαδίαν* delet A. Nauck.
VII 4, 17 *ὥστε οἱ Ἀρκάδες οὐδὲν ἄλλο [πράξαντες] ἢ δῃώσαντες αὐτῶν τὴν χώραν ἀπῆλθον* A. Nauck.
VII 4, 31 *ἀποθνήσκουσιν ἄλλοι τε [τῶν Ἠλείων] καὶ αὐτὸς ὁ τῶν τριακοσίων ἄρχων* A. Nauck.
VII 4, 32 verba *τοὺς μὴ ὄντας ἀλκίμους ποιήσειαν* interpolatori alicui deberi putat A. Nauck.
p. 297 post *Ἀγησιπόλιδι* pro VI 3, 9 scribe V 3, 9.
p. 299 post *Αἰγὸς ποταμούς* pro III 1, 21 scribe II 1, 21.
p. 300 adde *Ἀκαρνανίαν* VI 2, 37.
p. 302 adde *Ἀμβρακιώτιδες* V 4, 66.
p. 304 post *ἀναλαβών* excidit III 2, 29.
p. 306 adde *Ἀντίοχον* I 5, 11.
p. 334 post *εἴργειν* I 1, 35 delet.
p. 348 post *Εὐβοεῖς* pro „IV 2, 17 bis" lege „IV 3, 15".
p. 361 pro *κατασκηνᾶν* praetulerim *κατασκηνεῖν.*
p. 362 post *Κεράμειον* pro II 4, 15 scribe II 1, 15.
p. 363 post *Κεφαλληνίᾳ* pro VII 2, 33 scribe VI 2, 33.
p. 363 adde *Κιθαιρῶνι* V 4, 59.
p. 369 pro *Μακαροί* scribe *Μαρακοί.*

Berichtigungen.

II 3, 35 dele *τοῦ* post *δήπου.*
II 3, 47 lege *πάντων* pro *πάντως.*

Herodots zweites Buch mit sachlichen Erläuterungen herausgegeben von Alfred Wiedemann. [VIII u. 624 S.] gr. 8. geh.

Homeri carmina recensuit et selecta lectionis varietate instruxit Arthurus Ludwich. Pars altera. Odyssea. Volumen prius. [XXVIII u. 315 S.] gr. 8. geh. n. ℳ 8.—

von Jan, Carl, Vorlagen zu Übungen im lateinischen Stil für Secunda. [IV u. 60 S.] gr. 8. geh. ℳ —.75.

Klotz, Richard, Grundzüge altrömischer Metrik. [X u. 590 S.] gr. 8. geh. n. ℳ 12.—

Lexikon, ausführliches, der griechischen und römischen Mythologie. Herausgegeben von W. H. Roscher. Mit zahlreichen Abbildungen. Erster Band in 2 Abteilungen. (I. Abt. Aba—Evan. II. Abt. Euxistratos—Hysiris. Vorläufige Nachträge zu Band I.) [VIII u. 3024 Sp.] Lex.-8. geh. n. ℳ 34.—

Liebenam, W., Dr. phil., Privatdocent an der Universität Jena, zur Geschichte und Organisation des römischen Vereinswesens. Drei Untersuchungen. [VIII u. 335 S.] gr. 8. geh. n. ℳ 10.—

Menge, Rudolfus, et Siegmundus Preuss, lexicon Caesarianum. [VIII u. 1428 Sp.] Lex.-8. geh. n. ℳ 18.—

Poliònis, C. Asini, de bello Africo commentarius. Recensuerunt, emendaverunt, adnotatione illustraverunt Eduardus Wölfflin et Adamus Miodoński. Adiecta est tabula photolitographica codicis Ashburnhamensis. [XL u. 264 S.] gr. 8. geh. n. ℳ 6.80.

Rossbach, A. und R. Westphal, Theorie der musischen Künste der Hellenen. Dritte Auflage. Dritter Band, zweite Abtheilung: Specielle griechische Metrik. A. u. d. T.: Griechische Metrik mit besonderer Rücksicht auf die Strophengattungen und die übrigen melischen Metra von A. Rossbach und R. Westphal. Dritte Auflage bearbeitet von August Rossbach. [LXXII u. 870 S.] gr. 8. geh. n. ℳ 14.—

Teuffels, W. S., Geschichte der römischen Literatur. Neu bearbeitet von Ludwig Schwabe. Fünfte Auflage. Erster Band. [XIV u. 648 S.] gr. 8. geh. n. ℳ 7.20.

Thucydidis de bello Peloponnesiaco libri octo. Ad optimorum librorum fidem editos explanavit Ernestus Fridericus Poppo. Editio tertia, quam auxit et emendavit Ioannes Matthias Stahl. Vol. I. Sect. II. [II u. 260 S.] gr. 8. geh. ℳ 3.—

Wachsmuth, Curt, die Stadt Athen im Alterthum. Zweiter Band, erste Abtheilung. [XVI u. 527 S.] gr. 8. geh. n. ℳ 12.—

Wohlrab, Martin, Rektor des Königl. Gymnasiums zu Dresden-Neustadt, die altklassischen Realien im Gymnasium. [X u. 82 S.] gr. 8. In Leinwand gebunden n. ℳ 1.20.

Xenophontis historia Graeca. Recensuit OTTO KELLER. Editio maior cum apparatu critico et indice verborum. [XXVIII u. 428 S.] gr. 8. geh.

Zimmermann, Albert, ord. Lehrer am Gymnasium zu Wilhelmshaven, kritische Untersuchungen zu den Posthomerica des Quintus Smyrnaeus. Erläuterung zu einer demnächst erscheinenden Textausgabe. [VIII u. 218 S.] gr. 8. geh. n. *M.* 4.—

Schulausgaben griechischer und lateinischer Klassiker mit deutschen Anmerkungen.

Horatius Flaccus, des Q., Satiren und Episteln. Für den Schulgebrauch erklärt von Dr. G. T. A. KRÜGER, weil. Oberschulrat und Direktor des Gymnasiums zu Braunschweig. Zwölfte Auflage. Besorgt von Dr. GUSTAV KRÜGER, Herzogl. Anhalt. Oberschulrat und Direktor des Herzogl. Friedrichs-Gymnasiums zu Dessau. Zweiter Teil. Episteln. [VI u. 206 S.] gr. 8. geh. *M.* 1.50.

Livi, Titi, ab urbe condita liber VIII. Für den Schulgebrauch erklärt von FRANZ LUTERBACHER. [92 S.] gr. 8. geh. n. *M.* 1.20.

Bibliotheca scriptorum Graecorum et Romanorum Teubneriana.

Textausgaben.

Anthologia lyrica sive lyricorum graecorum veterum praeter Pindarum reliquiae potiores. Post THEODORUM BERGKIUM quartum edidit EDUARDUS HILLER. [XXII u. 381 S.] 8. geh. n. *M.* 3.—

Canabutzae, Ioannis, magistri ad principem Aeni et Samothraces in Dionysium Halicarnasensem commentarius. Primum edidit atque praefatus est MAXIMILIANUS LEHNERDT. [XXII u. 97 S.] 8. geh. *M.* 1.80.

Florilegium Graecum in usum primi gymnasiorum ordinis collectum a philologis Afranis. Fascc. I. [VI u. 72 S.], II. [71 S.], III. [74 S.], IV. [70 S.], V. [76 S.], VI. [64 S.]. 8. kart. Jeder Faszikel *M.* —.45.

Homeri Odyssea recensuit ARTHURUS LUDWICH. Volumen prius. Editio minor. [XII u. 201 S.] 8. geh. *M.* —.75.

Marcelli de medicamentis liber. Edidit GEORGIUS HELMREICH. [VI u. 415 S.] 8. geh. *M.* 3.60.

Plutarchi Chaeronensis Moralia. Recognovit GREGORIUS N. BERNARDAKIS. Vol. II. [XXIV u. 558 S.] 8. geh. *M.* 3.—

Xenophontis historia Graeca. Recensuit OTTO KELLER. Editio minor. [XVIII u. 295 S.] 8. geh. *M.* —.90.